

■ Karanlık Dönemler ■ ve ODENMİŞ BEDELLER

3

EĞİTİM-BİR-SEN

Ödenmiş Bedeller Unutulmasın
Mehmet Akif İnan Hatıra Yarışması

FF Karanlık Dönemler F ve
ODENMİŞ
BEDELLER

3. CİLT

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI: 53
Edebiyat Dizisi : 11

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi
Ahmet GÜNDOĞDU
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Ali YALÇIN
Genel Basın Yayın Sekreteri

I. Baskı : Ağustos 2012
6000 Adet

ISBN : 978-975-6153-39-0

Kapak Tasarım
www.kitapkapagi.com

Teknik Hazırlık & Baskı:
Hermes Tanıtım Ofset Baskı Hizm. Kağ. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cd. No: 105 İskitler / ANKARA
Tel: 0.312 341 01 97 - Faks: 0.312 341 01 98
www.hermesofset.com.tr

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi
G.M.K Bulvarı Ş. Daniş Tunalgil Sk. No:3/13
Maltepe / ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06 - Faks : (0312) 230 65 28
www.egitimbirsen.org.tr
e-posta : egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

Ödenmiş Bedeller Unutulmasın
Mehmet Akif İnan Hatıra Yarışması

FF Karanlık Dönemler F ve
ODENMİŞ
BEDELLER

3. CİLT

Her türlü yayın hakları Eğitim-Bir-Sen'e aittir.

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

Düzenleme Kurulu

Ahmet ÖZER

Esat TEKTAŞ

Murat BİLGİN

Ali YALÇIN

Teyfik YAĞCI

Ramazan ÇAKIRCI

Jüri

Hicabi KIRLANGIÇ

İbrahim Ulvi YAVUZ

Mehmet DOĞAN

Necmettin TURINAY

Not: Bu 3 ciltlik hatıra kitabında, jürinin değerlendirmesi sonucu yayınlanmasına karar verilen eserler yer almaktadır.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	9
ÖNSÖZ	13
KATSAYI Abdurrahim ÇİÇEK / Bursa	17
O GECE... Yaşar ŞANLI / Trabzon	27
BAŞKAN GÖREVE Mehmet Mahsum BİÇEN / Mardin	40
MUHAYYEL ÇİZGİ Sevil BİLMEZ / İzmir	51
ONLAR ÜZÜLSÜN Orhan CURA / Denizli	57
ÖDENMİŞ BEDELLER MAKAMINDA... Şükran TAŞDELEN / Şanlıurfa	63
GİRDABIN GÖLGESİ Cemile DÜZGÜN / Ordu.....	72
CUNTALAR YA DA DERİN DEVLET KADERİMİZ Mİ? Faik GÜLEÇYÜZ / Balıkesir.....	88
98 KUŞAĞI Özkan BOYACI / İstanbul 1	105
HÂKİ GÖLGE Zeki BAYRAM / Kocaeli.....	119
UMUDUM KURUMASIN Yahya Kemal SAVDIR / Konya.....	132
CAN EVİNDEN VURULANLAR İlkem / Adana 1	141
GASP EDİLEN HAYALLER Ebubekir Siddık UĞUZ / Karabük.....	159
ŞUBATTA CİĞERLERİMİZE İŞLEYEN SOĞUK Abdülbaki GÜNEŞ / Elazığ	164
28... Şevket BAŞIBÜYÜK / Malatya.....	173

GÖLGELER ERDİ SUYA Fevzi ÖZDEMİR / Denizli.....	189
ÖDENMİŞ BEDELLER VE MAHŞERE KALAN HESAPLAR Abdullah ÖZDEMİR / Nevşehir	199
BİN YILLIK SÜREÇ (!) Ali SEVİNÇ / Bursa	205
DARBELERİN GÖZYAŞLARI Özlem BAYAR / Bursa	226
İKİ YABANCI GÖLGE Berru ULUSOY / Kastamonu.....	233
BEN DE VARIM Ayşe BANZAROĞLU / İstanbul 2	242
ZORDUR ASİYE OLMAK Ayşe Gül ATEŞ / Adana 1.....	248
“HAK” DAİMA ÜSTÜNDÜR Gani ERSOY / Elazığ	255
KANAYAN YARA Osman GÖKER / Rize.....	259
28 ŞUBAT KARA (nlık) KIŞ Engin GÜNEŞ / Afyon	265
YARIDA KALAN FOTOĞRAF İhsaniye OLGUN EVCİ / Kayseri	272
KAHRAMAN M. ÂKİF İNAN VE GÖNÜLDAŞLARIMIZDAN HATIRALARIM Ali ASLIM / Kayseri.....	279
AYNANIN BUĞUSU Zekeriya EFİLOĞLU / Gaziantep	285
KENETLENMİŞ İRADEYLE UMUDU KUŞANMAK Mustafa YILDIZ / Gaziantep.....	294
KÂBUS MU? GERÇEK Mİ? Fatma AYGÜN / Nevşehir.....	312
DAĞ KOŞULLARIYLA HAREKET Yasin YILDIZ / Diyarbakır.....	317
GÜNLÜĞÜMÜN SATIR ARALARI Mustafa ÖZTÜRKÇÜ / Bursa	324

PEYGAMBER OCAĞINDA SEVİNÇ VE HÜZÜN	
Resul CAN / Çanakkale.....	335
BİR YANGININ HİKÂYESİ	
Tuğba GÜNDÜZ / Konya.....	340
DARBELER VE MAĞDURİYETLER	
Serdar DURER / Bitlis.....	349
HAYALLERE TUTUNMAK	
Nurhilal ÖZGENÇ / Zonguldak.....	359
YILDIRDILAR	
Filiz YILDIRGAN / Elazığ.....	364
21. YÜZYILIN İSKÂNI	
İbrahim KOYUN / İzmir.....	370
GÜNEŞ HEPİMİZE DOĞAR	
Nevzat KÖSEBEY / Ağrı.....	375
BİR ZULMÜN ANATOMİSİ...	
Vedat ÖNAL / Batman.....	383
KAHRAMANLIK İLE HAINLIK ARASINDA TÜRKİYE'DE BAŞÖRTÜLÜ OLMAK	
Esra AY / İstanbul 1.....	393
DÜNKÜ DÜNYA	
Hüseyin İŞİK / İstanbul 1.....	403
"MİLLETİN EFENDİSİ" CUMHURİYETİ NASIL ÖĞRENDİ? (DEDEMİN YAŞADIKLARINA DAİR...)	
Zafer ÖZER / Konya.....	409
ELDE VAR SONBAHAR	
Ergün TAŞCI / Malatya.....	421
İNANCIMIN DEĞERİ	
Emine AYDIN / Trabzon.....	428
12 EYLÜL 1980	
Servet KOCAAĞA / Ankara 2.....	432
GIRTLAĞIMIZDA DÜĞÜMLENEN LOKMA	
Celal ÖZTÜRK / Sinop.....	442
657'YE TÂBİ, 28 ŞUBAT MAĞDURU	
Şenol KORKMAZ / Aksaray.....	450
HATIRA YAZARLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ.....	465

TAKDİM

Çağımızdaki en gelişmiş toplumsal kuramlar da göstermiştir ki, medeniyetlerin sahip olduğu değerlerin her biri ayrı bir üslupla işlenmelidir. Medeniyetler de insanlar gibidir ve her birinin kendine özgü değerleri olduğu gibi ortak değerleri de söz konusudur. Bunlardan bazıları vardır ki medeniyeti medeniyet hâline getiren asıl değerlerdir. Şüphesiz bu değerlerin en önemlisi ve en kıymetlisi, manevi değerlerdir. Nasıl ki maddi değerleri işlemek için türlü teçhizat ve teknik yetenekler gerekiyorsa, manevi değerleri işlemenin de birtakım gereklilikleri vardır ve bunların başında, insanlara kazandırılan karşılıklı saygı duygusu gelmektedir. Eğer bu duygu kazandırılmazsa, toplumda hiçbir zaman barış ortamı sağlanamaz.

Türkiye, uzun yıllar boyunca bu saygı duygusunun eksikliğinden kaynaklanan büyük sıkıntılar yaşamıştır. Ülkemizde birtakım gruplar, uzun yıllar boyunca insanları tekipleştirmek ve kendilerine boyun eğdirmek için büyük çaba sarf etmiştir. Biz, bunun acısını en derinden hissetmiş bir kurum olarak, paydaşlarımızla birlikte büyük bedeller ödedik. Haksızlıklara karşı direnmek, hem milletimizi hem de kamu görevlilerini fazlasıyla hak ettikleri insan onuruna yaraşır bir hayat standardına ka-

vuşturmak mücadelesini sabır ve sebatla vermek için kurulan Eğitim-Bir-Sen, bu karanlık süreçte hep dik durdu. Karanlık sürece mum ışığı oldu. Vesayetçi sistemi bir bir desifre etti. Antidemokratik süreçlerdeki dik duruşunu hiç bozmadı ve bozmayacaktır. Uzun yıllar boyunca susturulan, yok sayılan, özgürlükleri elinden alınan ve sesleri bastırılan herkesin artık özgürce konuşma zamanının geldiğini düşünüyoruz.

Çeteler, karanlık odaklar, vesayetçi güçler tarafından tehdit olarak görülen, hak ve özgürlükleri ortadan kaldırılmaya çalışılan insanlara, milli iradeyi güçten düşürmeye çalışan anlayışın temsilcileri tarafından hep bedel ödetilmiştir. Makûs tarihimizin tekerrür etmemesi için, başta 27 Mayıs, 12 Eylül, 28 Şubat gibi her 10 yılda bir yapılan darbe dönemlerinde bedel ödeyenlerin; işkence görenlerin, sürgüne gönderilenlerin, mesleğinden ihraç edilenlerin, eğitim-öğretim hakkından mahrum bırakılanların katıldıkları “Ödenmiş Bedeller Unutulmasın” konulu hatıra yarışmasıyla Eğitim-Bir-Sen tarihe önemli bir not düşmüştür. 231 bin üyesiyle Türkiye’nin en büyük eğitim sendikası olarak, ödenen bedellerin unutulmasına; bir yığın acının, gözyaşının, yüreklerdeki öfkenin bedenlerle beraber toprağa akmasına müsaade edemezdik, unutulup gitmesine asla göz yumamazdık.

Türkiye’nin yakın tarihinin karanlık dehlizlerini gün yüzüne çıkaracak “Ödenmiş Bedeller Unutulmasın” temasıyla gerçekleştirdiğimiz ve artık geleneksel hale gelen Mehmet Akif İnan Hatıra Yarışması’nın 5’incisinin ödül törenini oldukça anlamlı ve duygulu bir programla nihayetlendirdik.

Önceki yarışmalarımızı, “Hatıralarınız Hatıralarımız Olsun” sloganıyla gerçekleştirdik ve dereceye giren eserleri de, bugün öğretmenler ve öğretmen adayları için başucu kaynağı olan “Mum Işığında Son Mahmı”, “Yüregimdeki Resimler”, “Yola Düşenler” ve “Üşüyen Hayatlar” isimleriyle; dört yarışmada ödül alan eserleri ise, bir arada olacak şekilde “Kelebeğin Rüyası” adıyla kitaplaştırdık.

Eğitim fakültelerinde en çok tavsiye edilen ve öğrenciler tarafından da temin edilmeye çalışılan bu kitaplar, kültür hayatımıza sunduğumuz önemli katkılar arasındaki yerini almıştır.

Bu yarışmamız ise, farklı bir konseptle sadece eğitimcilerin değil, farklı toplum kesimlerinden bireylerin katılımını hedefleyerek yarışmanın temasını “Ödenmiş Bedeller Unutulmasını” olarak belirledik. Yarışmaya katılanlar, hem kendilerini yetiştirirken hem de darbe süreçlerinde maruz kaldıkları mağduriyetlerden söz eden yazılar kaleme aldılar ve darbelerden, baskılardan dolayı yaşamış oldukları bütün sıkıntıları büyük bir özveri ve içtenlikle dile getirdiler. Onun içindir ki yarışmamızda “Ödenmiş Bedeller Unutulmasını” diye bir çağrıda bulunduk.

Burada bulunan eserlerin önemli bir kısmı, darbeler nedeniyle eğitim hakkı elinde alınan, işlerini kaybeden insanların yaşadığı sıkıntıları bütün gerçekliğiyle dile getirmektedir. Bu yönüyle elinizdeki çalışma, memleketimizin bir dönemine ışık tutan bir belgesel niteliğindedir ve toplumsal sorunları ele alan bir bakış açısıyla okunmaya pekâlâ müsaittir. O zor dönemlerde ordudan atılıp 9 yıl boyunca bunu ailesine söyleyemeyenler, yaşları büyütülerek idam edilenler, kadın olarak haklarını aradıkları için dövülerek çocuğunu düşürenler, eğitimleri yarıda kalanlar ve öz vatanlarında parya muamelesi görenler; cezaevlerinde işkence görenler, işkencecilerin insanlık dışı uygulamaları nedeniyle insan olmaktan utananlar oldu.

Bu anlamda, inancı gereği başını örttüğü için mesleğinden atılan kamu çalışanları, eğitim-öğretim hakkı ellerinden alınan kız öğrenciler gibi bütün sosyal kesimlerden bedel ödeyenlere, devletin özür borcunu yerine getirmeye istikrarlı bir şekilde devam etmesi gerekmektedir. Hakları iade edilmeyen hiçbir mağdur kalmamalıdır. Hukuk devletinden beklentimiz, şimdiye kadar bedel ödetenlerin de bedel ödemesini sağlamak, adaleti tesis etmek ve vicdanların rahatlaması için hukukun gereğini yapmasıdır.

Bir konuya daha değinmek gerekir ki, “Kamusal alan yalanı” ile hâlâ ısrarla devam ettirilmeye çalışılan kadın memurların mağduriyeti bir an önce sona erdirilmelidir. Türkiye, darbecilerden hesap sorarken, paramiliter yapılar hukukun karşısına çıkarılırken, faili meçhullerin üzerine gidilirken; horlanıp aşağılanan, işlerinden atılıp hakları ihlal edilen mağdurların yüreklerinde oluşan tahribatın tamiri için çalışılmaya devam edilmesi, itibarı iade edilmeyen hiç kimsenin bırakılmaması gerekir. Yapılması gereken ilk icraat, Türkiye’nin demokratikleşmesinin ve sivilleşmesinin yolunu açacak yeni anayasaya yönelik taleplerin karşılanmasıdır. Darbe ürünü 82 anayasasının kaldırılarak yerine demokratik ve sivil bir anayasanın ikame edilmesi; milletimizin üzerindeki demoklesin kılıcı gibi duran toplum mühendisliği zihniyetinin sona ermesini sağlayacaktır. Böylece yeni toplumsal travmalar ve mağduriyetlerin oluşmasının önüne geçileceği gibi, geçmiş mağduriyetlerin de ortada kalkması gerçekleşecektir.

Yeni anayasayla birlikte, demokrasi filizlenecek, insan hakları ihlalleri sona erecek, topluma sürekli bedel ödeten vesayetçi sistem bir daha geri gelmemek üzere tarihin çöp sepetine atılacaktır. Bu noktada temennimiz darbe süreçlerinde bedel ödeyenlerin ödenmiş bedellerinden oluşan bu kitap serimizin bu alanda yazılmış son eser olmasıdır.

Geçmişte bu toplumun çok büyük bedeller ödediğini bilen ve bu bedellerin tarihe not düşülmesi adına böyle bir hatıra yarışmasına katılan tüm eser sahiplerine, bu anlamlı yarışmanın geniş kitlelere duyurulmasına öncülük eden teşkilatlarımıza, büyük bir özveriyle eserleri değerlendiren kıymetli jüri üyelerine ve emeği geçen herkese Sendikamız adına teşekkür eder, sağlık, huzur ve esenlik dilerim.

Ahmet GÜNDOĞDU

Genel Başkan

ÖNSÖZ

“Açlığın yüzüne, ateşin yüzüne, ölümün yüzüne bakıyoruz. Bunların en beteri ihanetin yüzü ve aşağılanmadık tek yanımız rüyalarımız” diyordu Herbert. Maa-
lesef rüyalarımız dahi aşağılandı, rüyalarımızdan bile sorgulandık.

Niyet okuyucular türedi. ‘Sen bunu demek istiyorsun, sen şusun, sen busun’ diyerek damgaladılar zamanın “dangalakları.” Öyle ki, zaman korkuyu emziriyordu. Kısa sürede büyüyen dev misali, gücüne güç katan korku her tarafı birer ikişer teslim alıyordu.

Konuşan konuştu, susan sustu. Ne konuşma konuya ilgiyi göstermekteydi ne de susmak ilgisizliği. Bazen susarak anlatmak daha muhtevalıydı.

Evet, her olağanüstü dönemde kargı gücüyle işleyen bir yargı hâkimiyeti kendini belli ediyordu. Tabiri caizse, ‘keyfim isterse yasası’, ‘canınıza okurum yönetmeliği’, ‘ben bilirim hukuku’ ve ‘savulun bre yobazlar ilkesi’ her tarafa hâkim olmuştu. Hak, hukuk, adalet, akademik gerçekler, bilimsel veriler laf ü güzaftan ibaretti.

“Bağ-ı dehrin hem baharın hem hazanın görmüşüz” diyor ya şair, işte o vakitler, o hazan vakitleriydi.

Şu an içinde bulunduğumuz olumlu gelişmeleri ve kazanımları ile geçmişte yaşadığımız acı gerçekler ve olumsuzlukları hatırladıkça önceki sıkıntılı durumları görüp-yaşamayanların, içinde bulunduğumuz imkânların, kazanımların ne anlama geldiğini, kadir kıymetini gereği gibi anlamakta zorlanabileceklerini, hatta zorlandıklarını görüyoruz. Haksız da değiller. Sanki yaşanan olaylar, yaşayan kişiler, hadiseler ait olmadığımız bir dünyada olmuştur. Oysa on yıl öncesinde nice ciğerleri dağıyan vukuatlar oldu. Bunlara büyüklerimiz, annelerimiz, babalarımız, kardeşlerimiz, eşlerimiz ve bizler şahitlik ettik. Şimdi tarih oldu demek istiyorum, inşallah tarih olur da bir daha yaşanmaz. Tarihe not düşelim de unutulmasın ve bir daha tekrar etmesin.

Geçmişte yaşadıklarımızı, başımızdan geçen acı-tatlı hatıraları ne kadar iyi anlar ve kavrayabilirsek, bugünü yorumlamamız ve geleceği planlamamız o kadar doğru olacaktır.

Eğitim-Bir-Sen, Kurucu Genel Başkanı Mehmet Akif İnan anısına 5'incisini düzenlediği hatıra yarışması için bu defa “Ödenmiş Bedeller Unutulmasın” temasını seçti. Olağanüstü dönemlerde (27 Mayıs, 12 Eylül darbesi, 28 Şubat post modern darbesi gibi) haksızlığa uğramış, acı çekmiş, bedel ödemiş insanımızın, bu ödediği bedeli tarihe mal etmek, gelecek nesillere ibret levhaları olarak sunmak için, herkese açık bir yarışma düzenledi. Toplamda 160 eser katıldı. Dört kişilik jüri tarafından değerlendirilen eserlerin elli puan ve üzeri alanları (125 adedi) kitaplaştırıyoruz.

Ağlayışı, insanın içine düştüğü yangını gözyaşıyla söndürme refleksi diye de tarif ederler. Ama bu yangın

öyle bir yangındı ki, gözpınarları yüreklere düşen ateş tarafından kurutulmuştu.

Okunduğu zaman görülecektir ki, ne ıstıraplar ne acılar çekilmiş ne zulümler yapılmış; akıl, izan alması mümkün değil.

Kocasının askeriyeden atılmasını önlemek için boşanan eşin yıllar sonra emekli olan beyiyle bir araya gelmesini nasıl değerlendirecek gelecek nesiller acaba?

Onlarca başarı ödülü alan komutanın bir yazı ile işine son verilirken, kanser tedavisi gören eşinin de apar-topar askeri hastaneden çıkarılması ne hissettirir vicdanı olana.

Dereceyle kazandığı tıp fakültesinden başörtüsünden dolayı atılan kızın yıllar sonra ziyaretine gelen sınıf arkadaşlarına ikram edeceği bir bardak çayı bile bulamamasını hangi yürek dayanarak okuyacak.

Sürgünler, işkenceler, acılar, acılar.

Ve kucak açan, iş imkânı sağlayan, acıyan insanların açığa çıkan karakterleri. Daha neler, neler.

Birinden kısa bir not: *“Tam 12 yıldır kocaman bir gemiden başörtülü olduğum için boynuma ağır bir demir bağlanarak Akdeniz’e atıldığımı, fırlatıldığımı görüyorum. Nefes nefese, kan ter içinde uyanıyorum. Eşim başucumda her zamanki gibi ‘korkma canım, sadece bir kâbustu, geçti’ diyor. Geçsin istiyorum artık hiç kimse öteki olduğu için kâbus görmesin. Anneler ve kadınlar travma geçirmesin.”*

Bir başkasından aktaracağım hatıra; insanların nelerle sınıandıklarına, çuvaldızı hep direkt zulmedenler yanında kendi dünyamıza yakın bellediğimiz insanlara da batırmamız gerektiğine emare olması açısından ibretlik bulduğumdan yazıyorum.

“Bir turistik dinlenme tesisine başvurmuştum. Ne iş olsa yaparım, temizlik bulaşık işleri veya kasierlik” demiştim kendimce. Tesisin bizzat sahibi benimle görüşmek istemişti. İçimde kocaman bir umut ışığı belirmişti, belki de patron dil bildiğim için beni başka bir yerde çalıştıracak diye düşünüp heyecanlanmıştım. Tesisin sahibi, ‘Yazık olur sana, hem de başörtülüsün bu tesiste olmaz, senin daha temiz bir ortamda olman, ibadetlerini düzgünce yapman lazım. Eğer kabul edersen benim hanımım ol, benim evimde rahat edersin, namazını kılar, başörtülü bir şekilde yaşamını devam ettirirsin’ deyince şoke olmuşum. Yörenin en sevilen, babacan iş adamıydı.”

Evet, bu sözlerin ağırlığı kolay taşınır cinsten değil. İşten atılmak, işkence görmek, vurulmak, kırılmak bunun yanında solda sıfır kalır. Acaba kaç masum bu tekliflere maruz kaldı, kaç kabul etmekten başka çare bulamadı. Kim bilir.

Ne diyeyim, yolumuz hep yokuş. Düzü sevenlerden bize de, başkasına da hayır gelmez.

İnsanın en son yaşlanan azası kalbiymiş fakat bu yaşananlar ilk önce kalpleri yaşlandırıyor, katılaştırıyor ve nefretle dolduruyor.

Bediüzzaman gibi biz de diyoruz ki, *Cennet ucuz değil, cehennem de lüzumsuz değil. Yaşasın zalimler için cehennem.*

Bir daha yaşanmaması dileğiyle...

Teyfik Yağcı

Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri

KATSAYI

Abdurrahim ÇİÇEK / Bursa

Yıl 2007. 29 Ekim sabahı. Güngören’de bir okulda öğretmenlik yapıyorum. Pazartesi sabahı 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerine yetişmek için hazırlık yapıyorum. Altı yaşındaki büyük kızım Kevser de sabah erkenden kalkmış, benimle kahvaltı yapıyor. Bana soruyor:

-Babacığım nereye gidiyorsun?

-Kızım okula gidiyorum. Bugün Cumhuriyet Bayramı kutlamaları var. İstersen sen de gel.

-Baba cumhuriyet ne demek?

Tabii, kızım bayramın ne olduğunu biliyor. Fakat Cumhuriyet’in ne demek olduğunu bilmiyor.

-Kızım Cumhuriyet demek, halkın kendini yönetmesi demek...

-Anlamadım baba.

-Kızım büyüyünce daha iyi anlarsın.

Tabi ki altı yaşında bir çocuk Cumhuriyet'in ne demek olduğunu kavrayamazdı, kavramadı da. O daha çok bayram olan kısmı ile ilgilenmişti... Fakat ben bir öğretmen olarak cumhuriyetin ne demek olduğunu iyi biliyordum. Lakin uygulamalardaki bazı durumlar beni derin derin düşündürüyordu.

Daha sonra hızlıca hazırlanıp okulun bahçesindeki Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına heyecanla gitmiştim. Öyle ya Cumhuriyet halk demek ve benim özgürlüğüm, benim bağımsızlığım, benim bir birey olduğumu hak ve hukukum olduğunu anlatan ve derinden bağlandığım bayramımdı. Tören başlamıştı.

Yıl 2011. Bursa'da yeni okulumda görev yapmaktayım. Aylardan Ekim ayı. Öğretmenler odasında Eğitim Bir Sen'in panosunda bir afiş. "Ödenmiş bedeller unutulmasın hatıra yarışması." Afişe bakıyorum, hüzünlüyorum. Gözlerim dolu dolu oluyor...

Öğretmenler odasında bir arkadaşımız; "Böyle de yarışmamı olur. Konuya bak" diye istihzai bir şekilde gülüyor, içimi acıtıyor istihzai gülmesi. Gönlüm burkuluyor ve heyecandan titreyen sesimle "28 Şubat sürecinde ne tür bedeller ödendiğini hiç bilmeden gülüyorsun." diye alaycı gülmesinin anlamsızlığını aktarıyorum. Tabi bedel ödemeyen nerden bilebilir ki yürek acısını...

Yıl 2002. Aylardan Eylül. 28 Şubat'ın izlerinin tüm toplum üzerindeki olumsuz etkilerinin ayyuka çıktığı günler. Askeriyeden sorgusuz sualsiz atılanlar, gazetelerine akredite alamayanlar, kamu kurumlarında fişlemeye uğrayanlar ve de imam hatibe gidenlerin önündeki binbir engeller... İşte böyle günlerin yoğunluğunda ortaokulu bitiren Hatice'nin hangi okula yazılması gerektiği üzerine yapılan aile içi münazaralar. Bu uzun münazaraların sonucunda, bilhassa kız evlatlarımızın

imam hatiplere katsayı ve başörtüsü engeline rağmen devam etmesi yönünde bir sonuç çıktı. Ve Hatice'nin Bursa İmam Hatip Lisesi'ne kaydı yapıldı.

Gencecik kızın tabii ki gelecek hayalleri taptazeydi. Fakat o dönem 28 Şubat'ın acı uygulamalarıyla adeta o gençlere işkence yapılıyordu. Çocukların başlarını açması için çeşit çeşit uygulamalar ve ikna odaları var gücüyle çalışıyordu. Hatice kardeşim de bu uygulamalardan nasibini fazlasıyla alıyordu.

Hatice ve ailesi mütedeyyin bir aileydi. Bu yüzden başörtüsüne sahip çıkan ender öğrencilerden bir tanesiydi. Koca imam hatipte başını açmamak için direnen üç kişi vardı. Biri Hatice, biri ablası, Fatma diğeri ise bir arkadaşları.

Hatice'nin hatıra defterinde bu olaylardan bazıları yazılmış. Adeta 28 Şubatçı zihniyetlerin, "öz yurdunda parya" muamelesi yaptıran emir kulu öğretmen ve idarecileri tüm hünerlerini, aldıkları eğitimlerin inceliklerini Hatice'nin başını açtırmak için uğraşıyorlardı. Okulda adeta köşe bucak kapmaca oyunu oynanıyordu. Fakat Hatice başını açmamakta ısrar ediyor, kendi rızasıyla kimsenin baskısı olmadan başını açmayacağını söylüyordu katılaştan kalplere...

21Mayıs 2002 okulda Arapça yazılısı var. Fakat müfettiş beyler de teftişe gelecekler. Neyin teftişi mi? Hani eğitim-öğretimin seviyesi, düzeyi, nitelik ve niceliği değil tabii ki... Başını açan ve kapatanları tespit etmek, tutanak altına almak için. Şu duruma bir bakın. Koca müfettişler hem de dini bilgilerin de öğretildiği İmam Hatip Lisesinde başı kapalı olanları tespit için okula baskına gelmiş. Asırlar geçse de böyle vicdan sızlatan bir olay unutulur mu? Hatice başını açmamakta kararlı. Arapça Hocası Seher Hanım helal süt emmiş olacak ki, bir çözüm buluyor Hatice' me: Ders başlamadan hemen önce koşup gelerek;

-Hatice sen hemen koş kütüphane nöbetçisi ol, ben seni daha sonra yazılı yaparım.

Hatice gencecik bedeninin kaldıramadığı bu yüklerle, pek de telaşlı bir şekilde;

-Tamam hocam, hemen giderim.

Tam o sırada ders zili çalınca müfettişlerde sınıfa doğru yönelince; Seher Hanım:

-Hatice diğer merdivenlerden git, buradan gidersen görülürsün, hadi koş!

Hatice gençliğin verdiği çeviklik, müfettiş beylerin korkusuyla arka merdivenlerden koşarak kütüphaneye giderek nöbetçi olur.

Hatice kütüphanede hem düşünüyor, hem de mırıldanıyordu. “Bu müfettişler niye geldi. Benim başörtümünden onlara ne. Ben bunu inancımından dolayı örtüyorum. Hem de ben Kur’an-ı Kerim’in Nur suresi 31.ayetinde bu emri gördüm, bunlar niçin bana baskı kurmaya çalışıyor.”

“İmam Hatip Lisesine sırf bunun için gelmişim. Başımı açarak okumak istesem başka liselere de gidebilirdim.” O an Hatice kararını kesin olarak vermişti.15 yaşında henüz gençliğe yeni adım atmış Hatice kesinlikle başını açmayacaktı.

Bu derin duygu ve düşünceler içindeyken teneffüs zili çalmıştı. Hatice’nin yanına müdür yardımcısının gönderdiği nöbetçi öğrenci gelerek müfettişlerin hala burada olduğunu Hatice’nin mescide gitmesi gerektiğini söyledi.

Hatice, sanki vebalı bir insan gibiydi. Oradan oraya gönderiliyordu. Okul yetmedi, gözükmeyen bir yer olması hasebiyle onu mescide göndermişlerdi. Sahi Hatice vebalı mı yoksa veremli miydi? Yoksa başörtü-

sünde bomba mı vardı, çok mu tehlikeliydi? Koca Koca müfettişler, baştaki idareciler onları yönlendiren 28 Şubat zihniyetine sahip kimseler neyi amaçlıyorlardı. Gencecik bedenlerini, pembe hayallerini karartan bu tür işkenceleri hangi insafla, hangi ızanla yapıyorlardı. Hâlâ onların emir kulu, belki de maşaları olan bazı okul idarecileri ve destek veren öğretmenler...

Ah Hatice çilen biter mi? Bitmez tabi mescitte müfettişlerin gitmesini beklerken, zamanda geçiyordu, 4. derse gelmişlerdi. Hatice bu koşturmacanın verdiği yorgunluk ve biraz da korkuyla olsa gerek acıkmıştı. Fakat kantine gidemezdi. Müfettişler etrafta cirit atıyordu. Her an yakalanabilirdi. Düşündü, düşündü, düşündü... Bu düşünceler arasında belki de geleceğinin hülyalarını kurarken uykuya daldı. Aç ve susuz olarak orada tam iki saat geçirmişti. Öğlen arası da geçmişti. 5. ders zili çalınca Hatice uyandı. Uyanınca hemen saate baktı 5. dersin bitmesine az kalmıştı. Acaba müfettişler gitti mi diye düşünürken kapı açıldı. Müdür yardımcısı gelmişti. “Müfettişlerin henüz gitmediğini tuvalete saklanmasını” söyledi. Hatice şaşkın şaşkın müdür yardımcısının yüzüne bakarken, bayan müdür yardımcısı hiddetli bir şekilde:

-Acele et Hatice, senin yüzünden geleceğim karara-bilir; bir başını açmadın, beni de derde sokuyorsun. Ne var sanki bu bez parçasında şunu çıkarsan da hem sen rahat etsen, hem de ben rahat etsem! ...

Hatice boynunu eğerek;

-“Ama hocam bu yaptığınız haksızlık.” diyebilirdi.

-“Hadi acele et uzatma.” dedi bayan müdür yardımcısı.

Hatice oradan tuvalete geçti. “Bu da mı başıma gelecekti.” diye düşündü. Ama yılmadı, başını açmayacak-

tı. Bir ders boyunca da tuvalette müfettişlerden kaçan Hatice son ders zilinın çalmasıyla derin bir oh çekerek, tuvaletten çıktı ve hızla sınıftan çantasını aldı, kimseyle konuşmadan hızlıca merdivenlerden inerek evin yolunu tuttu.

16 Eylül 2003. Okulun başlangıcı. Bilen bilir yeni bir heyecan bir umutla okula gelinir. Herkeste tatlı bir sohbet, arkadaşlarının tatilde neler yaptığının bolca konuşulduğu gün. İlk gün Hatice de heyecanla okula geldi. Arkadaşlarıyla hasbihal yapmaya başladı. Tatilden, gelecekten, okulun durumundan bahsediyorlardı ki zil çaldı. İstiklal Marşı okunacaktı. Bağımsızlığımızın sembolü, özgürlüğümüzün nişanesi okunacaktı. Dede-lerimizin azminin zaferi, cephe gerisindeki Fatma Bacılarımızın, Nene Hatunlarımızın, Ayşe Gelinlerimizin çalışkanlığı ve fedakârlığının zirvesiydi İstiklal Marşı. Evet, bizdik; cumhurduk, halktık, İstiklal Marşı'nda.

Fakat o da ne? Başörtülüler olmazmış İstiklal Marşı'nda... Haticeler olamazmış İstiklal Marşında... Ya aç ya da git baskısı ilk günden müdür beyin baskısıyla başlamıştı kutsal mekân olan okulun bahçesinde... Başlamıştı ilk günden baskılar. Hatice'nin beyni zonklıyor, içi burkuluyor, gözleri nemleniyor, kalbi titriyor, fakat iradesi erimiyordu. Dimdik, taptaze bir heyecanla 2.sınıfına başladığı bu ilk günde de bir defa daha karar vermişti; açmayacaktı başını, açmadı da..

Yıllar böyle geçiyor, Hatice'nin ruhu bu mücadelelerle perçinleşiyordu. Peruk takıyor, savunmasını yazıyor, bazen de devamsızlık yapıyor fakat tüm baskılara rağmen başını açmıyordu.

Fakat Hatice'yi derinden derine düşündüren, canını sıkıan asıl engel, son sınıfta daha da belirginleşmişti. Bu kadar eziyet ve sıkıntıya rağmen son sınıfa gelmiş fakat bunun karşılığını alamayacak olmanın hayfını

yaşıyordu. Çünkü önünde asıl engel, KATSAYI vardı. İşte bunu aşmak zordu. Hatice zeki bir kızdı, fakat katsayı engeli çok büyüktü. İlahiyatlara bile gidebilmek çok mu çok zordu. Çünkü 28 Şubat zihniyeti “Bin yıl geçse de sürecekti ya.” İşte bu yüzden ilahiyatların kontenjanları tirajı komik bir durum seviyesine düşürülmüştü. Oraya gitmek de çok zordu. Hem Hatice'nin ideali İlahiyata gitmek değildi. O inançlarına bağlı bir iş kadını olmak istiyordu, fakat bu katsayı engeli sebebiyle kazansa bile başörtü çilesinin kat ve katı üniversitelerde vardı. Bu yüzden umudu gün geçtikçe kırılıyor, kırılıyor, kırılıyordu. Fakat kırılan umudu başka düşüncelerde yeşeriyordu.

Okulu bitiren Hatice üniversite sınavını kazanamadı. Kendini geliştirmek, çalışmak, faydalı olmak istiyordu. Bu yüzden bilgisayar kurslarına, meslek kurslarına gidiyordu. Bu genç yaşta ehliyetini de almıştı. Hayatında engelleri onu asla yıldırılmıyordu. Bir işte çalışmak faydalı olmak para kazanmak hayalleri onu adeta sarmıştı. Üniversiteye gidememenin verdiği hayal kırıklığını, çalışmanın verdiği zevkle gidermek istiyordu.

Temmuz 2007... Hatice evinin hemen yanında açılan brode fabrikasına form doldurmuş, talebi kabul edilmişti. Sevinçten adeta uçuyordu. İşe girecek olmanın sevinci ve gururu içinde temmuz ayında brode fabrikasında işe başlamıştı. İş zor olmasına rağmen sabrediyor, çalışıyor, işte nasıl yükselebirim hesablarını yapıyordu mola aralarında. Çünkü o vasıfsız bir işçi olarak çalışmanın ruhunu dizginleyemeyeceğini çok iyi biliyordu. Bu yüzden hep yükselmenin planlarını yapıyordu... Okulda geçirmiş olduğu mücadeleler ona bu fırsatı ziyadesiyle tanıyordu.

İşinin zorluğu onu yıldırılmıyordu. Çünkü işte onu başörtüsünden dolayı kovalayan, takip eden yoktu. Bu

yön onu çok rahatlatıyordu. İşte huzuru yerinde, fakat yorgunluğu ve işinin tehlikesi had safhadaydı.

Aylar çabuk geçiyordu. Aldığı ilk aylık Hatice'yi çok mutlu etmiş, istediği kıyafetleri almış; parasını rahatça harcamış, kardeşlerine de bir çok jestler yapmıştı.

2007. İstanbul'daki 29 Ekim okulumuzda Cumhuriyet Bayramı törenlerinde görevli olarak kızımınla beraber bulunuyorum. Kızımın da cumhuriyetin ne demek olduğunu öğrenmesi için törenleri izlemesini istiyorum. Bayram coşkuyla kutlanıyor. Şiirler, yazılar birbiri ardına okunuyor, herkes alkışlarken kızım da alkışlara katılıyor, çılgınca alkışlıyordu. Cumhuriyet bizim bayramımızdı. 7'den 77'ye herkesin bayramıydı. Belki de alkışların gür çıkması bu yüzdendi.

Törenin ortasında saat 9.30'larda çalan telefonum bayramımı bitirmişti; benim, kızımın, kardeşlerimin, annemin, babamın akrabalarımın ve Hatice'min... Evet bayramımız, coşkumuz, kutlamamız bitmişti bu güzel cumhuriyet bayramının sabahında.

Bu bayram sabahında nutkum tutulmuş sevincim kararmış, takatim kesilmiş, gözlerim yaşlardan adeta hapsolmuş, yürüme meleke kaybetmişim. Olduğum yere yığılarak hıçkırıklara boğulmuşum. Adeta konuşmıyorum, göremiyorum, duyamıyordum...

Evet, elimden sıkı sıkı tutmuş kızım bu halimi görünce önce şaşırılmıştı. Fakat hali pür melalim onu da ağlatmaya başlamıştı. Ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor, ne olduğuna bir türlü anlam veremiyordu. Bu güzel bayram sabahında neşeli ve coşkulu bir günde acaba ne olmuştu? Ne değişmişti? Tabii öğrenecekti... Bu Cumhuriyet Bayramı sabahında coşkumuzu sevincimizi bayramımızı kesen zehir eden neydi, tabii ki öğrenecekti. Elbette halasının brode fabrikasında bir iş kazası sonucu 20 yaşında vefat ettiğini öğrenecekti. Elbette öğrenecekti;

halkın bayramı olan bir sabahta Hatice halasının göç ettiğini...

Öğrenecekti elbette halası Hatice'nin katsayı ve başörtüsü yüzünden üniversiteyi kazanamayıp bir fabrikada vasıfsız eleman olarak çalışmak zorunda bırakıldığını... Öğrenecekti elbette halasının başörtüsü için ne kadar mücadele ettiğini... Öğrenecekti elbette Hatice'nin çalışmak ve faydalı olmak pahasına bir brode fabrikasındaki çalışma azmini. Öğrenecekti elbette Hatice'nin 28 Şubatçı zihniyetçilerin dolaylı kurbanı olduğunu... Öğrenecekti elbette, siyasi hayatına mal olsa da imam hatiplerin önünü kesmek için elinden gelenleri yapanları... Öğrenecekti elbette TÜSİAD'ın hazırladığı imam hatip raporlarını... Öğrenecekti elbette okul koridorlarında başörtüsünü koşuşturan müfettişleri... Öğrenecekti elbette ikna odalarına çağırılan müdür yardımcılarını... Öğrenecekti elbette başörtüsünü taktığından dolayı savunma alan müdürleri... Öğrenecekti elbette İstiklal Marşı'ndan kovulan halası Hatice'nin iç burukluğunu... Öğrenecekti elbette Hatice halasının başörtüsü yüzünden okuluna bir yıl ara verdiğini... Öğrenecekti elbette tüm bunları Hatice halasının hatıra defterinden... Öğrenecekti elbette halasının "pembe hayallerini bir fabrikanın kahpe çukuruna gömdüğünü...

Ve artık öğrenmişti Kevser, bir cumhuriyet bayramı sabahında katsayı ve başörtüsünün bedelini taptaze canıyla ödediğini... Artık öğrenmişti Kevser başörtüsü için canın dahi verildiğini.

Bir bedel ödenmişti katsayı ve başörtüsü uygulaması uğruna... Bir ruh yükselmişti Arş'ı âlâya, belki de rabbine bu yapılanları şikâyet etmek için. Bir ruh kavuşmuştu rabbine bir daha bedeller ödenmesin demek için... Bir ruh kavuşmuştu rabbine ülkesinde bu tür uygulamaların kalkması karşılığında, kim bilir.

Kim bilir bunun gibi ne bedeller ödenmiştir bu kut-sal memlekette...

29 Ekim 2007 Cumhuriyet Bayramı sabahında ma-neviyata yükselmişti Hatice'miz. Sıkışmıştı makine-nin kanalına kasnağın baskısıyla... Nefessiz kalmıştı Hatice'miz... Kim bilir belki de nefessiz kaldığını bile anlamamıştır. Kim bilir belki de bir tas şehit şerbetiyle karşılaşmışlardır onu dünyanın çıkış kapısından...

Makinenin kanalından çıkaranlar anlatır Hatice'mizi; açamadık derler başörtüsünü... Sıkı sıkıya örtmüştür başörtüsünü... İğneyle de tutturmuştur ye-şil başörtüsünü. Hani imam hatip koridorlarında tut-turduğu gibi... İlk müdahale yapmak nefesini geri ge-tirmek için uğraşmışlardır; açmak için başörtüsünü... Fakat açamamışlardır başörtüsünü. Bilmezler yanın-daki müdahale edenler tabii ki. Bilmezler başörtüsü için ne kadar mücadele ettiğini... Onlar bir işçi olarak bilirler Hatice'yi. Anlayamazlar başörtüsünü niçin aç-aamadıklarını... Hayretle ifade ederler başörtüsünü açıp ambulansa koyamadıklarını... Kanalda sıkışmış iğnesi burkulmuş o yüzden açamadıklarını sanırlar o yeşil ör-tüsünü... Hâlbuki ki orada bir ilahi tecelli vardır: "Na-sıl yaşarsan öyle ölürsün."

Evet, biz bir bedel ödedik; başörtüsü yasağı ve kat-sayı bize bir bedel ödetti... 20 yaşında gencecik bir fida-nımızı toprağa verdik. Hem de cumhurun, yani halkın bayramı olan "egemenliğin kayıtsız şartsız milletin "ol-duğunun tescillendiği bir günde... Biz ödedik. Başkala-rı ödemesin. Bu bedeller asla unutulmasın...

O GECE...

Yaşar ŞANLI / Trabzon

Akşam karanlık basmıştı. Issız bir köy yolunda birkaç genç peş peşe hızlı adımlarla yürüyordu. En arkadaki elinde küçük fenerle önden giden arkadaşlarının yolunu aydınlatmaya çalışıyordu. Önden giden hem koşarcasına ilerliyor hem de kendi kendine konuşuyordu.

-Lanet olası külüstür bozulacak zamanı mı buldun? Kırk yılın başında ihtiyacın olsun. Orada da araban bozulsun olacak iş mi? Şimdi biz ne diyeceğiz? Hocam kusura bakma, arabamız bozuldu yürüyerek geldik mi diyeceğiz? Ne aksilik yaaa.

Arkadan gelen

-Ne yapalım olacağı varmış köy yolu işte... Araba bu nerede bozulacağı belli mi olur?

Elinde fener olan nefes nefese kalmış bir şekilde

-Artık yürüyecek takatim kalmadı. Allah aşkına durun, biraz dinlenelim bir saattir yol yürüyoruz. Hocaya anlatırız durumu "Arabamız bozuldu, yürüyerek geldik onun için geç kaldık." deriz.

Sonra el fenerini söndürdü. “Hadi gidin bakalım gidebilirseniz, oh ben oturdum bile. Dünya varmış.”

Derin bir sessizliğin ardından önden giden “Tamam” dedi “Dinlenelim biraz.” Tam herkes oturmuştu ki gecenin sessizliğini uzaktan gelen araba sesi bozdu. Araba kısa sürede karşı yamaçları dolaşıp oturan gençlerin yanına ulaştı, durdu.

Şoför, arabası ile yıllardır köyün yükünü taşıyan Ahmet Amcaydı ki köyde herkes ona Hızır Ahmet derdi. Arabasının camını yavaşça indirdi:

-Hayrola gençler yolunuzu mu kaybettiniz? Akşam vakti ne işiniz var burada?

Gençlerden biri “amca” dedi. “Biz Kemal Hoca’ya gelmiştik. İlerdeki köye yerleştiğini duyduk. Telefon açtık, bizi bekliyor ama arabamız köy yolunun girişinde bozuldu bir şoförümüzü orada bıraktık ve yola koyulduk. Yaklaşık bir saattir yürüyoruz. Yorulduk oturup nefeslenelim dedik.”

Kemal Hocaya mı geldiniz? Hoş geldiniz Safalar getirdiniz. Atlayın getireyim sizi yolumuz Kemal Hoca’nın evinin yakınlarından geçer.

“Hay Allah razı olsun.” dedi arabaya ilk binen. Selamün aleyküm amca ben Hamit yanımdaki şişman olan Salih arkadaki sarışın Halil onun yanındaki de Serkan. Biz Kemal Hoca’nın yıllar önce okuttuğu öğrencileriyiz. Hoca emekliye ayrılınca şehri terk etmiş burada bir köye yerleşmiş. Dedik ki gidip hocamızın elini öpelim sohbetinde bulunalım.

İyi ettiniz çocuklar Ben Ahmet, bana buralarda Hızır Ahmet derler. Kırk yıldır bu köylüyü kasabaya taşır dururum. Gerçi şimdi köyde kimse kalmadı ya... Kemal Hoca da bu köye taşınalı 5-6 yıl oldu. Köyün dı-

şında bir yer aldı büyük bir ev yaptırdı. Geleni gideni eksik olmaz.

Hamit “ Köy çok uzakta mı” dedi.

“Yok yok şu tepeyi döndük mü köyün ışıklarını görürüz.”

Derken araba köyün girişinde bir yerde durdu. Şoför eliyle az ilerideki lambayı göstererek “Şu ışığın olduğu yer var ya işte orası.” dedi.

Serkan “Çok sağ olası Ahmet amca” dedi ve arabadan inerek gösterilen o ışığa doğru yürüdüler. Hamit en önde hızlı adımlarla yürüyüp avluya açılan kapının ziline bastı. Az sonra genç birisi gelip kapıyı açtı. “Hoş geldiniz.” dedi. “Dedem sizi bekliyor”.

Salih “Hoca’yı beklettik, ayıp oldu.” dedi.

Bahçenin içerisinde yürüdüler ve eve girdiler. Kapıyı açan genç yol gösterdi ve sonunda büyük bir odaya ulaştılar. Odanın duvarları kütüphaneyi andırıyordu. Odanın uç kısmında üzeri dosyalarla dolu bir masa vardı. Hoca’nın bir konu üzerinde çalıştığı her halinden belliydi. Diğer kenarda ise şark köşesi oluşturulmuştu. Genç, misafirleri oturtuktan sonra içeri gitti.

Biraz sonra Kemal Hoca içeri girdi. Saçları beyazlamıştı. Ama hâlâ heybetli bakıyordu. “Hoş geldiniz çocuklar.” dedi. Öğrencileri elini öpmek istedi ama izin vermedi. Sımsıkı sarıldı, bakakaldı öylece. Sonra “Buyurun çocuklar oturun.” dedi.

Serkan “ Hocam, kusura bakmayın arabamız köyün girişinde bozuldu yürümek zorunda kaldık onun için geç kaldık.” dedi.

Salih “ Yolda Hızır Ahmet amcaya rastladık da erken geldik yoksa iyice geç kalacaktık.”

“Bizim Hızır Ahmet mi? demek ki boşuna Hızır dememişler. Size de yetiştii hay Allah razı olsun.”

Salih “Hocam nasılsınız?”

“İyiyim çocuklar sağ olun. Emekli olunca buraya kaçtım. Araştırmalarımı burada yapıyorum. Torunlar da yalnız bırakmıyor. Sizler neler yapıyorsunuz?”

Halil “Hocam biz de okuldan sonra öğretmen olarak atandık. Aynı şehirdeyiz. Sıkça buluşuyoruz. Her hafta bir konu üzerinde yoğunlaşıyoruz. Araştırıyoruz. Bazen bir konu aylarımızı alıyor da yeterince doyuma ulaşamıyoruz.”

“Çok güzel. Böyle olunca pek çok konu hakkında bilginiz olur. Hem de birbirinizden haberiniz olur. Zaten arkadaşlık da böyle bir şey işte.

Ben de zamanında bir kenara koyduğum çalışmalarım üzerinde yoğunlaştım. Gündüzleri burası çok güzel oluyor. Çiçeklerimi suluyorum, bahçemde dolaşıyorum. Havası, suyu tertemiz. Çocuklar masamı bahçeye çıkarıyor saatlerce çalışıyorum.”

Hamit “Hocam masanızın üzerinde yığınla dosya var şimdi ne çalışıyorsunuz? diye sordu.

“Çocuklar bu günlerde anılarımı yazıyorum. O dosyaların bir kısmı gazetelerden kesip sakladıklarım. Tarihin canlı şahitleri. Bu ülke insanının asilliği de var onlarda acizliği de, cahilliği de var âlimliği de. O haberleri okuyunca bu ülke insanının gözyaşının kokusunu alırsınız.”

“Evet Hocam.” dedi Serkan “yıllar öncesinden bahsedilen darbeler, savaşlar, terör, bir ileri bir geri.”

“Evet, Serkan’ım darbeler, darbeler, darbeler. Bu ülke insanının talihsizliği oldu darbeler. Nice insanımızı yurt dışına kaçırttı. Nice insanı boş yere hapisane

köşelerinde çürüttü. Sizlerin bilmediği, sadece kitaplardan okuduğu o darbeler... Ben de bu aralar anılarımdaki darbeler üzerine yazıyorum çocuklar. Ben de bu ülkenin bahtlılarından biriyim.

“Hocam, darbe dönemlerinde neler yaşadınız?”

“Çocuklar benim yaşadığım darbeye tank tüfek yoktu. Her şey göz korkutmacadan ibaretti. Emir demiri keser dendi herkes selam durdu. Hak, hukuk kayboldu. Paralar çuvallarla iç edildi. Bankalar sahipleri tarafından soyuldu. Bu ülke bir gecede fakirleşti. Eğitimciler kendi ülkelerini soydu.”

“Hocam o yıllarda göreve başlamış mıydınız?”

“Ben o yıllarda daha öğrenciydim. Okuduğum fakültede pek çok aktivitenin içerisindeydim. İnanın zaman içinde zaman bulmaya çalışıyordum. Gündüzleri okulda derslere gidiyorum. İslam Tarihi dersine baylıyorum o sıralar. Öğle teneffüsünde televizyona gidip canlı yayında haberleri okuyordum.

Sonra apar topar okula gelip derse devam ediyordum. Akşamları gene televizyona gidip saatlerce haber araştırıyordum, gelen haberleri akşam haber bültenine hazırlıyordum. Yetmezmiş gibi akşam da çıkıp canlı yayında haber bülteni sunuyordum. Yerel televizyon ya. Bulmuşum hayalimdeki işi çalışıp duruyorum. Her şeyden haberim oluyor. O sıralar küçük partiler kuruldu ve bu partiler çok etkili oldular. Siyaset sahnesi tekrar eski tüfeklere kaldı. Televizyonlarda tuhaf haberler yayımlanmaya başladı. İrtica, mürteci, şeriat kelimeleleri çokça kullanılır oldu. O sıralar hocalarımız olayları dikkatle izlememiz gerektiğini söylediler. Çünkü onlar biliyordu ki bu olaylar daha önce tezgâhlanmıştı. Ve her taraftan pis kokular gelmeye başlamıştı. Hatta çok sevdiğimiz bir hocamız vardı idoldü bizim için. Ağzından çıkanları hemen yazıyorduk. “Okuyun” dediği kitap-

ları birkaç gün içerisinde okuyorduk. Çünkü onu çok seviyorduk, O'na güveniyorduk. Bir gün ansızın tayini çıktı. Arkadaşlarım tayininin çıkarıldığını söylediler. O dönemde hocamızın zaten tehdit edildiğini biliyorduk. Şimdi siz “Bir hocanın tayini çıkınca ne oluyor diyorsunuz”? içinizden. Ama düşünün küçük bir Anadolu şehrindeyiz. Halkın çok sevdiği birisi var halkı aydınlatıyor, olayların gerçeğini anlatıyor. Eğer o insanların gerçeği görmesini istemezseniz yapacağımız ilk şey ne olur? Tabi ki onu o şehirden sürersiniz. Bir yerde ışık varsa ve siz oradakileri karanlığa mahkûm etmek isterseniz yapacağımız şey mumu söndürmek olur. Hocamız öyle bir üniversiteye gitti ki üniversite yeni kurulmuştu ve yıllarca hiç öğrenci kabul etmedi. Yani boş öğrencisiz bir üniversiteye mükemmel bir hoca.

Kemal Hoca derin bir nefes aldıktan sonra “isterse-
niz kalkın o günkü gazete manşetlerine bir bakalım.”
dedi.

Hep beraber odanın uç kısmında bulunan masanın
üzerindeki dosyaları karıştırmaya başladılar.

Dosyaları iyice incelediler.

Kemal Hoca “O döneme ait manşetlere iyice baktı-
nız. Peki dikkatinizi en çok çeken ne oldu?” diye sordu.

Hamit “Çok karışık bir dönemmiş”.

Serkan “Fadime Şahin, Müslüm Gündüz, Ali Kal-
kancı gibi isimler nasıl olur da o dönemde bu kadar faz-
la gündemde kalmışlar. Bana biraz tuhaf geldi.”

Salih “O dönem ki bütün gazete manşetleri nerdeyse
aynı. Sanki bir grup oturmuş manşetleri yazmış, gaze-
teler de resimlerle süslemiş gibi. Bir de tüm bu olaylar
bana düzmece gibi geliyor.” dedi.

O sırada misafirleri kapıdan karşılayan genç odaya girdi. “ dedeciğim yemek hazır, buyurun sofraya “ de-yince Kemal Hoca başıyla “Tamam” işareti yaptı.

İçeriye yemek odasına geçtiler. Oldukça güzel bir sofraya hazırlanmıştı.

Masanın en başına Kemal Hoca oturdu. Yemeğe başladılar. Yemek bitince de tekrar odaya yöneldiler.

Kemal Hoca: Son olarak Salih o dönem ki manşet-lerin sanki tek bir grup tarafından yazıldığını söyledi ya. Aslında doğru söyledi. Olayın birkaç nedeni var aslında. Birinci neden o dönem insanlar en çok orduya güveniyorlardı. Ve ordu bunu çok iyi kullanıyordu. Diyelim bir komutan ordudan emekli oldu. Hemen ül-kenin en üst kurumlarından birinde yönetim kurulun-da yer bulabiliyordu. Arasına haber bültenlerinde yer alan kamuoyu araştırmalarında Türk insanının en çok orduya güvendiği bilgisi veriliyor, Türk insanının or-dusuna duyduğu büyük sevgi farklı bir alanda güç gös-terisi olarak sunuluyordu. Belirli zamanlarda ordudan medya yöneticilerine gelen ricalar emir telakki ediliyor ve hemen ertesi gün gazete manşetlerini süslüyordu. Dolayısı ile hangi gazeteye ricada bulunulmuş bunu bu gün bile çok rahat anlayabiliyoruz.

İkinci neden daha tehlikeli bence ki o da şudur o dö-nemde sayıları çok olmayan medya kuruluşları üç beş büyük holdingin elindeydi. Malum, holdingleri ayakta tutan kazandıkları ihaleler. Eğer bir holdingin patronu diğer gazetelerin orduya daha yakın olduğunu hisse-derse geride kalmışlığını telafi etmek için var gücüyle manşetlere yükleniyordu. Artık gerisini siz düşünün. Üstelik o dönemde ordu medyaya brifing veriyor aslın-da haberleri nasıl yorumlaması gerektiğini anlatıyor-du.”

Bakın size anımı anlatayım. Ben o dönemde bir televizyonda çalışıyorum haber peşinde koşuyorum az önce söylemiştim. Aynı zamanda o televizyon kurumunun radyosunda programlar yapıyordum. Şiir programları, sohbet programları çok da suya sabuna dokunmayan şeyler söylüyoruz sohbet arasında. Ya da bana öyle geliyordu o zamanlarda. Kameraman arkadaşım vardı. Adı Yunus, lise mezunu. Çok cevval bir çocuk nerede haber duysa koşardı. Bir gün bana “Abi sen biliyor musun şu anda yaptığımız bütün yayınlar ordu tarafından kaydediliyor. Bu gün bizi Valilik önünden alıp askeri bir binaya getirdiler ve orada izlettiler. Senin iki aydır yaptığın bütün programlar kaydedilmiş, ayrıca radyo programlarını otomatik olarak kaydediyorlar dedi.” Aslında Yunus farkında olmadan benim tehdit edildiğim mesajını bana ulaştırıyordu. Yani bana deniyordu ki konuştuklarına dikkat et. Eğer yanlış şeyler söylersen başını derde sokarsın. Çocuklar! O dönemlerin en önemli özelliği fişlemelerdir. İnsanların özelliklerine bakmaksızın herkes bir biçimde fişlenir. Bilgiler dosyalanır ve saklanır. Kim fişler nasıl fişler ve bu bilgiler nerede saklanır bilinmez. Ama insanlık için büyük bir ayıp olduğu kesin.”

Serkan: “Peki Hocam, siz ne yaptınız?”

“Ben takmadım tabi. Yoluma devam ettim.”

Sonra?

Sonra televizyonun sahibini çağırdılar ve “Senin yayın lisansın sadece ilçe için oysa sen ilde yayın yapıyorsun, yayını durdur.” dediler. O da “Siz de biliyorsunuz ki bu ilde yayın yapan televizyon kanallarının hiç birinin lisansı yok. Lisans ihalesini bekliyoruz. Eğer ihaleyi kazanamazsam yayını durdururum.” dedi. Ama olmadı önce televizyonun vericileri söküldü yaklaşık iki ay sonra da radyonun yayını durduruldu.

Serkan: “ Peki Hocam, siz bundan sonra ne yaptınız yeni bir televizyonda işe girmediniz mi?

Benim yaptığım ilk şey televizyon kanallarına müracaat oldu. Ama ne hikmetse önceki televizyonumda iken her gün peşimde dolaşanlardan randevu almakta zorlandım.

İlk iş görüşmemde” Sen çok para alıyormuşsun biz sana o kadar para veremeyiz.” dediler. Ben de bunun problem olmayacağını verebilecekleri paraya razı olacağımı söyledim. Ama kabul etmediler.

Diğer görüşmem daha kötüydü. Televizyonun sahibi bana dedi ki “Az önce okulunun dekanı aradı ve seni işe almamam gerektiğini söyledi. Zaten bu aralar her taraf karışık biz de bundan etkilenebiliriz.” dedi.

O zaman anladım ki ben bu şehirde yeni bir televizyon kanalında iş bulamayacağım. Çünkü birileri beni iyi takip ediyor randevularıma benden önce gidiyor ve işe alınmamam için telkinlerde bulunuyordu. Buna alışmak çok zor oldu. Epey acı çektirdi ama bunu anlamakta zorluk yaşamadım.

Hamit : “Bunu anladık birileri medya yoluyla halka düzen veriyor bunu yapmak için de önce medyayı düzene sokuyordu. Peki, siyaset kurumları ne yapıyordu bu durumda?

“Siyaset kurumları hiçbir zaman ordudan uzakta durmadı ki. Sosyalist partiler “Kahrolsun şeriat!” diye bağırıp orduyu kurtarıcı el diye görüyor, sağ partiler ordunun verdiği mesajları yerine getirmeyi maharet kabul ediyordu. Yani o dönemlerde orduya karşı mesaj vermek öyle çok kolay değildi. Üstelik bunu yapanlar medyanın hedefi oluyor ve ister istemez siyaset sahnesinden uzaklaştırılıyordu. Yani hiçbir lider partisinde orduya muhalif ismi barındırmıyordu. Tabi sayıları üçü beşi geçmeyen cesur yürekler her zaman vardı.

O dönem öyle bir iki haftalık bir olay değildi çocuklar. Bağıra çağıra geliyorum diyen darbenin ayak sesleriydi. Ya da darbenin ta kendisiydi. Onu o gün çok da anlayamıyorduk. Mesela gazeteler partilerden birinin kapatılabileceğini yazıyordu. Ama bizler buna çok ihtimal vermiyorduk. “O kadar olmaz.” diyorduk. Ama o dönemde anladık ki olmaz dediğimiz her şey çok kısa zamanda oluveriyordu. Çok uzun sürmeden büyük partilerden birisi kapatılıverdi. Siyaset tarihinde daha önce var olan bir uygulamaydı bu. Hukuki sonucu hep tartışılacak olan bu uygulamalar maalesef demokrasi aynasında kara bir leke olarak bu gün bile varlığını devam ettiriyor.”

Serkan “Hocam, sonra ne yaptınız? Yani televizyonlarda radyolarda program yapamadınız ya sonrasını merak ediyorum.”

Çocuklar ben o arada derslerime yöneldim iyice. Çünkü derslerim hiç de iyi değildi. Bir yandan ders notlarımı yükseltmeye çalışıyor bir yandan da ülkemde yaşanan olayları iyi tahlil etmeye uğraşıyordum. O dönemde çok iyi bir arkadaş grubumuz vardı. Sıklıkla bir araya gelir durumu değerlendirirdik. Yaklaşık otuz kişilik bir arkadaş grubuyduk. Bir kısmımız şehrin kenar mahallesinde bulunan yurttta kalıyorduk. Yanılmıyorsa her katta altı kişi kalıyordu. Eskiden otel olarak kullanılmış bir bina idi burası. Diğer grup ise şehrin merkezinde 3 katlı eski bir evde kalıyordu. Her şey çok iyi gidiyordu. Oradaki arkadaşlarımız yemeklerini bizim yurttta yiyordu. Biz de onlara ziyarete gidiyorduk. Sohbet ediyorduk. Esnafı, hocası, siyasetçisi oraya geliyor fikirlerini, tecrübelerini bizimle paylaşıyordu. Yani orada halkla kucaklaşmış bir öğrenci grubu olarak iyice sevilmiştik. Ben de televizyondan sonra bu grubun içerisinde yer almaya çalışıyordum. Ayrıca arkadaşlarım çok güzel bir aylık dergi çıkarıyordu. Bende ara sıra yazılarımla ara sıra şiirlerimle o dergide yer alıyordum.”

“Peki Hocam bahsettiğiniz o dönemde sizi en çok etkileyen olay çalıştığımız televizyonun yayınının durdurulması mı oldu?” diye sordu Salih.

Kemal Hoca derin bir nefes aldı. Bir süre durakladı. Kaşlarını kaldırarak kafasını sağa sola salladı ve ekledi “Tabi ki hayır.”

“Çocuklar ne televizyonumun yayınının durdurulması çok etkiledi ne de işe girmemin engellenmesi. Ben sadece bir gece çok üzüldüm.

Soğuk bir günün akşamında okuldan yurda geldiğimizde tuhaf bir durumla karşılaştım. Arkadaşların bir kısmı çantalarını hazırlıyordu. Ne olduğunu sorduğumda “Yurt kapanıyor valizini hazırla.” dediler. Şaşırıp kaldım. Kış günü bu kadar öğrenciyi sokağa dökmezler diye düşündüm ama tecrübelerim içinde yaşadığım dönemde insafılı insan bulmanın çok da kolay olmadığını gösteriyordu. Valizimi hazırladım ve dışarı çıktım. Arkadaşlarla dışarıda grup olarak toplandık. Yaşadığımız şehirdeki dostlarımıza güvendiğimiz için sokakta kalmayız diye düşünüyorduk. Konuştuk. “Birkaç akşam tanıdığımız esnafın, eğitimcinin siyasetçinin evinde misafir olabiliriz, sonrasını yarın planlarız.” diye düşündük. İçerisinde kaldığımız yurt ise birkaç evrak eksikliğinden dolayı kapatılma ile karşı karşıya kalmış. Sokakta kaldığımız için öncelikle aklımıza gelen şey üç katlı evde kalan arkadaşlarımızın yanına sığınmak oldu. Çünkü hava çok soğuktu. Karla karışık yağmur yağıyordu. Üstelik biz sıırıslıklam ıslanmıştık. Toplanıp arkadaşlarımızın yanına gittik. Evin en alt katında kocaman bir salon vardı. Çantalarımızı oraya bıraktık. Dışarı çıkıp durumu dostlarımıza bildirdik. Herkes “Akşam görüşürüz” diyordu. İkinci namazı sonrası eve geldik. Kış etkisini iyice hissettiriyordu. Odamızda küçük bir katalitik soba vardı ama ev eski olduğu için her taraftan rüzgâr alıyordu ve biz çok üşü-

yorduk. Derken karanlık bastı biz dost bildiklerimizin gelip arkadaşlarımızın bir kaçını almasını bekliyorduk. Hepimiz açtık. Vakit geçiyordu ama gelen giden yoktu. Sonra anladık ki “o gece” gelen giden olmayacaktı. Kocaman bir odada on beş kişiydik. Bir tane büyük yırtık battaniyemiz vardı. Arkadaşlarımın bir kısmı onun altında titreyerek uyumaya çalışıyordu. O gece gözüme uyku girmedi. Hem açtım hem çok üşüyordum. Bütün bunlarla baş edebiliyordum. Ama kimsenin kapımızı çalmaması beni çok üzmüştü. Çünkü bütün bu insanlar son dönemdeki olaylarda kendilerine toz kondurmuyor daha önce yaşadıkları darbeler karşısında nasıl da mertçe mücadele ettiklerini anlatıp duruyorlardı. İyi de niye şimdi yoktular. Daha acısı üst katta kalan arkadaşların bir kısmı alt kata inmemişlerdi. Onlar da bizim oraya gitmemizden rahatsız olmuşlardı. Ben ve arkadaşlarım o gece hayatımızın en zor gecelerinden birini yaşadık. Aslında bizi üzen “Bir şeylerin bize fatura edilmesi değil bu dönemde sahipsiz bırakılmamızdı.”

Hamit: “Sonra ne oldu?” diye sordu.

Aslında hiç birimiz birbirimizden kopmadık. Ama daha küçük gruplar halinde yaşamaya karar verdik. Evler kiraladık. Bizi yalnız bırakanlarıysa hiç unutmadık. Ortada top yoktu, tüfek yoktu. Sokaklarda asker yoktu, askeri arabalar falan yoktu ama çok sayıda “durumdan vazife çıkaran insan” vardı ve onlar eli silahlı askerlerden çok daha tehlikeli oluyordu. Çünkü birilerine yaranmak isteyenler dostlarını çarçabuk satıveriyordu. Aslında o gece şunu anladım ki darbeler insanlar tepki koymadığı için var. Hatta bir kısım insanlar istediği için var. Eğer karşınızdaki insanın düşüncesi-ne saygı duymayı öğrenirseniz eğer insanı insan olduğu için sevmeyi başarabilirseniz asker kışlasında sadece askerlik görevini yapar. Bu da ülkemiz için en hayırlısı olur. Allah bu ülke insanını bir daha darbelerle ve darbecilerle baş başa bırakmasın...

O sırada kapının zili çaldı. Az sonra Kemal Hocanın torunu geldi. “Dışarıda Hüsamettin diye birisi var sizi bekliyor.” dedi.

Kemal Hoca “Ne o çocuklar bu gece gidecek misiniz?” diye sordu.

Serkan: “Eğer müsaade ederseniz gitmek isteriz.” dedi.

Hoca “Müsaade sizin.” diye cevap verdi.

Hep beraber kalktılar ve kapıya doğru yöneldiler.

Hüsamettin arabayı yaptırmış ve arkadaşlarını almaya gelmişti. Teker teker Hoca ile kucaklaştılar ve yola koyuldular. Uzun süre kimse tek kelime etmedi. Sadece eski arabanın motor sesi duyuluyordu. Kulaklarında Kemal Hocanın anlattıkları vardı ve kafaları karıştı. Aslında hepsi aynı şeyi düşünüyordu. “o gece” eski evin koca salonunda sahipsiz bırakılanlar onlar olsaydı acaba ne hissederdilerdi...

BAŞKAN GÖREVE

Mehmet Mahsum BİÇEN / Mardin

Kır saçlı, kara cübbeli elit üniversitelerimizin en üst idareci ve akademisyenlerin “Ordu Göreve” pankartı ile kol kola girip burunları istikametinde yürüyerek sokaklarda ayakkabı eskittikleri yıllardı. Ankara’dan İstanbul’a uzanan davul zurna ile çalınan cenk havası eşliğinde halay çekiyorlardı. Halayın ne başı vardı ne de sonu, ama kimi rivayetlere göre başı Ankara’da sonu İstanbul’da idi. Halayın başında ve sonunda birer Kemal, ellerinde kırmızı mendil, sallıyorlardı. Uzatılan mikrofonlara demokrasi mücadelesi verdiklerini dilendiriyorlardı. Arkalarında ise birkaç zevatın dışında halk namına kimsecikler yoktu.

Okul derin bir sessizliğe gömülmüş, çıt çıkmıyordu. Görevli personel sınav evrakını almış salonlara çekilmişti. Sınava girecek öğrenciler de son su ve ihtiyaç molası haklarını kullanmış sınav salonlarındaki yerlerini almışlardı. Üst arama yaptıktan bıkmış güvenlik görevlileri de görevlerini başarıyla yapmış olmanın haklı gururunu yaşıyorlardı. Kendilerine ayrılan köşede ikram edilecek çayları bekliyorlardı.

Yarım saat geçmişti ki bu sessizliği bozan okulun idare kısmında başlayarak gittikçe bize doğru yaklaşan tok bir ses duyuldu. “Tak! Tuk! Tak! Tuk!” Ben ve gözetmen arkadaşım doğrulduk masadaki gevşek oturuşumuzu değiştirerek daha derli toplu oturmaya başladık. Bizi ve özellikle öğrencileri tedirgin etmeye başlayan o ses gittikçe yaklaşıyordu. “Tak! Tuk! Tak! Tuk!” Bu sesin sahibi mutlaka etkili, yetkili ve oldukça eski bir şehrimizden gelen biri olmalıydı diye düşünüyorduk ki bir anda kılık kıyafet yönetmeliğine uygun! bir pantolon, üstünde kısa kol gömlek, omuzlarından sarkan bir çanta ve elinde şık bir gözlüğün yanı sıra boyunu biraz uzun göstermeye yarayan topuklu ayakkabı giymiş bir bayan, arkasında da görünmeye çalışan müdür yardımcısı Ş.UTLU sınav salonun kapısında göründüler. Bayan, ülkemizde eğitim ve kültür merkezi olarak ön sıralarda yer alan Eskişehir’den gelen bir akademisyendi.

Başkan olarak öne fırladım ve nazik bir ifadeyle

— Sayın Hocam! Hoş geldiniz!

—Hoş bulduk. Sınıfı biraz süzdükten sonra ekledi.

—Salon başkanı sizsiniz galiba.

—Evet.

—Bir sorun var mı?

Ben kesin bir ifade ile.

—Hayır, hocam. Bir sorun yok.

Masaya doğru yöneldi ve salon sınav tutanağında yer alan kendisine ait bölüme adını soyadını yazdı ve imzaladı. Sonra sınıfa bir daha göz attıktan sonra başörtülü bayan öğrenciyi göstererek

— Başkan! Bu bayanı uyardınız mı?

—Hocam sınav yönergesinin son kısmında yer alan “Sınavda Uyulacak Kurallar” bölümünü yüksek sesle okudum.

—Güzel siz görevinizi yapmışsınız aslında ama hani öğrencilerimiz mağdur olmasınlar diye bir de sözlü uyaralım. Uyarmamızda fayda var.

—Hocam dediğiniz şekilde bir uyarıda bulunmamız gerektiğini sınav yönergemizde yazmıyor.

—Doğru yazmıyor. Zaten yazmadığı için sözlü uyarı yapalım ki, başlarını açsınlar mağdur olmasınlar. Ama bundan sonraki sınavlar için yönergede yer alacak. De-yince

—Hocam bu şekilde sınıfta öğrencilerin karşısında bu konuyu konuşmamız, tartışmamız öğrencileri rahatsız ediyor ve konsatrasyonlarını bozuyor. Öğrencilerin rahatsız olmamaları için bu konuyu dışarıda koridorda konuşsak olur mu?

—Tabi olur! Dedi.

İkimiz ve okul müdür yardımcısı Ş.UTLU salondan çıktık. Koridorda bir üçgen oluşturduk.

ÖSYM temsilcisi Hoca hanım

—Başkan biz kimsenin mağdur olmasını istemiyoruz bu hanımlar işin farkında değiller neden örtündüklerini, başlarını neden türbanla kapattıklarını bilmiyorlar. Çoğu ya eşlerinin, ya da anne babanın zoruyla başlarını kapatıyorlar onun için sözlü olarak uyarılmalarında fayda görüyoruz.

—Hocam onların neden niçin ve kimin telkini ile veya zoruyla başlarını örttükleri bizi pek ilgilendirmiyor. Bizlere düşen görev ayırım yapmadan, kişilerin kılık kıyafetine bakmadan okumalarını sağlamaktır, yardımcı olmaktır. Gördüğünüz gibi on beş kişilik sa-

londa üç bayan öğrenci var. Bayanlardan biri pantolon giymiş, bir diğeri etek giymiş işaret ettiğiniz bayan ise başı örtülü, bu üç bayan da bizim insanımız ve birer insan olarak eşittirler. Üçünün de aynı haklara sahip olduklarını düşünüyorum. Bırakalım insanlar istedikleri gibi giyinsinler, istedikleri kıyafeti giysinler. Sınav geldiklerinde nasıl bir kıyafet giymiş olurlarsa olsunlar onları sınava almak ve okumalarına yardımcı olmak görevimiz olmalı yeter ki kadınlarımız okusun değil mi?

—Tabi hocam ama cumhuriyetimizin temel değerleri var onların sarsılmaması gerekir. Her yönüyle çağdaş, bilimsel düşünceye önem veren, akli ve bilimi önceleyen kadınlarımızın yetişmesi adına bize düşen görevi de yapmamız gerekiyor.

—Peki, hocam sizin söylediğiniz gibi erkek öğrenciler arasında başörtülü o bayan öğrenci gibi düşünen yok mu? Bayanı engelledik ya erkek öğrencileri nasıl engelleyeceğiz.

—A Hocam çok doğru söylüyorsunuz onları engellemiyoruz burada biraz çifte standart oluyor ama ne yapalım yapabildiğimiz kadar.

—Hocam bence bırakalım diğer iki bayan öğrenci gibi başı örtülü öğrenci de aynı haklardan yararlınsın başarılı olsun.

—Başkan oldu. Sınav tutanağımızda bu gibi durumları belirtirsek iyi olur kanaatindeyim. Size de bir zarar gelmesin. Başarılar dilerim. Dedikten sonra diğer salonlara gitmek için ayrıldı.

Sınav sorunsuz bitti. Evrakları teslim etmek üzere müdür yardımcısı odasına götürdüm. Müdür yardımcısı biraz tereddütlü, biraz ürkek bir şekilde!

—Hocam o bayanın sınavını ne yaptınız? İptal etmek için tutanak tutuldu mu?

—Yok tutulmadı. Bayan görevliye konuyu izah etmeye çalıştım ya görmedin mi?

—Hocam seni tebrik ediyorum bayan görevliyi ikna ettin helal olsun dedi ve beni kucakladı.

—Başka salonlarda benzer öğrencilerin sınavları iptal edildi mi peki? Diye sorunca üzölmüş bir ifade ile

—Tabii! Maalesef hocam! Onlarcasının sınavı iptal edildi. Kimisi de sınavları iptal edilmemesi için başörtülerini çıkardı.

/.../

6 yıl sonra

İlimizin en eski ve en köklü benim de mezunu olduğum ve daha sonra öğretmenlik yaptığım okulunda salon başkanı olarak görevliydim. Salon öğretim binasının zemin katında okulda Teknik Resim Sınıfı olarak bilinen sınıftı. Okulu bilenler hatırlar her katta bir Teknik Resim sınıfı vardı ve kapıları koridora bakıyordu ki kapı açık olduğu zaman öğretmen, koridoru baştanbaşa görüyor gelen gideni görme imkânı veriyordu. Yine okulun zemin katı girişinde bir zamanlar Atatürk köşesi olarak kullanılan bölümü ise PVC doğrama ile çevrenip odaya dönüştürölmüştü. Oda, mesai günlerinde müdür yardımcısı odası, Cumartesi ve Pazar günlerinde ise yapılan merkezi sistem sınavlarının iş ve işlemlerini yürütmek üzere bina sınav komisyon odası olarak kullanılıyordu ve hala kullanılmaktadır.

Salonda on beş kişi vardı ve sadece birisi bayandı, başörtölüydü. Başörtüsünün bağlama biçimi ile belli bir bilinç seviyesine sahip olduğunu gösteriyordu. Diğer öğrenciler ise orta yaş sayılacak yaşlarda kimisi ha-

fif sakallı, kimisi hâkim yaka gömlek ve üstüne ceket giymeyi de ihmal etmemiş, kimisi de başından takkeyi yeni çıkarmış gibi saç şekline sahip, eli ayağı düzgün, sınavın sorunsuz geçeceği bir grubu andırıyorlardı.

Öğrencilerin sınava giriş ve kimlik belgelerini kontrol ettiğimizde iki yıllık İlahiyat Meslek Yüksekokulu öğrencileri olduklarını öğrendik. Her sınavda olduğu gibi bu sınavda da uyulacak kuralları yüksek sesle okudum. Başörtüsü ile ilgili maddenin bu sefer açık bir şekilde başı örtülü olarak giren öğrencilerin uyarılmalarını ve haklarında mutlaka tutanak tutulması gerektiğini ifade ediyordu. Yine açıklamaları okumakla yetinmiştim.

Öğrencilerin kitapçık türü ile ilgili tutanağı her öğrencinin sırasına uğrayarak doldurdum ve ilgili diğer evrakları biraz toparlayayım diye sandalyeme geçip oturdum. Gözetmen kulağıma eğildi ve alçak bir sesle:

—Hocam arkadaki bayan öğrencinin başı örtülü bunu uyarmanız gerekiyor.

—Hocam ben açıklamaları yüksek sesle okudum bunun dışında bir şey söylememize gerek yok sanırım. Kuralları yüksek sesle okumuş olmamız yeterli.

—Hocam o zaman tutanak tutmamız gerekir. De-yince.

—Bakarız bunun için zamanımız var diyerek geçiştirmeye çalıştım. O da fazla üstelemedi ama öğrencilerin sınavlara başörtülü olarak girmelerinin engellenmesi gerektiği yönünde bir düşünceye sahip olduğunu hissediyordum. Salonda bir iki tur attı bir şeyler yapılmalı ama nasıl dercesine huzursuz olduğu yüzünden okunuyordu.

Evrakları düzenlemeye çalıştım. İlgili boş yerleri doldurdum ve tutanak üste gelecek şekilde masanın

üzerine koydum. Bakalım ne olacak diye görevliyi beklemeye koyuldum.

Bir anda Bina Sınav Komisyonu odasındaki görevliler arasında bir hareketlilik oldu dışarı çıktılar. Oturun bir çay içelim diye gelen görevliyi içeri davet ettikleri hareketlerinden anlaşılıyordu. Ama görevli zemin katta tek salon olması nedeniyle bize doğru tek başına yürümeye başladı. Bayan görevli geldi hoş geldiniz faslından sonra tutanağın ilgili yerini imzaladı ve başörtülü bayanı göstererek!

—Başkan hanımefendiyi uyardınız mı?

—Hocam ilgili açıklamaları okudum o da bunun farkında.

—Peki, sözlü olarak uyardınız mı?

—Hayır, uyardım açıklamaları okudum burada konuşmalarımızı da duyuyor isterse konuştuklarımızı bir uyarı olarak kabul edebilir.

—Başkan uyarımızı dikkate almazsa tutanağı tutalım.

—Oldu hocam! Deyince salondan ayrıldı.

Bayan görevli yaklaşık 15 dakika sonra bir daha salona geldi.

—Başkan bayan başörtüsünü çıkarmamış peki tutanak tuttunuz mu?

—Hayır, hocam daha 1,5 saatlik bir süre var tutanak tutmak için zaman var!

—Hocam tutanak tut bak ben gidiyorum bir daha geleceğim.

—Tamam hocam!

Bayan öğrencinin yanına gittim bayan bak görevli bunu söylüyor ne yapalım ben sana başını aç demem, diyemem. Ne düşünüyorsun?

Bayan öğrenci

—Katiyen başımı açmam bu bir, ikincisi sınav iptal edilsin hiç önemli değil.

Yaklaşık 15 dakika sonra bayan görevli tekrar salondaydı. Gelir gelmez tutanağı eline aldı ve daha ciddi bir ses tonuyla:

—Başkan neden tutanak tutmuyorsunuz ilgili kurallar bize neyi söylüyorsa uygulamamız lazım.

—Hocam zaman var tutanak tutulur.

—Ama sen tutmuyorsun tutmamakta ısrar ediyorsun. İşte çıkıyorum bir daha geleceğim bilginiz olsun.

Gözetmen alçak bir ses tonuyla hocam seni anlıyorum bayan zarar görmesin istiyorsun ama bize bir zarar gelmesine de fırsat verme. Biraz da beni ikna etmek için Bunlara değmez. Dedi. O zamana kadar ne öğrenciler ne ilgili bayan hiçbir laf etmeden suskun bir şekilde olanları dinlemişlerdi. Gözetmene baktım daha bir şey söylemeden tekrar söze girdi.

—Hocam tutanak turalım. Bak tekrar gelecek ve kötü şeyler olacak belki bu salondakilerin tümünün sınavı iptal edilecek. Deyince

—Al tutanağı doldur dedim.

Gözetmen tutanağı doldurdu ve en üste gelecek şekilde bıraktı.

Yaklaşık 10–15 dakika sonra koridorun başında genç üniversitemizin yeni rektörü (rektör vekiliydi galiba) ve bayan görevli baskına gider gibi büyük bir hışmla bize doğru ilerliyorlardı. Bina sınav sorumlusu

ve yardımcıları odalarından çıkıp karşılama fırsatı bulamadılar bile. İçeri girer girmez. Rektör;

—Başkan kim?

—Benim deyince. Sert bir ses tonuyla!

—Bu bayan öğrenci için neden tutanak tutmuyorsun. Kuralları uygulamakla yükümlüsünüz. Biz sizi kuralları uygulamak için görevlendiriyoruz.

Ben de ciddi bir ses tonuyla ve aynı sertlikte!

— Tutanağı tutmuşuz.

—Hayır, tutmamışsın! Tutmamakta ısrar ediyorsun! Bayan görevliyi oyalıyorsun!

Masada en üstte duran tutanağı göstererek

—İşte! Bu tutanak değil mi! işte bakın tutulmamış mı?

Bayan görevli rektöre tutanak tutmak istemediğini kendisine anlatmış olacak ki bayağı kızmış. O ruh hâliyle gözleri hiçbir şey görmüyor ve ağzından tükürükler saçılıyordu.

—Tutmamışsın!

Tutanağa tekrar elimin tersi ile vurarak;

—Peki, bu ne? Deyince

Tutanağa biraz daha yakından ve dikkatli bakınca çok şükür sınav iptal edildiğini gördü. Hiç bir şey söylemeden yüzünü çevirdi, bayan öğrenciye doğru ilerledi ve bağırarak konuşmaya başladı.

—Siz hiçbir şey bilmiyorsunuz. Yüce dinimizi bildiğinizi zannediyorsunuz ama bilmiyorsunuz. Hadis okudum. Fıkıh okudum. Kelam okudum. Kuran'ı baştan sonuna kadar defalarca okumuş birisiyim. Kuran da

örtünme diye bir şey yok. Kendiniz uyduruyorsunuz. Ama amacınız başka toplumu germek!

Bayan öğrenci başını dahi kaldırmadan sınavla ilgileniyordu. Diğer öğrenciler şaşkın bir hâlde olup bitenleri izliyordu. Bayan öğrenci böyle pervasızca konuşan birisiyle polemige girmemek için olacak ki konuşmuyordu ama bir ara

—Biz de okumuşuz. Dediği duyuldu.

Rektör efendi hızını alamamıştı. Devamla.

—Okumuşsunuz ama okuduğunuzu anlamıyorsunuz. Okuduğunuzdan hiçbir şey anlamamışsınız. Ben İslam'la ilgili bütün ilimleri okudum bilirim. Dinimiz bu değil orta çağın karanlığına bizi götürmek isteyenler buna izin vermeyiz. Sınavlara başörtüsü ile girilmez yasaktır. Bunu böyle bilin.

Tutanağın tutulmuş olması, hazırladığı yumruk boşa getirilmişti. Onun verdiği mahcubiyetten olacak yüzümüze dahi bakamadan dışarı çıktı.

Gözetmen öğrencilere;

—Yazıklar olsun! Hepiniz ilahiyatçısınız belki de imamlık yapıyorsunuz. Adam geldi alanınızla ilgili ileri geri konuştu sesiniz çıkmadı. Benim için değil ama başkanımız şimdiye kadar tutanak tutmamak için bayan görevliyle sizin için uğraşiyor. Bari onu desteklemek için bir şeyler söyleseydiniz. Dinde örtünmenin var olduğunu söyleseydiniz. Dut yemiş bülbüle döndünüz.

Birkaç öğrenci bir ağızdan;

—Gidip söyleyelim! Nerde görebiliriz onu?

—Geçti borun pazarı sür eşiği Niğde'ye; geçti az önce burada değil miydi? Karşınızdaydı! Hepinizi azar-larcasına fetva vermeye çalışmadı mı? Siz ne yaptınız!

Sustunuz bir şey söyleyemediniz. O zaman söyleseydiniz?

/.../

Bayan öğrenci evraklarını teslim ettikten sonra bir ilçemizde müftünün hanımı olduğunu öğrendim. Tevafuk oldu bir ortamda müftü beyle tanışma fırsatımız oldu.

—Hocam sınavda hanımefendi ile ilgili bir durum olmuştu çok üzüldüm ama sınavını iptal etmek zorunda kaldık. Hakkını helal etsin.

—O sınavda görevli siz miydiniz hanım bana anlattı çok teşekkür ederim üstünüze düşeni yapmışsınız. Allah razı olsun. O dönem girdiği bütün oturumlardaki sınavı iptal edildi ama daha sonra Allaha hamd olsun bitirdi...

...

MUHAYYEL IZGI

Sevil BİLMEZ / İzmir

Yavrumu kucacıma alıp uzun uzun baktım yüzüne. Sıkı sıkı sarıldım dakikalarca. Konuşmaya başladım sırdaşımla: “Sevgili Hacer! Canım arkadaşım! İsmail de mi sana böyle bakıyordu? Sen de mi benim gibi yaptığından emin ancak endişeliydin? öllere düştüm. Susuzum. Ben de senle birlikte koşmak istiyorum. Lütfen bana da öğret zezemi nasıl bulabileceğimi. Senin ellerinden içmek istiyorum hayat suyumu. öllere düşmek gerekiyormuş zezemi bulmak için. ***Tüm hücrelerimle idrak ediyorum bunu ey Hacer! Susuzluğa yenik düşmek istemiyorum.***”

Çocuklar sığınılacak en güvenli limandır. Ruhum her dalgalandığında yanaşırım bu güvenli limana. İdareciler bana istifamın onaylandığını bildirdiklerinde, bunu duyan onlarca çocukla birlikte okulun kapısından dışarı çıkarken de yanaşmıştım bu güvenli limana. Öğrencilerimin bazıısı sağımdan solumdan çekiştiriyor bazıısı da ağlayarak sorular soruyordu: “***Öğretmenim niye bizi bırakıyorsunuz?***” Ama neden? Keşke tüm sorular bu kadar masum olsa? Ne cevap vermeliydim

çocuklara? Sizleri çok seviyorum dedim sadece. Aklımla değil kalbimle cevap vermeyi seçtim. Eve kadar eşlik ettiler bana yavrularım. Hadi artık okulunuza dönün dedim onlara. Sonra da bir süre arkalarından baktım. Benim için en zor olan da buydu.

/.../

Fırtınalı bir denize doğru sürüklenen, ipi koparılmış bir gemi gibi hissettim kendimi. Belki de bana yapılan en büyük kötülük de buydu. Sığındığım limandan uzaklaştırmışlardı beni. Yaklaşık bir buçuk senede beni yıldırma başardılar. Artık baskılar iyice artmaya başlayınca bir karar verme noktasına gelmiştim. Aslına bakarsanız ben kararımı çoktan vermiştim. Hiçbir zaman aklıma ikinci bir seçenek gelmemişti.

Hiç kimse benden hem özgürlüğümü elimden alıp hem de özgür bireyler yetiştirmemi bekleyemezdi. Başörtüsü benim özgürlüğüm ve de özgürlük benim kimliğim. Kimliksiz, yurtsuz bir insan gibi yaşamayı elbette kabul edemezdim. Bana reva görülen buydu.

Yaşadığım süreçte muhataplarıma karşı hep net olmaya çalıştım. Ancak yeterince anlaşılmadığımı düşünüyorum. Bunun birçok nedeni olabilir. Hayatımı sadece şekiller üzerinden anlamlandıran, eşyayla sadece görünen yüzüyle muhatap olan insanımız için eşyanın da bir ruhu olduğunu, aslında çıkarılmaya çalışılan şeyin benim ruhum olduğunu anlatmak pek bir şey ifade etmiyordu. Zaten bunu anlatmaya çalışmanın da boş bir uğraş olduğunu zaman geçtikçe daha iyi anladım. Diğer taraftan art niyetli yaklaşımlarla karşılaşmak bana yapılan bu zorbalıktan daha ağır geliyordu. Karşımda zaten benim varlığıma, ruhuma açık bir şekilde kastetmiş bir zihniyet varken sahip olduğu kimlikle statüsü arasında bocalayan insanlarla da uğraşmak zorunda

kahyordum. Maalesef bana karşı açık davranılmıyordu. Bu süreçte muhataplarıma kanuni açıdan üzerlerine düşen ne ise yapabileceklerini, bunu anlayabileceğimi ve kimlikleriyle bir ilişki kurmadan, kerhen yapılan bir şey olarak algılayacağımı ifade ettim. ***Bu işin bedelini ödemeye hazır olduğumu en başından belirttim.*** Ancak yapacakları işlemleri, ait oldukları toplumsal sınıfa anlatmakta zorlanacaklarını düşündüklerinden ya da vicdanlarını rahatlatma çabası içerisinde olduklarından mıdır nedir bilmiyorum, çok ciddi bir samimiyetsizlikle karşılaştım. Mahallelerinden gelebilecek ve muhtemelen gelmiş olan “Başörtüsünden dolayı bir bayana nasıl ceza verirsin?” şeklindeki bir soruya ***“Evet ben o bayana bir ceza verdim ama o bayan zaten problemliydi.” tarzında bir cevap vermenin zemini oluşturuluyor*** hissine kapıldım çoğu zaman. Sürekli olarak psikolojik bir yıpratmaya maruz kaldım. Mesela ***bir gün amirim bana “Madem o kadar takvalısın niçin erkeklerin de olduğu öğretmenler odasında oturuyorsun?”*** dediğinde (ki kendisine bu tip bir şeyi sorma ihtiyacını hiçbir zaman hissetmemiştir!) cevap verecek mantıklı birkaç kelime bulamadım. Neyi nasıl izah edebilirdim, onu da bilmiyorum. Hamilelik döneminde aldığım raporların bile dedikodusunu yapıp benim üzerime yapıştırmaya çalıştıkları “problemlı” imajı çok ağrıma gidiyordu. Buna benzer anlatacak çok şey var. Ama daha fazlasını anlatmaya devam edersem kelimeler ruhumun değil nefsimin tercümanı hâline dönüşecek. Eminim ki herkes çizginin ne tarafında durduğunu bugün daha iyi değerlendiriyordur.

Yaşanılan olaylar çoğu zaman unutulup gidiyor. Unutulmayan olaylar karşısındaki tavırlar. Yoksa acının büyüklüğü yaşanılan olayın büyüklüğüne bağlı olsa hiçbir söz hakkına sahip olamazdım.

/.../

Bizden öncekilerin ve çağdaşım birçok insanın neler çektiğini öğrendikçe kendi yaşadıklarımı anlatmaya utanıyorum.

/.../

Yüce ruhlar acıların paratonerleridir. Koca şehirlerde yanından geçip gittiğimiz birçok insanın içinde yaşattığı büyük dünyanın farkında bile değildir çoğumuz. Belki de hiçbir zaman farkında olamayacağız. Benim hayatta en çok istediğim şeylerden bir tanesi de bu insanları tanımak. Oturup saatlerce onları dinlemek ve sonunda sizi çok iyi anlıyorum diyebilmek. Çünkü ben de acımın içimde büyüdüğünü hissediyordum. Derdimi çok fazla anlatamıyordum. Şükürler olsun ki eşim ve benimle aynı durumu paylaşan birkaç arkadaşım vardı beni anlayan ancak özellikle istifa ettikten sonraki süreçte kendimi anlatmaktan büyük ölçüde vazgeçtim.

/.../

Başlarını açmak zorunda bırakılan arkadaşlarımın yaşadıkları durum da aslına bakarsanız en az benim durumum kadar zordu. O insanların bu kararı hangi zor şartlarda aldıklarını ve kendilerini nasıl hissettiklerini çok iyi biliyordum. Onları dinlerken kendimi anlatmanın bencillik olacağını ve onlara acılarını daha fazla yaşatacağımı düşünmeye başladım. Hatta bir zaman sonra varlığımın bile o arkadaşlarımı rahatsız etmeye başladığı hissine bile kapıldım. Bilmiyorum belki biraz paranoyakça olacak ama sanki benim varlığım onlara yapmak isteyip de yapamadıklarını hatırlatıyor ve bunu yüzlerine vuruyordu.

/.../

Her insan başka bir dünya... Aynı durum karşısında aynı tepkiyi vermiyoruz. Bunun böyle oluşu yaptığımız

eylemleri daha anlamlı bir hâle getiriyor. Başörtüsü zulmüne boyun eğmek zorunda kalan bazı insanımız içinde bulunduğu durumu açık bir yüreklilikle kabul ederken bazısının da niçin, **“Benim yaptığım doğru ve herkes bu şekilde davranmalı” yaklaşımı sergilediklerine şaşırıp kalırdım.** Hatta bu arkadaşlar işi daha da ileriye götürüp beni meydanı terk etmekle suçlardı. Ben herkesi anlamaya çalışıp bu konuda birçok doğrunun olabileceğini düşünürdüm ve hâlâ da düşünüyorum. Buna rağmen böyle bir suçlamaya maruz kalmak beni çok üzüyordu ama söylediğim gibi artık kendimi anlatmanın çok da bir şey ifade etmediğine karar verdim.

Maalesef geldiğimiz süreçte üzülerek görüyorum ki başörtüsü mağduru birçok arkadaşımız oldukları durumu kanıksamış durumdalar. **Artık birçoğunun özgürlük talebinin bile olduğuna emin değilim.** Bu durum olayın birçok tarafı için de geçerli. Süreç içerisinde çeşitli arayışlarım da oldu. Mesela farklı bir kuruma, başörtülü olarak çalışabileceğimi düşündüğüm için bir başvurum oldu. Bu başvurum çeşitli gerekçelerle reddedildi. Anladığım kadarıyla hiç kimse başörtüsü mağduru bir bayanı işe alma inisiyatifini –riskini- kullanmak istemiyordu.

/.../

Zaman içerisinde gittikçe yalnızlaştım;

Ama “Zarif” bir ifadeyle ne yana dönsem bir kemik gibi batmaya başlayan yalnızlığımın bana kazandırdığı

Gerçek ve ebedi dostlar sayesinde hiçbir zaman susuz kalmadım.

Olayları en doğru şekilde anlamak için kenara çekilip biraz da dışardan izlemek gerekiyormuş:

Bu sayede herkesin yaptığıyla var olduğunu çok net şekilde idrak ettim.

Varmış gibi yapmaktansa var olmayı tercih ettim.

...

ONLAR ÜZÜLSÜN

Orhan CURA / Denizli

28 Şubat arifesi idi. Alışkanlık haline getirdiğim kasabamızın ziyaretine gitmiştim. Gece geç saate kadar oturmuş babamla ve rahmetli annemle hasret gidermiştim.

Sabahın ilk ışıklarıydı, kapı sert bir şekilde vuruldu. “Hayırdır inşallah bu saatte” diye hayıflandım. Kapıyı açtım karşımda, bir uzman çavuş, iki silahlı asker var. Kasabamız küçük olduğundan uzman çavuş beni ismimden tanıyordu. “Orhan Bey evinizi aramaya geldik.” dedi. Evi aradılar taradılar evde ne kadar dergi, kitap, mecmua varsa topladılar. Bana dönerek “Ne bunlar?” dedi uzman çavuş;

Büyük bir şok ile “Kitaplar” diyebildim.

Sert bir bakışla bir suç işlemişim gibi

- Hazırlan, gideceğiz, dedi.

Bir anlam verememişim, hiçbir suç işlememiş, hiçbir kimseye zarar vermemiş, bir kavga gürültüye karışmamıştım. Bir taraftan hazırlanırken diğer taraftan zihnimi yoruyordum acaba SUÇUM NEDİR diye.

Giyindim, eşime;

-Merak etmeyin hiçbir suç işlemedim, bir yanlışlık var en kısa zamanda dönerim, dedim.

Ailemin korku dolu bakışları arasında askerlerle birlikte evden çıktık. Günlerden cumartesi sabahı idi. Cumartesi günü kasabamızda pazar kurulurdu, pazarcılar sergilerini yeni yeni açıyorlardı. Onlar arasından jandarma karakoluna giderken pazarcılarının bakışlarını fark ediyordum, hepsi işlerini bırakıp bize bakıyorlardı, öylece jandarma karakoluna vardık.

Aynı gün Bekir Hoca'mız ve Ramazan Bey kardeşimiz de vardı, onları da getirmişlerdi karakola. Onlar da şaşkın bakışlarla bekliyorlardı.

İlçeden bir yüzbaşı ve 15 – 20 kadar asker de oradaydı; bizleri karakolun bahçesinde bir kenara oturtular ve başlarımıza askeri diktiler, ne birbirimize baktırıyorlar ne de konuşturuyorlardı.

Saatler ilerlemişti, pazar kurulmuş gündelik hayat başlamıştı. Bizi merak eden bir iki dostumuz karakolun önünde bizlere bakıp kafalarıyla hafifçe selam verip geçiyorlardı. Onları görmek bile beni çok mutlu etmişti, bir parça bile olsa sakinleştirmişti.

Orada beklerken kısa zaman önce okuduğum bir hikâyeyi hatırladım. Bu hikâyeye benim gönül dünyamı çok rahatlatmıştı. O hikâyede;

Fransa'da bir düşünürü güvenlik kuvvetleri götürmüş, hapse atmışlar. Günler geçmiş eşi ziyaretine gelmiş, düşünür eşinin karşısında sıklıkla, metanetli kadın, eşine sormuş;

-Sen bu suçu işledin mi?

Eşi:

-Hayır, ben suç işlemedim.

Karısı:

-Peki, bu suçu işlemediysen niçin başını önüne eğiyorsun, üzülmeye başını önüne eğecek olan sen değilsin seni buraya getirenlerdir, ONLAR ÜZÜLSÜN, diyerek eşini teselli etmiştir.

Oysa ben bugüne kadar ne mahkeme bilirim ne karakol bilirim, ne şahit oldum ne kavga ettim ne de bir suç işledim. Ama jandarmaların arasında karakola gelmem, burada bulunmam ne kadar kötü diye kendi kendime hayıflanıyor, bir taraftan da kendi kendimi telkin edip niçin üzülyyorsun ki diye sakinleştiriyordum.

Saatler epeyce ilerledi. Bir asker bir uzman çavuş beni çağırdı. Pazar yerlerini dolaştırdılar, sanki bir suç işlemişim gibi; insanımıza gösterdiler.

Beni tekrar karakola getirdiler. Bu defa yüzbaşı ve askerler bizleri arabaya alıp kasabamızda bulunan Anadolu Gençlik Derneği'nin şubesine götürdüler. Bu dernekte bizim üye kaydımız vardı. Şube, cadde üzerindeydi; arabayı derneğin önüne çektiler ve beni indirip etrafımda 12 tane jandarmayı halka şeklinde dikerek beni ortalarına aldılar, diğerleri de derneğin içine girdiler.

İçeride ne kadar kitap, dergi ve ne kadar dernek evrakı varsa topladılar, ben o an dışarıda askerlerin arasında idim. Kasaba halkı ellerinde pazar arabaları ile alışverişe gidiyor ve durup bana hayretle bakıyorlardı, bazıları yanıma kadar sokulup askerlerin arasından "Ne oldu oğlum Orhan ne yaptın sen" diye soruyorlardı. Ben de onlara;

-Bir şey yok hiçbir şey yapmadım, cevabını veriyordum,

Onlar da bana:

-Vardır canım bir suçun. Değilse seni askerler niye götürsünler böyle, bir sürü asker seni ortasında niye tutsun.” diyorlardı.

Anlaşılan bir sabır imtihanından geçiyordum. Bir ara gözüm babamla 5 yaşındaki oğluma takıldı. Babam oğlumun elinden sıkı sıkı tutmuş, bir taraftan ne olduğunu anlamaya diğer taraftan da oğlumun teselli etmeye çalışıyordu. Uzun yıllar babam ile oğlumun bu görüntüsü hiç hafızamdan gitmedi. Acaba onların o anki ruh hali nasıldı? Acaba o anda neler hissetiler?

Askerler kitapları, dergileri, dernek evraklarını bir çuvala doldurup, tekrar bizi jandarma karakoluna götürdüler. Öğle ortasına gelmiştik. Yemekler yendi, çaylar içildi, sıra geldi ifadelerimizin alınmasına.

Önce Bekir Hoca'mın ifadesini alacaklardı, götürdüler karakolun içine. Bizler dışarıda kaldık. Bekir Hoca'mın evinden çuvallar dolusu kitap toplamışlardı. Kur'an-ı Kerim mealleri ve diğer tüm kitaplar ve hatta sol yayınlar dahi vardı. Bekir Hoca çok kitap okurdu, anlaşılan onun suçu daha çoktu. İfadesi daha uzun sürdü ve Bekir Hoca'yı orada tutukladılar.

Sıra bana gelmişti, beni de aldılar ifade odasına. Astsubay, uzman çavuş ve onlar vardı. Bir de F klavyeli bir daktilo bulunuyordu.

Beni sorgulamaya başladılar, dernek üyeliğimi sordular, başka bir sürü soru sordular. Bu sorulara cevap verirken bir anda kendimizi duygusal bir konuşma içinde bulduk. Kasabamızda aç insanlardan, AÇLIĞIN-DAN ölen insanlardan, kimsesizlerden, mazlumlardan bahsettim. Benim de askerlerin de gözleri doldu. Anlaşılan bir pişmanlık vardı. Dediler ki:

-Orhan Bey bizi de hüznlendirdin.

Onlar da susmuştu, ben de susmuşum. Öylece biraz bekledik, ifademi tamamladılar. İfademi alanlar, kâtip ve şahitler de imzaladılar, beni dışarıya aldılar.

Saatler ilerlemişti. Akşam ezanı yakındı. Bekir Hoca'yı tutukladılar. Bizi bırakmışlardı. Tedirginliğimi atmış, eve varmıştım. Olan biteni aileme anlattım, onlar da rahatladılar.

Ertesi gün çarşıya indim. Caddeden geçerken beni gören insanlar yollarını değiştirdi. Caddenin ilerisinde gördüğüm tanıdıklarım bile yolunu değiştiriyorlar ya da sokak aralarına giriyorlardı. Bu duruma bir anlam verememişim. Kahvehaneye gittim ve bu kahvede hiç yalnız oturduğumu bilmem, ama maalesef ki o gün yalnız oturmuşum. Sanki ben o kahvede değilmişim gibi görmemezlikten gelip kafalarını çeviriyorlardı.

Öğle vakti olmuştu ve mahallemizde bir düğün vardı, düğün evi kız evi idi. Öğle namazında sonra gelin almaya geldiler. Düğünde beş yüze yakın kişi vardı, herkes beni tanıyor, ama benden yüzlerini çeviriyordu. Görmemezlikten gelip, yanlarına vardığımda ise bir şeyleri bahane edip yavaşça ayrılıyorlardı. Artık dayanamadım, derin derin düşünüyordum, insanlara üzülecek bakıyordum.

Bir gün öncesinden iki dostum -karakolun bahçesinde iken selam verenler-, beni uzaktan görmüş, halime üzülmüş, yanıma gelmişlerdi. Yanıma yavaşça yaklaşıp halimi hatırımı sordular. Beni o kadar teselli ettiler ki o kadar insanın sıkıntısını bu iki arkadaşım aldı.

O günlerden sonra hep kendimi teselli ettim. Ben bir suç işlemedim niye başımı öne eğeceğim bırak onlar başını önüne eğsin, bırak onlar vicdan azabı çeksin, dedim kendi kendime.

Aradan yıllar geçmişti. Yıl 2010'du. Bizim kasabamızdan bir evladımız benim ifademin alınması sırasın-

da orada bulunan astsubayın görev yaptığı yerde askerliğini yapmış ve orada astsubay beni sormuş, vicdanen çok huzursuz olduğunu, yıllarca bu olay karşısında çok üzüldüğünü ve benimle helalleşmek istediğini belirtmiş.

Bu durum bana intikal etmişti. Ben de “Ona selam söyleyin. Ben şahsıma yapılan bütün kötülükleri affettim, ama ALLAH’ın dinine yapılanların affı ALLAH’a aittir.” diyerek iletmelerini tembihledim.

Yıllar sonra bu yaşananların üzerine bir kürek toprak attım. Bana yapılanları her şeyiyle affettim.

ÖDENMİŞ BEDELLER MAKAMINDA...

Şükran TAŞDELEN / Şanlıurfa

Hayatım bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçtikçe yaşanan ve yaşatılan acıların büyük yekûn tuttuğunu görüyorum. Rabb'e halis bir kul olma niyetiyle samimi yönelişlerle yolumu belirleyip bir davaya gönül verdikten sonra, hayatın takozları durumunda olan görünmez zulmün tacirleri, insan hakları kıyımının mucitleri işbaşına geçmişlerdi. Tuttuğum yol, dosdoğru yol olsa da yolun üzerinde bekleyen İblis'in sırtışı ile çelme takmaya hazır ve nazır bekliyor görüyordum onları.

Önce büyük fedakârlıkları göze alıp, toplumun fütursuzca cahiliyetini savunmasına kulak tıkayıp, önyargılarını hiçe sayıp, cesurca okumaya karar veriyorum. Hasbelkader ilköğretimin basamaklarını bitirme cüretinde bulunup lise dönemine girdiğimde bu kez daha çetrefilli bir dönemece gelmiş bulunuyordum. "Sen misin kendi kararlarını kendi verecek olan? Senin yerine bir başkası niye karar vermesin? Baban, akrabaların, komşuların, ne güne duruyor? Bak ne güzel karar eylediler ve bu kadar eğitim yeter sana, fazlası başa bela" demeye başlayanların ısrarlı dayatmalarıyla baskının

envai çeşidini erkenden tecrübe edinmiştim. Ancak, cesaretimi ve şevkimi kıran tüm baskıcı yaklaşımları inatçılığımınla geri püskürtmüştüm. Dik kafalı olmak ve bir özge yürek taşımak gerekiyormuş göğüste. Çok şükür bu nimetlere sahiptim ve sırtımı dayadığım yüce bir makamın varlığı direncimi arttırıyordu.

Üniversite ilk etapta hayal gibi gelse de biraz bastırınca o kapı da açılıveriyordu amma ve lakin daha garabet bir durumla karşılaşmıştım. “Olmaz! Yassak hemşerim!” höyküermeleri ile önüme tekrar engeller konmuş ve yolum kapatılmıştı. Artık yetişkin ve kendi kararlarımı veren biriydim. Hayatıma yön verebiliyor, doğruyu yanlıştan ayırt edebiliyordum. Nasıl giyineceğime mi karar veremeyecektim? Her konuda karar alabilme yetisine sahiptim de giyinme (ya da soyunma mı desem) konusunda mı yetersizdim? O zamana değin, toplumun değer yargılarını, anne babamın hassasiyetlerini göz ardı edip bin bir çeşit eleştiri yağmuruna tutan bilumum devletin memurları, ben üniversite kapısına inatla dayanınca berikilerden daha fazla önümü tıkıyorlardı. “Kızlarınızı okula gönderin!” ısrarlarında aslında hiç de samimi olmadıkları ortaya çıkmıştı. Yaptıkları sadece bir göz boyamaydı, halkın gözünün içine baka baka kandırmaya yeltenmekmiş meğer! İşte üniversite kapısına kadar gelmiştim ve toplumun hiçbir dayatması beni okumaktan men edememişti! Şimdi neden önüm kapatılıyordu? Hani devletimiz kızların okumasını, toplumun dayattığı çağdışı kısıtlamaları, geleneklerin yıkılmasını ve toplum baskısının kızların üzerinden kaldırılmasını ister gibi görünüyordu?

Halkının dini hassasiyetlerini görmezden gelip yok sayan, devletin âli menfaatleri gereği midir nedir bilemediğim, bir yasak kumpanyası devam ediyordu. “Kızını kızanını okula gönder amma benim sana dayattığım modern kurallara göre gönder! Yoksa kızın okuyamaz,

cahil kalmaya devam edersiniz!” dayatmaları ile en nadide seremonilerini okuyorlar, binlerce yıl sürecek bir demden bahsediyorlardı. Sadistçe süren zulmün nara-larını semaya haykırıyor, yeri göğü titrettiklerini var-sayıyorlardı. Göz zevklerini tatmin etmeyen, kendime özgü modamı takip ettiğim bir giyimle üniversiteye ge-lememişim. Hiç kimseye değil ama bana, benim kendi özgür tercihime bu şekilde karşı konulması tüm savaşı-çı hislerimi ayaklandırıyor ve beni ben yapan değerle-rime sımsıkı sarılmanın önemini daha iyi idrak etmeye başlıyordum.

Her şeye rağmen azimliydim, hayallerim vardı. Amacım ve hayatımı anlamlandıran bir hedefim var-dı. Kimseye minnet etmeden okuyacak, en sevdiğim mesleği elime alacak ve nesiller yetiştirecektim. İnsan yetiştirmenin mucizevî tadıyla yaşamım taçlanacaktı. Öğrencilerimle geçireceğim uzun yılları hayal ediyordum. Onlara kazandıracağım tüm doğru, güzel ve iyi davranışların, onlar üzerinde ışıltıyla oturan gerçeküstü bir elbise gibi ışıldayacağını, bileklerine som altın-dan bir bilezik takarken, emeğimi takdir eden sevgi ve saygı dolu gözlerin parlamasını arzu ediyordum. Rüya-larımı süsleyen, geleceğin pırlanta çocuk ve gençlerinin elimden geçeceğini düşünüyordum. Manevi doyumun en alasına, mesleğimi en özel, en olgun, en fedakarane öz-verimle ulaşacaktım. Maddi kazancım çok alt sıralarda geliyordu benim için. Hatta çoğu zaman yok mesabe-sindeydi. Yürek dolusu bir tatminliğe ulaştıktan sonra para pul çok da önem arz etmiyordu. İdeallerim gözle-rimi kamaştırıyordu. Hayatın en aşılmaz zorluklarını göze aldırın, delişmen bir gözü karalığa kapılmıştım! Her şeye rağmen basireti kapanmayan insanların var-lığı ve anlamsız yasakları az biraz gevşetmelerinin so-nucunda üniversiteyi sağ selamet bitirmiş ve göreve başlamıştım! İnanılmayacak engeller atlatmıştım. Tüm

yasakların gelip dayandığı raddede ilahi bir teveccühe mazhar olmuştum! Artık özlemini çektiğim öğrencilerime kavuşabilir, onları hayata hazırlayabilirdim.

En önemli badireleri atlattığımı sanıyordum. Lakin çekilecek çilem, dökülecek gözyaşım ve ödeyeceğim bedeller varmış. Suçum, günahım neydi? Kimlerin kovana- na çomak sokmuştum? Kimin ekmeğini elinden almış- tım? Kime zulmetmişim? Hiç kimseye!!! Bir karıncayı bile incitmemişim ki, bir başkasının hakkına göz di- keyim. Ya da zulmü bunca dışlarken zulme payanda olayım! Suçum neydi? Neden bu muameleyi bana reva görmüşlerdi devletlû büyüklerim? Bu cevapsız, gök- lerde asılı, akim kalan bir soruydu. Yılların emeğini, yoksunlukla, binbir mücadeleyle, dişimle tırnağımla giriştiğim ve sonunda başarıyla çıktığım bir savaştan yenilgiye uğratılarak çıkarılmam hesaplanıyormuş. Hayatımın hüsrânını en acı, en zalimane uygulamalarla yaşatacaklarmış. Haksızlığın, dışlanmışlığın ten acıtan, yürek yakan zulmü tattırılacakmış. Kezzabı yu- dum yudum içmem istenecekti! Bunu yaparken de en çok iftiraya uğrayan, en çok hakları gasp edilen ben, bir de suçlu bulunacaktım. En kanunsuz dayatmalar meşrulaştırılacak ve kendi elimle boynuma giyotini in- dirmem istenecekti. İstifa etmeye zorlanıyordum, ikna gruplarının teftişlerine maruz kalıyordum.

Kimse için değil sadece benim için durmadan tefti- şe gelen müfettişler, ruhumu daraltıyor, nefes almama güçleştiriyordu. Sağlıklı bir bünyeye sahip olmama rağmen psikolojik baskının her çeşidine müfettişler sayesinde maruz kaldığım için yavaş yavaş sağlığımla yitiriyordum. Ruhem bezgin, yaşama sevinci kalmamış biriydim artık. Bir tek öğrencilerime içim yanıyordu. Nereye kadar süreceğini bilmediğim bu süreçte hak- larını gasp etmekten, onlara yeterince faydalı olama- maktan korkuyordum. Bunun müsebbibi ben değildim.

Bundan, beni gözetim altında tutup, ne edip edip meslekten ihraç etmeyi aklına koymuş sistemin kraldan çok kralcı, teftişleriyle soluk aldırmayan müfettişleriydi sorumlu olan.

Yine de her yeni gün, hiç bir şey olmamış gibi karşlarına çıkıyor ve bir daha elime geçmeyecek olduğunu bildiğim bir nimete bakar gibi onlara şevkle ders anlatıyor, halleriyle ilgileniyor, aileleriyle görüşüyordum. Tek tek ilgileniyor, bir daha kavuşamayacak şekilde onlardan ayrılacağımı hissettiğimden yüreğime kıymıklar batar gibi acıyla kıvranıyordum. Gelen tüm müfettişler ne sınıfımdan ne de öğrencilerimin gelişimine dair herhangi bir eksiklik bulamıyorlardı. Mesleki açıdan hiçbir kusurum yoktu ortada. Ne ki hala suçluydum nazarlarında. Başörtülüyüm ya, ağızımla kuş tutsam yaranamayacaktım onlara. Sistem ben ve ben gibileri çoktan silmişti al-i makamlarında... Çalışma hakkımız yok sayılıyordu, o halde yaşam hakkımız da yoktu. Yokluğa, hiçliğe, sefalete mahkûm ediliyorduk.

Müfettişlerin teftişleri beni aşağılıyor, dışlıyor ve yok sayıyordu. Hakaretlerine maruz kalıyor, boğazıma tıkanmış yumrularla onlara katlanıyordum. Hiçbir savunmam geçerli kabul edilmiyordu. Devlet sağır sultanı benim için... Sesimi duyuracak, mağduriyetimi giderecek hiçbir kurum, kuruluş ve devlet aygıtına ulaşamıyordum. Maddi ve manevi açıdan diri diri gömülüyordum adeta.

İnsana hak etmediği bir muameleye maruz kalması kadar zor gelen hiçbir şey yoktur. Mesleğimi hakkıyla yerine getiremiyor olsaydım, öğrencilerime faydalı olamazaydım, hiç gam yemezdim. “Hak ettiysem var-sın böyle olsun.” der geçerdim ben de olup bitenlere. Bu zulmü nasıl hak etmiştim bilemiyorum? Mesleğimi icraya, çalışıp maişetimi kazanmaya en çok ihtiyaç duyduğum zamanda, kimselere muhtaç olmayan bir

demdeyken, üretip yetiştiren, arttırıp eksiltmeyen bi-riyken, neredeyse açlığa, insanlara el açmaya mahkûm edilmişim. Eşim askerde, birkaç aylık kızımınla yalnızdım. Bir başıma mücadele ediyor, kimseye el açmamak için çabalıyordum.

Ailemden bana maddi destekte bulunabilecek hiç kimse yoktu. Olanlar da çağın egoizminden pay almışların kayıtsızlığıyla yaklaşıyorlardı çektğim çilelere. “Canım, ne var yani, herkes gibi yap sen de. Aç başını çalış. Bu zamanda kim kime yardım eder? Başörtülü çalışmada diretmek de ne oluyor? Aptallık!” diyerek akıllarınca nadide nasihatlerde bulunuyorlardı. Asıl düzen bozucular, hak gasp edenler, özgürlük karşıtı iman ve izan yoksunları ise boş durmamışlardı. Hakkımdaki soruşturmalar hızla sonuçlanmıştı. En çok çalışmaya ihtiyacım olduğu zamanda, onurumla çalışabiliyorken, beş parasız ortada bırakıldım. Kanunların açıklarından faydalanıp kanunsuzca meslekten ihraç kararını sabitleştirmişlerdi. Öğrencilerimden zorla ayırmışlardı. Üstüne üstlük “görev mahallinin huzur ve sükûnunu bozmak” diye bir kayıt geçmemişler miydi? İşte bu ibare tam anlamıyla yüreğime oturmuştu!

Ben miydim huzuru bozan? Ne yapmışım ki huzuru bozmuşum? Oysaki iş yerinin huzurunu, düzenini bozan onlarca insana rast geliyordum. Öğrencisini itip kakan mı dersiniz, mesai saatlerinde okul yönetimini arkasına alıp mazeretsiz olarak dışarılarda ikinci iş sürenler mi, bağ bahçe sahibi ağalardan olup, yılın yarısından çoğunu köyünde tarlasında geçirip öğrenciyi başıboşluğa itenler mi deseniz. Psikolojik rahatsızlığın- dan dolayı öğrenciyi öğretmene saldıranlar mı, modern takılma diyebileceğimiz ahlaksız ilişkileri sürdürenler mi, yarı çıplak okula gelip yetişme çağındaki çocukların gençlerin dikkatini zamansız ve gereksiz konulara çekenler mi deseniz... Daha sayamayacağım kadar çok

düzen bozan insanın hiç biri ortalarda görünmüyor, bir tek ben projektör altında tutuluyordum! Dünyadaki tüm suçların kökü kazınmış da bir tek benim gibi inananların suçu sabitti!

Sayıdığım hiçbir huzursuzluğun sebebi de değildim, müsebbibi de. Ama yine de suçluydum bazı nazarlar da. Bunların hiç birini irtikâp etmesem de, inancım tüm bunları reddedip en onurlu, şerefli, ahlaklı yaşamı hedeflese de, inancım mahkûm edilmişti yargısız infazla... Ben de öyle... Yargılanma hakkını bile çok gördüler. İş bitirici, ön yargılı ve adaletten yoksun mahkemelerde hiç söz hakkı verilmeden mahkûm edildim, ben ve benim gibi inançlı kadınlar... Evlerimizde zorla oturtulduk. En verimli olacağımız çağda elimizi eteğimizi üretkenlikten, insan yetiştirmekten, besleyip büyüteceğimiz nesillerin eğitiminden aldılar bizi. Belki birçok kişiye nazaran daha özverili, daha fedakâr daha verimli çalışabilecekken, şevkimizi, yaşama sevincimizi söndürdüler. Bilemediler, karanlığa mahkûm nesilleri pıtırak gibi bitireceklerini... İmanla aydınlanmamış gönüllere ne eksiniz de gürleşemeyeceğini bilemediler. Yüzlerce yıl geriye taşıdılar ülkeyi, çağ atlattırdıklarını haykıra haykıra... Haykırmakla olmuyordu lakin. Kanıt gerekirdi iddiayı somutlaştırmaya...

En katmerli zulümleri yaparken, imanlı insanları yok yere yokluğa mahkûm ederken çağ atlanır mıymış? Örtülü çalışmak isteyen kadınların, en verimli çağlarında pırl pırl nesilleri aydınlık ufuklara taşımaları varken evde oturmaya zorlamanın neresi çağ atlamaktı? Geriye dönüşün, çağın dudaklarını uçuklatan eğreti görüntüsünün çarpıklığını fark etmeden, nakaratlarını tekrarlayadurdular, ancak kendilerini aldatır olduklarını da göremiyorlardı çağdaş yobazlar, yasakların mucitleri.

İnsan haklarını sadece kendilerine has sanan insaf yoksunu garabet yasağçılar, baskı, zulüm ve işkenceyle ne elde ettiler? Kayıptan, düşünce sefaletinden, dar görüşlülükten, basmakalıplıktan başka neye yaradı yasaklar? Hiç... Koskoca bir hiç! Özgürlük, özgünlük, kendine güven ortamı var olmadı. Sadece baskı, baskı, baskı... Ve ne hikmetse hep birilerinden bedel ödemesi beklendi. Asıl suçlular olan ve bunca acıyı yaşatan, en insani haklardan soyutlayanlar, yasakların mucitleri, özgürlük karşıtları, başkasına zerre miktar hayat hakkı tanımayanlar hiç sorgulanmadı, hesaba çekilmediler. Hep masumlardan, suçsuzken suçlu görülen bizlerden bedel ödememiz istendi.

Çektiğimiz acılar, ödediğimiz bedeller makes bulacak mı bir gün yüreklerde? Ya uğradığımız zarar ziyan nasıl tazmin edilmesi düşünülür acaba? Kayıpları, kazanca dönüştürmenin sihirli bir yolunu bulacaklar mı devletlü büyüklerimiz? Yoksa hep yasaklarla yaşamayı, pardon boğulmayı mı kendimize reva göreceğiz? Özgürlüğü, hakşinaslı hak etmiyor mu bu halkın çocukları? Bizim çağ atlayan süper ülkelerin insanlarından neyimiz eksik? Yüreğimizde iman, bileğimizde güç, ufkumuzda en anlamlı hedefler varken nedir eksik olan bu ülkede? Belki, peşinen bedel ödemişlere gösterilmesinde geç kalınmış vefa... Ve insani tüm haklarımızın kayıtsız şartsız iadesi...

Bir daha aynı çözümsüzlüklere, zulümlere, hak gasıplarına uğratılmayacağımız yepyeni bir sistemi düşünüyor, bir nebze umut doluyorum. Ancak bozuk düzeni sürdürmeye kararlı zevatla aynı kararlılığı gösterecek cesaret timsali özgür ruhlu, cesur yürekli insanlara ihtiyacımız olduğu kesin. Bedellerin ödenmiş olduğu, yeni nesillere de ödetilmeyeceğinden emin olunan bir hukuka sahip olmadan bir yere varmış olmayacağız.

Ben yine de ümitliyim. Zira inancım bana, ümitsizliğin imansız olmakla eş anlamlı olduğunu öğretti. Belki sırf dini inancıma bağlı olduğum ve gereklerini yerine getirdiğim için çeşitli mahfillerce hep suçlu görüleceğim. Olsun, bu demlerin de gelip geçeceğinin ve belki tarihe kara sayfalar olarak geçecek bu zamanların, bedel ödeyen özge insanlarından olduğum için asla kaybetmiş sayılmayacağım. Her zaman, her şeye şahit olan bir yüce makamın varlığından emin olan yüreğim mutmain...

Ne ki gelecek nesillerimizin de bizlerin çektiği çileleri çekip bedellerini haksızca ödetilmemesi adına işte buradayım ve mağdur edildiğimi deklare ediyorum. Sesime ses veren, ben ve benim gibilerin haksızlığa uğratıldığına şahit olan her vicdan ve izan sahibini de burada yanımda istiyorum. Kendim için mücadele etmekten vazgeçebilirim belki, ama çocuklarım ve çocuklarımız için mücadele etmeye devam etmem için hala birçok sebep var.

Adalet ise herkes için adalet. Sadece kendilerine değil kendilerinden olmayana da adaleti ve hayat hakkını verecek insanlık timsali insanların varlığına inanmak istiyorum. Dışlanmaktan, hor görülmeğe, haksızlığa uğratılmaktan, görmezden gelinmeğe yoruldum. İnsanca yaşamının binbir yolu var. En güzeline de talip olduğumu düşünüyorum. Fakat yine de benim gibi inanmayana da, yaşamayana da bir kastım yok. O zaman bana da kast edilmesin. Haklarım gasp edilmesin. Emeğim iç edilmesin. Umutlarım, hayallerim yerle yeksan edilmesin. İçimdeki yaşama coşkusu söndürülmesin. Yarınlarım karartılmasın artık. Karartılmasın... Karartılmasın...

GİRDABIN GÖLGESİ

Cemile DÜZGÜN / Ordu

Bir hayal doğmuştu o küçük yüreğinde ve hayaliyle büyümekteydi alabildiğince. Hayalleriyle açıyor güne ve yumuyordu gözlerini hayalleriyle geceye...

Sığırdırarak dünyadaki tüm çocuk seslerini mevsim şeridine, koşuyordu hayalindeki dershanesine. Acele etmeliydi yetişmeliydi hepsine. Bu sevda dağlar kadar büyük, denizler kadar engindi. Nasıl girmişti bu arzu bu sıksa bedenine?..

Öğretmen olmayı çok istemekteydi İpek. Yoksul, aynı zamanda çok çocuklu bir ailenin kızıdır O. Bir yatılı okul başvurusunda bulunduğundan ailesinin haberi yoktu bile. Öğretmeni getirmişti formları, birlikte doldurmuşlardı. Zira o yörelerde kızların okuması çok görülmuş, alışılmış durum değildir o zamanlarda. Sınava başvurular yapılmış sınav vakti de geliyordu habire...

Yıl 1969. Küçük İpek 12 yaşlarında. Çelimsiz, sonbahar benizli, altın saçlı, denizleri kıskandıran dokunsan damlalar düşürecek gözleri vardı O'nun... Kanatla-

rı, yuvadan uçmanın hazzıyla dolu minik bir martıdır
O belki de.

Mayıs ortalarıydı. Coğrafya bütün ihtişamını ser-
mişti köyelerine. Fındık bahçelerinin arasından bakan
yoksul pencerelerin gönlünü almıştı çiçekler yine.

İlçeye gidilip, fotoğraf çektirmek gerekecekti. Sını-
findan sekiz öğrenciyle öğretmenleri Zeynel Bey, yola
girdiler bile. Bir yük kamyonuydu vasıtaları. O zaman-
larda böyleydi taşımacılığın feryadı. Her şey çok ilkel-
di ve çok kısıtlıydı o günlerde. Çok azdı minibüs ya da
kamyon. Otomobil yok gibiydi. İlçeyi ile bağlayan ana
yola çıksan sabahtan, belki bir iki tane otomobil geçer-
di akşama kadar güzergâhtan...

Yolculuğun ilk dakikalarıydı. Çoktan başını önüne
düşürmüştü İpekçik. Kamyonun üzerinde herkes bay-
rama gidiyor gibiydi. Şen şakalaşmalar, kahkahalar,
çocukça hikâyeler, bilmeceler... Dolanıp dolanıp bitme-
yen girdapları andıran yollarla birlikte, bütün gök kub-
be başına kapaklanıyordu küçük İpek'in. İlk kez ara-
baya binmişti ve araba tutmuştu İpek'i. Çok geçmeden
fark etti öğretmen ve arkadaşları onun bu perişan hali-
ni. Başını kaldır öne bak İpek diyorlardı, miden bulan-
maz o zaman. Hatta Ziya espri yapıyordu. Niye tutuyor
biliyor musun İpek'i araba öğretmenim? Çünkü o ara-
bayı tutmuyor. Benim gibi yap İpek. Tut arabayı..." Ne
tuhafsın ya Ziya" desem diyor İpek. "Kaldırabilsem şu
kafamı... Baksam şöyle Ziya'ya sert sert..." Öğretme-
ninin dediğini yapmak istedi. Yok, olmadı. Kaldırama-
dı yüzünü. Ziya'ya da sert sert bakamadı. Kadriye'nin
omzuna doğru düşüyordu başı. Arkadaşı da bırakmıştı
kendini lakin İpek kadar acınası değildi. Daha yolun
yarısı bile olmamıştı. Aman Allahım bu işkence ne za-
man bitecekti. İpek canlı cenazeye dönmüş, beti benzi
solmuş gitmişti.

Araba pis kokular savuran bir canavar gibiydi. Dört ayağının üzerinde güç bende dercesine homurdanıyor, toprak yolları yırtıyordu tozu dumana katarak. Herkes bu yolculuğu eğlenceye döndürmüştü bile ama İpek için nafile. Bir eski kamyon lastiğinin üzerine ilişmekte bile zorlanıyorlardı Kadriye'yle İpek. Fren yaptıkça bu uslanmaz canavar, birbirlerine daha sıkı sarılıyorlardı. Böyle çaresizdiler ikisi de...

Yolculuk bitti dediler, patır kütür atladılar kamyonun kasasından. Öğretmeni Kadriye'yle O'na yardım etti. Arabadan inildiğinde çok şükür dedi küçük İpekçik. Yeniden doğmuş gibi hissetti. Kendine gelmeye çalıştı yorgun, küçük bedeniyle...

Sınav salonuna yerleştirildiler. Her birisi bir tespihin inci taneleriydiler. Kocaman salonun görkemi, ürkütmüştü gözlerini. Ama onlar birer cengâverdiler. Öğretmenlerinin inandığı ve söylediği gibi işleri, bu savaşta kazanmaktı. Bu bilincin uzantılarını içlerinde hissettiler. Yürüyecekler, henüz körpe ufuklarına doğru. Yürüyecekler, içlerinde tarifsiz bir arzu bu...

Sorular serilmişti bu arada önlerine. Silindirin hacmiydi yıllar sonraya hâfızalarında kalan İpek'in. Karma karışmıştı onun aklı şimdi. Çok iyi olmalıydı, eksiksiz yapmalıydı ki soruları. Öğretmeninin gönlünü fethetmeli, annesinin babasının gözüne girmeliydi. Gurur duymalıydı onunla. Onca hevesleri boşa çıkmalıydı sonra...

Aradan geçen günlerde heyecan da giderek büyüyordu. Sonunda beklenen an gelmiş, sonuçlar belli olmuştu. Öğretmen, beş öğrencisinin adlarını telaffuz etmişti İpeğinkiyle birlikte. Zeynel Öğretmen neşe ve sevinçlerini paylaşarak çoğalttı kendisinininkilerle. İçlerinden birinin de İpek olması öğretmenini belli ki bir başka mutlu etmişti. Bu kız çok duygusal, çok masumdu. Öğ-

retmenine göre de en çok kazanması gerekendi aynı zamanda. Bu İpek ve ailesi için harika olacaktı. Bu güzel haberle sevinç yumağı oldular. Ders resimdi. Bahçeye çıktılar. Fındık diplerindeki çiçeklerden boyadılar resimlerini. Neşeliydiler...

Artık öğretmen olabilmek için İpeğe göre geriye kalan engel tekti. İkinci sınava aileden biriyle katılacaklardı İpek ve arkadaşları. İlk defa uzak bir yere gidilecekti. İller geçilecekti. Nereden bilseydi İpek, iller arası ne kadar yol demekti. Nasıl öğrenecekti bu minik dere çağlayıp gürlemesini, okyanuslarla yüzleşmesini? Lâkin o, yaylaların en duru gözesiydi. Doğmuştu bir kere. Girmişti yola. Öğrenecekti annesinin koynundan usulca kopup gitmesini...

Yolculuk yine çok zordu. Onu yine çok yordu. Yol uzun, o kokulu canavar daha kükrekti. Uzadıkça uzasın bakalım, elbette bitecekti bu yol da. Babacığının dizlerine düşmüştü o minik solgun yüzü ve serilmişti babasının parmaklarının gezindiği ipek yığını saçları...

Geldik dediler. İniyorlar birer birer. Perişan olmuştu yavrucağ. Güçlülükle atıyordu adımlarını. Babası ayakta tutabilmek için İpek'i adeta mücadele veriyordu. Otele yerleştiler. Dinlendiler. Yoksulluğun gözü kör olsun, helva ekmeğ yediler...

Sınav günüydü. Otelden çıkarken heyecandan titriyordu herkes. İpek çok derin duygular içindeydi. Yine karma karışıkta aklı. Ne biliyorsa unutmıştu sanki. Ne sorulsa bilemeyecek gibiydi. Aman Allah'ım! Bu felaket olurdu. O öğretmen olmalıydı. Bu onun tek fırsatıydı. Offfff toparlanmalıydı ama nasıl? Nâfile...

Derken okulun bahçesinde ilerlediler. Öyle bir atmosfer ki baş döndürücü... Dün aslında okulu görmüşlerdi uzaktan. Sonra otele gitmişlerdi. İpek, kocaman

bir kartalın önünde, kaçmaya yer arayan bir yavru ceylan gibiydi. Nasıl baş edecekti? Bu pırıl pırıl parlayan mermerlerin üzerinde yürüyebilecek miydi acaba? Ait olabilecek miydi buraya? Şehrin masalımsı havası da etkilemişti onu. Köyden gelip buralarda baş edebilmek bizim ne haddimize dercesine umutları kayıyor, kayboluyordu azar azar.

Bir hamle değil çok hamle yapmalıydı, çok savaşıyordu. Nasıl başaracaktı? Ama olmalıydı.

İpekçik karmakarıştıktı...

Salona yerleştirildiler birer birer ve kitapçıkları ellerine verdiler. Dokunmaya korkuyor ipek. Oyuncak değil, sahici silahlardı bunlar. Düşler kurmanın da zamanı değildi şimdi. Başarma gongu çalmıştı bir kere. Savaş başlamıştı, durulmazdı. En temiz ve kutsal ter dedikleri bu olmalıydı. Minicik alınlardan buram buram iniyordu cevaplar hanesine. Terlemeliydiler ki, onlar da eklenmeliydiler mücadele pervanesine...

Öğretmen olabilmek için yollar ne de dardı. Ama İpekçiklerin yüreğinde bu yolları aşmaya heves vardı. Çünkü İpekçiğin gönlü henüz bahardı...

Sonuçların belli olacağı zamanı dört gözle bekliyordu İpek. Babası gidecek okuldan öğrenecekti. Heyecandan hiç uyuyamamıştı o gece. Babası erkenden çıkacaktı anneciğinin hazırladığı kahvaltının ardından. Aslında onlar da heyecanlanıyor, İpek kadar belli etmiyorlardı. Babasının elini öpmüştü, “güle git baba” diyerek...

Gün akşam olmak bilmiyordu. İpek çok dalgındı Aklı fikri sonuçları getirecek babasındaydı. Hava kararmıştı babası döndüğünde. Yorgundu, bitkindi. Babası:

“—Kızım kazanamamışsın” dedi şöyle gözaltından etrafındakilere göz kırparak. Çok rahattı ve üzgün gö-

rünmüyordu nedense? Ama İpek sarardıkça sararmış, bayılmak üzereyken babacığı:

“—Şaka şaka. Kazandın kızım!” diyerek sarıldı kızına. Herkes sarıldı bu kahramana. Kutladılar öptüler İpek’i...

Evde bayram vardı sanki. Sadece evde mi? Nereye baksa İpekçiğin gözleri, orası bayram yeri...

Şimdi bir tahta bavula sığdırılmaya çalışılıyordu İpeğin özlemleri. Devlet okulunda yatılı okuyacaktı artık. Onu devlet okutacaktı. Devlet çok büyük ve güçlüydü, okutabilirdi tabi. “Sahi devlet babamın da babası gibi bir şeydi besbelli” diyordu İpek içinden. Ona bakmaya kıyamıyordu altı tane kardeşi. Gözleriyle büyütüyorlardı İpek’in sevincini. Işığı olacaktı İpek herkesin. Birlikte çiziyorlar, boy boy köy ufuklarında uçuşan mutluluk resimlerini. Özleyeceklerdi, İpek de özleyecekti onları tabi. Henüz bilmiyordu yalnız, özlemek neydi? Belki de dağ gibi büyüdükçe anlayacaktı İpek özlemeyi. Nasıl ayrı kalacaktı evinden annesinden? “Kızım, şu takvim yaprağını bana bir okusana” diyen babasının o sesi uğuldamayacak mıydı kulağında her günün akşamında? Ve gururla:

“—Tamam baba!” diyerek okumak olmadan nasıl geçecekti zaman acaba?

Sel gibiydi, geçip gidiyordu zaman. İpek, öğretmen okulunun son sınıfındaydı. Tam beş yılı geride bırakmışlardı özlemlerle, sabırla, yoksullukla. O öğretmen olmaya yürüyordu yıpransa, dar gelse de geçen yılki ayakkabıları. O bitmeyen sevgisini, vatan ve millet sevdasını yüreğinde büyüterek uzatacaktı elini bir bayrak yarışını misali sırasını bekleyenlere. Öğrendikçe yolun ne kadar başında olduğunu keşfediyordu. Duygu ve düşünceleri çığ gibi büyüyordu... Ülkesini sınıksız saran bir ormanın servilerinden sadece biriydi İpek. Tertemiz

düşleri vardı ve dal dala uzanıyordu arkadaşlarıyla O geleceğe, yemyeşil... Büyüdükçe kıymeti katmerleşen sevdası bayraklaşıyordu duygu semalarında. İleri hep ileri uzanmalıydı kutsal davası. Yükselmeli daha yüksekte dalgalanmalıydı sevgi bayrağı

Her çaba vatan refahı için, her sevdanın büyüklüğü vatanın kutsallığı kadardı. Yollar belki dikenli, dardı. İşte bu arzu ondandır, kutsaldı...

Dikenli yollarda değişik yolcular vardı. Kimisi kolay, kısa ve meçhullerden refahı seçer köşelerden sıvışır, kaçardı. Kimisi parmaklarıyla söke söke dikenleri, tırmalardı sarp kayalıkları. Yüreklere incinir belki bazen ama yılmazlardı. Sızım sızım kanasa da tırnakları bayrağının altında huzur vardı...

Ülkede ciddi sıkıntılar her zaman olmuştu tarihimizde ve hep olacaktı. Bu topraklara yurt diyenler hep mücadele etmişlerdi elbette. Onlar, gençlerindeki mücadele coşkusunu bize bırakmışlardı. İman doluydular. Kirlenmemişler, kirletmemişlerdi bıraktıkları yolları. Tarihlerinde pırlantalar parlardı. Vatanlarının çakıl taşları mücevherlere eşti İpeklerin. Bu bilinci taşıyacaklardı geleceğe İpek öğretmenler...

Ülkede bir iktidar sıkıntısı vardı o günlerde. Gelen oynuyor giden oynuyordu milli eğitimle. Yeni bir şey bulmuşlar mucitler(!) Öğretmen okulundan mezun olanlar öğretmen olamayacaklarmış gelecek sene. Üniversite sınavı kazanılırsa eğitim fakültesinde okuyacaklarmış nasipse...

“Eyvah!” dedi boynunu bükerek İpek. Şimdi ne yap-sındı? Onun bir an önce hayata atılmasını bekliyordu ailesi. Gözlerinin önüne geldi annesi, babası... Hayat denilen çölde tökezlemek de var mıydı kaderde? Her şey tepetakla olur muydu yoksa? Allah korusundu. Of

aman ya! Ne olacaktı şimdi? Nasıl açacaktı İpek bu soğuk bahsi onlara?

Tatil olmuş köye gitmişti İpek. Acı haber yerde durmamış, babası radyodan durumu öğrenmiş, çoktan kahrolmuştu. Herkes suskundu. Ağızları bıçak açmıyordu...

Sükûtu İpek bozdu. “Nasipse başaracağım baba. Yalnız biraz daha yük olacağım size. Umudumu yitirmiyorum, başaracağım dualarınızla...” İnşallah kızım”, dedi annesi sızlanırcasına. Kolay mı öyle bu sevda? Zor elbet. Kolay mı bu savaş çok çile gerek. Refaha ulaşmak mümkün mü itekleyerek?

Üniversite sınavına gitti babasıyla birlikte İpek. O sınav salonu farklıydı alıştıklarından ve İpek için bir cehennemdi aynı zamanda. Bunu doğru anlatabilmek çok mümkün olmayabilir. Üniversite, özgürlük denilen o fütursuz düzeneğin tetiği idi besbelli o yıllarda. Kimine göre bağdan boşanmaktı belki. Kimine göre yaşamak için insanca, mecburiyetti.

Yine berbat bir yolculuğun ardından sınav saatiydi. Sakallı adamlar da girmişlerdi salona. Yani yaşları ilerlemiş otuzlu kırklı yaşlarda insanlar. Şaşırды İpek elbet. Kendi yaşına göre yaşlı gördü onları “bunlar da bu yaşta neyin peşinde” der gibiydi. Kitapçıklar ellerinde çözmeye çalışıyorlar hayatlarından birer birer düğümleri...

Özgürlük dedik ya işte o bağdan boşanma hissi ve o fütursuz düzeneklerin acımasız tetiği. Tam da İpekçinin hayatında patlayacaktır şimdi.

SİGARA...

Salonda sigara içmek serbestmiş meğer. Daha sınavın ilk dakikaları... İpek bu kokuyu hiç sevememişti. İnceden inceye başı dönmeye başladı tıpkı yolculuk es-

nasındaki gibi. Giderek artıyordu koku. Ve giderek midesi bulanıyordu İpek'in. Rahatsız oldum da diyemez öyle oldum olası kimseye. İçine o denli kapalı bu kızcağız. O arada gözetmen öğretmen fark etti ”—Bir sorun mu var?” dedi Ona. Midem bulanıyor öğretmenim, sigara yüzünden dedi kısık bir sesle. Cam açıldı. Yetmedi bu. Bayılmak üzereydi. Sınıfta kusmaktan ya da bayılmaktan korkarak toparlanıp salonu terk etti koşarcasına. Babası tam okulun kapısına karşı oturmuştu bir banka, bekliyordu. Kızının hâlini görür görmez şaşırarak koştu. Ne oldu ipek? Kefen gibiydi İpeğin yüzü. Kız cevap veremeden babasının kollarına yığıldı kaldı. Etrafta bekleyen veliler vardı. Toplandılar birer birer. Su kolonya vs. derken kendine gelir gibi oldu İpek. Ağlıyordu şimdi. Baba, salonda sigara içtiler, ben hasta oldum. Daha ne desindi. Ötesi yoktu...

Kırk dakika zor kalabilmişti içeride. “Neyse sağlık olsun kızım” dedi kahrolduğunu gizleyerek. Hayat, kızına orada büyük bir darbe atmıştı. Bu durum onu fena mağdur etmişti. Umutlarını acımasız bir şekilde süpürüp çöpe atmıştı sigara denilen illet. Onun köleleri ise bir genç kızın hayallerini delik deşik etmişlerdi acımasızca...

Sınav sonuçları gelmişti. Büyük bir sürprizdi. “Şükürler olsun” dedi İpek. Barajı aşmış yüz otuz puan almıştı. Ne denir, nasıl anlatılır bu sevinç bilemezdi. Sınırım yaşamak gerekliydi klasik bir sözde olduğu gibi. Güzel bir puan olmasa bile engeli aşmıştı ya bu sefer de. “Yaşasın!” haykırıışlarının kanat sesleri sığmıyordu yüreğine.

Eğitim enstitüsü sınıf öğretmenliğini tercih etmişti. Zaten en büyük isteği de öğretmen olabilmektir başta. Yüksek bir puan alsaydı, sınavın sonuna kadar salonda kalabilseydi keşke. Kim bilir imkânları ne kadar rahat,

çıtması nasıl yüksek ve seçkin olacaktı şimdi. Sigaranın dayattıklarını düşünmeden edemedi.

Bir mücadeleyi yazmış, oynamıştı O. Sanırım şimdi daha iyi anlayabilirsiniz İpeği. İpek, engelleri birer birer aşıyor şükürler olsun. Bitmemiş, yeni bir sınavı daha vardı şimdi önünde genç kızın.

Derken sınıf öğretmenliği sınavını da başarıyla noktalandırmayı başarmıştı zeki kız. Yatılı olarak okuma hakkını kazanmıştı. İki yıl okuyacaktı. Artık sona yaklaşmıştı tabi her hangi bir pürüz daha çıkarmazlarsa.

O dönemde ülkeyi kimler yönetiyorsa hep hatalar yapılıyordu ardı ardına. Kardeş kavgaları ve siyasetin çirkin yüzüyle tanışılıyordu genç yürekler. Bir çirkin oyuna kurbandı ülke gençliği. Bilinçli bir şekilde kirli emeller konuluyordu sahnelere

Okul zamanı gelmiş, İpek kız valizini hazırlıyordu yine. Bu sefer sorumluluklarının bilinciyle dolu başını sık sık eğip önüne, dalıyordu derin düşlere. O bir öğretmen adayıydı artık. “İki yıl çabuk geçer, hakkınızı helâl edin anne. Dualarımızı eksik etmeyin baba” diyordu. Bir bir herkesle vedalaşarak evden çıktı ağabeyiyle...

Üniversitede olmak farklıydı diğer okullardan. Aslında kopuk gibiydi hayatla bu kesit. Bilindik içtenlikten eser yoktu eğitimcilerde de. Ha olmuşsun ha olmamış. Kimsenin asıl derdi eğitim de değil gibi görünüyordu İpek’e.

Dersler başlamıştı. Kızlar fakülte de yatılı, erkekler gündüzlüydüler. Çeşitli yerlerden çeşitli şekillerde eğitimlerini tamamlama gayretiyle, ışığa doluşan kelebekler gibiydiler.

Sınıftaydılar. Öğretim görevlisi dersini anlatıyor öğrenciler de dinlemekteydiler bütün dikkatleriyle. Bir

gürültü koptu bir yerlerden. Sesler çok vahim bir şeyler olduğunu söylüyordu. Silahlar da patlıyordu arada. Korku ve panikle pencereye üşüştü herkes. Şaşkın bir kalabalık, okulun önü mahşer yeri. Polisler, erkek öğrenciler birçok yabancı yüzler, koşuşturanlar, yaralananlar...

Sağ sol kavgası denilen yabancı mihrak planları. Gençlik birbirinden koparıyor; parçala, böl, yut taktiğine emek harcanıyordu... Kızlar korktular tabi. Bu arada sınıftan da birkaç kız etrafa sloganlar savurmaya başladılar. Çıldırılmış gibiydiler. Mesele iktidar değişikliğinin getirdiği şımarıklıkmış. Kutlamaymış güya bu. Okul onlarınmış. Herkes onlar gibi düşünmeli, onların buyruklarına uyulmalıymış bundan böyle...

“Hayda! Biz okumaya, biz öğrenmeye gelmiştik. Biz sevgiye açız. Nedir bu nefret, nedir bu kavga?” dedi mırıldanırcasına. Öğretmen de ne çabuk toz olmuştu o arada. Kızlar yatakhaneye sıvıştılar usul usul. Kavga ve sloganlar uzun sürdü dışarıda. Polislere de dayak vardı istemediğiniz kadar.

Aradan birkaç saat geçti. Yemekhaneye indiler kızlar sloganlarla, tahrikkar sözlerle, sataşmalarla. Bazıları sanki olay çıkarmak için güdümlenmişlerdi. Yatmaya hazırlandı kızlar. Derken bir kıyamet koptu koridorun öbür ucundan. Yine tehditler savruluyor avazları çıktığı kadar. Ve demir dolaplara küt küt inen demirler. Aman Allah'ım! Herkes çakal görmüş civcivler gibi saklandı odasına.

Bu manzaralar okullarında artık sıradan hale gelmiş, bir yıl boyunca ağız tadıyla eğitim görmeleri engellenmişti gençlerin. Haftada ya da on beş günde bir eğitime ara verilir olmuştu. Okul bir işkenceye dönmüştü eğitim öğretim yılının son günlerinde. Kıyıda, köşede savrulan tehditler, tahrikler onu deli ediyordu.

Bir öyle bir böyle derken ders yılı sona erdi. Tatil başlamıştı. Geceleri kâbuslarla başı dertteydi İpek'in. Uykudan çığlıklarla uyanırken çoğunlukla İpek:

“-Allah'ım fırsat verme bu densizlere. Bizleri de hayırlısıyla eriştir ne olur ülkemin zor günlerinde söz sahibi etmeye” diye yalvarıyor, ağlıyordu.

Komşu oğlu annesini göndermişti İpek'i kendisine versinler diye. Sonra cümbür cemaat gelmişlerdi istemeye. Uygun görmüştü aile kısa bir müddet düşündükten sonra. İpeğe de pek laf düşmezdi öyle durumlarda(!) Bir yüzük takılmış İpek'in parmağına. O, bunun aciliyetini gereksiz görse de. Kıracak değildi ya onca yıl kahrını çekip emekleriyle bu günlere getiren ailesini.

İkinci senesiydi eğitimin. Herkes biraz daha büyümüş kimisi İpek gibi evlilik halkasını takıp gelmişti. Demek ki öyle dönecekti bu devran. Hayat böyle sürüp gidecekti.

Bir gün okulun konferans salonunda büyük bir kavga başladı yine. Herkes ceketlerinin içinde demir çubuklarla, sopalarla girmişlerdi meğer okula. Güvenlikten nasıl geçtilerse? Çil yavruları gibi çığlık çığılgaydı kızlar. Erkekler başlatmıştı kavgayı ama kızlar da cepheleştiler anında. Saç saça baş başa güya mücadelede yerlerini aldılar. O sırada bir demir darbesi indi koluna İpeğin. Ahhhh! Diye inleyerek kıvrandırdı bu Onu. Sloganlar, protestolar, pankartlar, ağlamalar, çığırmalar...

Anında şişti kolu kızcağızın parmaklarına kadar.

Korkunç bir dönemdi ve yaşamak artık kâbustu başlı başına. Sanki düşmandılar bu çocuklar. Yeseler doymayacakları birbirlerini. Yine bir kaç gün ara verildi eğitime, güya etraf yatışacaktı bu arada.

Gecenin bir ya da iki civarlarıydı. İpek ve iki arkadaşı banyoya gitmek istiyor. Ürkek adımlarla ışıkları bile yakmaktan tereddüt ediyorlar. Bunları fark eden karşı grup öğrencileri saldırıya geçtiler. Kızlar çığlık çığlığa. *Üç kız en az otuz kızın elinde. Diğer taraftan arkadaşları duyuncaya kadar öldüresiye dövdüler İpek ve arkadaşlarını. Kolyesini koparıp almışlardı. Parmağından yüzüğünü de tabii. Durum öylesine vahim, ortalık savaş meydanı. Kızlar karyolarının demirlerini koparıp saldırıyorlar koridorda birbirlerine. Öte yandan üç kız yarı baygın, yüz göz kan içinde. Öfkeden kan çanağına dönmüştü saldırganların gözü. Kızları hemen alamadılar oradan.* Hastaneye gitmeliler. Bu çok acildi ve gerekliydi.

Bir kaç kız eğitimcilerin lojmanlarına gittiler. Durumu anlatıp yardım dilendiler. Bir de azar işittiler. Sanki kendi kendilerini dövdüler bu gençler.

Gecenin bu saatinde kim sıcacık yatağından kalkacak, kim sükûneti sağlayacak. Bu öfkeli kitleyi kim yatıştırarak? Kızları hastaneye götürülecek ama nasıl?

Bu zor şartlarda nasıl okunacak, nasıl bitecekti bu yıl. Eğitime bir hafta ara verildiği duyuruldu sabah olunca. İpek ve diğer İpekler bir defa daha ürkmüş ve bütün hayalleri öfkeye dönüşmüştü. Yaraları sızlıyordu. Yüreğindeki acının haddi hesabı yoktu. Babası ve tüm aile endişeliydi. Ülkenin genel durumu da iç açıcı değildi. İpekçik, bir türlü mutlu sonlandıramadığı hayallerini biriktirip duruyordu...

Artık okula gitmek işkenceye dönmüştü takip eden zamanlarda. Korka korka girmek yatakhaneye, sınıflara, korkuyla inmek yemeğe. Uyumak için yatağa girip bir türlü uyuyamamak, kâbuslarla sıçramak yataktan çok vahimdi. Zaten sık sık eğitime ara verilmesi de bi-

timsiz bir çileydi. Sağlam bir psikoloji kalması ne mümkündü kimsede. Her köşede sataşma, her fırsatta saç saça, baş başa olmak endişeleriyle yatıp kalkılıyordu sürekli. Herkes kendine göre tedbirler alarak atıyordu adımlarını.

Yine bir olay sonrası şehrin otogarına doğru ilerliyordu birkaç kız evlerine dönmek üzere. Ve karşıda bir kaç genç, kızlara bakıp bakıp telaşlı telaşlı konuşuyorlardı. Arada ağız dolusu gülerek başlarını sallıyorlardı. İpek bunu fark edip arkadaşlarını gizlice uyardı. “Ne yapacağız şimdi?” demeye başladılar birbirlerine. İpek:

—Polise söylesek? Dedi. Diğerleri de:

—Daha çok kızıp bize saldırırlar. Deyip bu fikirden de vazgeçtiler.

İpek:

—Korkmayalım, inadına korkusuz görünelim. Yapacak başka bir şey yok. Arabalarımıza binene kadar. Sonrası kolay. Diyordu. Evet, öyle yaptılar, korkmuyor gibi davrandılar. Gençler de sanırım kızların bu davranışlarından pirelendiler ve dağılıp gittiler.

—Ohhhhhhhhhhhhhhh çok şükür!” dedi kızlar. Soğuk soğuk terlemiş olduklarını fark ettiler. Arabalarına atlayıp sağ selamet şehirlerinin yollarını tuttular.

İki ileri bir geri derken okul bitti, diplomalar alındı. İpeğin tayini kura ile Hakkâri’ye çıktı. İpek görev yerine gitmenin heyecanını, bir yandan da korkusunu taşıyordu yüreğinde.

Babası ona:

—Bak İpeğim, ben bu karışık durumlarda seni Hakkârilere nasıl götürürüm? Seni nasıl koruyabilirim? Gitme, nişanlıyla düğününüzü yapalım. Sonra gö-

relim Mevla'm neyler, neylerse güzel eyler." İpek uzun uzun düşündükten sonra:

—Ama baba ben hemen evlenmek istemiyorum, biraz size bakmalıyım. Emeklerinizin karşılığını nasıl öderim bilemem? Böyle olursa da düşündüklerimi yapamam..." Dediysel de pek seçeneği yoktu aslında.

İpek öğretmen nişanlısıyla hemen evlenip Ankara'ya tayin oldu. Şimdi bayrağı kaptığı gibi koşmaya başlayacaktı ki kafası karıştı yine. Evliliđi bu kadar yakın beklemiyor ve istemiyordu. İpek mesleğini yaşamak için çok heyecanlıydı. Ürkek bir ceylan gibiydi aynı zamanda hayata karşı. Hayatı tanımıyordu. Henüz yatılı okulların havasından yeni çıkıyordu. Hayat nasıl çetrefillerle dolu henüz bilmiyordu. Hazırlıksız dalıyordu evlilik deryasına da. Kavgayla, gürültüyle geçen eğitim yılları O'nu öyle derinden sarsmış, mağdur etmişti ki. Birinin sesini yükselttiğini duysa rahatsız olur, gözleri dolardı. Bir gürültü gelse kulağına okuldaki o korkunç günlerde bulurdu kendini hâlâ. Birden irkilir, kendine gelmesi de zaman alırdı.

Ankara Polatlı Müslüm Köyü'ydü ilk tayin yeri. Okuluna, hayalini kurduğu yılların acısını silmek istercesine aceleyle gitti İpek. Yanında eşi vardı. Köye yeni bir öğretmen geldiğini muhtara haber verdiler. Muhtar muhabbetle karşıladı misafirlerini. "Musa Amcamın ve Halime Teyzemin yanına yerleştirelim öğretmenimizi. En uygun yer orası..." dedi. Yaşlı çiftle tanıştılar. "Hoş gelmişsin kızım" dediler İpek'e. Bizim kimsemiz yok, arkadaşlık edersin hem de bize dediler.

Eşi Ankara'da görev yerine gitmek zorundaydı. İpekçik tek başına kalmıştı şimdi. Gözleri doldu, belli etmedi.

Köy harikaydı. İpek'in köyünden biraz farklıydı. İlk derste ise heyecan doruktaydı. Öğrencileriyle tanışır-

ken İpek öğretmen, zaman nasıl geçmişse zil çaldığını duymamıştı. Rüyadaydı sanki O. O, bir peri masalındaydı. Öğrencilerinin yüzleri, gözleri, elleri, saçları, sözleri... Yüreğine dolduruyordu adeta hepsini. Öyle kaptırmış ki kendini bir gürültüyle kendine geldi. Yine olay oldu ya Rab dedi. Tüyleri diken dikendi. Pencereye koştu aniden. Kalbi yerinden çıkacak gibiydi.

Gördüğü manzara hiç o korkunç manzaralardan değildi.

Bunlar İpeğin meleklerinin sesiydi.

Şaşkınlık içinde kendine geldi.

Artık korkacak bir şey yoktu burada.

Artık o kâbus dolu günler gerideydi.

Bu gürültü de o gürültü değildi

Bu karmaşadan ne zaman çıkacaktı İpek?

Bu kâbuslar ne zaman bitecekti?

O **girdabın kolları** ömür boyu hep İpek'e degecekti...

...

CUNTALAR YA DA DERİN DEVLET KADERİMİZ Mİ?

Faik GÜLEÇYÜZ / Balıkesir

Yaşım yetmişe geldi. Ömrümün elli senesi Türkiye siyasetinin üç büyük olayının merkezinde geçti. Yaşadıklarımı, bildiklerimi, tecrübelerimi kimseye ders vermek için değil belki faydası olur diye halka aktarmak istiyorum.

27 Mayıs 1960 darbesinde İzmir Askeri Hava lisesinde öğrenciydim. O gün bütün CHP'liler sevinç çılgınlıklarıyla sokaklarda. Ben de koyu CHP'li bir aileden geliyorum. Aynı duygular içindeyim. Yani o gün mağdurların değil, mağrurların safındayım.

Ama şimdi, elli bir sene sonra arkama dönüp baktığımda tek kelime ile ***“İnsanlığımdan utanıyorum!”*** Menderes'e Yassıda'da yapılanlar, halkın seçtiği bir başbakanın ve iki bakanının asılabilmesi izan ve vicdanın kabul edebileceği işler değildir.

Aynı zamanda ellibir yıldır bir türlü kurtulamadığımız, darbe belalarının da fitilini ateşleyen olaydır 27 Mayıs 1960.

30 Ağustos 1963'te Hava Harp Okulundan mezun oldum. Çiğli'deki jet eğitiminde uçuştan ayrıldım. Hava Kuvvetleri, bana ne hikmetse pilotluğuma uygun başka sınıflar varken, küçümsediğimden değil piyadeciliği münasip gördü. Ne diyeyim, her işte bir hayır varmış.

O yıl devrim gibi bir olay yaşandı. 1965 seçiminde milli bakiye denilen seçim sistemi sayesinde, Türkiye İşçi Partisi (TİP) aralarında Çetin Altan'ın da olduğu on beş milletvekili ile meclise girdi.

Bundan sonra İsmet Paşa'ya siz siyasetin neresinde-siniz diye sorulduğunda; "ortanın solundayız" demişti. İşte, o günden beri CHP'liler kendilerini -Ben de dâhil!-solcu zannetmişlerdir. Ne yazık ki hâlen kendini böyle zanneden milyonlarca insan var bu ülkede. Haziran 2011 seçimlerine göre seçmenin yüzde yirmi altısı.

Aynı yıl kurs için Tuzla Piyade Okuluna gittim. Hafta sonları Pendik'e giderdik. Orada bir kız çıktı karşıma. Vuruldum! Onatlısındaydı. Şimdi altmış iki yaşını sürüyor. Onunla "İki kapılı bir handa, el ele kırk beş senedir, yürüyoruz gündüz gece..."

Kurs bitti. Tayinim Kütahya Er Eğitim Tugayına çıktı. Evlendik. 1967 yılında oğlum, 1969'da da kızım dünyaya geldi. Çok güzel bir aile olmuştuk. Herkes memnun ve mutlu...

Üsteğmenliğe terfi edince 3. tabur 12. bölük komutanlığına atandım. Bu görevim 8 Mart 1972 tarihine kadar sürdü. O gün Hava Kuvvetleri Komutanı Muh-sin Batur ve Savunma Bakanının 10736 sayılı kararıyla emekliye sevk edilmişim. Edilmişim diyorum çünkü ben 13 Şubat 1972 gününden beri Ziverbey'deki Zihni Paşa köşkünde 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün'nün deyimiyle, yirmi iki gün konuk edilmiş ve tabanlarıma birkaç sopa vurularak ağırlanıyordum!

Lojmanda oturuyorduk. Eşime, Tuğay Komutanınca gönderilen 15 Mart 1972 tarihli tebligatla en geç iki ay içerisinde evi boşaltması isteniyor.

20 Mayıs 1972 tarihli lojman tesellüm tutanağında demirbaş eşya tek tek sayılıyor, ancak beş adet iç kapı anahtarı evin içinde bir türlü bulunamıyor. Vahim bir durum... Neyse "5 adet İç kapı anahtarı değeri 25 TL. Olarak tespit edilip, depozitimden kesilerek zapta geçiriliyor, karşılıklı imzalarla da bu büyük mesele hal oluyor.

Biri dört buçuk diğeri iki buçuk kendisi de yirmi iki yaşında bir kadın kapının önüne konuyor. Eşinin nerede olduğunu bilmiyor. Ailesi Hollanda'dalar, onların yanına gidiyor. Sürekli ikametgâh için yaptıkları başvuruda, Hollandalı yetkililerin, benim suçum yüzünden işi olmayan evi olmayan iki çocuklu bir kadının, hem de devletin lojmanından çıkarılmış olabileceğine akılları basmıyor. Burası Türkiye Cumhuriyeti, devletin gözünde insanın tavuk kadar değerinin olmadığını Avrupalılar nasıl anlasınlar?

1968 yılında Fransa'da üniversitelerde gençlerin düzene karşı başlattıkları başkaldırı, işçilerinde katılmasıyla sosyal patlamalara yol açtı. Bu rüzgârın etkisiyle bizde de üniversite gençliği, 27 Mayıs'taki gibi yeniden hareketlenmeye başladı. Ancak, bu defa sağ ve sol diye ayrılmıştı. Solda Dev-Genç siyaseten ve ideolojik olarak, Türkiye'yi her alanda etkiliyordu. Mesela, Karadeniz ve Ege'de kitlesel mitingler yapabiliyordu. Bir taraftan da Marksist klasikler ilk defa Türkçe'ye çevrilerek yoğun bir şekilde yayınlanıyordu. Kitapçı dükkânları bu tür kitaplarla dolup taşıyordu. Hiç yaşanmamış bir fikir tartışması başlamıştı. Bir defa, kitap okumamak çok ayıptı. Ben daha önceden, Çetin Altan'ın Akşam gazetesindeki "TAŞ KÖŞE"nin müdavimi olmuştum. Onun

dürüstlüğünden ve sosyalist fikirlerinden etkileniyordum. Ama hâlen TİP'e değil CHP'ye oy veriyordum.

Hava Harp Okulunun meşhur 68 devresi de mezun olmuş, piyade sınıfına ayrılanlar Kütahya'ya tayin olmuşlardı. 68'li bir Teğmen arkadaşın kitaplığındaki Felsefenin Başlangıç İlkeleri isimli kitap ilgimi çekti. "Bunu alabilir miyim?" dedim. Deyiş o deyiş; "Bir kitap okudum hayatım değişti"

Mihri Belli Millî Demokratik Devrim MDD tezini ortaya attı. Ona göre devrim iki aşamalıydı. Demokratik devrim ve sosyalist devrim... Demokratik devrimde "İlerici ordunun" rolü önemliydi. Bu tez etrafındaki tartışmalar, TİP'ten ayrışmalara sebep olurken yeni siyasi oluşumlar da başlamıştı.

"Antiemperyalist" karakterli "sol Kemalistler" de Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur ve Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler Cuntasının etrafında yoğunlaşıyorlardı.

Böylesi bir ortamda, 1970 yılı içerisinde Kütahya'da beş subay bir araya gelerek, amacı sosyalizm ve bağımsız Türkiye olan, programı ve tüzüğü marksizim doğrultusunda hazırlanmış, "İKİNCİ KURTULUŞ SAVAŞI ORDUSU" adıyla bir örgüt kurduk. İlegal olarak siyasi faaliyetlere başladık.

Ankara'da da Yüzbaşı Orhan Savaşçı'nın çevresindeki bir gurup subay arkadaşımız, aynı zamanda Muhsin Batur cuntasının içinde çok önemli rolü olan, Binbaşı İbrahim Keskin'in başkanlığında örgütleniyorlar.

Bu gibi örgütsel faaliyetler İstanbul, İzmit, İzmir, Afyon, Eskişehir, Kayseri, Merzifon, Diyarbakır bölgelerinde de sürüyor.

Askeri alandaki bu örgütlenmeler tek çatı altında toplanırken; Mahir Çayan gurubuyla irtibatlı olan Or-

han Savaşçı vasıtasıyla Türkiye Halk Kurtuluş Partisi – Cephesi THKP-C hareketine bağlanıyor. Bu aşamada Binbaşı İbrahim Keskin bizden ayrılıyor. Ayrılıyor ama Selimiye hapishanesinde beraber olmaktan da kurtulmuyor.

Deniz Gezmiş önderliğindeki Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu silahlı eylemlere başlıyor. Kır gerillası eylemini başlatmak için Nurhak dağına giden THKO’lu guruba yapılan baskında Sinan Cemgil hayatını kaybediyor. Deniz Gezmiş de yolda yakalanıp tutuklanıyor.

1971 yılına gelindiğinde iktidarda Süleyman Demirel var. Ortam son derece gergin... Başkent karmakarışık. Ankara’daki arkadaşlardan haber geliyor; “9 Mart gecesi Batur-Gürler cuntası darbe yapacak, iki kişi gönderin.” Örgüt toplantısında kararlaştırılan iki arkadaşımız, kelleyi koltuğa koyarak Ankara’ya gittiler.

O gece darbe olmadı. İyi ki de olmadı. Eğer, sol Kemalistler dediğimiz Batur-Gürler cuntası, ideologları Doğan Avcıoğlu ve İlhan Selçuk’la birlikte iktidarı ele geçirseydi Türkiye bugün Saddam’ın Irak’ı, Esad’ın Suriye’si gibi halkına kan kusturan Baasçı bir askerî diktatörlükle yönetiliyor olacaktı. O gece Allah Türkiye’yi korudu...

Cuntacı kara kuvvetleri komutanı Faruk Gürler, Hava Kuvvetleri komutanı Muhsin Batur darbeye karşı olan Genel Kurmay Başkanı Memduh Tağmaç ve 1. Ordu Komutanı Faik Türün ile uzlaştı. 12 Mart muhtırası verildi. Süleyman Demirel’de hiç itiraz etmeden, şapkasını alıp gitti. Tepelerine “Balyoz gibi ineceğiz” diyen Nihat Erim dönemi başladı.

Sonrasında Mahir Çayan liderliğindeki THKP-C timi silahlı eylemlere başladı.

Deniz Gezmiş’in arkasında kalmamak lazımdı:

*12 Şubat 1971 Ziraat Bankası Küçükesat Şubesi soygunu ya da o günkü jargona göre kamulaştırma.

*14 Şubat 1971 Ankara Bahçelievler Ziraat Bankası şubesi soygunu gerçekleşmemiş, fakat arabasına el konulan taksi şoförü Mesut Erdinç eli kolu bağlanarak, ağzına burnuna konan eterli pamuk yüzünden hayatını kaybetmiştir.

*Arkasından 15 Mart 1971 de İstanbul Erenköy Türk Ticaret Bankası soyuldu.

*4 Nisan 1971 Mete Has Talip Aksoy kaçırıldı, fidye alındı.

*17 Mayıs 1971 İsrail İstanbul Başkonsolosu Efraim Elrom kaçırıldı ve öldürüldü.

*İşte bunlar Mahir Çayan'ın meşhur "**Öncü Savaşı**" teorisinin pratikleri!

Türkiye şoktaydı...

29 Mayıs 1971 Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir polisten kaçarken sığındıkları evde 14 yaşındaki Sibel Erkan'ı rehin almışlar, üçüncü gün yapılan baskında Hüseyin Cevahir hayatını kaybetmiş, intihara teşebbüs eden Mahir Çayan'da yaralı olarak yakalanmıştı.

Bir gün Batur'un adamlarından biri geldi. Ankara'da bizimle ilgili çok sıkıştırmıştı. Evlerimizde mecburen arama yaptıracaktı. Tedbirli olmamızı istemiş.

Şimdi bunu diyen Muhsin Batur sonra da yine onun cuntasından rahmetli Salih Zeki Yüzbaşı bizim örgütü bildiği halde hükümete haber vermediği için TCK'nin 151. Md.'sinden bizimle birlikte Selimiye hapisanesindeydi. Ama liderleri Gürler de Batur da neredeyse Cumhurbaşkanı olacaklardı.

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamla yargılandıkları mahkeme sürüyordu. Yine Baturun

adamlarından bir binbaşı bize teklif getirdi. Meclise hitaben “Bu idamlara karşı olduğumuzu içeren, ancak altında eşlerimizin adı yazılı telgraflar çekelim.” Bunu örgütte görüştük. Kabul ettiğimizi bildirdik. Müsterek hareket edecektik. Biz çevremizde çalışmalara başladık. Ama onlar ne olduysa, kısa bir süre sonra bu işten caydılar.

29 Kasım 1971 tarihinde Mahir Çayan, Ulaş Bardakçı, Ziya Yılmaz, Ömer Ayna, Cihan Alptekin Maltepe Askeri Cezaevinden kazdıkları tünelden çıkarak kaçtılar.

Kaçıştan sonraki merkez komite toplantısında, Mahir Çayan’ın çizdiği silahlı mücadele stratejisinin yani gerilla savaşının doğru olduğu kabul ediliyor ve askeri örgüt üyelerinin yani subayların da şehir gerillası eylemlerine katılmasına karar veriliyor.

Türkiye genelinde subay üyelerden oluşan dört tim kuruluyor. Her tim beş kişiden oluşuyor. 29 Ocak 1972 günü İstanbul ve Ankara’da bu timlerin toplantısı yapıldı. Benim mensubu olduğum tim, adı geçen günde Taksimdeki bir evde toplandık. Tabii ki birbirimizi tanıımıyorduk. Tim lideri tarafından örgütteki takma isimlerimiz açıklandı. Benimki Murat’tı. İstanbul’da örgütsel faaliyetlerin irtibat görevi için otuz günlük senelik iznimi alıp gelmem söylendi. İznimi ayarlayıp 7 Şubat 1972 günü Kütahya’dan İstanbul’a geldim ve örgütsel faaliyetlere başladım. 13 Şubat 1972 günü akşam saatlerinde Ulaş Bardakçı ve Ziya Yılmaz’ın kaldığı eve gittiğimde, yolların asker tarafından kesildiğini, eve yaklaştığımda da telaş içinde polis kaydığımı gördüm. Meğer az önce burada çatışma çıkmış. Ziya ve Ulaş benim bölüğümünden verdiğim bombaları dışarıda ki polislere atmaya başlayınca bir anlık panik ve şaşkınlıktan yararlanıp oradan kaçmışlar.

Olağanüstü bir durum olduğu besbelliydi. Ne olup bittiğini anlamak için Kızıltoprak'taki örgüt evine gittiğimde, karakol kurmuş polislerce yakalandım. Anında, ağzına mermi sürülü Baretta marka tabanca belimden alındı. Üzerimde subay hüviyeti çıkmıştı. İki polis nezaretinde, çok efendice bir muameleyle Kadıköy Polis Karakoluna götürüldüm. Cebimde kaçırılıp fidye istenecek Sıtkı Koçman adlı iş adamının işyeri ve ev adresleri vardı. “Memura tuvalete gidebilir miyim?” dedim. Adreslerin yazılı olduğu kâğıdı attım, sifonu çektim ve derin bir nefes aldım.

Çok geçmedi. Sonradan adının Fehmi olduğunu öğrendiğim bir karacı albay, yanında siyah paltolu, siyah fötrlü gangster tipli iki kişiyle geldi. “—Hadi gidiyoruz.” dediler. Ellerim organ ile bağlandı. Karakoldan dışarı çıktık. Orada siyah bir steysin araba duruyordu. Albay öne, gangster kılıklılardan biri sağıma diğeri soluma oturduk. Gözlerim siyah bir bantla bağlandı. Araba hareket etti. Nereye götürüldüğümü bilmiyordum.

Ama bu gün orayı dünya da Türkiye’de biliyor. Kadıköy’ün Ziverbey Semtindeki “Zihni Paşa Köşkü”. Derin devletin o günkü adı KONTRGERİLLA’nın karargâhı! Hani o, 1. Ordu ve sıkıyönetim komutanı Faik TÜRÜN’ün misafirlerini ağırladığı yer... İşkencehane...

Meğer iki gün önce 11 Şubat 1972 tarihinde THKP-C’nin kökünü kazıyacak operasyonun düğmesine basılmış.

Bizim örgüt çok güçlüydü. Yenilmezdi. Devlet ise “kof”tu bizim silahlı eylemlerimize dayanamazdı. “Öncü savaşı Teorisi”nde Mahir Çayan öyle yazıyordu.

Ben de bunlara aynen inanmıştım...

Benim arkamdan 19 Şubat 1972 günü Arnavutköy’deki baskında Ulaş hayatını kaybetmiş,

Fındıkzade'deki çatışmada Ziya Yılmaz mucizevi bir şekilde ölmeden yaralı olarak ele geçirilmiş. Tabii ki, dışarıda neler olup bitiyor benim hiçbir şeyden habermiyok. Ellerim ayaklarım paslı zincirlerle bağlanmış, tuvalet alaturka büyük abdestinizi yapmak için bile ayak bileklerinizdeki zincirler çözülmüyor... Burası kontrgerilla, CIA'den öğrenilmiş ince teknikleri var. Götürüldüğüm ilk gece gözlerim bağlı, sorgucum sorgusuna başlıyor:

—Burada anayasa yok, yasa yok, şu anda senin nerede olduğunu kimse bilmiyor. İstersek seni öldürür cesedini denize atarız. Biz sana bir şey sormayacağız. Ne biliyorsan sen anlatacaksın. Siz gerillasınız, biz de KONTRGERİLLAYIZ!

Hani diyorlar ya “—Böyle bir örgüt yoktur!”

Sanki de biz uydurmuşuz gibi... İşte, hiçbir şeyden çekinmeden, o günlerde o sorgudan geçirdikleri herkese örgütlerinin adını kendileri söylüyordu. Yani bu, derin devletin o günkü adydı.

Şimdi Ergenekon!

6-7 Eylül olaylarında özel harp dairesi, bir ara seferberlik tetkik kurulu, başlangıcı teşkilat-ı mahsusa. Hepsi aynı zincirin halkaları yani derin devlet.

3 numaralı sıkıyönetim mahkemesindeki savunmamda, Zihni Paşa Köşkünde bana yapılanları anlatmaya, devrimci onurum izin vermiyor demiştim. Şimdi de insanlık onurum izin vermiyor. Ama bu konuda iki tanığım var. Biri hâlen yaşayan işkenceci Mehmet Eymür diğeri de general elbisesi ile kablolar cinsel organıma bağlıyken karşıma çıkan Memduh Ünlütürk...

İşkencecinin esas amacının, benden bilgi almaktan çok onurumu ezmek yok etmek olduğunu sezdim.

Yok edemediler. Ama ruhumu sakatladılar!

Kırk sene oldu hâlâ ölümcül kâbuslar görüyorum...

O esnada eşim uyandırmasa, belki de kalbim durur
ölebilirim...

Yaşamım sona ermeden bundan kurtulamayacağı-
mı da biliyorum...

Bugün bir de Ergenekon sanıklarına bakın.

Fiske vurulmadan gözaltılar ve sorgular yapıyor.
Hapiste yarım maaş alırken üçte ikiye çıkarılıyor. Ama
beyzadelerde feryat figan!

“—Sanki onları camiden getirmişler!”

Ben bir şey bilmiyorum dedikçe kontrgerilla sorgu-
cusu bana böyle derdi... Onu hatırladım.

Tutukluluk süreleri de çok uzunmuş?

Kâğıt üstünde gözaltı tarihim 13 Şubat 1972 mah-
kemenin başlaması 15 Ağustos 1973 aradaki süre çok
mu kısa?

**—Merak ediyorum sizler o zamanlar nereler-
deydiniz?**

—Neler diyordunuz?

/.../

En nihayet duruşmalar başlayacak. Dünyanın gözü
bizim davanın üzerinde. Üç kişilik mahkeme heyeti
yerlerini alıyor. Kıta subayı olanını bizim arkadaşlar-
dan biri tanıyor. Piyade Okulunda kurstayken, Göztepe
Erko Sitesinde bir evde cunta toplantısı yaparlarmış.

Hadi biz neyse ama Batur'un Cuntasından dört
subay arkadaş da THKP-C'den sanık: Binbaşı İbra-
him Keskin rahmetli oldu, Yüzbaşı Salih Zeki Yılmaz
rahmetli oldu, Teğmen İnanç Tolunay rahmetli oldu,

Teğmen Mustafa Karaca yaşıyor. Bence bu arkadaşları; Faik Türün, Faruk Gürler ve Muhsin Batur'a karşı elinde bir koz ve rehine olarak tutuyordu.

Buraya kadar yazdıklarımın anlaşılabilmesi gibi; ben, siyasette silahlı mücadeleyi esas alan illegal bir örgütün mensubu ve kurucularındanım. Çok açık ki bu kanuna göre suçtur. “Şeriatın kestiği parmak acımaz” Devlet bana müebbet hapis cezası da verir, o zaman idam vardı isterse asar da. Benim itirazım illegal bir yerde illegal kişilerce sorgumun yapılmasıdır.

—Şimdi soruyorum işkence anayasal bir suç mudur? Evet, insanlık suçu mudur? Evet, ve diyorum ki bu suçu işleyenler insan değil, hayvan bile olamazlar. Onlar yaratıktır ve bu yaratıklar halen elini kolunu sallayarak kahraman pozlarda karşımıza çıkıyorlar ve aramızda dolaşıyorlar. Tek derdim bunların adaletin karşısında hesap verip mahkûm olmalarıdır. Bu konuda her zaman her yerde tanıklık yapmaya hazırım ve de inanıyorum ki; bu dünyada “İnsanlık onuru işkenceyi mutlaka yenecektir!”

Duruşmalarımız devam ediyor. 1974 yılı seçim var. İsmet Paşayı, CHP'nin Genel Başkanlığından indiren yeni başkan Bülent Ecevit, sosyalistlerin sloganlarını kullanarak “Toprak işleyenin, su kullananın! Emek en yüce değerdir! Diyerek solda fırtına gibi esiyordu. Seçim kampanyasının gündeminin ilk maddesi SİYASİ AF! Ecevit CHP'yi birinci parti olarak seçimden büyük bir zaferle çıkarıyor. Meclis af yasasını kabul ediyor. Temmuz 1974. İki buçuk sene sonra dışarıdayım. Özgürlük hava gibi su gibi...

Ben halkımızın sağduyusuna, hoşgörüsüne, çok yüce affetme ve merhamet duygusuna yürekte inananlardanım ama bu bir defa olabiliyor. Halk siyasette hatayı bir kere affediyor. Bizim dönemimizle kıyas edilemeye-

cek bir şekilde otuz yıldır oluk oluk insan kanı akıyor. Ama bugün bu duruma çözüm olabilecek genel siyasi bir affi hiçbir parti gündemine alamıyor.

Ben kırk yıl önce Türkiye’de siyasette silahlı mücadeleyle bir yere varılamayacağını söyleyenlerdenim. “—Söyledin de söylediniz de ne oldu? Kim dinledi?” diyeceksiniz. Hâlimiz ortada ama ben bu yazıyı yine de belki bir faydası olur diye yazıyorum. Doğrusu çok da zor oldu. Günlerdir sanki derim yüzülüyor, “Neyi nasıl desem? Diye.

Bir müddettir eşim ve çocuklarım memleketim olan Altıova’da yaşıyordu. Oğlum mezun olduğum okulda öğrenime başlamış, okullar arası bilgi yarışmasında da Ege’nin altın çocuğu seçilmiş.

Eş dost ziyaretime geliyor. İnsanlarda yürekte bir sevgi ve saygı görüyorum. Bu beni biraz da şaşırtıyor. Fakat o dönem öyleydi. Solun zirve yaptığı yıllardı. Bir daha öyle bir şey yakalanabilir mi? Bilemiyorum. Kısa vadede pek de mümkün görünmüyor.

Keyfim yerinde! OYAK ve emekli sandığından elimize geçen birikmiş paramız tükenmiş durumda. İstanbul’da ev tutulmuş oraya gideceğiz. Dağı taşı altın denilen diyarda biz de ekmeğimizin peşine düşeceğiz.

İzmir’deki bir arkadaşımın para aldık. Borç değil dayanışma. Taşındık. Eşim hemen Bahariyede bir parfümeri mağazasında tezgâhtar olarak iş buldu. Onun kazandığı parayla geçim meselesini halletmiştik. Ben ise iş bulamıyordum. İyi tüfek ve tabanca kullanmaktan başka bir meziyetim yoktu. Pilot sertifikamla iş imkân denememi riskli diye eşim istemedi. Bu işsizliğim sekiz ay sürdü. Ben de eşimin tarifleri ile yemekleri yapıyor, günlük ev işlerini yürütüyordum. Bu sayede iyi bir ev erkeği olmuştum. Ev kadınlığının ne kadar değerli bir meslek olduğunu da bu vesileyle öğrenmiş oldum. Şim-

di en ifrit olduğum laf bir erkeğin eşine kaşık düşmanı demesidir.

Nihayet, Elektrik Mühendisleri Odasında şube sekreteri arkadaşım Yavuz Çizmeci vasıtasıyla işe başladım.

İşyerinde DİSK'e bağlı TEKNİK-İŞ sendikası vardı. Üyesi oldum. Siyasi mücadelenin illegal yanını iyi biliyordum da, yer üstünde bu işler nasıldır diye, "Seli miye Üniversitesinde master yaptığım dönemden beri merak eder dururdum. "—Körün istediği bir göz Allah vermiş iki göz!" işte, sendikal mücadelenin içindeyim. Hem de DİSK'te!

Sendika işyeri baş temsilcisi seçildim. Sene 1976 1 Mayıs; işçinin emekçinin bayramı, Türkiye'de ilk defa DİSK'in öncülüğünde Taksim'de kutlanacak. Bizim sendika Beşiktaş'taki yürüyüş kolunda. Hayatımda ilk defa sivil bir eyleme katılacağım. Sloganlar atılıyor, marşlar söyleniyor "—Şili'de halk bugün savaşıyor, cesaret ve aklın gücüyle! Türkiye işçi sınıfına selam!"

İlk başlarda sıkılganım. Pek fazla bağırımıyorum. Ama öyle bir ruh haline giriyorsun ki kendini tutmak mümkün değil. Kısa zamanda yırtılıyorum. Böylece legal yasal ilk sivil eylemim başladı. Yürüyoruz Taksim'e doğru. "—Akın var akın, güneşi zapt edeceğiz! Güneşin zaptı yakın!"

Eylül 1976 yılında sendikanın genel kuruluna delege olarak katıldım. Genel sekreterliğe aday gösterildim. Seçildim. Böylece profesyonel sendikacılığım başladı. Çok çeşitli işler yaptım. Bunlardan ikisini çok sevdim. Biri pilotluk diğeri sendikacılık ancak her ikisinde de hevesimi kursağımda bıraktılar.

O kahrolası en karanlık yıl geldi çattı 1977! Sokaklar kan gölü...

Yine 1 Mayıs'ı kutlayacağız. Geçen sene sendikanın işyeri baştemsilcisi idim. Şimdi Genel Sekreter. Birkaç gün önceden İstanbul'a geldim. Şubede hazırlıklarımızı sürdürüyoruz. Güç bela bir kamyon kiralayabildik. Kimse gelmek istemiyor.

Nihayet yine Beşiktaş'tayız. Kamyonun önüne monte edilmiş büyük boy Nazım Hikmet ustanın ve DİSK Genel Sekreterlerinden İbrahim Güzelce'nin posterleri. Arkada kadın üyelerimiz, teksir makinelerinden TEKNİK-İŞ'in 1 Mayıs bildirilerini basıp Taksime kadar güzergâh boyunca toplanan halka atıyorlar. Eşim de aralarında.

Meydana varıyoruz. TEKNİK-İŞ'in yeri tam kürsünün karşısı.

Türkiye'nin her tarafından derdi olan söyleyecek sözü olan binler, on binler, yüz binler DİSK'in bayrağının altına, Taksim meydanına geliyor. Omuz omuza tek vücut olmuşuz. Biz de eşim de el eleyiz.

Efsane başkan Kemal Türkler kürsüde... Konuşmasına başlıyor. Meydan dalgalanıyor

“—Faşizme geçit yok! Faşizme karşı omuz omuza! Kahrolsun faşizim!”

Konuşma bitti. Müthiş yorgunuz. Artık meydandan ayrılacağız. Aniden Taksim'in divan oteli tarafına giden yolun başından birkaç el silah sesi geldi. Ne oluyor demeye kalmadan, sular idaresi tarafından üzerimize yaylım ateşi başladı. Doğrudan kürsü hedef alınıyor, kurşunlar tepemizden vızır vızır geçiyor. Sheroton Otelden de ateş başladı.

Ortalık mahşere döndü.

Kemal Türkler DİSK güvenlik görevlilerince korumaya alınıp götürüldü.

Nur içinde yatsın. Yiğit arkadaşımız Sıtkı Coşkun kürsüye çıktı. Mikrofondan çökün panik yapmayın di-yordu. Müthiş bir sıkışma oluyordu. Sanki kemikleri-miz kırılacaktı. Eşime elimi sakın bırakma dedim. O çökün sözü bizi kurtarmıştı. Hem hedef küçültmüş, hem de sıkışma durmuştu.

Bu esnada panzerler siren sesleriyle sis bombaları atarak meydana daldı. Çöktüğüm yerden kafamı kal-dırdığımda, yüzlerce kırmızı gömlekli DİSK görevlisi-nin ellerindeki sopaları bir panzere doğru fırlattıkları-nı gördüm.

Taksim meydanı savaş alanına dönmüştü.

Hava da kararmaya başlamıştı. Eşimle birlikte gezi parkının oralarda bir apartmanın girişine sığındık. Ne-ler olduğunun farkında değildik.

Akşam Beşiktaş'ta kaldığımız evdeyiz. Televizyon-da haberler başladı. Otuzdört ölü yüzlerce yaralı vardı. Hayatımdaki ender şoklardan biriydi. Hepimiz tutul-muş söyleyecek söz bulamıyorduk. Az önce oradaydık, inanamıyorduk olup bitene.

1 Mayıs 1977'nin failleri hâlen adaletin önüne çıka-rilamadı ama kim oldukları apaçık ortada!

1915'teki katliamı kimler yapmışsa onlar, onların torunları.

1978 yılında aynı iş kolundaki DİSK'e bağlı BANK-SEN'e katıldık.

Bu arada çeşitli sendikal görevlerim oldu. En son PETKİM-İŞ'in genel sekreter yardımcısıyım.

Eşim de TÜRKA-İŞ'te sekreter olarak çalışıyordu. Beş yıllık yoğun bir emek sonucu yeni bir meslek edin-miş, sendikacılığı öğrenmişim. Böylece, 12 Mart'ın en-

kazını kaldırmış, aile bütçemizi yeniden kurmuştuk. Biz öyle zannetmişiz.

12 Eylül 1980 sabahı eşim de ben de işsiziz. Kızım ortaokula başlayacak. Para yok. Tek servetimiz alyanslarımızı satıyoruz. Ne yapsam nafile! İş bulamıyorum... Araya giren eşe dosta:

“—Ne yapardı sorusuna DİSK’te sendikacıydı dediklerinde “—Aman ha! Ne ben duymuş olayım ne de sen söylemiş ol!” Devlet sektörü desen zaten sırtımda 12 Mart’ın kamburu var. Bu ikinci işsizliğim dokuz ay sürdü.

Sıkıyönetim, on metreden fazla yaklaşıp “VUR EMRİ” vermiş. Sokaktaki askerlerin elleri tetikte...

Bir gece korkunç bir mide ağrısıyla uyur uykumdan ayağa fırladım. Merter’de oturuyorduk. Eve çok yakın özel bir klinik var. Apar topar oraya gidiyoruz. Gecenin ikisi. Nöbetçi Çapa’dan asistan bir doktor... Midemin delinmesinden şüphelenmesine rağmen “—Sabah olunca hastaneye gidirsiniz.” diyerek bizi eve yolluyor.

Ölmek üzereyim ensemden soğuk ecel terleri çıkıyor. Delik mide ile sabahın dokuzunu ediyoruz. Cerrahpaşa’ya vardığımızda, kapıdaki doktorun karnıma dokunmasıyla, “—Derhal acile!” demesi bir oluyor. Hemen ameliyata alınıyorum ve bir mucize eseri değerli doktor güzel insan Genel Cerrah Aziz Kaya sayesinde kurtuluyorum.

12 Mart’ta ilk alınanlardanım; gözaltına alınmayı beklemenin ne demek olduğunu bilmiyorum.

DİSK ve sendikalarının mahkemesinin başlaması iki buçuk yılın sonunda mümkün olabildi. Ben bu süreyi, her gece idam mahkûmları gibi götürülmeyi bekleyerek geçirdim. Şimdi bana çevremden hep denir; “Ah aah gül gibi mesleğin vardı. Teptin. Öyle yapmasaydın

şimdi albaydın.” Kime neyse? Sanki yıllarca dirsek çürütürken benimleydiler! Hadi öyle olsun!

Sene 1980, sene 2011. Otuz bir yıldır namusumuzla bir lokma ekmek yiyebilmek için eşimle birlikte yapmadığımız iş kalmadı. O günden beri bir türlü iki yakamız bir araya gelemiyor.

12 Mart’ı anladık. Peki, 12 Eylül’de bu başımıza gelenlerin, çektiklerimizin suçlusu kim? Ben miyim? Yoksa eşim mi?

12 Eylül 1980 sabahına dek sendikacıydım. Sendikacılık suç mu? Bu devletin mahkemeleri DİSK’i beraat ettirmedi mi?

Suçluyu hepimiz biliyoruz. Bir ayağı çukurda ama hiç utanmadan sıkılmadan “Yine aynı şeyleri yaparım!” diyor. Fırsatını bulursa yapar da! Çünkü bunlar iktidar ve saltanatlarının sürmesinden başka hiçbir şeyi kendilerine dert etmezler. Vicdanları kararmış, dünyanın en acımasız en merhametsizleridirler.

Bize düşen onlardan gelecek her tür tehdit ve tehlikeye karşı TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ’ni gözümüzün bebeği gibi koruyup kollamaktır. İşte, benim aldığım en büyük siyasi ders budur.

Son sözüm “—Cuntalar kaderimiz değildir! Ergenekon da kaderimiz değildir! Biz istersek derin devlet de kaderimiz değildir! BİZ İSTERSEK!”

98 KUŞAĞI

Özkan BOYACI / İstanbul 1

Eylül 1994

Ağabeyim AŞTİ'deki görevliye “Malatya’ya iki bilet” dedi. Ömrümün beş yılını geçireceğim şehre doğru yola çıkacaktık. Ağabeyim ile gidiyorum çünkü bu şehrin yabancısı değildi. O da burada ilk görevini yapmış ve hayatının dört yılını geçirmişti. Bizim hayatımızda ne kadar etkisi olmuştu bu şehrin. Ağabeyimin ilk tayin yeri... Eşim ve yengem de oralı. Üniversiteyi de Malatya’da okudum. Çocuklarım Malatya doğumlu.

Sevinçliyim, heyecanlıyım, meraklıyım. Üniversite kazandım, hem de dört yıllık fakülte. Bizim oralarda bir genç üniversite kazandı mı ilk sorulan soru; “Dört yıllık mı, iki yıllık mı?” olurdu. Hedefim öğretmen olmaktı. Bu kutsal mesleğin ben de bir üyesi olup hayatım boyunca unutamayacağım öğretmenlerimi örnek alarak öğrenciler yetiştirmek istiyordum.

O yıllar katsayılarla öğrencilerin önünün kesilmediği, isteyeninin istediği bölümü adaletli bir şekilde tercih ettiği, derslerine iyi çalışanın üniversite kazandığı yıl-

lardı. Ben de endüstri meslek lisesi elektrik bölümünü bitirmiş, merkezi Ankara'da olan bir dershanenin Çankırı'ya yeni açılan şubesine kaydolmuştum. Kaydolmam o kadar kolay olmamıştı. Babamı ikna için araçlar devreye sokmuştum ve sağ olsun ağabeyimin desteği sayesinde dershaneye yazılmışım.

Mezun olduğum bölüm itibarıyla elektrik öğretmenliği istiyordum. Ancak tercihlerimin arasına farklı bölümleri de yerleştirdim. Nasip bu ya, İnönü Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nü kazandım.

On saatlik bir yolculuktan sonra şehre indik. Ağabeyimle bir lokantada çorba içtikten sonra şehrin dışında olan üniversiteye gitmek için otobüse bindik. Bana büyük gelmişti Malatya. Çankırı gibi küçük bir şehirden sonra nasıl alışacaktım, bilmiyordum. Bizim şehirde her yere yürüyerek gidilir, otobüse, minibüse binilmezdi. En uzak mesafeye 15–20 dakikada yürüyerek varırdık.

Kaydımı yaptırdık. Kalacak yer sorununu da Battalgazi Erkek Öğrenci Yurdu'na kaydolarak hallettikten sonra derslerin başlamasını bekledim.

Dersler başladı. İlk arkadaşlıklar, dostluklar, kantinde boş derslerde yapılan tanışmalar, medikososyal tesislerde yemek sırası beklemeler, yurttaki porselen elektrikli demlikte yaptığımız çaylar ve sıcak çay sohbetleri. Ne güzel günlerdi... O günleri bir daha yaşamak için neler verirdim bir bilerseniz!

Kasım 1995

Üniversite hayatına ve Malatya'ya iyice alışmışım. Yatay geçişle sınıfımıza yeni arkadaşlar geldiği gibi sınıfımızdan ayrılanlar da oldu. Ben de memleketime daha yakın şehirlere gidebilirdim ama gitmedim. Çünkü burayı sevmiş ayrıca çok güzel arkadaşlıklar kur-

muştum. İnönü Üniversitesi'nde ülkenin dört bir yanından öğrenciler vardı. Dolayısıyla arkadaş profilim çok çeşitliydi. Arkadaşlarımın arasında Kürt de vardı, Arap da, Laz da, Ege de. Hepsisiyle de anlaşılıyor, birlikte yemek yiyor, alışverişe çıkıyor, gezilere katılıyorduk. Tabii ki Çankırı gibi kendi hâlinde, içine kapalı bir şehirde yaşadığım için çok farklı kültürlerde insanlarla şimdiye kadar karşılaşmamıştım. Buna rağmen buradaki öğrencilerle güzel dostluklar kurmuştum.

Bu günlerde çok tartışılan “bölünüyor muyuz, bölünecekmiz” tartışmalarına bakıyorum da, nasıl beyhude bir uğraş olduğunu görüyorum. Bu ülkeyi nasıl böleceksiniz? Yani üniversiteli arkadaşlarımla artık görüşemeyecek miyim? Eşim Malatyalı ben Çankırlıyım. Türkiye’de böyle binlerce insan yok mu? Biz et ile kemik gibi birbirimize kaynaşmışız. Bu herkesin bildiği bir gerçek fakat insanların amacı farklıydı.

Günlerden 6 Kasım’dı. Yani YÖK’ün kuruluş yıl dönümü. Arkadaşlar “Haydi protestoya gidiyoruz” dediler. Üniversitedeki bütün kesimlerin katıldığı sessiz bir yürüyüş ve arkasından açıklama yapıldı. Daha sonra da olaysız bir şekilde dağıldık. Hiçbir tartışma, çatışma olmadan yıkmadan, yakmadan kimsenin kılına bile zarar vermeden bizler sorunlarımızı dile getirmiştik. Çünkü amacımız bağcıyı dövmek değildi.

Ülkede seçimler yapılmış ve hiçbir parti tek başına hükümet kuracak oy alamamıştı. Tabii o yıllarda ülke siyasetini şimdiki kadar yakından takip edemiyorduk. Çünkü öğrenciydik ve öncelikli görevimiz derslerimize çalışıp başarılı olmaktı.

Haziran 1996

Bizler final sınavlarımızı bitirip tatil için hazırlık yaparken ülkemizde yeni bir hükümet kuruluyordu. Refahiyol Hükümeti. Başbakanı Necmettin Erbakan, yar-

dımcısı Tansu Çiller olan bu hükümet, bazı kurumlar tarafından önceki hükümetlere göre biraz farklı karşılanmıştı. Bu arada üçüncü sınıfa geçmiştim. Notlarım çok yüksek değildi ama hiç alttan ders bırakmamıştım.

Tatil bitti. Derslere başladık. Üniversitemizin rektörü değişmiş yeni bir rektör göreve başlamıştı. Bu rektör YÖK üyeliğinden üniversiteye gelmişti ve asker kökenliydi. Söylentilere göre de özellikle bizim üniversiteye gelmek istemişti.

Şubat 1997

Artık haber falan izlemek istemiyordum. Her gün yeni bir tartışma, yeni bir gerginlik baş gösteriyordu. Ali Kalkancılar, Fadime Şahinler televizyonlarda boy gösteriyor, Aczmenlerin yaptıkları ayın görüntüleri her haber bülteninin içerisinde yer alıyordu. Kudüs Gecesi, Sincan'da yürüyen tanklar, verilen brifingler, Başbakanlıkta iftar yemekleri, ordudan atılan subaylar, BÇG... Aman Allah'ım, aynı görüntüler her gün ısıtılıp ısıtılıp haber bültenlerinde gösteriliyordu.

İşte tam böyle bir ortamda 28 Şubat günü yapılan MGK toplantısı tam dokuz saat sürmüş, bin yıl süreceği söylenen süreç başlamıştı! Ülkede kimilerinin post-modern darbe dedikleri bir darbe yapılmış, ülkemiz tarihinde sık sık yaşanan askeri müdahalelere bir yenisi daha eklenmişti.

Bu işlerin sonu nereye varacak, bu süreçten kimler nasıl etkilenecek, kimlerin canı yanacak, kimler mağdur olacak, kaç kişi gözyaşı dökülecek ve tüm bunlardan bizim payımıza(!) neler düşecekti? Ben de ezilen çimenlerden olacak mıydım, bilmiyordum. Anlamam için sadece birkaç yıl geçmesi gerekti.

Haziran 1997

Biz yine bir finaller dönemini bitirip son sınıfa geçmiştik. Artık mezun olmamıza bir adım kalmıştı. Aynı günlerde 54. hükümet istifa etmişti. Havada ikmal işe yaramamış, Cumhurbaşkanı görevi başka bir partiye vermişti. Partiler parçalanıyor, vekiller istifa ediyor, yeni partiler kuruluyordu. Ülke çok sancılı bir süreçten geçiyordu. Siyaset karman çorman olmuştu.

Son sınıfa buruk bir şekilde başladık. Çünkü başörtülü öğrencilerin üniversiteye alınmayacağı söylentileri yayılmıştı. Üniversitede başörtüsü neden yasaklanıyordu, bilmiyorum. Şimdiye kadar başörtülü insanlar derslere, laboratuvarlara başörtüsü ile girerken, vizelelere, finallere başörtüsü ile katılırken bir sorun mu çıkmıştı? Bizler başı açık ya da örtülü insanlarla kantinde oturup çay içiyor, ders notlarımızı paylaşıyor, aynı yemekhanede yemek yiyor, aynı otobüs sırasını bekliyorduk. Başı açık bir kızla, başı kapalı bir kıızı yeri geliyor kol kola gezerken, sohbet ederken yeri geliyor gülücükler saçarken görüyorduk. Toplumumuz da böyle değil miydi? Aynı ailede, aynı sokakta, aynı apartmanda, aynı düğünde başı açık ve başı örtülü insanlar bir araya gelip konuşuyorlar mıydı? Bir tek başörtülülere mi kapılar kapanacaktı? Sadece onlara mı ayrımcılık yapacaktık? Gözyaşı döken sadece onlar mı olacaktı? Kurban onlar mı seçilmişti? Öz vatanlarında parya mı olacaklardı? Şimdiye kadar bu insanların üniversitelere bir zararı mı olmuştu? Tembellik edip derslerine mi çalışmamışlardı? Hayır, bilakis derslerinde en başarılı olanlar yine onlardı. Üniversite, fakülte birincileri onlardı.

Mayıs 1998

Mezuniyetimize az bir zaman kalmış, vizelerimizi bitirmiş; finallere hazırlanıyorduk. Başörtüsü yasağı

bazı üniversitelerde çoktan başlamış, ikna odaları kurulmuştu. Koskoca profesörler yasağın hukuki ve doğru olduğunu anlatmak, ikna odalarında yapılanları savunmak için her akşam televizyonlarda boy gösteriyorlardı. Yasağın bizim üniversitemizde de gelecek yıl başlayacağı artık söylenti olmaktan çıkmıştı. İşte tam böyle bir ortamda biz duyarlı gençler de başlayacak yasağı protesto etmek için Turgut Özal Tıp Merkezi önünde toplanmıştık. Her kesimden sağcı, solcu, başörtülü, başı açık öğrenci vardı. Bayağı kalabalık olmuştuk. Bir taşkınlığımız olmamıştı. Bir kaç slogan attıktan sonra kampüse doğru yürümeye başladık. Malatya–Elazığ yoluna indik. Yol kenarında şimdiye kadar pek görmediğim robokop jandarmalar dizilmiş bizi bekliyorlardı. Çok kalabalıktilar. Biz anayola iner inmez önümüzü kestiler ve kampüse gitmemize izin vermediler. Bizler de yürümeye devam ettik. İşte o anda daha önce hiç beklemediğimiz bir müdahale ile karşılaştık. Askerler coplarla, dipçiklerle erkek, kız ayırt etmeden öyle bir vuruyorlardı ki sanki burada haklarını aramaya çalışan insanlar düşmandı. Askerlerin birilerinden sert müdahale emri aldıkları kesindi. Yerlere düşenler, ağlayanlar, bağırınlar, çalapaça götürülenler... Ortalık mahşer günü gibi olmuştu. Bazı arkadaşlarımız yaralanmış, kan revan içerisinde kalmışlardı. O gün yaşadıklarımız gazetelere çıkmış, insanın hayatı boyunca unutamacağı türden olaylar yaşanmıştı.

Temmuz 1998

Finaller bitmişti ve artık mezun olmuşum. Mezuniyet törenine birçok arkadaşım gibi ben de katılmamıştım. Çünkü içimiz buruk, kalbimiz kırıktı. Oysa ben de gülmeyi, eğlenmeyi, havaya kep fırlatmayı isterdim.

Bu arada nişanlandım. Şükürler olsun ki nişanım da üniversiteyi başörtüsü ile bitirmişti. Anlayacağınız yasak onu etkilememişti. Ama mutluluğumuz kursağı-

mızda kalacaktı. Yazın yapılan atamalara birlikte müracaat etmek için resmi nikâhımızı da kıymıştık. Ama olmadı, tayinimiz çıkmadı. Bize atanmanız için sınıf öğretmenliği sertifikası almanız gerekli dendi. Oysa bizden önceki mezunların hemen tayini çıkmış, onlara hiç böyle bir şart koşulmamıştı. Sizin anlayacağınız bu işin de ilk kurbanları biz olmuştuk.

Bir dershanede düşük bir maaşla işe başladım. Çünkü paraya ihtiyacım vardı. Mezun olduğum için de ailemden para istemeye yüzüm yoktu. Sağ olsun babam dört yıl boyunca bana destek olmuş, kimseye muhtaç etmemişti. Ayrıca sertifika almak için de o günün parasıyla yüklü bir miktar para istiyorlardı.

Üniversitedeki sertifika programına kayıt olmak için derslane kurucusundan izin almaya gittiğimde pek de dindar olmayan bu adamdan “Tabii oğlum gidebilirsin, yarın bir gün bir general çıkıp da dershaneleri kapatıyorum derse ne yapacağız?” dediğini hâlâ dün gibi hatırlıyorum. Bu ülkede askerlerin bu kadar etkili olduğunu bilmiyordum. O an zihnimde bunu çok anlayamamıştım. Ama ülkemizin yaşadığı sürece bakıyorum da adam ne kadar da doğru söylemiş.

Ben sertifika programına başlamıştım. Ama nişanım başlayamadı. Çünkü dört yıl boyunca okuduğu üniversiteye artık alınmıyordu. Yasak başlamıştı. Otobüsler artık nizamiyede duruyor, başörtülüler indiriliyor, başını açanlar içeriye alınıyor, açmayanlar kapı önünde bekletiliyor, üniversiteye alınmıyordu. Kapılar, yüzlerine kapatılıyordu. İnsanlara onca yıl gidip geldikleri üniversiteye artık “giremezsin” deniliyordu. Kolay mıydı? Başını açıp, yaratıcının emri olan bir zorunluluğu bir anda bırakmak, alışılmış hayat tarzını bir anda değiştirip yeni bir kimliğe bürünmek ve bunu bir de zorlama ile yapmak.

Oysa ben üniversiteye girebiliyordum. İkimizin yaşı aynıydı, dünya görüşü aynıydı. Bana girebilirsin diyorlardı. Nişanlımı da içeri almıyorlardı. Aman Allah'ım nasıl bir mantık, nasıl bir düşünce. Kurallar insanların mutluluğu için konulmaz mıydı? Yasalar bizlerin mutluluğu ve huzuru için değil miydi? Ama bu kurallar mutlu etmeyi bir kenara bırakın, gencecik fidanları solduruyor, gözyaşı dökülmesine neden oluyordu.

Bu yasağı koyan insanlar evde çocuklarının, eşlerinin kıyafetlerine bu denli karışabiliyorlar mıydı? Ya da kendi giyim kuşamlarına bu denli karılırsa tepkileri nasıl olurdu? Bir gencin başını kapattığı bir metrekarelik bezle dertleri neydi bunların?

Mezun olmuştum. Sadece sertifika almak için üniversiteye gidiyordum. Ama üniversitemiz artık eskisi gibi değildi. Eski neşe, coşku ve arkadaşlıklar kalmamıştı. Üzerimize bir karabasan çökmüş, hayatımızın bütün neşesini ve geleceğe dair umutlarımızı almıştı. Hep ümitlendik, yasak geri alınacak, kalkacak diye ama olmadı. Dalga dalga bütün yurda yayıldı. Artık bütün üniversitelerde uygulanıyordu.

Malatya'da her gün bir eylem oluyor, protestolar halkın da desteğiyle şehir merkezine kadar yayılıyor. Sabah namazlarından sonra yasağın kalkması için topluca dualar yapılıyor. Malatya insanında üniversiteye ve rektöre karşı büyük bir tepki vardı. Ama elden de fazla bir şey gelmiyordu.

Her gün televizyonlarda, gazetelerde yapılan eylemler haber olarak veriliyor, polislerin öğrencilere müdahalesi gösteriliyordu. Hatta hiç unutamam ve o fotoğraf dosyamda hâlâ saklıdır. Bir kadın polisin başörtülü bir genç kızın ağzını eliyle kapatıp konuşmasını engellemesi ve karga tulumba götürmesi. Ülke genelinde el

ele tutuşma eylemleri yapıyordu, bu eylemlere destek veren üniversite hocaları okullarından atılıyordu.

Benim alt devrem olan arkadaşlar, başörtülü arkadaşlarının üniversiteye alınmayışını her gün protesto ediyor, birçoğu coplanıyordu. Artık gençlerin moralleri sıfırlanmış, psikolojileri altüst olmuştu. İşte bu ortamda ***bir arkadaşımız kendini yakmaya bile kalkmıştı.***

Ben dershanede çalışmaya devam ederken bir yandan da sertifika almayı başarmıştım. Bu arada nişanlım evde oturmaya mecbur bırakılıyor yasak nedeniyle bir türlü sertifika programına kayıt yaptıramıyordu. Oysa okulda notları benden daha yüksek olan, başarılı bir öğrenciydi. Yasağın kalkacağını ümit ediyorduk ama olmadı. O yasak yıllarca sürdü, umutlarımız tükendi.

İşte o yıllar güllerin teker teker soldurulduğu, gencecik fidanların kesildiği, insanların hayatlarının, geleceğe dair umutlarının karartıldığı yıllardı. Oysaki gençler kolay mı yetişiyor? Hepsini psikolojik hasta yapalım, tırpanla buğday biçer gibi yere serelim başakları. Onlar ana kuzusuydu, kolay gelmemişlerdi o yaşı. Kim bilir aileleri onları o yaşa getirmek, okutmak için ne zorluklara katlanmışlardı. Maddi, manevi ne büyük fedakârlıklarda bulunmuşlardı. Bunu en iyi anne baba olanlar anlar.

Belki de başörtülerini çıkarabilirlerdi ve okullarına böyle devam edebilirlerdi. Ama yapamazlardı çünkü o kendilerinin bir parçası olmuştu. Hani göz gibi, kulak gibi, el ya da tırnak gibi... İnsan nasıl bu uzuvlarını söküp atamazsa yaratıcının emri olan başörtüsünü de söküp atamazdı.

Nişanlım gibi birçok gencimiz evlerine kapandılar. Kimi okulunu yarıda bıraktı, kimi mezun oldu ancak o

yılların gergin ortamında iş bulamadılar. Birçoğu psikolojik sıkıntı yaşadı. Kimileri ailelerinden, çevreden baskı gördü, kimileri gelgitler içerisinde boğuldular, bunaldılar. Kimileri evlendiler; belki çoluk çocuğa kavuşursak acılarımızı azaltırız diye düşündüler.

Bu ülkede bir insanın eğitimi ya da bir insanın sağlığına kavuşması için ne kadar para harcanır. Yeri gelir binlerce lira harcanmaz mı? Ama şimdi maddi, manevi emeklerle yetiştirdiğimiz gençleri, ülke için faydalı olacakları bir çağda küstürüyorduk. Hayatla bağlarını koparıyor, onları diri diri mezarlara gömüyor, evlere hapsediyorduk. Depremde bir kişiyi enkaz altından sağ çıkarmak için onlarca kişi seferber olmaz mı? Bir kişi sağ kurtulsa hepimiz sevinmez miyiz? Oysa şimdi, gençlerimizi kendi ellerimizle enkaz altına koyuyorduk.

Mayıs 1999

Sade bir düğünle Çankırı'da evlendik. Düğünümüz sadeydi çünkü içimizdeki burukluk hâlâ devam ediyordu. O yıllarda hiçbir arkadaşımın eğlenceli düğün yaptığını hatırlamam. Benimle daha önce çalışacağını söyleyen dersane kurucusu anlaşmadan vazgeçmiş dolayısıyla işsiz kalmıştım. İş aramaya başlamıştım. Bir gazetede Antalya Kumluca'da bir dershanenin öğretmen aradığını gördüm. Tanıştık, anlaştık.

O günlerde Malatya'dan da tam olarak görülebilen güneş tutulması olmuştu. Arkasında da büyük acılar yaşatan, yüzlerce insanın öldüğü, binlerce insanın evsiz kaldığı Marmara depremi meydana geldi. Gönülllerimizde yaşadığımız depreme bir de bu deprem eklenmişti. Biz de bu günlerde Malatya'dan ayrılma hazırlıkları yapıyorduk. Ömrümün beş yılını geçirdiğim şehre, birçok hatıramı geride bırakarak veda ediyordum. Tuttuğum bir kamyonu, sağ olsunlar arkadaşlarımla da yardımıyla eşyalarımızı yükleyip yola çıktık.

Burada da pırl pırl öğrencilerim vardı. O yıl üniversite sınavı tek basamaklı hâle gelmiş ve katsayı uygulaması başlamıştı. Özellikle İmam-Hatip Lisesi'nden gelen öğrencilerimiz büyük bir çöküntü içerisindeydi. **Çünkü onların okula başladığında olmayan katsayı uygulaması yürürlüğe konmuş tıp, mühendislik, hukuk vs. kazanacak öğrenciler daha düşük puanlı yerlere gitmeye mecbur kalmışlardı.** Oysaki gençler liseye başlarken kimse onlara, “Mezun olacağınız zaman puanınızı kıracağız, ağzınızla kuş tutsanız bile istediğiniz bölümü kazanamayacaksınız.” dememişti. Yani burada da bir mağduriyet, gözyaşı ve umudu kırılmış gençler vardı. Oysa ben de daha birkaç sene önce liseyi bitirmiştım ve böyle bir durumla karşılaşmamıştım. Tabii gençlere moral verip onları motive etmede bize büyük bir görev düşüyordu.

Bu arada eşim evde oturmaya mecbur kalmış, formasyon dersleri almasına rağmen ne bir dershanede ne de bir özel okulda çalışma imkanı bulamamıştı. Çünkü hep aynı sorunla karşılaşılıyorduk. Ayrıca sınıf öğretmenliği sertifikası da alamıyorduk çünkü üniversitelerdeki yasak aynen devam ediyordu. Üstüne üslük artık Fen-Edebiyat Fakültesi mezunlarına sertifika programı açılmayacağı söyleniyordu. Yani fırsatı kaçırmak üzereydik. Artık öğretmen olma, atanma ümidi kalmamıştı. Eşimle aynı sınıfı paylaşan başı açık ya da erkek öğrenciler çoktan göreve başlamış hayallerine kavuşmuşlardı. Hayatımızda bir defa gelecek bir fırsatı sertifika alma şansını başörtüsü sorunu yüzünden kaçıryorduk. İşte bu sıkıntılar içerisinde eşimin psikolojisi de yıpranmaya başlamış ve hamileliğin de etkisiyle sorunlar daha da artmaya başlamıştı. Uykusuzluk, durup dururken ağlamalar; kalp çarpıntıları, iştahsızlık... Allah'ım bu zor günleri nasıl aşacaktık bilmiyorum. Eşimin ailesi destek için yanımıza geldi.

Doktorlar, ilaçlar, dualar... Neyse ki bu süreçte çok şükür atlatmayı başardık.

Kumluca'da çevremiz de artmaya başlamıştı. Öğrencilerimden biri de hemşerimdi. Ailesi ile tanıştık, iyi insanlardı, çalışmak için buraya gelmişlerdi. Bir akşam misafirlğe geldiler. Benim abone olduğum gazeteyi görünce "Hocam bak dikkat et; senin bu gazeteyi okuyanları fişliyorlarmış." deyince şaşırdım. Aklıma hemen bin yıl sürecek 28 Şubat süreci geldi. Şunun şurasında daha 2-3 yıl geçmişti.

Ekim 2011

Aradan geçen yıllarda iki çocuğumuz oldu, büyüdüler okula başladılar. Askerliğimi yaptım. Hayatımızda tabii ki çok şeyler değişti.

Bir gazetede okuduğum köşe yazısında yazar, terör sorununu ele alırken, PKK'nın yanlış yaptığını şu cümlelerle anlatıyordu:

"Bu ülkede milyonlarca kişiyi mağdur eden başörtüsü sorunu ve adaletsiz katsayı problemi demokratikleşmeye paralel gerilime neden olunmadan, suhuletle çözülebilmiştir. Eğer PKK mantığıyla hareket edilmiş olsaydı, dindarların tek parti döneminde ve 28 Şubat sürecinde sorunlarını çözmek için silaha sarılmaları gerekiyordu"(1)

Evet, bizler göz göre göre çalınan geleceğimiz için hiçbir yeri kırmadık, yıkmadık kimseyi vurmamak! Devletin malını bütün halkın malı bilip har vurup harman savurmamak! Ülkemiz için iyi bir insan, iyi bir vatandaş olmaya çalıştık. Askerliğimizi yaparken komutanlarımıza saygısızlık etmedik, işten kaçmadık! Ülkemize, vatanımıza hizmet etmeyi en ön sıraya koyduk!

Yine aynı gazetenin Pazar ekinde "Rektörler Görevde!" başlığı ile yazılmış bir yazı. Bizim üniversiteden

de bahsediyor. Hatta bizim üniversitenin önünde çekilmiş bir fotoğraf; rektör ve öğrenciler yan yana. İçlerinde başı açık da var, başı örtülü de. **“Şimdiki gençler ne kadar şanslı”** diye düşündüm. Rektörleriyle aynı fotoğraf karesinde yer alabiliyorlar. Bu tabii özlenen bir tablo idi. Yazıda “Üniversite rektörleri, bugüne kadar halktan kopuk yaşadıkları için çokça eleştirildiler. Görev yaptıkları üniversiteler ya başörtüsü sorunuyla gündeme geldiler ya da yolsuzluk dosyalarıyla... Bazı rektörler ise ‘rejimi korumak adına’ yapılan mitinglerin en ön sıralarında boy gösterdi. Son yıllarda özellikle Anadolu’da görev yapan rektörlerin çabalarıyla bu olumsuz yargılar değişmeye başladı. Üniversiteler artık toplumla barışıyor”(2) deniyordu.

Yazıyı okuyunca aklıma üniversite yıllarım geldi. İlk yıllarımızı ne kadar güzel geçirmiştik. Ama 28 Şubat postmodern darbesinin etkisiyle bizlere üniversiteyi zehir ettiler. Bundan dolayı **mezun olduğumdan beri birçok kez Malatya’ya gitmeme rağmen çok özlediğim, görmek istediğim üniversiteye gitmek içimden gelmedi. Hatta diplomamızı bile alamadık.**

Bu ülkede 68 Kuşağı vardı. Çocukluğum, gençliğim onların yaşadıklarını, mücadelelerini dinleyerek geçti. Bir de 78 Kuşağı var tabii. Ama bu ülkede asıl sesleri pek çıkmayan, mağduriyetlerinin üzeri külle örtülmüş ve özellikle başını kızlarımızın çektiği 98 Kuşağı var.

Yaşadıklarını yeterince dillendiremeyen, acılarını içine gömen bir 98 Kuşağı. Mağduriyetlerin bir kısmı telafi edilebildi belki de.

Üniversitelerden ya da memuriyetten atılanlar geri döndüler.

Yaşadıkları zor günleri unutmaya ve hayata yeniden tutunmaya çalıştılar.

Ama ya bizler,
Bizim gibi ümitleri ve geleceği çalınanlar,
Elinden fırsatları alınanlar, acılarını içine gömen-
ler.

Onlara yeni bir fırsat verilecek mi?

İşte buna hiç ümidim yok.

Sanırım bu hesaplaşma ahirete kalacak...

1) 28 Ekim 2011 tarihli Zaman gazetesi Yrd. Doç. Dr. Mahmut AKPINAR'ın "PKK Olmasaydı?" başlıklı yazısı

2) 23 Ekim 2011 tarihli 256 sayılı Zaman gazetesi Pazar eki

HÂKİ GÖLGE

Zeki BAYRAM / Kocaeli

Yaşadığımız coğrafyaya mahsus vesayet mevsimi “Eylül” hazanından alıp hüznü yakıcı ve yıkıcı “Şubat” soğuklarına bıraktı. Hayat belirtisi taşıyan ne varsa kara kışın soğuklarına bürünmüştü. Bembeyaz bir kar örtüsü tüm haki gölgeleri kamufle ediyordu. Ankara, devletin resmî yüzüyle günü buyur etmiş, **“Günaydın...” sözcüğü vicdan taşıyan canlı cansız her şeyi üşütüyordu.**

Akrep, Gülhane Askeri Tıp Akademisi’nin duvarında ağır bir imtihana durmuş. Yelkovan hedefi meçhul bir yola koyulmuş gibi Mehmetçik Vakfı Misafirhanesi’nin önünden berber salonuna doğru ilerliyordu.

Fikret Çubukçuoğlu, berber koltuğuna berberin yardımıyla güçlükle oturabildi. Berber raftan aldığı önlüğü, her zamanki hareketiyle bir kere havada silkeledikten sonra Fikret’in boynuna takıp üzerinde düzeltilti. Aynada müşterisinin gözlerine bakarken durumdan haberdar bir edayla

—Hoş geldiniz!

—Hoş bulduk kardeşim,

—Sakal tıraşı değil mi?

Soru zor değildi ama yabancı adamın dudaklarının arasında kelimeler titreyerek çıkıyordu.

—Evet, canım kardeşim... Yalnız jiletle değil de makineyle alabilirsen daha iyi olur.

Berber zoraki bir tasviple, dudak bükerek tezgâhın üzerinden makineyi aldı. Kısa süren mahir birkaç hamleyle sakal tıraşını tamamladı. Sonra aynada yaptığı işi beğenmeyen bir sanatçı tavrıyla:

—Komutanım, kusura bakma ama bu da sorun olur. Bir numara bile olsa yine de sakalı şerif belli oluyor. Sen bunları bilmezsin yine sorun çıkarırlar. İyisi mi bırakın komutanım usturayla alayım.

Bu ısrar üzerine aynadaki yabancıнын yüzü buruştu ve isteksiz bir edayla:

—Peki, birader. Kes, ne yapalım, diye cevap verdi.

Sabunu köpürttükten sonra tıraşa başlayan genç, bir yandan tüm ağırlığıyla üstüne sinen suçluluk duygusunu telafi etme, diğer yandan merakını giderme çabasıyla koltuktaki bu yabancı adamı tanımaya çalışıyordu.

—Komutanım, hayırdır buralarda?

—Hayır diyelim hayır olsun, diye cevap verdi Fikret ve ekledi, Kocaeli, Gölcük'ten geliyorum. Bu yaştan sonra sırf erkek çocuk hasretinden bir bebek sahibi olduk. Yalnız doğum esnasında çocuğun aşırı kilolu olmasından dolayı bir sürü sorun yaşandı ve nerdeyse hem çocuğu hem annesini kaybediyorduk. Nasıl olmuşsa çocuğun kolu omuzdan kırılmış. Tabi doğum esnasında bu kırığı kimse fark edemedi. Birkaç gün çocuğun sürekli ağlamasının ardından doktora tekrar götürünce

öğrendik ki kolu omzundan kırılmış. Ciddiyet arz eden ve ameliyat gerektiren bir kırılmış bu. Biz de aylarca o hastane senin, bu hastane benim dolaşıp durduk.

—Kocaeli’nde hiç hastane yok mu? Buralara kadar geldiniz, diye sordu

—Olmaz olur mu?

—Hani, ne bileyim Doğu’da olsa anlayacağım da, diye ilave etti.

—Var var. Ben Gölcük’te oturuyorum. Kocaeli’nin bir ilçesi... Orda gayet güzel bir askeri hastane var

—Eee?

—Eesi mi? Ne sen sor, ben söyleyim...

Bir müddet suskunluk olur. Berberin merakı iyice artmıştır. Fikret, anlatıp anlatmamakta tereddüt etmekle birlikte yine de olanları bir bir hatırlıyor, hatırladıkça öfkesine hâkim olamıyor, içi içini yiyordu. Nihayet sabrı tükenmişti. Haksızlığa uğramış olma duygusu o kadar güçlüydü ki dayanamayıp bu öfkesini dışa vurma ihtiyacı duyuyordu.

—Niye biliyor musun?

—Niye?

—Niye olacak, benim hiçbir yere sığmayan bu sakalım ve hanımın rejimi tehdit eden türbanı yüzünden...

Öfkeli adam, daha çok şey söylemek istiyordu ama kelimeler gelip gelip boğazına düğümleniyordu. Tarifini kendisinin de bir türlü yapamadığı bu zor durum havsalasını allak bullak ediyordu. İsyân kelimesini hayatında hiçbir zaman sevmemişti. İki bacağı mayın sebebiyle kaybettiği anda bile isyanı hep akıl kapısından kovmuştu. Ama bu defa durum bambaşkaydı, hele bugün yaşadıkları... Sakalı sebebiyle misafirhaneye

alınmamış olması... Bir yatak için sakal kesme şartının dayatılması kendisi için tüm sabrını taşıran son damla olmuştu. Neresiydi yaşadığı ülke? Burası uğruna canını feda etmekten çekinmediği öz vatani miydi? Yoksa başka bir yer miydi? ***Kimdi bu insanlar, “sakalından, eşinin türbanından” rahatsız olan bu subaylar hangi ülkenin askeriydiler.*** Anlamakta güçlük çekiyordu.

—Allah cezalarını versin!

Berberin bu öfke dolu bedduasıyla Fikret Çubukçuoğlu derin düşüncelerden şaşkınlıkla irkilmmişti.

—Adın ne senin?

—Ömer. Komutanım.

—Ömer... Ne güzel... Şu anda Şırnak'ta askerlik yapan kardeşimin adı da Ömer... O da senin gibi uzun boyludur. Bak Ömer ne olursa olsun biz yine beddua etmeyelim. Dua edelim Allah ıslah etsin diyelim. Allah ıslah etsin ki hem onlar hem de biz kazanalım.

Tüm bunları söylerken doğruyu tebliğ etme sorumluluk ve zorunluluğu ile davranıyordu. Aslında hissiyatı çok daha farklıydı. Buna rağmen yansıtmaması gerektiği biliciyle hareket ediyordu. Yine de Ömer'in bu çıkışı çok hoşuna gitmiş bir anda bu genç adama hayranlık duymuştu.

Tıraş bittikten sonra Fikret misafirhanenin resepsiyonundan anahtarını alıp odasına kadar güçlkle çıkabildi. Yanında pijamalarının olduğu çantayı taşıyan askerin yardımıyla kapısını açıp, takma bacağını çıkarmadan kendini yatağın üzerine bırakıverdi. Tüm gücünü tüketmiş gibiydi. Bir müddet öylece hareketsiz kaldıktan sonra çalan kapının sesiyle irkilip kendine geldi. Odasına girmesine yardımcı olan asker tekerlekli iskemle getirmişti. Bu yardımsever genç herhangi bir

ihtiyacı olup olmadığını sorduktan sonra kapıyı kapatıp odadan ayrıldı. Yorgun Gazi, yatağın üzerinden kayarak tekerlekli iskemleye oturdu. Etajerin üzerinde küçük aynanın karşısına geçip yüzünü incelemeye başladı. Bir anda odada bir başka biri, bir yabancı varmış hissine kapıldı. Kendine yabancılığı sanki ülkesinin kendisine yabancılığı gibiydi. Bu düşünceyle birlikte göz torbalarına gözyaşlarının mevzilendiğini fark etti. Eşi hastanede tek başınaydı. Herhangi bir şeye ihtiyacı olsa kendi başına nasıl halledebilecekti. Ya diğer çocukları... En büyükleri on dört yaşında olan dört kız çocuğu tek başlarına evdeydiler. Akşam vakti elektrik bile gitse o çocuk halleriyle ödleri kopardı. Çocukları tek tek gözlerinin önüne geldi. Şimdi evlerinin önünde, binanın etrafında dolanıyor, pencerelerden içeriye bakıyordu sanki. Daldığını fark etti. Derin düşüncelerden sıyrılıp, yine aynada yüzüne baktı. Onu böyle görseler kim bilir, nasıl da garipseyecekler diye düşündü. Eli yüzünü geziniyordu. Parmak ucunda bir damla gözyaşı hissetti. Bu algı yıldırım tesiri yaratmış ve bir anda yüreğinin kap karabulutları yağmura dönüşmüştü. Şimdi odada olgun bir insan değil, yaralı ve çaresizlik hissi ile hıçkırığa hıçkırığa ağlayan bir çocuk vardı. Takvim “Şubatın” “yirmi sekizini” gösterirken soğuk ve hüzün ayna da ona gözyaşlarıyla eşlik ediyordu.

Fikret Çubukçuoğlu yaralı ruhunu sele verdiği mihnet odasından çıkmış tekrar resepsiyonda görevli askerin karşısına tüm vakarıyla dikilmişti.

—Yardımcı olayım efendim.

—Anahtarı bırakacaktım.

—Dışarı mı çıkıyorsunuz?

—Hayır, canım kardeşim. Ben misafirhanede kalmaktan vazgeçtim. Yalnız Komutanına mutlaka şu notumu ilet **de ki:**

Gazi Fikret Çubukçuoğlu bu vatan için gözünü kırpmadan iki bacağını feda etti Ama kendilerini bu vatanın asli sahipleri zanneden gafiller ona bir gecelik odayı bile çok gördü. Hadi, Allah'a emanet ol kardeşim benim.

Gazi Fikret, Ankara'yı hiç bilmiyordu. Şimdi nereye gidecekti, ne yapacaktı? Bir otel bulmak çok da zor olmasa gerekti. Çocukları ne yapıyordu acaba? Pınar yeterince ilgilenbiliyor muydu kardeşleriyle? Henüz kendisi on dört yaşında bir çocuktü. Dört kız çocuğu tek başlarına... Yolda tabelalara dikkat ederek, yavaş ilerliyordu. Gözüne yolun sağ tarafında vitrin camında "Telefon" yazısı olan bir büfe ilişti. Telefon açma imkânı bulmanın sevinciyle arabasını büfeye yakın bir yere park etti.

Telefonu on dört yaşında olan büyük kızı Pınar açmıştı. Çocuklarının tek tek sıcaklıklarını ve kokularını hissetmek istercesine gözlerini bir anlığına kapattı. Sesi öylesine içtendi ki bir anda yüzlerce kilometre ötelere ulaşmış ve sıcaklığıyla tüm çocuklarını sarıp sarmalamıştı.

—Pınar kızım! Karadutum benim. He kızım... He yavrum... Biz iyiyiz... Kardeşiniz çok iyi, tabii ki iyi olacak. Annen hastanede kızım kardeşinin yanında... Yarın ameliyat olacak... Birkaç güne kadar geleceğiz. Pınar, kızım, kardeşlerine iyi bak. Kapıları sıkı kilitle. Okula gitmeden önce kardeşlerini bırakıyorsun değil mi? Ne, ne demek gitmiyorum?

Bir anda sesinin tonu tamamen değişmişti.

Niye kızım? Müdür mü söyledi bunu? Milli güvenlik hocası ne karıştırmış? Allah'ım sen bilirsin... Tamam, kızım tamam gelince konuşuruz. Yani başlarınızı açmadan okula almayacaklar öyle mi? Peki Hilmi Hoca ne yapıyor? Ne diyor-

sun? (Kısa bir sessizlik) Ya... Helal olsun! Ne iyi yapmış... Görevden mi aldılar.

Fikret Çubukçuoğlu'nun yüzünde ve sesindeki sevgi ve hasret ifadeleri yerini hayret ve şaşkınlığa bırakmıştı. Mesafeler bir anda misli misli artmıştı. Omuzlarındaki yüke birkaç ton daha ilave olmuştu.

—Kızım bak, beni iyi dinle, bunların tüm dertleri davaları İmam Hatip Liseleri'ni tamamen bitirmek. Hiç üzme kendini tamam mı? Kardeşlerine iyi bak... Hadi kuzularım benim hepinizin tek tek gözlerinden öpüyorum. Ha, kızım, Ömer amcan belki arayıp sorabilir. Moralini bozacak şeyler söylemeyin tamam mı? Tamam, yavrum tamam, ben de sizi çok özledim. Söyleyim, söylerim. Hayırlı akşamlar kızım.

Bitmişti. Telefon kapanmış, yakınlar uzak olmuştu tekrar. Az önce yanındayken çocuklarının yeniden gurbete düşmüştü.

Konuşma boyunca büfede duran kadın mı, erkek mi olduğunu bir türlü kestiremediği şahsa görüşme ücretini ödedikten sonra tekrar otomobiline binip yorgun göz kapaklarına inat, karanlıkları delerek aynı istikamette yoluna devam etti.

Nihayet yalnızlığıyla kimsesizliğini birkaç geceliğine sığdırabileceği uygun bir otel bulabilmişti. Otelin Restoranında yemek yerken haberleri de rahatlıkla seyredebileceği bir masaya oturmuştu. Olup bitenleri seyretme imkânı bulması onu bugünlük memnun eden tek vakaydı. Ama ne yazık ki umut ve mutluluk veren bir tek haber yok gibiydi. Yine haberlerde irtica tehdidi gündemin birinci sırasını işgal ediyordu. Adı “flaş! flaş!” diye afişe edilen bir okulda Mustafa isimli bir din dersi öğretmenin arkasında namaza duran ve gizli kamera çekimleriyle görüntülenen bir grup öğrenci... Deneyimli olduğu kadar aynı zamanda popüler haber

spikerinin ses tonuyla jest ve mimiklerine yansıyan heyecanı, gerçekleştirilen bu irticai eylemin hiç de kolay kolay yenilir ve yutulur türden bir eylem olmadığı, tam tersi rejimi yerle bir etmeye yönelik çok ciddi tarihi bir insanlık suçu olduğu muhakkaktı! Ardından tüm bunlara sebep olduğu konusunda en ufak bir tereddüt dahi içermeyen “Hükümetin Başbakanı”nı gayet haklı bir şekilde azarlayan bir Cumhuriyet subayının takdire şayan çıkışı vardı. Başbakanın ise müsebbibi olduğu tüm bu olumsuzlukları nasıl telafi edeceği merak konusuydu. Bir sonraki haberde ise bu kahraman Türk subayını takdir eden ve ona tüm akademik mevcudiyetleriyle destek veren ülkenin münevver insanları, bilim adamlarının, akademisyenlerinin vatanseverlik duygularıyla dolu(!) protesto eylemleri vardı. Orduyu göreve çağırma konusunda tam bir sorumluk örneği bu yüce insanlar programlarını gerçekleştirdikleri kapalı spor salonu terk etmeden önce ***yeni alternatif milli marşımız olan onuncu yıl marşını büyük bir coşkuyla seslendirmeyi*** de ihmal etmiyorlardı. Sıradaki haber ise yine yürekleri dağlayan cinstendi. ***Yine sınır karakollarından birine saldırı olmuştu, ocaklara ateş düşmüş, yine gencecik ana kuzularımızı vatana kurban vermiştik. Ardından şehit ailelerinin dayanılması güç, yürekleri acıya boğan, kahreden görüntüleri. Sakallı babalar, başörtülü, türbanlı anneler.***

Bir komutan ağlayan başörtülü şehit annesinin elini öpüyor... Adı konulması imkânsız çelişkiler can yakmanın da ötesinde aklını ruhundan lime lime edercesine çelik dişli taraklardan geçirip, koparıp alıyor insanın.

Gazi Fikret, iki bacağına da kendisinden alan mayın patlamasını ruhunun her hücresinde tüm canlılığıyla hissediyor o anı tekrar tekrar yaşıyordu. Şimdi silah

seslerini, patlama seslerini duyuyordu, yerde kanlar içinde iki bacağı da dizlerinin üstünden kopmuş bir hâldeyken, ölüp ölüp diriliyordu. Terler boncuk boncuk alınına, yanaklarına, boynuna şerh düşüyordu. Bacakları yine cehennem ateşleri arasında kalmış, yanıyordu. Önce Şırnak'ta askerlik yapan kardeşi sonra nedense Hilmi Hoca geldi birden aklına. İmam Hatip Lisesi'nin, kızının okuduğu okulun cefakâr müdür yardımcısı. Çocukları başörtülerinden dolayı azarlayan Millî Güvenlikçiye ***“Komutan, haddini bil! Üzerindeki üniformada “Sütçü İmam”ın hâlen kurumamış kanı var. Sen ise o üniformaya, peygamber ocağına ve bu vatani sana emanet edenlere ihanet ediyorsun. Yeter bu millete ettiğiniz eziyet. Sana diyorum, aklını başına topla komutan! Haddini bil ve çek o pis ellerini kızlarımın başörtülerinden!”***

Evet, böyle demiş Hilmi Hoca. ***Ama ne yazık ki Müdür Bey onun kadar dik duramamış, hatta eğilmiş, bükülmüş ve omurgasız davranmış arkadaşını savunmak bir yana aleyhinde ifade vermiş.*** Maalesef Hilmi Hoca'yı açığa almışlar ve hakkında soruşturma başlatmışlar.

Artık uyku zamanı gelmişti. Gün yorgunlukları uykuya çağırıyordu. Odasına çıkan Gazi Fikret Çubukçuoğlu deliksiz uyumak istiyordu. Deliksiz uyuyabilseydi ve uyandığında yeni bir gün yeni bir güneş umutlarla penceresine doğsaydı. Bitseydi kardeş kavgası. Barış olsaydı. Esenlik olsaydı. Sona erseydi bu zulümlerin, baskıların, işkencelerin can yakan, ocak yıkan, onursuz bırakan, insanı insan olmaktan çıkararak çarpıklıkları. Kaç defa terk etmeyi düşünmüştü uğruna canını feda etmekten çekinmeyeceği bu ülkeyi. Ama vatanına olan sevgisi galebe çalmıştı her zaman.

Yine Gölcük Askeri Hastanesini, kendisini aylarca oyalayan Doktor Işık Beyi hatırladı. Nasıl

bir vicdan taşıyordu bu insanlar! Eğer çocuğuna vaktinde müdahale etselerdi, bu eziyetlerin acıların hiçbirini yaşamayacaklardı. Çocuğunu, ameliyat masasında, ameliyata hazır olmasına rağmen son anda ameliyat etmekten vazgeçerek sakat bırakan ve bunu niçin yaptığını söyleyemeyecek kadar da karakersiz o insan geldi gözlerinin önüne.

Kendisine bu davranışın sebebini defalarca sormuş ama ağzından ikna edici bir tek cümle alamamıştı. Nihayetinde eşinin türbanı ve kendi sakalının bu davranışla ilgisi olup olmadığını sormuş verilen tepkiden bütün sorunun bu olduğu anlaşılmıştı. Sonra şikâyet için gittiği başhekimin talimatıyla bir suçlu gibi hastaneden yaka paça atıldığı anı hatırladı. Uyuyamıyordu bir türlü. Uymak istiyordu; ama içindeki yangın yorgunluğuna galip geliyor, bu dipsiz ve derin ıstırap mekânı ona dar ediyordu. Duvarlar üstüne üstüne geliyordu. Ya sabah hastane girişinde eşi Semra'ya yapılan muamele... Önce başörtüsünü tamamen çıkarması için baskı uygulanmış sonra da nasıl olmuşsa merhamete gelmiş telkin ettikleri bağlama tarzıyla yetinmişlerdi.

Hep erkek çocuk istemişlerdi bunca zaman. Adını bile doğmadan koymuştu. Hem peygamberler peygamberinin, hem de Emir'ul-Müminin isimlerini birlikte biraz da öykündüğü ve Müslümanlığıyla gurur duyduğu meşhur boksör gibi güçlü olması hayaliyle Muhammet Ali ismini vermişti yaralı kuzusuna. Belki bir elini, hatta kolunu hiç kullanamayacaktı. Sakat kalma riski çok yüksekti yavrusunun.

Uyumak, dinlemek zorundaydı. Yarın yorucu bir gün olacaktı. Uyumazsa eşine de yardımcı olamazdı. Belki gün boyu koşuşturması gerekecekti. Ama olmuyor bir türlü uyuyamıyordu. Gözlerini kapattıkça haki

bir gölge kâbus gibi üstüne çöküyordu. Yüreği sıkışıyor, nefesi daralıyordu.

Gece boyunca uyumak için çaba sarf eden ama inadına bir türlü uyumayı başaramayan Gazi Fikret:

Sabah ezanıyla birlikte artık uyuma çabasına son vermiş,

Kalkıp abdestini almış önce namaza durmuş,

Ardından gün ağarıncaya kadar ağlayıp dualar etmişti:

Ülkesi için,

Askerdeki kardeşi için,

Tüm askerler için,

Evinde çocuk başlarına yalnız kalan çocukları için,

Hastanede ki eşi için,

Muhammet Ali'si için

Rabbine yalvarıp yakarmıştı.

/.../

Nihayet her gece olduğu gibi bu gece de birazdan karanlığı alıp gidecekti.

Hiçbir gecenin karanlığını bırakarak gittiğine şahit olunmamıştı.

Nitekim birazdan yeni bir gün doğacaktı.

Güneş, insanlığa tüm iyiliklerin ve güzelliklerin timsali aydınlık bir sabah sunacaktı. Gerçi mevsim hâlen vesayetten çıkmamış “şubat” soğukları ise donduru-yordu.

Ama “şubat” soğuk olsa bile ayların en kısa olanıydı. Kesinlikle “**bin yıl**” sürecekti değildi.

Ufukta umut yüklü rahmet bulutları vardı.

/.../

Bitkin Gazi, sabah erken saatlerde otelden ayrılmıştı. Hastaneye gitmeden önce bankadan para çekebilmek için mesainin başlamasını beklemişti. Hastaneye vardığında saat onu geçiyordu. Muhammet Ali'nin yatdığı odanın kapısını açıp girdiğinde yüreğini bir ürperti sardı. Odada hiç kimse yoktu. İçini korkular kaplamıştı. Telaşla koridorda aranmaya başladı. Çok geçmeden uzaktan eşi Semra'yı koridorun başında bankta oturur vaziyette gördü. Yanına vardığında Semra Hanım'ın çok üzgün olduğunu ve gözlerinin ağlamaktan kan çanağına dönmüş olduğunu fark etti. Gazi Fikret, konuşmak, yavrusu Muhammet Ali'sini sormak istiyor ama sormaya cesaret edemiyordu.

—Ya... ya... diye geçirdi içinden. Bütün takatini tükendini hissediyordu. Bir anda hastanenin haki duvarlarının üstüne üstüne geldiğini sandı.

Koltuk değneklerini tutan kolları sanki eriyordu. Gözlerinin ferisi tükeniyor, gözleri kararıyordu.

—Semra, Muhammet Ali nerede? Diye sormak istedi ama sormadı.

Yere yığılıverdi.

Fikret'in bedeni ve ruhu yaşadığı yoğun sarsıntılar sebebiyle artık tükenmişti. Geçirdiği bu ani baygınlık sebebiyle yerde boylu boyunca yatıyordu.

Hastanenin koridorlarında Semra Hanımın çığılığı sessizliği yırtarak yankılanıyordu.

/.../

Ankara'dan yola çıkmalı dört saat olmuştu. Yollar kar ve buzlanmalar sebebiyle hiç de yolculuk için müsait değildi. Gözleri ve avurtları yorgunluk sebebiyle çökmüş olan Gazi Fikret Çubukçuoğlu, dikiz aynasında eşi Semra Hanım'a bakıyordu. İki haftalık Ankara misafirliği sona ermişti.

Evlatlarının hayatının başışlanması için sol kolunu Ankara'da bırakmışlardı.

Semra Hanım gülümsüyordu. Kuzusunu sımsıkı sarmış gözleri ıslıl ıslıl çocuğuna bakıyordu. Muhammet Ali'nin kıyafetinin sol kolu boşluğa sarmakta sağ kolu ise göğsünde parmaklarına ağzına götürmüş şahadet parmağını emiyordu.

—Oy! Oy! Parmağını mı emermiş benim oğlum? Acık-mış mı? Yerim ben seni. Yerim...Yerim.. Oğlum benim, büyüyecek inşallah. Asker olacak, büyük adam olacak, annesine, babasına bakacak, vatana millete hayırlı bir evlat olacak. Oğlum benim babası gibi adam olacak.

Dualar Anadolu'nun kırılmayı bekleyen derin zihniyet faylarında deprem etkisi yaparak yayılıyordu...

Muhammet Ali şahadet parmağını emiyordu...

...

UMUDUM KURUMASIN

Yahya Kemal SAVDIR / Konya

Gene sonbahar geldi. Her şeyin bir sonunun olduğu hakikatini yüzümüze vurmanın en hoş ve hatta en gerçekçi timsalidir bu mevsim. Mecali tükenmiş yorgun yaprakların bir o kadar ürkek ve boyun bükmüş sıska dallardan kat-i ölüme düşüşü, soğuk ve acımasız yelin önüne geleni meçhule süpürüşü, yüzlerin asılması, kaşların çatılması hülasa her bir hareket tek bir olaya dikkat çeker. Ölüm...

Bu tatsız, sevimsiz, korkunç son, pürüzsüz tenleri, ela gözleri, sırma saçları, badem gözleri, hülasa tüm güzellikleri çürütür nihayetinde. Ölümün emdiklerinden geriye kalanlar, kar zarar terazisine vurulur bir gün. İşte yaşamının ve etrafındakilerin gerçek anlamını bulduğu o gün içindir görmek, bakmak, koklamak, nefes almak. Herkes böyle bakmaz veya inanmaz buna. O halde hazin son için başka bir alternatif veya senaryo ortaya koymaları gerekmez mi? Mesela:

—Yok, sizin inandığınız gibi değil, söyle, söyle... Demezler mi? Diyeni ben hiç görmedim ve duymadım.

Göreni ve duyanı da tanımadım. Bu ne girift, ne anlaşılmaz, ne tür bir kaostur benim için bilemezsiniz. Antitez üretmeyen her tezden korkan ben, mutlak sonun sonundaki başlangıca inanmayanlardan bir şeyler dinlemek, öğrenmek adına pek çok çabalara girerim. “sen ne olacaksın?” sorusunun cevabını alamayınca, merhamet damarlarımdan sızan, oradan kanıma karışıp bütün vücuduma yayıldıktan sonra bakışlarıma akseden acıma duygusu, hemen ardından içimdeki kibri ile karmakarışık olur. Derken aralarında hoyratça başlayan savaşı seyretmekten muhatabımı unutup kendi derdime dalarım. Daha sonra düşündüğümde belki derim, hani belki umut vardır içinde. O umut ki yaşatır insanı ve tüm canlıyı.

/.../

Ben umudu bardaktaki suya benzetirim. Bazen berak, bazen bulanık olan benim bardağımdaki su, zamanla azalıp çoğalabilir de. Fakat asla bitmez, tükenmez. En buhranlı dönemlerde bile hafif bir nem kalır mutlaka bardağın dibinde. Bunu da kadere teslimiyet olarak bilirim. O kader ki olmazsa olmazlardan biri. Aklın ve idrakin zorlandığı, en yüksek âlimlerin bile çözemediği zor problemdir ki “ilimden nasipsiz bir garip inandım” der de çözüverir tüm meseleyi.

İşte bu kader dairesinde evlilik yaşımız geldi çattı. Evlendik. Lakin askerlik yakamızı bırakmaz. Tecil, tecil nereye kadar? Ama daha bir haftalık evliyim, olsun vatan borcu mazeret kabul etmez.

Gene rapor şemsiyesine sığınmam gerek. Fakat bu sefer farklı, bir arkadaşımın aldığı akılla güya mahkemeden de kurtulacağım.

Gözleri tavanda, göğsü dik, işaret parmağımı sallayarak,

—Sakın ha, askeri hastaneden başkasına gitmeyeyin, yoksa rapor kabul edilmez. Diyor. Eşimle düşünürüz yollara, askerî hastanenin önündeyiz. Askerler içeri girebilmem için kimlik istiyorlar benden. Veriyorum. Tam içeri girerken sıska erin ince sesi durduruyor bizi.

—Siz giremezsiniz hanımefendi.

—?

—Lütfen dışarıda bekleyin.

Şaşıyoruz önce. Benim bildiğim herkes her hastaneye hasta, ziyaretçi, refakatçi hatta misafir olarak girebilir. Makul bir sebep arayan beynim nihayet pek inanmasa da bir bahane üretiyor. “Herhâlde hastane kalabalık, sadece hastalar alınıyor” karşımında duran askere soruyorum,

—Neden giremiyor? Asker başını öne eğiyor.

—Başı örtülü olduğu için.

—?

—?

Anlam veremiyoruz önce. Televizyonda izliyoruz. Fadime adındaki bir kadının maceralarını! O her gün başörtülü “kanal kanal gezerken” biz hastaneye giremiyoruz. Meseleyi yavaş yavaş çözmeye başlıyorum. Yumruklarımı sıkıyorum. İşte tam olay çıkarmanın yeri... Askerle göz göze geliyoruz. Neredeyse ağlayacak. Zavallı Anadolu çocuğu... Belli ki onun da annesinin, eşinin başı örtülü.

—Komutanın emri var. Deyip arkasına dönüyor.

Belki tekrar gözlerimiz buluşsa ikimiz de hüngür hüngür ağlayacağız. Eşime dönüyorum. Sen beni burada bekle, hemen dönerim diyorum. Lakin başka bir asker araya girip

—Lütfen eşiniz karşı kaldırıma geçsin, komutan hastane önünde durmalarına da kızıyor.

—?

Eşim karşı kaldırıma yönelirken ben, bu komutanın annesinin, hatta tüm ceddinin nereden geldiği, hangi milletin kanını taşıdıkları, necip milletimizin vergileriyle karınlarını doyurup göbek büyütenlerin bizi milletin malı olan hastaneye almama cüretini nereden aldıkları gibi başlıklar açtım kafamda. Ancak aceleden ayrıntıya girme fırsatı bulamadığımdan kafamdaki tüm düşünceleri silerek hastaneye girdim. Doktor genç bir yüzbaşıydı. Oldukça saygılı ve kibardı. Durumumu olduğu gibi anlattım. Sağ olsun anlayışlı davrandı ve bana bir haftalık rapor yazdı.

Hastaneden çıktım etrafıma baktım eşim yoktu. Bir sağa, bir sola gittim yok, yok. Kapıdaki askerlere yöneldim. Başları eğik, ben hiçbir şey söylemeden durumu anlattılar:

/.../

—Ağabey, eşiniz karşı kaldırımda iken komutan görmüş, rahatsız olmuş. Bize verdiği emir gereğince eşiniz sizi biraz ileride bekliyor. Dediler.

/.../

İşaret edilen tarafa koştum. Mübalağasız, bir bir buçuk kilometre vardı. Eşim bir duvarın üzerinde oturmuş ağlıyordu. Anlattığına göre askerler onun defalarca komutanın isteği üzerine daha ileri gitmesini istemişler. **Sadece hastaneyi değil çevresini de bize çok gören bu hain zihniyetin beni askere çağırması ne vahim bir çelişki değil mi? Ya peygamber ocağının Allahın emrine ters bakmasına ne demeli?** Diyecek bir şey bulamadan yürüdük askerlik şubesine.

İkinci güneşi gölgelerimizi uzatıyor, yürüdüğü-müz dar kaldırımda bir darbe de ben vurayım dercesine ağaçlar yapraklarını üzerimize döküyor, sinsî bir rüzgâr yolun tozunu arada bir gözlerimize kaçırıyordu. Ya da mazlum olarak düştüğü hapis damında “bir sineğin kanadı kopsa suçu kendimden bilirim” diyen rahmetli Necip Fazıl’ın yaşadığı ruh hâline girdiğimizden bize öyle geliyordu. Raporu askerlik şubesine teslim ettik. Tam merdivenleri inerken rütbeli bir asker beş altı kişinin arasından beni göstererek

—Siz orduya karşısınız değil mi? Dedi.

Bu tuhaf soru karşısında duraksadım. Ancak biraz önce maruz kaldığımız zulmün etkisiyle sesimi de yükselterek,

—Evet karşıyım. Dedim. Zira biraz önceki mağlubi-yet oldukça asabımı bozduğundan sinirliydim.

Komutan eşimi ve beni odasına davet etti. Oturduk. Sırasıyla çaylar, kahveler, meyve suları, bilumum içecekler geldi. Komutan oturduğu masasında kollarını havaya kaldırıyor sanki nefes almadan konuşuyordu. Orta yaşlıydı. Kabul etmememe rağmen sevimli bir yüzü vardı. Sanki yıllardır konuşmamış, içinde biriktirdiklerini dışarı atamamıştı.

—Benim annem de başörtülü. Diye söze başladı.

Bu klasik başlangıç beni iki nedenden dolayı hep tiksindirir. Biri malum babası imam olup nitekim her türlü belayı millete yaşatan paşadan, diğeri de üstü şişhane, altı tophane yeni yetmelerden.

Biz de Müslüman’ız. Bu ordu milletin ordusudur...

Ordudan atılmalar konusunda sohbet ederken bana; orduyla genel kumayı ayırmalısın deyip tüylerimi diken diken eden arkadaşımı hatırlayıp komutana sordum.

—Genelkurmay hangi dinden?

Şaşırdı. Laik cumhuriyette kurumların dininin olmayacağını, dinin vicdan işi olduğunu falan filan saydı döktü. Hıncım geçmemişti. Tüm agresif tavırlarımla komutana yüklendikçe yükleniyordum. Cumhuriyet, laiklik, vatan, millet, İslam, kuran, vatandaş, örtü kelimeleri bolca cümlelerde geçiyordu. O ordunun nasıl İslam'a sahip çıktığından, komuta kademesinin din-darlığından dem vuruyor, âdeta ordunun dinin tek koruyucusu olduğunu iddia ediyordu. Komutanın sözünü kestim. Bir hatıramı size nakletmek isterim dedim ve başladım anlatmaya:

—Ben güneydoğuda çalıştım. Halk dindar olmasına karşın kamu görevlileri tam tersiydi. Neredeyse tümü başka yerlerden sürgün gelmişti ve bütün sürgünler orada toplanmıştı. Devleti temsil ettiklerinden onların her davranışı devlete mâl ediliyor böylece bölücü tohumlar filizleniyordu. Terör örgütü de bulduğu hiçbir fırsatı kaçırmıyor, anında değerlendiriyordu. Seksenlik bir ihtiyarla oturmuş kahve içiyorduk. Sohbet esnasında iki torununu dağa gönderdiğini söyledi. Şaşırmıştım. İhtiyar Allah'tan korkan, takva ehli bir insandı. Terör örgütünün ismini söyleyerek teyit ettirmek istedim.

—Evet. Dedi.

—Peki neden?

—Allah rızası için cihat etmeleri nedeniyle.

—?

—Amcacığım olur mu? O örgüt İslam düşmanıdır, kafirdir. devletimizi bölmek istiyor. Marksist bir örgüt nasıl cihat eder, çabuk torunlarını geri çağır ve kurtar onları dedim.

İhtiyar cahile bakan bilge edasıyla şaşkın şaşkın baktı.

—Asıl sen yanlıyorsun evlat, kafir olan ordudur. Dedi.

Ordunun milletimizin evlatlarından oluştuğunu, yirmi yaşına gelen her gencin askere gittiğini, bunların Müslüman Anadolu çocukları olduğunu uzun uzun anlattım. Lakin ihtiyarda bir değişiklik olmamıştı. Tuhaf bir şekilde yüzüme bakıyor, söylediklerimden hiç etkilenmiyordu. Ordu mu, örgüt mü tartışması uzamış ve beni sıkılmıştı. Sesimi biraz yükselterek ihtiyara sordum,

—Neden ordu kafir olsun ki? Dedim.

İhtiyar arkasına yaslandı, yaptığından ve söylediğinden emin bir tavırla,

—Ordu Müslüman olsa namaz kılanları atar mı?

—?

—?

Hayatımda ilk defa belki bir tartışmada ne diyeceğimi bilemedim. Dudaklarım titredi, açılan ağızdan tek kelime çıkamadı, kahrolası terör mübarek bir ihtiyarın kanına nasıl girmişti, ya buna kimler fırsat vermiş, bizi bu durumlara kim düşürmüştü?

Komutan suskundu. Gözleri dumanlandı, benim güneydoğuda düştüğüm duruma şimdi o düşmüştü. Biz müsaade isteyip kalktık. Kollarımdan tutarak zorla tekrar oturttu. Belki bütün içtenliğiyle konuşmaya başladı.

—Siz bu yapılanları ordu yapıyor sanmayın. Baştakiler satılmış. Hain bir planı uyguluyorlar, Müslümanlara zulümleri bu yüzden. Ancak ümidinizi kaybetmeyin, bize dua edin, Suriye modeli bu ülkeye hâkim olmasın. Dedi.

Pek bir şey anlamadan vedalaştık. Kartını ısrarla verdi ve her ihtiyacında mutlaka aramamı istedi.

Aradan aylar geçti. Odamda otururken kapı çalındı, baktım müfettişler. Sık sık gelirlerdi. Allah için o sene çok çalışmış üstün gayret sarf etmişim. Lakin bu sefer geliş amaçları farklı hem de çok farklıydı. Hakkımda şikâyet vardı. Soruşturma açılmış, müfettişler savunma için gelmişlerdi. Konu: “irticai faaliyet” Sorulan hiçbir soruya cevap veremedim. Savunmamın sonunda:

—Hırsızlık ve namussuzluk dışındaki tüm suçlamaları kabul ederim. Dedi.

Hırsızlık veya namussuzlukla suçlanmıyordum. Daha büyüğü, daha beteriyle itham ediliyordum. Ne yapsam boştu. Sonradan öğrendiğime göre şikâyet genelkuruma ve cumhurbaşkanlığına da gitmişti. Hemen umut bardağıma baktım, dibinde biraz su vardı. Şükrettim kadere teslim oldum.

Bir hafta sonra eşyalarımızı topluyorduk. Zira bir dağ kasabasına sürülmüştüm. Okul müdürlüğünden de alınmışım. Sırf öğrencilerime görünmemek için sabah erkenden kamyonu eşyaları yükledik. İlişigimi kesmeye gittiğimde kaymakam dâhil pek çok kişinin bana uzak durduklarını fark ettim. Herkes korkuyordu. Sadece gülümsedim. Daha fazla korkutmamak için onlarla vedalaşmadım. Kamyonla yola çıktık. Fazla üzülüyorduk. Ancak beni kahreden bu zamansız tayin maddi durumumuzu felç etmişti. Bu nedenle kredi kartıyla para çekip kamyonun ücretini ödedik.

Birkaç saat yol gitmiştik ki yağmur yağmaya başladı. Rahmet mübarek topraklara indikçe içimi nedeni bilinmez bir sızı acıtıyordu. Ülkemi düşünüyor, düşürüldüğümüz bu durumun müsebbibini bulmaya çalışıyordum. Zihnim oldukça yorulmuş, bir an ümitsizliğe kapılacağım sanmışım. Hemen umut bardağıma bak-

tım, içinde su bitmiş, kenarlarında hafif bir buğu kalmıştı. Buna da şükrettim.

Başımı kamyonun camından çıkardım. Yağmur hızlanıyordu. Bulutlar dikkatimi çekti. Pek de öfkeliydiler. Çakan şimşekler belli belirsiz şekiller oluşturuyordu. Ben ülkemi bu duruma düşüren katili ararken şimşekler belli belirsiz havada siyon yıldızına benzer işaretler çiziyordu. Ürperdim. Sanki bu şimşekler umut bardağımdaki hafif buğuyu bile silecekmiş gibi geldi. Onu korumak için gayri ihtiyari pardösümün önünü kapatıp iki elimi koltuklarıma soktum...

CAN EVİNDEN VURULANLAR

İlkem / Adana 1

Sonbahar tüm azametiyle çalmıştı, yaz kış badem ağaçlarının büyüğü güzellikleriyle sardığı Kırklar Tepesi'nin eteklerine yerleşen yaşlı şehrin kapısını. Birbirine yaslanan yorgun evlerin hatırını, güz güneşi ancak kuşluk vakti sorabiliyordu. Hasatlar el birliğiyle kaldırılmış, tarlaların benzine ölüm sarısı düşmüştü. Bereketi gelecek yıla kadar anlatılacak bağ bozumları da bitmişti. Tabiat ananın verdiği bütün nimetler toplanmış hepsi kiler köşelerindeki yerlerini almıştı. Kiremit çatıların altında kendi yağıyla kavrulmaya çalışan ahşap evlerin büyüklerini hararetli bir kış hazırlığı telaşı sarmışken, küçüklerini de okula başlamanın sevinci kaplamıştı. Herkes kendi dünyasının telaşıyla baş başaydı.

Koca yaz, geçip giderken şehri kuş bakışı seyreden, şirin ilkokul bahçesine de kimliğinden bir parça bırakmayı unutmamıştı. Kavurucu sıcaklardan nasibini ilk alan, göz alıcı renkleriyle masmavi gökyüzüne göz açan sarı sürmeli mor zambaklardı. Sadece solan kuru birer yapraktı onlardan geriye kalan. Altın özlü, zarif papat-

yaların da durumları farksız değildi. Güller, fısıltılarla söylediği neşeli şarkıların yerine, veda türküsünün hüznünlü nağmelerini dolamıştı diline. Görüp geçirdiklerini hemen yanında sarı turuncu açiveren, gönüllere canlılık saçan Kasımpatı denizine bilgece anlatıyordu. Rengini güneşten çalan Kasımpatıları, anlatıları pür dikkat dinliyor; dünyaya getirdikleri tek gözle etrafı kolaçan ediyor, düşe kalka büyümeye çalışıyordu... İhtiyar sonbahar, kimilerine ayrılık, kimilerine taze başlangıçlar sunuyordu. Her ayrılık bir başlangıç değil miydi? Sonbaharın sunduğu taze başlangıçlarsa şüphesiz daha da kıymetliydi. Ne de olsa son başlangıçtı.

Yazın takipçisi olan Sonbahar, her gittiği yere taşıdığı; o sararmış yaprak, olgun meyve, çiseleyen yağmurla ıslanan toprak, biraz da Kasımpatı kokusuyla gelmişti bizim şehre de. Şehirse, taze tarhana kokularının arasına karıştırdığı haşhaş yağının baygın esintisiyle karşılamıştı bildik güz günlerini... Ilık esen sonbahar rüzgârlarının kente özgün rayihalarını, gürbüz ciğerlerine doyasıya çeken erkek çocuklarının kimisini topaç çevirme yarışı sarmıştı, kimisini de bilye ütme hırsı. Kızlarsa, ceplerinde taşıdığı tebeşir kırıntılarıyla çizdikleri beş hanelik seksek oynama alanlarını çabucak kapışmışlardı. Geç kaldıkları için seksek parseli bulamayan kızları önce derin bir üzüntü sarsa da, kurtarıcıları bahçeden topladıkları beş adet düzgün mucur taşı olurdu. Aralarında hemen birleşirler, oyunun kurallarını belirlerler ve sırayla beş taş oynamaya başlardı. İçlerinde et topu olan kız, en şanslı kişi olurdu. Çünkü o, oyunun bütün kurallarını da tek başına belirleme şansına sahipti, kimlerin kendisiyle oynayacağına da. Bir de halat getirenler şanslılardandı. Onlar da ip atlamaya başlarken ebe sayışmacasına katılmayacak kişilerdi. Gizli bir el, büyüklerin alış veriş dünyasını bir leğen kaynar suda yıkamış, bir kat arındırmış ve bir o

kadar da çektirip küçültmüş, biz çocukların üzerlerine göre uyarlamıştı. Yaşlar büyüdükçe kurallar da birer numara büyüyecekti, kural koyanlar da, kurala uyanlar da. Ve bir o kadar da kirlenecekti hepsi...

Yüreklerimizdeki masumluk odasının pencerelelerini kapalı, kapılarını kilitli tutan biz ikinci sınıf öğrencileri, okula yeni başlayanların acemice sordukları sorulara; tecrübelerimizin süzgecinden geçirdiğimiz doyurucu cevapları verirken kat ettiğimiz mesafeyle böbürleniyorduk. Ne de olsa bir adım ilerlemiştik hayat yolunda. Şimdi oyunlarımız da daha bir anlamlıydı, arkadaşlıklarımız da. Hatta öylesine anlamlıydı ki, kümelerimize taktığımız adlar bile kişiliklerimizi yansıtan birer aynaydı... ‘Gül’ kümesini oluşturan Füsün, Çetin, Ayşe, Ümit her zaman lider, her zaman gözde ve albenili iken, ‘Papatya’ adını seçen Hasan, Alâeddin, Emine kendi direnciyle ayakta kalan bu kır çiçeği kadar tek başınalığı yaşayan varoşların çocuklarıydı. Biz ‘Menekşe’ kümesiydik. ‘Menekşe’ kadar hiçbir çiçek simgeleyemezdi bizi... Narin, zarif, hassas, kırılğan ama bir o kadar göz alıcı ve kıymetli...

Kümenin en gürbüzü Mustafa, içindeki bitmek bilmeyen enerjisini top oyunlarında bile tüketemez; yüreğinin tanımlayamadığı bir yerlerinde fedakârlığa dönüştürürdü. Pırıl pırıl parlayan canlı gözlerinin üzerinde azametle taşıdığı kalın, yukarıya kalkık kaşlarına verdiği iş bilir edalarla etrafa cömertçe saçıverirdi dost canlılığını. Toprak ana kadar cömert ve güçlü ellerinde ne varsa herkesle paylaşır, aç kalmayı tercih eder de bunu kimselere belli etmezdi. Fedakârlık Mustafa, Mustafa fedakârlıktı...

Nuri, en temkinlimizdi. Önceliği diğer çocuklara bırakır, herkesin fikrini dinler, çalışmalarını izler işin tam ortasında sesini yavaşça kullanarak kısa bir şeyler söyler; sonra sükûtun sözden etkili olacağını düşünerek

geri çekilirdi. Eleştirilerini naifçe kısa kısa salladığı başıyla, yeterli görmezse de üst üste çektiği omuzlarıyla dile getirirdi. Duyulmakla duyulmamak arasında söylediği kılıçtan keskin sözleri düşündürürdü hepimizi. Sonra herkesle arasına görünmez ince bir duvar örerek ani bir kıvraklıkla kafasını kaldırır, sözlerinin izlerini derin kahverengi gözlerinin yan bakışlarıyla takip ederdi. Hislerini ustaca kullandığı gözkapaklarıyla ifade eden Nuri, sözsüz anlatımın bilirkişisiydi.

Şükran, sarı benzi, ince, uzunca endamıyla en narinimizdi. Suskundu. Kestane rengi küt kesimli saçlarına taktığı bembeyaz kurdelesiyile barışık, yüreğinde taşıdığı güzellikleri söyleyiverse tükeneneğini düşünen garip bir suskunluk içindeydi. En büyük meşgalesi yemek sepetiydi. Ne zaman ne yenir, hangi yiyecek nasıl tüketilir, hepsi Şükran'dan sorulurdu. Taş değirmende öğütülmüş kepekli unların mahallenin fırınında buluşmasıyla yaşam bulan sıcacık köy ekmeği dilimlerine sürdüğü kese yoğurtları, taze tereyağları ve sürtülmüş haşhaşlar bütün çocukların ağız sularını damlatacak cinstendi. Değişen mevsimlerle beraber Şükran'ın yemek sepetinin ziyaretçileri de değişirdi. İğdeler, alıçlar, elmalar sırayla gelip geçerlerdi. Daimi konuksa buram buram taze kokularıyla bir avuç kırık leblebiydi... Yediklerini inkâr eden çökük avurtlarıyla Şükran, yiyecek dünyasının biricik sultanıydı...

Ay gibi bembeyaz yüzünün üzerinde taşıdığı badem gözleri, tatlı dilleri ile cıvı cıvı Necla, Şükran'ın sıra arkadaşıydı. Neşeli ruhu O'nu benim ve Sebahat'ın en yakın dostu yapmıştı. Tasarruf, Necla'nın ikinci adıydı. Küçüldüğü için ele gelmeyen kurşun kalemlere tükenmez kalem kapağı takarak kullanmak herkesin yapacağı işti. Ama tükenen tükenmez kalemleri keserek ucuna kurşun kalem geçirip yepyeni bir kalem icat etmek ancak Necla'nın fikredebileceği bir şeydi. İnce, uzun,

zarif parmaklarıyla çizdiği şekilleri, kurşun kalemin kâğıtla buluşma noktalarını değiştirerek çok renkli resimlere dönüştürmesi de bu mucit kızın hünelerinden bir tanesiydi. Sihirliydi bu kızın parmakları Sebahat'ın pamuk ellerinin içinde olmadığı sürece.

Sebahat; hilâl kaşları, çekik, iri hareli gözleri, minicik dudaklarından dökülüveren vurgulu diksiyonu ile en hercaimizdi. Yalnızlığıyla başbaşalığın hüznü içindeydi. Yalnızdı. Çalışmak için Almanya'ya giden bir çiftin küçük çocuğu olmaktı tek suçu... Üstelik kendisinden sadece üç yaş büyük olan ablası da Almanya'daydı. Bir tek kendisi kalmıştı dedesiyle ninesinin yanında... Bir tek kendisi... Kusursuz güzelliğine, tüm sevimliliğine rağmen bir tek kendisine yer kalmamıştı koca Almanya'da. O, Almanyalı da olamamıştı, Almanyasız da. Yalnızlık, O'na; arkadaşları O'nun yalnızlığına hüküm sürme çabasındaydı...

Ben, kitap dünyasından başımı kaldırabildiğim sürelerde hüznle neşeyi aynı anda yaşayabilen; ağlarken gülen, gülerken de ağlayabilen ilginç bir çocuktum. Esmer yüzümde duyup hissettiklerimin gölgeleri gezinse de, yüreğimde bıraktığı ayak izleri sonsuza taşınacak birer sır oluverirdi. Hem sessizliğin sesini mumla arardım hem de derin sırdaşlığımla sessizliğe gömüldüm. İlginçliğim bunlarla da bitmezdi. Başkalarının mutluluğuyla, dertlerini, kendiminmiş gibi görürdüm. Küçük vücutumun üzerinde taşıdığım koca kafamı, herkesin derdini istifleyen, sonra, beklenmedik bir anda, yine beklenmedik bir sözle çözüm üreten bir aygıt olarak kullanırdım. Her tasaya bir çözüm, bir teselli bulmanın, hiçbir şey bulamazsam da muziplik yapıp üzüntüleri dağıtmanın sevdasındaydım... Sebahat'ın yanında oturmayı da bundan istemiştim. Yalnızdım ben de. Tuhaf yalnızlığımın sesini dinleyecek kadar yalnızdım. Anne babamın varlıkla yokluk arasında, adını

koyamadığım bir yerde olduğunu düşünürdüm... Varlığın içinde yokluk çekmek kadar başka ne zor olabilirdi? Gurbette çalışan babamın yokluğu ezberletmişti bana hasreti. Felçli annemin ses ve nefesten ibaret olmasının burukluğu da sinsice çöreklenmişti hasret acımın yanına. Sancılarla dolu minik yüreğim, beynimde çakan ani bir kıvılcımla; ses ve nefesten ibaret olan annemin tutmayan elleri, yürümeyen bacakları olmayı akıl edivermişti. Anneme anne olacaktım. 'İşte çözümün ta kendisi!'... 'Ya Sebahat'ın yerinde olsam ne yapardım. Şükür Rabbime, elini tutacağım, sesini duyacağım, sıcacık yanaklarını öpeceğim yanı başımda duran bir annem var. Babamın ayda bir kez gelmesi bile yeter... Ya Almanya'da olsalar ne yapardım? Dillerini bilmedikleri gurbetin yollarını gözlemektense...' derdim de başka bir şey demezdim. Evin annesi olma rolünü bir oyun kabul etmiştim kendime. Evcilik oyunu. Her doğan gün provasız oynadığım bu rolü, usta bir terzinin elinden çıkmışçasına kendi üzerime dikmiş; aksesuar olarak da Sebahat'ın annesi olma rolünü üzerine ilâştirilivermiştim. Hayat bana, ben hayata beklenmedik roller veriyordum... Olsun bu da bir oyundu benim için. Hepsi, hepsi birer oyundu tek sahnelik. Biraz yorulsam, biraz ağlasam ne çıkardı? Tek sahnelikti hepsi. Tekrarı yoktu... Çocukça üzülmenin, sızlanmanın anlamı da yoktu, zamanı da...

Birbirimizi sözlerimizin sükût aralarında tanıyan biz ince ruhlar, kaderimizin benzeşen çizgilerinde oluşturuyorduk kimliklerimizi. Üzerinde birlikte büyüdüğümüz bahçede, hayallerimizi hatıralara dönüştürürken gün yine eriyip gitmişti. Güneş, bir taraftan sabaha kadar hiç kimselerin kendisini bulamayacağı gizli köşesine doğru yol alırken, bir taraftan da meraklı bakışlarımızın, kendi izlerini takip edememesi için sisli pelerini birden atıvermişti masmavi gökyüzüne. Dağ-

ların, denizlerin ve mini mini yüreklerin üstüne puslu bir akşam kızılığını inmişti... Su gibi geçen teneffüsün bittiğini, elinde kuvvetlice salladığı çın çın öten altın sarısı zilin sesine kattığı kalın, tok haykırışlarıyla:

-Son derse... Son derse... Ders başlayo gari... Hayden son derse... diye bağırın Hizmetli Ahmet Amca bildiriyordu.

Boz bulanık kasketinin altında sakladığı koyu esmer yüzünü ikiye ayıran çatık kaşlarıyla yıllara meydan okuyan ihtiyar çınar, bu çocukların ana babalarını da, çaldığı zillerle derse göndermişti... Keskin elmacık kemiklerinin üzerine yerleşen derin çizgilerinden boşalıp, kır sakallarına karışan ter izlerine hiç aldırmadan zil sesini bahçenin her köşesine ulaştırmak gayretiyle daima koşardı. Bir ömür boyu koşan bu ince gölgenin emrine aynı tempoda cevap veriyordu küçük adımlarımız... Koşuyorduk... Daima gayretle koşuyorduk... Tıpkı ana babalarımız gibi... Doyamadığımız oyunları bir daha asla kaldığımız yerden başlayamayacağımızı bile bile sınıfa doğru koşuyorduk... En son ebe kimdi? En son ne oynanmıştı? Kim kime en son ne demişti de, ne diyememişti? Söylenen sözlerin çoğu şu sonbahar yaprakları gibi havada döne döne, kıvrıla kıvrıla uçup gitmişti. Hatıralarda noktamsı izler bırakanlarsa söylenenlerden çok söylenmeyenler, söylenemeyenlerdi... Söylenen sözler kahkahalara, söylenemeyenlerse gizli hıçkırıklara boğuyordu minicik yüreklerimizi... Aslında bu da bir oyundu. Tıpkı hayatın kendisi gibi, tekrarsız, provasız, doğaçlama bir oyun. Oyunun tadı hep damağımızda kalırdı, söyleyemediğimiz sözlerse dudaklarımızın arasında... Her şeyi geride bırakan ayaklarımız, o bildik adımlarla düşünmeksizin çekiverirdi bizleri sınıfa.

En sona kalan her zamanki gibi bendim. Bu benim değişmez kaderimdi. Boş koridorda gözlerimi kapatıp o

aşam hangi kitabı okuyacağıma karar verirdim. A a... O da ne! Birden tökezlemiştim. Yüzükoyun yere düşmek üzereydim. Fal taşı gibi açılan gözlerim, Hasan'ın çilli, kıpkızıl yüzünde üzüntüyle çalkalanan bal renkli gözlerine ve beni tutmaya çalışan nasırlı ellerine takıldı. Hasan, hem gözleriyle özür diliyor hem de bir numara büyük alınmış kapkara lastik ayakkabısına el yordamı ile bir şeyler yerleştirmeye çalışıyordu... Ayakkabılar daima bir numara büyüktü çocukların ayaklarına, ayaklarsa seneye kadar bir numara küçük... Derin üzüntümün yüzümde dalgalanan izlerini teselli etmek isteyen Hasan:

-Önemli değil... Canım acımadı... Hem ne olacak ki senin çarpmandan? Beni görmediğini biliyorum... Geç sen, ben öteki ayakkabıma da şu mendili yerleştireceğim...

'Tamam, sana kolay gelsin' demiştim, hiç konuşmadan dostça kırptığım gözlerimle. Yavaşça süzülmeştüm koridordan. Buğulu kara gözlerimi sınıfta ilk karşılaşayan Alâeddin'in kocaman tahta çantası olmuştu. Sebahat'ın deri mantolu kırmızı çantasının heybetiyle ezilen, boynu buruk, demir saplı, boyasız, öksüz tahta çanta... Gözlerimde taşıdığım ağır yük kalbime inivermişti. Herkeslere bulduğum tesellilerden hiçbir tanecigi kalmamıştı kendime. Hep böyle oluyordu. Ne zaman kendi tesellilerime kendim ihtiyaç duysam hiç birini yanımda bulamıyordum... Nereye gidiyorlardı? 'Acaba ben hep böyle mi olacaktım? Herkesin derdine merhem olurken, kendim kördüğömler içinde mi kalacaktım?' düşüncelerim çıkmazlarına çözüm bulamasa da, ayaklarım ezbere bulmuştu sıramı...

Menekşe Küme'sinin en sevimlisi Sebahat, tenefüsten arda kalan neşesinin kalbine sığmayıp taşan yanlarını, pembe entarili gül yanaklarına gülücükler halinde salıveriyordu. Bembeyaz elleriyle Almanya'da

çalışan annesinin gönderdiği meşhur çantasını açmıştı. Sebahat'ın kıpkırmızı deri çantası, tıpkı Sebahat gibi sınıfın maskotuydu. Nasıl olmasın ki; göz alıcı rengiyle, derisinin kalitesiyle, iç bölmelerinin çokluğuyla sapsağlam dikişleriyle Alman çantası, bütün çocukların gözünde Almanya gibiydi. Bulunmaz, ulaşılmaz, görkemli, kusursuz ve bir o kadar uzak...

Sebahat'ın çantasını eline alıp her açışı yirmi beş minik yürek için muhteşem bir tören oluyordu. Tüm gözler, Sebahat'ın elleriyle Alman harikalarının buluşmasının ahengine kapılırdı. Çünkü çantadan eşyaların çıkarılış sırası bile hiç şaşmazdı. Sebahat, önce kitap bölmesinden Alman mucizesi kaplıklarla kaplanan kitaplarını çıkarırdı. Ah o kaplıklar... Kolayca çıkarılıp takılabilmesi için iç yerlerinden yorgan kenarı gibi katlanmış deri kaplıklar... Kitapları zırh gibi koruyan, kaplanması için ne makasa ne banta ihtiyaç duyulan iki katlı deriden oluşan bu kaplıklar akıllara durgunluk veriyordu. Sebahat, hokkabaz çevikliğiyle bir hokus pokusla çıkarıp taktığı kaplıkların mavi olanlarını kitapları için kullanmıştı bu kez. Mavi kitapları, kırmızı kaplıklarla kaplanan defterlerin, defter bölmesinden çıkarılması izlerdi. En son mavi, yeşil tonlarıyla adını bile bilmediğimiz değişik sarı tonlarının bulunduğu karelerden oluşan kalemlik bölmesinden çıkarılması takip ederdi. Törenin son halkası hepsinden çok coştururdu yirmi beş çift gözü peşinde. Nasıl hoplamasındı ki yüreklerimiz, bu rengârenk ahenkli kareler nerde vardı, Sebahat'ın Alman malı yeleğinden başka? Kalemlik, kalemlik değil hazine sandığıydı sanki... İki katı da fermuarlı, içinde her kalem için ayrı ayrı, hatta kalemtıraş ve silgi için bile ayrı bölmecikleri olan kalemlikten hangimizde vardı? Hele kibrit çöpü gibi yan yana dizilen renk renk boya kalemler gündüzleri içimizi yakıyor, geceleri rüyalarımızı süslüyordu. Sebahat'ın her

ders başında onları okşayarak çıkarıp tek tek sayması, ders bitimlerinde kalemlerini kaybetme telaşıyla acele acele önce kalemlerine sonra çantasına yerleştirip çantanın kapağını sıkıca kapatmasını hepimiz ezberlemiştik... Tekrar tekrar dönüp çantasının kapalılığını kontrol etmesi ise, onu sınıfın kapısında bekleyen Necla'yla bana bitmeyen nakarattı. Sırf bu yüzden teneffüse bile çıkmadığımız olurdu. Sebahat, Bilge ve Necla üçlüsü oyunlara en geç katılanlar olarak nam salmıştık. Bir de oyunlara sonradan katıldığımız için en çok ebe olan da. Olsun ne çıkardı oyuna geç girmekten. Geç de katılsak da sonunda oyundaydık, ebe olsak da.

Vakit kaybetmenin acısını, kazandığımız arkadaşımızın varlığıyla örtbas etmekte ikimizin üzerine yoktu. Hem bunu aramızda hiç dile getirmeden gözden göze akan sözsüz bir anlaşmayla yapardık. Bir kez olsun teneffüse geç çıkmanın üzüntüsünü gün yüzüne çıkarılmadan büyük bir olgunlukla ve kendimize verilen gizli bir görev olarak ağırbaşlılıkla yerine getirirdik. Öyle ya Sebahat'ın yerinde biz de olabilirdik. Minicik yaşında ekmek parası için ailesinden ayrılan Sebahat'ı bir de biz mi yalnız bırakacaktık? O'nun göz kapakları içinde dalgalanıp kirpiklerinden taşan hasret yaşları, daha yanağında ince çizgiler açmadan bizim ciğerimize kor damlası gibi düşüp yangınlar çıkarmıyor muydu alev alev? Bu derin kahverengi gözlerdeki ıssız hüznün bulutlarını dağıtıp, öksüz yüreğine merhem olmak yerine yeni yaralar açar mıydık? Biz dost değil miydik? Hatır için kimselere belli etmeden gözlerimizle korurduk Sebahat'ın kalemlerini. Tıpkı Nuri gibi.

Son dersin resim dersi olması Sebahat'ın neşesini iyice arttırmıştı. Nasıl arttırmasın ki kuru boya kalemlerin, pastel boyaların hatta kimselerde olmayan keçeli kalemlerin her rengi şimdi bir bir hünelerini sergileyecekti. O, ailesinin Almanya'da olduğuna sade-

ce resim derslerinde sevinirdi. Almanya bu kez renkli kalem demekti. Apartman topuklu ayakkabılar, naylon çoraplar, çikolatalar, fötr şapkalar, kürk yakalı mantolar, kocaman evler demekti. Dat dat korna sesli, gıcır gıcır arabalar demekti... Sebahat'ın önu pazartesi günleri kurulan kadınlar pazarı gibi olmuştu. Her şeyi çıkarmıştı. Tam karşısında oturan Nuri'nin bile bu konudaki ikazlarına aldırılmıyordu. Gözlerindeki parlak ışıltılarla gülerek Nuri'ye:

-Kolayca toplarım. Bilge ile Necla da yardım eder. Toplarız biz. İstedğin kalemi alabilirsin.

-İstemem. İhtiyacım yok.

- Nuri al. Al, al çekinme... Necla ile Bilge'ye de veriyorum. Mustafa, sen de alabilirsin.

Mustafa beklenmedik bu sürprize, beklendik bir olgunlukla:

-Ooo! Sebahat bakıyorum da iyice cömertleştin. Şimdilik benim de ihtiyacım yok. Ama beni düşündüğün için çok teşekkür ederim.

-Sebahat, Nuri haklı boyaların birazını kaldır istesen. Bak şimdi ben de isterim kalemlerini.

Bu ses, sınıfın sağduyusunun sesiydi. Düzenin sesiydi. Sınıf başkanı Çetin, olumsuzlukları daima önceden önlemeye çalışandı. Neşeli mizacıyla da herkesin gönlünü alan tek kişi.

-Çetiiin! Al, sen de al. Sana vermez miyim hiç?

-Verir tabi. Hem de sana, sen istemeden, kendi elleyle Nuri'nin eline verdiği gibi verir...

Kimin söylediği belli olmayan bu söz havada asılı kalmıştı... Hiçbir şakayı kaçırmayan Murat ile Erdal'ın kalem isteme yarışına, heyecanla katılan Şükran, mavi kuru boya kalemi istemişti. Sınıfın şakacılarının coşup

Sebahat'ın bu günkü cömertliğinden yararlanmak için nerdeyse kuyruğa girmeleri Sebahat'ın rengini attırmış, benzini kül gibi karartmıştı. Ne yapacaktı şimdi? İsteyen herkese verecek miydi kalemlerini? Diğerleri neyse ama Şükran'a vermemek olmazdı. Ne de olsa aynı kümedeydiler. İstemeye istemeye eli, mavi kuru boya kalemin bulunduğu yere kaymıştı ki; o da ne? Mavi kalemin yeri bomboştuydu. Nasıl olur? Daha bir ders önce buradaydı. Elindeydi. Teneffüse çıkmadan önce kullanmış sonra da mavi kalemini koymak için kalemlerini çıkarmıştı. Hatta kalemlerinin üzerindeki yeşilini bile çıkarmıştı. Telaşla bir kez daha aramaya başladı. Nefes alamadığını hissediyordu. Aceleyle kalemlerinin diğer bölmelerine baktı. Yok... Sıranın altına üstüne baktı. Yok... Yere baktı. Yok. Yok. Yok... Gözlerinden boşanan yaşlara aldırılmıyordu. Ciğeri yanıyordu. Dünyası kararmıştı. Hem de en sevdiği kalemi yoktu. Daha kötüsü olamazdı. Can evini vuran kurşun boğazına kördüğüm olmuş sesini titretiyordu. Hiç düşünmeden:

-Bilge! Mavi kalemim kaybolmuş. Gördün mü?

Ortalığı dolaşan buz gibi rüzgâr, iliklerimi dondurmuştu. Ne diyeceğimi ne yapacağımı şaşırılmıştım. Bu söz, bütün benliğimi sarsmıştı. Kulaklarıma inanamıyordum. Vücudumda hareket edebilen tek organım gözlerimdi. Büyük bir kırgınlıkla Sebahat'ın yüzüne dikmiştim kara gözlerimi. 'Ne demekti, kalemim kaybolmuş, gördün mü ?' Bu söz 'Sen mi aldın?' demek değil miydi? Benden nasıl şüphelenebilmişti? O kadar kişinin arasında adımın telaffuz edilmesi de bir başka yakmıştı canımı... Oysa Sebahat'ın her şeyini, Sebahat'ın kendisinden çok korumaya çalışan ben değil miydim? Sırf O'nun kalemlerini korumak için kaç kez teneffüse geç çıktığımı bilmiyor muydu Sebahat? O'nun yere düşen kalemlerini defalarca kez haber veren, gerekirse toplayıp kendine teslim eden ben değil miydim?

Birden nasıl unutmuştu bunları? Necla ile birlikte az mı bekçiliğini yapıyorduk O'nun kalemlerinin? Ah nasıl yanıyordu yüreğim! Bu sözü hak edecek ne yaptığımı düşünüyordum. O kadar fedakârlığın karşısında duyacağım söz bu muydu? Yüreğimden boşalan yaşlarla dolan gözlerimi bir çırpıda tek tek arkadaşlarımla gözlerinde gezdirdim. Nuri, kırgınca başını sallayıp hiç bir şey duymamışçasına önünde duran kitabı okumaya başladı. Hiç bir şey olmamışçasına. Derin bir sessizlik içindeydi. Olayı sükûnetin emin ellerine bırakmayı tercih etmişti. Mustafa parlak iri gözlerini hayretle kocaman açmış, alelacele diline ilk gelen cümleleri sarf ediyor; su gibi duru kalbiyle olanları arıtmaya çalışıyordu. Üzgün sesiyle:

-Bilge nerde görsün kalemini Sebahat? En son O gelmedi mi sınıfa? Şu sınıfta, O'nun bir gün erken geldiğini gören olmuş mu? Bilge, hem sen neye ağlayıp üzülüyorsun? Sebahat'ın kaybolan kalemlerini hep sen aramaz mısın? Bir sen, bir Necla, ikiniz arar bulursunuz Sebahat'ın kalemlerini. Onun için sana sordu o soruyu. Hem sana Sebahat öyle bir şey der mi? Sen yanlış anladın O'nu. Siz can ciğer arkadaşsınız ya. Yapma, böyle ağlama... Ağlamayın kızlar! Siz herkesten çok seversiniz birbirinizi...

Düşüncelerini ayna gibi yansıtan hüznünlü gözlerinden okuduğum kadarıyla Necla, arada kalandı bu kez. Biri gurbet yalnızı Sebahat, diğeri yalnızlık gurbetindeki Bilge... Kime ne desindi? Sebahat en yakın arkadaşı Bilge 'ye sorduğu soruyu kendine de sorabilir miydi? Ya şimdi kendine de aynı soruyu sorarsa ne diyecekti? Sebahat, Bilge'den şüphelenmiş miydi? Yoksa Bilge mi yanlış anlamıştı? Bilge'den şüpheleniyorsa kendinden de şüphelenebilirdi? Şüpheleniyor muydu acaba? Bilge'den niye şüphelenmişti? Kendisi bir şey hissetmemişti ama Sebahat'ın gördüğü bir şey mi vardı?

Aman Allah'ım, neler düşünüyordu? Peki, mavi kalem nerdeydi? Kalem kimden çıkacaktı?. Yok, yok böyle bir şey olmaz...Şimdi ne demeliydi? En iyisi Mustafa'nın dediklerini tekrarlamaktı. Hay aklınla bin yaşa Mustafa. Sen de olmasan...

-Mustafa doğru söylüyor Sebahat. Biz senden önce çıktık. Her zamanki gibi seni kapıda bekledik. Dönüşte de birlikte geldik. Hatta Bilge yine arkada kaldı. Sen, ben, Şükran içeri girdik. Dur ben de bir çantama bakayım. Belki yanlışlıkla çantama girmiş olabilir...

Demesiyle Necla'nın çantasını aramaya başlaması, ışık yakmıştı taş kesilen Bilge'ye:

-Benim çantama da bakalım...

Deyip devirmişti çantasını sıranın üzerine. Eşyalarını silkeleyerek kaldırıyordu. Çetin ve Mustafa'nın çevik elleri, hızla bu kara manzarayı bir an evvel bitirmeye çalışıyordu.

-Buna ne gerek vardı Bilge?

Daha Çetin sözünü bitirmeden Necla da döküvermişti çantasını sıraya... Bilge'nin henüz toplanmayan eşyalarıyla karışmıştı eşyaları... Necla kendi defterlerini toplarken, Sebahat'ın tombul elleri gözyaşlarıyla arkadaşlarının eşyalarının arasında mekik dokuyordu... Dökülenleri en fazla toplayan da oydu. Arkadaşlarının çantalarına tıktırılan da. Pişmanlık mıydı? Kalemimi bulma çabası mı? ...Titriyordu... Kara kışta kalmış gibi titriyordu. Üşüyordu. Minik yüreğindeki yangına rağmen üşüyordu. Kekeleyerek:

-Bilge, Necla, kalemim kaybolunca hani siz arardınız ya... Hemen bulurdunuz ya. Ben onu dedim. Demek istedim ki...

-Siz ne yapıyorsunuz arkadaşlar? Biz topluyoruz siz boşaltıyorsunuz. Çantalarınızı toplayalım haydi. Bak

ortalık dağıldı. Şükran, Nuri, sakın siz de dökmeye kalkmayın çantalarınızı bak karışmam ha! Daha kim-senin çantasını toplamaya niyetimiz yok değil mi Mustafa?

-Öyle tabi Çetin...

-Sebahat, sen kendi çantana iyice baktın mı?

Nuri'nin bir dediğini iki etmeyen Sebahat, yaprak gibi titreyen parmaklarını yeniden çantasında gezdir-meye başlamıştı...

-İyi dersler çocuklar. Ne oluyor orada Çetin? Menekşe kümesi niye dağınk?

-Imm... Öğretmenim Sebahat'ın mavi kalemi kaybolmuş. Arıyorduk.

-Yine mi? Çantana baktın mı Sebahat?

Sebahat'ın cevaplmasına fırsat vermeyenler de vardı...

-Önce Bilge ile Necla çantalarını sıraya döktüler. Hep birlikte baktılar öğretmenim. Soğukkanlılığını bozmayan Öğretmen üç minik yavrusunu kucaklayıp

-Bilge ile Necla senden daha iyi korur kalemlerini Sebahat. Kızlar, siz niye döktünüz çantalarınızı? Ne gerek vardı buna?

-Sebahat Bilge'ye 'Kalemimi gördün mü?' dedi. Bilge de çantasını boşalttı. Arkasından da Necla boşattı çantasını. Ben de dökeyim mi öğretme...

Arkadan,'Hasan' diyen tiz ses, suskun Şükran'ın kırk yılda bir kurduğu cümlesini tamamlamıştı.

Kükreyen sesimle, kimliği belirsiz bu sesi havada parçalamaya kararlıydım:

-Yeter artık... Hasan olamaz. Hemen suçlayacak kişi aramayın. Hele O'nu hiç suçlamayın...

Kimi susturduğumu anlayamayan Hasan, sessizce başıyla doğruladı beni. İftira ile birden kapkara kesilen turuncu yüzü hiç beklemediği dostça dayanışmayla rahatlamıştı. Sel gibi boşalan gözyaşlarını önlüğünün kollarına siliyor, siliyordu... Fatma Öğretmen'in başını okşayan şefkatli ellerinin arasından, yarı kaldırabildiği gözleriyle bana teşekkür ediyordu. Bal rengi bakışlardaki yangın 'Sonsuza dek arkadaşısın.' diyordu. Arkadaştık.

-Kimse kimseyi suçlamasın. Hepiniz tertemiz çocuklarsınız. Sınıfımda böyle kötü şeyler olmaz. Sebahat, önce sen çantana bak. Belki yine defterinin arasındadır. Geçendeki gibi kaplıklarının arasındaki boşluğa girmiş olmasın? diyerek, Hasan'ın yanından ayrılan öğretmenin önüne geçenler oluyordu. Sesler uğultuya dönüşmüştü. Kalabalıkta kimin ne dediği belli değildi. Fatma Öğretmen, herkesi susturdu. Düşünceliydi. Beni el işaretleriyle dışarıya çağırmişti. Büyük bir kırgınlıkla dışarı çıktım.

'Ama niye? Niye şimdi de ben çağırılıyorum dışarıya? Aman Allah'ım! Yoksa birileri beni mi suçlamıştı? Ne olacak şimdi? Olanları evdekilere nasıl anlatırım? Ben suçsuzum. Niye kimse beni anlamıyor? Bu kara lekeyle ben nasıl yaşarım? Ah keşke şimdi ölsem! Şimdi ölmek istiyorum. Ama nasıl ölebilirim? Allah'ım sen bana yardımcı ol. Ben suçsuzum!'

-Bilge, Bilge... Bak bana Bilge. Kalemi senin almadığını biliyorum. Kimsenin de alacağını sanmıyorum. Ama Hasan'ı öyle bir savundun ki, sanki kalemin nasıl kaybolduğunu biliyor gibisin. Haydi, anlat bana bildiklerini. Ne gördün?

Öğretmenin beni sallamasıyla irkilmiştim. Suçlanmadığımı anlayınca da rahatlamıştım.

-Ben bir şey bilmiyorum öğretmenim. Bir şey de görmedim. Hasan'ı savundum. Çünkü sınıftan en son biz çıktık. Bahçeye indiğimizde Hasan, Alâeddin ve Erdal ile el sende oynuyordu. Zil çalınca da en son Hasan girdi sınıfa. Hatta koridorda ben O'na çarptım. O bana yol verdi. Kalem almış olması imkânsız. Hem daha önce de suçladılar Hasan'ı. O zaman da suçsuzdu. Artık O'nun üzülmesini istemiyorum. Haksız yere suçlanmak çok kötü... Bizim kümeden kim alacak ki? Herkesin az da olsa kalemi var. Olmasa bile birbirimize veriyoruz. Hem biz başlıkları büyük harflerle yazıyoruz. Böylece renkli kaleme ihtiyacımız bile kalmıyor. Sebahat en çok Necla ile bana verir kalemlerini. Verir, ama biz yazarken de gözleriyle izler. Kalemim küçülüyor diye üzülür. Biz de kantinden yarısı mavi, yarısı kırmızı kalemlerden aldık. Şükran ile Mustafa zaten hiç istemezler. Biz de istemeyiz. Sebahat 'Alabilirsiniz' dediği için kırılmasın diye alırız. Kendi ısrar eder. Hatta Nuri'nin eline kendi verir kalemlerini. Nuri 'istemem' der, bırakır.

-Imm... Sizlere almanız için ısrar ediyor. Nuri'nin de eline veriyor öyle mi? İlginç!

-Evet. Ama Nuri almaz. O da bilir, Sebahat'ın kalemleri küçülünce üzüldüğünü. Hatta Nuri, bizden fazla korur kalemleri. Kaybolmasınlar diye hep gözleriyle takip eder.

-Gurbetçi çocuğu tabi. Demek dayanışma içindeler. Biri, kalemlerini istenmeden arkadaşının eline veriyor; öbürü de, gözleriyle koruyor diğerinin kalemlerini. Nuri'nin de babası Almanya'da aynı kalemlerden O'nda da var. Biliyor muydun bunu?

- Hayır. Öğretmenim. Nuri'nin bize karşı ördüğü gizli duvarın kapısını araladım galiba. O da Sebahat gibi gurbet acısıyla can evinden vurulanlardanmış meğer. Sebahat'ın eline verdiği kalemleri hiçbir zaman

kullanmaması da, O'nu gizlice koruması da, kaybolan kalem hakkındaki suskunluğu da gurbet sancısından belli ki. O, gözleriyle sadece kalemleri değil; gurbette dökülen alın terlerini koruyor, kendi kalemlerini gün yüzüne çıkarmayarak da bizleri. Sebahat de kalemlerini kaybetmekten korkmuyor aslında. Kaybetmekten korktuğu annesinin sevgisi. Kalemleri O'na annesi almış. Almanya'ya giderken de en son mavi kalemini tutup 'Kaybetme' demiş. O, annesinin parmak izlerini ve tembihini kaybetmekten korkuyor öğretmenim. Kalem kaybolunca annesinin sevgisini kaybettiğini sanıyor. Bence kalem yine çantasındadır.

Sözlerim, öğretmenimin gözlerindeki derin hüznüleri, uçuşan soru işaretlerini silip süpürmüştü. Sevgiyle, şefkatle, pırlıtyyla dolan bakışlarıyla, elimden tutarak götürdü beni sınıfa. İçeride çıt yoktu. Öğretmenin elinin, Sebahat'ın çantasında dolaşırken çıkardığı hışırtıyı bastıran, gıcırtyyla açılan kapısının sesi olmuştu. Boz kasketiyle Ahmet Amca:

-Fatma Hocam! Sebahat, Alamanya yeleşini seksek oynadıkları yerde unutmuş. Ha bi de yeleşin altında bu mavi guru boya kalemle tebeşirle vardı. Cebinden düşürmüş galiba... Galemlerini çantana goy. Yeleşini de sırtına gey. Heç üşümedin mi Sebahat? Bi daha yeleşini çıkarma e mi gızım, gaybolur sonra. Hem üşür, hasta olusun sonra Alamanyalı...

GASP EDİLEN HAYALLER

Ebubekir Sıddık UĞUZ / Karabük

Zorbalık dönemlerinin akabinde acılar kalır pek çok insanın hatıralarında. 28 Şubat süreci de pek çok acı bırakarak arkasında, iddia edildiği gibi bin senesini dolduramadan terk-i diyar eyledi. Lakin açtığı yaraların bir kısmı acıtmaya devam ediyor. Benim hikâyem de hâlâ acıtan bir yaranın hikâyesi, benzer kaderi yaşayan pek çok insanda olduğu gibi. Belki daha büyük dertlere duçar olanlar da vardır, ama kendi adıma travmanın büyüklüğünü idrak etmek ve darbenin şiddetini anlamak için biraz geriden başlamak daha doğru olacak sanırım.

Sene 1991... Henüz 11 yaşındayım. Antalya’da doğmuş, Antalya’da büyümüş, içine kapanık, çekingen; küçücük bir çocuğum. Orta sınıfa mensup bir ailenin ilk evladıyım. Kıt kanaat geçinen, tabir-i caizse “ne olan ne de ölen” kamu işçisi bir babanın önderliğinde mutlu bir ailenin kendi halindeki ferdiyim.

İlkokulu o yıl bitirmiştım. Önümde iki tercih vardı: Ya Antalya İmam Hatip Lisesi ya da oldukça yüksek

bir puan olarak asıl listeden kayıt hakkı kazandığım Antalya Anadolu Lisesi... Babam “dinini bilen” büyük bir adam olmamı yürekte arzu ediyordu. Fakat önümdeki her iki alternatifin de eksik bir tarafı olduğu açıktı. İmam Hatip kalabalık olması ve kadro eksikliği sebebiyle “büyük adam olmama”, Anadolu Lisesi de eğitim tarzı açısından “dinimi bilmeme” engel olacakmış gibi görünüyordu. Biz bu iki seçenek arasında bocalarken; alternatif bir fırsat çıkıvermişti karşımıza: Konya Anadolu İmam Hatip Lisesi... Üstelik her iki ideale ulaşmak için de uygundu. Ama Konya’ydı, uzaktı... 11 yaşındaki bir ana kuzusu için olduğundan daha uzaktı. Anasının kucağından ayrılamayan, geceleri uyandığında annesini kaldırmadan yerinden dahi kıpırdıyamayan benim için ise çok daha uzaktı. Ama her idealin bir bedeli olmalıydı ve benim payıma da bunu sırtlamak düşüyordu... Olsundu. Nihayetinde bu bedel beni huzurlu kılacak ve ideallerime ulaşmamı sağlayacaktı. Hedefim belliydi: Dinini bilen bir kaymakam olacaktım. Kararımı vermiştim. Madem bunları yaşayacak, bu acıları çekecek, bu bedeli ödeyecektim; buna değmeliydi. Babamın yetişkin bir insanla konuşur gibi beni karşısına oturtup: “Oğlum; karar sana ait. Sen ne istiyorsan biz de yanında olacağız” dediği günü hiç unutamıyorum. Ve elbette “Gideceğim” dediğim günü de; belki de sonraları defalarca gittiğime pişman olacağımı bile bile...

Ben giderken annem neler hissetti bilmiyorum. Babam, soğukkanlılığını muhafaza ediyormuş gibi görünürken, yüreğinde ne fırtınalar kopmuştu onu da bilmiyorum. Tek bildiğim annemin ve benim gözyaşlarımızın sel olduğuydu. Evimin kapısından sahip olduğum her şeyi bir valize doldurarak çıktığım gecenin anısı hala burnumun direğini sızlatır. Uzun bir yolculuktu benimki ve yüreğimin kat ettiği mesafe bedeni-

min kat ettiğinden çok daha fazlaydı.

Parasız yatılı yurdunda birbirini kovalayan annesiz geceler karşıladı beni. Döktüğüm gözyaşlarına şahit oldu yastıklar. Kimse duymadı ama sağır duvarlar işitti, gece yarılarında hıçkırıklarımı. Kaç kere düşündüm her şeyi bir kenara itip çekip gitmeyi. 12 yaşında bir çocuğun ruhunda aile hasretinin kopardığı fırtınayı yaşamayan tahayyül dahi edemez. Belki hala parasız yatılı bir öğrenci gördüğümde ağlamaklı olmam da bundandır.

Sene 1999. Son sınıfa geçmiştim. Mezun olacaktım. Artık hedefim çok daha netti: Ankara Hukuk Fakültesi. Herkes gibi beni de sınav hazırlığının tatlı telaşı kaplamıştı. Bir dershaneden de Konya 3.sü olarak elde ettiğim ücretsiz eğitim hakkı ile beraber her şey çok güzel gidiyordu. Ta ki o habere kadar. O güne kadar sınava hazırlananların dahi gündeminde olmadığı ama o günden sonra sınava girmeyenlerin bile dilinden düşürmeyeceği “katsayı” kavramı hayatımıza girmişti. Hem de ne giriş...

Katsayılar İmam Hatip Liseliler aleyhine yeniden düzenlenmişti. Artık İmam Hatip Lisesi mezunlarının üniversiteye yerleşmeleri neredeyse imkânsızdı. Hepimizin üzerinde şok etkisi yaratmıştı duyduklarımız. Ne yapacağını bilmeden oradan oraya dolanan şaşkın tavuklara dönmüştük. Bir tarafta yıllarımızı verdiğimiz okulumuzu bırakıp diplomasını dahi alamamak, öte yandan gün be gün hedeflerimizden uzaklaşmak. Her önümüze gelen bir şeyler söylüyordu. Çoğunluk bırakıp gitmemizi ve açık liseden mezun olmamızı öneriyordu. Pek çok arkadaşımız bu doğrultuda karar alıyor ve gidiyordu. Sonbaharda koca çınarın yaprakları gibi tasdiknameler havada uçuşuyordu. İnsanların hesabi değil, hasbi niyetleriyle dışından tırnağından ayırıp destek vererek yaptırdığı koca bina ağlıyor gibiydi.

Bir zamanlar dolu olan bahçe yavaş yavaş boşalıyordu adeta. Arkadaşlarımızla ve hocalarımızla dualar okuyup temelini attığımız camimiz her giden öğrencinin ardından biraz daha mahzunlaşıyordu. Artık sözler anlamını yitirmişti. Gözler anlatıyordu her şeyi. Ve tabii benim de gitmek ve kalmak arasında bir karar vermem gerekiyordu. İkilemelerimin doruk noktasına çıktığı her seferde gözlerimin önüne gelen bir sahne var ki; ikilemelerimin gitmeye dair olan kısmını yerle bir ediyordu...

Öğrenciliğimiz süresince zaman zaman camilere gider, okulumuzun yeni yapılan binası için yardım toplamaya çalışırdık. Özellikle Cuma günleri gider, hutbe okur, namaz kıldırır ve namaz çıkışında da “İmam Hatip’e yardım” diyerek para toplardık. Cebindeki son parasını verenden, bir tomar parayı önümüze bırakan insanlara kadar pek çok göz yaşartıcı sahneye şahit olmuşum cami önlerinde. Fakat o sahne başkaydı. Orta yaşlarda bir adam çıkmıştı caminin kapısından, yanında 7-8 yaşlarında bir çocukla. Belli ki baba – oğul Cuma namazına gelmişlerdi. Fakirlikleri elbiselerinden belli oluyordu. Adam serginin önünden geçerken “İmam Hatip” ifadesini duyunca elini cebine atmış ve bir miktar bozuk parayı kutuya bırakmıştı. Daha bir adım atmışlardı ki çocuk az ilerdeki simitçiyi gördü ve “Baba simit alalım” dedi. Babası bir an duraksadı ve “Oğlum paramız kalmadı.” cevabını verdi. Çocuk “Evden alalım para” deyince, babasının acı acı gülümsemesini ve çocuğun üzgün bir edayla gözlerini yere eğmesini gördüm. Anladım ki adam cebindeki son parasını vermişti bize. Gözlerim doldu ama ağlayamadım. Cebimdeki parayı çıkarıp o çocuğa bütün simitleri almak istedim o an. Ama yapamadım. Belki bir babanın alamadığı simitleri başka birisinin alıp çocuğa vermesi, babayı daha fazla yaralar düşüncesiyle, belki de başka bir nedenden olduğum yerde dondum kaldım sadece... İşte oku-

lumdan ayrılmayı düşündüğüm her an o çocuk dikiliyordu karşıma ve ağlayarak “Madem bu okulu bırakıp gidecektiniz, madem burası kapanıp gidecekti, neden benim simit paramı aldınız” diyordu. Bu okulları millet çocuğunun rızkindan keserek yaptırmıştı ve şimdi bizim yüzüstü bırakıp gitme şansımız yoktu. Herkes gitse de ben kalacaktım ve o kapı kapanmayacaktı. Ve kaldım da elhamdülillah. Hayallerimi feda etmiştim, yıllarca aileme hasretim anlamını yitirmişti ama olsun, kalmıştım. Kalmam gerekiyordu ve kalmıştım. Hem; genç inancı ve idealleri uğruna fedakârlık yapmalı değil miydi? İnfak etmemiz gerekmiyor muydu sevdiğimizimizden? Aileme hasret kalmak pahasına sahip çıktığım hayallerimi infak etmiştim ben de... Bilmiyorlardı yukarıdaki kocaman adamlar, küçücük bir kararla nice devasa hayali katlettiklerini, gasp ettiklerini... Onlar için katsayı kararı basit bir karardı belki ama benim hayatım için önemli bir dönüm noktası olmuştu.

Sıfıra inmiş bir motivasyon, bozulmuş bir psikoloji, hiç gidilmeyen bir dersane, sayfaları açılmamış test kitaplarıyla geçen bir senenin sonunda girilen üniversite sınavı ve Selçuk Sosyoloji...

Belki o ceberutluklar yaşanmasaydı şu an kaymakam olacaktım. Şimdi öğretmenim. Pişman mıyım? Asla. Rabbim bana, acı bir sürecin nihayetinde olsa da, bu kutsal mesleği nasip etti. Evet, belki hâlâ bir kaymakam, hâkim ya da savcı gördüğümde yüreğimin taa derinlerinde bir yerlerden bir şeylerin koptuğunu hissediyorum ama biliyorum ki, bugün yine aynı şeyler yaşansa hedeflerimi değil ideallerimi tercih ederdim... Ve yine biliyoruz ki Allah âdildir. Boynuzsuz koçun boynuzlu koçtan hakkını alacağı o günde, hakkımızı gasp edenlerden de hesap sorulacaktır.

ŞUBATTA CİĞERLERİMİZE İŞLEYEN SOĞUK

Abdulkaki GÜNEŞ / Elazığ

Yıl 1995, takvim yaprakları Aralık ayını gösteriyor... Millet, bin bir umutla Refah Partisi'nin iktidar yürüyüşünü başlatmış, Refah-Yol hükümeti kurularak ülkede bahar havası esmeye başlamıştır. Arap baharından önce, Türkiye'de milletin seçim yolu ile başlattığı “Türkiye baharı” vardır aslında; tarihe not düşülecek, dönüm noktası kabul edilebilecek. Yıllardır bin bir vatile kandırılan ve oyalanan millet, 1995 seçimleri ile bu gidişata bir dur diyecek; kendisi temsil edecek, sorunlarına çözüm bulacak bir partiyi iktidara taşımak sureti ile rahat bir nefes alacaktı.

Gerçekten de öyle olur. Refah-Yol hükümeti iş başına geçer geçmez inançlı ve azimli kadrolar halka hizmet için kolları sıvarlar. İlk olarak yerel yönetimlerde yaptıkları hizmetlerle destanlaşan ve milletin gönlünü fetheden bu kadrolar, şimdi iktidarda destan yazmak için çabalayıp duruyorlardır. Dönemin Refah partisi genel başkanı ve 54. Hükümetin başbakanı merhum Necmettin Erbakan hocamız, ilk iş olarak denk bir bütçe hazırlayıp memura, işçiye ve emekliye yüzde ellinin

üstünde bir zam; köylüye, çiftçiye güçlü bir destek vererek memlekette bolluğun, bereketin ve bir hareketliliğin başlamasını sağlar.

Verilen zamlar birilerini hayli şaşırtmış olacak ki: “Hoca! Bunun kaynağı nerede?” diye, sorma ihtiyacı hissettirecekti. Erbakan Hoca, tek bir vergi ve zam koymadan, kurmuş olduğu “havuz sistemi” projesi ile ve diğer ek tedbirlerle bütçeye gerekli kaynağı aktarmış, milletin payına düşeni adilce vermeye, garip gurebanın yüzünü güldürmeye, yetimin ahını dindirmeye çalışmıştı...

Bir taraftan ekonomik hamlelerle maddi kalkınmanın önü açılırken diğer taraftan da manevi hamleler başlatılıyordu... İslam coğrafyasında akan kanların durması ve devam eden sefaletin sona ermesi için bir dizi girişimlerde bulunan Erbakan Hoca, D-8’leri kurarak ilk icraatını gerçekleştirmiş, İslam dünyasının batıya mecbur ve mahkûm olmadığını; isterse kendi ayakları üzerinde dimdik durabileceğini göstermiştir. Bu hamleler birilerini rahatsız etmiş olmalı ki, havuz sistemi dolayısıyla sömürü hortumları kesilen iç güçler; D-8’lerden dolayı da dış güçler harekete geçer. Refah-Yol hükümetinin yıkılması için planlar yapılır, tezgâhlar kurulur, masa başlarında. Bunun için buldukları en güzel ve en kolay metot irticayı hortlatmaktı. Zaten her derde devadır irtica. Başsı sıkışan, karnı ağrıyan, gözü birini tutmayan her insan; bir adet irtica hâpisi alsa hiçbir şeyciği kalmaz, hemen derdine derman bulur...

O günlerde irtica konusunda sahneleyecekleri oyun için konu mankeni bulmakta hiç de zorlanmamıştı birileri. Amaçlarını gerçekleştirmek için uçurdıkları Şahin’i kendilerine Kalkan yaparak dolaylı yollardan günlerce vurmaya çalıştılar tekerlerine çomak sokan insanlara. Bir irtica furyasıdır başını almış gidiyor

medyada. Her gün televizyon ekranlarında timsah göz-yaşları dökenler mi dersin, masum insanları insafsızca suçlayanlar mı, ustaca masal uyduranları mı? ... Gören sanır ki memleket elden gidiyor. Toplumla sürekli korku ve endişe pompalanıyor. "Bir üst düzey komutan dedi ki," cümlesi, gazetelerin manşetlerini süslüyordu sık sık. Millette korku hissi ve baskı uyandırılarak insanlar psikolojik olarak sindirilmek isteniyordu. Refah-Yol iktidarı ile esen bahar rüzgârı yerini hazana bırakıyordu.

Nedense İslam coğrafyasında hep soğuk geçmiştir şubatlar; tıpkı Türkiye'de geçtiği gibi. Yoksa mevsimin soğukluğu sirayet mi ediyor insanoğlunun ruhuna? Vücut üşüyünce, ruh da eşlik mi ediyor vücuda, hissetmede soğukluğu? Nitekim yıllar sonra, yine bir şubat soğğunun yıl dönümünde, ilahi hikmet, sanki Şubat'ın soğuk yüzünü bir daha hatırlatmamacasına tarihin derinliklerine gömmek için, gözlerini yumacaktır bu fani dünyaya Erbakan Hoca'mız. Artık 28 Şubat'larda yüreğimiz, şubatin soğukluğu ile değil, Hoca'mızın vefatının yarattığı derin hüznün ve yoğun duygunun sıcaklığı ile karşılaşacaktır. Cenazesindeki milyonlarca insan, aslında sessiz bir cevaptır, millete mağduriyet yaşatanlara... Sahi, bu mağduriyeti yaşatanların cenaze merasimine kaç milyon insan katılır, dersiniz?

Ve bir şubat sabahı tanklar yürütülür Sincan sokaklarından, demokrasiye/halka balans ayarı çekmek için. Günün flaş haberi saatlerce meşgul eder televizyon ekranlarını ve ertesi günün gazete manşetlerini. Sisli havayı seven pusudaki bazı mihraklar, durumdan vazife çıkararak kraldan çok kralcı olma yolunda yarışıyor adeta... Mili Güvenlik Kurulu şubat toplantısı kararları, bardağı taşıran son damla olur Refah- Yol'un iktidardan uzaklaşması için...

Her yazın bir kışı olduğu gibi, her baharın da bir hazanı vardır... Bahar mevsimi çok kısa geçer o yıllarda Türkiye’de. Milleti hüzne gark edecek olan uzun bir hazan dönemi başlar. Refah-Yol’un iktidardan ayrılışının adeta zaferini kutlayan bazı çevreler, millet üzerinde korku imparatorluğu kurmaya çalıştılar. Özellikle kimi üniversiteler, bilim yuvası olmaktan çıkmış, sanki asli vazifeleri başörtüsü ile mücadele etmişçesine başörtüsü avına çıkmıştı. Artık her gün televizyon ekranlarını başörtülü kız öğrencilere yapılan zulüm haberleri kaplıyor. Üniversite kapısından içeri alınmayan gözü yaşlı kızlar ve onlara eşlik eden ailelerin dramı yürekleri dağlıyor. Başörtüsü zulmü o kadar artmış ki, artık dayanılmaz boyutta... İslami duyarlılıkları olan sivil toplum kuruluşları bir araya gelip bu zulüm karşısında neler yapabileceklerini müzakere ediyorlar ve “ inanca saygı, düşünceye özgürlük” kapsamında ülkenin dört bir yanında “ başörtüsü için el ele” eylemini yapmanın kararını alıyorlar...

Benim Maraş’tan Elazığ’a öğretmen olarak atanmam henüz birinci yılını doldurmuştu. Milli Gençlik Vakfı’nın Elazığ Şubesi yönetim kurulunda görev almıştım. Bu başörtüsü zulmüne karşı kayıtsız kalmamalıydık. Herkes karınca kararınca bir şeyler yapmaya çalışmalı, haksızlıklar karşısında sesini yükseltmeliydi... Bir dergi çıkarılması teklifini vakıf yönetimine sunuyorum. Arkadaşlar bu teklife hemen olumlu cevap veriyor ve bu işle ilgili beni görevlendiriyorlar. Yoğun bir çalışma neticesinde ağırlıklı olarak öğretmenlerden oluşan bir yayın kurulu oluşturuyorum ve çıkarılacak derginin genel yayın yönetmenliği görevini de ben üstleniyorum... Derginin yayın kuruluyla ilk toplantıyı yapıp kapak konusunu belirliyoruz. Gündemde başörtüsü problemi olduğu için, birinci sayıyı başörtüsü konusuna ayırıyoruz. Hakkın, adaletin ve kardeşliğin

eksenini oluşturması temennisi ile de derginin adını “Eksen” olarak koyuyoruz. Görev taksimini yaptıktan sonra derginin hazırlığı için çalışmalara başlıyoruz.

Bu arada sivil toplum kuruluşları “ başörtüsü için el ele “ eylemini gerçekleştirmek için tüm hazırlıkları bitirmişler; 11 Ekim’de yurt çapında eylemler gerçekleşecekti. Millet o günü sabırsızlıkla bekliyordu. Çünkü zulüm canlarına tak etmiştir. Her gün televizyon ekranlarında başörtülü kızlara yapılan insanlık dışı muameleyi izlemekten bıkmışlardır.

Nihayet beklenen gün gelmişti. Birçok şehirde olduğu gibi, Elazığ’da da çoluk çocuk kadın erkek binlerce insan el ele vererek kilometrelerce zincir oluşturmuştu. Halkın nabzını tutmak için yol boyunca kilometrelerce yürüyorum eylem günü. İnsanlar tek yürek, tek bilek olmuş; sessizce ama oldukça vakur, oldukça kararlı bir tutum sergileyerek:”bitsin artık bu zulüm!” diyorlardı. Yürüyüş boyunca izlediğim manzara gurur vericiydi. Sanki sihirli bir el, insanları sıraya diziyor, eylemi organize ediyordu. Herkes sorumluluğunun farkında, heyecan ve umutla el ele verip safını belirliyordu. Daha sonraki günlerde dergi için kaleme alacağım “özgürlük zinciri” başlıklı yazımda, bu manzarayı şu duygularla tasvir edecektim:”...Sessizce, sevgiyle yollara dizildiler ve yine sessizce umutla evlerine döndüler. Ne yaktılar, ne yıktılar, ne de döktüler. Çünkü onlar seviyorlardı ülkelerini, çünkü seviyorlardı insanlarını...” Nihayet eylem akşam saatlerinde herhangi bir taşkınlık yaşanmadan sessizce sona ermişti. İlgili yerlere gerekli mesaj verilmişti.

.....

Eylemden sonraki günlerde dergimizin tüm hazırlıklarını bitirmiş, baskı için matbaaya vermiştik. Gereklili tashihleri yaptıktan sonra derginin basımı birkaç gün içinde tamamlanır...

Öğleden sonra dergi matbaadan alınıp dağıtımını yapılacaktır. Bunun için vakıf sekreteri Yasin'e gerekli talimatı veriyor, ben okuluma gidiyorum. Bir ara teneffüste telefonla arayıp, dağıtımına başlanıp başlanmadığını sorduğumda, Yasin bana diyor ki: "Hocam! Sizin bir yazınızdaki bazı ifadelerden dolayı dergi incelemeye alınmış, izin çıkmadan dergiyi dağıtmamız emredildi. Bunun için haber bekliyoruz. İzin çıkar çıkmaz sizi bilgilendirir ve dağıtımına başlarız," diyor. Yasin'in bana bildirdiğine göre incelemeye takılan husus, derginin takdiminde dile getirdiğim şu konuydu.

Yıllar sonra bugün dergiyi elime alıp açıyorum ve söz konusu ifadeleri aynen aktarıyorum:" ...Üniversitedeki kız öğrencilerimizin türban mücadelesi, aslında bir özgürlük mücadelesidir. İnançlarının gereğini yaşayabilme özgürlüğü... Çünkü kız öğrencilerin, inanç özgürlüğünün bir parçası olan türban takma hakları, hiçbir hukuki dayanağı olmadan bir grup insanın keyfi tutumlarından dolayı engellenmeye çalışılıyor. İnsanların temel hak ve özgürlüklerini kısıtlayarak onları baskı ile susturmak demek, onları esarete/köleliğe hazırlamak demektir. Bugün temel hakları gasp edildiği halde haklarını arama mücadelesi vermeyenler, yarın vatanları işgal edilip namusları çiğnendiği zaman da kurtuluş mücadelesi veremezler. Çünkü yok edilen veya hadımlaştırılan özgürlük ruhunun fonksiyonundan bahsetmek mümkün değildir. Kölelik önce zihinlerde başlar. Özgür düşünce olmadan, özgür yaşamdan bahsetmek mümkün değildir. Aydınlık yarınlarda özgürce ve insanca onurlu bir şekilde yaşayabilme temennisiyle..."(Eksen dergisi, sayı 1, 1998)

Aslında yazıda suç unsuru sayılabilecek bir husus göremiyordum ben. Fakat daha önce de ifade ettiğim gibi, toplum yoğun bir baskı altında tutulduğu için her şey didik didik irdeleniyor... O gün akşama kadar, bir

kulağım kapıda bir kulağım öğrencilerde, ders anlatıyorum. Her an, birazdan sınıfın kapısı çalınacak ve:” Hocam! Sizi aşağıda polis memurları bekliyor, ifade vermeye gitmeniz gerekiyor,” diyecek, okulun idarecilerinden birinin gelmesini bekliyorum. Belki yersiz bir beklenti ama o dönemin şartları içinde ister istemez insanın aklına geliyor böyle bir düşünce... Kendimi psikolojik olarak hazırlıyorum vereceğim ifadeye. Söylediysem bir söz, arkasında durmalı ve bedelini ödemeye hazır olmalıyım. Zihnimde kurguluyorum vereceğim cevapları fakat bir taraftan da düşünüyorum, bu ortamda vereceğim cevapların hiçbir işe yaramayacağını. Çünkü bu millet tarihinde öyle badireler atlattı ki, akla ziyan...” Sanığın idamına, şahitlerin bilahare dinlenmesine!..”

.....

Neyse ki, korkulan olmuyor. Ders bitiminde Yasin beni arayarak derginin dağıtım izninin çıktığını ve yarı dağıtıma başlayacaklarını bildirdi. Derin bir oh çekiyorum, bu meseleyi kazasız belasız atlattığımız için.

Ertesi gün derginin dağıtımını yapılır. Ağırıklı olarak üniversite öğrencilerine dağıtılır. Çünkü kapak konusu onları yakından ilgilendiriyor. Derginin kapağına, başörtüsü yasağının protesto eden kız öğrencilerin ve suratını asmış bir vaziyette görüntülenen dönemin YÖK başkanı Kemal Gürüz’ün resminin yer aldığı bir fotoğrafı koymuştuk. Fotoğrafın altına da kapak manşeti olarak: “Tesettür, Allah’a kulluğun ve kadına İslam’ın verdiği değerlerin simgesidir.” cümlesini girmiştik. Konunun güncelliği sebebiyle dergimizin ilk sayısı hayli ilgi görür. Yoğun bir tebrik ve teşekkür mesajı alırız. Bu ilgi bizi mutlu kılar ve çalışmalarımıza hız kazandırır. Derginin ikinci, üçüncü derken dokuzuncu sayısını çıkarırız. Ve bir gün, yine dergiye reklâm almak için bir esnafa gittiğimizde bize söylediği söz şuydu:”

hocam, ben reklâm parasını vereyim fakat dergiye işyerimin reklâmı girilmesin. Çünkü ben farklı yerlerden iş siparişi alıyorum...” Adam haklıydı. Çünkü insanlar ve firmalar bir bir fişleniyordu. İslami bir çizgide yayın yapan bir dergide reklâmının yer alması, onun da fişlenmesi anlamına geliyordu. Kendisine teşekkür edip ayrılıyor. Ve artık bu durum, derginin hayatının bu şartlarda devam etmesinin pek mümkün görünmeyeceğinin işaretiydi. Üzülerek de olsa derginin yayın hayatına son vermek zorunda kalıyoruz. Çünkü dergiyi ücretsiz dağıtıyoruz. Maliyetini de ağırlıklı olarak reklâm gelirlerinden karşılamaya çalışıyoruz. Aşkla şevkle başladığımız bu işe, hüznle son vermek durumunda kalıyoruz.

.....

Ve bir sabah da kilit vurulur “ hedef kitlesi gençlik, sevdası Türkiye” olan Milli Gençlik Vakfı’nın hizmet kapısına. İndirilir tabelalar şubat soğuşunda üşüyen duvarlardan... Aşkla şevkle koşuşturulan hizmet binalarında artık cirit atıyordur cinler. Ama hak aşığı Türkiye sevdalılarına yakışmazdı pes etmek, tembel tembel karamsarca oturmak. Hemen kollar sıvanır asmak için “Anadolu Gençlik Derneği’nin” tabelasını duvarlara.

Tabelaların indirilmesi ne anlam ifade eder ki; bir tabela iner, bir diğeri asılır duvarlara hizmet için. Önemli olan gönül binasının duvarlarından indirmek tabelaları. Binalara vurulan kilitler değil, gönüllere vurulan kilitler sona erdirir bir milletin varoluş hikâyesini...

Üzerinde psikolojik harp taktikleri uygulanan bu milletin, hizmet etmesine fırsat verilmez post-modern darbenin etkisiyle. Ve her alandaki hizmetler sekteye uğrattılır birileri tarafından. Sadece, bedel ödemek için ellerini taşın altına koyma cesareti gösteren yürekli

insanlar devam eder hizmet yoluna. Eğer bugün bir yerlere gelebildiysek, o yürekli insanların varlığına ve çalışmalarına borçluyuz. Selam olsun mangal yürekli hizmet âşıklarına.

28...

Şevket BAŞIBÜYÜK / Malatya

28 Şubat Postmodern darbesinden en çok darbe alanların başında Malatya gelir. Zira senaryosu inanmış/Müslümanlar üzerinde kurgulanarak sahnelenmişti bu malum sürecin. Hakeza, “**28 Şubat darbeleri**” Malatya’yı pilot bölge seçmişlerdi... Bizler de, Malatya’da 28 Şubat’ın kurbanlıkları idik...

Dimamızda silinmez izler bırakan bu vahim süreçte geçmeden önce, 28 Şubat **postmodern darbesinin nereden başlayıp nasıl geliştiği** ile ilgili kısa bir hatırlatmada bulunmak istiyorum...

Tarihe “**28 Şubat Kararları**” olarak geçen ve 9 saat süren **1997 Şubat ayı MGK toplantısı sonrasında** açıklanan bildiriyle başlamıştı her şey...

Cumhurbaşkanı olarak o gün MGK’ya başkanlık eden Süleyman Demirel; “**Bu bir süreçtir. Yani Cumhuriyet’in kurulmasıyla başlamış ve devam eden bir süreçtir, devam da edecektir. Bu böyle gidecek.**” (29 Şubat 2000, Milliyet Gazetesi) demişti...

MGK'da belirleyici güç durumunda olan ve 28 Şubat'ın hazırlayıcısı olmakla övünen Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu da, Demirel gibi; 28 Şubat süreci'nin 1923'ten bu yana sürdüğünü ifade ederek şunları kaydetmişti: **“İrtica ne zaman palazlansa bu süreç kendini gösterir... İrtica tehdidi bin yıl sürse 28 Şubat süreci de bin yıl devam edecektir. Bitmiş değildir.”** (28 Şubat 2000, Akit Gazetesi)

Hatırlarsanız; o günkü MGK tarafından, İslamcı kesimleri izlemek, önlemler almak hatta daha bariz bir ifadeyle sindirmek amacıyla **“Batı Çalışma Grubu”** oluşturulmuştu. İnançlı kesimler hedef alınarak, bizzat Genelkurmay tarafından hâkim ve savcılar başta olmak üzere değişik kesimlere brifingler verilmişti. İslami kesimin denetim altına alınıp sindirilmesi; İmam Hatip Okulları ve Kur'an kursları gibi kurumları sıkı denetime tabi tutup, takibe almışlardı. **“8 yıllık kesintisiz eğitim”** ile 28 Şubat darbeleri, İmam Hatip Okullarının orta kısmını kapatarak, çocukların küçük yaşta din eğitimi almalarını engellemek istemişlerdi. Böylece 28 Şubat tarihli MGK toplantısının ardından alınan kararlarla ilgili olarak ülkemiz yoğun tartışmalara sahne olup bir kaos ortamı oluşturulmuş oldu...

28 Şubat süreci, Malatya'da; İnönü Üniversitesi Senatosunun 21 Nisan 1999 tarihinde aldığı **“Kılık kıyafet mevzuatına uymayan öğrencilerin okula alınmaması”** kararıyla filen başladı...

28 Şubat darbeleri, bilinçli ve planlı olarak bu süreci Malatya'da başlatarak -kısmen de olsa maalesef emellerine ulaşmış oldular...

İşte postmodern darbelerin işgüzarlığıyla, Malatya'da başlatılan 28 Şubat'ın kurbanlarından biri de bendim...

O dönemde Malatya’da yerel bir gazetenin Yazı İşleri Müdürü olarak görev yapıyordum. O gün (27 Nisan 1999) gazetemde haber yapmak amacıyla Malatya’nın Akpınar semtinde hıçkırıklara boğulmuş bir grup mağdur başörtülü öğrencinin fotoğraflarını çekmiştim. İnönü Üniversitesi Senatosunun aldığı “Kılık kıyafet mevzuatına uymayan öğrencilerin 26.04.1999 tarihinden itibaren üniversitenin kapalı mekânlarına girişlerinin yasaklanmasıyla olaylar başladı/başlatıldı Malatya’da. Okulun bahçesinden içeri (sınıflarına) alınmayan öğrenciler, çareyi şehir merkezine dönmekte bulmuşlardı. Başörtülü öğrenciler, şehirde (Malatya Adliye kavşağında) iner inmez, kimileri polis tarafından tutuklanarak Merkez Karakoluna götürülmüş, kimileri de polisten kaçarak Akpınar’da bulunan esnaf ve çay ocaklarına sığınmışlardı. Polisler, şehre inen başörtüsü mağduru öğrenciler protesto eylemi yapmasınlar diye, takviye ekipler isteyerek Malatya Akpınar’da mağdur öğrencileri adeta muhasara altına almışlardı.

Bütün bu olup bitenleri haber yapmak amacıyla bir gazeteci olarak, fotoğraf çekmek ve bir iki de öğrenciyle konuşmak, **“başörtülü öğrencilere yardım”** gerekçesi gösterilerek ertesi gün (28 Nisan 1999), henüz şafak atmadan, terörle mücadele ekiplerince evime baskın yapılarak meşhur **“2911 maddesi”**yle gözlem altına alındım...

Henüz evden çıkartılmadan gözlerimi bağladılar ve beni “TEM’e götürdüler. (TEM’e götürüldüğümü çok sonradan öğreneceğim.)

TEM’de gözlerim kapalı, hiçbir yeri göremiyordum. Tamamen verilen talimatlar doğrultusunda hareket edebiliyordum. “Başını eğ!” diyorlardı, eğiyordum, “Kaldır başını!” diyorlardı başımı kaldırıyordum. “Yürü!!!” diyorlardı, yürüyordum, “Dur!!!”, diyorlardı, duruyordum. “Önünde duvar var, kaldır ellerini!” diyorlardı,

kaldırıyordum. “Ellerini duvara daya, bekle öyle...” Ay-
nen filmlerdeki esirler gibi...

Duvara ellerimi dayayıp beklemiştim saatlerce. Diğer taraftan işkence yapılan insanların feryatlarını dinletiyorlardı bana... Sanki bir rüyadaymışım gibi, uyanırsam bütün bu olup bitenler bitecekmiş gibi geliyor bana...

Ama bu rüya bitmiyordu, maddi ve fiziki işkencelerle bir kâbusa dönüşüp geçmiyordu zaman...

Ve CEZAEVİ...

Dört heceli bir kelime ama hiç kimsenin söylemediği / sevilmeyen soğuk bir kelime...

“Cezaevi” denilince -o güne kadar- sırf suçluların bulunabileceği bir yer olarak çağrışım yapıyordu bende... Ama o günden sonra, cezaevinin yalnız suçlular için olmadığını, suçsuz insanların da bu zindanlarda tutulduğunu, hapsedildiğini gördüm tıpkı Hz. Yusuf gibi..

Polislerden jandarmalar devrıldı bizi. Üstümüze demir kapıların kapatılmasıyla “Allah kurtarsın.” dendi. “Allah kurtarsın.” kelimesi cezaevine has bir tabir olduğu için cezaevine ilk adım attığımı ancak o an anlayabilmişim...

“Peki neden? Hangi suçtan dolayı demir kapılar arkasına kapatılmıştım?” şeklinde kendi kendimi sorgularken bir taraftan da Malatya’da gelişen ya da gerçekleştirilen olaylar bir film şeridi gibi zihnimden akıyordu...

MGK kararları... İnönü Üniversitesi Senato kararları... Öğrencilerin kampüse ve derslere alınmaması... Ve malum olaylar...

Ashında ben ilk 2911 sayılı **TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ KANUNU** nu ihlalden (mad-

desinden) tutuklanmıştım. Ardından, dışarıda iki hafta, her Cuma namazından sonra devam eden olayların dozuna göre suçum sırasıyla önce malum dönem 28 şubat olup sihirli sayı 2911 sayılı yasanın 28 ve devamı maddelerini ihlalden, yetmeyen yerde de 765 sayılı TCK'nın (daha sonra TCK'nın) 312. maddesi ve bilahare TCK'nın 146/2 maddelerinden idamla yargılanmıştım...

Ancak bu havadan sudan bahanelerle yapılan tutuklanmalar, Malatyalılara bir türlü inandırıcı gelmemişti. Malatya E-Tipi Kapalı Cezaevi bu soğuk süreci yaşayanlara dar gelmişti. Tutuklular ardı ardına gruplar halinde gönderiliyordu. Öyle ki, cezaevinde yatılacak yer kalmamıştı. O güne kadar hiç açılmayan, paslanmış demir kapılı koğuşlar bile ihtiyaca binaen bizim için açılmıştı.

O günkü gazeteler yüzlerce insanın tutuklandığından bahsediyordu; **“Başörtülüler tutuklandı”**, **“Geçtiğimiz Cuma günü binlerce Malatyalının başörtüsü yasağını protesto etmesinin ardından 44’ü bayan 236 kişi gözaltına alınmıştır.”** şeklinde manşet atıyordu gazeteler.

Kimi gazeteler, **“Malatya patladı.”** kimisi, **“Malatya da seri tutuklamalar”** kimisi de **“Malatya E-Tipi Kapalı Cezaevi hakkını arayan insanlar ve onlara destek olanlarla doldu.”** şeklinde haberlerle çıkıyordu.

Hakikaten Malatya patlamıştı ve halkın infiali kelimelerle ifade edilecek gibi değildi. Malatya E-Tipi Kapalı Cezaevi hakkını arayanlar ve onlara destek olanlarla dolup taşmıştı.

Kimi gazeteler de, gelişmelerden haberleri yokmuş gibi asparagas haberlerle: **“Malatya’da şeriatçı kıskırtması”** şeklinde manşetler atıyordu.

Aradan kırk gün geçtikten sonra, başörtüsü yasağı sebebiyle tutuklanan bizlere de, cezaevinde haftada bir gün görüş günü olarak hak tanınmıştı. Bu karardan sonra o günü iple çeker olmuştum. O gün geç vakitlerde ancak ismim okunmuştu. Annem gelmemişti. Eşim ve yengem gelmişti. Yengem beni görür görmez gözyaşlarına boğulmuştu. Anlaşılan o malum haberi onlar da duymuş. Eşim bir dirhem et kalmıştı çarşafın içinde, beni görür görmez; “Haberi siz de duydunuz değil mi?” dedi.

Bilmezlikten gelerek: “Ne haberi?” dedim.

“Hadi hadi saklama öyle, biz zaten biliyoruz. Geçen gün sabah haberlerinden öğrendik. Hasan ağabeyine söyledim. Hemen gitti bir gazete aldı, okuduk... Hem duymayan mı kaldı; siz idamla yargılanıyormuşsunuz...” (konuşurken sesi titrek eşimin...) Anlaşılan dualarındaki “şehitlik talebin” kabul görülmüş Mevla tarafından...”

Konuyu değiştirmek için çift camlardan seslenerek: “Sen konuş yenge, sizden ne haber, ağabeyim nasıl? Annem niye gelmedi?” dedim ve sözcükler boğazımda düğümlendi, ne yutabildim, ne de konuşabildim...

Annem yoktu, anlaşılan anneme bir şeyler olmuştu... (Çok sonradan öğrenecektim ki; annem idamla yargılanma haberini duyar duymaz düşüp bayılmış, kalp krizi geçirmiş. O gün ilk haberi mahalleli kadınlarından duymuş fakat inanmamış, sonra radyoyu dinletmişler. Sanki bir müjdeli habermiş gibi... annem radyoda okunan idamlık listede benim ismimin geçtiğini duyar duymaz düşüp bayılmış. Hastaneye kaldırmışlar, oradan da yoğun bakıma alınmış, üç gün, üç gece baygınmış, kalp krizi geçirmiş. Anne yüreği, dayanır mı ciğerparesinin idamla yargılanma haberlerine...)

Görüşmecilerimden ne kadar gözyaşlarımı saklamaya çalıştıysam da becerememiştim... Onca konuşacak meseleler varken, konuşacak tek kelime bulamamıştım. Konuşacak hiçbir şey yokmuş gibi aynı şeyleri tekrarlayıp durmuştum... “Eee... başka ne var, ne var, ne var ne yok? Annem nasıl? Abim de iyi değil mi? Annem niye gelmedi? Annem iyi değil mi? Annem niye gelmedi? Annem niye gelmedi? Annem niye gelmedi? ...” diyerek adeta akıl tutulmasına uğramıştım.

O gün Malatya’da idamla yargılanan yalnız ben değildim. Benimle birlikte 53’ü idam, 22’si 5 yıldan 15 yıla kadar hapis talebi ve 161 kişi de 2911 Yasaya (izinsiz gösteri) muhalefetten yargılanacaktık...

Tutuklandığım sabah, üzerimde ceket vardı, hava çok soğuktu. O gün yağmur yağmıştı... Yüreğimdeki ızdırabı dile getirircesine bir sağanak yağmur yağmıştı.

İfademi verip hemen dönecektim. Eşimin tahminiyle; geç kalmayacaktım. Hatta gazeteye bile uğramadan eve dönecektim. Çabuk dönecektim. Eşim öyle demişti, “Çabuk dön, emi!”, demişti...

Şairin tabiriyle; **“Zindanda dakika farksızdır aydan”**

Ve mahkemeye çıkartılmıştık...

“Tutuklandığım gün hava soğuk”, demiştim ama bugün çok sıcaktı. Üstümde ceket yoktu, kısa kollu bir gömlek olduğu halde terliyordum. Anlaşılan, tutukluluğumuzun üzerinden çok zaman geçmişti...

Sirenler... Sirenler çalıyordu. Konvoy halinde mahkûm taşıyan arabalar siren çalarak ilerliyorduk...

Mahkûm taşıyan (ring) araçlarda ellerimiz kelepçeli, dudaklarımız kupkuruydu. Susamıştık Hüseyin’in Kerbelası misali... Tükürüğümüz maya tutmuş ağzı-

mızda... “Tükür”, deseler, tükürük çıkmaz hiçbirimizin ağzından.

Bu esnada milli şairimizin bir mısrası gelmişti aklıma: **“Bacımın örtüsü batmakta rezilin gözüne/ Acırım tükürüğe billahi tükürsem yüzüne.”**

“Hava sıcak” demiştim, içimiz yanıyor ve sirenler çalıyordu. Yol boyu hep sirenler çalıyordu. Aklıma **“çöl fırtınası”** dedikleri Amerika’nın Irak halkını bombaladığı sırada çalınan sirenler gelmişti... Sirenler çaldı mı bomba var demektir. Halk sığınağa kaçardı... O sahneleri televizyonlarda izledikçe o zamanlar, bize bir film gibi gelirdi. Çocuk kadın genç- yaşlı demeden Irak halkı bombalanırken biz o kış, sıcak odalarımızda bir film seyrederek gibi izledik onları...

Sahi aklıma neden o anlar geldi (durup dururken) ne ilgisi vardı?...

Sirenler çalıyordu, sirenler ki sıkıntının, savaşın, gözyaşın ve kanın habercisi onlar...

“SUSUN!” sesiyle toparlandık. Irak’ta falan değildik. Savaş da yoktu. Üstümüze bomba da yağmıyordu. Bilakis eli silahlı askerler tarafından korunuyorduk, korunmaya alınmıştık...

Ring aracının o daracık penceresinden dışarıya bir göz atmıştım... O da ne? Adliye binasının önü, arkası, etrafı, kısacası her tarafı... Bir kalabalık, bir kalabalık ki mahşeri andırıyordu...

Alkışlıyorlar, el sallıyorlardı bize... Yerel ve ulusal basın oradaydı, bütün televizyon ve gazeteler oradaydı... Bizi karşılamaya gelmişti halk, görüntülemeye gelmişti basın...

Nedense aklıma, bazı televizyonlarda, bizimle ilgili yapılan haberleri izlerken ‘zom’ yaparak verdikleri ‘ip’

ve “sehpa” geliverdi... Kendi kendime; “yoksa bütün bu televizyonlar onun için mi buradalar.” şeklinde düşünmeden edememiştim.

Günlerden 22 Haziran 1999, birazdan, savcılar, hâkimler “İDAM” kararını okuyacaklardı yüzümüze. Ve ardından -muhtemelen- Akpınar meydanında sehpa kurulacaktı...

Kadir’in (Kadir bizimle birlikte yargılanan bir arkadaş) rüyası gerçekleşecek mi yoksa?

Sehpalardan nasıl sallandığımızı görüntülemek için mi bu kadar basın burada?

Ve bu kadar vatandaş bizi izlemek için mi toplanmıştı buraya?

El sallayanları, alkışlayanları görmüştüm, tekbir getirenler bile vardı...

Derken adliye binasının bodrum katına hızla daldırmışlardı bizi konvoy halinde. Öyle hızlı ve çabuk bodruma indirmişlerdi ki bizi; sanki kaçırılmıştık birilerinden.

Önce koyu bir karanlık, sonra lambaların yanmasıyla soluk bir aydınlık belirdi. Komutanlar emir vermişti. Ringlerden, önce jandarmalar inmişti. Komutanların talimatı gereği jandarmalar yerini almıştı. Adeta mevzilenmişlerdi...

Koca adliyenin bodrum katı. Kapılar kapalı. Üstümüze demir kapılar kapandığı halde etrafımızı jandarmalar sarmıştı...

Jandarmalar -güya- can emniyetimiz için bu önlemleri alınmış... Bilek kalınlığındaki demir parmaklıklarla örülü nezarethanelerden birine alınmıştık. Hemen bitişiğindeki de bir kadın ve üç kızı almışlardı...

Aramızda duvar vardı. Birbirimizi göremiyorduk. Ama aynı duygu ile çarpıyordu kalplerimiz.

Rutubet kokuyordu, nem kokuyordu. Kirli nezarethanenin duvarlarında ayakkabı izleri vardı. Günahı var ya da yok, suçlu veya değil ama içinde buldukları duruma isyan edercesine yer yer yazılar, sloganlar yazılıydı duvarlarda... **“Duvar, kirli duvar / yolunu biçtin.”** diye haykırmak geliyordu içimden Ve Yusuf(a.s)’u düşünmüştüm, Yakup(a.s)’un sabrını dilemiştim Allah’tan...

Suratlar sirke küpü; herkes heyecanın en doruk noktasındaydı... Üç yanımız beton duvar, bir yanı demir parmaklık. Demir parmaklıkların arasında uzatmıştık bileklerimizi. Jandarmalar diğer taraftan, açmışlardı bileklerimizdeki kelepçeyi. Kelepçe ete binmişti. İz bırakmıştı. Mosmor olmuştu bileklerimiz ama aldırma-mış, direnmeye çalışmıştık.

Kelepçenin bileğimde bıraktığı izin silinmesini hiç istememiştim. Kendi kendime; **“Şahit ol ey kelepçe! Kelepçenin izi... Duvar, kirli duvarlar, nem ve rutubet kokan nezarethaneler, dev binaların bodrum katları ve demir parmaklıklar! Şahit olun... Şahitlik yapın bize...”** diye mırıldanarak halet-i ruhiyemi Allah’a arz etmiştim.

Bekletilmiştik, demir parmaklıklar arkasındaydık. Parmaklıkların diğer tarafında jandarmalar bizi beklemekteydiler...

Sonra jandarmalar nezaretinde, bodrum kattan DGM salonuna çıkan bir merdivenden çıkartmışlardı bizi yukarıya. Yani mahkeme salonuna... Hâkim karşısında, tutuksuz yargılananlarla beraber yine 75 sanıktık... Mahkeme salonu tıka basa doluydu. Salonda sanıklardan başka kimsecikler alınmamıştı o gün. Biz

sanıklar ancak sığabiliyorduk kocaman duruşma salonuna...

Salonda gözlerimiz kamaşıyordu. Kim bilir belki de loş bir ortamdan aydınlığa çıkartıldığımız içindi. Karşı taraftaki pencereye bakmıştım. Hava sıcak olduğu için pencere açıldı. Cezaevine düştük düşeli ilk kez dışarı ile aramızda açık bir pencere görmüştüm. Sanki özgürlüğe açılan bir kapı gibiydi. Bir an kalkıp o pencereden kaçmak istemişim. Bu düşünceyle iyice bakmıştım ki; onun da demir parmaklıklarını görebilmişim. Hem de bilek kalınlığında demir parmaklıklarla... Hayalim yarım kalmıştı... Oysa dışarı ile aramızda ne kadar da az bir mesafe kalmıştı...

“Bir kuş olsaydım.” diyordum, kendi kendime. Bir kuş olsaydım ve bir kanat çırpma ile özgürlüğe kanat çırpseydim, çıkabilseydim buradan...

Bir kuş olsaydım şimdi, dışarıdaki havayı özgürce teneffüs edebilseydim...

Bir kuş olsaydım, bir kanat darbesiyle gökyüzünün maviliğine dalabilseydim...

Bir kuş olsaydım, uçup uçup gezseydim gökyüzünün sonsuz maviliğinde...

Bir kuş olsaydım, sert kayalıkların bağrından çıkıp akan soğuk sulardan içebilseydim...

Bir kuş olsaydım, bir kayısı ağacın gölgesi altında yatıp dinleyeydim...

Ama bir kuş değilim, özgürse hiç değildim...

Hayalimde bir kuş olup, her kanat çırpma istediğimde demir parmaklıklara takılmış, uçup özgürlüğe kanat çırpamıştım...

İlk duruşma olduğu için önce kimlik tespiti yapılmıştı. Sonra ifadelerimiz alınmıştı. Sıra avukatlarımız-

daydı... İstanbul, Ankara, Adıyaman, Elazığ ve Malatya barolarından 25 avukat katılmıştı, duruşmada, savunmalar uzun sürmüştü. ...

Zaman zaman müdahalede bulunuyordu mahkeme heyeti. Başkan hep kısa kesmek istiyordu ama uzun sürmüştü savunmalar. Öğleden sonra bir ara verilmişti. Tekrar nezarethaneye indirmişlerdi bizi. Susuzluktan dilimiz damağımız kurumuştu. Hepimiz birden lavaboya, çeşmeye hücum etmek istemiştik. Jandarmalar engel olmuştu...

Kimi “Tahliye var.” kimi “Yok” diyordu kendi aralarında. Her kafadan bir ses çıkıyordu...

Tekrar çağırmışlardı... Öyle yorgunduk ki; merdivenlerden zor çıkmıştık.

Mahkeme heyeti oturmuştu, biz de oturmuştuk. Kaldığı yerden devam edilmişti...

Ben dalıp gidiyordum yine...

O gün akşam geç saatlere kadar devam etmişti mahkeme...

Ve karar verilmişti; “**5 tahliye**” demişti savcı, heyet onaylamıştı....

Bir sonraki duruşma 22 Haziran 1999 tarihine ertelenmişti.

Tekrar cezaevindeki koşullarımıza bırakılmıştık...

Koşullar küçülmüş, bahçe daralmıştı sanki... Cezaevi, kelimenin tam anlamıyla bir zindan oluvermişti.

Bu kez 22 Haziran’ı bekleyecektik...

“Hele bir gelsin.” demiştik ve gelmiş geçmişti 22 Haziran... Lakin yine sonuç yoktu.

Şimdi de 22 Temmuz’u bekleyecektik.

Bekleyecektik ve yine günler geçmeyecekti. Dakikalar günler, günler aylar... Aylar, yıllar gibi uzun gelecekti...

Aslında idamla yargılanan hiç hiçbirimiz düzeni değiştirecek, devrim yapacak insanlar değildik. Varoşların çocuklarıydık hepimiz. Ve devletine, milletine sadık babaların çocuklarıydık...

Aslında biz devlete ihanet eden değil, ihanete uğramış bir nesildik.

Her türlü ezilmişliği ve yoksulluğu görmüş yoksulluklarla büyümüş, ezilmiş insanlardık..

İçimizde zengin veya bürokrat çocuğu hiç yoktu.

Hepimiz Allah'ına, kitabına ve devletine bağlı ailelerin mazbut çocuklarıydık.

Ama biz mevcut düzeni değiştirmekle suçlanıyorduk.

Aslında değiştirilen düzen bizim düzenimizdi. Bizim düzenimiz değiştirilmişti.

Ne var ki; varlığımız, postmodern darbeciler nezdinde potansiyel bir suçtu.

Aslında biz var olmakla suç işlemiştik.

Ama vardık işte...

22 Temmuz 1999...

Yine hâkim önündeydik.

Mahkeme salonu tıklım tıklım doluydu...

Çıt yoktu. Duruşmada yine tam tekmil 53'ü idam, 22'si 5 ile 15 yıl hapis istemiyle yargılanan 75 kişi sanık ve İstanbul, Elazığ, Adıyaman ve Malatya barolarına bağlı 25 avukat...

Malatya 1 no'lu DGM salonu belki ilk kez bu kadar hınca hınç sanık ve sanık avukatlarıyla dolup taşıyordu.

Hepimiz iki dudak arasından çıkacak sözü bekliyorduk.

Mahkeme Başkanı Şahin KURT, Savcı GÜNDÜZ'ün davadan çekilmesi nedeniyle GÜNDÜZ'ün talebini onaylanmak üzere Malatya 2 No'lu DGM'ye iletteceğini açıklıyor ve mahkemeyi 11 Ağustos 1999 gününe ertelenmişti...

Bilinmedik veya benim bilemediğim bir sebeple kulaklarım çınlamıştı... Ve gayrı ihtiyarı ağızımdan "İnna lillahi ve inna ileyhi raciun" diye bir cümle çıkıvermişti.

Hava zaten sıcaktı... Ve ben susamıştım. Havanın bu kadar sıcaklığını ilk kez hissediyordum.

Dilim, damağım kurumuştu. Ağızımda yine tükürük maya tutmuştu. Yutkunuyordum. Yeni süttten kesilmiş bir çocuk gibi farkında olmadan yutkunuyor ve dudağımı gelişigüzel dişliyordum.

Ne var ki, imtihanım uzamıştı; nasip kısmet yine kalkmamış, bu kez duruşma 11 Ağustos 1999 tarihine ertelenmişti...

Dedim ya biz sistemi değiştirmekle suçlanıyorduk. Kimimiz tahliye olmuştuk kimimiz de hiç cezaevine gönderilmeden yargılanıyorduk. 39 kişi aynı koşušta kalıyorduk. Bir kişi de revirde yatıyordu. Bayanlar koğuşunda da üç kızı ile beraber bir anne vardı, toplam 44 kişi idik. Yani tahliye edilenler dışında toplam 44 kişi kalmıştık Malatya E Tipi Kapalı Cezaevinde.

Aslında bizler, önceden hazırlanan bu senaryonun gönülsüz oyuncularıydık. İstesek de istemesek de bu

oyunu biz oynayacaktık. Zira bu oyunun oynanması için yer ve zemin de önemli idi ve senaryosuyla müsemma bir mekânda Malatya...

Oyuncular gönülsüzdü ama oyun aynen oynanıyordu. Malatya çalkalanıyordu. Bir kovalamacadır almış başını gidiyordu. Belki de görev verilmişti birileri tarafından her polis bu kadar insan yakalamalıdır diye. Ve polislerimiz görev başındaydı. Emredilen sayısınca insan yakalamalıydılar. Adeta insan avına çıkmıştı Malatya'da...

Malatyalıları, tutuklamak için gündüzler yetmemişti. Malatyalılar gece operasyonlarıyla takip edilmişti. Gösterilere katıldıkları gerekçesiyle gece yarısı operasyonlarıyla gözaltına alınanların sayısı hakkında bilgi alınamazken, vatandaşlar sıranın kendilerine ne zaman geleceği konusunda tedirgin bir bekleyiş içerisindeydiler...

Kadın erkek, genç yaşlı fark etmiyordu. Sayı lazımdı. Verilen emir sayısınca insan yakalanmalıydı Malatya'da.

Türkiye'de ilk defa bir gösteri nedeniyle bu kadar tutuklanma yapılmıştı. Tutuklananların sayısı -üç hafta her cuma namazından sonra yapılan gösterilerle- 200-300'e ulaşmıştı... Malatya E tipi Cezaevi, hakkını arayan insanlar ve onlara destek olanlarla doldurulmuştu.

11 Ağustos 1999...

11 Ağustos benim için tarihi bir gündür. O gün Türkiye'de güneş tutulmuştu ama benim için güneş yeniden doğmuştu ve ben 14 arkadaşım ile birlikte tahliye edilmişim.

Tahliye edilmişim ama mahkemeler dört-beş yıl sürdü...

Dört-beş yıl süren mahkemelerin soğuk koridorlarında yıllarca süründükten sonra idamla yargılanma talebim beraatla sonuçlanmıştı. Ama herkes benim kadar şanslı -belki de şansız- değildi... Bir yıldan başlamak üzere üç-dört yıla kadar ceza alan, hapis yatan arkadaşlarımız oldu bu olaylardan...

“28 Şubat Postmodern darbesinden en çok darbe alanların başında Malatya gelir.” demiştim. Çünkü 28 Şubat darbecileri, **1999 Malatya olayları**’yla Malatyalılara çok ağır bedeller ödettiler.

O gün Malatya’da tutuklananlardan kimisi işini, kimi aşını, kimisi eşini-yuvasını kaybetti. Kimileri de okulunu, eğitim-öğretimini, kariyerini ve istikbalini kaybederken, kimisi de sağlığını...

28 Şubat post modern darbesinde Malatya çok ağır bedeller ödedi...

Biliyorum; “9” rakamının içinde sonsuza uzanan tüm sayılar ne kadar masumsa, “28” sayısı da o kadar masum ve makuldür ancak benden bir fobi oluşturmuş olacak ki; “28” sayısı bana hep o malum süreci hatırlatır...

28 Şubat Sürecinden sonra, her “28 sayısı”nı gördüğümde ve duyduğumda; bende bir çarpıntı, dermansızlık, nefes darlığı, ağız kuruması ve titreme hâsıl olur, hatta zaman zaman bayıldığım bile vakidir...

Demem o ki; **28 Şubat post modern darbecileri**, belki idam etmediler ama idamdan beter ederek; (belki de bir ömür boyu sürecek) fobik bir hastalığa duçar ettiler beni...

Bu sebeple; bence de **darbelerin, baskıların ya sattığı mağduriyetler unutturulmamalı ve “ödenmiş bedeller unutulmasın”**, hatta hesap sorulsun...

GÖLGELER ERDİ SUYA

Fevzi ÖZDEMİR / Denizli

Büyücü, büyücü, ne bana hıncın?

Bu kükürtlü duman nedir inimde?

NFK

Gölgelerin gücü adına, bunca kan, barut, kızılca kıyamet. Yitip giden bir nesil... Sehpalarda solan fidanlar... Ve kahrolası adaletsiz adalet; bir sağdan bir soldan... Kapanmayan tek yara, gönül yarası derler. İşte, kanadı 32 yıl; Kapanmadı, kapanmayacak.

Bu vahşi boğuşma ortamından, sağ salim çıkabilmek; her sabah Tandoğan'ı, Beşevler'i, vukuatsız geçebilmek... Bir günü daha vukuatsız kurtarabilmek... Akşam eve kazasız belasız dönebilme dileği, seksen öncesi Ankara'nın en büyük arzusuuydu.

Olaylar, genel anlamda ideolojik sağ ve sol öğrenci grupları arasında geçiyordu. O zaman bu karışık ortama "anarşi" deniliyordu ve bugünkü anlamda terör yoktu. Belki de bunlar onun ayak sesleriydi.

Ege'den Ankara'ya istikbalinin peşinden koşan bizler için tek bir hedef vardı: Okuyup, adam olmak! Bu aşk ile yatıp kalkıyor, sevemesek bile Ankara'ya katlanıyorduk. O zaman Ankara CHP idaresindeydi. Tabii bu meşakkat demek, çile ve ızdırap demektir. Akmayan sular, kesilen elektrik, yetersiz otobüsler, kirli hava ile yokluktaki kuyruklar...

Buradan kurtuluşun, tek yolu, bir an evvel mezun olmaktı. Onun için, bizim çelik çomak oynayacak vaktimiz yoktu. Hem okuyup, hem de çalıştığımız için, geriye kalan az zamanımızı da, fikrî yönden gelişmek için harcıyorduk. MTTB çevresinde manevi gıdamızı Büyük Doğu, Diriliş, Maveria, Hareket Yayınları ve Risalelerden alıyorduk. Referanslarımız ise; Pakdil, İnan, Topçu, Zarifoğlu, Güngör, Meriç, Akif idi Kısakürek idi...

Beş yıllık zaman, su gibi aktı geçti. Çektiğim kura ile ver elini Darendeye. Eski adıyla (Triyandafil) otuz yapraklı gül demekmiş. Bahtımın ilk gülü açıldı işte. Gerçekten "dar ende" ve "uzun boyda" bir şehir! İlk ve son evler arası 12 km'lik vadiye sıralanmış, yedi mahalle. Bu kıraç toprakların yegâne zenginliği ise Tohma çayı, Somuncu Baba, zaviye ve Muhterem Hulusi Efendi. Biri toprakları, diğeri gönülleri suluyor her dem...

Bu topraklarda, zaviyeden bir çelebi, Tohma'dan bir ırmakta ben olabilirdim. Mısır'a hayat veren Nil gibi... Taşındığım bereketli alüvyonları taşırayabileceğim delta mı arıyordum hep.

Bir Cuma vakti indiğim ilçede, namaza ancak yetişmiştim. Kürsüde bir vaiz öyle güzel ve cesur konuşuyordu ki hayran kalmıştım. Kapıda görülen subay beynimde şimşekler çaktırdı birden. Sandım ki vaizi alıp götürcektir. Bir kürsüye, bir kapıya derken yüreğim heyecanla çarpıyordu. Derken askerlik şubesi başkanı olan asker ön safa geçti oturdu. Derin bir oh çekerek ben de rahatlamıştım.

Okulumuz şehrin dışına doğru ana yoldan içeriye sapılan küçük bir tepenin arkasındaki düzlükteydi. Burası eski çağlardan beri yurt olmuş minaresiz camiler ve camisiz minarelerin bulunduğu bir mahaldi. Zaviye yolu üzerindeki bu yere bu okul ne de güzel yakışmıştı. Okulda ilk tanışma, ilk dokunuş, ilk hocalık ne güzeldi. Rüya gibi her şey...

Okul kadrosu çok iyi ve uyumluydu. Görünürde herkes mutedil... Hızlandırılmış eğitimden iki öğretmen gelene kadar vukuat yoktu. Fakat eşdeğer kutuplar birbirini iter kuralınca, hissedilen ama görülmeyen bir karşı kümelenme var gibiydi. Öğretmenlerle her yere birlikte gidiyoruz. Düğünler, davetler, cemiyetler... Hayatımda bazı ilkleri de yaşıyordum burada.

Bir pazar, sabahın köründe Osman Ağabey'in götürdüğü mevlit töreni ve o saatte yediğimiz kebab kavurma... Bir diğeri ise mezar yangını... Geceleyin bir öğretmen arkadaştan eve dönüyordum. Köşedeki tepenin eteklerindeki mezarlığa doğru dönünce mezarlıktan yükselen büyük bir ateş ortalığı gündüze çeviriyordu! Duvarları boyunca ateşler yanıyor, bağıris, çağırışlar duyuluyor, insan karaltıları görünüyordu. Özellikle bir mezarın etrafında sıralanmış meşaleler dikkat çekiyordu. Gördüğüm bu manzara ancak rüyalarda olurdu. Birden korktum ve durakladım. Kendimi yokluyorum, hayal mi diye? Hayır, hepsi gerçek işte.

Hayatımda, böyle bir manzara, ne gördüm ne duydum ne de okudum. Birden aklıma Hüseyin Rahmi'nin romanları geldi. Acaba gulyabani ve hortlaklar gerçek midir? İşte sanki gördüklerim onlardır. Koşarak geriye döndüm. Meğer buralarda âdet yeni ölenin akrabaları mezarı başında ateşler yakarak birkaç gün nöbet tutarlarmış. Her nerde bir mezarlık görsem o geceyi hatırlar, korkarım.

Okulda günler güzel geçiyordu. Fakat yurdun dört bir yanından gelen haberler, içimizi karartıyordu. Malatya'da Fendođlu Suikastı, Çorum ve Maraş olayları derken Adana'da okulda kalan dört öğretmenin katledilmesi bizi iyice endişelendiriyordu. Üstelik bekâr olduğumdan muhafazalı iyi bir ev de bulamamıştım.

Teselliyi işimize sarılmakta buluyorduk. Öğrencilerle arkadaş gibiydik. Çoğunun yaşı da bana yakındı zaten. Gruplar hâlinde evime gelip gidiyorlardı. Seminer, sohbet devam ediyordu. Sebze meyveyi bol alıyor, yiyecek içeceği hiç eksik etmiyorduk. Biliyordum ki birçokları bunlar için geliyordu. Elma, portakalı bölüşmeden yiyenler, okulda bunları anlatıyorlardı. Ben de onlara hayat dersi veriyor “İstikbali, adam olmayı, ideal ve mefkûreyi” anlatıyordum. “Ballar balını buldum, kovanım yağma olsun!” misali...

Akşamüstü dersten sonra biraz oyalanmıştık. Bir öğrenci: “Hasan Hocamızı dövüyorlar!” dedi. Koşarak çıktık. Anayola varmadan son dönemeçte buranın yerlisi bir arkadaşımızın arkadan demir çubukla vurup kafasını yaralamışlar, üstünü başını yırtmışlar. Yüzü kanıyordu. Hastaneye, dikiş ve tedaviden sonra evine götürdük. Sessiz, sakin ve de aciz bu adamın hiçbir suçu, günahı yoktu. Ama asıl mesaj başka yere idi. Yerliye bile böyleyse...

Bu olaydan bir müddet sonra evime yine bir grup öğrenci geldi. Çay içtik, yedik içtik. Fakat hâlleri biraz te-dirgin gibiydi. Bugün sizde bir tuhafılık var diye üstele-yince: “—Biz aslında buraya izin istemek için geldik. Bu gece okulu basıp, müdürü vuracağız. Hocayı dövdüren odur. Öğrendiğimize göre şimdi sıra sizdedir.” dediler.

Uzun zamandan beri de uzaktan bizi izleyip koruma yapıyorlarmış meğer. Kafamda şimşekler çaktı. Hayatımda duyduğum en korkunç sözlerdi bunlar. Sakın ha!

diyerek fırladım yerimden. Benim için kimseyi vurmayın. Sizi mahvederler. İstikbalinizi karartmayın. Bu gençlik heyecanınızı kullananlar olabilir. Asla izin vermeyin. Yaptığınız bir hatayı, ömür boyu silemezsiniz diyerek; vazgeçirdim.

Yanlarındaki silahları alıp, daha sonra babalarına teslim ettim. Müdür beyi de uyararak, tedbir almasını, ortalığın kötü olduğunu ima ettim.

Takvimler, seksenlere yaklaşırken Ecevit Hükümeti 19 ilde sıkıyönetim ilan etti. İçlerinde Malatya’da vardı. İki gün sonra, üst katta ders işliyordum. Orta ikinci sınıftaydık. Çocuklardan biri; “Askerler geliyor.” diye bağırdı. Gerçekten anayoldan bize doğru gelen askeri araçlar vardı. İleriye geçip gideceklerini sandım fakat okulun hizasına geldiklerinde birden bize döndüler. Askerler atlayıp okulu sardılar. Az sonra kapı çalınmadan açıldı. Birkaç askerle bir başçavuş geldi “Arama yapacağız.” dediler. Çocukları tahtaya çıkarıp, öne çantaları ve sıraları, sonrada üstümüzü aradılar.

Tahtadaki gruptan bir cam bilye, yuvarlanarak sınıfın ortasına doğru aktı. Komutan muziplik olsun diyerek “İşte aradığımızı bulduk. Kimindir bu?” derken korkudan birisi çişini bırakıverdi. Hemen masadaki vazoyu devirerek olayı kamufle ettim. Herkes yerine oturunca tahtanın kenarına bırakılmış yeni bir suç aletini, küçük kalem çakıyı buldum.

Zil çalıp aşağı inerken son merdivenlerde müdürün kelepçeli bir vaziyette odadan çıkarılıp götürüldüğünü gördüm. Gizli evrak dolabında dosyaların arasında silah bulunmuş ve gidiş artık o gidişti.

Artan olaylar her geçen gün okulu ve bizleri de getiriyordu. Galiba doğum yaklaşmıştı sancılar onu gösteriyordu.

O gün okula biraz geç gidiyorum. Kanyona yakın arka yoldan geçerken yan taraftaki koruluktan önüme birisi atladı. Bu bizim eve gelip giden öğrencilerimizden biriydi. İdareye teslim ettiğim notlardan zayıf olduğunu öğrenmiş.

—Şimdiye kadar kimse beni bırakmadı. Siz niye zayıf verdiniz?” dedi.

Dediği doğrudu. Şimdiye kadar herkes onu şeyhin yeğeni diye kollamıştı. Fakat dersi çok zayıftı ve yıl boyu ikazlara da hiç kulak asılmıyordu. Ben de onlar gibi yapsaydım kendimi inkâr etmiş olurudum.

Bu تنها yoldan gelip geçen de yoktu. Uzakta bir genç kız karşı komşuya bir şey götürüyordu. Bizi görmedi bile. Hem bir kızdan yardım isteyemezdim ki? Dönüp nefesine seslendim.

—Hakkın olmayanı benden istiyorsan bu olmaz. Eğer sana haksızlık ettiğimi düşünüyorsan yaptığın doğrudur. Dedim. —Keşke sen değil de bunu diğerlerinden biri yapsaydı bu kadar kahrolmazdım. Beni bu halinle zaten öldürdün.” dedim. Utandı, mahcup oldu. Elleriyle yüzünü kapatarak, geriye kaçtı gitti. Okula vardığımda yüzüm hâlâ toprak gibiydi. Mustafa Bey “—Bir şey olmuş!” dedi. Anlattım, inanmadı tabii.

—Haydi, karakola gidelim onlar bulurlar. Dedi. “—Yok! Dedim. Çocuğu şimdi bir sürü döverler, alıp götürürler, zaten pişman oldu. Zarar da vermedi. Unut gitsin!” dedik, unuttuk gitti. Sonrasında çalışarak kazanmayı öğrendi tabii.

Bir akşam anayol üzerindeki çay ocağında çay içip sohbet ediyorduk arkadaşlarla. Bu çay sohbetlerinde bir yandan çayımızı içer bir yandan da gözüm yoldan geçen araçlardan 20 plakayı arar, rastlayınca sevinir, memleket hasreti giderirdim.

İlçenin bir köyünde hemşerimiz bir öğretmen varmış. Henüz tanışmamıştık. Benden gaz lambası için, bir teneke gaz yağı bulamamı istemişti. O günlerde bu en zor işti. Gaz, mazot, benzin çok zor bulunan şeylerdi. İlçede olunca her şeye elin uzanıyor sanıyor zahir. Kaymakama, karakola vs. gitsem de fayda yok. Çareyi bizim çaycı buldu yine. O da yarım teneke. Olsun dedik. Hiç yoktan iyidir. Üstelik daha da önemlisi, itibarı kurtardık. Karizmayı çizdirmeden.

Çarşıda, evlere dağılma vakti geldiğinde, bizimde en zor saatlerimiz başlıyordu. Herkes sıvacık yuvasın giderken, biz yalnızlığımıza gömülüyorduk. Çoğu zaman Mustafa Bey'le yoldaş olurduk birbirimize. Urfa / Bozova'lı Fen bilgisi Öğretmeni Mustafa Bey... Mertti, dürüsttü, çalışkandı. Namazlı niyazlıydı. Kur'anı da öğrenmişti.

—Haydi, dedi bize gidelim çiğ köfte yapayım da gör bak. Adını duyduğum, ama tadını bilmediğim bu şeyi merak ediyordum. Gittik köfteleri yiyip çayları içtikten sonra “—Çok geç olmadan ben gitmeliyim.” Dedim, çıktım. Beni geçirmek için tüfeğini alıp o da çıktı. Tüfeğini çoğu zaman yanında taşıyordu. Çarşıda, pazarda omzunda gezdiriyor, bazen de kuş avlamak bahanesiyle getiriyordu. Bütün ısrarlarına rağmen bana da aldırmadı, gitti. “—Kardeş insanlar boş olmadığımı bilsinler. Silahı var desinler.” Derdi.

Doğunun anayolu burası olduğundan trafik çok işlekti. Araçlar geceleyin yolu aydınlatıyordu ama elektrik direkleri ve lambalar epeyce uzaktaydı. Karşıdan gelen araçlar, yüzümü aydınlatıyor, kimliğimi ele veriyordu. Beyaz pardösü bir tek bende vardı üstelik. Uzaktan gelen dört beş kişilik grubu fark ettim. Yaklaştıkça endişelenmeye başladım. Kapüşonlu ve parkalı oldukları için, tam yüzlerini seçemiyordum. Aynı hatta karşılaşmamak için, yolun öbür yanına geçim. Hizama gel-

diklerinde durdular. Belki de ne yapacaklarına karar veriyorlardı. Derken, bana doğru taşlar gelmeye başladı. Her araç geçtiğinde, ortalık aydınlanıyor ve taşlar hedefini daha iyi buluyordu. Ayaklarım ve bacaklarım isabet alıyordu. Asıl korkum darp eder ve bıçaklayıp, vururlarsa diye... Taşlara çoktan razıydım. Bunlar ihtimal ki diğer lisenin öğrencileriydi. Saldırıları genellikle çaprazlama yapıyordu zaten.

Durum ciddi görünüyordu ve ben gruptan önce davranıp lambalara kadar koştum. Az ilerde askerlik şubesi vardı nöbetçi de önünde duruyordu. Sıkışırsam oraya sığınırım diyordum. Grup bir müddet arkamdan koştu. Fakat ben erken davranmakla iyi etmiştim.

Lambalara ulaştım ve şehre girdim. Arkamdan gelen de yoktu. Şükür, ucuz atlattık ama acaba bunlar kimlerdi? Nasıldı, nedendi? Derken, zihnim allak bulak olmuştu.

Eve yaklaşıp, ana yoldan, paralel yola döndüğümde, tam önümde park etmiş bir araba. Kafamı hâlâ toparlayabilmiş değildim. Arabaya dalgın bakarken, sigara ateşinden, içinde birilerinin olduğunu fark ettim. Farların önünde tavşan gibi dikilip kaldım. Geriye dönmeyiz, ileriye geçemezdim. Sanki kapana kısıлып kalmıştım. Yan pencereler açıktı ve yanından geçerken beni tarayacakları açıktı. Yine de bir hamleyle karşı tarafa geçtim. Araba hizasında boyunu geçinceye kadar ölüp ölüp dirildim. Dünyanın en uzun anı, herhâlde bu andı. Ölümü bu kadar yakınımnda hissettim ve kabullendim! “Ölüm bize ne yakın ne uzak bize ölüm! Bir yandan terliyor, bir yandan şahadet getirip “Bu gece vakit tamam!” diyordum.

Arabayı geçerken ha şimdi ha şimdi ateş ederler diye bekliyorum! Derken geçtim. Bir şey de olmadı. Ok gibi fırlayıp eve girdim. Işığı açmadan, duvarın arka-

sında bekledim. Herhâlde kapana girmemi bekliyorlar dedim. Zaten evin korunaklı bir yanı yoktu. Kapı ve pencere doğrudan sokağa açılıyordu. Pencerenin altına, sipere yattım. Öylece uzanıp kaldım. Böylece kaç saat kaldım bilmem. Türlü düşüncelerle sorularına cevap bulmaya çalışıyordum.

Epeyi zaman geçti. Beklerken müthiş bir patlama sesi duyuldu. Ardından feryadı figanlar arka arkaya sıkılan yüzlerce mermi. Bağırış, çağırış... Yattığım yerden, neler olabileceğini tahmin etmeye çalışıyordum. Kapıya, pencereye yaklaşıyorum fakat dışarıdaki kızılca kıyametin etkisiyle sokak gündüz gibi aydınlanıyordu. Herhâlde hedefi şaşırıp yanlış eve saldırdılar diyordum, kendi kendime. Aslında bu yanlışlık belki de benim hayatımı kurtaracaktır diye seviniyordum.

Uzun uğraşlardan sonra feryatlar kesildi. Tek tük bağırışmalar ve ağlayanlar dışında başka bir ses duyulmaz olmuştu. Birden sabah ezanını duydum. Bu sesi, hiç bu kadar özlememiştim. Oh dedim. Geçmek bilmeyen saatler, tükenmek bilmeyen gece... Nihayet sona erdi. İnsanlar hareketlenip sokaklar ayaklanınca, pencereyi açıp sokağa baktım. Bir felaket gelip geçtiği belliydi. Çıkıp olanları anlamaya çalıştım. Az ilerde bir ev yanmış. Atılan silahlar, yangın ihbarıymış. Sirenlerse itfaiye ile ambulansların. Araba ise sarhoşların marifetleriymiş meğer.

Bir gecede bu kadar tesadüf nasıl olur? Diye düşündüm. Yoksa rüya mıdır dedim? Hepsi gerçek, hepsi aşikâre ve ben korkularla bu geceyi yaşadım işte.

Tüm umutları, kayısı dallarında asılı duran, bu güzel insanların yurdunda bu çocuklara ışık olabilmek için kelebekler misali uçarak geldiğim bu vadide tüm heyecanım ve ümitlerim tükendi. Orada kalışımında bir kelebek ömrü kadar sürdü zaten.

Milenyuma ramak kala seksenlerin, hazan mevsimi eylül, bir darbe ile daha da hüznünlendi. Bir kez daha düdük çaldı oyun bitti. Sahne ışıkları bir bir yanarken esas oyuncular birer birer sahneye geldiler. Gölgele çekildi. Ortalıkta kalakalan biz olduk yine! İşte sobelendik yeniden! Yine “Kandillere katran döktü! Haki renkte geceler.” Bir hızlı sürecin arkasından gelen tayinim ne yazık ki aylarca ihtilal yasaklarına takılı kaldı.

...

ÖDENMİŞ BEDELLER VE MAHŞERE KALAN HESAPLAR

Abdullah ÖZDEMİR / Nevşehir

Yıl 1997... Sıcak bir Haziran günü. Babamın elinde renginden ve üzerinde ki mühürden anlaşıldığı kadarıyla resmi bir belge... Öğretmen olarak atamam yapılmış. Bende şükürle birlikte tarifi imkânsız bir sevinç ve heyecan...

Nerden bilebilirdim rahmetli anamdan emdiğim sütlerin bir gün burnumdan fitil fitil getireceğini?

Hükümet değişikliği ile birlikte kurumda her şey altüst oldu. Dayanılmaz bir psikolojik baskı ve yıldırma politikası. Müfettiş üstüne müfettiş, Genel Müdürlükten daire amirleri...

Çocuklarla serbest etkinlik yaptığımız bir gün Müdür Bey beni odasına çağırdı. Oda kalabalık ve yabancı insanlarla dolu... Ben içeri girince üçü erkek biri bayan dört yabancı ve müdür içeride kaldı diğerleri dışarı çıktı. Müdür misafirlerin Genel Müdürlükten Eğitim Dairesinin başkan ve başkan yardımcıları olduğunu söyledi. Erkeklerle tokalaştım, hanımefendiye uzaktan hoş

geldiniz dedim. Bayan kendisinin eğitim daire başkanı olduğunu söyledi ve elini uzattı. Ben kendisine nazikçe prensip olarak bayanlarla tokalaşmadığımı ve beni mazur görmelerini söyledim. Hemen yaygara koptu. Ortam gerildi. Ve klasik sahne tekrarlandı. Koro halinde laiklik elden gidiyor, irtica hortluyor, çağdaş yaşamı içselleştirememiş beyinlerin burada ne işi var teraneleri yüksek sesle dillendirildi ve ben odadan resmen kovuldum. Valilik soruşturmaları, Genel Müdürlük soruşturmaları ve polislin sıkı markajı altında birinci yılımı doldurdum. Asaletim tasdik edilmedi. Geçici görevlendirmeyle ilçeye gittim. Hakaretler, aşağılamalar haddi aşınca direk teftiş kuruluna şikâyet dilekçesi yazdım. Gelen müfettiş benim şikâyetlerimi dikkate almadığı gibi bana makam atlayarak dilekçe yazdığımdan dolayı uyarı cezası verip gitti. Kurumda beraber çalıştığımız bayan mesai arkadaşlarımız, yüksek sicil notu alabilmek için il müdürü ile birlikte hareket ederek maalesef çok alçakça iftira kampanyaları başlattılar. Açığa alınmam için valilik makamına yazımı bile gönderdiler. İçlerinden birinin vicdan azabı duyarak ifadesini geri alması neticesinde bu atakları da akim kaldı. İkinci yılımı doldurmama az bir zaman kala il müdürü makamına çağırdı. Yanında iki kişi daha vardı. Müdür ilk kez bana hoş geldin dedi. Halimi hatırlı sordu. Hatta çay söyledi. Geçmişimden ve ailemden bahsetti. Dersini iyi çalışmış olmalı ki sayesinde geçmişime yolculuk yaptım. Sonunda ağızındaki baklayı çıkardı. Beylerin devlet görevlileri olduğunu ve artık onlarla muhatap olmam gerektiğini söyledi. O şahıslara kim olduklarını sorduğumda bana “burada soruları biz sorarız” dediler. Arkasından da şunu belirttiler: “Dediklerimizi yapmazsan hayatını karartırız.” Benden o dönemde ilimizde faaliyet gösteren dört tane vakıf, bir tane kitap evi ve buralarda etkin rol alan “vakıf insanlar” hakkında detaylı raporlar istediler. Ayrıca bu “irtica yuvalarını”

kimlerin finanse ettiğini öğren talimatı verdiler. Bunlar içinde lütfedip üç gün süre tanıdılar. Neye uğradığımı şaşırımdım. Öyle bir tablo çizdiler ki ülke işgal altında. Ya da ben bu memleketin insanı değilim. Oradan ayrıldım. Yetişmemde katkısı olan, memleket mevzularında kafa yoran ülke sevdalısı büyüklerimle istişarelerde bulundum. Durumumu bilen, beni tanıyan bu insanların hepsi de o kişilerle anlaşmamı, aksi takdir de çok sıkıntılar yaşayacağımı söylediler. Üç günün sonunda yine aynı mekân da aynı şahıslarla buluştuk. Konuşmamı söylediler. Onlara bu günden itibaren can güvenliğimden bile endişem olduğunu söyledim. Staj dönemimde “başarısız olduğum için asalet işlemlerimi askıya aldıklarını” hatırlattıktan sonra o kurslarda öğrendiğim bir şeyi kendilerine söyledim ve şu talepte bulundum: “sözlü emirlerin bağlayıcılığı olmadığını bunun için yazılı bir görevlendirme yapmalarını, elimde bir belge olmasını...” Bir anda içeride kıyamet koptu. Küfürler, hakaretler, Cumhuriyet ve Atatürk düşmanlığı ve kendi kafalarınca bana istikamet göstermeler. Bana İran’a git dediler. Beynimden vurulmuşa döndüm. Söyledikleri sözlerin hepsini de kendilerine iade edip odadan çıktım. Aylarca hep peşimde iki kişiyle gezdim. Gönül birliği ettiğimiz aynı pınarlardan beslendiğimiz kardeşlerimiz artık mesafeli durmaya başladılar. Sanki bana karşı gizli bir boykot uygulanıyordu. O kadar sıkıldım ki çareyi kaçışta buldum ve askere gittim. Ama dosyam birliğime benden önce ulaşmış. Aynı muameleleri orda da gördüm. Askerlik dönüşü yeniden görevime başladım. Bu arada da düğün hazırlıklarım hız kazandı. Düğün davetiyelerinin basıldığıнын ertesi günü Afyon’a tayin kararname önüme kondu. Düğün sonrasına kadar kararnameyi tebliğ etmemelerini rica ettim. Kabul etmediler. Rapor almak için devlet hastanesine gittim ama acı tabloyla orda da karşılaştım. Üstüne basa basa bana hiçbir şekilde yardımcı olamayacaklarını söyledi-

ler. Kararnameyi imzaladım. Afyon'a gittim. Kadromu huzurevine verdiler. Gaye ek ders ücreti almasın. Göreve başladıktan sonra düğün için izin istedim. İnanmadılar. Davetiyemi gösterdim ve kendilerini de davet ettim. Davetiyenin üzerindeki "Her şey kader ile takdir edilmiştir, kısmetine razı ol ki rahat edesin" yazısını okuyan müdüre hanım beni odasından kovarak sekreterine: "bunlardan ne beklenir, bu adamı benimle bir daha muhatap etmeyin, ne istiyorsa yapın ama bu odaya bir daha almayın" dedi. Durumun vahameti ortadaydı. Bu süreçte ilk kez ürktüğümü hissettim. Durum benim için her geçen gün ciddileşiyordu ve zamanın daraldığını hissediyordum. İlk kez o zaman keşke dedim. Keşke nişanlı olmasaydım... Böylesi bir ortamda düğün yaptık. Üç ay sonra da görevime son verildi. Yıl 2000, aylardan eylül ve benim için artık "güz". Bir sürü borç. Hayalleri olan genç bir eş ve ...

Memleket küçük. Bir anda mimlendim. Anarşist, terörist ve militan lafları sesli bir şekilde dillendirilmeye başladı. Mahkemeleri kaybettim. Avrupa insan hakları mahkemesine gitmeyi kendime yediremedim. Elin "gavurundan" adalet dilenmeyi zül olarak gördüm. Yıllar sonra bilgi edinme yasası çıkınca yoğun uğraşlar neticesinde hakkımdaki bütün belgeleri topladım. Çok enteresan bilgiler edindim. İlimizin Valisi ve Emniyet Müdürü "aldıkları duyumlara" istinaden benim irtica odaklarıyla sıkı ilişki içinde olduğumu ve devletin yapısı için tehlike arz ettiğimi rapor altına alıp hemen görevime son verilmesini istemişler. Altına da kapı gibi imzalarını basmışlar. Teftiş Kuruluda bu raporu baz alarak, yandaşlarının iftira dolu ifadelerini de ekleyerek kocaman bir dosya hazırlamış. Bir sürü süslü cümle. Çalıştığım üç yılı görmezden gelerek adaylık sürecinde başarısız olduğumdan başlamışlar, devletin temel yasalarını ve Cumhuriyetin ilkelerini anlamakta

ve içselleştirmede güçlük çektiğimi söylemişler. Bayanlarla tokalaşmadığımı, bundan dolayı da çağdaş yaşamı benimseyemediğimi zırvalamışlar. İmam Hatip Lisesine çok sık gittiğimi ve oranın yurdunda kaldığımı; İmam Hatip Lisesi, Kur'an Kursu ve MGV ye kurban derisi topladığımı, Nakşîlerin toplanma merkezi olan "devlet kitabevi" ile sıkı münasebetim olduğunu benim anarşistliğimin, teröristliğimin ve militanlığımın sebebi olarak belgelemişler. Rabbime sığındım ve şükrettim. Hırsız dememişler, hortumcu dememişler, katil dememişler, ahlaksız dememişler diye. Enteresandır çok aramama rağmen hala zikredilen devlet kitapcevini bulmuş değilim.

Günlerce iş aradım. İnşaatlarda çalışmayı denedim ama yapamadım. "Büyükler" adres verdiler. Gittiğim yer çok katlı bir ticarethane. Görüştük. "Hacı Ağabey" asgari ücretin 120 lira olduğu bir zaman da sigorta istemediğim takdirde bana 80 lira verebileceğini söyledi. Kendimi çok aşağılanmış hissettim. ***"Dava arkadaşlarım" beni gördüklerinde yollarını değiştirdiler. Gittikçe yalnızlaştım. "Mağduriyetiniz mağduriyetimizdir" diyenler irtica ile bize gelmeyin dediler. Onların idareci atamalarına ve tayinlere müdahil olmak gibi daha ehemmiyetli işleri vardı. Siyasiler hep oyaladılar. Bürokratlar yetkinin kendilerinde olmadığını söyleyerek hep birbirlerinin üzerine attılar.***

Eşime "bu gidişle benim gönlüm bizim camiaya karşı kapılarını kapatacak, o noktaya varmadan sen müracaatını yapıp öğretmenliğe başla, vebali benim boynuma" dedim. Eşim şimdi öğretmen ben ise "dağdakilerin" bile affının konuşulduğu şu ortamda hala asgari ücretle çalışan bir işçiyim. Biri lösemi tedavisi gören iki çocuğum var. Vakıf insan parolasıyla yola çıkmıştık. Durumu-

muz ve halet-i ruhiyemiz ortada. Kendi kendine bile yetemeyen biri...

İçim çok acıyor.

Yüreğim yanıyor.

Beni bu hale getirenleri de,

Elinde imkân olup iade-i itibarda bulunmayanları da

“Kimsesizlerin Kimsesine” havale ediyorum.

İyi ki “O” var...

Ve asla hakkımı helal etmiyorum!

...

BİN YILLIK SÜREÇ (!)

Ali SEVİNÇ / Bursa

Bir Yola Düşmek.

Dokuz yüz yetmiş altının güzüydü. İlkokulu bitirdiğim yılın güzü. Sabah güneşi karşı tepenin sivrisinden altın gibi yeni doğuyordu, yeni bir günü, yeni umutları müjdelercesine. İki gözünde iki küçük süt dolu bidon olan heybeyi taşıyan karakaçanın yularını çekerek ilerliyorum. Arkasında toz bulutlarını estirerek yaklaşan eski bir minibüs yanıma gelince durdu. Babam kapısını açarak; “gel oğlum, bin arabaya.” derken hayvanın yularını arkadan gelen Nefize yengenin aldığını gördüm. Arabaya biner binmez hareket ettik. Babamın o günkü heyecanını hiç unutamam. Beni okutmaya götürdüğünü anlatırken gözlerindeki parıltıyı da. O yıl her yere İmam Hatip okulları açılıyormuş. Beni o okullara yazdıracakmış. İlk defa böyle bir okul adını duyuyordum. İlçeye varışımı, okulu ilk gördüğüm anı, okul müdürü olduğunu sonradan öğrendiğim Salih Hocamı da hiç unutmam. Kuran’ı bilmediğim için önce Kuran kursu, bir yıl sonra da ortasından yemekhanenin kapısının

açıldığı tek sınıfı olan İmam Hatip' e başladım. Sebep olan herkese duacıyım.

İşte benim yeni girdiğimi sonradan fark ettiğim yolun başlangıcıydı bu. Sabah namazlarında beni alnımdan öpen Çarşı Cami'inin rutubet kokulu halıları alın yazımın diviti, mürekkebiydi belki. Namazdan hemen sonra kâh aydınlık, kâh alacakaranlıkta Karyağmazlı Mustafa Abimiz bizi doyurur: "Haydi yavrularım, Allah zihninizi açık etsin." diyerek bizi derse uğurlardı. Her gün yeni bilgiler öğrendiğim okuluma, her gün yeni bir heyecanla giderdim. Derslerim bitince de kitap okurdum. Babamın Perşembe günleri kimden göndereceği belli olmayan on lirayı sabırsızlıkla bekler, alınca da kitapçı Mehmet abiye verir yeni bir kitap alırdım. Seyyid Kutub'u, Hasan El Benna'yı, Risali-i Nur'u susamışçasına okurdum. Okudukça öğrenir, öğrendikçe düşünürdüm.

Hasan el Benna'nın, İskilipli Atıf Hoca'nın, Malcolm X'in, Metin Yüksel'in Şubatta şahadet şerbetini tattıklarını öğrendim."Neden şubat?" diye hayatım boyunca hep düşünmüşümdür, hâlâ da düşünürüm. Ta o yıllarda takmıştım şubata. Azrail (as), o aylarda bizim mahalleden hiç ayrılmamış. Şubatta mı keramet, Azrail'de mi? Bilen varsa söylesin.

Belli bir kültürün kaynağından beslendiğimden olmalı, ülkemin kadınlarını; anam gibi "Osmanlı", öğretmenlerini; okul müdürüm Salih Hoca, yoldan geçenleri, bize fitresini, zekâtını verirken "Allah zihninizi açık etsin, bu vatana hizmet ettirsin." diye dua eden Ömer abim, Abdullah amca gibi sanırdım. "Allah vardır." desem, "Niçin?" diye sorma densizliğini gösteren olmaz diye düşünürdüm bu memlekette.

Çanakkale'ye, öğretmen okuluna gittiğimde aynı evi paylaşalı üç beş gün olan arkadaşımın sofrası başında:

“Ali, bana Hıristiyanlık İslam’dan daha çekici geliyor.” demesi ve sınıfta bir Cuma günü –Namaza gitme- tartışması yaparken başka bir Ali’nin; “Öğretmenin namazla ne işi olur?” demesi beynimi allak bullak etmiş, günlerce uyuyamamıştım. O zamana kadar sanal bir âlemde yaşamışım sanki. Yavaş yavaş uyanmaya başladım bitmesini hiç istemediğim rüyadan. Çocukluğumda öğrendiğim şubat şehitlerine de söylenmiş olmalıydı bunlar. Demek ki bundan sonraki ömrümde bu tiplerden bolca görecektim. Okulumda başörtüsü için mücadele eden iki kız öğrencinin resmini görmüştüm gazetede. Edirne’de, rektörlük binasının önünde iki garip. Hayatın tabiatı gereği biri benim eşim oldu daha sonra. Yıllar önce girdiğim bu kutsal yola beraber devam edecektik.

Hicret Mevsimi

Siirt, Batman derken doksan altının güzünde de Bursa’ya atandık. Bizim meslekte güz hicret mevsimiydi. Oralarda eşim örtüsüyle derslere girebildiği için yaklaşık on sene kalmıştık. Üç kez bu tarafa tayinimiz çıktı gelemedik korkudan. Buralarda memleket havasının sert olduğunu tahmin etmek zor değildi. Refah-Yol hükümetinin kurulmasının getirdiği ümit varlıkla gelmiştik Bursa’ya. Öyle ya, demokrasinin nimetlerinden bizim de nasiplenme zamanımız gelmiş olmalıydı. Uludağ’ın güney yamacındaki şirin bir köy olan Güneybudaklar’a vermişlerdi. Güneybudaklar Köyü 100. Yıl İlköğretim Okulu. İki öğretmenli bir okul. Ben müdür, eşim öğretmen. Dağın başında kimseler uğraşmazdı bizimle. Başımızı örtmüşüz, namaz kılmışız günde bilmem kaç kere, kitabımızı okumuşuz ya da orucumuzu tutmuşuz, kime neydi. Gül gibi geçinip gidecektik.

Hava Bulutlanıyor...

Ekim ayı ortalarıydı. Salı ya da Çarşamba. Sınıfın penceresinden baktığımda üç kişi geliyordu okula doğru. Siyah takım elbiseli, ellerinde siyah çantalarıyla üç siyah adam. Bu yürüyüşü tanıyordum. Kapı girişinde karşıladım kendilerini.

-Hoş geldiniz.

-Hoş bulduk.İlköğretim müfettişi.....

-İlköğretim müfettişi...

-İlköğretim müfettişi...diye başlayarak takdim ettiler beyefendiler kendilerini. Küçük odama aldım. İçi yanmaya hazır sobamı çırayla tutuşturdum. Soba tutuştu ya benim yüreğim de öyle. İçimde fırtınalar esiyordu. Eşimi örtüsüyle görünce bu adamlar nasıl tepki vereceklerdi? Kırıcı olacakları kesindi. Moralimiz bozulacaktı, benimki yeterince bozulmuştu zaten. Ya hakaret ederlerse. Ben sabredemezsem... Bu düşünceler içinde eşimin sınıfına girdim. Okulu teftişe gelen görevlilere, okuldaki görevlilerin “Hoş geldiniz.” deme cesaretleri yoktu, görevlerini tam yaptıkları halde. Öğretmenimi cesaretlendirerek odanın kapısını önce ben açar halde arkamdan içeri giren eşim, çekingen ve kısık sesle, “Hoş geldiniz, nasılsınız?” diyebildi usulca. Dil ucuyla “Hoş bulduk.” Dedi içlerinden biri, hal hatır kısmıyla hiç ilgilenmedi. Eşimi bir bahaneyle sınıfa gönderdim. Ortamın havası tamamen değişmiş, yüzlerinde az da olsa görülen tebessümün yerini asık suratlar almıştı. Kapıyı kapatıp yüzümü odaya döner dönmez;

-“Olmaz Ali Bey” dedi.”Böyle olmaz.”

-Nasıl hocam? Ne olmaz.

-Ne olur mu? Kılık kıyafet yönetmeliği denen bir şey var. Bu devletin kuralı, kanunu var.

-Sayın Hocam biliyorsunuz bu kanun değil. Aksine Anayasamızın yirmi dördüncü maddesi gereği “terk etmek zorunda olmadığımız” temel bir hak.”Anayasamızın 24. maddesi gereği terk etmek zorunda olmadığım...” cümlesini avukat kardeşim Hasan Ali öğretmişti. Bütün savunmalarımızın başköşesine bu cümleyi yazar, geriye kalanını da bu cümleden beslerdik. Bayılırdım bu cümleye.

Anlayacağınız klasik tartışma başladı. Biri dedesinin hacılığını, biri nenesinin örtüsünü, diğeri de insanın yaptıkların bir ehemmiyeti olmadığını, kalbinin temiz olmasının önemini anlatıyordu sıra sıra cümlelerle. Bu cümleleri o kadar çok duymuştum ki, defaatlerin verdiği sıkıntı başımı ağrıtmaya başladı. Özellikle “Herkesin kanunlara uyması gerektiği..” cümlesine dayanamıyordum.Sanki kendileri çok uyuyordu kanunlara, görevlerini çok iyi yapıyorlardı(!).

-“Hocam” diyerek araya girdim.

-Kanunlar ihtiyaca göre düzenlenir, gerektiğinde de değiştirilir.

-Olur mu Ali Bey? Herkese göre kanun mu değişir?

-Esas olan öğretmenin işini yapması, kılığıyla kıyafetiyle, çorabının rengiyle uğraşılıyorsa, değiştirilmeli elbet.

Bir klasik “kalas” cümle daha geldi; “O zaman ben de okula şortla geleyim, olur mu hiç?” Olmazdı elbet. Olmayacağını, olamayacağını o da biliyordu. Ama bu misalin konumuzla ne alakası vardı? Anlaşılması için bütün kitapların okunduğu, “büyük kitabın” büyük hükümlerini anlayacak kapasitede olmadığı “şort” örneğinden belliydi. Örneği gibi kısacık düşünebiliyordu.

Süre epey ilerledi.(Kanunlara uymak mı lazım, uymamak mı?) konusunu lise öğrencisi edasıyla tartıştı-

yoruz. Ben özellikle uyma konusunda seçici olunması gerektiğini, o ise “ne olursa olsun, sorgulanmasın, uyulsun” tezini savunuyor. Amir-memur ilişkisini de kullanarak dediğinin kabulünü istiyor. Baktım konuşmanın sonu sıkıntı doğuracak. İki üç dakika sustum. Cümlelerinde bir virgül aralığı bulup; “Haklısınız hocam. Kanunlara uymak gerek.” der demez fikirlerini kabul ettirmenin verdiği gururla ve gülümseyerek baktı gözlerime. Konuşmasına fırsat vermeden devam ettim;

“İstanbul’da Ankara’da öğretmenler sokağa çıkıp çeşitli konularda –Hakkımızı istiyoruz- diye bağırıp çağırıyor, polisler de onları bir güzel dövüyor. Çünkü kanunlara göre gösteri yasağı var.”

“Olur mu hocam. O başka...” diye celallendi hemen. Amacım öğretmenlerin haklarını aramalarına karşı olmam ya da yöntemlerini beğenmememle ilgili değildi.

“Tabi ki olmaz. O öğretmenler sizin görüşünüzden.” diye cevap verince, sınıfına dahi girmedeği, daha da önemlisi konuştuğumuz süre içinde yanımızda olmayan eşimi kastederek koltuğunun altında tuttuğu teftiş defterini bana gösterir halde bir cümleyle olayı noktaladı:

-Bana kara kabuklu defteri açtırma Öğretmenim, Hoca Hanım’ın öğrencileri (üç aylık birinci sınıf öğrencileri, okumaya Nisan ayında geçecekler) Atatürk’ü bilmiyor.

Hiçbir şey diyemedim. Kim ne diyebilirdi ki.

“Adamlar!” bizi adam yerine koymadılar ki, teftiş yapmadan çekip gittiler.

Şubatta Hava Çok Soğuk, Geceler Çok Uzun...

Hükümete karşı topyekûn saldırılar devam ediyordu. Her akşam televizyon programlarını “Sıra gecesi”

disiplininde dolaşan yeni yeni figüranlar çıkıyor. Ali Kalkancılar, Fadime Şahinler, Müslüm Gündüzler... Kiminle iki dakika görüşsek konu bunlara geliyor. Meczupların attığı taşları çıkarmaya çalışıyoruz dipsiz kuyudan. Oyuncuların ustalığına kendini kaptırılmışlardan kimileri öyle laflar ediyor ki yutuyoruz çoğu zaman, sabrediyoruz. Bu arada köydeki her tavrımızın bir yerlere fısıldandığından da haberdarım. Soğuk kış günleri. Halkın kahvehanede geçirdiği zaman- uzun gecelere oranla- çok fazla. Uzun zamanda işini gücünü hanımlara devretmenin rahatlığıyla memleket meseleleri (Fadime'si, Kalkancı'sı, Müslüm'ü) uzun uzun mütala ediliyor.

“Bu sakallıların hepsi sapık.”

“Utanmaz karı, bi de örtülü.”

“Hacının-hocanın başbakanlıkta ne işi var?”

“Bunların derdi okumak değil, ortalığı karıştırmak.” (Polislerden cop yiyen 10–12 yaşlarındaki kız öğrencilere)

Kısacası “ağzım var, konuşurum” güruhunun tamamı konuşuyor.

Bu cehaletle bir eğitimci olarak savaşmalıydım. Bu bana inancımın verdiği bir görevdi, diye düşünüyordum. Neler yapmam gerektiğini Hacı Rüstem, Mustafa Abi ve birkaç dostla paylaşıyor, onların da fikirlerini alıyordum. Zaten aklımda bir proje vardı. Sadece uygulama zeminin araştırıyordum. Bir gece benim evde toplanıp projemi açıkladım. “7'den 70'e Kuran öğreniyorum.” Her akşam bir evde toplanıp kurs verecektim. Bu köyde Kuran'ı herkes bilecek, cehalet bitecekti. Arkadaşlar desteklediler ve başladık.

Bir cuma günü ezan okunurken hızlı adımlarla camiye koştum. Ezan bitti, ilk sünneti kıldık, herkes bek-

liyor. Ön tarafta sağa sola bakışmalar başladı. Belli ki hocaya bakıyorlar. Hoca şehirden gelmemiş, namazı kıldırarak kimse arıyor gibilerdi. Ön tarafa gidip ya-vaşça cübbeyi, sarığı giyip minbere yöneldim. Cemaat şaşkın şaşkın bana bakıyordu. Haklılardı elbet. Cuma kıldırarak okul müdürü. Hiç görmedikleri, karşılaşmadıkları bir durumdu. “Öğretmenin namazla ne işi olurdu!” Hele hele namazı kıldırarak. Bunların hesabı daha sonra sorulacaktı bana. *(Okul müdürü nasıl namaz kıldırır? diyen müfettişe: “Namaz kılabilir mi?” diye sorduğumda, “O kimseyi ilgilendirmez, kılsa kılın.” demişti. Ben de; “Namaz kılma ile kıldırmanın arasında bir ayak boyu fark var hocam, gerisi hep aynı.” diye karşılık vermişim.)*

Suyu Kim Bulandırıyor? Kurt mu, yoksa kuzu mu?

Hutbemde “Size bir fâsık haber getirirse, araştırın. (Hucurat)” ayetinden yola çıkarak cemaate güncel yalanlara kanmamaları gerektiğini anlatmıştım. Biraz fazla dokundurmuşuz ki...

Baştan sona öğrencilerimle birlikte el emeğim olan kamelyamın altında sabah kahvaltısı için hazırlık yapıyoruz amcamlarla birlikte. Amcamlar hafta sonu misafirimdi.

“Bayrak neden asılı değil, Ali?” dediğinde aklıma geldi. Cuma günü bayrağın ipi makaraya sıkışmış, bayrak direğine tırmanan tek öğrencim İsa, o gün gelmediği için bayrağı çekememiştik. Bunun yerine seyyar bayrağı okulun camına asmıştık.

“Camda bayrak var amca.” dememe rağmen amcam ısrar etti. Hatta beni beklemeden direğin tepesine bakmaya başladı. Sonra ben de gittim yanına. İki uzun sopayı çivilerle ekleyip uzun uğraşlardan sonra ipi kurtarıp bayrağı göndere astık. Bu arada kahvaltı-

mız hazırды. Tam masaya oturduk ki, bir araba dolusu asker okulun etrafını sardı. Komutanları bize doğru geliyordu. Eyvah! dedim içimden, sıra geldi.

“.....Bey,Hoş geldiniz.”

“Hoş bulduk hocam.” dedi komutan. Önceden bir iki kez görüşmüşlüğümüz vardı.

“Hayırdır..”

“Hakkınızda şikâyet var. Bayrak asmıyormuşsunuz.”

Elimi göndere doğru uzatarak bayrağı gösterdim hiç konuşmadan. Şah damarımdan yakın bildiğim Yaradan’ı, Şah damarımdan yakın hissettim o an. Her şeyi ne güzel ayarlamıştı. Ya beş on dakika önce gelselerdi? Ya amcamın anlaşılmaz ısrarı olmasaydı?

“Kusura bakmayın hocam, görevimizi yapmak zorundayız.” kibarlığıyla -geldik, bayrak asılıydı- mealinde bir tutanak tutup, imzalayıp gittiler.

Altı defa gidip, yedi kere gelen bir milli eğitim müdürümüz vardı. Altı gidip, yedi gelen babasının meşrebinden. Ben okul müdürü olmama rağmen okulun ihtiyaçlarını, sorunlarını aynı cenahtan köy muhtarıyla görüşürdü. Mesala; okula üç öğretmen verildiğini kahvede gözümün içine baka baka: “Üç tene öğretmen gelo gomşula. Birez önce müdür aradı.”diyerek ağzının suyu akararak anlatan muhtardan öğreniyordum. O günden sonra nelerin olacağını daha iyi tahmin etmeye başladım. Bir hafta kadar sonra müdürün yanına gittiğimde; “Kendine dikkat et.” diyerek kapıyı gösterdi. Zaten korkudan uğrayamıyorduk Milli Eğitim binasına. Ne selamımızı alan olurdu ne de yüzümüze bakan. “Yüzlere bakılacağı günde, yüzüne bakılanlardan oluruz inşallah.” diye duamızı eder, işimize bakardık.

Nasıl ki hava soğumaya başlar, bulutlar gökyüzünü önce kısmen, zamanla tamamen bürür, poyraz esmeye başlar, o zaman anlarınız kışın yaklaştığını. Bütün bu olaylar bir kışın yaklaştığının habercisiydi. Şubat ayına girmiştik. Bu şubatın bir şubatlığı tutacağa benziyordu. Tuttu da.28 Şubat 1997. İnanan insanların yedi neslinin bin yıl unutmaması gereken tarih.

Garebet, İkrâm Edilen Çayda Mı, İkrâm Edende Mi, İçmeyende Mi?

Bu tarihten sonra zulüm artmaya başladı. Mesela; müfettişler iki üç kişilik (normali de böyle) gruplar halinde gelirdi. Şimdi çok kalabalıklar. Hoca Nasreddin misali; “teker teker” gelseler.

Mart ayı ortalarında bir minibüs dolusu gelmişler. Eşim haber edince Bursa’dan geldim. Kırk altı kilometrelik yolu yirmi dakikada. Kapıdan girdim, aman Allah’ım! Tam on altı kişi. İki öğretmene on altı müfettiş. Altı, yedi aylık zamanda beşinci veya altıncı geliyordu. En fazla üç olurlardı. On dört on beş metrekairelik odamda bir kısmı yer bulamamış ayakta duruyordu. Metrekareden az yer düşüyor her birine. Ölçü tahmininde yanılmışlar birçok konuda yanıldıkları gibi besbelli. Onlar beni sorguya çekmeden önce eşimi eve çay yapmaya göndermiştim. Müfettişlerin tavırları önceki hallerinden çok daha sert ve haşındı. “Geldik okul müdürü görevinin başında yoktu...” mealinden tutanak tutmuşlar. Benim halim ise önceki durumuma nazaran daha sakin, daha rahat. Ne kadar suyun alt yanında olsam da, suyu bulandırmakla suçlayacaklardı. Adamların şartlanmışlıklarını bilmek beni rahatlatıyordu. Yaptığım hiçbir şeyin suç olmadığına inanmam da bu rahatlığımın diğer sebebiydi. Grubun başı bana soruyor ben cevaplıyorum.

Bu diyaloglardan sadece şu kaldı aklımda;

İçlerinden biri, kendilerine karşı yapıldığını düşündüğü darbelerden söz ediyordu:

-Benim çocuklarım on iki Eylül'ü hiç unutmadılar hocam.

-Benimkiler de 28 Şubat'ı unutmayacaklar. Diye cevap verdim.

Bazen de ben soruyorum. Benim rahat tavırlarım çıldırttı herifi. Kolonya şişesini öyle sıktırdı ki, pet şişe arkasından patladı. Nasıl becerdi bilmiyorum. Bu sırada eşim çay tepsisiyle içeri girdi, kibarca masaya bıraktı. Öğrencinin elinde de demlik vardı. Ben demliği çocuktan alıp sobanın üzerine bıraktım. Yavaş yavaş ayağa kalktılar, kapıya doğru yürümeye başladılar.

“Hocam buyurun, çay sizin için.”

“Teşekkür ederiz, diğer köye gideceğiz.” diyerek çıktılar kapıdan.

Bir koca demlik çay kaldı. Zencilerin (!) çayı doku-nuyordu belki. Asr-ı Saadet'teki Müslümanlara Yahudilerin koyduğu ambargoları hatırlattılar bana. Eşimin de benim de moralim çok bozuldu. Bir insana bu kadar da mı hakaret edilirdi diye düşünürken içlerinden biri telefona sarıldı. Komşu köyün öğretmenini arıyordu;

-.....Hoca, rakıları hazırla, yarın oradayız.

Büyük kızımız Hümeyra ertesi yıl birinci sınıfa başlayacaktı. Küçüğü de 7-8 aylık. O sene Bursa'ya tayin istedik. Kanunen hakkımızdı. Batman'da hiç eşya almamıştık. Şehre gideceğiz sevinciyle birkaç eşya ve ilk defa bir koltuk takımı almıştık. Eylül'de tayinimiz çıkacağı için (Bu işin prosedürü böyle) evi toparlamıştık yavaş yavaş. Tayinlerin yapıldığını duyduğumda büyük

bir heyecanla Bursa'ya gittim. İl Milli Eğitim'e ilk girişimdi. İşlerimizi ilçede hallederdik. Merdivenlerden koşar adımlarla çıktım, dar koridordan yürürken oda kapılarının yan tarafındaki tabelaları kontrol ediyordum sağlı sollu. Güzel haberi alıp eşime müjdelemek için hızlı hareket ediyordum. Sorarak buldum muhababımı.

“Tayinimi öğrenebilir miyim?”

“Bir saniye, bakayım hocam.”

“1.Murat” derken bayanın simasında sanki bir kırılma olmuştu, yüz ifadesi değişmişti.

“Ben 1. Murat'ı istememiştim ki.”

Hanım efendi biraz sert bir ifadeyle;

-Keles 1.Murat Hocam, Keles 1. Murat.

Tek bir kelime daha söylemeden çıktım. Köye telefon açtım;

“Hatun, Keles'e gidiyoruz.”

Neden diye o da sormadı. Bursa'ya gitmeye şartlanmışlık olmasına rağmen hemen kabullenmiştik nendesene. Her şeyin tersine gittiği bir ortamda bizi Bursa'ya vermeleri terslik olurdu herhalde.

Sürgün

“Zorunlu yer değiştirme” diyordu devlet baba. Halk arasında daha dobra bu işin adı “sürgün”dü. Zaten halk devletten daha dobra değil miydi o günlerde? Ben ise bir çeşit “hicret” gözüyle bakıyordum. Bu yüzden üzülmeyi bir yana bırakın, büyük bir iş başarmışçasına gururluydum. Keles Milli Eğitim Müdürünü çok eskiden tanıyordum. Bizim lise yıllarında O, Bursa İlahiyat'ta

okuyordu. İlçenin, ulaşımı en iyi köyüne verdi sağ olsun.

Yeni adres Pınarcık-Dağdibi İlköğretim Okuluydu. İşin ilginç yanı, bir hafta önce oradaki bazı öğretmen arkadaşlarla vedalaşmıştık Bursa'ya gideceğiz diye. Yeni yerim coğrafi olarak eskisinden çok daha rahattı. Adamlar sürgünü bile beceremediler. Önceki köyümle arası iki veya üç kilometre kadardı. İki küçük odası, altı metre kare mutfak olan bir köy evi bulduk. Yeni koltuklarımızın sadece ikilisini koyabildik.

O sene Hümeýra birinci sınıfa başladı. Hayalimiz şehirde donanımlı bir okulda başlatmaktı birinci sınıfa. Bizi buralara sürenlerin ceremesini bu günahsız çocuk çekiyordu. Eğitim öğretime başladık yeni okulumuzda. Yeni müfettişlerin başımıza yeni dertler açacağını bile rek. Zaten çok da geçmedi. Üç veya dört hafta yeni dolmuştu. İki müfettiş gelmiş. Okul müdürümüz Ertekin Sevinç, haber etti. Önce eşimle görüştüler. Benim beklememi söylemişler. Sonra ben girdim odaya. İlk soru Ertekin Bey'le akraba olup olmadığımızdı. İkimizin de soyadı aynı olduğundan.

“Hayır, ilk kez burada tanıştık.”

“Hoca Hanımın başını örtmesi için siz mi zorluyorsunuz?”

“Bizde demokrasi var hocam. Üniversite bitirmiş bir öğretmene böyle ciddi bir konuda baskı yapılabilir mi?”

“Daha gençsiniz, önünüzde uzun yıllar var. Sınıfa girince bari çıkarsın örtüsünü.” gibi yumuşak telkinlerle ikna çabası içindeydi. Eşime de benzer telkinlerde bulunmuş. Benden fazla yüz bulamayınca eşimi tekrar içeri çağırmanı istedi. İkimizi beraber ikna edebilir düşüncesi vardı belki. Çağırdım. Tekrar benzer cümleler

ve benzer tavırla konuşmaya devam etti. Bizde bir değişiklik olmadığını görünce;

-“En azından peruk takın.” teklifinde bulundu. Bu da olumsuzdu.

Anlaşılan dindar müfettiş, dindar öğretmenleri iknaya gönderilmişti. “Bunu da kabul etmezseniz bundan sonra olacakları izleyin.” der gibiydi. Öyle de olmaya başladı. İki hafta sonra tekrar bir grup geldi. Bu arada anasınıfına, bizimle aynı kaderi paylaşan bir mazlum daha geldi. Netice öğretmen. Öğretmenlerin başörtülerini “çıkarmamakta ısrar” ettikleri bilgisini almışlar. Ve bir tutanak hazırlamışlar.

“Öğretmene kılık kıyafet kurallarına uyararak derse girmesini teklif ettik. Derse girmeyi kabul etmedi.”Müdür ile nöbetçi öğretmen öğretmenler odasına gelip bu metni öğretmene okuyacaklar. Sonra imzalayacaklar. Tabi öğretmen de imzalayacak. “Kel başa, şimşir tarak.”

Bu hakaret dolu metni okuduğumda çok sinirlendim. Ölüm fermanını kendi eliyle yazdırmanın bir başka versiyonuydu bu. Yahudileri anlatan bir kitapta okumuştum. “Bir yere savaş açacakları zaman doğrudan oraya saldırmazlar. Mutlaka başkalarını da bulaştırırlar. Örneğin; İran’a mı saldıracak? Bir ayağımı Türkiye’ye, bir ayağımı Suriye’ye basar ellerini sonra kullanırlar.” Müdürü, öğretmenleri, halkı da bu işe bulaştırarak bıkkınlık politikası izliyorlardı. Müdürün de yapacak bir şeyi yoktu, öğretmenlerin de. Bizim yüzümüzden başkalarının zarar görme ihtimali bile bizi üzüyordu. Geçen yıl eşimin müdürüyken benzer konuda bana aylıktan kesme cezası vermişlerdi. Ertekin Bey’le birlikte bu metni biraz yumuşattık.

“Öğretmene kılık kıyafet yönetmeliği gereğince başını açarak derse girmesi istendi. Öğretmen bu halimle derse girebilirim” dedi.

Her Allah'ın günü bu tutanak imzalanıyor, İki öğretmen, öğretmenler odasında oturtturuluyor, öğrenciler sınıfta öğretmensiz. Amaç, velilerin okula gelerek öğretmene psikolojik baskı yapmalarını sağlamaktı. Öğretmede ne psikoloji bıraktılsa! Kısa bir süre sonra Netice Hanım, bir müddet sonra baskılara dayanamadı, istifa etti. Tam psikolojik bir savaş taktığı. Bu aylarca sürdü. Her gün okula geliyorsun, seni derse almıyorlar. Bir insanı bilgisiz bırakmak en büyük ceza değil miydi? Hem suç işliyorlar, hem de faturayı bize kesiyorlar. Dayağı yiyen garibanın sesi çıkmıyor, dayak atan bağırıyor. Yani otobüs boş ama sen binemezsin tarifesi. Lise yıllarında ağlayarak okuduğum Malcolm X'i yâd ederdim her gün.

O Kitaptan Hepimizde Var

Karlı bir kış günü eşimi ve Netice Hanım'ı ilçenin altmış beşlik kaymakamı çağırılmış. Benim emektar Toros donmuş, çalıştıramadım. Emanet bir araba bulup Keles'e doğru yola çıktık. Yolda eşime ve Netice Hanım'a orada neler konuşacaklarına dair bir şeyler anlatıyordum. "Pek tartışmaya girmeyin. Soruları geçiştirin. Bir an önce odadan çıkın." cenahından. Netice Hanım'ın bir hastalığı(!) vardı. Her gelen müfettişe Allahın varlığından başlar, Kuran'la, hadisle devam ederdi.

"Netice Bacım, kaymakama Akaid dersi vermezsin inşallah."

"O benim görevim hocam, tebliğ yapmak zorundayım."

"Tamam hoca hanım sen ne yaparsan yap. Hatun, sen bari konuşma."

Kaymakamlığa vardık, bunları içeri aldılar. Ben dışarıda bekliyorum. Kaymakam altmış beş yaşında, tam

hocalarla iyi ilişkiler kurması gereken yaşta. Eskiden nahiye müdürlüğü yapmış. Bir ayağını diğerinin üzerine atmış, sesi sonuna kadar açık televizyona bakarken bizim hoca hanımlar içeriye giriyor başlarının örtüsüy-le.

“Hoş geldiniz kızım, oturun.” diyerek devam ediyor:

“Başınızdakini neden örtüyorsunuz?”

“Allahın emri efendim. Kitabımızda öyle emrediyor.” diye cevap verir Netice Hanım.

“Hangi kitapta kızım? O kitaptan kütüphanede var mı?”

Kâinatın her deminde var olan kitaptan haberi yokmuş herifin. “Gözleri var ama görmezler...” diye tarif ettiklerini belki kaymakamın kitaplıkta aradığı Kitap’ın.

Habersiz adam, üç beş gün sonra da rüşvet almak-tan görevden alındı. İnşallah kitaplığında o “Kitap” a da bir yer ayırmıştır.

İki bin yılının Ocak ayı. “Ümraniye’deki villada çı-kan çatışmada Hizbullah lideriöldürüldü.” Ya-zılan senaryolardan bir sahnedir mantığıyla izliyorum TV haberlerini. Hiç bir şeyin görüldüğü gibi olmadığı ülkemde neyin doğru, neyin yanlış olduğunu kestirmek zordu. Bu olaydan üç gün sonra gece saat on iki civarı. Dışarıdan bir korna sesi. Güneybudaklar’dan Ali Os-man ve Murat gelmişler. Beni aşağıya çağırdılar. Te-dirginliklerinden önemli bir durum olduğunu anladım elbet. Aşağıya indim, hoş beş ettik. İçeriye davet ettim. Hemen gideceklerini söyleyerek konuya girdiler.

“Dün akşam köyü polisler bastı. Hepimizi toplayıp karakola götürdüler.”

“Konu neymiş?”

“Hizbullahçı diye şikâyet etmişler.”

“Kimi? Beni mi, sizi mi?”

“Hepimizi.”

Daha önceden öğretmen Nurcu, Refahçı, Süleyman-
cı diye dilekçe verilmişti. Hizbullah olayı son taze olay
olduğu için bir de buradan denemişler şanslarını her
halde. Gün aşırı bir dilekçe vermişler emniyete, her biri
imzasız. Üçüncüsü verilince ciddiye almış emniyet. Bu
tezgahın arkasındakinin son seçimlerde muhtarlığını
elinden aldığı kişinin marifeti olduğunu biliyordum.
Benimle selamı olan yaklaşık otuz kişiyi götürüp sor-
gulamışlar. Garipirim iyice korkmuş. Köyün eski bek-
risi, yeni sofisi Mehmet, sakalını keserken bıyıklarını
da götürmüş. Bakmışlar köylülerde adam kesecek, top-
rağa gömecek tip yok serbest bırakmışlar.

Ali Osman’la Murat’ı yolcu ettikten sonra evime dön-
düm. Eşimi uyandırıp durumu bildirdim. İlk aklımıza
gelen kitapları saklamak oldu. Kur’an-ı Kerim hariç
din imanla ilgili ne varsa çuvallara doldurduk. Hatırım
geçen bir arkadaşı uyandırıp, yardım istedim. Kitapla-
rın bir kısmını onun evinin çatısına, bir kısmını da eski
mezarlığa gömdük. Bütün bunlar olurken yıl iki bindi.
Evimiz arandığında soru soracak fazla bir şey olmasın
diye biraz da şaşkınlıktan böyle davrandık belki.

Jandarma beni araştırmaya başlamıştı. Benim-
le muhatap olmuş herkese soruyorlardı. Eski köyde,
yeni köyde, kendi memleketimde. Her şehre gittiğimde
peşimizde sivil polis otosu olurdu. Yaptığımdan, etti-
ğimden, güttüğümünden, yediğimden içtiğimden o kadar
emindim ki, polislerin peşime takılması ve ikinci vakti
beraber maç yapıp akşamüstü yüzümü arabaya dön-
dürerek askerlerine üstümü aratırken, dağlara taşlara

bakan astsubayın tavrı bile hoşuma gidiyordu. Bu süreç yaklaşık dört ay kadar sürdü. En son okula geldiler. Beni sınıftan çıkarıp müdür odasına aldılar. Komutan sınıfıma girip, birinci sınıf öğrencilerimi sorguya çekti. Vay benim memleketim, çiğdem kokulu memleketim! Ellerimi kelepçeleyip götürürlerse. Öğrencilerimin taze dimağlarında nasıl hatırlanırdım? Soru içinde sorular. Neyse ki öyle olmadı. Ertesi gün okulun bütün öğretmenleriyle birlikte karakola gelmemizi söyleyerek gittiler. Hiç önemli değildi, korktuğum olmadı ya öğrencilerimin yanında. Hiç önemli değildi.

Tarih 14 Nisan 2000. Okuldan sonra evde dinleniyoruz. Kapı çalındı. Köyden bir adam ve yanında siyah takım elbiseli, siyah çantalı bir adam. Tiplerine, yürüyüşlerine, emir kulluklarına aşina olduklarımızdan.

“Hoş geldiniz. Ben öğretmen Ali Sevinç”

“Hoş bulduk. Füsün Hanım’la görüşebilir miyim? Hanım içeriden çıktı.

“İlköğretim müfettişi.....,tebliğ etmek zorunda olduğum bir karar var.”

Okul bitmiş, mesai saati değil. Anlayacağınız bayram değil, seyran değil...

Çantasını açtı, çıkardığı kâğıttaki Yüksek Disiplin Kurulu kararını okumaya başladı.

Devlet Memurları Kanunu’nunbilmem kaçınıcı maddesinin, bilmem kaçınıcı fıkrasının bilmem neyi....

Hikâye kısmı kalıplaşmış rutin cümlelerden oluşuyordu. Bizi ilgilendiren son cümleydi.

“.....devlet memurluğundan çıkarılmasına karar verilmiştir.”

Birimizi eksilttiler. Emir padişahın(!)

Finallerin Günü...

17 Mayıs 2000. Keles Jandarma Karakolu'na davet edildik. Okulun bütün öğretmenleri, kendini işe yarar olduğunu kanıtlayabilmek için adam yokluğundan hayatında ilk kez fırsat yakalamış müdür vekili Tevfik, kızım Hümeysra, eşim ve ben. Bebeğimizi köyde birine bırakmıştık. Bizi tutuklarsa ablamlara götürmelerini söyledik. Hümeysra yanımdaydı, onu neden yanıma aldığımı bilmiyorum. Önce öğretmenlerin ifadesi alındı. Sıra bize geldi. Dört aylık Hizbullah soruşturmasının finali idi. Komutan bize sorular soruyor, asker yazıyordu. Yan tarafta duran astsubay yerinde duramıyor, bizden çok heyecanlı haliyle komutana yaklaştı; "Komutanım, kısa bir görüş yazalım."

"Tamam Hasan." dedi kısık sesle komutan.

Bize sormaya devam ediyordu, asker de yazmaya. Bir ara Hasan aynı heyecanla aynı cümleyi tekrar fısıldadı komutana; "Komutanım, kısa bir görüş yazalım."

Öncekine göre yüksek sesle biraz da kızarak;

"Tamam ya Hasan." dedi. "Tamam."

Hasan da bizim dertten muzdaripti belli ki. Daha sonra öğrendiğime göre o da belli sıkıntılar yaşamış, bu hali ondanmış. Eşekten bizden önce düşmüş kurban olduğum Hasan. Bu eşeğin de düşürmediği kalmamış diyebilirsiniz. O da sizin düşünceniz olsun.

İfademiz alındıktan sonra, yanımıza bir asker verdiler ve savcılığa gideceğimizi söylediler. Komutan, askere: "Oğlum, hocamlar önden gitsin sen uzaktan takip et. Belli olmasın." dedi. Bu büyük bir incelikti sağ olsun. Hükümet binasına kadar komutanın emrettiği gibi, asker arkadan biz önden yürüdük. Asker savcı beyin ka-

pısını çalarak geldiğimizi haber verdi. Bize girmemizi söyledi.

İlk defa girdiğimiz kapılardan biriydi bu kapı. Kapıdan içeriye girerken rahmetli İskilipli Atıf Hoca'nın hanımına dedikleri geldi "Önden gidenlerin" hayatlarını hatırlamak bu gibi durumlarda beni rahatlatıyordu.

Atıf Hoca hapisteyken eşi ziyarete gider. Üzüntülü mübarek tabi. Ağlamaklı bir sesle:

"Bey! Hiç suçun yokken seni buralara attılar."

"Fe Sübhanallah." der, muhterem. "Senin ne dediğini kulağın duyuyor mu hatun? Suçlu yere mi atıldınız yani?"

Hümeyra savcının masasını karıştırmaya başladı. Ben müdahale edince savcı bey; "Çocuğa dokunma, bırak karıştırın." dedi, Bu beni biraz daha rahatlattı. Anlayışlı birine benziyor diye düşündüm. Bu arada savcı elindeki dosyayı inceliyordu. Kâh kâğıda, kâh bize bakarak:

"Bunda bir şey yok. Olumsuz ifade veren yok." diyerek yan odaya geçtik.

Kâtip hanıma söylediklerini yazmasını istedi.

"Eşimin örtülü olmasından dolayı böyle bir yakıştırma yapılmış olabilir. Kesinlikle adı geçen örgütle ilgim olmamıştır." Hatırlayamadığım bir cümle daha yazdırdı savcı bey. Sonra bizi kapıya kadar uğurladı, Allah razı olsun.

Hem karakolda hem savcılıkta bize duyulan saygı, savcı beyin kapısından çıkarken beni hem gururlandırdı hem duygusallaştırdı. İlk defa gözlerim sulandı, içten içe ağladım. Finali biraz hasarlı da olsa kazanmıştık. Rahmetinden sual olunmaz Rabbime, hamd olsun. Sıkıntının yanında sabrı da veren Yaradan'a hamd

olsun. Ayrıca bütün Müslüman ülkelerin televizyonlarından naklen yayınlanan, Galatasaray-Arsenal finali de vardı.

Bin Yıllık...

O zamanların meşhur paşasının meşhur bir sözü vardı;“28 Şubat bin yıl da olsa sürecek.”

Sonra yargı süreci başladı. Türkiye'deki bütün mahkemeleri kaybedince hiç istemediğimiz halde AHİM'e gittik, kaybedeceğimizi bile bile. Öyle de oldu. Allah kimseyi denize düşürmeye görsün. Büyük mahkemede kazanırsak ne âlâ. Hele hoş her şeyi o amaç için yaptık ya.

Hülasa;

Yıl 2007. Başörtüsü sebebiyle ihraç edilen devlet memurlarına, başı açık olmak şartıyla af çıkarıldı.

Sonra, af(!)tan dönen devlet memurlarına, atıldıkları süreyi ödeyip emekli olabilmeleri için bir kanun çıkarıldı.

Yedi yıl psikolojik sıkıntılarımızın yanında, ekonomik boyutta da ciddi sıkıntılar çektik.

Yıl 2008. Eşim, peruk takarak mesleğine devam ediyor. 6 yıl 11 ay için borçlanmak istedik. Faturayı gönderdiler. 29.800TL. 20 yıllık öğretime 30 bin TL ikramiye veriyor, hiçbir hizmet vermediği halde, görev yaptırmadıkları yedi yıla, otuz bin lira alıyor. Necip Fazıl Üstadımın: “Bir kişiye dokuz tas, dokuz kişiye bir/ Kurt yapmaz bu taksimi kuzulara şah olsa.” mısralarını hatırlatmıyor mu? Sadece inancından dolayı bu kadar zulmedilenlere, tazminat ödenmesi gerekmez miydi?

Birileri söylesin Allah aşkına!

Bin yıllık sürecin kaçınıcı yılındayız?

DARBELERİN GÖZYAŞLARI

Özlem BAYAR / Bursa

Babamın hıçkırıkları boğazında düğümleniyor, gözyaşları sel olup akmak istiyordu. Fakat babam yutkunarak set koyuyordu önüne gözyaşlarınının. Kanepeye uzanmış haberleri izliyordu. İzlediği haberler belli ki onu çok yaralamıştı. Kulakları tırmalayan tank sesleri evimizin için de yankılanıyordu. Her haberde inançlarından dolayı ezilen halkın sesleri paletler arasında duyuluyordu. Masum insanlar kıyafetlerinden dolayı itilip kakılıyor, dindar insanlar tutuklanıyordu. Hatta en ufak suçun cezası bütün insanlığın gözü önünde infaz ediliyordu. Bir anlam veremiyordum bu olaylara. Babamın gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

—Baba neler oluyor, dedim.

—Güzel kızım dedi ve sarıldı boynuma gözyaşlarımı gizleyerek.

—Daha küçüksün yavrum anlatsam da anlayamazsın, dedi.

Annem mutfakta hazırlık yapıyordu. Komşumuz Hatice teyze gelecekti. Hatice teyze oğlu askere gittik-

ten sonra yalnız kalmıştı. Çok severdik onu, her sıkıntısını bizimle paylaşırdı.

Zil sanki feryat ederek çalıyordu. Hatice teyze farkında olmadan sıkıntısını zile yüklemişti. Annem kapıyı açtı ve salona geçtiler.

—Ne oldu Hatice teyze yüzün bembeyaz olmuş, kötü bir şey yoktur inşallah? dedi.

Anneme bir dokun bin ah işit misali... Öyle şeyler anlatıyordu ki, beynimden vurulmuşa döndüm. Askerdeki oğlu uzman çavuş olmak istiyordu. Anne dindar... Anne başörtülü... Oğlu annesinden fotoğraf istemişti, ama başı açık...

Bu nasıl olurdu? Yıllarca başörtüsünü çıkarmayan Hatice teyze bu fotoğrafı nasıl çektirirdi? Sadece bu kadar da değildi. Telefonları dinlediklerini; telefonda "Allah, inşallah, Allah korusun" gibi dini ifadeler kullanmamasını; eve dini kitap satmaya gelen satıcılardan hiçbir şekilde kitap almamasını söylemişti oğlu annesine.

Askeriyede kalmak istiyorsan "modern olman gerekiyordu. Dindarların "yobaz, geri kafalı, çağdışı olduğunu, çoğalırlarsa devleti ele geçireceklerini zannediyorlardı!

İlericilik, gericilik kıyafetle olmaz. Cahil ve köylü bir halkı, modern kıyafete sokmakla ilerletemeyiz; kültürlü bir insanı da örterek geriletemeyiz.

Askeriyede kalan bütün personellerin ailesi araştırırdı. Satıcı, elektrikçi, tamirci, dilenci vb. kılığında ev ev dolaşır, personelleri takip eder ve rapor tutarlardı:

—Ahmet'in annesi başörtülü!

—Veli'nin annesi çarşafı!

—Osman'ın kız kardeşleri Kuran kursunda kalıyor!

—Mehmet'in babası her gün camiye gidiyor!

Artık Ahmet, Veli, Osman ve Mehmet gibiler işsiz kalmıştı. Bu raporlar askeriye gider gitmez dindar personellerin görevlerine son verilecekti. Fişlemelerin ardı arkası kesilmiyordu.

Duyduklarıma inanamıyordum. Anlattıkları gerçek olamazdı. Müslüman diye bilinen bir ülkede bu olaylar yaşanamazdı.

Soğuk hava kendini iyice hissettiriyordu. Şubat soğukları bir başka üşütüyordu insanı. Yarıyıl tatili bitti ve artık yurda dönme zamanı gelmişti. Anadolu Öğretmen Lisesini kazanmıştım ve babam beni lisenin kız yurdu olmadığı için güvenilir bir öğrenci yurduna yerleştirmişti.

Hatice teyzenin anlattıkları aklımdan çıkmıyordu bir türlü. Arkadaşlarıma anlattığımda onlarda benim kadar şaşırılmıştı. İbadetlerini yapmaya çalışan üç arkadaş dini kitaplar okuyarak kendimizi yetiştiriyorduk. Ertesi gün okul olduğu için kitaplarımızı okuduk ve uyuduk. Okula gittiğimizde arkadaşlarımız Milli Güvenlik dersine bir komutan geleceğini söyledi. Hepsi çok heyecanlıydı ama bende bir heyecan belirtileri yoktu. Öğretmenler zili çaldı ve beklenen komutan geldi. Arkadaşlar hayran hayran bakıyordu üniformaya. Komutan bir taraftan dersini anlatıyor bir taraftan da dindar insanlar hakkında atıp tutuyordu.

Özgürlük, demokrasi sadece onların dünyasına gelmişti sanki. Hatice teyzenin duygularını şimdi daha iyi anlıyor ve çaresizliğine ortak oluyordum.

Yorucu bir günün ardından arkadaşlarla yurda gittik. İçeri girerken yurttaki koşuşturmaları fark ettik. Kızlar yurda müfettişlerin geleceğini söyledi. Neden bu kadar korktuklarına anlam veremedim. Odamız-

daki seccadeleri, Kuran-ı Kerim'leri, dini kitapları saklıyorlardı. Teftişe geldiklerinde bunlardan birisini bulurlarsa yurttta öğrencilerin beyinleri yıkanıyor(!), irticai faaliyetler yapıyor diye saçma bahanelerle yurdu kapatacaklardı. O kadar öğrenci bu şubat soğuşunda nerede kalacaktı? Buna dayanamazdım ve ben de kitaplarımı sakladım.

Odamızı temizledikten(!) sonra yemekhaneye çıktık. Yemekten sonra arkadaşlarla biraz sohbet ettik. Baskı yapanlar da Müslüman değil miydi? Ne olurdu insanlar ibadetlerini özgürce yerine getirirler?

Hayatımın akışı gönlümde anlamsız zikzaklar çizmeye devam ediyordu. Düşünceleri hep madde ve zevk üzerine kurulmuş, maneviyattan, Allah'tan uzak insanların arasında yaşamak büyük acı veriyordu. Zil sesiyle irkildim, masayı terk edip sıkıntılı bir halde odaya gittim. Yüreğime bir ateş düşmüştü. Acaba teftişe mi gelmişlerdi? Yurttta kızlar koşuşturmaya başladı. Evet, teftişe (batı çalışma grubu) gelmişti. Müdüre Hanım bize teftişe geldiklerinde başörtülerimizi çıkarmamızı söylemişti. Ağlayarak başörtümüzü çıkarttık ve o anda saklayacak vakit olmadığı için elbisemizin altına belimize bağladık. Yurdumuzun kapanmaması içindi tüm yaptıklarımız. Müdüriyete indiğimde odada polisler, askerler, takım elbiseli adamlar ve Milli Güvenlik dersine gelen komutan vardı. Diğer odalarda kadın polisler kızların dolaplarını arıyordu. Etrafa korku dolu gözlerle bakarken omzumda bir el hissettim. Evet derse gelen komutanın eliydi. Gözyaşlarımı silerek nasılsınız hocam(!) dedim.

—Neden ağlıyorsun?

—Memleketimi özledim dedim. Siz ve sizin gibiler yüzünden diyemezdim.

—Dersler nasıl gidiyor? dedi ve beni soru bombardımanına tuttu.

—Akşamları ne yapıyorsunuz?

—Yemekten sonra etüde gidiyoruz.

—Etüt aralarında dini kitap okuyorlar mı size?

—Hayır, çayımızı içiyoruz ve tekrar etüt başlıyor.

—Sabahları namaza çağırıyorlar mı?

—Hayır, kimse karışmaz.

Sorular devam etti. Yurdumuzun kapanmaması için elimden geleni yapıyordum. Teftiş bitmiş olmalıydı, yurdu terk ettiler. Neden bu kadar kalabalık gelmişlerdi? Körpecik beyinleri dinden imandan soğutmaya mı çalışıyorlardı? Sanki yurttan uyuşturucu ya da silah kaçakçılığı yapıyordu?

Teftiştten sonra daha çok okudum, dinimi daha iyi öğrenmeye çalıştım inadına. Yine bir ikindi vakti Kuran-ı Kerim okuyordum, Rabia ağlayarak odaya geldi ve boynum sarılarak sadece Rûveyda diyebildi ve hıçkırıklara boğuldu.

—Ne oldu, neden ağlıyorsun?

—Rûveyda, dedi.

—Ne oldu Rûveyda'ya?

—Kendisini evlerindeki av tüfeğiyle vurmuş.

Hafta sonu memlekete gitmişti. Ailesi başörtü takmasını istemiyordu zaten. Babası çok baskı yapmış, onu dövmüş ve odaya kapatmış. Arkadaşımız da dayanamamış canına kıymıştı.

Sahabeler kadar işkence çekmiyorduk belki, Zekeriya(A.S) gibi testereyle kesilmedik, Seyidi müezzin gibi kayalarla ezilmedik, Musab Bin Ümeyrler gibi

de olamadık ama insan bulunduğu çevreye göre hareket ediyor maalesef.

Darbelere ve baskılara gencecik bir kurban vermiş-tik. Rûveyda'nın babası şimdi daha mı huzurluydu? Artık dost ve arkadaş çevresinden utanmayacaktı başörtülü kızım var diye. Acıyordum bu zihniyetteki insanlara. Asıl utanılacak insanlar kendileriydi.

Yıllar mahalle baskılarına karşı mücadelelerle geçti. Liseden mezun oldum. Üniversite sınavına girdim ve eğitim fakültesini kazandım. Öğretmen olacaktım inşallah! Babamla kayıt yaptırmaya gittik. Beni kredi yurtlar kurumuna yerleştirdi ve memlekete döndü. Yeni bir hayat bekliyordu beni. İlk yıl yurttta çok zorlandım. Yurt imkânları çok kötüydü, her yer pislik içindeydi. İbadetlerimi yapmakta zorlanıyordum. Başörtü sorunu üniversitede de karşıma çıktı. İlk günden kapıya koydukları güvenlik görevlisi, öğrencilerin başörtülerini açtıkları takdirde içeri girebileceklerini söylüyordu.

Gençler tarafından özgürlüklerin dünyası olarak bilinen üniversite kapısında kız öğrenciler ağlayarak başını açıyor, açmak istemeyenler okulu bırakıp memleketlerine dönüyordu. Belki de zar zor kazanmışlardı okulu, umutları, hayalleri vardı. Öğrencileri bu duruma getirenler hesap vereceklerdi bir gün. Bu dünyada olmasa da mahkeme-i kübrada hesapları büyük olacaktı.

İkinci yıl, öğrenci tabiriyle, kafa dengi arkadaşlarla eve çıktık. Artık ibadetlerimizi daha rahat yapıyorduk. Ama hala rahat değildik. Hocalar da dindar öğrencilere kafayı takmıştı. Ellerinden gelen her kötülüğü yapıyorlardı hayatı zindana çevirmek için. Sabrımızın sınırlarını zorlayarak taşkınlık çıkartmamızı ve okuldan atılmamızı istiyorlardı. 100 puanlık kâğıt versek de zayıf not veriyorlar, isimlerimizin yanına işaret koyup

dersten bırakıyorlardı. Ellerindeki kozu sonuna kadar kullanıyorlardı.

Okuldan eve dönüyordum, evimizin yüz metre ilerisinde beyaz bir arabanın beklediğini fark ettim. Çok yorgundum, önemsemedim ve eve girdim. Akşam yemekten sonra çöpleri dışarı atarken beyaz arabanın hala orada beklediğini gördüm. Sivil polis olmalıydı bekleyen. Anlaşılan birileri talimat vermiş evi gözetliyordu! O zamanlar sokakta, evde üç kişi bir araya gelse devleti ele geçirme planı yapıyorlar gerekçesiyle tutuklanırdı. Hemen içeri girdim ve arkadaşlarımı dikkatli olmaları konusunda uyardım. Üniversite yılları da böyle geçip gitti. Mezuniyet zamanı gelmişti. Mezuniyetimizi de ağzımızın tadıyla yaşayamadık. Başörtülüyüz diye törene, programa almadılar. Feryad-ı figanlarımızı Allah'a dua ederek dindirmeye çalışıyorduk. Biz de arkadaşlarla kendi aramızda bir eğlence programı düzenledik ve doyasıya eğlendik. Bu gece son gecemizi arkadaşlarla. Dört yıllık sürede sanki aile olmuştuk. Ayrılmak çok zor geldi hepimize. Birbirimize özgür bir Türkiye için mücadele edeceğimize dair söz verdik ve her birimiz farklı bölgeleri aydınlatmak için yollara düştük.

Artık büyümüştüm babacığım şimdi seni daha iyi anlıyordum. Anlıyordum; gizlediğin gözyaşlarının sebebini, Hatice teyzenin korkularını ve duygularını, yapılan yurt baskınlarını; başörtüsüyle, inançlarla neden savaşıldığını, karanlık güçleri ve karanlık planları. Keşke ay ışığı planlarınız karanlıkları aydınlatsaydı!

(Bu hatıradaki geçen kişiler ve olaylar tamamen HAYAT ürünüdür!)

İKİ YABANCI GÖLGE

Berru ULUSOY / Kastamonu

Hayat bazıları için rahat vasıtanın sıcak koltuklarında; bazıları içinse hantal küfeleri taşıyan yorgun adımlarda süren bir yolculuk...

Bense bu yolculukta huzur dolu bir şeritte ilerlerken karanlık dehlizlerin, zifiri tünellerin içindeki virajda kaybolmuştum. Amel trafiğindeki ufacık bir dikkatsizliğim şimdi birçok kazaya sebep olacaktı.

Liseye gittiğim dönemde okuduğum birkaç mısra zihnimi titretmiş ve o mısralar karşısında kendimi aciz bir mahkûm gibi sorgulamaya başlamıştım.

‘...

Hiç çile çekmeyen nasa,

Söyle, cennet yakışır mı?’

Rabb’ime giden yol Çile Köyünden mi geçiyordu yoksa?

Bu efsunlu sözün kısa bir süre sonra en büyük tesellim olacağını bilmeden tekrar tekrar okumuştum o kelimeleri.

Ankara'nın ayaz Beytepe Kampüsünde yurt battanıyesinin altında büzüştüğüm halimi hatırlıyorum. Bilmediğim bir şehirde tanımadığım insanların arasına kocaman siyah gözlerle daldığım yılları. Üniversiteli, ama aynaya yansıyan gölgesinden taviz vermesi istenen bir üniversiteli olduğum yıllar...

Kendime yabancılaşmama müsaade etmeyecektim tabi, ama yapılan direktmeler de tahsil görmeme imkân vermiyordu. Tuhaf bir görüntüyü çıkış noktası olarak tercih etmek zorunda kalmıştım. Üzerimdeki hardal sarısı pardösü ve başımdaki bu naylon perukla topluluk içinde yürümek, alevden saçın üzerinde adım atmaya benziyordu. Ruhunu birazdan teslim edecek faninin son anını yaşıyor, alnımdaki terler yüzüme su birikmiş çukur görüntüsü veriyordu.

Bir süre sonra üzerimdeki çekingenlik postunu çıkartmıştım. Fakat çevremdekilerin üzerlerine aldıkları o ön yargı postlarını çıkartmaları pek de mümkün olmuyordu. Yıllar geçip boy atsalar da bu postla dolaşıyorlar, bedenlerine küçük gelen bu kıyafetle ne denli gülünç duruma düştüklerinden bihaber başkalarını gülünç düşürmeye çalışıyorlardı.

Ama ben kendimi derslerimde göstermiş artık bu olumsuz düşünceleri de epey azaltarak kendimi olduğum gibi kabul ettirmeye başlamıştım.

Son sınıfa geldiğimde ise inanılmaz sıkıntılar enjekte ediliyordu damarlarıma. Başımdaki naylon tüylerden oluşan bu perukla bile mezun olamayacağımı net olarak ifade eden bir tavır ve akabinde nasihatler... Hani bazı anlar yaşarsınız her saniyesi sizi yaşlandırır, ömrünüzden çalar da o anları anlatırken sözcükler bir çırpıda dökülür dilinizden. İşte şimdi ne çabuk da ifade etmişim o eziyet denzinde çürüyen hislerimi.

Ankara kar içindeydi ama ben ondan daha çok üşüyordum. Hani şu karşımda toprağa tutunmaya çalışan fidandan daha da yalnız hissediyordum kendimi. Labirentin içinde çıkış noktası arayan denek gibi sığıyor, çabalıyor ve çaresizce başlangıç noktama geri dönüyordum.

Yaşanan türlü haksızlıkların ardından, koskoca kaya parçası unufak etmişti ümitlerimi. Dersinden geçmek için tarifsiz sıkıntılara katlanmışken şimdi de zakkuma sarılı bir diploma ile mezun ediyordu beni.

“Öğretmene yakışır bir düşünce tarzı ve bu görüşü yansıtan görüntüyü kazanmadan öğretmenlik mesleğine atanamayacağınızı umuyor ve öyle temenni ediyorum.”

Birkaç ay sonra sınava girecek öğrencinin beynine hedef alınmış amansız bir kurşun. O kurşun yüreğime isabet etmiş, oradan yayıldığı her yeri cansızlaştırmıştı. Darmadağındım ama yılmayacaktım, kendime söz vermişim. Ben ne kadar unutmaya çalışsam da önümde açık duran kitabın her sayfasında aynı cümleyi okuyordum. Yüreğim emeği görmezden gelen altyazıya hışım ile karşı çıkıyor, bu harbin arasında kalan ben ise takatsizce yüreğimin peşine takılıyordum.

Sınav sonuçları açıklanmış tayinler yapılmıştı. Bedenen otobüs koltuğundayken 90 puan alarak atandığım Bursa'ya görünmez kanatlarımla adeta uçarak gidiyordum.

Zümrüt yapraklı ağaçların kök saldıği şehirde ömrümün en güzel yıllarını geçirdiğimden habersizdim. Bursa'daki bir köy okulunda Çalığışu masalını yaşarken uzatılan parlak bir elma şekerine uzanıvermişim elim. Dilim şekerde değdikçe şekerin değil kendimin tükendiğini fark etmişim ama... Artık çok geçti. Zehrin tesiri tüm hissiyatımı esir etmişti kendine.

Sevgi dolu sözcüklerle bezenmiş hoş bir pakette sunulmuştu mutsuzluğum. Karşımda duran ve kabul edilmek için direnen bu süslü paket için ne bedeller ödeyeceğimin farkında bile değildim.

Hayallerime tezat bir düşünün ardından Başkale'ye eşimin görev yaptığı şehre gitmenin telaşındaydım. Fakat hayat arkadaşlarımdaki huzursuzluk, gerginlik, sepepsiz bir girdabın içinde kaybolmuşluk umutlarımın üzerine çekilen kumaş parçaları olmuştu.

Beni gördüğüm gibi tanıyan, seven eşim şimdi hâkimlik yaptığı yere giderken benden ne saçma isteklerde bulunuyordu? Bu ne biçim bir illetti ki bu sefer de en yakınımdan bulaşmış ve beni yine amansız bir mücadelenin merhametsiz kollarına savurmuştu?

İsyan dolu sözlerim eşimeydi:

- Neden söylemedin?

Kendisine esir edildiğimi hissettiren bir cevap:

- Söyleseydim seni kaybedecektim!

Ya ben, ben neler kaybetmiştim ya da kaybetmenin başlangıcındaydım. Hem gerçekten ortada kazanan bir taraf var mıydı?

Evli olmamıza rağmen birlikte rahatça dolaşamayan, ortamlarda birlikte bulunamayan hatta onun iş yerine gitme yasağı konan bir eştim artık.

Hayatımın sonuna kadar yanımda olacağını düşündüğüm insan benden ne kadar da farklı ve bana ne kadar da uzaktı. Karşımdakini tanımadan yaptığım evliliğimle kendimi suçluyor, bir çıkış noktası bulmak için çırpınıyordum.

Eşim, yarım kalan bekâr yaşantısına kaldığı yerden devam ediyordu. Bense evliliğimde hep evde onu bekleyen bir eş rolündeydim.

Aradan zaman geçtiyse de işi dolayısıyla yaşadığımız mekânlar değiştiyse de bu farklılıklar aramızdaki tezatları daha da açığa çıkarmıştı. Düşünceleri, yaşantıları, görüşleri, zevkleri tamamen uyumsuz bir çifttik.

Dışardan anne, baba ve çocuktan oluşan düzgün ve mutlu bir aile gibi görünsek de aslında yaşantıları eğri bir çizginin üzerinde akan iki ayrı insandık.

Dilinde hala sevgi sözcüğü. Beni kendi tabiriyle “karnından severken” hiç kimseye belli etmiyordu sevgisini. Bana, hatta kendisine bile.

Nadide bir bahçenin özenle büyütülen çiçeği iken şimdi fark edilmeden çiğnenen yıpranmış, solgun bir ota benzetiyordum kendimi.

Sabrım karşıdakini de şaşırtıyor fakat çabalarım hatalarına sunulan fırsatlar olarak görülüyordu.

Minicik bir serçeyle kafese tıklıyordum. Kafeste mutlu yaşamama imkân tanınmazken uçma isteğim de hoş karşılanmıyor, soğuk bir avucun içinde sıkışıp kalıyordum. Ufacık bir delik bulmuşken... Evet, bu ufacık boşluktan kocaman bir sonsuzluk yaratmalıydım. Yanımdaki minicik serçeyi de kanatlarımın altına alarak artık tamamen özgürlüğüme uçmalıydım.

Baskıcı bir rejimle yönetilen devletin acımasız liderinden kaçan mülteciler gibi “Yeter artık!” dedirten bir noktada sığınak aradık kendimize. Evimizdeki otorite duygularımızı unutturmuş, sevgisiz yaşantısına ortak etmişti bizi. İnsanlığımızı hatırlatan bir hayata koşarken ardımızda öfkeli ve hınç dolu bir savaş liderini bırakmıştık. Bir zamanlar ailesi olduğumuzu unutan birine karşı, iki kişi için mücadele edecektim. Bundan sonraki süreçte güçlü olmalıydım, zorluklara karşı yılmamam gerekiyordu. Ben bu kadar dirayetli miydim ki? Olmalıydım, olmak zorundaydım.

Eşimden ayrılıp yeni bir hayat kurmaya çalışırken şimdi de üzerimdeki sinsi bakışlara yakalanmıştım. Merhametten yoksun insanların savurduğu oklardan kaçmak mümkün olmuyordu. Hayallerim, umutlarım fotoğrafta gülümseyen çehrem bile delik deşikti. Her ne kadar kızım için kendimi siper ettiysem de onun da zarar görmesine engel olamıyor üzüntülerimi hep onunla birlikte yaşıyordum.

Gücümün tükendiğini, ömrümün gece karanlığıyla geçeceğini hissettiğim günlerde ise hep o mısıraların sesini duyuyordum. Sanki Üstad, ümitsiz anlarımda elini omzuma koyarak noktelerini ağır ağır, usul usul fısıldıyordu.

Hayat bazıları için verilmesi gereken en zor sınavdı. Her bir sual ise çile yumağına atılan bir ilmek. Yaşam, ömür defterine yazılan bir şiir;

İnsan olmaya gör, her şeyi görürmüş göz

Hiç kimseye mahna verme, konuşma büyük bir söz

Acı meyvenin tadını yalnızca tadan bilir

Elma ağacında bazen erik bile yetişir.

Her görüneni gerçek sanıp görünüşe aldanma

Bu dünya bir gölgelik ebedi mekân sanma

Baskıdan ve amansız mücadeleden

Korkup da yapraksız dal ardına saklanma.

Narin yapınla hassas bile olsun

Haşin rüzgârlara karşı koymalısın

Kuru otken bilmediğin topraklara savrulsan

Cılız damarlarınla orda kök salmalısın.

İşte ümitti o ağacın kökleri. Ümit ve sabır...

Hatalarımız defterlerimizde silinmeyi, gizlenmeyi bekleyen birer mürekkep iziydi. O mürekkep izi diğer sayfalara bulaşıp onları lekeledikçe satırlardaki yazılar hoş ve anlamlı da olsa kimse okumak istemiyordu onları. Hele ki o iz, bir de şeffaf kapağına yayılmaya görsün.

Yanlışlıkla üzerimize dökülen ufacık bir mürekkep parçasıydı hayatımızı solduran, tozlu bir arşive tıkmamıza sebep olan. Üzerimize kilitlenmiş rutubetli odalarda haykırmıştık ama sesimizi duyuramamıştık ki. Ashında cevher dolu bir sanduka olduğumuza ikna edememiştik kimseyi. Ya o köhne kuytudan kurtulmak için çırpınacak ya da o isli kokuya terk edecektik kendimizi. Başarısızlık, en büyük başarımız olduğu anda ise kendimizi bile tanıyamıyorduk artık.

Ne tuhaf. İnsan olmaya gör. Bir bakıyorsun ki bir kolunda mağlubiyet, bir kolunda zafer. Biri sepetinden sıkıntıları çıkartıp tattırıyor seninle ağızğını paylaşıyor, ardından diğerinin zengin sofrasına oturuyorsun. Tüm tatlar birbirine karışmışken yediklerimizin tadını tarif edemiyoruz kimseye.

Hele ki tavize ufak da olsa kapı aralayınca o aralık koca bir kale kapısı olup dışarıda bırakıyor seni. Eline verdiği kılıçlarla düşman kesilip gücünü sana karşı kullanıyor. Taviz vermediğinde de baştan kabullenmiş oluyorsun mücadeleyi. Velhasıl hep bir mücadelenin içindesin.

En sevdiklerin bile senin üzerinde baskı kurmaya çalışıyor, dediklerini yapmaya mecbur kalman için ellerindeki bütün cephaneyi sana karşı harcayabiliyor. Ya boyun eğeceksin ya da her durakta bir yük binecek omzuna ve sen hayatın akışında kamburlaşacaksın...

Yaşama karşı birçok bakış açısı kazanmışken kendimi de bir hamur teknesinin içinde görüyordum. Üzerime biraz eziyet, bolca sıkıntı, bir tutam haksızlık, alabildiğince gözyaşı, pervanelerle yumruklaşan buğday tenli bir hamur... Kaba ellerin verdiği özensiz bir şekil ve azıcık da harlı çile ateşinde pişince...

İşte o zaman hissediyorum ki yerden kaldırılan nimet değerinde olacak, küflü odalardan hoş kokular yayılacak ve işte o zaman Üstad'ın vaat ettiği yere doğru adımlar atılacak...

Fatıma annemizin Resulullah'a sitemi aklıma geliyor.

- Babacığım bu kızın ne zaman rahata erecek, ne zaman sıkıntıları bitecek? Gül kokulu Nebi müjdeliyordu evladını:

- Sana sevinçli bir haber vereyim Fatıma'm. Sıkıntıların hiç bitmeyecek kızım.

Artık karşıma çıkan kayalar birer toz parçası gibiydi gözümde. Ne mücadelenin ortasında savunmasız kalan bir asker olmaktan korkuyor ne de bu kadar inatçı olmam ürkütüyordu beni. Gökyüzünden boşalan dolu yığını altında şemsiyesiz dolaşabiliyor ve canımı acıtan saydam parçaları tebessümle selamlayabiliyordum.

Uzatılan paketlere de aldırımıyordum artık hele ki birini tanımadan ona elimi uzatabilme cesaretini göstermek... Oysaki ne ağır ödemiştin bu yanılığımın bedelini. Üstelik minik bir serçeyi de bu hataya ortak ederek.

Ardımızda mücadele, sıkıntı ve haksızlıklarla geçen üç yılı bırakmıştık. Zaman, ödediğim bedelleri zihnimden silmek için yüzüne en sevimli maskesini geçirse de, yüreğim tüm emeklerime rağmen emeklediğim anları

haykırıyordu. Ve mücadele etmekten değil de unutmaktan korkuyorum yaşananları.

Avuçlarımdaki sıcakık elle yürüyorum. Hayat bizi nereye götüreceksin bilmiyorum ama yine takıldık ardına. Geçtiğimiz yollarda ayağımıza batan dikenlerin acısıyla peşindeyiz. Elimizde anıları sığdırdığımız ağır bir bavul. Gecene, gündüzüne ortak iki yabancı gölge olarak, peşindeyiz hayat...

BEN DE VARIM

Ayşe BANZAROĞLU / İstanbul 2

Yaşananlar evvel zaman içinde kalbur saman içinde diye başlayan tekerleme ile anlatılan çok eski zamanlarda Kaf dağının ardındaki bir mekânda geçen olaylar değil, 21. yüzyılda bütün insanlığın gözü önünde yaşanmış olaylar... Daha öncesinde olduğu gibi ümidimiz geleceğe daha sağlam bakabilmek.

Bu süreci öğrenciliğimde de yaşamıştım fakat şimdi bambaşkaydı. Sorumluluklar, beklentiler, karanlık gibi görünen gelecek.

Seçtiğim meslekle inancımın gereğini aynı anda icra etmek isteyişimden kaynaklanan bir sebepten dolayı sorgulanma, hesaba çekilme, aşağılanma ve neticede ikisinden birini tercih etme noktasında seçeneksiz kalma süreci...

Demokrasi, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Anayasa ile teminat altına alınmış inanç özgürlüğü, hukukun üstünlüğü, haklar, haklar, haklar... Ama benim verdiğim kadar ama benim istediğim gibi. Benim özgürlüğümün bittiği yerde seninki başlar ancak benim

özgürlük alanım o kadar geniş ki seninkini de kapsar zihniyetinin yaşandığı bir dönem. Yani şurası elini uzattığında kolayca dokunabileceğin bir zaman dilimi...

Bir insan hayatını nasıl kurtarır? Yaşadığımız ülkede buna en güzel cevap; iyi bir mesleğiniz ve her ay düzenli maaşının varsa kendinizi kurtardınız demektir. Ben mesleğimi icra etmeye başladığım zaman başta ailem olmak üzere yakın çevrem kendimi kurtarmış olmamdan çok memnun olmuştu, zira köy hayatının çetin şartlarına tam anlamıyla uyum sağlayacak fiziki yeterliliğe sahip değildim onlara göre. Ama ben öğrenciliğimin bütün kademelerinde hayalini kurduğum mesleğime yani öğretmenliğe kendimi kurtarma sebebi olarak değil gelecek nesillerin kurtuluşuna vesile olabileme penceresinden bakıyordum ve bu duygularla Anadolu'nun çok güzel fakat depremden dolayı yaralı ürkek ve şefkate muhtaç şehri Erzincan'da göreve başladım. Pek çok olumsuzluğa rağmen her şey çok güzeldi. Hayatımda çok özel bir yeri olan bu şehirden dönme vakti gelmiş ve tayinim isteğe bağlı olarak İstanbul'da hiç de yabancı olmادığım, ilk görev yerimden önce iki yıl ücretli öğretmenlik yaptığım okula çıkmıştı.

Yıl 1999. Önce söylentiler gelmeye başladı kulağımıza yavaş yavaş. Bizim dikkate almadığımız ancak söylentilerin dozu artınca müdür bey öğretmenler odasında bir toplantı yaparak durumun vahametini ortaya koydu ve hepimizden tercih ettiğimiz duruma uygun dilekçeler alması gerektiğini söyledi. Temcit pilavı yine ısıtılıp önümüze konmuştu. İster ye ister yeme. Dilekçe vermek çok hukuki durmuyordu zaten durumumuz ortadaydı, bunun yazıya dökülmesinde amaç ne olabilirdi? Bir kaç gün sonra ilçe Millî Eğitim Müdürlüğünden okulumuza doğru hafif bir meltem esmeye başladı, sevecen, okşayıcı ve ikna etmeye yönelik. **Artık her şey daha hızlı ilerliyordu. Soruşturmalar, kınama-**

lar, açığa almalar ve akıllara zarar ifade alma yöntemleri...

En çok karşılaştığımız ve giderek bizim de alışmaya başladığımız bir sahne. Sahnede suçlu öğretmenler ve onların ifadesini almak için görevlendirilmiş yetkililer:

—*Hoca hanım bizi oyalama o kadar uzun yazmanıza hiç gerek yok nasıl olsa bir işe yaramayacak zira alacağınız ceza zaten belirlendi!* (Bu sahne sanki yakın tarihimizde bir şeyler hatırlatıyordu bize.) Oysa biz çok iyi hazırlıyorduk savunmamızı her seferinde. Amaç olaya geniş bir perspektiften bakarak her türlü hukuki boyutunu konunun uzmanlarıyla istişare ederek *cezadan kurtulmak değil ama yapılanların haksız, hukuksuz ve bütün normlara aykırı olduğu gerçeğini ortaya koyarak tarihe not düşmektir.*

Ama her seferinde önce cezamız verildi kapalı kapılar ardında sonra ifademiz alındı. Ve süreç devam etti. Delilleri karartma ihtimaline karşı açığa alınmalar, süre bitince tekrar tekrar uzatılan açıkta kalma süreleri. Bu dönemin kelime hazinemizi hiç silinmeyecek şekilde kazıdığı iki önemli kelime: Tebliğ ve tebellüğ. Bu iki kelime arasında gittik geldik.

Keyfi uygulamalar hat safhaya ulaşmıştı. Açıkta olma süremiz henüz bitmiş ve büyük bir ümitle okulumuza geri dönmüştük. Haftanın ilk günü ve sınıftayım çok şükür kâbus bitiyor demeye kalmadan kapı aniden açılarak içeriye bir grup girmişti. Öndeki beyefendi sırf dönerek:

—*Öğretmeniniz nerede? Diye sordu. Oysa ben sınıftaydım ve beni net olarak görebiliyordu. Kendine göre büyük bir zafer kazanmış kumandan edasıyla öğrencilerimin önünde beni aşağılayarak zaferini perçinliyordu.* Ve aynı günün öğlen

sonrası bizleri öğretmenler odasına toplayarak uzunca ama ne ifade etmek istediği pek anlaşılmayan bir söylemden sonra okul müdürüne dönerek

—*Yetkime dayanarak bunları açığa alıyorum, hiçbir şekilde derse girmeyecekler, direktifini verdikten sonra hızlı adımlarla okuldan uzaklaştı.* Bu yetkisinin nerden kaynaklandığını bilmeyi çok istedim.

Ve yine açkıydık.

Açığa alınma dönemimiz hukuki mücadelemiz ve kendimizi ifade etme çalışmalarıyla geçti. Bu süreçte bizi en iyi anlayacak ve çözüm yolu üretecek olanlar bizim bizzat seçerek meclise gönderdiğimiz vekillerdir düşüncesiyle yola çıktık.

Sefer İstanbul'dan Ankara'ya idi. Yaklaşık on kişilik bir grupla meclisteki bütün siyasi parti ileri gelenleri, eğitim ve hukuk komisyonları başkanları ve bazı üyelerini ziyaret ederek durumumuzu izah ettik.

Neticede bazı vekiller bizi, kendilerinin de en az bizim kadar hatta daha fazla inançlı olduklarını göstermek için belki de hayatlarının bir kesitinde hasbel kader duydukları bir duanın anlamıyla imtihan edip *asıl olanın iç temizliği* olduğu vurgusunu yaptılar. Bir kısmı ise esas olanın devlet ve milletin sürekliliğidir bu süreklilik adına bireysel tercihlerin göz ardı edilebileceğini girişiyse sorunun çözerek çözülebileceğini söylediler. Diğer bir grup ise aslında bizim haklı olduğumuzu bizimle aynı fikri paylaştıklarını ama kendilerini de inandırdıkları “elimizden bir şey gelmiyor ne yapabiliriz” teslimiyeti içerisinde, hiç olmazsa aç kalmayalım mantığıyla bize meclis lokantasında yemek ısmarlamalardı. *Yani milletin meclisinde bir problem yoktu(!)*

Bu çalışmalar devam etti gitti. Bu çerçevede çeşitli basın kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve toplumda

öne çıkan kurum ve bireyler ziyaret edildi. Gün geldi basına malzeme olduk, gün geldi basın bizim haklılığımızı savundu. Yani az gittik uz gittik dere tepe düz gittik ama arkamızdaki manzaraya dönüp baktığımızda bir arpa boyu bile yol gidemediğimizi gördük. Artık okula dönüp derslere girme imkânımız yoktu. Nihayet 13 Nisan 2001 de son kez tebellüğ ettiğimiz bir belgeyle görevden ihraç edilmiştik.

Nasıl ki tarihi olaylar milattan önce milattan sonra şeklinde sıralanıyorsa, artık hayatımız da atılmadan önce ve atıldıktan sonra olmak üzere ikiye ayrılmıştı. **Ve öğretmenliğimizin başına bir açıklama eklenmişti, “memurluktan atılmış öğretmen”** anlaşılması da zor anlatılması da.

Bu süreci tek başımıza yaşamadık. Ailemiz başta olmak üzere yakın ve uzak bütün akraba ve dostlarımız olayları bizimle birlikte direk veya dolaylı olarak yaşadı. Bazıları mesleğimizi kaybetmemek için şimdilik haklarımızdan vazgeçmemizi öğütlerken, bir kısmı haklı davamızda hep yanımızda oldu.

Zaman ilerledikçe olayın sosyal ve ekonomik boyutları belirgin olarak bizi etkilemeye başladı. Bir gün ev sahibim arayarak kira ödemelerinin geciktiği yönünde bildirimde bulunmuştu. Aslında en son konuşmak istediğim kişiydi ev sahibi ama zamanı gelmişti sıkılarak da olsa durumu açıklayınca hiç beklemediğim bir cevap almıştım ve bu benim hiçbir zaman unutamayacağım bir etki yapmıştı üzerimde, zira yaklaşık altı aydır kira borcum birikmişti ve ev sahibim,

—Hoca hanım üzülme, acele etme, ne zaman şartların müsait olursa o zaman ödersin! Demişti. Bu cümle benim için çok önemli idi.

Önemli bir iş için İstanbul’un Avrupa yakasından Anadolu yakasına geçmem gerekiyordu. Elimi cebime götürdüğümde bu işi ancak yürüyerek yapabileceği-

min farkına vardım. O gün yürüyerek boğazı geçmedim ama bu süreçte yürüdüğüm kadar başka hiçbir zaman yürümemiştim.

Nihayet rica, minnet üzere bir kamu kuruluşuna bağlı eğitim ağırlıklı bir şirkette özürlü grubuna bağlı olarak geçici de olsa bir işe yerleşme imkânı buldum. Her ne kadar şirket eğitim ağırlıklı olsa da benim görevim telefonlara bakmaktı, belki çay-kahve servisi yapmamı da isteyeceklerdi ama buna cesaret edemediler. İşe başladığım ilk gün çok enteresan, bir o kadar da düşündürücü bir manzarayla karşılaştım. Daha önce benim işimi geçici olarak yürüten arkadaş benim işe başladığımdan habersiz hıçkırarak ağlıyor, arkadaşları teselli etmeye çalışsa da etkili olamıyorlardı. Ağlama sebebini öğrenince hayrete düşmüştüm zira bir lise mezunu olarak telefon görevlisi olmak konumuna uymuyordu. Oysa benim ağlama lüksüm bile yoktu, hatta bulaşık bile yıkayabilirdim.

/.../

Ve nihayet hiçbir zaman ümidin kesilmediği **BÜ-YÜK** yerden ümit ve rahmet kapıları açılmış pek çoğumuz hasret kaldığı yuvasına geri dönmüştü.

Bu süreçte elbette ki yalnız değildik haklı davamızdan “HAKKI” hep yanımızda hissettik. Çektiğimiz sıkıntıları en aza indirmede, hukuki açıdan her türlü bilgilenme, takipte ve pek çok konuda daima kendimizi yeri geldi evimizden daha rahat hissettiğimiz sendikamız hep yanımızda oldu.

Şimdi bu satırları yazarken hiçbir şeyin baki olmadığını, olaylar gibi insanların da gelip geçici olduğunu ve bu dönemi bizim için özel olarak hazırlayan zihniyet ve aktörlerin yavaş yavaş tarih sahnesinden silindiğini görebiliyoruz.

BİR DAHA YAŞANMAMASI DİLEKLERİMLE...

ZORDUR ASIYE OLMAK

Ayşe Gül ATEŞ / Adana 1

İnsan nisyanın cisimleşmiş hali, insan a'lâ-yi illiyyin ve esfeli safilin arasında garip yolcu, Habil'in havarileri, Kabil'in haramileri...İnsan aciz, insan fakir; fakat Allah'ın tecelligâhı olduğunda, yani kul olduğunda zirveleri zorlayan Abdullah...Garip bir mücadelenin içine düşmüşüz yaratılır yaratılmaz. Önce şeytanla sonra kardeş diye bildiklerimizle mücadele etmişiz. Kabil ile, Nemrut ile, Firavun ile, Ebu Cehil ile...Ve bu süreç hep devam etmiş. Ne Musalar ölmüş ne de Firavunlar aslında.

İnsan nisyardan gelir dedik ya! İşte bu sebepten unuturuz en acı hatıraları da en güzel hatıraları da. Fakat unutmamak gerekir bazı şeyleri, unutmamak için tarih düşmemiz gerekir ajandamıza. Sadece bakmakla kalmamalı görmeliyiz işin aslını. Zamana "Dur akma! Beni dinle." diyen ehli kelamları, "Aradığının İsmail benim." diyerek can korkusundan kurtulup canana ulaşanları unutmamalıyız. Dürüstlüğün, vefanın, namusun geçer akçe olmadığı dönemlere inat olanları

unutmamalıyız. Zulüm ile âbâd olanların ahirinin berbat olması için savaşılanları unutmamalıyız.

Bir arkadaşım vardı üniversiteden. Bir gün telefon-da sordum” Evlilik yok mu?” diye. “Bir Mehmet Akif bulursam evlenirim demişti. Çünkü hayrandı büyük üstada. Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Akif İnan... Her isim cismiyle müsemmadır. İki Akif, iki Mehmet; Mehmet övülen demek. Biz millet olarak Muhammed ismini çocuklarımıza vermenin ağırlığını kaldıramayız diye Mehmet ismini daha çok vermişiz evlatlarımıza. Ve de Akif, olgun insan. Ersoy ve İnan başak misali olgunlaştıkça boynunu bükken iki ehl-i dil. Neden mi bu konuyu açtım? Unutmamak gerek ödenmiş bedelleri dedik ya... İşte ödenmiş bedellerden iki yiğit. Kimi canıyla, kimi cananıyla, kimi kalemiyle, kimi zamanıyla, kimi örtüsülle, kimi de buğzetmesiyle öder bu bedeli.” Bir haksızlık varsa ortada insan bunu; eliyle, eliyle olmazsa diliyle düzeltsin, buna da gücü yetmiyorsa kalbinde bu haksızlığa buğzetsin.” emrine uyup haksızlıklara dur diyen yiğitler çok gözyaşı döktüler.

Yusuf yüzlü, sadık sözlü, Hamza yürekliilerin ardından hiçbir şey olmamış gibi davranamayız. Hz. Hamza'nın şehadetiyle birlikte tüm ashap o hüznü içinde yaşamıştı. Hint'in “Ya Vahşi! Hamza'nın yüreğini bana getir, o yüreği dişlemeden rahat uyuyamayacağım.” diyerek giriştiği zalimliği Ashab-ı Uhud hiç unutmamıştı. Bir cenaze olduğunda önce Hz. Hamza'nın yası tutulur, sonra ölen kişinin yası tutulurdu. Çünkü, o dönemin ödenmiş bedeliydi Hz. Hamza. Hint'in elindeki yürek hiç unutulmadı onlarda. Hatta Vahşi bile aldığı bedelin acısını yıllarca unutmadı. Ya bizim ödenmiş bedellerimiz, bir hiç uğruna giden gök ekini gibi yiğitlerimiz... Yoksa, vefa bizim yamaçlarımızın gülü değil midir? Yoksa, unutmadığın kadar unutulmasını, bizim düsturumuz değil midir? Şu anda özgürlük nutukları

atanların nutku tutulmaz mı aklına dar ağacına giden Adnan Menderes geldiğinde? Bir devlet reisinin idamı içimizi sızlatmaz mı?

Tırnakları sökülen Türkeşleri, "Bunu yapanlar Allah'tan bulsunlar." diyen Pehlivanoğullarını, ölüme nişanlıyız diyen Denizleri, üniversiteden irticacı damgasıyla kovulan Ahmetleri, şiire sevdalı diye tecrit edilen Erdoğanları... Unutmayı sürekli hatırlamamız gerekir bu Hamza yürekli. Zulüm kime yapılırsa yapılsın Hakk'ı incitir, Hakk'a sevdalı gönülleri incitir. Darbe kimliğiyle yapılan bu insanlık katliamının hesabı zor, sıratı uzun olur. Avlanırken avına eziyet eden aslana bile hesap sorulacakken, bu zulümleri yapanların hesabı nasıl olur acaba?

Bu topraklar çok ödenmiş bedeller gördü. Misal çok. Onlardan biri de... İsminin anlamı güzel insan, suçu ise insanlardan bir insan olmak. Evet!.. Muhsin Yazıcıoğlu'nu unutmak bizim insanlığımızdan neler götürür? Bu soruyu kendimize sormalıyız. Yüreklerdeki aysbergleri söndürmek için, vatan sevgisi imandan deyip, tulumbasını eline alan bu yüreğin unutulması bizden neler götürür? Bir soralım kendimize. Duvarlarında "EDEP YA HU" yazan bir ecdadın torunu çırlıçıplak soyulup eziyet ediliyor ve biz bunu unutupsak bu bizden neler götürür? Bir soralım kendimize. Her erin bir Hitler edasıyla azarladığı "Elde Kur-an, hedef turan." diyen Mamak'taki turan sevdalıları unutulursa bizi nasıl bir son bekliyor? diye soralım kendimize. Acaba kafesteki, C5'teki ayağının yerini değiştirmek için bile izin alan kızılzilema sevdalıları niçin can verdi? Soralım kendimize. "Allah'ın verdiği canı Allah'tan başkası alamaz." diyen şanlı akıncı anavatanından asli vatanına uğurlanırken zil takıp oynayan köçeklere kimler hesap soracak?.

Akletmez misiniz? Düşünmez misiniz?, diyerek bizi muhatap kabul eden Kur-an'a ve de Kur-an'ı bize indire-

nin emrine uymuş olur muyuz sizce? Böyle davranınca.. Günahının ne olduğunu bilmeden azarlanan ikna odalarının biricik gülleri: Hanifelerin, Aşşelerin, Fatmaların... Bir zamanların çorak topraklarını gözyaşlarıyla sulayan, başörtüsü yüzünden öğretmenlikten ihraç edilen - kardelen Aşşeler diye üstü kapatılan- Zeynep Öğretmenlerin bayramı artık neden gelmez? Bir bacısının başındaki örtüyü çekmeye çalışan düşmana ateş açan Sütçü İmam'ın ismini taşıyan ünivesitenin kapısından giremeyen genç kızların ıştırabını neden bitmez?. Doğudaki kızlar okusun diye mücadele edenler neden başörtülü kızların okumasını istemezler?

Soralım önce kendimize. Sonra da bunların hesabını soralım, zamanın Firavunlarına. Firavun'un sarayında hakkı tutmanın zorluğunu en çok Hz. Asiye bilir. O yüzden de Cennet annelerimizden biridir zaten. Peki nerde Asiye olmaya gönüllü gençler? Sorulara cevap bulunmazsa sorunlar peşimizi bırakmaz. Postu değiştirilip değiştirilip darbe önümüze çıkarılır yoksa. 27 Mayısları 12 Eylül, 12 Eylül, 28 Şubatlar izler. Darbe modernleşir, üstüne de bir post alır; çıkar yine yoksa karşımıza. Bu kadar darb-ı mesel varken önümüzde darbelere dur deme vaktidir inşallah.

Ne yazık ki darbe zihniyeti hala aramızda dolaşiyor. Kökünü kurutmak zaman alacak anlaşılana- ne olursa olsun vaktidir inşallah-. Darbe yok ama darbenin ismi bile kimilerine cesaret verip idaresinde olanlara eziyet edebiliyor... Ben öğretmen olmayı çok istedim. Çocukluk hayalimdi öğretmen olmak. Hani sorarlar ya çocuklara "Büyüyünce ne olacaksın?" diye ve de onlar da hep "Doktor" der. Ben hep öğretmen olmak istediğimi söyledim. Ve öğretmen oldum. İlk görev yerim Kayseri'di. Öğretmenliğime pişman olduğum dönemler. Neden buradasın? Hiç yakışıyor musun buraya? diyen aşağılayıcı bakışlar... Ve de hiçbir gün ihmal edilmeyen sınıf zi-

yaretleri. Yani gözüm üstünde imajı verme çalışmaları -ama bir şeyi unutuluyordu: o da gözler üstündeki göz. Gelip gelip ev arkadaşşıma ağladığım o anlar, büyük bir imtihandan geçiyordum... Ve de bunları bana yapanlar da büyük bir imtihandan geçiyodu. Üç yanlış, bir doğru; üç kul hakkı, bin sevabı götürcekti.

Bakışlarla ve de sınıf ziyaretleriyle geçen bir dönem...Ve ikinci dönem ...Bu sefer rotayı değiştirdiler. Bana değil benim üstümden öğrencilerime baskı yapmaya çalıştılar... İstiklal Marşı'nın Kabulü ile ilgili bir gösteri hazırlayacaktık. Mehmet Akif'in çok sevdiğim bir manzum hikayesi olan Küfe'yi tiyatrolaştırıp sahneleyecektik. Şiirde; Mehmet Akif, bir küçük çocuk ve de çocuğun annesi vardı. Anne rolündeki öğrencim -Yağmur'um -çok yetenekli kıpır kıpır ve de hanım hanımcık bir kız. Provaları kostümsüz yaptık. Gösteri yapılacağı gün teneffüs arasında Yağmur, "Hocam ben nasıl giyineyim?" diye sordu. Ben de "Anne gibi giyin gel." dedim, kız da annesi gibi yani annelerimiz gibi giyinip gelmiş. Öğrencilerim oyunu çok güzel sergilediler. Bir öğretmen arkadaşımın uyarmasıyla -sonradan haberim oldu. Öğrencimin yazmalı resmini çekmişler. 6. sınıf öğrencisine de "Buraya irtica yapmak için mi geliyorsun?" diye kızmışlar. Çocuk, dedim ya 6. sınıf; irtica kelimesinin anlamını bilmeyi bırakın bu kelimeyi ilk defa duymuştur zannımca.... Sonra mı? Sonra da rutin toplantılarında resmi gösterip irtica tehlikesi var mı diye tartışmışlar. Komik, komik olduğu kadar dramatik. Anladım televizyonda çıkan haberlerin aslını. Herkes kendi tarihini yazar ya, televizyondakiler de kendi hayal dünyalarını sermişlerdi yıllarca önümüze. Mevlana'nın fil hikayesinde olduğu gibi nerden tuttuyasan işin aslı odur. Fil bazen kaya, bazen bir hortum, bazen bir boynuzdur...

Kendimi geçtim, bu ilk değildi... Kafama taktığım öğrencimin bakışlarıydı. Hep Yağmur'un gözlerinin içine baktım o günden sonra. Yağmur bana hep tedirgin tedirgin baktı. Sanki onu büyük bir suça itmişim gibi baktı bana hep. Ne diyebilirdim ki? Suç onun değildi... Bir gün teneffüste "Yağmur!" diye seslendim. Boynunu yere indirerek yavaşça yaklaştı bana. Kolumu tam atacaktım ki korkak bir ifadeyle sakındı benden. Ne düşünüyordu, bana ne söylemek istiyordu bilinmez. Bildiğim tek şey Yağmur'un zihninde irtica kelimesi iyice yerleşmişti. Ve başörtülü bir öğretmenden uzak durmak lazımdı... Tayinim çıkıp ordan ayrılırken -olayın üstünden bir yıl gibi bir süre geçmişken- Yağmur usulca sokulup, "Öğretmenim irtica ne demek?" diye sorabildi. Sıkıca sarıldım ona ve "Büyüyünce anlatacaksın Küçük Yağmur Tanesi! Sen bir okyanusa karışmaya bak." dedim. Söylediklerimi anlamadı belki, ama ona özel bir şey söylediğim için yarım yamalak bir tebessüm belirdi yüzünde ve gevşetirken kollarımı daha da sıkı sarıldı bana, "Bırakma öğretmenim!" der gibi. Hep öğretmenimize 6. sınıf öğrencisini nasıl anne yapabilirim diye sormak istedim ve kafamdaki bir çok soruya cevap bulmak istedim okulumdan ayrılırken. Ama cevap karşıdan gelmeyecekti biliyorum. Hani Hz. Ömer şehit olmadan önce sormuş ya "Beni hançerleyen Müslüman mı?" diye, işte o hesap. Aynı vatan evladının bunu birbirine yapması insanı üzüyor.

Zordur insanın başörtüsüyle sınavı. Törenlerde arkalara geçip gizlene gizlene durmak çok zor. Öğrencilerin "Neden izlemiyorsunuz hocam töreni?" demeleri ve bu soruya cevap vermek ya da verememek arasındaki gelgitleri ancak yaşayan bilir. Fiziksel işkence çabuk unutulur, ama haysiyetini hedef alan işkence yıllarca unutulmaz. Bir bez parçası nazarıyla başörtüsüne yaklaşanlar, unutmuşlar doğduklarında bir bez parçasına

sarıldıklarını ve de unutuyorlar nihayetinde bir bez parçasına sarılacaklarını.

Asiye olmak dedik ya! İnanın ki şu anda tesettürlü tüm memurlar dönemin Asiyeleri. Firavun'un sarayında hakkı anlatmaya çalışmak ne kadar zorsa, şu anda okul kapısından girerken başörtüsünü çıkarıp okula girmek çok zor. O iğneleri çıkarıp yüreğimize batırmak çok zor. Kafalardaki soru işaretlerine çözüm bulmak için işimiz, sorularla dolu zihinlerimizle bir minicik zihinleri aydınlatmak inanın ki çok zor. Zordur bu dönemde Asiye olmak, hem de çok zor.

Firavun'u durduracak Musa, Musa'ya yardımcı asa olmak için vakit gelmedi mi?

“HAK” DAİMA ÜSTÜNDÜR

Gani ERSOY / Elazığ

Ufka bakan bir çift göz. Göz kırpmadan özlemimi bekliyor.

Bir ay oldu yaklaşık bu manalı bakışlarla karşılaşalı. Benden çok öteye dikmiş gözlerini, Medine Ensar'ı gibi hayalini intizar ediyor.

Her ders çıkışında karşılaşınca med-cezir yaşıyor, ha bugün ha yarın deyip ödenmiş bedellerin hatırasını yeniden zihnimde canlandırmaktan içtinap ediyorum. Ya yazmak... Hele edebî usulle izmihlali, inhidamı, inkırazı, iftirakı... nakşetmek kağıda. Çok zor.

Henüz üç gün vardı yarışmanın bitimine. Son saat sınıfta okuduğum dizeleri ezberlediğini ispat etmek isteyen bir öğrenci merdivenlerde yakalıyor beni. Hocam ezberledim diyor şiiri. Başlıyor okumaya:

Meyve ağaçlarını sarınca karınca,
Günah var mıdır karıncayı kırınca?
Yarın Allah'ın huzuruna varınca,
Hakkını alır senden karınca.

Tebrik ederek uğurladım bu ilgili öğrencimi. Öğretmenler odasındaki ilan panosuna takıldı gözlerim. Bu gün yazmalıyım diye geçirdim içimden. Toparlanıp minibüs durağına doğru giderken farkında olmadan “Darbe nedir?” sorusunun cevabını aramaya başladım zihnimden. Şimdiden başlamıştı gerginliğim. İyi ki Sivrice-Elazığ arası otuz kilometre. Yoksa gitgide ağırlaşan bu düşünce girdabı beni yazmaktan alıkoyabilirdi. Minibüse bindiğimde hala o mezkûr sorunun cevabını aramaktaydım. “Darbe” Arapça kökenli ve vurmakla ilgili bir şey olsa gerekti. Bir kişinin bana vurması darbe olarak adlandırılabilir peki ya hakaret etmesi? Hım. Anlaşılan darbe iki kısım; fiziki darbe, ruhi darbe. Meseleyi bayağı ilerletmiştim. Öğretmen olmanın etkisiyle olsa gerek konuyu zihnimden örneklendirmeye başlamıştım bile. Yaşadığım bir kısım olayları darbe testinden geçirmeye koyuldum.

1) Babamın küçükken bana “adam olamazsın” hikâyesini anlatması.

2) İlkokul birinci sınıf öğretmenimin kulaklarımdan kaldırıp kafamı tahtaya vurması.

3) Abimin “sen süremezsın” deyip traktörü elimden alması.

4) Lisede felsefe hocamızın ADD’ye gitmedikleri için öğrencilerin hepsine iki vermesi.

5) En sevdiğim arkadaşımın....

Listeyi sıralarken galiba kendimden sakladığım, belki de hatırlamak istemediğim şeyleri saymaktan gayr-i ihtiyari içtinap ettiğimi fark ettim. Evet, hatırlamak istemiyordum; umutlarımın, taptaze hayallerimin elimden uçup gitmesini. Hatırlamak istemiyordum; Şubat’ın soğuşunda, zemheri kışın ortasında soğuktan yanışımızı, gençliğimizin elimizden alınışını, çaresiz kalışımızı. Hatırlamak zor geliyor lise son sınıfta üni-

versite hayali kurarken “İmam Hatipliler ilahiyattan başka üniversiteye gidemez” emr-i vakisini. Ağır geliyor düşünmek, dereceye girmişken diğer bölümlerden mahrum kalışımızı. Hele ilahiyatta derse girememek, saçından tutulup sürüklenenleri seyretmek, başı açık Kur’an okurken acı acı gözyaşı dökenleri görmek.

Hatırlamak istemiyordum işte. Yoksa unutmak mümkün mü Kur’an dersini Müzik dersine çevirip de bol yıldızlı insanları derse getirip bizlere Onuncu Yıl Marsı’nı söyllettiren kimseleri. Ya onların “eh bundan sonra mezarlıkta şarkı söylersiniz” deyip de kakhaha atışlarını.

Kalp ritmimin hızlandığını hissediyorum. Artık devam etmek gelmiyor içimden. Evin asansöründe babamdan öğrendiğim dizeler dökülüyor dilimden:

Yok mu bu karanlık gecelerin sabahı

Ahirette mi biçarelerin felahı?

Hala tereddütteyim yazıp yazmama konusunda ödenmiş bedelleri. Yemekten sonra yeni aldığım Kur’an fihristini eşime gösteriyordum. Rastgele bir sayfa açtım. Mü’min suresinden bir ayet çıktı. Kuran’da Mü’minûn suresi vardı, bu ise sadece Mü’min’di. Belirsiz, tanınmayan, meçhul bir insan. Bir mana, bir sembol müydü anlamadım. Açtığım yerden okumaya başladım.

26. Firavun: “Bırakın beni, dedi. Şu Musa’yı öldüreyim. ... Zira bu gidişle onun, sizin dininizi değiştireceğinden veya ülkede anarşi çıkaracağından endişe ediyorum.”

Çok garip geldi bana bu ayet. Firavun gibi bir despot halkından izin istiyordu Hz. Musa’yı öldürmek için. Sanki köşeye sıkışmış bir hali vardı. Elinde güç olunca halkı ezen, kaybedince halktan yana görünen müstebitler gibiydi. Hele bahanesi insanı güldürecek cins-

tendi. Türlü türlü demagojilerle halka sığınma işi her devir zalimlerinin baş vurduğu bir çareydi herhalde. Ne kadar da örtüşüyordu zamanımızla. Cehaletin babası ölmemiş, Ebu Leheb'ler kıtalar dolaşıyordu.

- Almayın bunları üniversiteye. Bunlar gerici, örümcek kafalı. Hem biz de Müslüman'ız. Benim dedem de hacıydı.

- Bunlar şeriatı getirmek istiyorlar.

- Öldürürler hepimizi.

28,29. “Firavun hanedanından olup o zamana kadar iman ettiğini saklayan bir “Mümin” çıkıp şöyle hitap etti: Ne o, siz bir insan Rabbim Allah'tır dedi diye kalkıp onu öldürecek misiniz?”

Rivayete göre o güne kadar imanını gizleyen bu “Mü'min” kişi Firavun'un amcasının oğlu ya da Hz. Asiy'e'nin kardeşiydi. Aynı zamanda Firavun ordularının da başkomutanıydı. Hz. Musa'yı saraydan kovandı Firavun, sarayın içten fethedildiğini fark etmemişti hiç. Zaman sabrın harcıyla kıvama gelmiş, mekân bu kıvamın boyasıyla boyanmaya müstait bulunmuş ve hedefi on ikiden vuran o içinde binlerce ah-u efganın boğçaladığı, demokratik tavrın sesi soluğu olan soru sorulmuştu: “Ne o, siz bir insan Rabbim Allah'tır dedi diye kalkıp onu öldürecek misiniz?”

Mü'mince duruş, demokratik tavır ve aktif sabır Firavun'u halkının önünde söz söyleyemez hale getirmişti. Kısaca kader bir kere daha hükmünü icra etmiş, “Hak” batıla üstün gelmişti.

Eşime dönüp bu günle ne kadar uyuyor değil mi? dedim. Evet anlamında başını salladı ve sadece bir cümle ekleyebildi:

-Evet, sadece Rabbim Allah'tır dediğimiz için...

KANAYAN YARA

Osman GÖKER / Rize

Yıl 1989. Yine bir sonbahar sabahı. Yolu kaplamış sararmış yaprakların üzerine basa basa her zaman ki gibi okula doğru gitmek için yola koyulmuştum.

Yolda içimi nedenini bilmediğim bir hüzün kaplamıştı. Gökyüzü hiç olmadığı kadar kara bulutlarla kaplıydı. Kuşlar bile sanki acı acı ötüyor, kulağıma bir şeyler fısıldamak için çırpınıyorlardı. Oysaki üzülmem için ne gerekçe olabilirdi ki? İşte bak çocukluğumdan beri hayalini kurduğum peygamberlik mesleğini kazanmıştım ve eğitim fakültesine mutluluk içerisinde devam ediyordum. Ancak bu mutluluğum uzun sürmeyecekti.

Okula yaklaştığımda fakültemizin bahçesinde bir kısım arkadaşlar toplanmış, okula başörtülü olarak alınmayan kız arkadaşlarımıza destek olmak için okul yönetimini protesto ediyorlardı. Ne olmuştu da bir hafta öncesine kadar rahat rahat derse girip çıkan arkadaşlarımızın eğitim hakkı bıçak gibi bir anda kesilerek engellenmek istenmişti.

Yine bir gün sınıfta bütün öğrencilerin derse odaklandığı bir anda fakülte dekanı içeriye hışımla girerek sınıftan üç başörtülü kız arkadaşımızı işaret ederek derhal sınıftan çıkmalarını söylediğinde hepimiz donakalmıştık. Artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı aşikârdı. Dersin sonuna doğru üç kız arkadaşımız sınıfa geri dönmüşlerdi. Özellikle bir tanesi iki gözü iki çeşme ağlıyordu. Kendi kendime dedim ki işte iman ve İslam inancı bu olsa gerek. Ağlayan bu sınıf arkadaşım karşı o andan itibaren içimde bir acıma, sevgi ve hayranlık duygusu oluşmuştu.

Zaman ilerledikçe baskılar artıyor bizim de protesto gösterilerimiz şiddetleniyordu. Soğuk bir kış günü üniversite ana yolunda toplandığımız ve polislin dağıtın ihtarına uymadığımız için polis hepimize copla saldırmış, birçoğumuz bu coptan nasibini almış ve birçok arkadaşımız karakola götürülmek üzere yakalanmıştı. Oysa biz ne yapmıştık ki? PKK'lılar gibi panzerlerin üzerine mi çıkmıştık? Polise taş ve molotof kokteyli mi atmıştık? Dükkânların camını, çerçevesini mi indirmiştik? Sadece eğitim özgürlüğü istemiştik.

Bu sıkıntılar içerisinde aylar yılları kovalamış son sınıfa gelmiş ve ortaöğretim kurumlarında staja başlamıştık. Ağlayarak içeri giren başörtülü sınıf arkadaşımız sınıf birincisi olduğu halde sırf başörtülü olarak ders anlattığı için stajı kabul edilmemiş ve bir yıl okulu uzamıştı.

Ben de bu sıkıntılardan dolayı iki dersten uzatmalı hale gelmişim. Geçen yıllar içinde başörtülü arkadaşın sınıftan atılma olayından etkilenmiş ve işte benim evleneceğim kız bu olmalı demiştim. İnancı için mücadele eden ve ağlayan biri.

Bu duygularımı da aynı sınıfta olmamıza rağmen yüzüne karşı söyleyememiş bir mektup yazarak gizli-

ce kitabının arasına koymuştum. Neyse ki bir yıl kaybetmiş olsak da sonunda ikimizin de tayini çıktı. Ben Ağrı'da yatılı bir okulda; o ise Kars'ta bir lisede göreve başlayacaktık. Ancak onun müdürü daha ilk günden, değil başörtülü olarak sınıfa girip ders anlatmak onu okulun kapısından bile içeri almayacağını söylemişti.

İkimiz de stajyer olmamıza rağmen ALLAH'ın yardımıyla onun tayinini büyük uğraş ve serüvenle yanıma aldırıştım.

Bu arada nikâhımızı kıymış, sade bir törenle evlenmiş ve İslami bir yuva kurmuştuk.

Okulumuzun çalışma şartları ağırdı. Etütler, nöbetler kısacası yatılı olan öğrencilerimizin her şeyiyle ilgileniyorduk. Ama olsun önemli olan hayalimizdeki mesleği icra etmemizdi.

Bu mutluluk bizim yorgunluğumuzu alıyordu. Öyle ki fen bilgisi laboratuvarına şevkle heyecanla giriyorduk.

Derken bu arada ben vatani görevimi yapmak üzere öğretmen askerliğimi Urfa'nın Halfeti ilçesinde yapıyordum. Eşim ve iki çocuğumu Ağrı'da bırakmak zorunda kalmıştım. Ancak askerliği yaparken de bize rahat yoktu. Çünkü eşim telefonda başörtülü olduğu için tekrar cezalar almaya başladığını bir şeyler yapmam gerektiğini anlatıyordu. Cezalar giderek artmış maaştan kesim cezası bile almıştı.

Ben de hiç değilse Urfa'da rahat eder diye eşimin tayinini askerlik yaptığım yere Urfa'ya aldırıştım. Ancak nafile. Daha sert bir kayaya çarpmıştık. Burada baskılar ve zulümler daha da artmıştı.

Görev yaptığımız beldeye astsubay geliyor bizleri fişliyor, Milli Eğitime baskılar yapıyor, Milli Eğitim Müdürü de bizi sıkıştırıyordu.

Urfa'ya dört valiz ve iki çocukla beraber gelmiş, bütün eşyalarımızı Ağrı'da okuldaki lojmanda bırakmıştık. Çünkü sonumuz meçhuldü. Bir gün Göklü karakol komutanı eşimin başını açması halinde ikimizi de aynı okula vereceğini ve rahat edeceğimizi söyleyecek kadar pervasızlaşmıştı. Bu arada rapor üzerine rapor, ceza üzerine ceza alıyor, sabahlara kadar eşimle yatmıyor bu cendereden nasıl kurtulacağımızı kara kara düşünüyor plan üzerine plan yapıyor ve psikolojimiz bozuluyordu.

Bize dayatılan ya mesleğimizi ya da inancımızı terk etmemizdi. Neden bir seçim yapmak zorunda bırakılıyorduk. Oysaki inancımızla mesleğimizi gayet güzel icra edebilirdik. Ama nafile kime anlatabilirdik ki derdimizi? Bu yüzden de o günlerde bütün yetkililer cüzamlı görmüş gibi bizden kaçıyorlardı.

Derken asker öğretmenliğim bitmiş Ağrıya dönmüştüm. Eşim ve iki küçük çocuğumu terör bölgesinde yapayalnız bırakmıştım. Eşimi başörtüsü konusunda rahat eder diye Urfa'ya aldırılmış; ancak yalnızlığa terk etmek zorunda kalmıştım.

Ağrı'ya geldiğimde kadrolu olduğum okulda bana ders vermemişler ve oturduğum kaloriferli lojmanı on beş gün içerisinde terk etmemi aksi halde kolluk kuvvetleri nezaretinde boşaltılacağımı söylemişlerdi. Bütün bunları başörtüsü konusunda direndiğim için yaptıklarını biliyordum.

Beni geçici görevle ilçeden başka bir köye verdiler. Ne hazindir ki okulun lojmanlarında uzman çavuşlar kalıyorlardı. Ve ben de onlardan birisinin yanına yerleşmek zorunda kaldım.

Bu arada hafta sonları ilçedeki yatılı okulumun bekâr öğretmenlerinin yanında kalıyor biraz olsun rahat ediyordum. Ancak günün birinde okul müdürünün

talimatıyla okul bekçisi bana tüfek doğrultarak tehditle bir daha yatıl okulun içerisine girmemem konusunda uyarıda bulunmuştu. Aynı zamanda kiralık bir ev bulamadığım için ev eşyalarımı on beş gün içinde bir dükkânın deposuna doldurmuş lojmanı boşaltmak zorunda kalmıştım.

Garıptım, hüznüydüm, çok acı çekiyordum. Ne niyetlerle bu gurbet ellere gelmiş nelerle karşılaşmıştım. Artık bedenim beni taşımakta zorluk çekiyordu, hissediyordum...

Okul müdürünün tehdidine karşılık: - - -

-Yatırıp kurbanlık koç gibi kesseniz yine de inancımızdan taviz vermeyiz!" diye haykırışım aklıma geliyor ve gücümü toparlamaya çalışıyordum. Ancak vücudumda bir dayanma gücü vardı. Ve de öyle oldu. Ertesi gün hastanede serum takılırken gözlerimi açtım. Neyse ki uzun uğraşlardan sonra ALLAH'ın yardımıyla eşimin tayinini tekrar Ağrı'ya aldurdım. Mahrumiyet içerisinde bir okul olmasına rağmen biraz olsun rahat ederiz, düşüncesiyle görev yaptığım aynı köye aldurdım. Ancak burada da rahat yüzü göstermediler ve cezalara kaldıkları yerden artırarak devam ettiler. Nihayet en sonunda yüksek disiplin kurulu kararı ile eşimi görevden açığa aldılar.

Şimdi artık eşim çok sevdiği öğretmenlik mesleğinden uzak kalmıştı. Biz de bu arada aile olarak sığındığımız lojmanda (lojman demeye bin şahit lazım) donma tehlikesi geçirdik. Lojmanda elektrik ve su olmadığı için hiçbir beyaz eşyamızı kullanamıyor ve suyu taşıma ile getiriyorduk.

Derken yeni tayin döneminde beş ile tayin istememiz halinde bizi göndereceklerini söylediler. Ve biz de tayin isteyerek Rize'nin bir köyüne geldik. Bu arada

dokuz ay sonra eşimin de başörtüsünden dolayı açığa alınma durumu kaldırılmıştı.

Artık önümüzde yeni bir hayat mücadelesi başlıyordu.

Acılarımızı, çilelerimizi Ağrı'da bırakıyor, hayallerimizi ümitlerimizi ve evimizi Rize'ye taşıyorduk.

28 ŞUBAT KARA (nlık) KIŞ

Engin GÜNEŞ / Afyon

1999 yılının eylül ayının son günleriydi. Haydarpaşa Garı'ndan trene binmiş günün ilk ışıklarıyla Kütahya'ya ulaşmıştım. Elimde bir Akit Gazetesi manşetinde ise “Kütahya İmam Hatip Lisesi Müdürü Kız Öğrencileri Başörtülü Okula Almıyor!” diye bir yazı vardı. Tedirgin bir şekilde okula gittim, müdür yardımcısının kapısını çaldım; Hocam ben yeni atanan Felsefe grubu öğretmeniniz Engin Güneş diye kendimi tanıttım. Oturduk biraz sohbet ettik meslek dersleri öğretmenlerinden Ahmet Ağabey de oradaymış benim İstanbullu olduğumu ve uzun saçlarımı görünce alaka gösterdi. Sonra çok iyi birer dost olduk Ahmet Ağabeyle fakat onu sonra anlatacağım, meğer o gün ben okulun yanlış bölümüne gitmişim. Okul; kız,erkek ve Anadolu kısımları olarak üç bölümden oluşuyormuş. Benim kadromun olduğu kısım şehir merkezinin yaklaşık üç dört kilometre daha uzağında olan Pansiyonlu İmam Hatip Erkek Lisesi'ydi. Oraya doğru yürümeye başladım, yarı yolda tarifi karıştırdım esnafın birine sordum o okul kapanmadı mı? Diye o da bana sordu fakat yine de ta-

rif etti, okula vardım. Okul Kütahya kalesinin hemen aşağısında dik bir bayırdaydı. Bir bahçenin içerisinde iki bina mevcuttu. Biri pansiyon diğeri de okul olarak kullanılıyordu. Arka bahçe çam koruluğuna açılıyor, yeşillik insana huzur veriyordu. Ön bahçede çocuklar futbol maçı yapıyorlardı. İdareyi sordum bana müdür beyin odasını gösterdiler.

Her şey 1997 yılının şubat ayında MGK kararlarıyla başlamıştı. Üniversite son sınıftaydım o zaman ve yerel bir televizyon kanalında program yapıyordum. Kız arkadaşlar birden üniversitelere alınmamaya başlamıştı. Dört yıldan beri okuduğumuz başörtülü arkadaşları şapkalı, peruklu ya da saçları açık görmeye başlamıştık. Bir röportaj almak için Selçuk üniversitesi rektörünü bir gün içerisinde on beş defa aradığımı bilirim. Sekreteri ya toplantıda diyordu ya da odasında şu an bulunmuyor diyordu. Velhasıl biz röportajı yapamamıştık. Mezun olacağımız yıl kesintisiz eğitim çıktı ve doğan büyük öğretmen açığı ile bütün arkadaşlarımız istedikleri yerlere tayin oldular. Diyebilirim ki herkes memleketine hatta mahallesine öğretmen olarak atandı. Ben okulu üç dersten yarım dönem uzattığım için o yıl mezun olamamıştım. İstanbul'a ailemin yanına döndüm. Sınavlara gelip gidecektim. 98 yılında İstanbul'daki **El Ele** eylemine başörtülü kız kardeşimle beraber katıldık müthiş bir insan seli vardı ve eylem kesintisiz Üsküdar sahilden başlayıp Pendik'e kadar uzanıyordu. İnsanlar bayrak sallıyor, E-5 karayolundan geçen arabalar korna çalarak destek oluyorlardı. Değişik bir grup, Harley Davidson markalı motosikletleriyle üstlerinde deri ceketleri, arkalarında kız arkadaşları ve kızların ellerinde balonlarla onlar da eyleme destek veriyorlardı. Bir bayram havası vardı o gün İstanbul'da fakat akşam haberleri izlediğimizde hiçbir kanal bu eyleme yer vermiyordu. Tuhaf bir üç maymun oyunu sergileniyordu

her yerde. Emir büyük yerden geliyor, alt kademelere uygulattırılıyordu.

Gazetelere manşet olan bu okul müdürünün nasıl biri olduğunu hala merak ediyordum. İçimde korkuya ya da nefrete benzer garip bir önyargı taşıyordum ona karşı. Acaba hiyerarşik skalada kaçınıcı sıradaydı ve bu emirleri gönüllü mü zoraki mi yapıyordu. Odaya girerken bunlar geçiyordu zihnimden...

Odasına girdim, baktım orta boylu güler yüzlü bir adam tanıştık; Samsun Yüksek İslam Enstitüsü'nden 1986 yılında mezun olmuş. Tam bir Anadolu insanı, Meslek Dersleri Öğretmeni olarak göreve başlamış. Gazeteyi gösterdim, "Anlamadan, dinlemeden haber yapıyorlar" dedi. Gazetenin Kütahya muhabirinin işgüzarlığı olarak yapılmış bu haber, okulu ve müdürü zora sokmuştu. Bana nerede kaldığımı sordu bende bir otelde kaldığımı söyledim. Trabzonluymuş kendisi bana "Bizim Abdullah'la kalırsun daa!" dedi. Abdullah da hemşerisi, matematik öğretmeni okulun pansiyonunda bir odada kalıyor. Abdullah yeni evliydi fakat eşini ve yeni doğan kızını henüz Kütahya'ya getirmemişti. Bursa İnegöl'e gidip geliyordu hafta sonları. Abdullah'la beraber kalmaya başladık, ben de derslere girmeye başlamıştım. Erkek öğrencilerin bir kısmı İmam Hatip Lisesine ortaokul kısmından başlamış ve sınavla girmişler. Kalan kısmı ise köyden gelen çocuklardı ve parasız yatılı imkanından yararlanarak okuyorlardı sadece. Binlerle ifade edilen okul mevcudu birkaç yıl içinde 200'lü rakamlara düşmüş. Puan kesiliyor diye orta kısımdan giren öğrenciler Anadolu Liseleri'ne ya da Genel Liselere geçmişlerdi.

Anadolu kısmındaki felsefe öğretmeni de tayin isteince orada da derslere girmeye başladım. Bu bölümde kız-erkek karma sınıflar vardı. Sınıflar oldukça zekiydi, öğrenciler orta kısımda sınavla Anadolu bölümünü

kazanmış, aileleri idealist oldukları için bu liseye devam ediyorlarmış. Sınıflarındaki arkadaşlarının yarısı Fen Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi'ni kazanıp gitmişler. Dediğim gibi kazanıp da gitmeyen öğrenciler de mevcuttu bunların içinde. Zehir gibi matematik, fen zekası olan çocuklar sadece sözel birkaç bölüme hapsediliyorlardı.

İkinci dönem olduğunda kız bölümündeki bayan hoca doğum iznine ayrılınca tüm felsefe derslerine ben girmeye başladım. Bu arada benimle aynı yıl atanan birkaç bayan hoca da başörtüsü taktıkları için göreve başlatılmamış, halen görevde olan bir başka hoca da aynı nedenle görevden uzaklaştırılmışlardı. Kız bölümündeki sıkıntı derslere başörtülü girildiği içindi. Öğrencilere başörtülü derslere girmeyin diye uyarı yapılmış daha sonra kınama cezası verilerek bu ailelerine tebliğ edilmişti. İlk mezunlarımı verdim o yıl hele İsmail diye bir öğrencim vardı Öğrenci Seçme Sınavında ülke çapında derece yapmış ve Türkiye 36. sı olmuştu. Mezuniyet töreninde benim anlattığım derslerden alıntılarla süsleyince konuşmasını gurur duymuştum mesleğimle. İlk yılım böyle geçmişti daha yedi yıl daha çalışacaktım bu okulda.

Artık öğretmenliğimin ikinci yılındaydım, Abdullah'la pansiyonlu binada kalıyorduk, haftanın iki nöbetçisi olarak ücret alıyorduk. Bu arada gece nöbete gelen diğer öğretmen arkadaşlarla sohbet ediyor, dostluğumuzu ilerletiyorduk. Abdullah o yıl askere gitmeye karar vermişti ve ben pansiyonda yalnız kalmaya başlamıştım.

Ahmet Ağabey pansiyona geldiğinde gece geç vakitlere kadar sohbet ediyorduk. Ben derdi İmam Hatip Lisesi'ni çok sevdiğim için dokuz yılda bitirdim. İşin latifesi tabi bu Ahmet ağabey fakir bir genç olduğu için kasıtlı olarak okulunu bir yıl bırakır ve hamallık ya-

parmış. Daha sonraki yıl çok çalışır ve derslerini geçermiş. Öğrencilerde Ahmet ağabeyi çok severdi çünkü o da Salih Hoca gibi tüm çocuklarını her şeye rağmen İmam Hatip Lisesi'nde okutmuştu. Bu ve bunun gibi sorunlar camiamızı parçalara ayırıyordu. Bir grup ben okulu bırakıyorum açık liseye devam edeceğim derken, diğer bir grup peruk takıyor, bir başka grup öğrenci başını açmayı tercih ediyordu. İlk geldiğim yıl ortaokul kısmında hâlâ öğrenciler vardı. Kılık kıyafetleriyle ablaları ağabeyleri gibi giyinmeye çalışsalar da her hallerinden çocuk oldukları anlaşılıyordu. Artık kız öğrenciler okula kayıt yaptırıyorlar ve bazıları hiç başlarını kapatmıyorlardı. İdareciler içten içe bu durumdan memnun oluyorlar. En azından baskı odaklarına karşı açık öğrencimizde var efendim diyebiliyorlardı.

Baskılar her geçen gün artıyordu. Derslerde biraz hüzünlü bir şeyler anlatsam, öğrencilerin gözleri dolu dolu oluyordu. O yüzden ben de onları eğlendirecek konular, projeler buluyordum. Konya'ya, İstanbul'a geziler düzenliyor, moral geceleri tertip ediyordum. Davaya sadakat bedel gerektiriyordu ve bu yük ergenlikten henüz çıkmış gençlerin cılız omuzlarına yüklenmişti. Bu bizi çok üzüyordu. Ahmet ağabey de çok üzülmüyordu, üstüne üstlük o sene öğretmenler toplantısında disiplin kuruluna seçilmiş, öğrenciler hakkında cezai işlem yapmak zorunda bırakılmıştı.

İdarecilerimize baskı yapılıyor, onlar da bize baskı yapıyorlardı. Öğretmenler öğrencileri hakkında "dersime başörtülü girmemesi hakkında uyardığım halde hâlâ bu davranışını devam ettiriyor" şeklinde dilekçe veriyorlar. İdareciler de bu dilekçeler hakkında yasal işlem yapıyorlardı. Ben, Ahmet ağabey ve birkaç arkadaş, soruşturma geçirmeyi göze alarak dilekçe vermedik. Fakat ortak bir karar alamıyor, ortak bir duruş sergileyemiyorduk. Aynı yıl sendikamız faaliyetlerine

başladı. Merhum Akif İnan'ın bu sendikayı kurduğunu bildiğim için hemen üye oldum. Bu üyelik başta gönüllü bir üyelikti ve aidatlarımızı elden yatırıyoruz. Öğrenciyken Akif ağabeyle Konya'da tanışmıştık, ona şiirlerimi göstermiştim. Kendisi yüzüme karşı çok çalışmalısın, şiirinde zayıf yönler fazla, diye eleştiride bulunmuş, ben odadan çıktıktan sonra ise oradakilere, ileride bu çocuk sağlam bir şair olacak diye övmüştü. Bir ramazan ayında da Kütahya'ya gelmişti. Bir iftar sofrasında toplanmış sohbetini dinlemiştik. Demokratikleşme ve insan hakları konusu merhum Akif İnan'ın en çok vurgu yaptığı konuların başında geliyordu. Düşüncelerini sendikacılıkta hayata geçirilebileceğine inanan Akif ağabey, ulusal sorunların sivil toplum örgütlerince sahiplenmesini çok önemsiyordu. Konuşmalarında toplum için adaletin önemini vurguluyor, hoşgöründen, iyiden, doğrudan, hakkaniyetten, insaniyetten ve mertlikten yana olmanın altını çiziyordu. İftar vakti geldiğinde çorbasından birkaç kaşık aldıktan sonra hemen bir sigara yakmıştı. Yardımsever, hiç kimseyi incitmeyen, konuşmayı seven, hitabeti kuvvetli bir insandı, yedi güzel adamdan biriydi Akif ağabey. Yaşantısı ve düşünceleriyle de bu zor süreçte bizi cesaretlendirmiş ve mücadele azmi aşılamıştı.

Baskılar artık had safhaya ulaşmıştı, müdürümüz Ziyaüddin Bey'i görevden alarak Bursa'nın bir köyüne öğretmen olarak atadılar. Yerine vekalet eden müdür başyardımcısı Alaattin Bey de işlerine gelmediği için onu da zorla istifa ettirerek emekli ettiler. Onların yerine ben bu işi hallederim diyen bir şube müdürü göreve atandı. Daha sonra bir sabah bir baktık ki okulun önü polisler ve panzerlerle kapatılmış. Devlet işini gücünü bırakmış bir metrelik bir bez parçasının peşine düşmüştü.

Bütün bunlar geçmişte kaldı fakat bu yazıyı kaleme almak için İnternet kaynaklarından bazı hatırlatmalar

ra başvurup anılarımı tazelemek istediğimde yaklaşık on iki yıl öncesinin ne gazetelerine ne haberlerine ulaşılabilirdi. Bu durum, ödenmiş bedeller unutulmasın yarışmasının önemini bir kat daha arttırıyor. Bir nesil baskı ve zulümlerle yok yere heba oldu ama onlardan sonraki kuşak bu olanların hiçbirinin farkında değil. Söz uçar yazı kalır sonuçta...

Şimdi geriye dönüp baktığımızda görüyor ve anlıyoruz ki, tüm bu acılar, isyanlar, masum yavruların gözyaşları, hepsi bir gerçeği örtmek içindi. Neydi bu gerçek? Ülkenin soyulmasından başka bir şey değildi. Bir takım insanlar, toplumsal bir nümayiş meydana getirerek yan kesici mantığıyla cambaza bak cambaza deyip milletin cüzdanını çaldılar. Yani irtica irtica deyip bankaların içini boşalttılar...

YARIDA KALAN FOTOĞRAF

İhsaniye OLGUN EVCİ / Kayseri

Kocaman bir avlunun içinde çocukluğun tadını çıkararak bir o tarafa bir bu tarafa koşturup duruyordum. Birden babamın sesiyle irkildim. Babam, anneme ve büyükanneme Topal Bekir'in dükkânına şeker geldiğini, şeker almak için nerdeyse tüm köylünün bakkalın önüne yığıldığını söylüyordu. ***“Kavga edeni mi, kafa kafaya gireni mi ararsın! Neyse ki kimseye dalaşmadan iki kilo şeker alabildim.”*** diyordu. Arkasından devam ediyordu. ***“Öğleden sonra tuz ile yağ geleceğim. Anamlara ve gardaşım Bahriye de haber vereyim. Onlar da tuz ve yağ kuyruğuna girsin, diye bugün Belediyeden erken geldim”*** diyordu. Babam kasabamız belediyesinde başkâtip olarak çalışırdı. Belediyenin bakkallara yakın olması bizim için bir avantajdı. Bu sayede gelen ürünlerden erken haberimiz oluyordu. Kendi kendime ***“ Önceleri böyle şeyler yaşamazdık. Bu şeker, yağ kuyruğu da nerden çıktı?”*** der, yaşananlara bir türlü anlam veremezdim.

Sık sık elektrikler giderdi. Bir keresinde annemin kendi kendine ***“ Oh mübarek yine gitti. Lambada***

da gaz kalmamış. Allah bilir bakkallara ne zaman gelir. Bu böyle nereye kadar sürecekse..." dediğini hatırlarım. Annemin bu serzenişleri bana mantıklı gelmezdi. **"Annem de boşu boşuna söyleniyor, elektrikler gidince ne olur sanki, ne güzel işte ablamla elektrik tahmin oyunu oynuyoruz."** derdim. Benden dört yaş büyük ablamla, başladık oyunumuza. Her zaman oyuna büyüklük psikolojisi ile önce ablam başlardı.

Ablam; "Elektrikler şimdi Fakılı kasabasında, oradan bizim kasabada." derdi. Sonra da ben; "Şimdi teyzemlerin orada, belediyenin orada, mezarlığa geldi der, sonra ablam devam ederdi. "Mezarlıktan geçti, köprüde, şimdi aşağı çeşmede ve bizim eve geldiii gelecek." diyerek, sırasıyla oyunumuza devam eder giderdik. Elektrikler bazen oyun arasında, bazen sonunda gelirdi. Çok zaman da gelmezdi. Ne olursa olsun bu oyundan çok zevk alırdık.

Yine böyle bir günde **annem:**

"Haydi çocuklar büyükannenize gidelim. İbrahim amcamız gelmiş." deyince ablam ve ben çok sevinmiştik. Hem büyükannemize gidecektik, hem de uzun süredir görmediğimiz amcamızı görecektik. Çok sevdiğimiz elektrik tahmin oyununu yolda oynayarak gidiyorduk. Büyükannelere vardığımızda elektrikler gelmişti. İbrahim amcamızı görünce çok sevinmiştik. Fakat ortamda bir gerginlik olduğunu anlayınca şaşkınlık hali sarmıştı hepimizi. Büyükanne kendi halinde söylenerek ağlıyordu. Amcam hem psikolojik hem de fiziki olarak, olması gereken gibi değildi. Amcam iki elini yüzüne koymuş ağzını bıçak açmıyordu.

Annem büyükanneme:

"Ana ne oldu?" dedi.

“Ne bileyim? Selvi gördüğün gibi İbrahim Okulu bırakıp gelmiş.”

“Allah Allah niyeymiş ki...” dedi annem.

“Sağ sol meselesinden yavrum canını zor kurtarmış.” diyerek büyükannem anlatmaya devam etti. **“Hâlbuki liseye imtihanla girdi. Dersleri de çok iyiydi. Bir grubun saldırısına uğramış. Ne kadar da ‘Ben hiçbir gruba mensup değilim.’ dese de öldüresiye dövmüşler. Kafasında büyük bir yara oluşmuş. Doktora zor yetiştirmişler yavrumu. Zaman zaman çeviriyorlarmış. Bu durumdan bizi haberdar etmemiş, çekinmiş, iyileşince de okulu bırakıp gelmiş.”** diye anlatıp, arkasından tekrar ağlamaya devam ediyordu. Amcamın yüzünde yara izleri hala geçmemişti. İçimden çocuk düşüncesiyle **“Bir insan neden bu kadar dövülür ki?”** diyordum.

Annem: “Ana canını sağ olsun. Sağ selamet Allah’a şükür evine gelebilmiş, Allah göstermesin, ya oracıkta canına kıysalardı. Ortalık düzelince tahsiline devam eder.” diye teselli etmeye çalışıyordu.

Büyükannem: “Doğru diyorsun kızım. Ortalık yatışınca, Allah kısmet ederse, inşallah tahsiline devam eder.”

Bu arada amcam söze karıştı. **“Yok anne, yok yenge okumak artık bana haram oldu!!! Benim için okumak bitti artık!”**

Amcamın bu şekilde araya girmesi tekrar ortamın sessizleşmesini sağlamıştı. Bir süre sonra amcam;

“Anne ben acıktım.” dedi.

Annem, büyükanneme; **“Ana sen dur. Ben hazırlarım.”** diyerek mutfağa yöneldi. Ablamla birlikte

mutfağa annemin yanına vardık. Dada sonra amcam da yanımıza gelerek sessizce:

“Yenge patlıcan kızartmasını çok severim. Patlıcan varsa kızartır mısın? Zahmet olmazsa.”

Annem:

“Ne zahmeti İbrahim, kızartması nasıl oluyor? Acep evde patlıcan var mı? Anama bir soralım.”

Annem:

“Ana İbrahim patlıcan kızartması diyo, evde patlıcan var mı?”

Büyükannem:

“Var orda bir yerde olacak. Patlıcanın yemeğini, közlemesini duydum da kızartması neymiş? Ben ilk kez duyuyom gızzz!”

Annem:

“Valla ana bende bilmiyom, tarif ederse yaparım.”

Amcamın okulu bırakıp kasabaya gelmesi aileyi çok üzmüştü. Ertesi gün amcam ablam ve beni dizinin dibine oturttu. Bu arada amcama sürekli sorular soruyorduk. ***“Neden seni dövenleri sen de dövmedin? Sen güçlü değil misin?”***

O ise bize kasabamızda yaşanmış bir olayı anlattı. Bu hikâyeyi daha sonra babamdan da dinlemiştim:

“Vaktiyle köyde Kiraz nineyle arkadaşı Satı nine varmış. Gençliklerinde köyde güreşen gençleri izliyorlarmış. Aralarında şöyle konuşmalar geçiyormuş ”

Kiraz nine : ***“Güreşenler bizim köyün uşakları mı?”*** demiş.

Satı nine: “Hee, bizim köyün oğlanları”

Kiraz nine: “Güreşen şu babayiğit oğlan Kara Hacı’nın oğlu Yiğit Ali değil mi?”

Satı nine: “He o essahtan ne kadar güzel güreşiyor değil mi?”

Kiraz nine: “Zaten o hep yeniyormuş herkesi”

Satı nine: “Ben de öyle duydum.”

Kiraz nine: “Yanda izleyenlerden, şu şapkası yamuk olan Kâtip’in oğlu Cılız Arif değil mi?”

Satı nine: “He o”

Kiraz nine: “Cılız haline de bakmamış, Allah canını almasın, sanki onun yeri mi orası.”

Satı nine: “Öyle deme guzz yazık, günaha giriyorsun”

Amcam sonra; “**Sonra ne olmuş biliyor musunuz yeğenler?**”

Aynı anda ablam ve ben: “**Ne olmuş?**” diye sorduk.

Amcam: “Ne olacağı var mı, **Kiraz nine** Yiğit Ali ile **Satı nine** ise Cılız Arifle evlenmiş”

Sonra **amcam** devam etti; “**Cılız Arif eşini hiç üzmez ve kırmazken, Kiraz nine her gün dayak yer kötü söz işitirmiş Yiğit Ali’den. Çok kaba saba bir insanmış Yiğit Ali. Çalışmayı pek sevmemiş, Cılız Arif ise çelimsizmiş ama çok çalışmış. Evine ekmeksiz gelmezmiş. Kiraz nine ise günlerini yarı aç yarı tok geçirirmiş.**”

Amcam: “**Bunu size niçin anlattım yeğenlerim biliyor musunuz? Yiğitlik bedenle olmaz, akılla olur. Kaba kuvvetle bir yere varılmaz. Size onun için bu hikâyeyi anlattım. Niye kavgaya karışmak istemediğimi anladınız mı?**”

Ülkedeki siyasi kavga ve çekişmeler, amcamda da derin izler bırakmış, amcam tahsil hayatını yarıda bırakıp, Avusturya'ya işçi olarak gitmişti. O yıllar, bu topraklar için sevimsiz olduğu kadar talihsiz yıllardı. Ülke insanı bir Kızılderili liderinin deyişiyle tıpkı; **“birbirlerini çitlerle ayıran komşular”** gibiymişler meğerse...

Lisede okurken, yaz tatillerinde canım sıkıldıkça, yengemden izin alarak, amcamın kitaplığından kitap alır, okur ve bitince de tekrar yerine koyardım. Bu yıllarımı amcamın kitaplarının sayesinde hiç boş geçirmedim.

Amcamın çok yönlü, kapsamlı kitapları vardı. Bunları özenle korumuş saklamıştı. Okurken notlar aldığı, çeşitli yerlerindeki el yazılarından anlaşılıyordu. Hatta bir yerde şöyle yazmıştı. **“Güçlü insan, kitlelerin peşinde koşmamayı becerebilen insandır”** Her fikirden, birçok türden kitapları vardı. Onları okudukça içimden çok üzülürdüm. Bu türden eserleri evinde bulunduran bir insan, nasıl olurda okuyamazdı!!! Kitaplığında, *Necip Fazıl'ı*, *Nazım Hikmet'i*, *Mehmet Akif'i*, *Ahmet Arifi*, *Mevlana'yı* da bir arada bulunduranda oydu. Düşüncesi o kadar güzeldi ki; herkese, her düşünceye aynı mesafede durur, ama eğitim hakkını çalan fikirlere de kızardı. Aslında bu sorunları yaşatanlar, gelecek kuşakların yıllarını çalmışlardı.

Patlıcan kızartmasını amcam sayesinde yemiş ve öğrenmiştik. Ondan önce yaşadığımız mekânlarda, hiç kimse bilmezdi patlıcan kızartmasını. Yıllar geçse de Patlıcan kızartmasını çok sevmeme rağmen her yediğimde bana hep amcam ve amcam gibilerin mağduriyetlerini ve yarıda kalan umutlarını hatırlatır.

Bu yıllarda küçük kardeşimin doğması, eve mutluluk ve heyecan getirmişti. Ev halkı bu mutluluk ve

heyecanın etkisini henüz kaybetmemişti ki, bir gün babamın elinde getirdiği bir mektup, ailede bir keder anını tekrar yaşatmıştı. Babam mektubu getirdiğinde bayağı üzgün görünüyordu. Annem, babama **“Ne oldu Bey, seni bu kadar üzen şey nedir ?”** dedi. O da cebindeki mektubu çıkararak anneme gösterdi. **“Hani hep bahsederdim ya, asker arkadaşım İlhan’dan. Ona haftalar önce bir mektup göndermiştim. Cevabı bugün geldi. Mektupta ne yazıyor biliyor musun? Bak okuyayım da dinle.”**

“Yavrum Talip, Ben İlhan’ın annesiyim. Askerden sonra, sağ sol meselesinden dolayı biricik oğlumuz, İlhan’ımızı kaybettik. O da seni çok sevdi. Ağzından seni hiç düşürmezdi. Kusura bakma, sana İlhan’ın elinden yazılan satırlarla dolu bir mektup gönderemiyorum. Fakat İlhan’dan bize hatıra kalan biricik kızının fotoğrafını yolluyorum.” Bu mektubu okuduktan sonra annemin gözleri doldu ve ağlamaya başladı. Sadece annem değil, bizde çok üzülmüştük. Bu olay yıllar boyunca benim hafızamda acı bir hatıra olarak kaldı. Babam kardeşimin ismini İlhan koydu. Zaman zaman o kızın fotoğrafına bakardım. Bu fotoğrafta bir şeylerin eksik olduğunu düşünür ve yarıda kalan fotoğraf derdim.

Umut odur ki, fotoğraflar yarıda kalmasın. Bir daha insanlık, unutulmayan bedeller ödemesin.

KAHRAMAN M. ÂKİF İNAN VE GÖNÜLDAŞLARIMIZDAN HATIRALARIM

Ali ASLİM / Kayseri

Atlar üç mescid için koşturulur:

Mescid-i Haram, Mescid-i Nebî, Mescid-i Aksa

Tanısmaktan dolayı gurur ve mutluluk duyduğum Allah dostu merhum Mehmet Akif İnan'ın "Mescid-i Aksa" isimli şiirinin Mescid-i Aksa'nın uygun bir yerine Arapça ve Türkçe haliyle asıldığını öğrendim. Bu husus Kudüs'ün mânevi fethidir. Maddi fethinin de olmasını ümit ediyorum.

Başka söze ne gerek var. Özetle; M.A. İnan üstad Necip Fazıl'ın ifadesiyle: "Hem kütüğü var, hem nakışı..." olan birinci sınıf şairdi. Çorak toprakta akan nehirdi. "Büyük Doğu" fikriyatını, gelecek nesillere aktarıp ona süreklilik kazandırdı.

Ekim 2011'de Kayseri Öğretmen Evi'nin girişindeki panoda: Eğitim – Bir – Sen'in Mehmet Âkif İnan " Hatıra Yarışması" afişini görünce hayli duygulandım. Bu büyük bir vefa ve kadirşinaslıktı. Taa tanıştığımız 1966 yılına gittim. Değerli fikir, düşünce, sanat, kültür ve eylem insanı M.A. İnan gözümün önünde canlandı.

Sarsıldım. Boğazım düğümlendi. Duygu seline kapıldım bir müddet...

1965 yılında Ankara'da Yüksek Okulda öğrenime başladım. Okulumuz Talat Paşa Bulvarı'nda idi. Türk Ocağı'na çok yakındı. Bir arkadaşla Denizciler Caddesi Acı çeşme sokağındaki Ürgüp Otelinde kalıyorduk. 12 Ekim 1965'te Adalet Partisi'nden Antalya milletvekili olarak Meclise giren merhum Osman Yüksel Serdengeçti ile bu yiğit insanla tanışmak istiyordum. Allah dileğini kabul etti. Denizciler Caddesi'nde tahta basamakla çıkılan kâğır eski bir cami vardı. Orada namaz kılardım. Bir öğle namazı bitiminde Osman Yüksel Serdengeçti'yi gördüm. Çok sevindim. İçim pır pır etti. Kazağının altındaki yakası düğmeli kravatsız gömleği ile gazetelerde gördüğüm ve hayranı olduğum cesur insan canlı kanlı karşımda idi. Heyecanla kendimi tanıttım, sevgi ve saygılarımı sundum. Mütevazı, iyi insan beni sıcak karşıladı. Elimden tuttu. Caminin gıcırdayan tahta basamaklarından indik. Biraz ileride İtfaiye Meydanı'na inen dar bir sokaktaki yarı karanlık ufak dükkânına girdik. İçerisi kitap, dergi ve gazete ile dopdolu idi. Duvarlarda Serdengeçti dergileri vardı. Her dergiden dolayı ne kadar hapis yattığını dergilere yazmış.

Osman ağabeye; bir şiirini okumasını istedim. Beni kırmadı. Bence görüş ve inanışını özetleyen aşağıdaki şiirini okudu:

Kula kul olmak için atılmadık meydana

Biz yalnız Hakk'a hakikate secde ederiz,

Nasıl girdiyse dava sahipleri zindana

Herkes bilsin ki biz de öyle gireriz.

Sohbetimizin tamamını yazmıyorum. Ayrı bir yazı konusudur. Kitabevinden çıkarken "Mabetsiz Şehir"

ve “Bir Nesli Nasıl Mahvettiler” isimli çok değerli kitaplarını imzalayıp hediye etme lütfunda bulundu. İki gün sonra 27 Aralık 1965’te Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi’nde “Mehmet Akif Ersoy Anma” toplantısı olacağını söyledi. Memnuniyetle katılacağını bildirdim.

Saat dokuzda D.T.C.Fakültesi’nin konferans salonuna gittim. Salon dolu idi ve öğrenciler de dâhil her yaştan, her meslekten kadın, erkek insanlar gelmiş. Daha da gelenler oldu.

Dokuzu on geçte takdimci olarak Osman Yüksel Bey sahneye çıktı. Haklı şikâyetini dile getirdi.

-Radyo binası ile aramızda elli metre kadar mesafe var. Lâkin fikir seviyesinde bizlerden fersah fersah uzaktadır. Sabah yedi otuzdaki haber bülteninde bu toplantımızdan bahsedilmedi. Oysa günler öncesinden yazılı bilgi vermiştik. Boş ver! Onlar haber vermesin. Halkımız şuurludur. Görüyorsunuz boş yer kalmadı. Ayakta duranlar var.

Salondan:

-Bu radyoya yuh olsun, sesleri yükseldi.

O günlerde adı geçen fakültenin öğrencisi ve Türk Ocakları Merkez Müdürü olan Mehmet Âkif İnan’ın aramızda olduğunu sonradan öğrendim.

Anma toplantısı üç saat kadar sürdü. Prof. Ali Nihat Tarlan, Doç. Nurettin Topcu, edebiyatçı yazar Nihat Sami Banarlı gibi değerli ilim ve fikir adamları M. Â. Ersoy’la ilgili anılarını anlatıp, edebi tahlillerle İstiklâl Marşı şairini övgüyle yadettiler.

Toplantı bitiminde Serdengeçti’nin yanına varıp tebrik ettim. Beni iki gün sonraki akşamında Türk Ocağındaki toplantıya davet etti. Geleceğimi söyledim.

Heyecanla bekledim. Zaman geçti. Vakit geldi. Dersimi yapıp, yatsı namazını kıldıktan sonra saat yedi sıralarında Türk Ocağına vardım. Gönüldaşlar dakikti. Serdengeçti ile beraber Adalet Partisi Kayseri Milletvekili hemşerim Mehmet Ateşoğlu geldiler. Birkaç değerli zevattan başka, benim gibi üniversite öğrencisi bir genç de vardı.

Bizi karşılayan ev sahibi karayağız ağa tavırlı yiğit delikanlı Mehmet Âkif İnan'a kanım kaynadı. Benden dört yaş büyüktü ama yaşından daha olgun görünüyordu.

1964-1969 yılları arası Türk Ocakları Merkez Müdürü olarak görev yapması onun için bir avantajdı. Bu sayede devrin ileri gelen sanat, kültür ve düşünce adamlarıyla fikir alışverişinde bulunma imkânı yakaladı. Bu imkân onun gelişip daha da olgunlaşmasını hızlandırdı.

İki saat kadar kaldığım Türk Ocağında değerli üstaplardan hayli bilgiler edindim. M.A. İnan çoğunlukla dinledi. Konuşması, hitabeti iyi idi. Etkili ve tok bir ses tonuyla ve güzel bir Türkçe ile konuşuyordu.

Çok sevdiğim bir beytini okudum:

“Anamı sorarsan büyük doğudur

Batı ki sırtımda paslı bıçaktır.”

Ve sordum:

Bu paslı bıçağı, bunun açtığı yarayı ve pasın etkisini nasıl tedavi edeceğiz?

Cevap hikmet yüklü ve çok vecizdi:

-Umutla, edeple ve sabırla...

Burada Mehmet Ateşoğlu Hocamız'dan da birkaç anekdot anlatayım istedim.

M. Ateşoğlu Kayseri'nin en büyük okulu ve tek lisesinin Müdürü iken 1964 yılı Cumhuriyet Bayramı öncesi Ziya Gökalp'in meşhur "Türk Milletindeniz – İslam ümmetindeniz – Garp medeniyetindeniz." terkiğini üç ayrı parçaya böldürüp üç ayrı pankarta yazdırdı. Ayrıca "Türklük kanımız – İslamlık imanımız" düsturunu havi pankart da hazırlandı. Cumhuriyet Bayramında taşındı. Vay sen misin bu pankartları taşıtan! Sahte Atatürkçü ve lâikçi geçinen devrim yobazları Türkiye çapında yaygara ve şamata kopardılar. Ateşoğlu Hoca tenzil-i rütbe ile Adana Kız Lisesine sürgüne gönderildi...

... Ve bu sayede M. Ateşoğlu 12 Ekim 1965'de milletvekili seçilip meclise gitti.

Türk Ocağının haftalık toplantılara katılıyordum. Bir gün Serdengeçti davetiye verip beni ve İnan'ı Meclise çağırırdı. Öğle vakti T.B.M. M.ye vardım. Serdengeçti ile buluştuk. İnan'da gelmiş. Bizi Meclis Lokantasına götürdü. Ateşoğlu'da orada bir masada yemek bekliyordu. Selam verip yanına oturduk. Bu sırada Başbakan Süleyman Demirel mağrur eda ve yanında tatavacıları ile lokantaya girdi. Çoğu kişi ayağa kalktı. Kimileri ceketini düğmeledi. Yanına varıp elini sıkma, gözüne görünme yarışına girenler vardı. Tesadüf Demirel ve yanındakiler yanımızdan geçiyordu. Osman ağabeyinin işareti ile yerimizden kımıldamadık. Pek görülmedik bir durumdu. Demirel biraz öfkeli bizlere bakarak çekip masasına gitti.

Serdengeçti taa baştan Demirel'le köprüleri atmıştı. Bu tutumunu İnan'ın da onayladığını duydum. Demirel'e altı ay zor dayandı. 1966'nın baharında Adalet Partisinden istifa ederek bağımsız milletvekili oldu.

-Bütün Türkiye'yi dolaşıp; lider sultasından uzak, hür irademle haksızlıkları dile getiremeyeceğim, mazlumların avukatı olacağım diye beyanatlarda bulundu.

Üstadım Necip Fazıl'ın şiirleri M. Â. İnan'ın ezberindeydi. Büyük Doğu davasının adamıydı. Onu çok sever ve sayardı. Necip Fazıl üstadımız Ankara'ya gelince evinde misafir ettiğini duydum. Üstadın birçok konferansının Ankara'da icra edilmesini sağladı.

1966 yılının mayıs ayında, üstadın Türk Ocağındaki konferansını da tertip etti. Bu konferansa üstad muhterem eşleri Neslihan Hanım'la geldiler. Tıklım tıklım dolu salonda çok faydalı edebî, ahlakî ve esprili, fikir yüklü konferansı dinlemiş, hayli feyiz almıştım.

Konferansın sonunda üstadı ve M. Â. İnan'ı tebrik ettim. Sevgi ve saygılarımı sundum.

AYNANIN BUĞUSU

Zekeriya EFİLOĞLU / Gaziantep

Yıl 1999'du. 28 Şubat Postmodern darbesinin iliklerde en hızlı şekilde hissedildiği zamanlardı. Bir pazar sabahında her zamanki randevumuza geç kalmamanın verdiği acelelikle kahvaltı bile yapmadan evden çıktım. Bir gün önce yine sözleşmiştik. Bayraktar Lisesi'nin kantininde buluşacak ve sabah kahvaltımızı orada yapacaktık. Yaklaşık on dakika gittikten sonra varacağım yere gelmişim. Stajyer öğretmenler yeni yeni okula geliyorlardı. Çünkü okulda stajyer öğretmenlerin kursu vardı.

Hemen kantinde buluştuk. 5 kişiydik. Hanifi Bey, Fatih Bey, Mithat Bey, Hakan Bey ve ben... Amacımız göreve yeni başlayan stajyer öğretmenlere yapılan hukuksuzlukların önüne geçmeye çalışmak, onlara yalnız olmadıklarını hissettirmektir. Zaten o süreçte yapabileceğimiz çok fazla bir şeyimiz de yoktu. Müfettişler her zamankinden daha gaddardılar. Hukuk ve kanun tanımadan başörtülü öğretmenlere olmadık baskıları yapıyorlardı. Sınıfın içinde azarlıyorlar, herkesin önünde hakaret ediyorlardı. Hatta sınıfın birinde bir

bayan stajyer öğretmeni ders bitene kadar ayakta bile bekletilmişlerdi. Dayanılmaz bir olaydı. Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı'nın yanına giderek şöyle söyledik:

“Biz sizden bayan arkadaşlarımıza ayrımcılık yapın, görmezden gelin demiyoruz. Biz onlara hukukun ve kanunların aksine, insan haklarına aykırı muamelelerde bulunmayın istiyoruz.” talebimizi ilettik. Adı geçen müfettişle ilgili o zamanki başkanımız İhsan Bey'in bir konuşmasına şahit olmuştum. Allah rahmet eylesin Gaziantep Milletvekili Bedri İncetahtacı'ya telefonda şöyle diyordu başkan:

“Başkanım göreve yeni başlayan stajyer bayan öğretmen arkadaşlarımıza zulmediyorlar. Geçenlerde bayan arkadaşın birinin üzerine müfettiş yürümüş ve başını açmadığı için elinden çantasını alıp vurmak istemiş. Gözyaşları içinde anlattı bu olayı bize. Hatta ayakta ders bitene kadar bekleten müfettişler bile var. Çocuk gibi tek ayak üzerinde bekletiyorlar...” Bedri Bey:

“Nasıl olabilir bu böyle, kim var bunların başında, kime ulaşabiliriz?...”

“.....” var.

“Onu oraya biz önermedik mi?” Evet Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı olan zat o anki mevcut iktidar döneminde önerilenlerden biriydi. Ancak şimdi sahaya çıkınca forma değiştirenler safına katılmıştı. Tıpkı daha sonra forma değiştirecek onlarca kişiyle beraber...

Kurs çıkışında başörtülü arkadaşlarla görüşmeler yapmaya çalışıyorduk. Bizimle konuşmak istemiyorlardı. O kadar korkuyorlardı ki. Sanki başlarına bizim yüzümüzden ciddi bir felaket geleceği endişesindeydiler. Yaralı güvercin gibi tir tir titriyorlardı. Okulun dış kapsısına kadar başları açık bir şekilde çıkmak zorundaydılar ve hepsinin bakışları parmak uçlarındaydı.

Çalışıp ekmek parası kazanmakla inançları uğruna başlarını açmadan çekip gitmek ikilemini yaşıyorlardı. Kendilerinden bir şeyler bekleyen anne ve babaları vardı geride. Hatta:

“Ne varmış aç başını n’olcak amma da abarttınız.” diye inançlarından kaynaklanan bireysel tercihlerine saygı duymayan aileler de vardı. Dönüp evlerine gitmeler “İşte senin yüzünden...”le başlayan ve bir ömür duyacakları sözleri düşünüyorlardı. Kalsalar içlerinin en derin bir yerlerindeki ikilemele ömür yaşamak zorunda kalacaklardı. Hoş onlar göreve yeni başlıyorlardı ama görev yapanların durumları da kendilerinden farklı değildi. Hergün soruşturma geçiriyorlar, her gün kanun tanımaz baskılarla yıldırılıp istifa etmeye zorlanıyorlardı. İstifa etmeyenleri de meslekten atmak için adeta bir seferberlik ilan edilmişti. Kılık ve kıyafete aykırı davranmanın cezası uyarma olmasına rağmen meslekten men edilene kadar bütün çarkları ivedilikle işletiyorlardı. O zaman göreve gelen bir Milli Eğitim Müdürü’nün sözleri belki de bu süreci çok iyi özetliyordu:

“Bu yıl 800 kişisiniz ama seneye 8 kişi bile kalmayacaksınız.” Haklıydı. Kalmadı da. Kimisi eşinin, kimisi ailesinin, kimisi çevresinin baskısıyla başını açtı; kimisi dışarıdan nasıl gözüktüğüne bile aldırmadan peruk taktı; kimisi istifa etti; kimisi ise ne olursa olsun direndi bir umutla bekledi ancak görevden atıldı...

Şehit Karayılan İlköğretim Okulu’nda görev yapıyordum. İnanıcımdan dolayı öğretmenler tarafından birçok okulda olduğu gibi özellikle konuşulmayan arkadaşlık ve dostluk kurulmayan konumla karşı karşıyaydım. Bu kişilerden birisi vardı ki o istisnayı. Adı Cihan’dı. Benimle inançlı olduğum için özellikle konuşmadıklarının

itirafını da çok sonraları O yapacaktı. Onunla çok iyi dostluğumuz oldu. Hala görüşürüz. Şimdi ise Aksaray Taşpınar Beldesinde CHP'den Belediye Başkanı. Neyse her teneffüs bahçede öğrencilerle basketbol oynuyordum. Müdürümüz, Allah selamet versin Mehmet Bey bana, ikinci kademedeki Resim, Müzik, Beden Eğitimi ve İngilizce dersleri vermişti. Bir gün yanına çağırdı ve:

“İlçe Milli Eğitim'den aradılar derslere girmemen gerekiyormuş” dedi. Şok olmuştum ne kusur işlemiştim bilmiyordum.

“Neden?” diye sordum.

“Bilmiyorum.” dedi. Biliyordu ama söylemek istemiyordu.

“Kim söyledi size bunu?” dedim.

“İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü İbrahim Bey dedi.” İbrahim Bey'in yanına gittim. “Neden derslerin benden alındığını” sordum. Israr ettim. Çünkü sebebini öğrenmek istiyordum. Kendimi aşağılanmış hissediyordum. Hak etmediğim bir muameleye isyan etmek istiyordum. Tam bir buçuk saat yanına ısrarla oturdum. Önceleri hakkında onlarca şikâyet vardan en son bir telefona kadar indirdi. Malum jurnalci ekipten birleri telefonla durumu bildirmiş, İlçe Milli Eğitim de derslerin benden alınması için Okul Müdürüne telefon açmıştı. Gerekecekti ise; “Derslerde dini konulara girmem.” iddiasıydı. Komikti ama ne tarafa yamasanız tutacak macundu bu söz. Zaman böyleydi ve karanlık belleklerimize bir kâbus gibi çökmeye devam ediyordu.

Göreve yeni başlayan öğretmen arkadaşlar geldikten sonra biraz rahatlamıştım. Çünkü onlar da benim gibi düşünen insanlardı. Ya da en azından ben öyle olmasını istiyordum. Biz de artık onların bu dışlayıcı

tutumları karşısında ayrı takılan bir grup haline dönüşmüştük. Maalesef etki tepki doğuruyordu...

Birgün İngilizce Öğretmeni Ahmet telaşla beni akşam yeni atanan öğretmenlerden Hayri Bey'lerin evine çağırdı. Evde yeni ekip olarak toplandık. Mesele ciddi idi. Ahmet telaşla anlatmaya başladı. Okulda öğretmenler odasındaki aynanın buğusuna Arapça harflerle Allah yazılmıştı. Okulun müdür yardımcısı Mehmet Bey terörle mücadeleyi aramış, İlçeden Şube Müdürü çağrılmış ve ayna koruma altına alınmıştı. Herkesin parmak izleri alınacak ve kimin yaptığı bulunacaktı. Hizbullah olaylarının ayyuka çıktığı bir dönemde okulda Hizbullahçı aranmaya başlanmıştı. Bulunsa ülke gündemini sarsan önemli bir belge akşam haberlerinde çarşaf çarşaf milletin gözüne sokulacaktı. Ahmet bunları anlattıktan sonra sordum:

“Kim yazmış bu yazıyı. Yoksa komplo mu var. Biri-leri bir şeylerin mi peşinde?” Ahmet tedirgindi. Ama yiğitçe.

“Ben yazdım.” dedi. “Ne olacaksa da olsun..” diye ekledi...

“Nasıl oldu anlat” dedik, başladı anlatmaya. Öğretmenler odasında dersinin olmadığı bir zamanda bir öğrencisi.

“Hocam ben Arapça biliyorum” demiş. O da

“Nerden biliyorsun”.

“Kursta öğrendik”

“O zaman yaz bakalım şu aynaya Allah diye.” söyleyivermiş. Çocukta yazmış. Ahmet Bey yanlısını görünce:

“Öyle yazılmaz böyle yazılır.” diye zaten küçücük olan öğretmenler odasının kapının sol tarafındaki giri-

şinde yer alan aynanın buğusuna Arapça olarak Allah yazmış. Hiçbir art niyet taşımadan öğretmenlik refleksiyle ve saf niyetle. Teneffüs olunca öğretmenler odasına gelen ateist olduğunu söyleyen Rüştü Bey saçını düzletirken zaten zar zor okunan bu yazıyı görmüş ve müdür yardımcısı Mehmet Bey'e haber vermiş o da mal bulmuş mağribi gibi terörle mücadeleye ve İlçe Milli Eğitim'de görev yapan Şube Müdürüne haber verip tutanak tutulmasıyla olay ayyuka çıkmış...

Hepimiz çok tedirgin olmuştuk. Özellikle göreve yeni başlayan arkadaşlarımız Sinan, ve Hayri bizi meslekten atarlar mı endişesi taşıyorlardı. Ahmet hariç... Neler yapacağımız konusunu konuştuk uzun uzun. Evdeki dini kitaplarımızı kaldıracaktık. Olayı kimseye anlatmayacaktık. Çünkü muhtemelen evlerimizi de ararlar diye düşünüyorduk. Derhal eve gittim ve evdeki kitapları kayınpederlerin evinin bodrumuna kaldırdım.

Ertesi gün polisler okuldaydı. Öğretmenlerin bazılarının parmak izleri alındı. Öğretmenler tek tek Müdür Yardımcısı Mehmet Bey'in odasına çağırılıyorlar ve çok önemli bir suç işlemiş gibi rencide ediliyorlardı. Allah'tan bizim parmak izimizi almadılar. Hoş alsalar da bir şey yoktu ancak o psikoloji kötü psikolojidi. Öğlen olunca okuldan ayrıldılar. O ayna hiçbir şey olmamış gibi birkaç gün sonra yerine yeniden takıldı...

Ayna yerine takıldı ancak aynadaki görüntüler yavaş yavaş silikleşmeye başladı. Bir başka zamanda pırıl pırıl parlayacağı zaman kadar. Seneye "Sekiz kişi bile kalmayacaksınız." denilen ve tek suçları sırf inançlarından ötürü başlarını örttükleri için meslekten çıkarılmaya başlandılar.

Rukiye Hanım; avukata yazdırdığı savunma ağır bulunduğu için müdür tarafından yırtıldı savunma sü-

resini geçirdiği söylenilerek ifadesi hakkıyla alınmadı. Müfettişler geldiği zaman yasal hakkı olan sevk istedi verilmedi. Son savunması istendiğinde psikolojim uygun değil dediği için Ankara'ya çağrıldı. En son orada savunma verdikten sonra görevden alındı. Bu kişilerin içinde en son görevden alınan da oydu...

Songül Hanım, Şehitkâmil İlçesine bağlı 20 km uzaklıkta bir köyde çalışıyordu. Jandarma her gün okula geliyor ve kendisine baskı yaparak başını açmasını istiyordu. Eşinden ayrılmıştı ve babası ölmüştü. Yanına geldiğinde 3 yaşında bir çocuğu vardı. Ben "Hocam sizin durumunuz çok özel isterseniz başınızı açın." dememe rağmen açmadı. Şehitkâmil Belediyesi'ne geçti. O zaman belediye Refah Partisi'ndeydi. Ancak soruşturmaya devam edildi ve Belediyedeyken görevine son verildi...

Ayten Hanım, zulmün başladığı zamanlarda hamileydi. Ömer Özmimar İmam Hatip Lisesi'nden Pakize Kemal Öğücü İlköğretim Okulu'na sürülmüşlerdi. Doğum raporu almışlardı. Evdeydi. Kendisine görevden alındığı ile ilgili ceza polislerin tebliğiyle evde yapıldı...

Ülkü Hanım; Gaziantep'ten doğuya gidersem orası daha rahat olur düşüncesiyle Van İlinin Doğu Beyazıt ilçesinde bir sınırda köye tayin istedi. Sadece kınama cezası almıştı. Ancak soruşturmasına devam edilmişti ve savunması bile alınmadan görevden atıldı...

Naciye Hanım, Semra Hanım Solmaz Güzel İlköğretim Okulunda görev yapıyorlardı. Okul müdürü tarafından joker öğretmen yapılmış ve derslere girmiyorlardı. Bir gün öğretmenler odasında otururlarken müfettişler kendilerini gördü, tutanakları tutuldu ve on beş içinde görevlerine son verildi. En son görüştüğümde çok tevekkül ehliydim. Kabullenmişlerdi. Ankara'da fakir bir ailenin çocuklarıydılar...

Sezer Hanım; Gaziantep'in en iyi okulu Gaziantep Anadolu Lisesi'nde çalışıyordu. Başörtüsü olayları başlayınca şehrin en dışında yer alan Pakize Kemal Öğücü İlköğretim Okulu'na sürüldü. Her gün 20 km yol gidip gelmek zorunda bırakıldı. Bu okulda kendisi gibi dört tane daha başörtülü öğretmen görev yapıyordu. Bir tanesi başını açıyor diğerleri başörtülüydü. Üç tanesi görevden atıldı. Allah'ın taktiri ertesi gün okul müdürü kalp krizinden öldü...

Zeynep Hanım; başörtüsünden dolayı soruşturma geçirdiğini ailesine söylemedi, belki de söyleyemedi. Onbeş karne tatiline kadar bekledi. Tatil olunca da normal okul bitmiş gibi eve gitti. Bir daha dönmedi...

Arife Hanım; okul müdürü tarafından müfettişlerin tasallutundan korunan ender başörtülülerden birisiydi. "Çankırı muhafazakâr bir il hem de kendi ilim oraya gidersem beni savunurlar." düşüncesiyle Çankırı'ya tayin istedi. Ücra bir köye tayini çıktı. Tek öğretmen olarak görev yapıyordu. Ancak 3 ay sonra onu da görevden aldılar...

Fehmiye Hanım; Şehitkâmil'de bir köy okulunda çalışıyordu. Köyde tek öğretmendi. Lojmanda kalıyordu. Köyün bir dolmuşu vardı sabah belirli saatte gider belirli saatte geri dönerdi. Bu olayların başladığı zamanların birinde köy dolmuşunda başını açmaya çalıştılar. Şehitkâmil annesinin başını açan Fransız askerine direndiği ilçede içimizdeki Fransızların eli başörtüsünü açmaya çalışıyordu. Direndi, açtırmadı. Bu olaydan 20 gün sonra görevden atıldı...

Şimdi ne zaman bir kardelen görsem öğrencilerinden koparılmış öğretmenleri, yuvası dağılmış kadınları, baskılarla psikolojisi bozulmuş beyaz güvercinleri düşünürüm. Yürekleri kıpır kıpır okulun bahçesinde öğrencilerinin elinden tutmuş ışık olmaya çalışan beyaz güvercinleri...

Başka bir baharda doğan her güneş kimbilir alnımıza yeniden umut yazacaktır. Şimdi okul müdürüyüm. Odamdaki aynaya bir kez daha baktım. Nefesimin üzerinde oluşturduğu buğuya. Acı acı güldüm. Aklıma kimler ve neler gelmedi ki. Ama en çok da başlarındaki beyaz örtüleriyle cennet meleklerini andıran ve bulutlar ülkesinden sevinçle el sallayan kardelenleri düşündüm, onların uçup giden hayallerini bir de...

Sen kardelensin

Kardelen sen

Cihan yansın bin kere

Başımı öne eğersen...

KENETLENMİŞ İRADEYLE UMUDU KUŞANMAK

Mustafa YILDIZ / Gaziantep

***“Beton duvarlar arasında bir çiçek açtı
Siz kahramanısınız çelik dişliler arasında
direnen insanlığın.”***

(Erdem BAYAZIT)

1985’in Eylül’üydü. Köyümüzün birleştirilmiş 3 derslikte okulunda 5. sınıfı bitirince babam elimden tutup okutmak için 15 Km uzaklıktaki ilçemize götürmüştü. Daha önce İmam-Hatiplerin iyi okullar olduğunu öğrenen babam, tıpkı ağabeyim gibi beni de İmam-Hatip’in ortaokul kısmına yazdırdı. Ağabeyim benim için okuyamaz dese de babamın kararlılığı beni de İmam-Hatipli yapmıştı.

Okul bahçesiyle aynı bahçede olan pansiyonda yatıp kalkıyor; yemek sırası, metal bardaklarda ağzımızı yakan sıcak çaylar, sıklıkla yetmeyen yemekler, etütler, kahvaltıda kimi zaman yemek zorunda kaldığımız çürük zeytinler, hafta sonları TV izleme, okul bahçesinde

11-12 yaşlarındaki arkadaşlarımızla taş oyunları, futbol... derken ilk haftalar güzel ve çabuk geçiyor. Ekmek elden su gölden rahatlığı yaşarken ilk yazılılarla, notlarla tanışıyor her şeyin okulun ilk günleri gibi olmadığını, hele hele ilkokul gibi hiç olmadığını anlıyoruz. Bir şaşkınlık, üzüntü yaşıyor, ilerleyen zamanlarda acıyla öğretilmeye başlıyoruz.

Hafta sonları zaman zaman köyümüze gidiyoruz. Köye gitmek tâbiri o kadar tutuyor ki ilimiz ve komşumuz Şanlıurfa'nın ilçe merkezlerinden olanlar bile hafta sonları için "köye gidecekler listesi"ne adlarını yazdırıyorlar, köye gideceklerini ifade ediyorlar. Köyden dönüşler giderken ki kadar eğlenceli ve kolay olmuyordu. Pazar günleri köy dolmuşu çalışmadığı, pazartesi yola çıkacağımız takdirde hem ödev yapamama hem de özellikle geç kalma sorunuyla karşılaşmamak için pazartesiyi beklemeden bir gün önceden ikindi sularında 5 Km yolu, 45-50 dakikada yürüyerek ayrılıyoruz evimizden. Annemin oluşturduğu duygusal atmosferden sonra yola düştüğümüzde ilk dakikaların sarsıntısıyla âdeta köye geldiğimize pişman oluyoruz: Yolun ilk birkaç yüz metresinde boğazımız düğümleniyor, ağlamamak için kendimizi çok zor tutuyoruz. Biri bir şey dese, dokunsa kendimizi bırakıp hüngür hüngür ağlayacağız, evimizi bırakıp gittiğimiz için...

Sonra annem babam geliyorlar ziyarete. Okulun bahçesinin kuytu bir köşesinde bir taraftan annemin köy ekmeğinin arasına koyduğu dolmaları hızlıca yiyip teneffüs bitmeden dersime yetişmeye çalışırken diğer taraftan anneciğimin hasreti beni de kasıp kavuruyor, iki yanağımdan gözyaşları yağmur damlacıkları gibi boşalıyor. Yıllarca onun acısı dağlıyor bu sefer de annemi. Her andıkça gidiyor o eski günlere. Adeta öyle ağlanmaz, böyle ağlanır dercesine acı üstüne acı çekiyor, çektiriyor.

Köyden getirdiğimiz fıstık, ceviz, nar, pestil azık oluyor, katık oluyor, aç kaldığımız ya da yeniden açığımız uzun kış gecelerinde. Bir de akşamları dolabımıza ekmek götürüyoruz çaktırmadan, Mehmet ATsiz’la sobada ısıtıp açlığımızı dindiriyoruz. Bir nebze ev havası estiriyoruz diğer yiyeceklerle...

Annem soruyor “doyuyor musun?” diye. Ben, “evet” diyorum, “tabii ki” diyorum ama inandıramıyorum. Anlıyor doğallığımı kaybederek onu ikna etmek için çabaladığımı.

Aylar, dönemler, yeni sınıf derken bir de bakmışız ki, kocaman çocuklar olmuşuz! Fıtratımın benimsediği okul ortamı, yavaş yavaş fikirlerimin oluşmasında katalizör görevi görüyordu. Teneffüs ettiğim havayı içselleştirmeye başlamıştım. Üstelik hiç kimse açık açık bir mücadeleye bizi çağırmadığı halde... Bizler durumdan vazife çıkartıp dostu, düşmanı tanımaya başlamıştık. Daha iyi okumamız gerektiğini, ülkemizin ve insanlığın umudu olmamız idealini bir meşale haline getirmiştik.

Pansiyonda harçlıklarımızdan biriktirdiğimiz 3-5 kuruş paralarla toplu kitap siparişleri veriyor, kendimizin olan kitapları daha bir başka sahiplenip okuyorduk. Ağabeylerimizden aldığımız, kütüphaneden aldığımız kitaplar da birer dost olmuyor değillerdi.

Artık İmam-Hatip’in orta kısmını bitirip lise kısmına başlıyoruz. Derslerimizden, öğretmenlerimizden çok şeyler alıyoruz... Okuyoruz, ibadetlerimizi yapıyoruz, ancak bir arayışımız var. Sanki bir şeyler eksik. Acaba neler yapabiliriz? “Bu terazi bu kadar sıkleti çekmez” bir durum yaşanmak üzereyken birden bir hocamızın bizimle daha özel ilgilendiğini fark ediyoruz ve başlıyoruz daha çok okumaya, daha düzenli okumaya, bir program dâhilinde kendimizi geliştirmeye... Ergenliğin ilk yıllarının çılgınlığıyla savrulacakken “ bir ateş

çukurunun kenarındaydınız, sizi oradan çekip kurtardık” lütfunun yeni bir tecellisini yaşamış olduk.

Daha duymamıza yıllar vardı “marka okul” tabirini, hem de bizim okul için... Henüz bir isimlendirme olmasa da o küçük dünyamızda olan bitenleri az çok anlıyorduk: Masa tenisi, kompozisyon, şiir, atletizm, üniversite sınavı... Birçok alanda başarılıydık. Bir tek içimizde ukde olarak futbolda Nizip Lisesi’ni yenememek kalmıştı. Sanırım yendiğimiz zamanlarda da başka okula yenilip yine şampiyonluğu kaptırıyorduk. Benim için yeri ayrı olan bir konu daha var: 1990’da elde ettiğimiz basketbol şampiyonluğu... Hem Beden Eğitim derslerinde el arabalarıyla sahanın zemini için taş çekerek yapımında emeklerimiz olmuştu hem de bizzat okul takımında oynayarak, ter dökerek şampiyonluk kupasını kaldırmıştık. Hatta kara düzen çalıştığımız için beni daha iyi oynuyor zanneden Teknik Sorumlumuz Kimya öğretmenimize, benden daha iyi oynayan arkadaşımı işaret ediyorum ve onun “ilk beş”teki yeri daha önce garantiye alınıyor. “Fair-play”lik bir şey yaptığım da bilinmiyor, kimseye de söylemiyorum. Hatta “fair-play” dendiğini, bunun ödüllük bir davranış olduğunu bile bilmiyorum. Pek tabii ki ödül almak, takdir edilmek için de yapmıyorum. İki amaç güdüyorum bunu yapmakla: Hakkı teslim etmek ve okul olarak başarılı olmak...

Meslek dersleri öğretmenlerimiz bir fikir, bir ideal aşılarken kültür öğretmenleri dediğimiz diğer öğretmenler, büyüklerimizi başarıdan başarıya koşturuyorlardı. Bugün bile üniversite sınavını kazananların birkaçı bir dershanelen çıkacak olsa aylarca reklamı yapılırdı ağabeylerimizin.

Başarıdan başarıya imza atan büyüklerimizden sonra yavaş yavaş yaprak dökümü başladı. Tasfiye edilircesine öğretmenlerimiz okuldan uzaklaştı! Kimi

baskılarla, kimi sürgünlerle... O günler sesimizin kısık olduğu yıllardı. Derdinizi kime anlatacaksınız, sizi kim gündeme taşıyacak, dahası kimi kime şikâyet edecektiniz ki? Bir taraftan sevilen sayılan, birikimli öğretmenler okuldan ayrılıyor diğer taraftan değerlerimizle örtüşmeyen dahası değerlerimize bayrak açan, savaş açan öğretmenler gelmişti okulumuza.

28 Şubat Süreci'nin başlamasına 7-8 yıl kala okulumuzda yaşatılan bu acı, yıllar sonra "Erken 28 Şubat Süreci" ve "Lokal/Yerel 28 Şubat Süreci" olarak nitelendirilecekti. O gün yaşadığımız sıkıntıları, tasfiyeleri, baskıları dinleyecek, kamuoyunun oluşmasını sağlayacak bir medya neredeyse yoktu. Belki de daha önemlisi bir sivil toplum bilinci ve de örgütü yoktu. Tam da 14 Şubat 1992'de kurulan Eğitim-Bir-Sen'in kuruluş aşamaları, sancuları yaşanırken bütün bunlar geliyordu başımıza. Ne olurdu daha sivil toplum bilinci oluşsaydı, inisiyatif alsaydı. Neden 2. Âkifimiz olan Mehmet Âkif İNAN'ın yanında daha çok yürek toplanmamıştı? Neden bu ateşi Anadolu'ya daha erken yayamamışlardı? Neden "güzel adamlar" Mehmet Âkif İNAN'ın etrafında hâleler oluşturmamışlardı?

Bizler başımıza gelenlere rağmen okumaya devam ediyorduk. Haftada en az bir kitap okuyarak özet çıkarıyor sonra da kendi aramızda tartışıyorduk. Tercüme ilmi eserler, telif fikrî ve edebi eserlerin kılavuzluğunda yol alıyorduk: Seyyid Kutup, Mevdûdî, Hasan el-Benna, Rasim Özdenören, İsmet Özel, İhsan Süreyya Sırma, Abdurrahman Dilipak...

Bırakın çevre illeri, ilçemizin bağlı olduğu ilimizi bile bilmiyorduk. Ancak hayallerimiz vardı, ütöpik. İdeal sahibiydik... Bir gün Birecik ilçesiyle aramızda sınır olan Fırat nehrine pikniğe gitmiştik. Baraj yapımı nedeniyle Fırat nehri eski heybetli günlerini kaybetmiş, yer yer adalar, adacıklar oluşmuştu. İşte o adanın

birinde yaptığımız pikniğin sonlarına doğru bir arkadaşımızla aramızda geçen diyalogda “on arkadaş olarak on öğrenciyle ilgilensek, onları fitratlarına uygun bir hayat yaşamaları, nitelikli bir insan olmaları için ikna edebilsen ve yetiştirdiğimiz, kazandığımız öğrenciler de bizimle birlikte onar öğrenci alsın, onları kazansa...” diye hayaller kurmuş; 10, 20, 40, 80, 160, 320, 640, 1.280, 2.560... derken on yıl sonra 5.000’i, on beş yıl sonra 160.000 yetmiş insanı toplumumuza, insanlığa kazandırıyorlardık. Sayı her geçen yıl katlanarak devam ettiği için bir sonraki yılın sayıları, muazzam bir kitleyi ortaya koyuyordu. Bu, elbette idealin, ütopyanın çok çok ötesinde gerçekleşmesi mümkün olmayan bir şeydi. Belki ada sadece piknik yaptığımız mekân değil, aynı zamanda etrafımızda da ada oluşturmuştuk ama bundan habersizdik! Ancak böyle bir ihtimali ya da ihtimal dışı olmasını konuşmak bile ufkumuzun dâhindeydi.

Yüzlerce öğrenci ders kitaplarıyla yetinmeyip farklı farklı kitaplar okuyordu. Biz okudukça birileri canımıza okumak için biliniyordu. Onur kurulu üyesi denilen öğrenciler, çalışmalarımızı idareye bildirmek için direktiflerle donatılıyor, gördüklerini raporlaştırıyorlardı. Kimi arkadaşlar baskı, tehditle vazgeçirilmeye çalışılıyor, kimileri de not yükseltme, sınıf geçirme rüşvetleriyle “ikna”ya *maruz kalarak* kandırılmaya çalışılıyordu. Ne ürkütücü bir provaymış, ne korkunç bir “pilot okul-pilot bölge” uygulamasıymış “Erken/Yerel 28 Şubat Süreci”. Kavramlar aynı, baskılar aynı, acıları da aynı... Hatta yıllar sonra dehşet dolu ikna odaları bu sefer daha acımasızca, bütün eğitim-öğretim hayatı bitirilircesine uygulanacaktı. Hedef bu sefer erkeklerden kızlara yönelmişti. Evet; hakikatle, değerlerle kavga etmek için uygulanan yöntemlerdeki bu benzerlik, hukuksuzluk, taşkınlık, azgınlık ne kötüydü.

Takvimler 1991 Haziran'ını gösterdiğinde artık gelecek yılın hesapları yapılmaya başlanmıştı. Gelecek yıl son sınıf olacaktık. Bu yüzden kimi arkadaşlar son sınıf havalarına erkenden girip ders kitap-defterlerini evde bırakıp yerine bir klasöre sıkıştırdıkları birkaç çizgisiz kâğıtla okula gelip gitmeye başlamışlardı bile. Kimi arkadaşlar ise son sınıfın zorluklarını, üniversite sınavlarını gündem ediniyorlardı.

O kadar dostluk, kardeşlik olur da şakalar, espri-ler olmaz mı? Daha samimi olduğumuz dar arkadaş gruplarıyla bizim de şakalaşmalarımız olurdu. Mese-la birçok arkadaşımız yaz tatili dönüşünde yazı nasıl geçirdiklerine dâir soruları cevaplandırırken kimileri babasına yardım ettiğini söyler, birkaç samimi olduğumuz arkadaşımız ise “babamıza yardım ettik” demek yerine “babamız bize yardım etti” der, kendi aramızda gülerdik.

11. sınıfın son günüydü... Artık son sınıf sayılırız. Son sınıfa resmen geçmek için artık sadece dakikaların geçmesi gerekiyordu. Okulda sıkıntılar, huzursuzluklar, baskılar had safhaya ulaşmış “Sessizce düşünsek duyacaklar bir gün / Olmazları olmuş sayacaklar bir gün / Onlar bu vehimle ellerinden gelse / Rüyalara sansür koyacaklar bir gün...” dedirtecek günler yaşarken okulun son günü, Kaymakamlık Bahar Müsabakaları'nın birinde okulumuz dereceye girdiği için karne ve kapanış töreninden önce bir de söz konusu başarı için sporcu arkadaşlar sahneye çağrılacağı sırada, takımında yer alan bir arkadaşına takıldığımı gören öğretmenlerimizden birinin benim tarafıma doğru küfredtiğini duydum... İrkilmiştim, bir öğretmen, hem de meslek dersleri öğretmeni nasıl küfrederdi? Hani biz de öğretmen olacaktık. Girecektik yüreklere, okşayacaktık öğrencilerimizin başlarını, çocuklarımız bilecektik. “Kime, bana mı diyorsunuz?” dediğimde “Evet!” cevabıyla bir

kez daha şoke olmuşum. Aile büyüklerim de işin içine dâhil edildikleri için orada benim de verdiğim bir cevap vardı. Hayatımda ilk ve son defa bir kişiye hak ettiği cevabı esirgememek anlamında verdiğim en işe yarar cevaplardandı...

Bize kin duyan söz konusu öğretmenin alelacele sınıf öğretmenimizden karnemi aldığını görünce beynimde şimşekler çaktı, işlerin daha da kötüye gittiğini fark ettim. Herkesin karnesi verilmiş, tören bitmiş, okulun bahçesi boşalmaya başlamıştı. Bana, “*karneni alman için içeriye kadar gelmen gerekiyor*” dendi. Gittik içeriye... Boşuna çağırılmamışlar! Meslek dersleri branşında olan ve o zamanki ders kitaplarımızdan birinin de yazarı olan müdürün odasında, daha bir şey sorulmadan mal bulmuş mağribi gibi aylardır, yıllardır aradıkları fırsat ellerine geçmişçesine diğer Meslek Dersleri Öğretmeni, sopayla bacaklarıma ve kollarıma vurmaya başladı. Kollarıma iyice vurduktan sonra bacaklarıma aynı şekilde vuruyordu. Sıkıştığım köşede yediğim sopalara dayanmaya çalışırken nihayet vurma işlemi(!) tamamlandı. Karnem, neredeyse artık tutmayan ellerimin, parmaklarımin arasına sokuşturuldu... İki zayıfım vardı. Hayatımın en acı karnesiydi. Başıma gelenler yüzünden zayıflarıma üzülemediğim bile. Umutlar tükenmiş, hayaller dumura uğramış, dünya âdeta durmuştu. Yaz, kış oluvermişti.

Camiamız iradelerini birleştirerek, kenetlenerek seyirci kalmadı olan bitene. Sahipsiz bırakmadı mağduru, mazlumu. Haykırdılar haksızlık karşısında, gösterdiler dilsiz şeytan olmadıklarını... Teori ile pratiğin en yaman çelişkileriyle zuhur etmesini engellediler. İdeal ile pratik arasında makasın açılmasına hatta makasın oluşmasına bile göz yummadılar.

Kitapçımızdan arkadaşlarımıza, okulumuzdan mezun avukattan öğretmenlerimize kadar herkes desteği-

ni hissettirmişti. Kimi arkadaşlar köyüme kadar gidip babamı getirmişlerdi ilçeye, kimisi dâvâ açmam konusunda yüreklendirmişti. Bir de ne kadar basit görünse de aslında ne kadar önemli ve yürekli bir iş olduğunu sonradan öğrendiğim bir destek daha verilmişti bana: Olayı gören öğrenciler, mahkemede şahitlik yapacaklardı...

Emniyete gidip durumu anlattım. Arada telefon görüşmeleri olmuştu. Sevimsiz, oldukça kilolu, çatık kaşlı bir komiser karnıma sert bir yumruk atarak beni korkutmaya, yıldırmaya çalıştı. Yıllarca hapiste kalacağımı, başıma neler neler geleceğini anlattı. Yine de yılmadım, şikâyetimden ve dâvâ açmaktan vazgeçmedim.

Karnıma yediğim yumruk bende uzun zaman polis fobisi yaşatacaktı. Polis, polis otosu görünce, polis sireni duyunca daha önce hiç yaşamadığım ürkütücü hislere kapılacak, zaman zaman takip edildiğimi düşünecektim. Her şeyin ilacı zaman, daha sonra bu derdime de deva olacaktı.

Yaşadığım dehşetin, travmanın etkisi nispeten azalmıştı. Artık zayıf derslerim olduğu için üzülebilirdim! Ancak üzölmek yerine, beni bir kez daha özmek isteyenlere fırsat veremezdim. Yaz tatilini büyük oranda, zaten yıldızlarımızın pek barışmadığı Matematik ve aramızın hiç iyi olmadığı Kimya çalışarak geçirdim.

Kâbus dolu yazın sonlarına doğru bütünlemelere giriyorum. Tedirginim. Meslek Dersleri Öğretmenlerimizden hocaların hocası Hayrettin Hoca sınav başlamadan ilgileniyor, sahip çıkıyor, tedirginliğim gidip güven hâkim oluyor bende.

Sınav sonuçları için geri sayım başlıyor. Bir yılım mı gidecek, yoksa geçsem ya da kalsam bile büsbütün okuma hakkım mı elimden alınacak? Bütün bunların

tedirginliği içinde sınavlar açıklanıyor: İkisinden de geçiyorum... Bir arkadaşın tespitiyle Kimya'dan 70-80 kişi bütünlemeye kalıyor, bir tek ben geçiyorum. İkinci bir tuzak kurulamıyor.

Postacı okuldan yapılan tebligatı ulaştırıyor bizlere, bir hafta gecikmeyle... Yine tedirgin bir şekilde gidiyorum okuluma. İlçe Milli Eğitim'in soruşturması var. Ancak artık çok geç. Ne karar alındıysa alınmış gıyabımda.

12. sınıf başlıyor. Gelip gitmeye başlıyorum okulu- ma. Bir gün idareye çağırıyorlar. Artık bu okulda okuyamayacağım, okuldan atıldığım söyleniyor. Kararın tebliğ edilmesini kabul etmeden çıkıyorum odadan. Odadan çıkmasına çıkıyorum ama beni nasıl bir gelecek bekliyor? Daha doğrusu o genç yaşındaki algılamalarımla benim artık bir geleceğim var mı, olabilir mi bütün bunları düşünemedim dünya başıma yıkılıyor. Film kopuyor, dünya gerçekten duruyor!

12/A sınıfında infial oluyor. Sınıftaki herkes idareyi protesto etmeyi, dersleri boykot etmeyi kararlaştırıyor. Yer yerinden oynuyor. Sözünde durmak, adam harcamamak, saflık, temizlik, kenetlenme... derken bütün sınıf ortak bir ses oluyor. İdareye yakın duran arkadaşlar var mıydı bilemiyorum ama fitratları bu tarz bir eyleme uygun olmayan arkadaşlar bile destek verir durma gelmişlerdi.

Yine Hayrettin Hoca devreye giriyor: "Ortak hareket etmeniz, kararlılığınız çok güzel. Zararlı çıkabilirsiniz. Akl-ı selimle hareket etmelisiniz." Hayrettin Hoca idareyle yanaşık düzen kurmaz, bizi satmaz, dahası bizi düşünür, deyip sözünü yere düşürmüyor arkadaşlar.

Günler geçiyor, okulun kararını önemsemeden okula gelip gidiyorum. Bir süre sonra gelip gitmeyle bir şeylerin değişmeyeceği artık ortadaydı benim için.

Arayışlara başlıyoruz. Hayrettin Hoca ilgisini hiçbir zaman eksiltmiyor, duyarsız davranmıyordu. Bir gün beraber yürürken elini omzuma koyduğunda -bizim zamanımızda öğretmenler öğrencilerine olan sevgilerini bu kadar açık hissettirmezlerdi- önce heyecandan dizlerimin bağı çözülmüştü, sonra da hiç olmadığı kadar kendimi güvende hissetmişim. Arayışların sonunda Gaziantep şehir merkezindeki Saçaklı İmam-Hatip Lisesi'ne yaptığımız başvuru "sakıncalı öğrenci" olmamız(!) hasebiyle kabul görmedi. Sonrasında Hayrettin Hoca'nın bir selamı, referansıya aslen Kilisli olan kitapçımız Ali Rıza Ağabey'le Kilis İmam-Hatip Lisesi'ne kayıt yaptırdım.

Meslek Dersleri öğretmenlerimizden Metin BOZKUŞ, başıma gelenlerden hareketle ve bütün samimiyetiyle okuldan ayrılmadan önce şu uyarıyı yapıyordu: "1. Dönem hiç olmazsa notlarını 30'larda, 40'larda tut, 2. dönem kurtarması kolay olur."

11 Kasım 1991: Okulların açılmasının üzerinden neredeyse iki ay geçtikten sonra yeni okulunda ders başı yapıyorum. Şimdilerde çok yakın gelen ama o günlerde hem benim hem de özellikle ülkemizin şartları nedeniyle dünyanın öbür ucunda gibi görünen, 120 Km uzaklıktaki yeni okuluma başlıyorum. Nispeten sıcak karşılanıyorum. Arkadaşlar bir dersten yazılı olmuş, birkaçından da yakında yazılı olacaklar. Hemen arkadaşlardan notları, defterleri topluyorum ve başlıyorum çalışmaya. Yazılılarım okunmaya başlıyor; hepsi de çok yüksek, daha önce hiç olmadığı kadar... Bunda, yeni okulumun eskisine nazaran biraz daha kolay olmasının yanı sıra haksızlık karşısında hırslanmamın da büyük payı var. Her zorluktan sonra bir kolaylık oluyordu. Sonbahar, ilkbahar oluvermişti yavaş yavaş.

Üniversite sınavına da hazırlanmaya çalışıyorum. Kimi arkadaşlar kocaman kalınlıktaki kitapları göste-

rip 3 kere, 5 kere bitirdiklerini söylerken ben ise ancak kasım ayının sonlarına doğru çalışmaya başladım. 35 kişiden oluşan son sınıf öğrencilerinin üniversite sınavlarında esas alınacak son birkaç yılın ortalamaları ilan ediliyor: 14-15. sıralardayım. Yılmadan tempomuzu günden güne artırıyoruz. Gerçek bir dost olan İshak YILMAZER hem çok sıcak davranıyor hem de özellikle Dilbilgisi ve Coğrafya derslerindeki birikimlerini benimle paylaşıyordu.

Birinci dönem daha önce ya küçük bir ortalama farkıyla ya da ortalamam iyi olduğu halde bir zayıfım olduğu için alamadığım Teşekkür Belgesi'ni alıyorum hem de iyi bir ortalamayla...

Üniversite sınavlarından ilki olan ÖSS'den çok iyi bir puan alıyorum. Bilkent Üniversitesi, tercihlerimin arasına almam için bilgilendirici bir davetiye gönderiyor. Bir sayısal uzmanı olan ağabeyim Hukuk Fakültesi son sınıfta okurken kendisinin aksine sayısal derslerle aramın iyi olmadığını bildiği için ilk sınavdaki sözel başarımın yanı sıra sayısalda 7'de 7 net yapmama neredeyse inanmıyor.

Ardından başlıyoruz ikinci sınava. Gece yaralarına kadar beş arkadaş, aynı odada ders çalışıyoruz. Yurt idaresinin tanıdığı imtiyazla aralarda çaylar demliyor, bol bol ders çalışıp soru çözüyoruz. Bazen 3-5 dakikalık kestirmelerle rahatladıktan sonra kalkıp yeniden ders çalışıyoruz.

Diğer taraftan okul derslerini de önemsiyoruz. Ne de olsa ortalamalar da üniversite puanına etki ediyor. 2. dönem aldığımız öğrenciliğimizin son karnesi de çok iyi bir puana sahipti. Neredeyse Takdir Belgesi almaya yaklaşmıştım.

Geri sayım başlıyor. Arkadaşlar iyice ders çalışmaktan bıkmışken sonradan çalışmaya başlayan ben,

konuları yetiştirememeye tedirginliği yaşıyorum. Aylar, haftalar, günler derken büyük gün gelip çatıyor. Önce tercihler: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni yazıyorum en başa. Sonra vazgeçiyorum, bana rehberlik eden öğretmenlerim gibi İlahiyat okumak istiyordum zaten. İlk tercihim Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi. Kazanamama endişesiyle Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni yazmıyorum. Son kararlar derken en başa Marmara İlahiyat'ı yazıyorum.

...Ve sonuçlar açıklanıyor: 67 Türkçe sorusundan 59 net, 72 Sosyal sorusundan 55 net ve Matematik Testi'nden 6 netle yüzde birlik dilime girerek ilk tercihime yerleşiyorum. Hem de okul birincisi olarak; dershanesiz, özel derssiz, deneme sınavı atmosferi yaşamadan... Ancak haksızlık karşısında hırs ve de ideal var. Yedi yıl önce okuyamayacağımı söyleyip okumama karşı çıkan ağabeyim bu sınav sonucuna daha çok şaşırıyor.

İstanbul'a gidip kayıt yaptırıyorum. Rüyamda bile görsem inanamayacağım bir şehre, okumak, hayallerimi gerçekleştirmek, idealist bir neslin yetişmesine katkıda bulunmak için fakülte yıllarına başlıyorum.

Benden 3 yıl geride olan ve sonra yeniden Marmara İlahiyat'ta birlikte okuyacağımız kardeşim Nizip İmam-Hatip Lisesi'ndeki eğitimine devam ederken okulumun dejenere olması için olanca gücüyle çalışan bir öğretmen tarafından utandırılmak istenerek "Ne yaptı ağabeyin, zaten bir yerler de kazanamamıştır" demesi üzerine aldığı cevap tokat gibi yüzünde belirir: "Yüzde birlik dilime girerek ilk tercihine yerleşti." Bir kez daha bedel ödetmek isteyen güruhun ileri uçlarından İngilizce Öğretmeni pişman oluyor cakasına, sorusuna, sorgusuna...

Bu arada mızrak çuvala sığmadığı için yürütülen bir soruşturma var ve camianın okulla ilgili beklenti-

leri de sürüyor. İşte bunların sonucunda arkadaşların “Üç Ali’ler” dediği, biri de dayakçı olan Ali’lerden azılı olanı, MEB’den istifa edip özel sektörde çalışmaya başlıyor, diğer ikisinin tayini çıkıyor, okul müdürü ise “tenzil-i rütbe” ile ilköğretim okuluna öğretmen olarak atanıyor.

Üç Ali’lerden dayakçı olanı, okumak isteyipte kabul edilmediğim Saçaklı İHL mezunu, artık ülkemizin ve dünyanın tanıdığı bir ağabeyimizin, hocamızın arkasında, Ankara’da Teravih namazları kılarırken bir gün söz, bir şekilde bizim buralardan açılır. Yaptıklarının arkasında duracağına, mert davranamayarak utanmadan, yalan söyleyerek benim kandırıldığımı, bana yardım etmek istediğini, ancak kabul etmediğimi, kendisini dinlemediğim palavrasıyla muhatabını kandırmaya çalışmış. Bütün bunları duyunca “Despotların mert davranamaması da yarınlarımız için umut verici. Bu da güzel bir gelişme” diyorum içimden...

Yıl 1997. Fakülteyi bitirip öğretmenlik hayalleri kuran 28 Şubat Post-Modern Darbe Süreci yaşanıyor. Eylül ayında öğrencilerimle buluşmayı hayal ederken 6 ay gecikmeyle atamamız yapılıyor. Yakın çevremden hiç kimse kadro alamıyor. Ben bütün arkadaşlarıma üzülürken, onlar da benim atanabilmeme seviniyorlar.

26 Mart 1998’de, Nizip Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi’nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak kavuşuyorum öğrencilerime... İki yıl öğretmenken okuldan atıldıktan tam 10 yıl sonra denk gelen ayda “dışarıdan” ücret karşılığı da olsa atıldığım okulda, Nizip İmam-Hatip Lisesi’nde derse giriyorum. Yeni öğretmen ataması nedeniyle bir ay da kalsam hislerim, duygularım, heyecanlarımla unutamayacağım bir zaman dilimi yaşıyorum. Öğretmenler odasında eski öğretmenlerim, sınıflarda yok edilmeye çalışılan geleceğimizin manevi mimarları, okulun her tarafında

ise eski hatıralar: Uğradığım haksızlık, yaşadığım duygular, acılar...

Türkiye’de yaşanan zulüm süreci okulda tüm tahribatlarıyla ortada! Katsayı adaletsizliğinden dolayı sınıf mevcutları o kadar düşmüş ki okul neredeyse kapanmanın eşiğinde... İşte Asıl 28 Şubat Süreci bu... Ancak sevindirici bir gelişme var: Biliniyor ama umut adına, kararlılık adına, kenetlenme adına, yeniden hatırlatmak, not düşmek gerekiyor: Erken, Yerel/ Lokal 28 Şubatçılardan kimse yok okulda. Esâmeleri de okunmuyor, hayırla yâd eden de yok, arkalarında duran ve uygulamalarını sürdüren kimse de... 2000’li yıllar, umut ediyoruz, hayaller kuruyoruz yeniden: Asıl 28 Şubatçılar’ın da esamelerinin okunmadığı günleri ne zaman görebileceğiz? diye.

Birkaç yıl sonra...

Bir çiçekle bahar gelmez ama, gül yetiştiren insanlar artıkça artık karşı konulamaz şekilde bahar gelişini muştuluyor. “Ey düşmanım, sen benim ifadem ve hızsımsın / Gündüz geceye muhtaç, bana da sen lazımsın” dercesine artık sağlıklı bir nefes alma dönemi başlıyor, daha önceki bombardımanlara, gayrî tabî uygulamalara inat...

Bırakın eski okulumdaki güzellikleri, artık ülkemizin birçok kesimi, kendisini ifade ederek, görüşlerini ortaya koyarak yarınları teşekkül ettirmeye çalışıyor... Artık bireysel hak ve özgürlük talepleri ve de kazanımları artıyor, sivil toplum gücüne güç katıyor, darbeciler darbe üstüne darbe hayalleri kurup darbe sözlükleri oluştururken bir daha bedel ödemek istemeyen bütün kesimler hayırda yarışircasına özgürlükleri tabana yaymanın haklı gurunu yaşıyorlar.

Karanlık güçler hep devrede oluyorlar. Pes etmiyorlar elbette. Kaybettikçe bir daha, bir daha, bir daha karanlık emeller için tezgâh kuruyorlar. Ancak artık 5'li çeteler yerine sayıları binleri, on binleri, yüz binleri geçen onlarca sivil toplum kuruluşu var. 5'li çetelere payanda olmak yerine toplumun vicdanı olmaya çalışan, alternatifin ötesinde ciddi bir güce ve konuma sahip olan bir basın ve medya düzeni var.

Halkına yabancılaşan karanlık güçler “Ortak Akıl Mitingleri” ile ses veren sivil toplum girişimlerine engel olamıyor, dahası çabalamaları bir bocalamadan öteye gidemiyor.

367 dayatması püskürtülüyor, insanımızın bilinçlenmesiyle...

Sonra “Yeni Anayasa” tartışmaları oluyor. Ankara’da, Gaziantep’te paneller yapılıyor içinde bulunduğum sivil toplum örgütleri tarafından... Yeni Anayasa süreci tıkanıyor. Gizli eller yine zafer naraları atıyorlar.

12 Eylül Referandumu ile yeni bir kazanım, yeni bir güç daha kazanıyorlar, on yıllardır kaybettirilen insanlarımız...

İçinde bulunduğum sivil toplum örgütleri yine “Yeni Anayasa” için kolları sıvıyorlar hem Ankara’da hem de Gaziantep’te...

Nizip İmam-Hatip Lisesi bu yıl da Kurban Bayramı’nın 3. günü okulda toplandı. İlk yıl okulda yapılmasına izin verilmeyen toplantının üzerinden yıllar geçti. 15 yıldır yapılan buluşmalarımızın bu yılına, 500’ü aşkın mezun ve gönüllü katıldı. Milletvekilleriyle, öğretmen üyeleriyle, avukatlarıyla, kaymakamıyla, öğretmen, il müdürü, imam-hatip, esnaf... daha da önemlisi imam-hatip ruhuyla yetişen yüzlerce mezun ve eski parlak günlerini geride bırakan öğrenci mev-

cuduyla dere yeniden yatağını buluyor. İmam-Hatip Mezunları ve Gönüllüleri, bedelini ödedikleri bir zulüm nezarethanesinden yeni çağlara, coğrafyalara; ideallerini, hülyalarını, fikirlerini muştuluyorlar. Anormal şartlarda daha 986 yıl devam etmesi gereken 28 Şubat Süreci'ni, öncülerini, artçılarını târihin çöp sepetine atıklarını ortaya koyuyorlar. Yaşanalar elbette bir bütün olarak travma, ancak artık tarih önünde, bir toz bulutu kadar değeri yok.

Bayram buluşmalarında her yıl, daha önce İmam-Hatip'te çalışan bir öğretmen onur konuğu olarak dâvet ediliyor. Bedel ödeten öğretmenler bu gidişle bin yıl da geçse bırakın onur konuğu olarak misafir edilmeyi, hatırlanmayacaklar bile... Bizlerde büyük emeği olan, bir kurumdaki pislikleri ortaya çıkardığı için öldürülen -inşallah şehit olan- muhterem merhum Mehmet TORUN Hoca, en zor zamanımda desteğini esirgemeyen, yüzlerce kişinin İmam-Hatip ruhunu taşıması, onlarca kişinin öğretmen olmasında rol model olan Hayrettin AKASLAN Hoca, 28 Şubat Süreci'nde okulumuz katsayı zulmü nedeniyle öğrenci ilgisizliğinden kapanmanın eşğine gelmişken daha önce muhterem babası Cemil Hoca'nın okul ve pansiyonun yapımı için köy yollarına düşmesini örnek alarak bu sefer "insan sermayesi" için yollara düşen ve şimdiden gelecek mezun buluşması için kolları sıvayan Mehmet Nezir GÜL Hoca gibi onurlu öğretmenler ise, her zaman baş tacı edileceklerdir. Belki gün gelir, emekleri nedeniyle bir süre önce kafamda tasarladığım Hayrettin Akaslan-Mehmet Torun'un baş harflerinden harektle HAMT-DER'i de kurarız, belki kuran birileri çıkar. Adlarını yaşatmak için. Belki sonraki kuşaklar da Mehmet Nezir GÜL ismini yaşatacak hayaller kurar, projeler geliştirirler. Ben despotlara inat bir katkı olsun diye şimdiden isim olarak GÜL-DER'i öneriyorum.

28 Şubat Süreci'nde kapattırılan Saçaklı İmam-Hatip Lisesi bu yıl biraz gecikmeyle başka bir okulda misafir olarak eğitim-öğretime başladı. Seneye gasp edilen tarihine, coğrafyasına, mirasına yeniden kendi okulunda kavuşacak.

Şehir merkezimizde iki İmam-Hatip Lisesi, mezunlar ve gönüllüler buluşmamızdaki bayramlaşmamızda ise gelecek yıl Nizip'te kız öğrencilere yönelik bir adet İmam-Hatip Lisesi yapılacağını öğreniyoruz.

Dahası 1996 yılında "Öğretmen El Kitabı" eseriyle tanıdığım Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi "Ödenmiş Bedeller Unutulmasını" isminde hatıra yarışması düzenliyor. Artık inisiyatif olarak hikâyemize sahip çıktığımızı ortaya koymuş oluyoruz.

Despot gruplar, şebekeler, idareler! Baskılar karşısında kenetlenmiş bir iradeyle haykırmayı öğrenen yüzbinler, milyonlar var artık. Tarihin tekerrür etmesi adına dersler aldık, dersler çıkardık. Özgürlüklerin tabana yayılması, demokrasiye darbe vuran kayıt dışılığın önlenmesi, hafızamızın yeniden oluşumu, yeni bedeller ödenmemesi için hep tetikteyiz. Bu kutlu yol, mücadele hep olacak, kervan yoldan çıkarılsa bile yol hedefi hep olacak.

Karanlıklar, kesintiler yaşasak bile ümidimiz hiç tükenmez. Biliriz ki "Karanlığın en koyu olduğu an, şafağa en yakın andır."

Hikâyemiz artık sahipsiz değildir. Yarın değilse bile yarınlar, gelecek bizindir, bedel ödemek pahasına...

Dünya döndükçe umudumuz yol hedefimiz, irademiz ise yol azığımız olacaktır.

KÂBUS MU? GERÇEK Mİ?

Fatma AYGÜN / Nevşehir

Yıl 1997 aylardan 28 Şubat gazeteler manşetlerinde, televizyonlar haberlerinde tarihe bıraktığı iz uzun süre silinmeyen 9 saatlik Milli Güvenlik Kurulu toplantısını anlatıyor. Hem de ne anlatış. Harflerin büyük puntolarla yazılmasını önemsememiştim.

O gün bütün bunların bizi ne kadar etkileyeceğini bilmeden boş gözlerler bakıyordum bu olan bitene, hayatımızda ne değişecekti bilmiyordum, lakin çok şey değişecekmış, büyük bir imtihanın zulmün başlangıcıymış.

Bütün bu hengâmeler biz inançlı insanları vurmak, önümüzü kesmek içinmiş. Hepsini sonradan öğrendim, öğrettiler ve bunun için bize acı dolu bedeller ödettiler. Bu süreç devam ederken hükümet değişiyor. Bununla birlikte zulmün fitili ateşleniyor. Ve bizleri yaralamak için fırsat kollanıyormuş.

Sabah her zamanki gibi okula geldik, derse girecektik. Müdür Bey bizi odasına çağırdı: “Bugün müfettiş gelecek.” diye ve biz sevk alıyorduk. Hasta değildik ve

herhangi bir işimiz de yoktu. Bunlarla yüzleşme elbette olacaktı. Ağlayarak otobüse geri bindik. Yol boyunca düşündüm “Nereye?” diye!..

Ertesi gün tekrar okula geldik ve öğleden sonra bir baskın... “İşte burada bir tane var karşı sınıfta da bir tane var.” Ne bulmuştu müfettiş, neyi yakalamıştı? Biz ne yapıyorduk eğitimden başka ya da şöyle demeliyim neyi yapmalıydık? Onlar için bir tehdit oluşturuyorduk tehlikeliydik. Neden evimizde oturmayıp insan eğitiyorduk ki? Nerden çıkmıştık biz, evde oturmalıydık. Çocuk bakmalı yemek yapmalı çöpleri dışarı çıkarmalıydık, eğitim ordusuna katılmamalıydık biz. Huzurlarını bozuyorduk toplum mühendislerinin! “657 sayılı kılık kıyafet yönetmeliğine aykırı davranmak!” Suçumuz buydu. Oysa orada bizi ilgilendiren bir yasak vardı, diğer arkadaşlarımızı ilgilendiren onlarca yasak... Kimse eteğinin boyu ile ilgili ceza almıyor, ağır makyajlarıyla, süslü takılarıyla boy gösteriyorlar. Onlarda olup da bizde olmayan neydi?

Neden bu kadar itilip kakılıyorduk? Aynı üniversiteleri bitirmemiş miydik? Aynı müfredatı öğretmemiş miydik? Bizim neyimiz eksikti ya da fazlaydı? Neden biz toplatılıp hakarete maruz kalıyorduk neden?

Müfettiş hepimizi odaya topladı. Hakaretleri havada uçuşuyordu. Hepimizi susturup sindirmek için elinden geleni yapıyordu. Diğerleri de onun yazıcı memurları; ifademizi alıyorlar.

-Ne zaman açacaksınız başınızı?

Arkadaş cevap veriyor:

-Siz gittiğiniz zaman.

Adam küplere biniyor. “Benimle dalga mı geçiyorsunuz? Size gösteririm ben.” Ardından cezamız geliyor. Cezaya razı olduk, ceza almak çok rutin bir durum.

Yeni taktik orada çalışan öğretmen arkadaşlardan günlük rapor almak ve imza attırmak. Okula ilk gelen bizim başımızın örtüsüne bakıyor tutanağını yazıyormuş. Önceleri biz bilmiyorduk. Bir gün vicdanı olan bir arkadaş bunu anlattı. Benden defalarca özür diliyordu. “Senin hakkında yazı yazmak istemiyorum fakat mecburum Hocam.” demişti. “Bizi ötekileştirmeye çalışanlar, toplumun değerleriyle savaşımlar, Allah’ın kanunuyla savaşımlar, kaybetmeye mahkûmdurlar. Biz hesaplaşmamızı büyük mahkemelere bıraktık.

Ben de “İmza yararlı faaliyettir Hocam, at iyi olur.” demiştim “Hocam yeterince mahcubum.” diyordu Öner Bey.

Bu arada iş bir adım daha ileriye gitti. Okul baskınları; Garnizon komutanı, Vali ve diğer protokol ile beraber geliyordu. Öyle ya çok tehlikeliydik. Onlar tehlikeyi bertaraf etmek için elbette görevliydi. Bütün bunları yaşarken evimizde de huzurumuz kalmamıştı. Küçük çocuklarıma yararlı bir anne olmak yerine stresli bir anne oluvermişim. Büyük oğlum “Anne üzülme, ben büyüyünce sana yapılanların hesabını tek tek soracağım.” diyordu. Sen yeter ki ağlama.

Yine bir gün öğretmenler odasında çok sevdiğim ama dünya görüşleri bana tamamen zıt bir arkadaşıyla 28 Şubat’ı konuşuyoruz:

-28 Şubat zulmün adıdır.

-Saçmalama Fatma Hocam, o kadar da değil. Derken aradan beş dakika geçmiyor, bir baskın daha yiyoruz. “Hepsini topla topla!” diye bağıryordu.

Hepsi bizdik. Ne yapıyorduk? Eğitim. Yine tutanaklar cezalar.

Ertesi gün “N’aber Ayfer 28 Şubat neymiş? Bize zulmün adımıymış. Binlerce özür diliyor. Sanki “Onları ben

çağırılmış kadar tedirgin oldum, beni affet.” diyordu. Öğrencilerim, o minicik yürekler, bana yapılanlara şahitler. Her gün kendilerince bir çözüm buluyorlar.

“Öğretmenim müfettişler gelince kitap dolabına saklan!” öteki “Öğretmenim pencerenin önündeki söğüt dalına çık, seni kimse görmez.”

Evlerinde bize yapılanları anlatıyorlardı annelerine babalarına...

Bütün bunlar olurken sona doğru yaklaşıyoruz. Alınacak ceza kalmadı. Uyarı, kınama maaş kesim, kıdem durdurma. Aklınıza gelen her türlü cezayı alıyordum.

Yaz tatilinde de boş durmuyor bu efendiler bana tebliğ edemedikleri cezayı eve getiriyorlar. Ben memleketeyken kapıya asıp gidiyorlar komşu haber veriyor: “Kapıda ceza asılı.” diye. Efendimiz (sav) dönemindeki gibi işaretlenmiştik, mimlenmiştik. Bizdenmiş gibi olanlar, bizden olanlar, kalburun altı ve üstü şimdi meydana çıkıyordu. Akla kara belli oluyordu. Onlar kendilerini şöyle savunuyorlardı. “Siz para kazanacaksınız diye biz işimizden mi olalım?” öyle ya biz öğretmenlik yapıp bir de maaş alıyorduk onlara neydi. Otursun evinde oturmazsa başına gelene katlansındı. Nelerine gerekti onların bizi savunması? Bu dönemde benim her zaman yanımda ve benimle birlikte mücadele edip ceza alan müdürümü tenzih ederim. Allah (cc) onu cennetine koysun. Cennetteki en güzel köşklere yaşatsın. Zulme karşı duran dilsiz şeytanlar hep olmuştur ve olacaktır. İşin garip yanı bu dönemlerde biz gerçekten hasta oluyorduk bize sevk verilmiyordu. Milli Eğitime giremiyorduk ki.

Ve kaçacak yer kalmadı, alacak ceza kalmadı. Sürgün... Erzincan Otlukbeli Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu sürgün yerim. Mevsim kış... Erzincan'a gi-

deceğim fakat yollar kar dolayısıyla kapalı: “Yollar bir hafta açılmaz.” diyorlar.

“İnsan en çok en çok sevdiğin şeylerle imtihan oluyormuş.” Bunu anladım. Öğretmenlik tutku halini almaya başlamıştı bende. Rabb'im (cc) buna “Dur” demek istedi ve böyle bir imtihanı seçti bizim için. Çok sevdiğim öğrencilerimden ayrılacaktım. Müfettiş kararı tebliğ ederken ben ve öğrencilerim ağlaşıyorduk. Dokuz yaşındaki koca yürekli evlatlarım yolun sonunun geldiğinin farkındaydılar. Ben dışarı da iken Müfettiş “Çocuklar öğretmeninize bir şey olmayacak ağlamayın.” diyormuş. Muhammed cevap vermiş. “Siz çocuk mu kandırıyorsunuz? Biliyoruz öğretmenimiz gidecek.” Onlar çocuk değillerdi. Onlar benim kocaman delikanlılarımdı, aslanlarımdı. Bana yapılanı hiç unutmadılar. Beni de hiç bırakmadılar. Onlarla görüşüyorum. Şimdi hepsi hayatın içindeler...

7 Ocak 2000 İstifa... Geri gelmek için, dönmek için istifa. Daha güçlü olmak için istifa.

Hicret!.. Evime hicret, çok sevdiğim okulumdan evime hicret.

Gidiyorum fakat bir gün ayaklarımızı vura vura döneceğimizi biliyorum.

Allah'ım bize kuvvet ver, bizi bağışla, bizi sıratı mustakimden ayırma.

İdari Mahkemede hakkımdaki dosyayı incelediğimde klasörler dolusu olduğunu gördüm. Ne suçum varmış, diye heyecanla okuyordum. Hepsi de aynı cümleli yazmışlardı. “Her gün bıkmadan usanmadan okulumuz öğretmenlerinden FATMA AYGÜN'Ü başörtülü gördük.”

Kıyamet günü gelip hesaba çekilirken ben de onları görmeyeceğim.

DAĞ KOŞULLARIYLA HAREKET

Yasin YILDIZ / Diyarbakır

Dağlar; tek tek ve sıralı dağlar. Sarsılan ruy-i zemi-
ni sağlamlaştıran, sular, ormanlar gibi pek çok hazine-
leri bağrında barındıran dağlar...

“Ferman padişahın, dağlar bizimdir” ifadesinde sı-
ğınma, barınma, özgüven ve özgürlüğün adresi dağ-
lar... Fermana, zulme ve zalime karşı, baş kaldırmanın
sığınılacak kalesi olsa da dağlar, bu durum baş kaldıran
için, her şeyin mübah olduğu anlamına gelmez. Hele
hele kanun gücünü elinde bulunduran resmi otorite,
kolluk kuvvetleri vb. kurumlar için; ‘Dağ Koşullarıyla,
Orman Kanunlarıyla’ hareket etme yetki ve uygulama-
sı hiç mi hiç olmaması gereken tabii bir durumdur...

Güneydoğu Torosların güneyinde, Görese Dağı’nın
yamaçlarının birinde bulunan küçük bir köyümüzde
geçmektedir hikâyemiz.

Diyarbakır’ın Dicle ilçesinin kuzeybatısında yer alan
Yokuşlu Köyü 100 haneli, şirin mi şirin bir doğaya sa-
hip bir yerleşim yeri. Etrafında meşe ormanlarıyla kap-
lı tepeleri, Mezopotamya’nın can damarlarından Dicle

Nehri'nin küçük kollarından üçünün dar boğazında gemlenen Kralkızı Barajı'nın derin vadilerini dolduran sularının, yakın görünümü yemyeşil, uzak görünümü ise masmavi olan güzel yurdumuzun cennet köşelerinden bir köşedir Yokuşlu. 'Ama "her şey insanla güzel" derler ya!

Evet, 'her şeyin insan ile güzel' olduğunun canlı örneğine bizzat tanık oldum. Kralkızı Barajı'nda su tutulması ile o yörede on bir köy haritadan silindi. Benim çocukluğum, köyümün bağında, bahçesinde, dağında ve bayırında geçti. Köyümde dam kuşlarının cıvıltısı, bağındaki bülbülün ve dağındaki keklğin ötüşü ile karakaçanın anırması, kara şimşek misali atımın kışnemesi... Yıllar sonra köyüme yaptığım ziyarette; ortamın sessizliğinin oluşturduğu ürkütücü havayı yakinen hissettim ve yaşadım. Ayrıca yöremizde terör nedeniyle boşaltılan köyleri de bu durumla bütünleştirdiğimizde, meydanın nasıl domuzlara(!) kaldığını görerek ve yaşayarak anlayabilmek hiç de zor değil!...

Efendim, 92- 93 Eğitim- Öğretim yılında kendi isteğimle Dicle'nin Yokuşlu Köyü'ne atandım. Ben de o yörenin çocuğu olarak, çevreme faydalı hizmetleri gerçekleştirmek için...

Üç arkadaşımızla başladığımız ve daha sonra iki öğretmen arkadaşımızla desteklenen okulumuzun eğitim kadrosu ve 150 öğrencimizle, iyi bir eğitim süreci geçirdik. Köyler arası bilgi yarışmasında birinci olduk. Köyün ileri gelenleri; imamaları ve karakol komutanlarıyla iyi bir diyalog gerçekleştirdik, güzel bir ortam oluşturduk ve iyi işler başardık...

Ne yazık ki ülkemizde uygulanan yanlış politikalar sonucu, yüzyıllardır birlikte yaşamış, acılarını, sevinçlerini paylaşmış, kız alıp-vermiş, adeta etle kemik gibi bütünleşmiş, kardeş olmuş bir millet; etnik kimlikler

üzerinden birbirine düşürülmeye çalışılmıştı. 95’li yıllar, çatışmaların yoğunlaştığı bir döneme denk gelmekteydi. Bu kaos ortamı elbette herkesi rahatsız etmişti ama fazlasıyla eğitim- öğretim camiasını etkilemişti. Çünkü 90’lı yıllar pek çok eğitimci arkadaşımızın hayatına mal olmuştu. Köy güvenli olsa da ayda birkaç defa gidilen ilçe yolunun çok da güvenli olduğunu söyleyemeyiz. Bu dönemde yol defalarca PKK tarafından kesilmiş, propaganda yapılarak yardım talep edilmiştir. Bu durumdan rahatsız olan iki öğretmen arkadaşımız il dışı atama ile batı illerine gitmiştir. Daha sonra imam arkadaşlar da tayin isteyip gittiler. Köy muhtarı, oğlunun kaçırılmasıyla da muhtarlık görevini bırakmıştı. Böylece huzur ve güven ortamı yerini karamsarlığa bırakmış, köylülerden, başka illere göçler başlamıştı. Terör nedeniyle zorunlu olarak boşaltılan çevre köyler (Oba, Kayı, Kurşunlu, Taşağıl...) durum vahametini ortaya koymaktadır. Ailemin haklı endişeleri ve tavsiyeleri üzerimde bir baskı oluşturmuş yine de memleketimiz, yöremiz deyip cepheyi terk etmeme fikri ağır basmıştı. Bu arada Kaymakam Bey’in direktifleriyle muhtarlık mühürleri de bana verildi. O tarihten itibaren köyün muhtarı, okul müdürü, imamı, sağlık memuru, PTT teknisyeni, elektrik teknisyeni ve tabi ki muallimlik görevini birlikte ifa ederken ailem ve akrabalarımın da desteğiyle bu işleri başarılı bir şekilde yürütüyordum.

28 Şubat post-modern darbesi, terör olgusu ve bahanesiyle askerinin etkisi de giderek artıyordu. Elbette vazifeyi ilgilendiren konular, görev ve yetkilere diyeceğimiz yoktu, ancak “Kurt dumanlı havayı sever.” misali yetki aşımı, durumdan vazife çıkarma, baskı ve dayatmalar insanları rahatsız etmiş hatta mağdur etmiştir. Bu olaylardan biri de tam o süreçte yaşanmıştır.

Bir gün teyzem (kayın validem) bana köylü kadınların, köyün içinde gezen askerlerden rahatsız olduklarını, yazın kavurucu sıcaklarında evlerinin önünde oturamadıklarını, bu nedenle hocanın yani benim bu durumu karakoldaki yetkililere iletmemi istemişti. Hatta askerlerin bu rahatsızlık verici durumları önlenemezse, gerekirse asker araçlarını taşıyacaklarını da ifade etmişlerdi. Ben de durumun ciddiyetini ve vahametini hissettiğimden:

-Tamam, ben hallederim, dedim.

Rahatsızlık veren olay şu şekilde vuku bulmuştu: Başka köyden bir korucu başı ve birkaç uzman çavuş bir araca binip köyün içinde onlarca tur atarak, köydeki bayanları inceden inceye süzerek rahatsız etmeye ve onları rencide etmeye götürecek hareketlerde bulunurlar Allah u a'lem. Tabi bu sırada mevcut karakol komutanı izine gitmiş, yerine taburdan geçici bir astsubay verilmişti. Ben de bu konuyu görüşmek için karakola gitmeye karar verdim. Giderken, olayı tepki almadan anlatmanın ve aktarmanın düşüncesini/endişesini de taşıyorum değildim.

Karakolun dış kapısındaki nöbetçiye, komutanla görüşmeye geldiğimi, okul müdürü olduğumu söyledim. Kimlik ibrazından sonra, içeri verilen haber ve gelen emir üzerine içeri alındım. Nöbetçi askerin kapı vurması, selam çakması ve takdimiyle içeri girerek selam verdim. Buyrulan ve gösterilen yere oturdum. Hal hatırdan ve gelen çaydan bir yudum aldıktan sonra konuya girmeye karar verdim. İsminin Ali olduğunu öğrendiğim komutana:

-Ali Bey, sizin arkadaşlar gündüz vakti köyün içinde rahatsızlık verecek bir şekilde araçla geziyorlar. Bu durumdan bayanların rahatsız olduklarını ve durumu size aktarmamı istediler.

Ali Beyin yüzündeki tebessüm katılaşıyor:

-“Hocam, biz görev icabı geziyoruz” dedi.

-Ali Bey, belki köy hakkında sizlere yeterli bilgi verilmemiştir. Bu köy, %90'ı muhafazakâr ve mütedeyyin insanlardır. Yaz aylarının aşırı sıcaklığı dolayısıyla prefabrik olan evlerde oturulmamakta. Bu nedenle bayanlar, yaşlılar ve çocuklar evin önünde oturmak zorunda kalıyorlar. Elbette görev icabı kontrol amacıyla bir-iki tura kimse bir şey diyemez, ancak sizin arkadaşlar onlarca tur atıyor ve bundan da bayanlar rahatsız olmaktadır.

Ali Bey'in yüz hatları daha da gerildi ve ses tonunu daha da arttırarak:

-“Hoca, ben dağa çıkınca dağ koşullarıyla hareket ederim.”dedi.

Komutanın bu cümlesi bendeki iyimserliği silip süpürdü. Ancak karamsarlığa girmeden, metanetle:

-“Eğer dağ koşullarıyla hareket ediyorsan; o halde dağdakine niye terörist diyorsun!” dedim.

Komutan durakladı ve kısa süreli bir sessizlik ortamı oluştu. Sonrasında:

-“Biz görevimizi yapıyoruz” diyerek bildik ve klasik cümleleri sıraladı. Baktım ki olay çözülecek gibi değil ben de:

-“Ali Bey, siz güvenlikten sorumlusunuz, ben de muhtar olarak asayişten sorumluyum. Ben durumu size aktardım. Siz önlemi almazsanız, durumu tabura bildiririm.” dedim. Ali Bey daha da gerginleşti ve sert bir ifade ile:

-“Gerçekten bildirir misin?” dedi.

-“Evet, kesinlikle bildiririm.” dedim.

-“Hoca, çok ileri gidiyorsun” dedi ve ayağa kalktı. Ortam iyice gerginleşmişti. Çaylar yarıda kaldı. Ben de ayağa kalktım.

-“Ben ileri-geri bilmem ama görevimi yaparım” dedim. Her ikimiz de soğuk bir şekilde tokalaştık ve karakoldan ayrıldım. Giderken de ben bir okul müdürü, köyün muhtarı, öğretmen-egitimci ve üniversite mezunu biri olarak, tehdit ediliyorsa; eğitimsiz bir muhtar, ya da bir vatandaş ne tür bir muameleyle karşılaşır, düşünceleri beynime şimşek gibi gelip-gidiyordu. Zira bölgede terör bahanesiyle nice insanların mağdur edildiğini, zulme uğradığını ve asit kuyularında faili meçhul(!) lere kurban gittiğini duymayanımız kalmamıştır!...

Aradan geçen sürede köyün içinde gezmeler kesildi. Bir hafta sonra izindeki karakol komutanı panzer ve tank eşliğinde köye geldi. Onun gelmesiyle Ali Bey köyden ayrıldı. Ayrılırken biz de okulun bahçesinden konvoyu izliyorduk. Konvoy karakoldan yaklaşık 300 metre ilerleyince, sondaki tank durdu ve namluyu yukarıdaki eski köye çevirdi.

Eski köy, deprem nedeniyle boşaltılmış, evler yıkılarak aşağı köy kurulmuştu. Ancak köyün camisinin üstü çatı olduğu için cami hala sağlam duruyordu. Milletimizin manevi hassasiyeti ve kutsal mekânlara olan saygısı nedeniyle; zaman zaman caminin temizliği de yapılıyordu. Ancak milletin değerleriyle barışık olmayan, onlardan bihaber olan bazı zavallı insanların bunu idrak etmeleri zordur. Hele hele ırkçı zihniyete sahip kişiler, kim olursa olsun, bir vücuttaki kanserli hücre gibidirler. Vücut bu tür yapılardan arındırılmaz ve temizlenmezse; sonunda canlıyı yok edebilir. Yok olmadan...

Tank ile bir atış yapıldı ve tank yoluna devam etti. Daha sonra tank ile yapılan atışın, köyün sağlam duran

camisine yapıldığı ve caminin bir köşesinin yıkıldığını bizzat müşahede ettim. Çok geçmeden karakol komutanından aldığım bilgiye göre Ali Bey'in, Dicle ilçesinde girdiği bir çatışmada, gözünden ağır bir şekilde yaralandığını ve Ankara'ya götürüldüğünü duydum. Bu durumdan müteessir olarak; ünlü bir İslam düşünürünün şu sözü aklıma geldi:

“Beşer zulüm eder, kader adalet eder...”

GÜNLÜĞÜMÜN SATIR ARALARI

Mustafa ÖZTÜRKÇÜ / Bursa

_ Yazılanlar Yaşanılanlardır._

Öğretmen evladına, hasret ve iştiyakı onu, Erzurum'un kar ile borana bürünmüş dağları arasındaki ücra bir mekâna götürmüştü.

Altı yılı aşkın bir hizmet süresinde, oldukça mahrum sayılan bir köyde öğretmen olarak görev yaparken, babasının gelip görevi başında kendisini göreceğinin mutluluğu içindeydi Ahmet Öğretmen...

Anadolu'nun bir başka mekanında evladına ulaşmak adına yola çıkan baba yanına bir de yeğenini alarak varmıştı İlçe Merkezine....

On iki Eylül ihtilalinin en hareketli günlerini yaşıyordu ülkesi...

Güya demokrasi adına yapılan ihtilal, antidemokratik tutum ve davranışlarıyla öne çıkmıştı...

Bir akşamüstü vardığı ilçede "Yabancıdır." diyerek yaka paça nezarete atılmakla sonuçlanan Ahmet Bey'in babası; her ne kadar "Oğlum öğretmendir bende onu

görmeye geldim hepsi bu...” dediyse de, Komutan durumu incelemeye (!) aldıklarını söylemekle yetinmişti.

“Bu ne haldir?” diyerek iç geçiren baba sabaha yakın bir vakitte nezaretten salıverilmişti...

Baba üzgün, öğretmen evladı ise kırılmıştı.

“Durum değerlendirmesi” sonucu serbest bırakılan baba, acı yüreğiyle evladına sarılmanın mutluluğu içinde, ihtilalin ülkeye ve insanına kazandırdığı marifetlerden (!) birini yaşamının burukluğu içindeydi.

* * *

Alınan Duyum

Ülkesinin muhtelif bölgelerinde uzun yıllar öğretmenlik yaptıktan sonra, doğunun sınır bir ilçesine eğitim idarecisi olarak atanmıştı...

Terör ve daha birçok olumsuzlukların yaşandığı görev yaptığı bu mekânda tam on yılı aşkın bir sürede çalışmıştı...

Başarılıydı. Bu başarısını ilçe üst düzey görevlisinin kendisine verdiği takdir ve teşekkürlerle de kanıtlamış durumdaydı...

Yaptığı başarılı çalışmalarını çekemeyen ülke zararına çalışan mel’net şebekeleri, onu her halükarda tehdide varan hakaretlerle engellemeye çalışmışlardı...

O yılmamıştı. Hakkın kuvvet de olduğuna değil de, kuvvetin Hakk’ta olduğu felsefesine inanıyordu.

İnançlı, kararlı ve bir o kadar da yüreği ülke sevgisi ile dolu Selahattin Bey, şer güçlerin yaptığı tehdide varan olumsuzluklarına daha fazla dayanamamıştı.

Tayinini İl Merkezine yine Eğitim İdarecisi olarak yaptırmıştı.

Yıl 1998... Acı hal ve kararların alındığı ülkesinde bu defada 28 Şubat post modern darbesinin kısılcasına takılmıştı. “İrticai faaliyetler içinde olduğu duyumu alınmıştı.” Pespaye gerekçeleriyle hakkında kovuşturmaya muhatap olan Selahattin Bey’e görevden alınmasının huzursuzluğu hediye(!) edilmişti.

Bunca yıl başarılı bir eğitim idareciliği sürecinden sonra....

Tarih, Selahattin Bey’e çektirilen acıları bir yadigâr olarak sayfalarına kaydediyordu... Ama nasıl?

“Sen, Sarı Çantalı Adam”

On İki Eylül askeri darbesinin ülkede kaosa neden olduğu günlerdi...

Yarıyıl tatili dönüşü görevi başına varmaya çalışan Öğretmen Bey, sarı renkteki çantasına doldurduğu bir yağın kitapla yolculuğuna otobüsle devam ediyordu....

Yol boyu devam eden askeri aramaların birinde bindiği otobüsü durdurulmuştu. İndirilen bütün yolcular yerde tek sıra haline dizilmiş kontrolden geçiriliyorlardı. Sıra Öğretmen Bey’e geldiğinde o sarı çantasıyla meşguldü.

“ Sen sarı çantalı adam” demişti komutan. Devamında:

“ O çantada ne var ?

“Kitap” dedi öğretmen.

“Sen ne iş yaparsın bakalım” dedi komutan.

Öğretmenim, çantamda da kitaplar var.” diyerek karşılık verince öğretmen, “Aç Çantayı” komutunu almıştı. Kitaplar yere serildi. “Yasak kitap var mı bakalım.” diyordu komutan. Kitapları incelemeye koyuldu.

“Geç geç diyerek sert bir tavır sergileyen komutan: “Doğru düzgün kitaplar oku.” diyerek bir de çıkmıştı.

Kendisi çok iyi bir kitap sevdalısı havasını verirken, olumsuz tutum ve davranışı hiç de öylesine nezih değildi.

“Bu ne biçim bir davranış ve ne biçim bir zihniyet” diye mırıldanıyordu öğretmen kendi kendine...

**

Karanlıkçılar

Sırtlarında taşıdıkları cephanenin yanı sıra, ellerindeki silâhlarla gittikleri her yerde kendilerinden olmayan insanları öldürecekleri her hallerinden belli olan teröristler, yukarı köyden Mehmet Öğretmen’in görev yaptığı köye inmişlerdi. Gece karanlığında gözleri kan bürümüş bu eşkiyaların ne zaman ve nerede ne yapacakları belli değildi.

Mehmet Öğretmen, kaldığı köydeki okul lojmanının pencere aralığından korku içinde köy meydanında bulunan karanlıkçıları görmeye çalışıyordu. Tuz karışım mazot dolu idare lambasının ışığını iyice kıstı. “Yatmış” süsü vermeye çalıştıysa da, başarılı olamadı. Lojmanın demirden kapısı iki defa sert bir şekilde dövüldü. Kendilerine has, vahşice bağırtilarıyla, “Üğretmen, miellim” diyerek Mehmet Öğretmen’e seslenen teröristlerin bu vaziyetlerine mukabil, Mehmet Öğretmen önce cevap vermek istemediyse de, demir kapının tekrar sert darbelerle vurulması Mehmet Öğretmen’i çileden çıkartmıştı. Korku ve sessizlik içinde biraz daha bekleyen Mehmet Öğretmen, hiçbir şey yokmuş gibi, “Kim o? diye mukabelede bulundu.

Bir ara sesler kesildi. Ortalık sessizleşti. Gecenin karanlığına teröristlerin anarşist hareketleri de eklenince Mehmet Öğretmen korkmuştu. Sonra birden

“Allah” dedi içinden. Aynı nidaya korku içinde evin duvarının iç kısmında elindeki demir şişle büzülüp kalan öğretmenın eşi Hatice Hanım da eşlik etti. Sessizliğin devamı içinde bekleyen öğretmen ve hanımı, sessizliğin uzun sürdüğünü hissettiler, ama endişeleri devam ediyordu. Maalesef o yıllar, Güneydoğudaki terör hareketlerinin ve vur kaç olaylarının yaşandığı yıllardı ve işte Mehmet Öğretmen bu zor şartlar altında fedakârca eğitim hizmetini yapıyordu.

Daha sonraki yıllarda onca zor şartlar altında görev yapan Mehmet Öğretmen, memleketine eğitim idarecisi olarak atanmıştı. Fakat daha sonra Mehmet Öğretmen, birtakım eften püften sebep ve siyasi mülâhazalar içinde eğitim idareciliği görevinden alındı. Sonra Mehmet Öğretmen şunu düşündü: “Daha geçen yıllarda evimin kapısını çalan karanlık zihniyetli teröristler, eğitimsizlikten, maneviyatsızlıktan o hale gelmişlerdi. Peki ya beni bu görevden alan yöneticiler niçin bu haldeler ve maneviyat denen birleştirici unsuru göz ardı ediyorlar? Ülkemin bu yanlışlardan kurtulması lâzım” diye uzun uzun düşündü.

Sürgün

Öğretmenlik mesleğini severek uzun yıllar çalıştı. Dikkat, tertip ve düzen içinde kalarak, gayretini arttırdı. Muvaffakiyetin merdivenlerini tek tek kararlılıklarla çıktı. Ve başarılı oldu. Omzundaki yük ağırdı.

Ailesine karşı sorumluluğu, dava olarak sırtına yüklediği manevi mesuliyetin idraki ve bir de mesleği... Bu üç hususta hassastı. İhmale gelmezdi. Mesuliyetinin şuurundaydı. Öyle de yaşadı. Yolculuğu uzun, yapacağı işler çoktu.

Bir yol haritası çizdi kendisine.

Öğretmenlik mesleğinin hassasiyeti ve şuuru içindeydi. Doğru olanı yapmaya çalışıyordu. Saf ve temiz düşünceliydi. “Kim sana karışır, ona bakma yoluna devam et.” demişti annesi. Annesi onun en iyi üstadıydı. Onun sözlerine inanarak tâbi oluyordu.

Vazifesine devam ettiği zaman içinde gördüğü haksızlıklara ve yanlışlara şahit oluyordu. Ama o illâ da olması gereken doğruları yapmaya çalışıyordu. Düşünen, konuşan ve üreten bir karaktere sahipti. Çevrede örnek insan denilen bir vaziyeti vardı. Lâkin birileri “Bizden değildir.” tarzındaki kof anlayışıyla, omzundaki mesuliyetin hassasiyeti içinde yolculuğuna devam edenleri dışlıyordu. O yine de, müspet tutum ve davranışı esas alarak yol haritasını düzenliyordu. O minval üzere devam etmeye de kararlıydı.

Bazen haksızlığı hak ittihaz edenlerle karşılaştığında o, hep hak adına doğru ve dik durmayı yeğledi. Olmamıştı, haksızlığı hak iddia edenler kadar cesur mu, değil mi bilmiyordu. Yol haritası üzerindeki engelleri aşmada güçlükler yaşamıştı. Uzun yıllar yaptığı mesleği ihtilalin ayak sesleri içinde sürgüne tâbi tutulmuştu.

Müfettiş Bey(!)

Anadolu'nun bir dağ köyünün tek sınıflı mektebi içinde öğrencilerine ders vermekle meşguldü öğretmen.

Sınıfın kapısı aniden açılmış; içeriye eli çantalı, kravatlı, müfettiş oldukları hallerinden belli iki kişi girmişti. Öğretmenin “Buyurun” demesine kalmadan, “Ben İlköğretim Müfettişi Ateş, bu da arkadaşım Selahaddin Bey” demişlerdi.

Önce rehberlik, sonra da teftiş yapmaları için okulları denetim vazifeleri bulunan müfettişlerin, tutum ve

davranışları karşısında heyecanlanan öğretmen, biraz da şaşkındı. Zira müfettişlerin, kapıyı aniden açarak içeriye dalmaları, konuşmalarında adeta “efemit” tavırlarını sergilemeleri öğretmenin dikkatine mucip olan ilk intibasıydı.

“Karşı köyden geliyoruz.” dedi Ateş isimli olan müfettiş. Selahaddin Müfettiş ise, “sizi sorduk” diyordu. Öğretmen her zamanki nazik, olumlu ve özünden gelen tavırlarıyla sadece “evet” dedi. Saatlerce süren teftiş sonunda, verdiği iyi bir eğitim sonunda “çok iyi” puanı aldığı için öğretmen bey bu sonuçtan oldukça memnundu.

İlk anlarda müfettişlerin tavırları dikkatini çektiğinde, “sizi sorduk” diye söze girmeleri, öğretmenin kafasında soru işareti bırakmıştı... Çevrede dindar öğretmen olarak bilinen öğretmen bey, bu güzel hasleti, müfettişlerin öğretmene bakış açılarındaki farklılığı “sizi sorduk” ifadeleriyle iyice kendini hissettiriyordu.

Geceyi köyde kalarak geçiren müfettişlerin gece boyu, sorduğu endişeli ve manalı suallere muhatap olan öğretmen, endişesiz ve doğru bir biçimde, zillete düşmeden ve korkmadan cevap veriyordu.

İnanıldığı bir takım değerlerin, meslek hayatında onu daha başarılı bir öğretmen yaptığı anlayışını izah ederken, müfettişler öğretmeni iyiden iyiye ve de derinden süzüyorlardı. Köyde ve yakın çevrede bir takım güzel hasletleriyle tanınarak sevilen öğretmenin aynı güzel hasletler içinde kalarak ve onlardan fire vermeden müfettişlerle muhatap oluşu, müfettişlerin farklı mülahazalarına rağmen, “Öğretmen bey, çok üzgünüz...” değerlendirmeleriyle şekilleniyordu.

Müfettişlerin bu tavrı karşısında öğretmenin kafasındaki düşünceler birbirini kovalayarak cirit atıyor-

lardı. On İki Eylül ihtilalinin ülkeye kazandırdığı toz-duman içinde...

Doğu'da Öğretmen Olmak...

Doğunun çileli insanların içinde öğretmen olmanın, öğretmenlik yapmanın cefasını ben de yaşadım. Kuş uçmaz kervan geçmez olarak nitelendirilen belde-lerde muallimlik yapmanın sefasının içindeki cefa anlatmakla bitmez...

Uzak, hem çok uzak bir beldeyle kucaklaşmanın heyecanı sizi kilometrelerce patika yolları bazen yaya bazen de atlı olarak aşmanızı gerektirebiliyor.

Dondurucu soğuk içinde, üstü açık kamyonlarla, battaniyelere sarılı, kamyonun motor uğultuları arasında yolları kat ederken, aklınızdan neler geçiriverirsiniz, onu yaşayan bilir...

Bir gün Erzurum'un meşhur soğuğu içinde aramakla bulmakta zorluk çektiğiniz Çat garajını arıyoruz... Saatler sonra buluyoruz nihayet...

Tek araba var, o da bu saatten sonra üstü açık kamyon" diyorlar. Hava soğuk, gitmek mecburiyeti hasıl olmuş, gitmeliyiz Çat'a...

Çat... Erzurum'a yaklaşık yüz yirmi kilometrelik mesafede. Balya haline getirdiğimiz yatak yorganlarımızı omuzladığımız gibi kamyonu atıyoruz....

"Haydi, güle güle" diyor, karayağız, orta yaşlı garajcı. Bir diğeri: "Ölmeseler iyi bu soğukta kamyonun üzerinde." diye dertleniyor.

Yanımda bulunan İzmirli Recai Öğretmen, mahzun ve korkulu bakışlarla bana doğru uzanarak, endişeyle, korku dolu bakışlarla suratıma bakıyor... "Korkma, evelallah bir şey olmaz" diyorum, ona teselli veriyorum güya.

Yaklaşık bir saat olmuş kamyon üzerinde yol alıyorduk. Bir ara kamyon durdu. “Ne oldu acaba?” diyor merakla tedirginlik içinde İzmirli Recai öğretmen...

“Namaz kılacağız” diyorum. “Bu soğukta mı” diye mukabelede bulunuyor. “Evet!” cevabımla birlikte arabadan iniyoruz. Ve hep birlikte abdest alıp namazlarımızı kılıyoruz. Vakit ikinci üzeri, güneş salına salına batmaya meylediyordu.

Yolculardan kalın bıyıklı, esmer suratlı, gözleri ışılsıl biri teselli vermeye çalışıyor. “Valla öğretmenler zordur ama ne yaparsın şüfor mehlinde yir olseydi sizi de bindirecektik, ama yoh, kusura bakmayın” diyordu.

Anlaşılan bizi sevmiştir. Bunu “Siz de namaz kılıyorsunuz ne iyi” dediğinde anlamıştık.

Yarım saat kadar daha yol almıştık.

Oradan bizi Çat’a getiren kamyondan indik, zira buradan sonra sadece traktörün gidebildiği o mıntıkaya artık traktörle gitmemiş gerekiyordu.

Naklettik eşyalarımızı. Ben Mağara köyü, İzmirli Recai ise Yavi köyü öğretmeni idi.

Yavi, biraz daha yakında idi. Yirmi iki kilometre sonra Yavi’ye ulaşacaktık. Benim bir gece Yavi veya Gökçeşeyh köyünde kaldıktan sonra Mağara köyüne atlarla gitmem gerekiyordu.

Yaviye vardık, düşe kalka. Yavi, geçmiş yıllarda bölücü terör eşiğinin yaklaşık otuz dört kişiyi kurşuna dizerek hunharca öldürdükleri köydü.

Burada sevgiyle karşılandık. Gece karanlığı çökmek üzereyken yataklarımızı Yavi’de bıraktık. Geceyi geçirmek üzere Gökçeşeyh köylüleriyle yaklaşık on kilometrelik bir uzaklıktaki Gökçeşeyh’e vardık. Burada bizi sıcak bir alakayla karşıladılar. Sıcak aş yedik, çay

İçtik. Çok sıcak ilgi ve misafirlikle karşılandık. Ertesi gün bizi Gökçeşeyhliler artlarla karlara bata çıka, birkaç delikanlı nezaretinde mağara köyüne ulaştırdılar.

Bütün bunlar doğuda öğretmenliğin mevcut ve vazgeçilmez cefalarındandı...

İnanç, sabır, gayret isteyen bir mesleğin çiçeği burunda bir neferiydik.

Doğuda öğretmenlik cidden meşakkatliydi. Ama güzeldi. Çünkü her yer bizim için aziz birer vatan parçasıydı.

Silah Sesleri Arasında

Gecenin karanlığı her tarafı sarmış, yıldızlar semada haşmetle adeta raks ediyorlardı. Gecenin sessizliği içinde karanlığı delen silah sesleri gökyüzünde kayan yıldızlar gibi etrafa ışık saçarak dağılıyorlardı. Manzara hiç hoş değildi. Korku ve endişe bütün ilçeyi olduğu gibi, bizim haneyi de sarmıştı.

Ben de bir aile reisi olarak, çocuklarda bu yüzden meydana gelen tedirginliği görünce, çocuklara, “Duvar içlerine yatarak lambaları söndürün” komutunu verdim ve duvarda asılı emektar silahın ağzına mermiyi vererek, gergin bir halde evin içinde tam siper vaziyetini aldım, silah seslerinin ve kurşunların vızıltısının geçmesini beklemeye başladım.

Bir ara “Şu anı hemen yazayım” diye gönlümden geçirdim. Fakat inanınız dostlar, evin içinde bile tam siper vaziyetimizi değiştirmeye fırsat bulup da bir türlü yazı makinesinin başına gitmeye cesaret edememişim. Öyle bir an ki, insanın bu anda tek düşündüğü **canı** oluyordu. Ben bütün soğukkanlılık durumumu muhafazaya çalışırken çocukların korkudan vaveylası evin

ini dolduruyordu. Saat gece yirmi bir otuz civarında başlayan silah sesleri bitmek bilmiyordu. Bir ara ne yapayım diye düşündüm. İlçe Jandarmayı aradım, cevap alamadım. İlçe Kaymakamını aradım. Oldukça gergin olmalı ki, “kapat telefonu!” deyiverdi. Kaymakam Bey’i haklı gördüm. Emniyet Müdürlüğünden bilgi alayım düşüncesi içinde Emniyet Müdürlüğünü aradım. “Henüz ne olup, bittiği belli değil, dikkatli olun!” denildi oradan da. Anladım ki, ortada çok ciddi bir durum vardı. Sabrettik. Çocuklar “Bitmedi mi baba” diyerek korku içinde hadisenin bitmesi ve silah seslerinin susmasını istiyorlardı. Anlaşılan askeri, polisi, korucusu, halkı hep silah başındaydı. Durmaksızın ateş ediliyor, silahlar susmak bilmiyordu.

Çocukları bir ara diğer odaya götürdüm. “Allah korur inşallah, korkmayın” dedim, onları teselli etmeye, sakinleştirmeye çalıştım. Çocukları yan odaya bıraktıktan sonra sabırla, “Ne gelirse Allah’tandır” diyerek, elimdeki silahı masamın üzerine bırakarak yazı makinesinin başına geçtim. Başlığı bulmuştum. “Silah sesleri arasında yazılan yazı.” Silahlar patlamaya devam ediyor... Saat gece yarısını çoktan geçmiş. Evde çıt yok. Konuşan yalnız düşüncelerimi aksettirdiğim daktilo-mun tuşları ile beyaz kâğıda geçişi sadece...

Bizim küçük çocuk “Baba buradan gidelim.” diyor-du.

Ama nereye?..

Şu mübarek ülkeyi bu hale maruz bırakanlara lanet...

...

PEYGAMBER OCAĞINDA SEVİNÇ VE HÜZÜN

Resul CAN / Çanakkale

Üniversiteyi bitireli iki yıl oldu. Bu arada askerlik hizmetimi yapmak istedim. Yıl 2002, Nisan ayının 2'si...

Tuzla Piyade Okulu'nun kapısındaayım. İşte "peygamber ocağı"...Adaylık eğitimini başarıyla tamamlarsam asteğmen olacaktım. Bu beni daha da teşvik ediyordu. Asteğmenliği severek yapacağıma ve başarılı olacağıma inanıyordum.

Günler hızla geçiyordu. Eğitimler o kadar ağırdı ki akşamları herkes nasıl yattığını bilmiyordu. Bu arada namazlarımı da aksatmamaya çalışıyordum. Tuzla Piyade Okulu'nun içinde büyük sayılacak bir cami vardı. Öğrendiğim kadarıyla da rahmetli Adnan Menderes zamanında yapılmış. Akşamları istirahat saatinde yatsı namazımı orada kılar ve dini kitaplar okuyarak yorgunluğumu unutturdum.

Bir akşam yine yatsı namazını kılmaya gidiyordum. Karşımdan bir karaltı geliyordu. "Namazdan gelen arkadaşlardan biridir." diye düşünüyorken adamın bağır-

tısıyla irkildim. Yüzbaşıymış... Bana bağırarak "Dön geri ne işin var senin bu saatte burada" diyerek beni uzaklaştırdı. Şok olmuştum. Cevap versen bir dert, vermesen bir dert. Geri döndüm. Namazımı koğuştta kıldım. Yatağıma yattığımda yüzbaşının sözleri hala kulaklarımda çınliyordu. Peygamber ocağındaki ilk hayal kırıklığımyı yaşamıştımy. Rahat bir şekilde namazımı kılamıyordum.

Piyade Okulu'nda 3. ayımızdı. Bir gün Eğitim ve Doktrin Komutanı'nın geleceğini söylediler. Okulda kuş uçmuyordu. Bizlere konuşma yapacaktymış. Haziran ayının o kavurucu sıcağında 1150 Asteğmen adayını içtima alanına topladılar. İçtima alanı çok büyüktü. Konuşma yapacağı kürsünün arkasında caminin minaresi görünüyor. Paşa konuşmaya başladı. Birkaç cümle askerliğin öneminden bahsettikten sonra konu çıktı geldi irticaya. Benim için ikinci ve daha büyük şok başlamak üzereydi... Paşa, kızların üniversitede başörtüsüyle okumak için eylemler yaptığını ve başı açık kızların da onlara açılın diyeceklerine onlara destek olduklarından dert yanıyordu. Türkiye'de aşağı yukarı her gün bir askerimiz şehit düşüyorken paşamız için bu önemli değildi. Varsa yoksa başörtüsü! Paşanın askerlikle alakası olmayan bu konuşmasını dinlerken gözüm tam arkasında olan minarenin hilaline takılıyor ve "Allah'ım! Bu adam bu güzelim coğrafyadaki güzel ülkemde nelerden bahsediyor?" diye düşünüyordum. O anda yanımdaki arkadaşın yere yığılmasıyla kendime geldim. Haziran sıcağında arkadaş daha fazla dayanamamıştı, kıpırdamadan paşanın saçmalıklarını dinlemeye. Daha onun gibi o gün kaç kişi yere yığıldı.

Adaylık eğitimi bitiyordu. Kura çekme zamanımız gelmişti. Heyecanla kuramı çektim. Amasya 15. Piyade Tugayı. Güzel bir kura çekmiştim. Bakalım Amasya'da nelerle karşılaşacaktım...

Amasya'da acemi birliğindeydik. İyi bir bölüğe düştüm. Fakat kıdemli asteğmen arkadaşlar en kötü bölüğe benim düştüğümü, neden diye sorduğumda bölük komutanının sert bir insan olduğunu söylediler. Bir süre o bölük komutanına Azerbaycan'da dış görev çıktı. Herkes ne kadar şanslı olduğumu kurtulduğumu söylüyordu. Ama ben, onun yerine kimin geleceğini kara kara düşünüyordum.

Orduevinde kalıyordum. Mesai bitince akşamları Amasya'nın o güzel tarihi camilerinde namazlarımı kılmanın güzelliğini yaşıyordum. Bir akşam namazında cemaatin içinde birisi dikkatimi çekti. Bu kişiyi bir yerden tanıyordum. Onu orduevinde görmüştüm ama kim olduğunu bilmiyordum. Subaydı ama kim? O da Amasya'ya yeni tayin olmuştu.

Daha sonra isminin Alpay, Sivashlı, vatani için her türlü fedakarlığı yapabilecek bir üsteğmen olduğunu öğrendim. Ve benim için çok değerli olan bu insan bölük komutanım olmuştu. Benden mutlusu yoktu. Çünkü alnı secde gören, askeriyede peygamber ocağı üyesi olmanın vasfını taşıyan bir insan benim bölük komutanımdı. Komutanıma onu camide gördüğümü konuya nasıl gireceğimi düşünüyordum, sanki adam çok kötü bir şey yapıyormuş gibi; sadece Allah'ın emrini yerine getiriyordu. Ama benim, Allah için şehit olmuş, onların kanlarıyla kurtarılmış bu güzel vatanımda namaz kılan bir subay çok dikkatimi çekiyordu.

Bir gün konuyu açmaya karar verdim. Odasında sohbet ediyorduk. Kendisini camide gördüğümü ve çok sevdiğimi onun gibi insanların bu memleket için çok önemli olduğunu söyledim. Kendisinin bir zarar görmemesi için her türlü fedakârlığa hazırdım. Bunu kendisine de söyledim. Asteğmenliğim süresince dini hayatında zor durumda kalacağı bir şey olursa yanın-

da olduğumu bilmesini istedim. Onun ordudan irtica sebebiyle atılmasını istemiyordum.

Aramızdaki ast üst ilişkisi, abi kardeş gibi olmuştu. Onun bir sırdaşı bir dert ortağıydım. Fırsat bulduğumuz her zaman onunla dertleşir konuşurduk. Ben sorar o da anlatırdı. Harp Okulu'na girdiği günden beri onunla uğraşıyorlardı. Ama Allah bir şey dilerse onu kimse engelleyemezdi. Bunu Alpay Üsteğmen'imle uğraşanlar bilemiyordu. Üsteğmenliğe kadar yükselmişti. Ama onu hiç rahat bırakmıyorlardı. Harp Okulu'nda bir kere fişlenmişti. Namaz kılıyordu, içki içmiyordu, kızlarla gezmeyordu! Bunlar çok büyük suçlardı! Terörden daha önemli! İlk tayin yeri Bingöl'dür. Dağın başında bir bölük... Teğmen Alpay'ın çilesi Harp Okulu'ndan sonra da devam ediyor.

Çalıştığı ilk bölüğün komutanı hasta ruhlu bir yüzbaşıymış. Bu yüzbaşı bir uzman çavuşun eşinin başörtüsüne kafayı takıyor. Her gün onlarla uğraşiyor. Allah büyük ya, yüzbaşının kendi saçları kaşları dökülüp bandana takmak zorunda kalıyor. O dağın başına eşini de getirmiş. Akşamları okey oynuyorlar. Teğmen Alpay'a da oynamayı teklif ettiklerinde oynamak istemeyince yüzbaşının eşi "Sen nasıl Harbiyelisin? Senin gibi Harbiyeli mi olur?" gibi rencide edici bir üslupla sataşıyor. Yeni evli bir subay olarak Amasya'ya tayin oluyor. Eşi başörtülü bir bayan olduğu için stresin dozu daha da artıyor. Çünkü eşi başörtülü! Çok sabırlı bir eşi var. Gün geliyor günlerce evden çıkmıyor, gün geliyor sadece gece yarıları gezmeye çıkabiliyorlar. Çünkü dışarı çıkarsa onun başörtülü bir bayan olduğunu görürler ve bu yüzden Alpay Üsteğmen'in ordudan atılması daha hızlı olur. Eşi bunun farkında ve sabrediyor. Eşinin başı açık resmini istiyorlar sadece başı açık olması da yeterli değil. Ayrıca orduevinin kafeteryasında çekilmiş olacakmış! Hayret ki ne hayret...

Askerliğimin bitmesine az bir süre kalmıştı. Komutanım benim gidecek olmama üzülüyordu. Onun gerçek bir sırdaşı olmuştum. Nihayet tezkeremi alıp vatanı görevimi gururla yapmanın mutluluğu ile evime kavuştum. Memleketimde komutanımla irtibatımı kesmedim. Aradan geçen zamanda onun tayini de Kars'a çıkıyor ve oradan meşhur YAŞ kararlarıyla, disiplinsiz davranışlarından(!) dolayı çok sevdiği mesleğinden en sevdiği yüzbaşı rütbesini omzunu taktıktan 6 ay sonra koparılıyor.

Bu güzel vatanda büyük bir çoğunluk terör belasına çare arıyorken bazı kendini bilmezler de, böyle Alpay Üsteğmen'im gibi vatanını her şeyden çok seven bir insana ve onun gibi nice insanımıza yıllarca bir terörist muamelesi yaparak onları çok sevdikleri peygamber ocağından kopardılar. Şu günlerde devlet onlara yapılan bu ayıbı bir nebze olsun hafifletmek için onlara memuriyet hakkı tanıdı. Bu yüzden yüzleri hiç değilse biraz gülüyor. Onlara bu sıkıntıları, acıları yaşatanlar da Alpay Üsteğmen'im gibi nice askerlerin, eşlerinin ve çocuklarının ahlarnı cezaevlerinde ve GATA' larda zillet içerisinde yatarak çekiyorlar...

BİR YANGININ HİKÂYESİ

Tuğba GÜNDÜZ / Konya

Küçücük bedenimle, alevleri boyumu aşan bir yangının ortasında kalakaldım yıllar önce... Ama yanan bedenim değil, yüreğimdi... Daha hayatı tanımadan, zulmün prangalarını tanıdı yüreğim. Daha hayal kurmayı yeni yeni öğrenirken, hayallerimin enkazını seyre koyuldum çaresizce...

Okuma ve yükselme tutkusunun esir aldığı yüreğim, hiç çekinmeden profesörlük hayallerini bile düşlerinin en ötesine eklemişken, ortaokul sıralarına düşen ateşle yanmaya başladı. Alev alev büyüyen yangının ilk alevleriydi bunlar...

Yıl 1997... İmam Hatip Liselerinin orta kısmına alınan son öğrenciler olarak, bu yangından kıl payı kurtulmuş yüreklerimiz, bu defa bizden sonrakiler için yandı. Ardından “İmam Hatiplerde başlar açılacakmış.” söylentilerinin ve “Bayan hocaların dersinde başınızı açın!” söyleminde kendisini gösteren alıştırmaya politikalarının sıklıkça sığıdığı yüreğimle, her tatilde bir daha dönememe korkusuyla veda ettim okuluma.

Liseli ablalarımızı, “Millî Güvenlik” dersinde yakalayan zulmün, kulaklarımızda çınlayan sesi, tüm derslere sirayet edip, bizi de boğar mı diye, sancılar çekti yüreğim...

Yıl 2000... Önümde açılan Anadolu İmam Hatip Lisesi kapıları... Adını, “Katsayı” koydukları haksızlığa yenik düşerek, hayallerimin mesleğini yine hayallerime gömmüş; bana dayatılan geleceği peşin bir kabulle, İmam Hatip Lisesine adım atmıştım.

Kalbimde çocukça heyecanlar... Liseli bir öğrenci olmanın verdiği haz...

Yine aynı söylentilerle, aynı korku ve endişelerle, aynı baskı ve zorlamalarla atlatılmış Hazırlık sınıfının ardından, Lise birinci sınıf olmanın sevinç ve heyecanı ile okulun ilk gününü selamlarken, polisler ordusu karşıladı beni, okulun bahçe kapısında. Terörist yakalama operasyonunu andırırçasına, 15-16 yaşlarındaki başörtülü kızları avlamaya çıkmış, okulun dört bir yanını polis arabaları ve otobüsleriyle kuşatmış Çevik Kuvvet ekipleri... Polislerin yırtıcı bakışlarını delip, okula bir adım atabilir miyiz umuduyla, kapı önünde gün boyu süren bekleyiş...

Yangın alevlenmeye başlamıştı...

Adaletin üzerine bir kıvılcım düştü... İnsanlığın üzerine... İncanın üzerine... Özgürlüğün üzerine bir kıvılcım düştü...

Her gün bir başka köşesinden tutuşuyordu yüreklerimiz... Her gün bir başka yanımız alev alıyordu... Her gün okulun bahçe kapısı önünde nöbet tutan polis arabaları, başı örtülü öğrencileri içeri almamak için bina kapısını mesken edinen müdür ve öğretmenler... Arada bir insafa gelip, başörtüsünün iğnesine doku-narak başını açar gibi yapanları da içeri almalarının

yüreğimize kondurduğu küçücük umutlar... Hocaların başınızı açın baskıları, hakaretler, ikna toplantıları... Zulme direnen öğrencilerin bir vesile ile sınıftan hat-ta binadan çıkarılmaları, çıkmazlarsa hocanın başını açan öğrencileri yanına alıp bir başka sınıf aramaya çıkması, başörtülü öğrenciler oraya da gelirlerse diye kapıyı içeriden kilitleme rezaleti... Bizim dünyamız elimizden alınmışken, kaçırdığı bir saatlik dersin peşine düşerek ve bundan bizi sorumlu tutarak; “Hakkımı helal etmiyorum!” diye haykıran sınıf arkadaşlarının duyarsızlığı... Ellerimize tutuşturulan uyarı, kınama ve uzaklaştırma cezaları...

Ama yetmedi... Sınıfta olduğumuz halde yok yazılmamız takip etti bütün bunları. Son ve öldürücü hamleydi bu... Devamsızlık sınırının ani bir kararla yirmi günden on güne indirilmesi, daha bir ay dolmadan devamsızlıktan sınıfta bırakılmamız ve yine hiç vakit kaybetmeden sınıf listelerinden isimlerimizin silinmesi... Eşi görülmemiş bu uygulamayla, artık direnmek de anlamını yitirmişti. Okula ve sınıfa zorla girmemiz de bir anlam ifade etmiyordu. Listelerde adımız yoktu çünkü. Bizler artık o okulun öğrencileri değildik. Yabancıydık... Atılmıştık... Okula sınavı kazanarak ön sıralarda girmiş olsak da, notlarımız üst derecede iyi olsa da, devamsızlık yapmayan öğrenciler olsak da, bunların hiç bir anlamı yoktu, atılmıştık... Birkaç ay sonrasında daha başlamadan bitmişti lise hayatım. Ne yasalara, ne yürürlükte olan yönetmeliklere, ne adalete, ne de vicdanın derinlere gömülmüş sesine itibar ediliyordu. İtibar sadece karanlığaydı.

Kapkara bulutlar çökmüştü yüreğime... Zulmün rengi sarmıştı ufuklarımı... Daha baharı yaşayamadan hazan yaprakları düşmüştü gönlüme... Ömrümün son baharıydı... Yaşıtlarımın baharı, benim sonbaharım olmuştu. Üşüyordum... Bir Şubat soğuğu üşütüyordu

beni... Ellerim değil, yüreğim üşüyordu... Zulmün dondurucu soğuşunda kalbimin ince telleri titriyordu... Düşlerimin altında kalmıştım ben. Rüyalarımın taç ettiğim nadide düşlerimin... Güvendiğim dağlara yağın karlar, düşlerimin üstüne de yağmıştı. "Yok!" demiştim bir zamanlar; "Başımdaki bir metrelik kumaş yüzünden, hayal dünyamın darmadağın edilmesine bu halk izin verir mi hiç? Yüzde doksan dokuzu Müslüman olan bu millet, böylesi bir zulme seyirci kalabilir mi? Tutar, kırar zulmün çirkin ellerini. Gerekirse yıkar dünyayı, zulüm kokan meydanların üstüne!" Karlar alıp götürdü cümlelerimi, güvenimi, umudumu... Eritti, yok etti...

Ne fırtınalar koptu yüreğimde... Ne volkanlar patladı lime lime olmuş gönlümde... Zulmün kasırgaları ne yıkımlar getirdi koydu hayatımın orta yerine... Neler yaşanmadı ki? Mitingler, otuma eylemleri, yürüyüşler, pankartlar, sloganlar, arkamızdan kovalayan eli coplu polisler, itiş kakış polis arabalarına bindirilmeler, gözaltına alınmalar, emniyetteki ifadeler, sorgular ve nihayet mahkeme salonları... Adi bir suçlu gibi hâkim karşısında verilen ifadeler... Başında taşıdığı o şerefli örtü yüzünden elinden alınan okuma hakkını tekrar istediği için yargılanan 78 İmam Hatip öğrencisi... Okul sıralarından mahkeme salonlarına taşınan ve yargının ellerinde bir kere daha katlanan hüznüm... Ve onurlu bir mücadelenin, aylar sonra gelen beraat kararı...

Yaşanan bunca sıkıntı yetmezmiş gibi, bir de ailesiyle karşı karşıya kalmış, yangının orta yerinde tek başına bırakılmış arkadaşlarımızın, bir değil, birkaç kat artan acılarına tanıklık ederek; yanı başımızda duran, ellerini yüreklerimize uzatan ailelerimiz için, bizler bir kez daha hamd ederdik.

Bir yanda ufuklarımızı çepeçevre saran karanlıkla savaşımız, bir yanda da bizi bu karanlığa mahkûm eden kadere teslimiyetimiz vardı. İmtihan bilincini kuşan-

miş, taptaze ümitler derlemeye çıkmıştık. Sabahı bekliyorduk. Her karanlığın ardından, hem de karanlığın en koyu olduğu anların hemen ardından doğan güneşi... İnanıyorduk, bir gün bir yerlerde doğacaktı güneş... Gözlerimiz gökyüzüne takılı kalmıştı... Dilimizde özgürlük türküleri... Kuşların kanadına takılı özgürlüğe imrenerek söylenmiş şiirler, odamızın duvarlarını süsleyen, yüreklerimizin sesine tercüman mısralar, dizeleler... Dilimizle birlikte yüreğimizin de söylediği direniş ezgileri... O ezgilerin ritimleriyle bir başka bahara ertelenmiş düşler...

“Varsın zulüm bütün dünyayı sarsın

Varsın sevinçler de başka bahara kalsın...”

Zulmün izlerinin düştüğü gazete kupürleri, okul kapıları önünde direnen başörtülü kızların biriktirilmiş boy boy fotoğrafları, zulme meydan okuyan gazete yazarlarının köşe yazılarından derlenmiş koleksiyonlar, o yazılarla bir kez daha bilenmiş yürekler... Zulmün resimlerini yansıtan kartpostallar, fotoğraf sergileri...

Tesettüre dair, özgürlüğe dair, direnişe dair, kulluğa dair, ayetlerden, hadislerden, özlü sözlerden, şiirlerden, yüreklerimizin seslerinden notlar düşülmüş defterler... Gözyaşlarıyla yoğrulmuş sayfalar... Hüzün giymiş satırlar... Eller donmuş, diller susmuşsa, kalemler konuşacaktı... Bir zamanlar ders hocası, “Kılık Kıyafet Yönetmeliği”ne uyan arkadaşlarımızla birlik olup bir başka sınıfa göç ettiğinde, başörtüsünden ödün vermeyenler olarak bizlerin tek başımıza kalakaldığımız boş sınıflarda, yazı tahtasına not edilmiş direniş sözcükleri, şimdi defterlerimizdeydi... Her bir kelimesi anlam kokan o satırların çekilmiş fotoğrafları da, o demlerden hüznünlü bir hatıra olarak saklanacaktı...

Dünyamızı kül etmeye azmetmiş yangının alevlerini, görmeyenlere göstermek, gittikçe yükselen hararetinin

uğultusunu duymayanlara duyurmak, suskun gönülleri konuşurmak, çaresizliğimize çare olacak, karanlığa ışık yakacak birileri çıkar mı diye yüreklere dokunmak umuduyla, konuk olduğumuz radyo programları... Dava arkadaşlarımızla ellerimizi bir kez daha birleştirerek, yüreklerimizi bir kere de radyo frekanslarından konuşurmak... Ülkenin tüm örtü mağdurlarına, en gerçek duygularla seslenen yüreğimin sesi: “Siz hep mahzun ve güzel kaldınız...”

Çok değil, bir yıl öncesine kadar, başarılı bir öğrenci iken ve geleceğe dair nice hayali ince bir nakış gibi işlemişken, şimdi lise mezunu olmak bile ulaşılamaz bir düşünüşü gözümde...

Gün geldi, karanlık fırtınaların yerini, meleklerin estirdiği hafif meltemli rahmet rüzgârları aldı. O fırtınaların bir bir yüzüme kapattığı kapılar, teker teker açılmaya başladı önümde... Yepyeni kapılar... Hiç beklemediğim, aklımda olmayan bambaşka umut kapıları... İlmî açıdan kendimi geliştirme imkânları ve birkaç yıl sonra elime aldığım Açık Öğretim İmam Hatip Lisesi diploması...

Sonra, onca sarp yokuşun, onca imkânsızlığın ve onca vazgeçmişliğin ardından, gecenin en karanlık anında, Rabbin sonsuz rahmeti üniversitenin kapılarını da açiverdi önümde, ardına kadar... Mucize serinliğinde gelen bu esintiyle birlikte, ben de artık bir üniversite öğrencisi olmuşum, hem de sadece bir yıllık bir gecikmeyle... Şafak doğuyordu...

Yangın sönmeye yüz tutmuştu belli ki...

Ama sönen sadece benim yangınımdı... Ve sadece şimdilikti... Yetmezdi... Tamamen sönüp kül olması gerekti... Ancak o zaman doğacaktı güneş... Ancak o zaman yenecekti aydınlık karanlığı...

Alevleri zaman zaman söner gibi olsa da, o hâlâ bir yangındı. Büyüme için, her yanı sarmak için delice çabalayan bir yangın.. Ve o yangının alevleri hep bir adım arkamdaydı. Zulmün soğuk nefesi hep omuzlarımda...

Ben üniversiteye girerken kapının önünde kalakalan zulüm, ben üniversitenin kapısından çıkarken, hâlâ oradaydı. Hâlâ bir adım gerimde... Pes etmemişti.. Oysa alanımda ilerleyebilmek, mesleğimi icra edebilmek için girmem gereken bir yığın sınav vardı önümde: KPSS, KPDS, ÜDS, ALES, Pedagojik Formasyon... Fakat zulmün, İmam Hatip Liselerine uzansa da, İlahiyat Fakültelerine -en azından hepsine- uzanamayan elleri, sınavların kapılarına zincirler vurmıştu. Hülyalarımın önüne yine duvarlar örülmüştü... Başörtümle sınava girme konusunda şansımı deneme imkânını bile bana çok gören başörtülü fotoğrafla başvuru yapma imkânsızlığı, beni yine hayallerimden vazgeçirmiş, ben yine sessizce bir kenara çekilmişim. Gözlerim yine ufukta, karanlığı delecek küçücük bir aydınlığın peşinde... Gökyüzü yine karanlık... Kapkaranlık...

Sınıf arkadaşlarımdan hepsi göreve atanmış, yüksek lisansa başlamışlar, kimileri Pedagojik Formasyon alarak öğretmen olmuşlar, bense hâlâ, zulmün ensemdeki korkunç uğultusuyla mücadelede... Darbenin bir kenara savurduğu, titreşen ama yine de yere sağlam basan adımlarımla bekleyişte...

İki buçuk yıl geçti aradan... 2010 yılının son ayları... Bir sabah hiç beklemediğim bir anda apaydınlık yüzünü gösteriverdi güneş, tüm sıcaklığıyla... Zulmün on yılı aşkın saltanatı yıkılmaya başlamış, ilk tuğlaları dökülmüştü yere... Yangının üstüne yağmurun ilk damlaları düşmüştü. O damlalar sel olup akacaktı bir gün... Bu bir serap değildi. Yüreğimin çorak topraklarına yağın çöl yağmurlarıydı. Beni suya kandıracak rahmet yağmurları...

Önümde açılan ALES kapısından zafer sarhoşluğuyla girmiş, birkaç ay sonra hayallerimin bir ucundan daha tutmuş ve yüksek lisans öğrencisi olarak tekrar üniversiteye dönüş yapmıştım. Sonra birbiri ardınca önümde tek tek açıldı, diğer sınavların kapıları... Zulüm hep benim bir adım arkamda oldu, ben de hep hayatın birkaç adım gerisinde... Ama zulme inat, yetiştim hayata, geç de olsa...

İşte, en nihayetinde zulmün bana yapabildiği sadece bu. Ruh dünyamda meydana getirdiği onca deprem, hülyalarımı alıp başka diyarlara götüren onca sarsıntı bir yana, hayatımdan alıp götürdüğü sadece birkaç yıl... Asırlar boyu Allah için canlarından geçenlerin yanında, söz etmeye bile değmeyecek üç beş yıl...

Zulmün karanlık ellerinin benden çaldıkları yanında, istemeden de olsa benim dünyama armağan ettiği değerler, hep aklımın bir köşesinde. Karanlıkla gelen nur hep zihnimde... Aynı kaderi paylaşmanın, aynı acılarla yanan yürekleri birlikte soğutmaya çalışmanın oluşturduğu ve pekiştirdiği ebedî dostluklar... Zulme direndikçe bilenen, güçlenen inançlar... Bir dava uğruna bedel ödeyebilme, Allah için en değer verdiğimiz şeylerden vazgeçebilme duygusunun yüreklerimizde açtığı tomurcuklar, ömre anlam katan değerler... Hayatın vazgeçilmezi gördüğümüz şeylerin, ne ölçüde değerli olması gerektiğini düşündüren, “onsuz yaşanmaz” dediklerimiz olmadan da, anlamlı bir yaşamın imkânını fark ettiren sorgulamalar...

Zulmün son on dört yıllık alevlenen yangınına bir göz atıp, alevlerin en yoğun zamanında, yangının en orta yerinde, zulüm odaklarına hiç fark ettirmeden düşler ülkesine uçuşu, bana altın bir kadehte sunan kudreti her fark edişimde, Yusuf’un hikâyesi düşer aklıma... Bir kuyunun dibinde yokluğa terk edilip, Mısır’a sultan olan Yusuf’un hikâyesi... O hikâyeyle bize öğretti-

len “Hüküm yalnızca Allah’ındır!” ilahî düsturu... Ve o düsturun hayatıma düşen aksi...

Geriye dönüp yaşadıklarımı zihnimde harmanlar-ken, tüm karanlığına rağmen zulme meydan okur yüreğim, tek bir cümleyle:

“SADECE ALLAH’IN DEDİĞİ OLUR!..”

DARBELER VE MAĞDURİYETLER

Serdar DURER / Bitlis

Darbelerin, baskıların yaşattığı mağduriyet anısı olmayan sanırım yoktur ülkemizde. 28 Şubat sürecinde benim de başımdan geçen bir olayı sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu süreçte daha gencecik bir sporcu iken yaşadığım trajik olayı ilk defa kaleme alacağım. Tabii bu süreçten önce darbeler tarihimize bir göz atalım.

Ordunun siyasete karışması ile ilgili tarihimiz ve mağduriyetler incelendiği vakit bunun Osmanlı'dan günümüze kadar geldiğini görüyoruz. Hatta darbelerle birlikte hükümdarların bile idam edildiği ve birçok sıkıntının vücut bulduğu görülmektedir. 20 Mayıs 1622 gecesi Yedikule'de II. Osman'ın başına neler getirildiğini sanırım azıcık tarihe meraklı olan herkes bilir. Sultan Osman'ın kuzu yavrusu gibi bükük boynuna nasıl ipin geçirildiğini ve yeniçerilerin idam anına kadar Sultan Osman'ın başına neler getirdiğini bilmeyen var mıdır acep?

Peki, neden genç Osman idam edildi? Çünkü Genç Osman, Anadolu, Suriye ve Mısır Türkleriyle yeni bir

ordu kurup, Yeniçeri ile Sipahi ocaklarının etkisini kısmen azaltmak istiyordu. Evet, ufku açık, büyük düşünen Sultan Osman'ın tek suçu buydu.

Bir gün öncesinin cihan padişahı 18 yaşındaki Genç Osman'ı adi bir beygire bindirip sokaklarda alaylar ve aşağılamalar arasında askerinin kışlasına götürdüler. Halkın isyanının önlenmesi için Yedikule Hisarı'nın tüm kapıları kapatıldı, Genç Osman'a kule içerisinde önce birçok işkence yapıldı ve akabinde idam edildi. Artık Sultan değildi Osman, isyancılara ağlayarak: "Bilmezlik ile size cefa ettim ise affeyleyin, siz etmeyin. Dün sabah padişah-ı cihan idim, şimdi üryan kaldım. Merhamet edip halimden ibret alın. Dünya size de kalmaz. Hangi padişahın kulları bu ihaneti ettiler?" diye merhamet istedi. Ama bu sözleri fayda etmedi. Hemen idam etmek istiyorlardı. Üç kere boynuna ipi atarak boğmayı denediler. Ama üçünde de cesur ve kuvvetli padişahı alt etmeyi başaramadılar. Sonra birkaç kişi üzerine çullanınca direnme gücü kalmadı Genç Osman'ın. Adice, hunharca Genç Osman'ı katlettiler.

Sultan Genç Osman'ın öldürülmesi Anadolu'da bazı isyanların çıkmasına sebep oldu. Osmanlı halkı padişahının öldürülmesini hiçbir zaman hazmedemedi. Sultan Genç Osman, gençliğinin en güzel günlerinde tahta çıkmış, hep ülkesinin ve milletin geleceği için çalışmış, azim ve irade sahibi bir padişahı. Darbele-
rin tarihimizdeki belki ilk değil, ama son mağduru da o olmadı. Yani darbe ve entrika geleneğimiz devam etti geldi.

27 Mayıs 1960 sabahı radyoda Albay Alparslan Türkeş: "Sevgili vatandaşlar, dün gece yarısından itibaren bütün Türkiye'de Hava, Deniz ve Kara Kuvvetleri el ele vererek memleketin idaresini ele almıştır." dedi. Zafer kazanmış komutan edasıyla bunu ne kadar da rahat söyleyebildi.

Askerler ve atlı polisler Ankara Kızılay'da Atatürk Bulvarı'nın iki yakasına dizilmişlerdi. Demokrat Partili gençler, Çankaya'ya gitmek için oradan geçecek olan Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Adnan Menderes'e destek vermek için toplanmışlardı. Ancak olayı daha önceden haber alan CHP Gençlik Kolları yöneticileri Demokrat Partili gençlere karşı, üniversitelere ve her tarafa haber göndermişler, beş mayıs günü saat beşte Kızılay'da buluşalım demişlerdi. Amaçlarına ulaşmışlar, Demokrat Partili gençleri aralarında eritmişlerdi.

Darbeciler, Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Adnan Menderes başta olmak üzere bakanları, Demokrat Parti milletvekillerini tutukladılar. Bunları yargılamak için, Yüksek Adalet Divanı isimli bir kurul oluşturdular. Bu kurulun üyeleri Milli Birlik Komitesi tarafından seçildi. Bu Divan, suç sayılan olaylardan sonra kurulan, iddiada bulunulan suçun işlendiği sırada mevcut olmayan bir kuruldu. Dolayısıyla bu kurul, kanunî hâkim güvencesine ya da doğal yargıç ilkesi diye bilinen ilkeye aykırı nitelikte olağanüstü bir mahkeme idi. Bu kurul; çok sayıda ağır hapis, ömür boyu hapis ve ölüm cezası verdi. Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan hakkında verdikleri üç idam cezası 16 ve 17 Eylül 1961'de yerine getirildi.

Darbeciler, Türkiye'de anayasal düzeni sona erdirmenin, ağır bir suç olduğunu bildikleri için ilk iş olarak üniversitelerdeki Hukuk Bilimcileri alelacele topladılar. Dönemin önemli hukukçularından, Hukuk Profesörü Sıdık Sami Onar Hoca'nın başkanlığındaki hukukçulara yazdırdıkları 12 Haziran 1960 tarihli, 1 numaralı kanunla darbeye anayasal bir rejim görüntüsü verdiler. 1 numaralı kanun, geçici anayasa olarak kabul edildi. Bu kanuna göre "Türk Ordusu, Türk Milleti adına harekete geçerek, milleti temsil özelliğini

kaybetmiş olan Meclis'i dağıtarak iktidarı geçici olarak Milli Birlik Komitesi'ne emanet etmiştir." Böylece kısa adı MBK olan, Milli Birlik Komitesi kendine Meclis'in görevini layık görüyor, yasama ve yürütme erkini tek başına üstleniyordu. Zaten yargıda ellerindeydi. Oldubittiye getiriverdiler. 12 Mart, 12 Eylül ve 28 Şubat darbeleri; 27 Mayıs darbesinden sonra yürürlüğe konulan, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu bu kanuna dayanılarak meşrulaştırıldı.

Darbeciler utanmadan PTT'ye pul da bastırdılar. Bu pul, darbeden sonra yayınlanan ilk pullar arasındaydı. PTT arşivlerinde "Düşük İktidar Partisi Mensuplarının Yargılanmaları (Yassı ada Duruşmaları)" diye isimlendirilmişti. Birde pulda bu resmedilmişti. Bu utanmazlar, bu ahlaksızlar bunu da yaptılar maalesef. Menderes'in vakur duruşunu, aciz gibi gösterdiler. Ufak beyinleriyle milleti böyle kandırmaya çalıştılar.

Rahmetli Hacı İbrahim amcam hep anlatırdı: "Menderes zorlukları aşarak geldi. Kolay değildi o yıllarda siyaset yapmak ve demokratik yollarla gelip başbakan olmak. Her şey askerinin elindeydi. Askerin elinden ufak yetkiyi bile almak büyük meseleydi. Ama Menderes zorlukları aşı aşı geldi. Bugün Türkiye geldiği noktayı önemli bir ölçüde ona borçludur." derdi.

12 Mart 1971'e geldik. Dönemin Genel Kurmay Başkanı Memduh Tağmaç, Kara Kuvvetler Komutanı Faruk Gürler, Deniz Kuvvetler Komutanı Celal Eyiceoğlu ve Hava Kuvvetler Komutanı Muhsin Batur'un imzasıyla dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a, Senato ve Meclis Başkanlarına bir muhtıra vererek hükümeti istifaya zorladılar. Dönemin öğrenci hareketleri, işçi eylemleri, sendikal hareketlerine zamanında müdahale etmeyen cuntacılar aslında darbeye zemin hazırlıyorlardı. Yani darbeyi meşrulaştırmak istiyorlardı. Taylan Özgür, Hüseyin Cevahir, İbrahim Kaypakkaya, Deniz

Gezmiş, Mahir Çayan, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ve daha sayamayacağım niceleri idam edildiler. Söylenecik o kadar söz var ki, ne satırlara, ne de sayfalara sığar.

12 Eylül darbesi çok daha ayrı bir facia... Türk Silahlı Kuvvetleri'nin 12 Eylül 1980 günü gerçekleştirdiği askeri müdahale, 27 Mayıs 1960 darbesi ve 12 Mart 1971 muhtırasının ardından Türkiye Cumhuriyeti tarihinde silahlı kuvvetlerin yönetime üçüncü kez açık müdahalesi oluyordu. Bu müdahale ile Süleyman Demirel'in Başbakan'ı olduğu hükümet görevden alındı, Türkiye Büyük Millet Meclisi lağvedildi, 1970 sonrasında değiştirilen 1961 Anayasası tamamen rafa kaldırıldı ve Türkiye siyasetinin yeniden tasarlandığı bir askeri dönem daha başlamış oldu. Bu darbe Türkiye'de siyasi temsilin demokratikleşmesinin önünde yeni bir engel oluşturmaya başladı. Bu dönemde 30 bin kişi siyasi mülteci olarak yurtdışına kaçtı. Cezaevlerinde yaklaşık 300 kişi öldü. Yedi bin kişi için idam cezası istendi. Yüzlerce kişi öldü, öldürüldü. Diyarbakır Cezaevinde b... yedirilen, karılarına ve kızlarına tecavüz edilenleri yazmak ya da konuşmak bile istemiyorum. Ve daha neler neler... Acılar yaşandı 12 Eylül'de, acılar yaşatıldı bu ülkenin her kesiminden milletine...

Rahmetli gazeteci Örsan Öymen'in, "Bir İhtilal Daha Var" isimli kitabında darbe rüyasıyla yatıp kalkan bazı askerlerin hem trajik, hem de komik hikâyelerini okuyorsunuz. Silah zoruyla iktidar olanların ülkeyi nasıl yıllarca geriye götürdüklerinin tanığı oluyorsunuz.

Yine Bitlis'in eski senatörlerinden ve parlamenterlerinden Kamran İnan'ın "Cenevre Yılları" isimli kitabında dönemin siyasi partileri ve liderlerinin altı ay boyunca bir cumhurbaşkanı üzerinde mutabık kalamayışının, dünyanın gözünde Türkiye'yi nasıl küçük düşürdüğünü usta bir hariciyecinin kaleminden oku-

yorsunuz. Ama gene de bunun çözümünün darbe olması gerektiğini anlıyorsunuz.

28 Şubat post-modern darbesi her ne kadar da post-modern bir darbe olsa bile, diğer darbelerden fazlası vardı eksiği yoktu. 1997'nin 28 Şubat günü yapılan Milli Güvenlik Kurulu toplantısı sonucunda açıklanan kararlarla başlayan bu süreç, bürokrasi ve ordu merkezli bir süreçti. Türkiye'de idari, hukuki, siyasi ve toplumsal alanlarda yaşanan değişimlere neden olan oldukça tartışmalı bir süreçti. 28 Şubat 1997'deki MGK kararları hükümete bildirildi. Kararda cemaatlere bağlı okullar denetlenmeli, kapatılmalı ya da MEB'e devredilmeli, sekiz yıllık kesintisiz eğitime geçilmeli, kuran kursları denetlenmeli, Tevhidi Tedrisat uygulanmalı, irtica nedeniyle ordudan atılanları savunan kalem erbapları ya da basın kuruluşları kontrol altına alınmalı gibi şeyler deniliyordu. Kararların bile çok üstünde şeyler yapıldı ve birçok olumsuzluk yaşandı.

Bitlis'te -hiç unutmam- sokaklarda panzerler, silahların namlusunun ucu görünen zırhlı araçlar, her gece yapılan ev baskınları, millette huzur bırakmamıştı. Sadece namaz kıldığımı bildiğim bir sürü devlet memurları irticai faaliyet şüphelisi olarak işten atılmışlardı. Bu insanların suçsuz oldukları çok sonradan anlaşıldı. Her gün televizyonlarda yeni failli meçhul ölüm haberleri izliyorduk. Hizbullah olayları almış başını gidiyordu. Çok sonraları öğrendik ki bunların hepsi derin devlet manevralarıymış.

Başımдан geçen hadiseyi de kısaca şöyle özetleyeyim. Sanırım 1998 yılının mart ayı idi. O yıllarda gençcik bir sporcu idim. Atletizm sporunu yapıyor, 3000-5000 ve 10000 metre koşuyordum. Bitlis Gençlik Spor Kulübü'nün sporcusu idim. Antrenörümüzün başımızda durup, bize antrenman yaptırma ya da antrenmanlarımızı takip etmek gibi bir kaygısı yoktu. Bize falan

yere kadar koşun gidin gelin derdi. Yani antrenman programımız her gün sadece buydu. Kış aylarında sahanın etrafı kapalı olurdu. Kulüp yetkililerimizin ve Spor İl Müdürlüğünün sahanın etrafını açtırmak gibi bir düşünceleri pek olmadığı için biz de antrenmanlarımızı yol kenarlarında yapmak zorunda kalıyorduk.

Yine bir gün yolda koşarken Bitlis'te şu an adı Huzur Sitesi olarak geçen yerin alt tarafında yani yolun kenarında ısınma koşumu bitirdim. Basit açma germe hareketlerini yaptıktan sonra spor salonuna kadar şiddetli bir tempoda koşmaya başladım. Bir süre sonra önüme arabayı kıran Land Rover Özel Harekât Polis aracından bazı özel harekâtçılar indiler. Biz o dönemlerde bu özel harekâtçılara "Tim" diyorduk. O yıllarda Huzur Sitesi dediğim mevkide ev, iş yeri hiç yoktu. Bu mevkiden sadece araçlar geçirdi. Şu an Huzur Sitesi dediğimiz yer Bitlis'in merkezi yerlerinden biri, fakat o dönemlerde şehir dışında bir yer idi. Kaldığım yerden devam edeyim. Araçtan inen bu özel harekâtçılar bana: "Bizi gördün neden kaçmaya başladın?" dediler. Ben de cevap: "Sizi görüp kaçmadım, ben sporcuyum antrenman yapıyorum." dedim. Ne sporu diye polislerden biri sordu. Cevaben: "Koşucuyum, atletizm sporunu yapıyorum, Milli Takım seçmelerine hazırlanıyorum." dedim. Özel harekâtçılardan aşırı iri yapılı olan bana: "Ulan bacaksız sen bu halinle mi Milli Sporcu olacaksın." dedi. Ben de Bitlis şivesiyle: "Abe delge geçmeyin, birahın terim soğuyecah." Der demez o aşırı iri yapılı özel harekâtçıdan öyle bir tokat yedim ki, kafam Land Rover'in arka lastiğinin üstündeki eğimli yere değdi ve yere düştüm. Kafama sanki büyük bir kaya parçası düşmüştü. O kadar kafam uyuşmuştu ki kurşun deysen acısını belki de hissetmeyecektim. Ayağa nasıl kalktığımı ve kalktığım vakit ne dediğimi hatırlamıyorum. Sanırım küfür ettim ve o bana vuran polise o.... ç.....

dedim ve kaçmaya çalıştım. Tabi o şok içerisinde başarılı olamadım ve başka bir özel harekâtçı beni yakaladı. Beni Bitlis Özel Harekât şubesinin garajına götürdüler ve öldüresiye dövdüler. Hatta Özel Harekât şubesinin kantininden yanımıza gelen başka bir Özel Harekâtçı ayıp ya bacak kadar çocuğu öldüreceksiniz dediyse de dinlemediler. Özellikle Land Rover'dan inen dört polisten ikisi bana hiç karışmadılar ve suratlarını bile hiç hatırlamıyorum. Ama diğer ikisi bana öldüresiye darbeler vuruyorlardı. Vücuduma yediğim tekmelerin acısını şimdi bile hatırladıkça tepeden tırnağa hissediyorum. Ayaklarındaki botlardan yıllar sonra askerde giydiğim vakit, o botların sertliğini gördüğümde kendi kendime öldürmeyen Allah öldürmüyor demiştim. O kadar acımasızca vuruyorlardı ki bir süre sonra yediğim darbeleri hissedemez olmuşum. Artık öyle vurmuşlar ki öldüğümü zannedip çöpe atmışlar. Çöplüğün kenarında beni gören bir araba alıp hastanenin acil servisine bırakmış. Tabi bunları sonradan öğrendik. İlk müdahaleden yaklaşık beş saat sonra konuşmaya başladığımı söylüyordu doktor ve espri yaparak hadi benden bile iyi oldun diyordu. Bu defa başımda başka polisler vardı, bu defakiler özel harekâtçı değillerdi. Bana kimin beni bu hale getirdiğini soruyorlardı. Bende başımdan geçenleri gücüm yettikçe anlatmaya çalıştım ve beni Timlerin vurduğunu söyledim. Timlerin vurduğunu söylememle birlikte Polisler başka hiçbir şey sormadan başımdan ayrılp gittiler. Bir süre sonra doktorun sesi kulağıma geliyordu. Doktor: "Polise tutanak tutmayacak mısınız?" diye soruyordu. Poliste cevaben: "Tamam konuyu öğrendik gerek kalmadı." diyordu.

Babamın adını ve iş yerini söyledikten 10 dakika içerisinde babam yanıma gelmişti. Babam soluk soluğa kalmış, yanıma geldiğinde: "Serdar ne oldu sana böyle?" demişti. Konuyu babama da evde anlatmışım.

Konuyu dava edeceğini söyleyen Babam her ne olmuşsa davadan vazgeçmişti.

Milli Takım seçmelerine hazırlanıyorum demiştim ya Timlere. Evet, o seneki seçmeleri kazanamamıştım, fakat ondan sonra hep kazanmıştım. Defalarca Türkiye şampiyonalarında kürsüye çıkmış; Türkiye Şampiyonluğu, Balkan Şampiyonluğu, Avrupa Şampiyonası, Dünya Şampiyonası ve başka birçok uluslararası prestijli yarışmada takım halinde ve ferdi olarak ülkemize madalyalar kazandırmıştım. Yediğim dayağı ve benimle alay edilmesini kin ve nefrete çevirmek yerine, hırs yaparak başarılar elde etmişim. Nice benim gibi insanları bu ülkede devlet düşmanı ettiler. Gençceik bir çocuktum, babamın nasihatlerini dinlemeyip farklı yerlere kanalize edilebilirdim. Her şey olabilirdi. Hatta birçok insanın üzerinde bunu gerçekleştirdiler. O dönemlerde çeşitli iç ve dış güç odakları her türlü senaryoyu hazırlıyor, figüranlarını iyi oynatıyorlardı.

Bugünlere şükretmemiz lazım. Çok ciddi handikapları atlattık hep birlikte. Ne 27 Nisan 2007 E- Muhtırası gibi gece yarısı yapılan ve ilginç fanteziler içeren bildiriler ne sarıkız, ay ışığı, yakamoz ve eldiven'ler pes ettirmedi bizleri, Şükür ya Rab demeliyiz şair Ertürk Demirci gibi, hep birlikte...

82 Anayasası'nın uygulanabilirliğinin kalmadığı, Orta Doğu'nun liderliğine soyunan Türkiye'nin bu anayasa ile bir yere varamayacağı aşikârdır. Çok kültürlü bir Anayasa'nın ülkemizde acilen yapılandırılması ve uygulamaya konulması gerekir. Çağdaş ve demokratik toplumlarda kişilerin etnik ve dinsel kimliklerine müdahil olunmaz. Uygar toplumlar fikir üretebilen toplumlardır. Ülkemizin AB perspektifini takip etmesi ve bundan ayrılmaması gerekir. Bugün Avrupa, Türkiye'yi sadece sosyo-ekonomik geri kalmışlığından değil, aynı zamanda siyasal kültür eksikliğinden dolayı reddedi-

yor. Batı; insan hakları, azınlık hakları, hukukun üstünlüğüne soyunmaya başlayınca cazip hale geldi.

Cumhuriyet'in aydınlanma ideolojisi "Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür vatandaşlar"demektir. Temel sorun devletin demokratikleşmesi sorunudur. 1921 Anayasa'sı onca sıkıntıya rağmen tek demokratik anayasamızdır. 1924 Anayasası'nın ise, Takrir-i sükûn Kanunu ve Şeyh Sait İsyanı'nı müteakip hiçbir anlamı kalmamıştır.

Tüm bunları neden yazdım? Darbelerin yaşattıklarından mağdur olmayan var mıdır acep? Ödenmiş bedeller unutulmayacak.

Şiir dünyamızın yerli fikir imkânları ve özgün durumuyla bir sembolü haline gelen Mehmet Akif İnan'ı rahmet ve minnetle anıyorum.

HAYALLERE TUTUNMAK

Nurhilal ÖZGENÇ / Zonguldak

Dünya her türlü hüznün, mutluluğun, heyecan ve gözyaşının yaşandığı yegâne mekân! Bu mekânda ölüm de var kalım da. Birisi size hâlinden anlamadığınızda, ya da öyle olduğunu sandığında -kim bilir belki de o anki ruh hâlinin dile gelmesiyle- “Senin annen ya da baban öldü mü?” gibi bir soru sorduğunda, bu duyguyu hiç tatmadığınız için “hayır” ya da içinizin en derinlerinden bir parçanın koptuğunu hissederek “evet!” diyebilir ve ağlarsınız.

Peki, ben sorayım,

—Sizin hiç hayalleriniz öldü mü? Evet, yanlış duymadınız, hayalleriniz öldü mü? Önce hayallerinizi düşünün;

öğretmen olmak,

iyi bir doktor olmak

vatana millete yararlı olmak

ya da terazisi denk ölçen eğriyi doğruyu hakkınca ayıran

bir hâkim, savcı, avukat olmak,

hemşire olmak; yardıma muhtaç sağlığını kaybetmiş insanlara yardımcı olmak...

***Tüm bu hayallerinizin öldüğünü düşünün.
Bunu yaşadınız mı?***

Ben bunu yaşadım. Her gece aynı rüyayı görmek gibi bir kâbus var mı? Ben bunu yaşadım. Bir tabut içinde boylu boyunca uzanmışım eller üzerinde götürülüyorum. Mezar taşında adım, soyadım yazıyor, doğum tarihim ve birde o akıllardan silemediğim gün, hayallerimin ***ölüm tarihi, kara günlerimin miladı 28 Şubat.***

Kışın tam ortasında zemheri ayazlarını yaşatan elimi ayağımı ve hatta zihnimi donduran yegâne tarih... İndirilirken bedenim tabuttan “—Dokunmayın, ben kendim girerim mezarıma, ben kendim giderim kavuşmak için Rabbime!” diyorum.

Ama yine de beni gömmeye gelmiş olan,

Kalpleri gibi yüzleri de kararmış, katılaşmış insanlara sormadan edemiyorum:

—Benim suçum neydi?

—Sizi bana düşman eden?

—Hayallerime kast edecek kadar bana kin duymanıza neden olan neydi?

—Ben size ne yaptım?

Hiçbirisi cevap veremiyor!

Ama yine de bir kürek toprak atmak için birbirleriyle yarışıyorlar.

Tam atılan toprağın yüreğime verdiği sıkıntıyla ruhum ayrılırken bedenden, tam da kavuştum sevgiliye derken irkilerek kan ter içinde uyanıyorum. Rüyaymış diyorum Allah'ım rüyaymış. Ne kadar korkmuştum

oysa kuş gibi yüreğim uçvurecekti sanki bedenimden. Sabah oluyor ve okulun yolunu tutuyorum içimde yeni umutlarla, yeni hayallerle.

Karlı, soğuk bir günde varıyorum okula kapıda bir kalabalık karşılıyor beni ağlayan mı ararsınız, sızlanan mı ararsınız. Bir kıyamet kopuyor sanki. İçimi ince bir sızı, bir korku sarıyor. ***Daha sonra kendisini aydın olarak tanıtan ufku açık(!) hocalardan birisinin arkadaşlarımı bir odaya aldığını görüyorum.***

Adı ikna odası olarak belirlenen bu odada ikna edebilmek için kendilerini parçalıyorlar. Düşünebiliyor musunuz, “—Siz bir yanlıştasınız!” diyorlar. “—Eğitim için açiverin ne olacaktı!” diyorlar... “—Başörtüsünden bir bez parçası” diye söz ediyorlar. ***Daha acı olanı ise Allah’a karşı sizi ikna etmeye çalışıyorlar.***

Allah’ım diyorum gördüğüm rüyalarım gerçek mi oluyor yoksa gerçekten hayallerimi diri diri gömecek miyim? Hayır diyorum bu rüya olmalı, bu bir hayal olmalı. Hiçbir insan diyorum sadece Allah’ı gözüyle görmediği için ondan ve onun yasaklarından korkmamazlık edemez diye düşünüyorum. ***Bu hocayı dinlerken, küçüklüğümde duyduğum bir öğretmenin çocuklara şeker uzatıp ‘bakın şeker veriyorum Allah verebiliyor mu?’ şeklindeki sorusuyla bulandırdığı küçük dimağlar aklıma geliyor.***

Yıllar yılı bir hedef büyüttüm içimde. Her gün ona bir adım daha yaklaştığımı umarak sulamıştım onu sevgimle, gayretimle, azmimle. Birden bire umutlarım güneşsiz kalmıştı. Sonra bir fırtına çıkmıştı ve yerle bir olmuştu geleceğe dair tüm düşlerim. Hayat yarınlara güven varsa güzeldi yarınlarım yarınlarımız meçhuldü.

Arkadaş dediğim, sırtımı dayadığım, kendi iç dünyama ortak ettiğim insanlar şimdi tam karşımdaydı. Olamazdı nasıl benim inançlarıma karşı olabilirlerdi? Belli ki görüşlerime, benliğime,

kimliğime yıllarca kin büyütmüşlerdi. Sırası gelince de içlerindeki zehri dışarı akıtmışlardı. Onca zaman dost bildiklerinin yanında olmadığını, seni desteklemediklerini, bilakis kınadıklarını bilmek ne zordu. Oyunağı elinden alınmış bebek gibi hissediyordum kendimi. Bir mahşer yerine dönmüştü sanki yeryüzü, yalnızdı insan, sadece seçimleri vardı, seçimleri ve kendi, seçimlerinse ödenecek bedelleri.

Tamamen haklı olduğunu bilip haksızlığa uğramanın acısı bambaşkaydı.

Bunu haykırıp anlatamamanın,

Kimseleri ikna edememenin ve bunu değiştirememenin çaresizliği ise çok daha acıydı.

Sabrediyordum. Çünkü zaman anahtarı kendinde olan kapalı bir kutuydu ve beklemekten başka çare yoktu. Birden karanlıklar içinde ışık gibi yanan birkaç kelime gördüm. O kelimeler dudaklarımdan bir ilaç gibi dökülüyordu. Mevlana gibi İbrahim Hakkı gibi... **“—Mevla'm görelim neyer neyerse güzel eyler!” diyordum** ve bu ateş gibi yanan yüreğime birkaç damla su serpiyordu. Evet, Mevla'ya bırakmak ne güzeliydi. Hayrı da şerri de. Sırtıma aldığım koca yükler birden inivermişti sanki. Tonlar altında kamburlaşan sırtım nihayet düzleşmiş, rahatlamıştı ve yeni ümitler bir kardelen gibi yeniden yeşermişti.

Düşünün örneğin ben okul bitince Din Kültürü öğretmeni olacağım ama öğrencilere okutacağım, öğreteceğim, **bu gūnahtır diyeceğim hareketleri, davranışları ben yapmak zorunda bırakılacağım**. Ben bunu öğrenciye nasıl anlatırım, nasıl kendim yapmadığım bir şeyi bunu sakın yapma diyebilirim. Bırakın onu ben bunu Rabbime nasıl açıklaırım? Bu bir kâbus olmalıydı ama bu bir gerçektir. O odadan ayrılırken tıpkı bir rahibin günahları bağışlarcasına ikna ettiğine inandığı öğrenciler için ellerini ovuşturarak bu hocaya bakarken

acıyordum. Onu Allah'a havale ediyordum. Başkada bir şey gelmiyordu elimden. Odadan çıkınca bir karar almam gerekiyordu. Ya hayallerimi öldürecektim ya da ruhumu şeytana satacaktım.

Ben hayallerimin “onlar tarafından öldürülmesini” tercih ettim

ve okulu bıraktım.

Her ne pahasına olursa olsun Allah'ın dediği olmalıydı.

Hiçbir gerçek bunu değiştirmemeli idi. Değiştiremedi de...

Şu an tarih 2011.

Ben öğretmen olarak atandım

ve gonca güllere

dilimin döndüğünce gerçekleri, günahı ve sevabı

hiç utanmadan, utanmak zorunda kalmadan anlatıyorum

ve anlatmaya devam edeceğim.

Benim öldürdüğüm hayallerim

yıllar sonra yine yeşerdi, filizlendi

ama hiç filizlenmeyen yitip giden hayallerin hesabını kim nasıl verecek?

bilemiyorum...

İkna odalarında çaba sarf edenler

bakalım mahşerde de ikna edici olacaklar mı?

Çok merak ediyor ve onlara acıyorum.

Allah bir daha o günleri göstermesin temennisiyle...

...

YILDIRILAR

Filiz YILDIRGAN / Elazığ

Güzel ülkemizin zaman zaman kötü günler geçirdiği de olmuştur. Hangi ülkenin karanlık bir tarih aralığı olmamıştır ki? Hangi ülkenin vatansever insanları ülkesinin aydınlık günleri için ağır bedeller ödememiştir ki?

Bu bedelleri ödeyenlerden biri de benim. Belki diğer meslektaşlarım kadar ağır olmasa da yaşadıklarım ve şahit olduklarım hafızama ve kalbime çok acı birer anı olarak kazandı. Gelin o yıllara birlikte bir yolculuğa çıkalım...

Yıl 1994... Üniversite sınavını kazanmıştım. Yolculuğumuzun ilk durağı Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği bölümüydü. Günler, okul ile yurt arasında gidip gelmekle geçiyordu. Aileden yeni ayrılmış olmamın yanı sıra ilk göz ağırlığının verdiği şımarıklıkla kendi iç dünyama dönük yaşamaya başlamıştım. Kendimi yalnız ve savunmasız hissediyordum. Ailemin de direktifleriyle kendime “iyi arkadaşlar” edinmeye çalışıyordum. Nitekim buldum da. Bunlardan biri de Emine

ablam... Bir insanın bir insanda aradığı bütün iyi özelliklerin bulunduğu biriydi. Ondan ilk öğrendiğim şey okuma sevgisi idi. Her seferinde ufkumu genişletecek farklı görüşlerde kitaplar okumamı tavsiye ediyordu. Sürekli okuyordum. Okuduğum kitaplar ve arkadaşlarımda da yardımıyla düşüncelerimde ve hayata bakış açımda bayağı değişiklikler olmuştu. Müslüman bir aile çocuğu olmama rağmen dinimle ilgili çok da şey bilmiyordum. Kendimi bu konularda geliştirmeye başladım. Artık hiçbir şey eskisi gibi değildi. Olaylara karşı daha olgun bakıyordum. Son sınıfa kadar bu böyle sürüp gitti.

Son sınıfta belki de hayatımın en doğru kararını verdim. Dini inancımın gereği olan kapanma olayını gerçekleştirmeyi kafama koydum. Bunun için de ailemden izin almak istedim. Emine abla ile birlikte bir hafta sonu çarşıya çıktık. Ankesörlü telefona jetonumu attığımda hem çok korkmuş hem de çok heyecanlıydım. Annemin sesini duyunca biraz sakinleşmiştim. Konuyu açmak için sabırsızlanıyordum. An o andı. Anneme olayı anlattığımda annemde bir panik havası oluşmuştu. Telefonu hemen babama verdi. Babama da aynı şeyleri anlattım. Babam, anneme göre daha sakin karşıladı. Fakat hiç beklemediğim bir cevap verdi. Benim kafamın yıkandığını, siyasete karıştığımı tekrarlayıp durdu. Benim ısrarlarım üzerine okuldan almakla tehdit etti. O anda hayallerim yıkılmıştı. Şu an onları daha iyi anlıyorum. Memur bir aileydik. İmkânlarımız sınırlıydı. Her ebeveyn gibi çocuklarının okuyup güzel yerlere gelmesini istiyorlardı. Ancak o zaman kapanma düşüncem bunları idrak etmemin önüne geçmişti. Babamdan şöyle bir söz aldım: “İleride ekonomik bağımsızlığımı elime aldığımda kapanabilirmişim.” Bu söz bana buruk bir umut vermişti. Ailemle aynı düşünceleri paylaşmadığım için hayal kırıklığına uğramıştım. Emine ab-

lamın teselli sözleri bile beni kendime getirememişti. Ama ileride ne yapacağımı biliyordum. Ve bundan da emindim.

Son sınıf çabucak geldi geçti. Bu sefer ki yolculuğumuz öğretmenliğeydi. Yeni bir başlangıç, yeni amaçlar, yeni hedefler, yeni heyecanlar... Öğretmenliğe başladığım yer doğudaki terör olaylarının en fazla olduğu yerlerden biriydi. Daha sonra tayin olarak bu ilin küçük bir ilçesinin YİBO'suna verildim. Okulun lojmanına yerleştim. Lojmanda yedi meslektaşımınla birlikte kalıyorduk. Burada da çok değerli arkadaşlar edindim. Okul toplama öğrencilerin geldiği büyük, güzel, donanımlı bir okuldu. Ne var ki bulunduğumuz yer terör bölgesi olduğu için sık sık çatışmaların arasında kalıyorduk. Bunun böyle olması bile beni yıldıramamıştı.

Gelelim benim kapanma meseleme. Burada yerleştikten sonra ilk yarıyıl tatilinde memleketime gelmiştim. Annemi yanıma alıp çarşıya çıktım. Direk tesettür mağazasına gittik. Mağaza sahibi beni daha önceden tanıyordu. Ne amaçla geldiğimi öğrenince çok mutlu oldu. İstedğim şeyleri aldım. Mağaza sahibinin "Paket edelim mi?" sorusuna karşılık bir yerlerden başlamam gerektiğini düşünerek aldıklarımı hemen giymek istediğimi söyledim. Mağazadan yeniden doğmuşçasına çıktım. Eve geldiğimiz zaman babamın beni görünce gözyaşları içinde sarf ettiği şu sözler asla aklımdan çıkmaz: "Keşke daha önceden izin verseydim." Onun onayını da alınca çok mutlu olmuştum. Çok değişmiştim. Kendimi hiç olmadığı kadar özgür hissediyordum.

Sıra gelmişti okula gitmeye. Büyük bir heyecanla görev yerime ulaştım. Kapıyı açan arkadaş beni böyle görünce öyle bir sevinç narası attı ki, diğer arkadaşlar kapıya üşüştüler. Beni bu şekilde görenin yüzünde güller açtı. Çok sevindiklerini söyleyerek beni tebrik ettiler.

Günler su gibi geçti. Ben okuldakilere, okuldakiler de bana alışmıştı. Her şey güzel gidiyordu. Fakat bir gün, sınıf penceresinden dışarıya bakarken okula bir askeri aracın yaklaştığını fark ettim. Normal güvenlik konuları için geldiklerini düşündüm. Onlar gittikten sonra müdürümüz bizi odasına çağırdı. Bize askerlerin başörtüsü için geldiklerini ve bu konudaki hassasiyetlerini anlattı, düşüncelerimizi sordu. Kafamız iyice karışmıştı. O anda ne yapacağımızı şaşırılmış bir vaziyetteydik. Yeni mezun olmuş, hayatının baharında, bu kadar tehlikeli bir yerde, yatılı bölge gibi sorumluluğu yüksek bir okulda görev yaparken, üstelik öğrencilerimizin çoğu Türkçe bile bilmezken, bu kadar önemli işlerle uğraşırken, çabalarımızın karşılığı olarak bir takdir hak etiğimize inanırken böyle akıl almaz bir dayatmanın yapılması karşısında halimizi buyurun siz düşünün!..

Hepimiz o geceyi huzursuz ve öfkeli geçirmiştik. Şairin dediği gibi “Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya” meselesine dönüştürülmüştük. Bu arada bir şeyi de açıklığa kavuşturalım. Biz orada yedi bayan arkadaştık. Hepsi de kapalı değildi. O kadar iyi anlaşıyorduk ki anlatamam. Problem asla tabanda değildi.

Bu askeri ziyaretler ayda birden, haftada bire yükselmışti. Psikolojimiz iyice bozulmuştu. Bir karar vermemiz gerekiyordu. Bize söylenildiği gibi ya bu deveyi güdecektik ya bu diyardan gidecektik. Bazı arkadaşlarla iyice düşündükten sonra başımızı açmaya karar verdik. Meydanı onlara bırakamadık... Beni şaşırtan şey buna rağmen hala sık sık ziyaretlerin yapılıyor olmasıydı. Başlarını açmak istemeyen meslektaşlarımız ise soruşturma geçirdiler. Daha fazla bu baskılara dayanamayıp sonunda çoğu uğruna baş koyduğu, tutkuyula sevdikleri mesleklerini bırakıp geri dönmek zorunda kaldılar. Biz kalanların halini de umarım anlamışsı-

nızıdır. Hala bize bu zulmü neden yaptıklarımı anlayamıyorum.

Bu arada daha fazla dayanamayıp tayin istedim. Orada da rahat yüzü görmedim. Bütün bunlar olurken evlenip doğunun başka bir iline gittim. Tayinim merkezde bir okula çıktı. Başörtülü olduğumu görünce burada çalışamayacağımı, bir köy okulunda daha rahat edeceğimi söyleyerek beni merkez bir köye gönderdiler. Bu köyde eşimle beraber çalışıyorduk. Burada başımı açmamak için direniyordum. Daha sonra okulda bir köstebek olduğunu çok acı bir olayla öğrendik. Müdürümün bu durumdan zarar görmemesi için başımı açmak zorunda kaldım. Buna rağmen sırf başörtülü olduğumuz için ben ve arkadaşım askeriye tarafından sürekli izleniyorduk. Hatta seyyar satıcı kılığında bile okul bahçesine gelip bizi suçüstü yapmak istemişlerdi. Bu duruma çok üzülüyorduk.

Bir akşam son derste hamile olduğum için çok rahatsızlanmıştım. Öğrencilerime hikâyelerini okumalarını söyledim. Dersin son on dakikasında eve gitmek için hazırlandığımdan başımı da örtmüştüm. Ne olduysa o anda oldu. Birden o küçük köy okulunun kırık dökük tahta kapısının sesiyle tüm sınıf irkildik. Kapı bir tekme vurularak açılmıştı. Karşımda üç adam görüldü. Ben terör bölgesi olduğu için basıldık sandım. Çok korkmuştum. Meğerse gelen İl Milli Eğitim Müdürümüzmüş (!) Beni başörtülü görünce anlamadan dinlemeden bir güzel payladıktan sonra hakkımda yasal işlem yaptıracağını söyleyerek çekip gitti. Olaydan sonra fenalaştım. Eşim beni hastaneye götürdü. O anda olayın vahimiyetine mi yanayım, çocuğuma mı yanayım bilemedim. Neyse ki korkulan şey olmadı. Yüce Allah'ım çocuğumu bana bağışlamıştı. Bu olay beni o kadar etkiledi ki her gece rüyalarımda bu olayı tekrar tekrar yaşıyordum. Uykularımdan sıçrayarak kalkıyordum. Öyle bir yara

biraktı ki içimde, hala aklıma geldikçe gözlerim dolar. Yıllarca ikinci sınıf insan muamelesi görmemizin sebebini bir türlü anlayamıyordum. Kendimi Amerika'daki zenciler gibi hissediyordum. Onları şimdi daha iyi anlıyordum ...

Oysa biz bu ülkenin en kutsal varlıkları değil miydik? Yeni nesil bizim eserimiz olmayacak mıydı? Karanlığı bir meşaleyle aydınlatabilecek olanlar sadece biz, öğretmenler değil miydik?

Anlatacak o kadar acı hatıra var ki buna ne kalem ne de kâğıt yeter. Tek tesellim şu anda insanca muamele görmemiz. Bir daha böyle insanlık dışı, çağ dışı zulümlerin yapılmaması dileğiyle...

21. YÜZYILIN İSKÂNI

İbrahim KOYUN / İzmir

Diyarbakir'in Bismil ilçesine bağlı Yasince köyünden...

Yasince Köyü'nden kendisine bağlı Mollahamis'e,

Yasince köyünden ona bağlı olduğu Bismil'e,

Yasince köyünden ona bağlı olmadığı

Iraktaki Almanya'ya

O mecburi

Ve

İstisnasız,

Ağlamaklı göçler...

Yutkunmak dolu göçler...

Sancımakla dolup taşmış yüzler...

Kırılıp dağlanmaya mahkum bırakılan yürekler...

Buram buram yurdum kokan, doğumla dolan o çehreler!

Söyleyin!

N'olur söyleyin bana!

Ne oldu, bu gidişler nereye?

Nereye n'olursunuz, nereye böyle?

N'olursunuz söyleyin bana, -canım çıktı ha-

Dün aşımızın üzerinde duman tüttüğü ocaklar nerede?

Evlerezinin yırtık, duvarlarımızın rengi gri mi ne?

Söyleyin, bu yolculuk sebebi neye?

Söyleyin bana, kim ne yaptı

Kim ne söyledi

Sizlere?

Hadi durmayın söyleyin bana, asırların yurdum insanı,
susmayın böyle!

Ne bu yorulmuş çalan bedenler, bu korkmuş cesaretler?

Ah yüreğinden sızlandığını ben ta yüreğimde

Hissettiğim sen Adem babamın oğlu, sen!

Köyümün çoban çocuğu,

Halamın Ramazan'ı

Evet sen!

Sen

Söyle hadi!

N'olur bari sen söyle,

Nereye göçüp durur bu kervan?

N'olursun Ramazan, nereyedir bu iskan?

N'olursunuz gitmeyin, komayın bu toprakları sizensiz!
Siz yoksunuz madem, biz buraları ne yapar ne eder,
kime gideriz?

N'olur,
N'olursunuz be!
Yetti artık yalvartmayın beni!
Siz Âdemler, köyümün asırlık direkleri!
Ayırt edilmeye asırlarca mahkum edilen köyümün
Havvaları!

Şöyle başlamak istiyorum:
Henüz gencecik sakallarım gibi hatırımdadır.
Tahriş olmuş, et kopmuş yanaklarımdadır.
Bu şiiri yazdığım zamanki gibi değildi, geceydi.
Ama o vakte kadarki tüm vakitler...

Kapkaraya geliyordu saatler.

O ana hazırlanmış gibiydi tüm mühletler.
Geceydi...
Kapkaranlıklar hakimdi köye.
Bir şeylerin olacağı dünden belliydi.
Bu defa jandarma gelmeyecekti.
Kasetler saklanmayacaktı yerler deşilip.
Silahlar telaşa gelmeyecekti acayip acayip.

Saatlerde ne düzen vardı

Ne de tertip.

Belliydi, jandarmalar gelmeyecekti.

Kapkaraya geliyordu saatler.

Birazdan köye inen traktör,

Römorkunu doğruca bizim evin dehlizine doldurdu.

Ağlayacak gibiydi römork.

Dizlerinde derman kalmamış, titriyordu.

Elleri...

Elleri müthiş bir korku.

Yüreği ağzına gelmişti.

Nabızı bir telaştı.

Ben doğruca ona yanaştım.

Benden de korkar olmuştu.

Bunu gören ben de dolmuşum.

Az önce naklettiğim römork hali halamın oğlu
Ramazan'dan bulaşma.

Doldurulan o kırık dökük eşyaların tepesine Ramazan'ı
resmetmişler.

-Sanki al İbrahim, "Yüreğinin orta yerinde izi kalsın."
 demişler.-

Ramazan'ın gözyaşlarına dönüyor gözüm.

Gözyaşları söylüyor: "Geldi yolun sonu."

Bu vaziyeti yaşımın seneleri çözemedi
Ama daha sonra söylediler-çok sonra da ben anladım-
“Yakmışlar köyü, yıkmışlar köyü.”
Halksız bırakmışlar köyü.
İnsafsızlar, ne yapmış neler etmişler...
Evsiz etmişler
Bir sene evvel hakkın rahmetine eren Hakime halamı.
Evsiz etmişler oğlu Ramazan'ı.
Ağabey Resul'ü,
Abla Zeyno
Ve
Gurbet'i.
Kardeşler Rukiye
Adaşım olan İbrahim'i...
Evsiz etmişler tüm ev halkını.
Köysüz etmişler tüm köy halkını.
İnsanları yersiz yurtsuz bırakmışlar,
İnsanları bir şeylersiz bırakıp da dil(n)siz...

Besbelliydi ki
Jandarmanın girmişti köyelerine.

GÜNEŞ HEPİMİZE DOĞAR

Nevzat KÖSEBEY / Ağrı

**Bir alem ki gökler boru içinde
Akıl, olmazların zoru içinde.
Üst üste sorular soru içinde
Düşün mü, konuş mu, sus mu, unut mu?
Buradan insan mı çıkar, tabut mu?
N.F. KISAKÜREK**

Başka başkayız. Bu bir gerçektir. Uzun, kısa; cesur, korkak; zengin, fakir; suçlu, suçsuz... Sonuçta hepimiz farklıyız. Ortak paydamız ise insan olmamız. İnsani gerekler olan yaşama hakkı, özgürlük, düşünme ve yorumlayabilme gibi özellikler, olmazsa olmazlarımız. Bunlardan birinin eksikliği adımızı silmemize, sistemimizi alt üst etmeye yeter de artar bile.

Dört beş yıl kadar önce, sıcak bir yaz günüydü. Üç öğretmen bir araya gelmiştik. Oturup konuşabileceği-

miz bir yer olarak öğretmenevine gitmeye karar verdik ve öyle de yaptık.

Perde aralıklarından sızan güneş ışıklarını yara yara salona girdik. İçerisi sakindi. Köşeye geçtik, oturduk. Çaylarımız geldi. Sohbeta başladık. Arada, televizyondan haberleri takip ediyorduk.

Bir zaman sonra içeriye 55-60 yaşlarında bir adam girdi. Kısık gözleri, kalkık kaşları ile ilginç bir yüz şekli vardı. Normal olmadığı her halinden belliydi. Etrafa bakındı. Bize “Merhaba efendim!” dedikten sonra televizyonun tam karşısına oturdu. Bazen gülümseyerek, bazen anlamsız bir yüz ifadesiyle televizyona bakıyordu. Biz, birbirimizden habersiz adamı izliyoruz.

Aramızdaki en genç öğretmen olan Ersan, bu adama baktı, baktı. Sonra sert bir tonda:

- Ya burası kahvehane köşesi değil, öğretmenevi. Ne diye her önüne geleni içeri alıyorlar, dedi.

Necdet Hoca, bakışlarını adamın üzerinden toplayıp Ersan’a döndü:

- Hayırdır Ersan? Neyi kastediyorsun?

Ersan hızlı konuşuyordu:

- Ya abi, şuna baksana! Bu adamı ben her zaman çarşıda, pazarda görüyorum. Akıldan noksanlığı var. Şimdi burada ne işi var, Allah aşkına! Neden böylelerini öğretmenevine alırlar ki?

Necdet Hoca çayından bir yudum aldıktan sonra konuşmaya başladı:

- Bak Ersan, kimi zaman gördüklerimiz, düşündüklerimiz gerçek gibi görünür; ama gerçek değildir. Yani doğrularımızla gerçek birbirini tutmayabilir. Bu nedenle yorum yapmakta, karar vermekte aceleci davranma-

san daha iyi olur. Belki de bu adamın bizden daha fazla hakkı vardır burada oturmaya.

Ersan bağlantı kuramamıştı:

- Abi, söylediklerinden hiçbir şey anlamadım.

Necdet Hoca geriye yaslandı, başladı anlatmaya:

- En iyisi baştan anlatmak. Bak Ersan Hocam, bu yaşlı adamı ben iyi tanıyorum. Çünkü bir zamanlar komşumdu. Adı Salih, Salih Hoca.

Necdet Hoca'nın lafını böldüm:

- Hoca mı?

Bana döndü:

- Evet, bu yaşlı ve aklını kaçırmış adam bir zamanlar bizim gibi bir öğretmenmiş. Öğretmenmiş diyorum; çünkü ben de görmedim. Çevremden duydum. İlk duyduğumda da çok şaşırdım, inanmadım. Nasıl olur? Bu durumdaki bir insan öğretmen olamaz ki!

Ersan araya girdi:

- Abi, şimdi ben de sana bunu soracaktım. Bu yaşlı adamın akıl sağlığı yerinde değil ki öğretmen olabilirsin?

- Bunun kendine faydası yok ki öğrencilere, haydi öğrencilerden vazgeçtik, çevresine faydası dokunsun, dedim.

Necdet Hoca gülümsedi:

- Evet arkadaşlar, haklısınız. Aklı, bilgisi olmayan biri öğretmenlik yapamaz. Ben de böyle düşünüyordum. Demin söyledim ya, inanmamıştım bana söylenenlere. Ta ki bir gün Abdurahman Hoca'yla konuşuncaya kadar.

Sordum:

- Hani şu emekli sınıf öğretmeni Abdurahman Hoca mı?

- Ta kendisi. Yine öğretmenevinde oturmuş konuşuyorduk. Laf dolaştı, eski öğretmenlere geldi. Ben de Salih Hoca'yı sordum. Bana Salih Hoca'nın ibretlik hikayesini anlattı.

Arkadaşlar, Salih Hoca 1976 yılında Kars'ta sınıf öğretmeni olarak göreve başlamış. Son derece enerjik, kültürlü, özverili genç bir öğretmenmiş. Bulduğu kasabada öğrencilerine bir şeyler öğretmeye; ama daha önemlisi öğrencilerini özgür ve geniş düşünebilen bireyler haline getirmeye çalışıyormuş. Fazlasıyla sahip olduğu kitaplarını çevresindekilerle paylaşıyor; insanlara insan olmanın önemini, değerini anlatmaya çalışıyormuş.

Tabi sadece anlattıklarıyla değil; yaşantısıyla, değerleriyle de çevresini etkiliyormuş. Öğretmenliğinin ikinci yılında evlenmiş. İki kızı olmuş. Unutmadan şunu da söyleyeyim: Bir bayrak yarışı misali, çocuklarından biri şu an öğretmen olarak görev yapıyor. Uzun lafın kısası, Salih Hocamız her zaman bu ülkenin ihtiyaç duyduğu ideal insan tiplemesinin, idealist öğretmen tiplemesinin canlı bir timsaliymiş.

Dayanamayıp sordum:

-İyi de abi, öyle bir insan nasıl bu hale gelir ki?

Necdet Hoca garsondan üç çay daha isteyip anlatmasına devam etti:

- Hocamızın bu enerjik, idealist öğretmenliği 12 Eylül ihtilaline kadar devam etmiş. Darbe sabahı jandarmalar suçsuz birçok insana yaptıkları gibi Salih Hoca'yı da kaldığı lojmandan alıp sorguya götürmüşler. Bu sorgulamalar aylarca devam etmiş. Zavallı adamcağız defalarca derdini anlatmaya, bir suçunun olma-

dığını ispatlamaya çalışmış. Ama nafi! Karşısında onu anlamaya çalışan, dinleyen kimse yokmuş. Zaman geçtikçe sorgulamaların niteliği değişmiş. Önce fiziksel işkencelere maruz kalmış. Ve maalesef son olarak da psikolojik baskı ve işkence...

Necdet Hoca bir süre duraksadı. Salih Hoca'ya baktı. Sıkıntılı bir şekilde iç çekti. Sonra kaldığı yerden devam etti:

- Öyle bir noktaya gelmiş ki artık hangi suç isnat edilse "Evet, ben yaptım."

Ben suçluyum." diyormuş. Neden? Çünkü bu insanlık dışı uygulamanın bir an önce bitmesini istiyormuş. Anlattıklarının, savunmalarının dinlenmediğinin, bir işe yaramadığının ve yaramayacağını farkındaymış.

Bütün suçlamaları kabul ettiği için sekiz yıl hapis cezasına çarptırılmış. Daha da acısı hapis günlerinde bile çocuklarıyla, ailesiyle görüşmesine izin verilmemiş. Tabi bu arada ailesi de perişan olmuş. Eşi, çocuklarını alıp babasının evine sığınmış. Avukat tutmaya çalışmışlar. Fakat Salih Hoca'nın durumunu öğrenen avukatlar, cuntayı karşlarına alma cesareti göstere-memişler. Kimse davayı üstlenmemiş.

Salih Hoca hapisteyken de insanlığa sığmayan muamelelerle karşılaşmış. Bunları anlatmak istemiyorum. Çünkü anlatılamayacak kadar utanç verici.

Nihayetinde bir gün vücudu yorgun düşmüş ve hastalanmış. Koğuşundan çıkamamış. Görevliler yaka paça kaldırmışlar, tekrar düşmüş. Kasıtlı olarak böyle davrandığını düşünmüşler. Dövmeye başlamışlar. Kafasına aldığı sert bir darbeden sonra bayılmış. Önce revire, sonra hastaneye götürmüşler. Tedavi görmüş; ama bir yere kadar. O olaydan sonra bir daha toparlanamamış. Sonunda bu hale gelmiş. Bir insan kalıntısı!

Boğazımda bir şeyler düğümlenmişti. Ancak sorabildim:

- Peki abi, doktor raporu almamışlar mı? Mahkemeye başvurabilirlerdi.

Necdet Hoca şöyle bir gülümsedi:

- Kimi, kime şikayet edeceksin? Hapishane yönetimi “Başını ranzasının demirine vurmuş.” şeklinde bir rapor hazırlamış. Birkaç şahit, birkaç imza... Her şey kuralına uygun. Sonunda aklını kaybettiği için tutukluluğunun dördüncü yılında salıverilmiş.

Necdet Hoca tekrar duraksadı. Düşüncelere daldı. Bizleri unutmuş gibiydi. Gözleri belirsiz bir noktaya sabitlenmişti. Bir sahneyi izliyordu sanki. Kaldığı yerden devam etti:

- Tahliye olup da eve getirilince ailesi adeta yıkılmış. Zavallı annesi isyan etmiş. “Benim oğlum ne yaptı onlara? Oğlumun elleri kalem tuttu, silah değil.” deyip feryat ediyormuş.

Soğumuş çayını karıştırmaya devam eden Necdet Hoca, bir uykudan uyanır gibi başını kaldırdı, Ersan’a baktı:

- İşte Ersan Hocam, söylemek istediğim buydu. Sen “Öğretmenevinde bir delinin ne işi var?” diyorsun ve haklısın. Ancak kimi zaman olur ki doğrular gerçeğin çizme boyuna bile ulaşamaz.

Ersan konuşacak durumda değildi. Belli belirsiz çenesi titriyordu. Önceki düşüncelerinden ve söylediklerinden derin bir pişmanlık duyduğu her halinden belliydi. Üç koltuk ilerimizde oturan Salih Hoca’ya bakıyordu.

Salih Hoca, elinde birkaç gazete, sınıksıkı dudakları, kısık gözleriyle televizyona bakıyordu. Boştaki eli açı-

lıp kapanıyordu. Gözümde çok büyümüştü. “Gücünüz, aklınız, dünyanız sizin olsun. Ülkem için, gelecek için, insanlık için beni ben yapan en özelimi verdim. Benden buraya kadar.” der gibi bir hali vardı. Bizler için önemlilerin onun için bir değeri yoktu artık. Görevini yapmış, inandıkları için çok ağır bir bedel ödemişti. Şerefliydi, gururluydu.

Birden yerinden kalktı. O kalkınca ben de kendimi toparlama ihtiyacı duydum. Kendisine bakan bizlere tekrar “İyi günler efendim!” dedi. Sabit, ağır, amaçsız adımlarla salondan çıktı. Gözlerimiz onu takip etti. Güle güle Salih Hoca, güle güle insanlık!...

Ölsek de sevinin, eve dönsek de!

Sanma bu tekerlek kalır tümsekte

Yarın, elbet bizim, elbet bizimdir

Gün doğmuş, gün batmış, ebed bizimdir.

N.F. KISAKÜREK

Allak bullak olmuştum. Ersan’a baktım. Onun da benden bir farkı yoktu. En üstün, en şerefli varlık olan insanın, insanlığın düştüğü hali düşünüyordum. “Mankurt” diye mırıldandım. Necdet Hoca bana döndü:

- Bir şey mi dedin?

- Kırgız yazar Cengiz Aytmatov’un “Gün Uzar Yüzyıl Olur” adlı bir romanı var. Bu romanda, ele geçirdikleri esirler için çok farklı işkence metodu geliştiren bir millettten bahsediliyor. Öyle bir işkence ki ölenler şanslı sayılıyormuş. Sağ kalanlar ise duydukları acıdan akıllarını kaybediyorlarmış. Doğal olarak akılla birlikte geçmişlerini, hürriyetlerini, ailelerini ve insanlıklarını da yitiriyorlarmış. Böylece efendisinin sözünden çıkmayan, insan kılıklı varlıklar oluyorlarmış. “Mankurt” bunlara verilen isimdir. Yazar bu işkenceci milletin

en büyük insanlık suçunu işlediğini ısrarla eserinde vurguluyor.

Aslında bu roman bir çılgıktır. 20. yüzyıl sistemlerine, aldatmacalarına karşı “İnsanlar mankurt olmasın.” mesajını taşıyan bir feryattır. Tarihteki o zalim milletle, Salih Hoca’yı bu hale getirenler arasında bir fark olup olmadığını düşünüyorum. Acaba insanoğlu nasıl bir suç işler de böylesine ağır bir cezaya çarptırılır?

Soruma kimsenin verecek bir cevabı yoktu. Tekrar sessizliğe gömüldük. Konuşma yoktu; ama herkesin aynı şeyi düşündüğünden emindim. Bu zavallı adamın suçu neydi, daha doğrusu suçu var mıydı? Kim bilir, belki de tek suçu insan olma hakkını kullanmak istemesiydi, yarının büyüklerini özgür ve sağlıklı düşünebilen bireyler yapmaya çalışmasıydı. Bu amaç, bu gayret acaba kim için, kimler için bir suç? Düşünmeyen, sadece gözlerini kapayıp vazifesini yapan nesillerin yetişmesi kimlerin hedefi olabilir? Bu sorular uzayıp gider. Ya cevapları?

Bu anlayışa göre sanırım hepimiz suçluyuz. Suçumuz düşünmek. Çünkü insanız!

Güce, statükoya ve zulme karşı Salih Hoca yenilmedi. Kendini feda etti. Fikirleri, öğrencileri batan her güneşten sonra yeni bir güneşin doğacağını ümitsiz akıllara, soğumuş yüreklere hatırlattı.

İnanıyorum ki bugünlere gelmemizde Salih Hoca gibi isimsiz kahramanların payı çok büyüktür.

Minnettarız Salih Hoca!

BİR ZULMÜN ANATOMİSİ...

Vedat ÖNAL / Batman

Ülkelerin tarihlerinde farklı dönemler vardır. Bu karanlık darbe dönemleri toplumların çeşitli travmalarla altüst edildiği zamanlardır. Kimi zaman insanlar kurulan düzmece mahkemelerde yargılanıp hapse atılır. Çocuk yaşta suçlu ilan edilenlerin yaşlarının büyütülerek idama götürüldüğü darbe yargılamaları benzersiz bir zulüm örnekleri haline getirilebilir. Sadece şapka giymediği için yüzlerce binlerce insan “*Sanığın idamına, delillerin bilahare dinlenmesine*” şeklinde hukuk tarihine geçecek hükümlerle idam sehpaalarına gönderilebilir. Yine sadece ana dilini konuştuğu için insanlara tarifsiz acılar çektirilebilir. Faili meçhuller o kadar pervasızca işlenebilir ki, insanlar sokak ortasında, herkesin gözü önünde katledilebilir. Başörtüsü sebebiyle kız çocukları okullarından, memurlar işlerinden atılabilir. Bu denli basit insan hakkı bile millete çok görülebilir. Ve dünya tarihine geçecek örneklerden birisi de yaşanabilir, bir Başbakan eften püften sebeplerle, üstelik hasta halinde idam edilerek, idam sehpasında ibret alem için saatlerce bekletilebilir.

Yukarıdaki zulüm listelerini epeyce uzatmak mümkün. İşte son 30 yılımıza damgasını vuran ve Cumhuriyet döneminde benzerlerine çokça rastlanan “Başörtüsü zulümleri” bu yanlış uygulamalardan sadece bir tanesini oluşturuyor. Ben bu makalemde başörtüsü zulümleri ile ilgili başımdan geçen iki olayı anlatıp tarihe not düşmek istiyorum.. Ancak bu kısa hikayelere geçmeden önce, başörtüsünün bir toplumun nasıl felaketi olabileceği konusunda bazı açıklamalar yapmak gerektiğine inanıyorum.

Kur’an-ı Kerim’de kıssaları anlatılan kavimlerden, helaka uğrayanların işledikleri çeşitli cürümler vardır. Bu cürümlerin neler olduğu surelerde uzun uzun anlatılır. Kimisi ahlaksızlık konusunda sınır tanımamış, kimisi ölçü ve tartıda haddi aşmış, kimisi de insanlara zulüm de benzersiz uygulamalara imza atmıştır.

Kur’an kıssalarına bu yönden baktığımızda, o kıssalarda anlatılan helak manzaraları temsili birer olay ifade ederler. Yani aslında bizlere de verecek mesajları vardır. İşte günümüz şartlarında onlarca yıldır insanlara çektirilen, Müslüman kızları tarifsiz acılara gark eden kutsal kitabımızda anlatılan helak sebeplerinden birisi olabilir mi? Bazılarının iddia ettiği gibi bu tür yorumlar gerçek dışı ve sanki afaki birer metafizik açıklamalar gibi algılanabilir. Ama biz biliyoruz ki ve bu ülkenin yüzde 99’u Müslüman olan insanları inanıyor ve iman ediyor ki, bu Kur’an bu olayları insanlara süs olsun diye anlatmamıştır.

Kur’an-ı Kerim’de Tekvir Suresinde “.... *Diri diri toprağa gömülen kıza hangi günah sebebiyle öldürüldüğü sorulduğunda.... kişiler neler getirdiğini öğrenmiş olacaktır*” ayeti gibi daha onlarca ayet bizlere bir şey ifade etmiyor mu? Bu ayetleri kuru kuru okuyup geçecek miyiz? O zaman Kuran’ın ezeliliği, ebediliği nerede kalacak. Hayır, Kur’an nasıl indiği topluma hitap ettiy-

se bugün de bütün toplumlara aynı ciddiyet ve kararlılıkla anlatması gerekenleri anlatmaktadır. Tabii ibret alıp ders çıkaranlar için.

Okullardan, derslerden atılmalar, Üniversite kampüslerine alınmamalar, utanç verici ikna odalarında insanlık dışı yapılan muameleler, bütün bunları geçtiğimiz 30 yıl boyunca yaşadık. İşin en acı tarafı ise insanlarımızın artık bu manzaralara alışmış olmasıydı. Okullarından atılan kız çocuklarının geçirdiği travmalar, acılar, psikolojik bunalımları düşündüğümüzde, cahiliye müşriklerinin yaptığı gibi bu çocukları diri diri üstelik canlı iken toprağın altına göndermiş olmadık mı? Bunu yapanlar için bu inançların bir değeri olmayabilir ama bu toplumun kahir ekseriyeti için bu inançlar hala tüm canlılığı ile geçerliliğini korumaktadır.

O kız çocuklarının, hayallerini, bir gelecek beklentilerini ellerinden alarak, tarifsiz acılar içinde bırakmak hangi vicdanın sonucuydu daha doğrusu hangi vicdansızlığın eseri idi. Bütün bunları ve daha pek çok zulmü bu toplum 12 Eylül darbesi öncesinde ve sonrasında, çok sıcak yaşadı. Yaş itibariyle, 12 Eylül dönemine tam yetişemese de, bizim kuşak bir diğer darbe dönemi olan 28 Şubat sürecini çok canlı bir şekilde yaşadı.

Doğrusunu söylemek gerekirse, 12 Eylül'de olduğu gibi idam sehпасı görmedik. Ne de olsa **“Post modern!?”** bir darbeydi. Bu nedenle insanları öldürmek yerine hayatlarını karartmayı daha uygun buldular. Fakat insanların hayatlarına yönelik yapılan zulümler sonucunda ne kadar insanın canına kıydığı ile ilgili ise bugüne kadar yapılmış doğru dürüst bir araştırma maalesef yok.

Evet, öldürmediler, süründürmeyi denediler. Küçük beyinlerinde kurdukları planlarla haşa *“Kendilerini Allah falan gibi görmeye yeltendiler”*. İşte asıl yanıldıkları nokta burasıydı. İnsanoğlu ne zaman had-

di aşsa, kendisinde olağanüstü güçler vehmetmekten kendisini alamaz. Yani insanoğlunun içindeki Firavunluk daman her zaman kabarmaya hazırdır. Bu durumda Musa gibi sadece Allah'a tevekkül eden insanlarla karşılaştıklarında, ise onların akıbeti denizin dibinde boğularak helak olmaktan başka nedir ki.

Peki bugün zulüm bitti mi? El cevap, elbette bitmedi. Hala aynı canlılıkla olmasa da bu garabet fikirleri savunmaya devam edenler, insanları mağdur etmeye devam ediyorlar. Sadece okullarına başörtülü gitmek isteyen kızlarımız mı bu yaşanan zulme muhatap oldu. Hayır, eşleri başörtülü olan başta askerler olmak üzere devlet kademesinde görev yapan yüz binlerce insan mağdur edildi, işlerinden atılarak hayatları karartıldı. Öyle bir mağduriyet ki, askerlikten atmakla kalmadılar. O insanları öylesine bir cenderenin içine aldılar ki, özel sektörde bile iş bulduklarında, patronlarını arayıp tehdit ederek onların işten atılmalarını sağladılar. Bu hınç, bu kin, bu nefret, bu düşmanlık nereden geliyordu acaba. İşte burada belki de birçok insanın aklına da gelmiş olan şeyi söylemek istiyorum.

Bu zulümler yapılırken, amiyane tabirle “*Bu Yezidlikler*” icra edilirken sanmayın ki bu insanların sadece bizimle problemleri vardı. Bu zulümleri yaparken onların asıl problemleri Allah'laydı. Bu topraklarda Allah adının anılmasına tahammül edemedikleri kadar hiçbir şeye tahammülsüzlük göstermediler.

İstanbul'un fethine giden yolda, İstanbul'un ileri gelenlerinden birisi “İstanbul'da Latin puşisi yerine Müslüman kalpağı tercih ederim” sözünü söylemişti. Bu sözü ters çevirin bu adamlar için İstanbul'un göbeğinde hatta Ayasofya'nın üzerinde haç sembolü görseler daha mutlu olacaklardı.

Bu nedenle milletle hep kavgalı oldular ve bu kavgaları hala devam ediyor. Millete çok değil birazcık anla-

yışla bakabilselerdi, inançlarına saygı gösterebilselerdi millet onları bağrına basmaya da hazırdı. Ama yapmadılar sadece hanımların başörtüleriyle değil, bütün bir yaşamları ile inançları ile uğraştılar onlarlar adeta oynamaya kalktılar. Hayatlarında secde yüzü görmeyen insanlar, Ramazan ayı gelince fetva makamı kesildiler. Bu ülke insanının imanından, idrakinden ve samimiyetinden hep rahatsız oldular. Bunun için hiç durmadan başına çorap örmek için uğraşıp durdular.

Evet, son olarak şunu belirterek hikayelerime başlamak istiyorum. Bugün her ne kadar bu zulüm bitmiş gibi gözükse de şu andaki durum tamamen bir illüzyondan ibarettir. Kanuni hiçbir dayanağı olmayan bir durum söz konusudur. Bunun ve diğer tüm temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması gerekiyor. Bunun yolu da en kısa yoldan yeni Anayasayı tamamlayarak milletin önüne sunmaktır. Yoksa korkarım yine her şey için çok geç olabilir Çünkü şu anda elde edilmiş gibi gözükken kazanımlar biranda tuzla buz olabilir. Yeni Anayasa en azından bunu engelleyecek bir korucu güç işlevi görebilir. Bu yüzden Yeni Anayasa Türkiye için hayati öneme sahiptir.

ASIL HAK EDENE DEĞİL DUBLÖRE ÖDÜL VERDİLER...

Burada anlatacağım mağduriyet hikayesi darbe dönemlerinin değil çok yakın zamanda yaşanan bir olay. Ancak Türkiye Cumhuriyeti'nin 1982 Anayasası yürürlükte olduğu müddetçe illa bire bir bir darbe olmasına pek gerek olacağım sanmıyorum,- Şu anda yaşadığımız her an zaten mağduriyetlerle dolu bir yaşam olarak görülebilir.

Yıl 2010. Batman iline atanalı daha birkaç ay gibi kısa bir süre olmuş. Batman imam Hatip Lisesi'nde yeni yeni okula almışmaya çalışıyorum. İstiklal Marşı'nın

Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy ile ilgili bir makale yarışması yapılmış ve bizim kız öğrencilerimizden birisi ikinci olarak dereceye girmiş. Yazısı da gerçekten çok güzel ve bu derecesini hak eden bir eser. Neyse Müdür beyle birlikte anlaşip İl Kültür Merkezi'nde düzenlenen ödül törenine gittik. Elbette ki ödülü almaya hak kazanan kız öğrencimiz Halime'de tören için salona gelmişti. Ancak tören öncesinde öylesine bir olay yaşadık ki, ben yeni bir öğretmen olarak o anda bütün devlet bürokrasisini hiçe sayarak orada çıkıp ağzıma geleni söylemek istedi. Peki neydi beni bu denli sınırlendiren. Kızımız hakkıyla bir derece almış ve haliyle kürsüye çıkıp ödülünü almak istiyor. İstedığı sadece bileğinin, emeğinin ve gözünün nurunu dökerek yazdığı, alın teri eserinin karşılığım almak. -

Ama hayır. Başörtülü olduğu için sen törene katılamazsın diyorlar. Protokole aykırıymış. Törene askerler de katılacağı için onların bulunduğu ortamda başörtülü bir öğrenciye ödül verilemezmiş. Törene resmi kıyafetinizle gelin diye öğrencilere açıklama yapılmış. Bu açıklamayı dinlemeden geldiği için ve resmi tören kıyafetine uygun olmadığı için törene katılamazmış. Orada birçok okulun kız öğrencilerini gördüm. Etek boyolan neredeyse, mini etek seviyesine kadar iniyordu ve her hareketlerinde belki utanarak söylüyorum ama ortaya çıkan görüntü için sadece bu kadarım yani çirkin kelimesini kullanmak istiyorum. Ama diğer tarafta inancı için başım örterek gelen bir kız Öğrenciye adeta kapı gösteriliyordu.

Ben dayanamadım. Müdür Bey'e itiraz edelim, Valiye şikâyet edelim dedim. Ama müdür bey bir şey değişmez dedi. Sonunda kızımızın ödülünü alması için bir formül bulundu. Bu da evlere şenlik bir formüldü ancak maalesef bu birebir uygulandı. Kızımızın yerine başka bir okuldan bir kız öğrenci seçildi. Halime'nin ismi

okunduğunda ö öğrenci çıkacak ve onun yerine ödülü o alacaktık Kısacası bir nevi dublörlük yapacaktı, öyle de oldu. Kızımızın İsmi okunduğunda, o yabancı öğrenci çıktı ve bizzat valinin elinden o ödülü aldı ve getirdi bize verdi. Tabii bu ödül verme komedisi esnasında olayın farkında olan bazı öğrencilerin de gülüşmelerine tanık olduk. Durum tam bir komedydi. Ama bu komedi belki komedi demek çok doğru değil, tragedya sahnelendi. Hani bir laf vardır. *“Güleriz ağlanacak halimize”* işte bizde aynen öyle olduk. Güldük evet sadece güldük: İçimizde kaynayan yanardağları içimize akıttığımız göz yaşlan ile söndürdük. Bütün bunlar yaşanırken elimde fotoğraf makinesi bu yaşananları çektim ve belgeledim. İtirazlarımızı, bu durumun yanlışlığını çeşitli platformlarda dile getirdik. Bu acıların benzerleri Türkiye'nin dört bir köşesinde belki hala yaşamaya devam ediyor.

Allah'a şükür bugün Batman'da öğrencilerimiz aldıkları ödülleri keyiflerince, istedikleri giysilerle gidip alabiliyorlar. Ancak, başta söylediğim gibi bu illüzyondur, göz yanımasıdır. Bugün bu yöneticiler var yarın başkaları geldiğinde ne olacağım bilmiyoruz. İnsan Hakları konusunda ciddi adımların atılması ve sağlam temeller üzerine inşa edilmesine şiddetle ihtiyacımız var.

28 ŞUBAT'IN CADİ AVI

Evet, 28 Şubat'ın hemen arkasından gelen yıllar milletimiz için çok sıkıntılı geçen yıllardı. 1996 yılında Refah-Yol hükümetinin düşürülmesiyle Türkiye yepyeni bir döneme girdi. Aslında Necmettin Erbakan'a 28 Şubat kararlarını kabul ettirmekle daha o günden bu işlerin fitilini ateşlemişlerdi ama asıl cadı avı daha sonra başladı.

Bütün bu kırı senaryo, perde arkasında milletin parasını çalmanın hesabım yapanların yolunu açmak için

yapılan ve ustaca oynanan bir senaryodan ibaretti. Ben de o günlerde Kayseri’de gazetecilik mesleğini yürütüyor ve basın camiasına yeni yeni adapte olmaya çalışıyordum. Zira uzun yıllar boyunca, basın sektörü pek inançlı insanların ilgi alanına girmemişti. 90’lı yıllarla birlikte yeni yeni kök salmaya çalışan İslami basın olarak isimlendirilen basın ve yayın organları bir bir yayın hayatına başlıyordu.

Benim için 1999 yılı özel bir öneme sahip bir yıl oldu. Niçin mi? O yıl çalıştığım gazeteden ayrılmış ve boşta gezmek zorunda kalmıştım. Bu arada 1999 yılında, seçimler erkene alınmış ve Nisan ayında seçim yapılmasına karar verilmişti. Bu nedenle bende seçim çalışmalarında o zaman faaliyette olan Fazilet Partisi için basım-yayın faaliyetleri ile meşgul olmaya başladım. Yazılacak dokümanları ayarlıyor ve matbaa ile sürekli irtibat halinde çalışıyordum. Tabi bu arada devam eden 28 Şubat zulümlerinin bir şekilde dile getirilmesi ile ilgili herkes görüş birliğine varmıştı ama bunun nasıl olacağı ile ilgili tam bir fikir yoktu.

Sonunda haftalık bir gazete çıkarmaya ve hangi noktalarda itiraz edilmesi gerekiyorsa itiraz edilmesine karar verdik.

Gazetemiz bir, iki, üç, dört, beş ve altı sayı böylece yayın hayatına başladı. O dönemde, başörtüsü zulümünden tutun da, insanların evlerinden haksız yere alınıp götürülmelerine varıncaya kadar bir dizi uygulamalara sert muhalefet içeren yazılar yazdık. Gazetenin yazı işleri müdürü olarak elbette bu yazılardan ben sorumluydum. Fakat yazılan mümkün olduğunca hukuki bir sorumluluk doğurmayacak yani hakaret içermeyecek şekilde kaleme almaya dikkat ediyorduk. Çıkardığımız tüm sayılarda bu duruma dikkat ettiğimizi düşünürken, seçimlerin bitmesinin ardından üç ay geçmedi ki bizimle ilgili soruşturma açıldım öğrendik. Ö gün

yürürlükle olan 312-2 nolu yasa hükmü gereği “Din ve mezhep ayrılığı gözeterek insanları kin ve düşmanlığa sevk etmek” suçundan ceza almam isteniyordu.

Bu madde, o yıllarda’ birçok insanın adeta kabusu olmuştu. Bütün takibatlar bu yolla çok kolaylıkla yapılabiliyor. İnsanlar ne yazdığına bakılmaksızın, bu madde kapsamında içeri atılabiliyordu. Bir de tabii dönemde Kayseri’den DSP saflarından milletvekili seçilen ve Dışişleri. Bakanlığı koltuğuna oturan İsmail Cem’in etkisini de unutmamak gerekiyordu.

Çünkü seçim döneminde bu denli sert muhalefet yapılmasına tahammül edememişler ve seçimlerin hemen ardından cadı avını başlatmışlardı.

Neyse o yıllarda bu 312 yargılamaları elbette her şehirde yoktu. Bunun için bilmiyorum kaç defa Ankara yollarına düştük. Mahkemelere katıldık. Ceza alacaktık fakat bu suçlarla ilgili Basın Affı yasası çıkınca şartlı olarak ceza almaktan kurtuldum. Üç yıl boyunca aynı suçtan yargılanmamak koşuluyla davanın düşürülmesine karar verildi. Aşlında bu suçtan ötürü tek başıma yargılanmayabilirdim. Ama ben öyle yapmadım tüm sorumluluğu üzerime aldım ve bütün bunları ben yazdım dedim.

O günleri düşündüğümde, Fazilet Partisi’nin Kayseri kadrolarında kimler yoktu ki; 1999 seçimlerinde ilk iki sıradan aday oldukları için seçilen, Abdullah Gül, Salih Kapusuz ve bugün bürokrasinin üst kademelerindeki nice isim. Bugün geriye dönüp baktığımda üzülmediğim nokta şu; tek başınıza onca önemli simanın bulunduğu bir topluluğun yükünü üstleniyorsunuz, sıkıntısını çekiyorsunuz ve gerekli değeri ve kıymeti göremiyorsunuz maalesef. O günlerde adını şu anda hatırlamıyorum ama İl Başkanı olarak görev yapan kelli felli ve Müslümanlığından hiç taviz vermediğine

inanın bir zat, durumumu kendisine anlatmak için gittiğimde, benim olmadığım bir ortamda benim de duymadığımı zannederek, başının çaresine baksın, bizi bu işlere karıştırmamasın, diyebilecek kadar pervasız ve vefasız olabiliyordu.

Evet, 28 Şubat sürecinde inançlı insanlarımız, cemaatlerimiz ve sivil toplum kuruluşlarımız bu insanlık ve vefa sınavlarının hepsinden çıktılar. Takibata uğrayan insanları bir daha arayıp sormamakla, işinden atılan insanları yalnız bırakarak ve daha neler neler.

Anlatsak roman olacak hikâyeler bunlar. Binleri yükselirken, onlar üzerlerine yükseldikleri insanlara başlarını aşağıya eğip de bakmadılar. Bu anlamda da bir samimiyet sınavıydı 28 Şubat. Müslüman'ın Müslüman'ı nasıl unutabileceğinin canlı örneklerinin yaşandığı bir sınav. Umuyorum bundan sonra bu samimiyet sınavlarından sınıfta kalmayız.

KAHRAMANLIK İLE HAINLIK ARASINDA TÜRKİYE'DE BAŞÖRTÜLÜ OLMAK

Esra AY / İstanbul 1

Türkiye tarihiyle hiç olmadığı kadar hesaplaştığı bir döneme adım attı. Bize mutluluk veren ütopyamız yıkıldı ve saklı kalmış, örtülmüş, unutturulmuş her acı hafızamızda yeniden canlandı. Herkesin bir hayal kırıklığı, az ya da çok canı yanmışlığı vardı bu memlekette... Ve susmak gerçekleri daha az gerçek yanlışları daha az yanlış yapmıyordu. Beraber hatırlamak, beraber konuşmak ve beraber iyileşmemiz lazımdı. Birbirimizden farkımız olmadığını anlamak ve yıllarca sindirilmiş hayat alanlarımıza yer açmak için... Kimsenin acısını başkasındakinden üstün görmeden kendini anlatabildiği bir diyalogun başlaması gerekiyordu. İşte bu yüzden bu satırlar kişisel anılarımın bir derlemesi olmaktan öte bu memlekette hiçbir şeyin eskisi gibi olmamasını sağlayacak gerçek hikayelere bir katkı mahiyetinde anlaşılmalıdır.

90'lı yılların ortalarında çocukluğunuzu yaşıyorsanız hele de benim gibi İslamiyet'in gereklerine uygun yaşamayı tercih eden biriyseniz hayatınızı biçimlendiren ya da biçimsizleştiren en önemli hadise kuşkusuz

28 Şubat sürecidir. MGK “tavsiyelerini açıkladığında” çiçeği burnunda bir İmam Hatip öğrencisiydim. Doğrusu o zamanlar ne İmam Hatipli olmanın ne de 28 Şubat kararlarının bilincindeydim. Siyasi gelişmeler, ülke meseleleri televizyonda izlediğimiz haber bültenlerinin ötesinde bir şey ifade etmiyordu. Ama öyle kalmadı. Faturalar kesildikçe sıradan gündelik hayatlarımız büyük değişimler yaşadı. Önce başörtülü bayan öğretmenlerimiz uzun süren raporlar almaya başladılar. Başlarda derslerin kaynamasına seviniyorduk ancak günlerce hatta aylarca öğretmensiz sınıflarda beklemek can sıkıcı olmaya başlamıştı. Sonunda dönenler oldu. Başörtülerinin üzerindeki garip saç topaklarıyla döndüler öğretmenlerimiz... Bize bir şey demiyorlardı ancak keyifler kaçmıştı bir kere... Bir daha da asla düzelmedi.

Sekiz yıllık kesintisiz eğitim ve üniversitede katmayı uygulaması kararları alındığında ortaokuldaydım. Lise eğitimim için Anadolu Lisesi sınavlarına girdim. Puanım Anadolu Lisesi'ne de okulumun Anadolu Lisesine de yetiyordu. İlahiyat Fakültesi'nde okumayı düşünmüyordum ama İmam Hatip Lisesi'nden ayrılmak da istemiyordum. Ortalıkta “gerici avı” başlamıştı, okulumuza ve idaremize yapılan baskılar artıyordu ancak hala başörtülü okuyabiliyorduk. Böylesi bir ortamda sırf gelecek kaygısıyla okulu terk etmeyi çoğu arkadaşım gibi bende gururuma yediremedim. “Peki üniversite sınavında ne olacak” sorusunun cevabı net değildi. Burası Türkiye idi, her şey olur, her şey değişirdi. 28 Şubat'ın bin yıl süreceğine inanmıyor, belki de inanmak istemiyorduk. Ne yazık ki bizim gençlik heyecanımız, hayallerimiz, umudumuz başımıza gelenleri önlemeye yetmemişti.

İmam Hatip öğrencilerine uygulanan başörtüsü yaşı bizim okula birçok İmam Hatip'e nazaran geç bir

dönemde geldi. Ancak uygulama başlamadan çok önce korkusu başlamış, psikolojik zemini hazırlanmıştı. Başta Bursa olmak üzere çeşitli illerden yasak haberleri geliyordu. Her sabah okula gelirken ne ile karşılaşacağımızı bilememenin paniği ve gerilimi içindeydik. Başörtülü geçirdiğimiz her günün sonunda şükrediyor, ertesi gün aynı korkuyu yeniden hissediyorduk. Bu dönemde içimde dayanışma ile bencilliğin oluşturduğu garip bir duygu karışımı taşıyordum ve böyle hislerin sadece bende olmadığından emindim... Başörtüsü yaşağının başladığı okullar için üzülmüyor, eylemlere katılıyorduk ama hala bizim okulumuza ulaşmamış olmasına içten içe seviniyorduk. Kesim sırasını bekleyen koyunlar gibiydik aslında... Kendimizden vazgeçmek, iki ateş arasında bir karar vermek zorunda kalmadığımız her gün bizim için mutluluk kaynağıydı. Ama kesimhanedeydik bir kere ve elbet bizim de sıramız gelecekti.

Nitekim öyle oldu ve bir sabah okula doğru yürürken bahçe kapısının önünde öğrenciden çok polisle karşılaştığım zaman “İşte bitti dedim, tatlı rüyandan uyanma vakti geldi.” Polis okula almadı ve malum kararı uygulayacağını açıkladı. Okulun karşısındaki caddeye geçtik, direnişimiz resmen başlamıştı. Başımız dikti, sağlam duruyorduk, hiçbir gücün başörtümüzü açtıracağına inanmıyorduk. İlerleyen günler aynı manzaralar görülmeye devam etti. Yeni rolümüze her geçen gün daha çok alışmaya başladık. Artık sadece okulun önünde beklemiyor marşlar söylüyor, ıslıklar çalıyor, pankartlar hazırlıyorduk. Zalime boyun eğmediğimizi, inancımızdan taviz vermediğimizi bilmek bizi mutlu kılıyordu. Daha önce hiç bu kadar değerli hissetmemiştik kendimizi, mutluyduk, asrın mücahideleriydik bizler. Ve her çocuk gibi farkına varmadan ve ancak geriye dönüp baktığımızda anlayabileceğimiz üzere bu zamanlarda büyümüştük.

Zaman ilerledikçe heyecanlar söner, umutlar azalır, sorgulamalar başlar. Sen direndikçe muktedir üzerinde daha çok baskı kurar. Çünkü o da en az senin kadar korkar, gücünün yetersiz kalmasından, hakimiyetinin sarsılmasından, yenilmekten korkar. Böylece karşılıklı meydan okumalar tahakküm ve direnişin dozunu arttırır. Bizim hikayemiz de bundan farklı gelişmedi. Önceleri karşılıklı bakıştığımız polis amcalar üzerimize doğru gelmeye başladılar. Öylesine acemice ve kuralsızdı ki bu korkutma ve kaçırma operasyonları, gün oluyor bizi okulun olduğu sokağa bile almıyor, gün oluyor okulun civarında toplanmamıza izin vermiyor, hatta başörtümüzü sokağın başında açmamızı istiyorlardı. İstanbul'un göbeğinde kanun, anayasa, temel haklar her şey anlamını yitirmişti. Çeşitli insan hakları derneklerinin temsilcileri ve kişisel avukatlar bizi savunmaya çalışıyorlardı ancak kimsenin kuru sözleri, hak-hukuk zırvalarını dinleyecek hali yoktu. Tehlike çok ciddiydi, bu kızların başları açılmalı ve güzel vatanımız irtica yuvası olmaktan kurtarılmalıydı. Aksi halde –Allah korusun- İran'a benzeyebilirdik, şanlı devrimlerimizi sarsıntıya uğratacak her türlü teşebbüs başından kesilmeliydi.

Okulun önünde derslere girme ile başörtüsünü açtırma arasında geçen mücadele iki tarafın sınırlarını de epey yıpratmış olmalı ki polis bizi dağıtmak için güç kullanmaktan çekinmeyeceğini söyledi. İlk başta bunu ciddiye almadık, ya tam olarak ne demek istediklerini anlamadık ya da bize şiddet uygulayabileceklerini düşünmedik. Birçok düşüncem gibi bu düşüncemin de değişmesi çok zaman almadı. Ve hayatımda ilk kez polis copunun tadına o gün baktım. Hatta ortaokulda bütün sınıfı sıra dayacağına çeken öğretmenimizi saymazsak hayatımda ilk kez o zaman şiddet gördüm. Başkalarını bilmem ama ben ilk defa o zaman işin ciddiyeti-

ni anladım. Karşımızdakiler kötüydü, bize tahammül edemiyor ve bizi düşman görüyordu. Birden bütün safliğimi yitirdim ve “safımı” seçtim. Bundan sonra bir kimliğin içinden bakacaktım dünyaya; bana benzeyenlerle benzemeyenleri ayıracak, beni sevenlerin yanında olup benden nefret edenlere cephe alacaktım. Ve asla ezdirmeyecektim kendimi, bana bir daha vurmalarına izin vermeyecektim. Bu farkındalığa ulaşmamda okulumuzun bulunduğu Acıbadem bölgesinin katkısını yadsıyamam doğrusu. Eylem zamanları polis bizi ekip arabalarına bindirmek için kovalarken ara sokaklara kaçıyorduk. Sokağın birinde apartmanın en üst katındaki kadının elinde telefon polise bizim yerimizi tarif ettiğini gözlerimle görmesem daha iyimser olabilirdim belki... Ya da okulumuzun hemen arkasındaki Hukukçular Sitesi'nin “manzaramız kapanıyor” gerekçesiyle ek binamızın çatısının yapılmasına izin vermemesi ve yağmurlu günlerde yepyeni binanın üst katındaki sınıfların tavanının akıtması ve rutubetlenmesine göz yummalarının canlı şahidi olmasam... Dahası 28 Şubat sonrası okulumuz öğrencisizlikten tek binaya inip de binamız bir düz liseye devredilir devredilmez çatısının kondurulmasına bu kadar içerlemezdim.

Zaman ilerledikçe direniş grubunun homojenliği sarsılmaya başladı. Kafalar iyice karışmış, bu işin nereye varacağını kestiremez olmuştuk. İlk olarak her zaman “başörtülü bacılarının” yanında olacaklarını söyleyen erkek arkadaşlarımız okullarını özlediklerini fark ettiler. Devamsızlık fişlerindeki günler arttıkça bizi küçük yaşta başımızı kapatmaya zorladıkları iddia edilen babalarımız okula devam etmemiz yolunda telkinlerde bulunmaya başladılar. Bir tarafta sarsılmaz inancımız, diğer tarafta zorba kanunlar bizi bir seçim yapmaya zorluyordu. İçimizden bazıları -ben de dahil olmak üzere- okulu bırakmak istemiyordum. Zaman

zaman kendimi bunun geçici bir zorunluluk olduğunu, başörtümü açmanın inancımın taviz vermek olmadığını düşünürken buluyor sonra kendime kızıyor sonra tekrar okula gitme isteğim baskın geliyordu. Düşünmekten beyin damarlarım çatlayacakmış gibi hissediyor, geceleri uyku uyuyamaz hale geliyordum. Nitekim bu gel-git haline, bu psikolojik gerginliğe daha fazla tahammül edemedim ve başörtümü çıkarıp okula girdim. Bugün bile cevabını bulamadığım bir soruydu bu, doğru bir şey yaptığımı düşünmesem bile ne kadar yanlış olduğunu da hiçbir zaman bilemedim. Sadece 16 yaşındaydım ve hayatıma bir anlam vermem gerekiyordu. Ben –kendim dahil hiç kimsenin emin olamayacağı bir niyetle- okumayı, beni ezenlerin düzenini alaşağı edecek yerlere gelebilmeyi ve insanlara faydalı olabilecek işler yapmayı tercih ettim. Hayatımdaki ikinci büyük kırılmayı bu kararı verdikten sonra yaşadım. Kararım beni bir kez daha ötekileştirmiş; dostum, arkadaşım saydığım insanlar beni kınamış ve ayıplamışlardı. Okula başörtüsüz girdiğim ilk gün sınıfta ağlarken yan sıradaki erkek arkadaşımın bana duyuracak şekilde “hem başını açıyor, hem de ağlıyor” demesiyle dehşete düşmüştüm. Her halükârda kaybediyordum, kimseye kendimi kabul ettiremiyordum. Bazı erkek öğretmenlerimiz biz derslere girdikten sonra yüzümüze bakmadılar, tek kelime konuşmadılar. Belki iyi niyetlerinin bir göstergesiydi bu, belki de bize olan kızgınlıklarının bir sonucu... Ama saflar bir kere daha belirlenmişti işte artık üç kişilik bir oyundu bu: sonuna kadar direnen salih kızlar, korkaklık ve basiretsizlik örneği başını açan kızlar ve her ikisinden de nefret eden aydın insanlar...

Lisenin son iki senesi bu kararın altında ezilmek ve bu karar doğrultusunda çalışmakla geçti. Artık eskisi gibi eğlenmiyor, okul müdürümüzün tabiriyle

bahçeyi tavaf edemiyor ve teneffüslerde en sevdiğimiz şey olan voleybolu oynayamıyorduk. Okul bir matem yeri gibiydi. Gülmekten utanıyor, en ufak hareketin bir gevşeklik alameti olmasından endişe ediyorduk. Belki de bunun hayırlı bir neticesi olarak ÖSS sınavına girdiğim ilk sene hayli yüksek bir puan elde ettim. Ancak liseye başladığım zamanın üzerinden dört sene geçmesine rağmen katsayı meselesi halledilememiş, aksine aradaki uçurum gittikçe derinleşmişti. Seçim şansımız yoktu, ya İlahiyat Fakültesine gidecektik, ya da Anadolu'nun bir yerinde iki yıllık yüksekokullarda okuyacaktık. İmam Hatip'e başladığım sene okulumuzun ÖSS sınavında dereceye girenleri ilan ettiği büyük afiş gözümün önüne geldi. Sonra çocuğunu bu okula kaydettirmek için ağlayan, yalvaran, astronomik rakamlar teklif eden velileri düşündüm. Okuldan mezun olduğum sene bir avuç öğrenci, dershanelerin yüzüne bakmadığı zavallı İmam Hatiplilerdik. O yıllarda bu memleketin kaç doktor, kaç mühendis, kaç siyaset bilimci, kaç hukukçuyu doğmadan kaybettiğini hesap etmek zor ama hepimizin hayallerinin çalındığı bir gerçektir.

İmam Hatip Lisesi'nde okuyan öğrencilere kaldıramayacakları kadar ağır yükler verildiğini düşünmüştür hep. Onlar kimilerine göre ahlaksızlığın hükmü sürdüğü bu devirde iffet abideleridir, kimilerine göre ise çağdaş Türkiye'nin karanlık yüzleri... Bana tercih etme hakkı verilseydi ikisiyle de adlandırılmak istemezdim. Ne kimsenin arka bahçesinin gülü olmak, ne de kandırılmış, beyni yıkanmış zavallılar olarak görülme istedim. İnsanlardan bir insan olmak yeterdi benim için... Bu memlekette yaşayan herhangi birisinden ne daha iyi ne daha kötüydüm. Ne alkışlanmak ne de yuhalanmak istedim, daha doğrusu yargılanacaksam ve yahut takdir edileceksem bunun kimliğimden değil

kişiliğimden ötürü olmasını isterdim. Kimlikler bizim hayattaki yerimizi belirler, bu yüzden vazgeçilmez bir öneme sahiptirler ancak insanı içinden sıyrıp sadece kimlikler üzerinden konuşulmaya başlandığında kim-senin birbirine değemeyecek kadar uzaklaştığını fark ederiz. Farklılığımız zenginliğimize değil düşmanlığı-mıza kaynaklık etmeye başlar. Kanaatimce bugünün Türkiye'sinde yaşadığımız çatışmaların temelinde en çok bu yatıyor.

Üniversite tercihim i istemeyerek de olsa İlahiyat Fakültesi'nden yana kullandım. Başlarda bu zorunlu istikameti benimsemek zor gelse bile kendimce çıkış yolunu bulmuştum. Katsayı dengesizliği yaşanmasa tercih edeceğim bölüm olan Sosyolojiye olan ilgimi fakülte derslerimizden Din Sosyolojisiyle gidermeye çalıştım. Bu heves zamanla akademik düşünceye olan hayranlıkla birleşti ve henüz ikinci sınıfta yüksek lisans yaparak eğitimime devam etme kararını verdim. Bugün Sosyolojide doktora yapıyorum ve çok net bir biçimde görüyorum ki genelde akademyaya özelde ise sosyal bilimlere sıkı sıkıya bağlılığımın altında yine sosyolojik nedenler var. Lise yıllarımda bilincine vardırıldığım iktidar ve bu gücün arkasında yatan zihniyeti tanımak ihtiyacı ve belki de alt etme hedefiydi bu okuma hırısı... Benim dönemimde okuyan ve aynı süreçleri yaşamış olan birçok arkadaşım gibi bende fıkıh, hadis, kelim da değil sosyolojide ilerlemeye karar vermişim. Çünkü derdimiz modern dünya ve onun kehanetleriydi. Bizi benimsemeyen ve kendi çağına uygun görmeyen modernitenin bilgisi ise sosyolojide... Düşmanımızı tanımak için bilginin gücünden faydalanmak istiyorduk. O zaman için çok anlamlı olan bu kutsal vazifenin iyi niyetli ama yanlış bir değerlendirme olduğunu ise şimdi fark edebiliyorum. Sevsek de sevmesek de biz bile bu çağın çocuklarıyız. Bu çağın dışına çıkamayacağımız gibi bu

düzeni de -tıpkı modernliğin geleneğe yapmak istediği gibi- tamamen ortadan kaldıramayız. Sosyolojik bilginin bize vereceği en faydalı şey insanlık hallerinin birden çok ve birbirinden farklı olduğunu görebilmek ve bu çeşitliliğe rağmen bütün insanların ortak ihtiyaç, amaç ve değerlerine vurgu yapabilmektir.

İlahiyat Fakültesi yıllarım ve sonraları başörtüm hep benimleydi. Ta ki öğretmenlik mesleğine başlayınca dek... Esasında bu yazıyı yazma ihtiyacı hissettiren iki olayda öğretmenliğim sırasında yaşandı. Çok kısa birer enstantaneydiler ama etkileri büyük oldu. Öğretmenliğe başladığımın ilk zamanları bir arkadaşla sohbet ediyordum. Bana gayet doğal bir şekilde “Okulda başörtülü görev yapabiliyor musun?” diye sordu. Ben de şaşırarak “Hayır tabi ki” dedim. Sanki “Hayır tabi ki, böyle bir şey mümkün olabilir mi?” der gibiydim. Ağzımdan gayri ihtiyari çıkan bir söz aslında bana bugün geldiğim noktayı gösterdi. Yasağı içselleştirmiştim. Bunu şuan düşündüğüm de bile kabul etmek zor geliyor ancak doğrusu bu... Benim içimde yasak sorgulanmaz hale gelmişti. Liseli genç kız bu düzeni değiştirmek için başını açmış ve okumuştur ama sistem ona kendini çoktan kabul ettirmişti.

Diğer olay da okulda yaşandı. Sabah mahmurluğu ve derse yetişme telaşesiyle ile okula geldiğimde başörtümü çıkarmayı unutarak öğrencilerimin yanına gittim. Hepsi yüzünde beni tanımıyorlarmış gibi şaşkın bir ifadeyle bana bakıyorlardı. Ne olduğunu anlamam birkaç saniye sürdü. Başörtülü olduğumu fark ettiğim an koşarak sınıftan çıktım ve “doğru kılık kıyafetimle” tekrar girdim. Artık makbul öğretmen olmuştum, derse gönül rahatlığı ile başlayabilirdim. Tıpkı benim gibi öğrencilerde başörtülü bir öğretmeni benimseyememişlerdi. Hatta okul hayatları boyunca başörtülü görev yapan bir tane bile öğretmen görmedikleri için onların

zihinlerinde böyle bir ihtimal dahi bulunmaması ihtimali oldukça yüksektir.

Bugün gelinen noktada başörtüsü yasağının normalleştiğini ve farkına bile varılmadan benimsendiğini çekinmeden itiraf etmeliyiz kendimize... Son dönemde olumlu gelişmeler yaşandığını inkar etmek haksızlık olur ancak başörtülü olma hakkının sadece öğrenciler üzerinden konuşulması meselenin bitmediğini, arada geçen heba edilmiş onca yıla rağmen daha yeni başlayabildiğini gösteriyor bana... Yazımı nihayete erdiren sözleri de yıllarca “uygun şartlar oluştuğunda başörtüsü yasağını tamamen ortadan kaldıracaklarını söyleyen”lere adıyorum: Kanunlar belki bir gecede değiştirilebilir fakat toplumsal tahayyülün değişmesi uzun yıllar sürer. Bu yüzden geçen zaman bizi çözüme değil çözümsüzlüğe yaklaştırır. Hak talebinde bulunmak marjinalleşmeden, toplumsal hafızadan başörtüsü uçup gitmeden kısacası daha fazla geç kalmadan harekete geçin. Dem bu demdir...

DÜNKÜ DÜNYA

Hüseyin IŞIK / İstanbul 1

21. 11. 1981. Pazar günü. Öğrenciler okula gidiyor, askerler bando eşliğinde yürüyordu. Şehrin kurtuluşunun yıldönümü kutlanıyordu. Mühtemelen, geçen yıllarda yapılan konuşmaların bir tekrarı yapılacak; halk, valiyi ve kışla komutanını yakından görmüş olacaktı.

Karşı tepede, bir bağ evine giden patikada insanlar yürüyordu. Dediklerine göre, orada kan davası nedeniyle meydana gelen kavgada bir adam hayatını kaybetmişti. Yürüyenler taziyeciydi...

Kız arkadaşımın kalkmasını istedim. Bu saatte bu kentte herkes kalkmış oluyor. Sabah, saat 10. Radyoda istek saati vardı. Yıldız kalktı. 'Kalktım da ne yapacağım' dercesine bana baktı. Bir çorba yapmasını söyledim. Asık surat ile mutfağa gitti. Mutfağımız bahçedeydi. Az sonra, iki kadının bir birine 'iyi sabahlar' dediklerini duydum. Komşu kadın, çocukları da yanında; çocukları, Yıldız'a, kur'an kursuna başladıklarını anlatıyorlardı. Radyoda çocuk gözler söylüyordu.

Yıldız elinde çorba dolu sini ile içeri girdi. Bu, birlikte yiyeceğimiz son yemek olduğunu ikimiz de bilemedik. Askeri darbe sonrasında, özellikle solculara yönelik tutuklamalar hız kesmeden sürüyordu. Komşulara aile olduğumuzu söylemiştik; ancak, sol bir örgüt bünyesinde, “dünya halklarının kardeşliği için” çalışıyorduk. En azından niyetimiz buydu.

Kimseye zerre kadar dahi bir haksızlığın olmadığı, herkesin hem çalışıp hem kültürel olarak kendini geliştirdiği bir dünyada asayışı sağlayan güçlerin, polis ve askerın, ülkeler arasındaki sınırın gereksiz hale gelmesi ne güzel olacaktı!

Sınırların kalktığı, tüm dünyanın tek ülke haline geldiği ancak İlk gençlik çağında hayal edilebilir; o yaşta insanda adalet duygusu güçlüdür. Gerçek ile ideal arasındaki farkı göremiyor.

Evden çıkmadan önce, Yıldız’a, “akşama kadar dönmezsem sen evi terk et” dedim. Örgüt evinde kalan herkes dışarı çıkınca geride kalanları böyle uyarırdı. Olası bir yakalanma durumunda evdekiler tedbirini almış olacaktı.

Mahalle bakkalını selamladım, selamıma karşılık verdi. Bir okul arkadaşından gelen bir mektubu bana uzattı. Mektup hem bana hem bakkale hitaben yazılmıştı. Benim için selam yazmıştı ve yakında dönebileceğini belirtmişti. Geçen yaz meslek lisesinden mezun olmuştuk. Sözkonusu arkadaş, büyük bir kente gitmiş, aylarca çalışmıştı. Bakkale “mektup yazarsan selamlarımı ilet” diye tembihledim ve geçtim. İki yol ayrımına geldim:

Aşağıda: Bir adam bizim için bir yük odun getirmiş, havaların soğuduğu bu günlerde tam zamanında yetişmişti.

Yukarıda: Bir dükkanda bir kaç arkadaşla buluşacaktım. Şimdi gelmiş, beni bekliyor olmalıydılar... Tercihimi yukardan yaptım. Bir kahvehanenin önünden geçerken içerden birileri çağırdı. Okul arkadaşlarımdı. Satranç oynuyorlardı. Bir müddet oturdum, oyunlarını izledim. Kalktım yukarıya doğru yoluma devam ettim.

Dükkanın kapısı önünde kırmızı saçlı, topal adam oturuyordu. Daha önce onunla görüşmüştüm. Bir grupta gelecektik. Burada buluşacaktık. Biraz gecikmeyle gelmişlerdi işte! Yaklaştığımda içerde çok sayıda kişi olduğunu gördüm. Hepsisi de şalvarlı, sakallı. İçeri girmedim. ‘Beni gördüler, ardım sıra gelirler, müsait bir yerde durur konuşuruz, diye düşündüm.’ Yürümeye devam ettim. Dükkan kapısını bir kaç adım geçmiştimki, arkadan “Dur!” ihtarı çekildi. Döndüm, iki kişi aynı anda silahlarını bana doğrulttu. Karşıdan iki kişi de koşarak kollarımdan tuttu. Dükkanın içinde üst arama yapıldı. Polis şalvar giyerek güya kendini yöre insanına benzetmişti. Halbuki bizim arkadaşlar da dikkat çekmemek adına takım elbise giyer, kravat bağlardı. Eğer o anda bir gazeteci fotoğraf çekseydi, yöre halkından olduğu belli olan şalvarlı birçok kişinin, me-mur görünümü birisini sürüklediklerini görüntülerdi. Hatta yabancı ajanslar bunu “Kürt Bölgesinde İsyân” başlığıyla verebilirdi.

Benimle buluşacak olan arkadaşlar yakalanmış, içlerinden bazıları konuşmuş, benimle nerede buluşacağı da açıklanmış; bir grup polis yanlarına birisini alarak buluşma yerine gelmişler. Önce dükkan sahibini gözaltına almışlar. İki gün boyunca, dükkancıyı gece karakolda yatırmışlar, gündüz ona dükkanı açtırmışlar. Orda beni beklemişler...

Gözlerim bağlandı. Bir arabaya bindirildim... Hiç şaşırmadım. Hepsini ezbere biliyordum. Mayıs.1979’da, sıkıyönetim ilan edildiği günlerde, bir kitap (kapitalist

toplum) evimde bulunduğu için 27 gün sorguda kaldım, envai çeşit işkence gördüm. Şimdi o işkenceler ağırlaştırılmış olarak tekrarlanacaktı. İlk bir polis karakoluna götürüldüm. Üzerimdeki giysiler çıkarıldı, sopayla dövüldüm. Üzerime soğuk su döküldü. Dükkancı da ordaydı. Kırmızı saçlı topal adam da. Topal adamı evinde barındırmış olan bir başka adam da. Üçü de, benim için, sol görüşlü bir örgüt üyesi beyanında bulunmuşlardı. Polis karakolunda ifadelerimiz imza edildikten sonra seyyar jandarma tuğayına götürüldük. Orada yüzlerce kişi vardı. Gözleri bağlı, duvar dibinde sıraya dizilmişti. Sırayla herkesi sorguya götürüyorlardı. Sorgu odası yakın olmalı ki, götürülenlerin bağırmaları yanibaşımızda yükseliyordu.

Kavgalı dünya: Aile içi kavgalara küçük yaşta tanık olduk, tüm dünyanın kavga içinde olduğu hissi bizde uyanmıştı. Kendimi ve mahalledeki çocukluk arkadaşlarımı kast ediyorum. Büyüyüp dünyayı anlayacak yaşa geldiğimizde hissimizin boş olmadığını hayretle gördük: SSCB liderliğindeki Varşova paktı ile ABD liderliğindeki NATO, dünya hakimiyeti için kıyasıya rekabet ediyordu. Dünyanın her ülkesinde kendini hissettiren bu rekabetin şiddeti o ülkenin gelişmişlik düzeyine ters orantılı oluyordu. İkinci dünya savaşından sonra başlayan ve 1989'da Berlin duvarının yıkılması ile son bulan bu sürece 'soğuk savaş' yılları derler. Bu savaş, sanırım, SSCB'nin Afganistan'a girmesiyle zirve yaptı. Sol görüş, temelde her tür işgale karşıdır. Ancak "SSCB, Afganistan'ı Emperyalizm'e kaptırmamak için işgal etti" diye düşünüyor ve normal karşılıyorduk. Afganistan'da SSCB'ye karşı gerilla savaşı veren Afgan mücahitlere ABD ve İngiltere destek verirken; soğuk savaş bittikten sonra yine ABD ve İngiltere onlarla amansız bir savaşa girişecekti.

NATO, diktatör müttefikleriyle uzun bir barış yaşamadı. Eski dostlar tez düşman oldu! İsmi ülkesiyle bütünleşmiş, sanki o ülkenin sahibi imiş gibi bilinen diktatörleri bir bir tasfiye etti: Saddam Hüseyin, Muammer Kaddafi, Hüsnü Mübarek... vb.

Seyyar jandarma tugayında 45 günü tamamlayan herkesi otobüslere bindirip Diyarbakır'a götürdüler. Diyarbakır'daki gözaltı koşullarında da 45 gün bekletildik. Bize asker yürüyüşü yaptırıp marş ezberletiyorlardı. Her sabah iştimaya gelen assubaya, mahkeme tarafından serbest bırakılmasına karar verildiği ve üzerinden uzun bir süre geçtiği halde halen burada tutulanlar şikayetlerini iletirlerdi. Assubay isim listesini alır giderdi..

Biz tutuklananlar bir gün sonra, meşhur 5 nolu askeri cezaevine götürüldük: 16.02.1982.

Tek tek kimlik kontrolü yapılarak içeri alındık. Zemini ıslak bir koridorda toplandık. Sıra dayağından geçirdiler. Orta yaşı geçkin bir adam elini kaldırıp konuşmak istediğini söyledi. Söz hakkı verdiler. Adam dedi ki, "ben ve oğlum-eliyle yanındaki genci gösterdi-adam öldürmekten yargılanıyoruz, siyasetle bir ilgimiz yoktur." Siyasetle ilgilenmek insanların algısında büyük suçtu. Adam öldürmek bunun yanında çok hafif kalırdı demekki. Bu tutukevine sadece siyasetle ilgisi olanlar getirilirdi. Siyasetten kasıt, sol içerikli kitap okumak, bir sol örgüte çalışmak... vb.

Bizi dövdüler. Süründürdüler. Üzerimizdeki giysiler ıslandı, koridorun zemini kurudu. Cezaevi iç güvenlik amiri Yüzbaşı E. O. Yıldırım bir konuşma yaptı. Burada herkese eşit muamele edildiğini belirterek herkesin de mevcut kurallara uymak zorunda olduğunu söyledi.

Tek kişilik hücrelere 14-15 kişi doldurdular. Oturmaya yer yoktu. Koşullardan tek ağızdan okunan marş

sesleri ve aynı anda yere değen yüzlerce ayak sesi duyuluyordu. Hücre bölümünde (36. koğuş) bir hafta veya on gün geçtikten sonra bizi koğuşlara dağıttılar. Yaklaşık on kişi biz çocuk koğuşuna gittik.

Toplam 9 yıl 15 gün tutuklu kaldım. 7 yıl Diyarbakır'da, 1 yıl Eskişehir'de, 1 yıl Nazilli'de kaldım. Hüküm giymedim. Yani ceza almadım: İlk mahkeme 4 yıl sürdü ve örgüt üyeliğinden 24 yıl cezaya hükmetti. Dosya (otomatik olarak) temyize gitti. Temyiz mahkemesi (yargıtay) 5 yıl sonra dosyaya baktı ve ilk mahkemenin verdiği kararı yerinde bulmadı. Dava yeniden başladı. İçerde geçirdiğim süre göz önüne alınarak tahliye edildim. Bundan sonra giyabımda devam eden dava 1998'de karara bağlanmış. Mahkeme kararının fotokopisini ilişige koydum. Görüldüğü gibi "zaman aşımına uğradığından dolayı davanın ortadan kaldırılmasına" karar verilmiş.

İçerde zamanımı okumakla geçirdim. Pişmanlık yasasından yararlanmak gibi durumlara tenezül etmedim. Tutukluların çoğunun katıldığı grev ve direnişlere ben de azgari düzeyde katıldım. Saygılar.

“MİLLETİN EFENDİSİ” CUMHURİYETİ NASIL ÖĞRENDİ? (DEDEMİN YAŞADIKLARINA DAİR...)

Zafer ÖZER / Konya

Anılar, hayatın kendisidir; kurmaca ve kurgulama değildir. Bir masal, bir hikâye kendi kategorisinde edebi bir nitelik taşır; yaşanmışlığın daha çok kurgulanması üzerine kurulur. Anılar ise sıcacık yaşanmışlığın söze gelmesidir. Gerçeğin söze, yazıya dökülmesidir. İnsanın hayatı anlama ve anlamlandırma sürecinde bire bir yaşanmışlıkların etkisinin daha çok olduğu düşünülürken eğitimi bakış açısı ve uygulamalarının, anıları etkili bir yöntem olarak kullanması gerektiğini de hatırlamak gerekir. Ödenmiş bedellerin unutulmaması bu yüzden önemlidir. İnsan geleceğin dünyasını kurgularken, insan olarak kendi kişilik ve kültürel kimliğini oluştururken yaşanmışlıkları her daim gündemde tutması gerekir. Bunu bir açıdan zorunluluk olarak görmemizde fayda vardır. Akif’in zihinlere kazınan: “... Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar, hiç ibret alınsaydı tekerrür mü ederdi?” dizesinde ibrete özellikle vurgu yapması, anıların sürekli gündemimizde olmasının gerekliliğine yapılan bir vurgudur.

Anlatacağım anı, doğduğum ve hayatımın çocukluk dönemlerini geçirdiğim memleketimin, Milli Şef dönemine ait bir yaşanmış bir gerçeklik üzerine olacak. Öteden beri mağdur olan Anadolu'nun en ücra köşelerinden bir beldede yaşayan vatandaşlara ve bu belde sakinlerinden dedeme yaşatılan acıları paylaşmak istedim.

Zaman 1940'lı yıllar. Cumhuriyetimizin yirmili yaşları... Egemenliğin kayda ve şarta bağlanmadan halkın olduğunun okullarımızda derinlemesine söylendiği yıllar. Yöremizde insanların devlet kavramını sadece jandarmadan, vergi memurundan ibaret sandığı yıllar. Lakin bunun yanında insanımızın devletine kutsi bir varlık yüklediği ve bu kutsiyeti her zaman devletin zatında kaim bir özellik olarak bildiği düşüncesini de ayrıca hatırlatmak gerekir. Ne de olsa "İnsanı yaşat ki, devlet yaşasın." gibi kutsi bir geleneği, inanç olarak benimsemiş bir toplum. Devletin her zaman onun için iyi şeyler düşüneceğini bilir. Velew ki, devleti bazen zorbalık yapıyorsa bu devletin haklılığındandır! Devleti, lütfuyla da kahıryla da her zaman halkı için doğru ve iyi şeyleri yapar! Devleti bazen halkının canını acıtıyorsa, bu halkının iyiliği içindir. Halkın zaten her şeyi bilecek ne mecali var ne de fırsatı. Bundan dolayı halkımız devletini her zaman sevmiş ve ona güvenmiştir.

Yaşanılanları tarih olarak belirlemek epey zor olacak. Orta Toroslar'ın kuş konmaz, kervan geçmez ortalama üç bin nüfuslu bir yerleşim yerinde, okuma-yazma becerisinin sadece üç beş kişide olması nedeniyle de yazma geleneği zaten oluşmamıştır. Tarih belirleme ise, mevsimlerin ve coğrafyanın pozisyonuna göre yapılmaktadır. Bölgede yaşayanların nüfus bilgileri, tarihe uyum açısından hiç isabet ettirilememiştir. Yaşananların tarihini şimdilerde belirlemek için, olayları yaşayanların kendilerini tanıttığı oranda, örneğin; 'ben

daha 8-9 yaşlarındaydım' gibi tespitlerle yapılmıştır. Bahsedeceğim olayı 1933 doğumlu annemden derlemeye çalıştım. Bunun yanında yaşananları, dayılarım ve bu yaşananlara bire bir tanık olanların torunlarından dinledim. Annem kendinin daha on yaşlarında olduğunu söylemişti. Rahmetli dedem, 40'lı yıllar ile 50'li yıllar dönemlerinde (demokrasiye geçiş süreci) köyün yönetiminde etkili olanlardan biriymiş. Köyümüzün özellikle bu dönemlerde sorunların çözümünde etkin rol alan üç-beş akil adamından biri olarak bilinir. Ben çocukken dedem her daim muhabbetlerinde çoğu kez bizim anlayamadığımız mevzulardan bahseder ve kendinin dinlenmesinden, kendisiyle müzakere yapılmasından hoşlanırdı. Her daim ciddi, vakarlı bir duruşu ve üslubu vardı. Onu 1986 yılında kaybettik. Annem bazen babasının ve kendisinin çocukluk dönemlerindeki anılarından bahsederdi. Bahsedilen konular içerisinde ara sıra dedemin Konya'da hapse atıldığı, hakkında idam hükmünün verildiğinden bahsettiği olurdu. Çocukken bu olayı pek kavrayamazdık idam, hapis nedir diye... İlerleyen dönemlerde dedemin hapse atılma olayını tekrar öğrenmek istedim. Acaba dedem ne gibi bir suç işlemiştir ki idamdan yargılanmıştır?

“Bir insan nasıl hapse atılır? Bildiğim, gördüğüm, tanıdığım kadarıyla dedem çok iyi bir insandı. Bize doğru olmaktan, dürüst olmaktan bahseder ve bizim de hayatımızı bu yönde geliştirmemizi isterdi. Her zaman okuyup, iyi bir insan olmamız için dua ederdi. Karıncayı dahi incitmek istemeyen bir özelliğe sahipti. Böyle bir insanın hapiste ne işi olabilirdi?” diye düşündüm ve anneme olayı anlatmasımı istedim. Annem hiç okula gitmemiş bir kadındı. Babamın köy enstitüsü mezunu öğretmen olması nedeniyle annem kendi çabasıyla okumayı öğrenmiş bir Anadolu kadınıdır. Anneme özellikle yaşananların tam tarihini sorduğumda; kendisinin

8-10 yaşlarında olduğunu ifade ederdi. Yaşanılan vakadan önce doğup büyüdüğümüz memleketten biraz bahsetmek gerekir.

Memleketim, Anadolu coğrafyasının en engebeli ve üretim alanları olarak en kısıtlı bölgelerin başında gelen, 1600 rakımlı bir yerleşim yeridir. Yerleşim yeri olarak neden buranın tercih edildiği konusunda tarihsel bir bilgiye rastlamak zor görünmekle birlikte; buranın korunaklı bir yer, insan için sağlıklı yaşam alanlarının(sağlıklı hava ve su, doğal imkânlar) bulunduğu bir yer olarak tercih edilebileceği tahminlerini yürütmemiz, sanırım isabetli olur. Köyümde üretim alanlarına müsait olmayan arazi yapısı yöre halkının yaşamını idame ettirmek için belirli dönemlerde dışa yönelmesine neden olmuştur. İnsanımız üretim fırsatları olmadığından, para kazanmak yani yaşamını devam ettirebilmek için ticaretin ve üretimin yapıldığı illere belirli mevsimlerde genellikle işçi olarak çalışmaya gitmişlerdir. Ben çocukken duyardım: “Falan kişi Aydın’ a gitti veya Aydın’dan geldi” diye... Aydın ilinin Cumhuriyet’le birlikte üretimde tarım atılımlarının yapıldığı yer olması ve burada ihtiyaç duyulan işgücünü karşılamak için, diğer bölgelerdeki insanlar çalışmak için buralara yönelmişlerdir. Atalarımız bu bölgeye işçi olarak köyünden kalkıp mevsimlik olarak çalışmaya gitmişlerdir. Aslında genel anlamda “Aydın” kelimesi, İzmir ilini de kapsayan batı illerinin genel adı olarak insanımızın zihninde yer eden bir fenomendir. O şartlarda Aydın’a nasıl gidildiğini halen hayatta olan büyüklerimize sormak gerek. Çoğu yürüyerek ve günlerce devam eden mecburi yolculuk!.. 60’lı yıllara kadar o zaman bağlı bulunulan Konya iline gidebilmek için 40 km. uzağındaki en yakın ilçe olan Taşkent’e yürüyerek, oradan da kamyon üstlerine yapılan ve saatlerce süren sağlıksız yolculuk hep anlatılırdı büyüklerimiz tarafından.

Büyüklerimizden 40'lı yılların yöneticilerinin hal-kımıza yönelik uygulamalarını dinleyerek büyüdük. Yöremizin iklim ve coğrafi koşullarının hoyratlığı, yöneticilerin ülke ile ilgili öncelik ve hassasiyetlerinin insanı şekillendirme üzerine kurulu politikalara bağlı olması nedeniyle, kırsal alanların temelli bir garibanlığına gündeme getirmiştir. Cumhuriyet yöneticilerinin aydınlanmacı uygulamaları, halkı garibanlıktan kurtarma ve onların yaşam standartlarına artı değer katma üzerine olması gerekirken; zorunlu bir aydınlanma projesi olarak halkı yok sayarak, halka zoraki bir takım değerleri kabul ettirerek, en nihayetinde yönetim erkini sadece kendi elinde bulundurarak kendini gösterir. Daha yalın bir anlatımla, o dönemin insanları üzerinde toprağı olmayan arazilerine toprak taşıyarak ve sadece orak, kazma kullanarak ürettikleri tahılları sadece kendi ihtiyacını karşılayacak düzeyde tedarik edebiliyor olmaları, halkın nasıl bir yaşam standardı olduğunu çok net ortaya koyar. Bunun yanında hayvancılık olarak yapılan faaliyetlerin standardını tanımlarken; en zengin olanların en fazla iki ineğı, beş keçisinin olduğudur. Bu şartlar içerisinde devletin görevli memurları ilçe merkezinden(Ermenek) sık sık gelmektedirler. Vergi memurlarını(tahsildar) halkın halini hatırlamak için geldiğini zannetmek ne güzel bir temenni. Tahsildarlar köye gelirler ve iki keçi ile yaşamını devam ettiren gariban köylünün elindeki keçinin birini alırlar ve eğer elinde keçi olmadığı halde kayıtlarında keçinin var olduğu bilgisi varsa, olmayan malının vergisine mahkûm edilen köylüyü anlamak zor olmayacaktır.

Büyüklerimiz bu dönemleri kıtlık yılları olarak adlandırmışlardır. Kıtlık dönemlerinin Türk mutfağına kazandırdığı önemli değerler de mevcuttur yöremizin. Kırklı yıllarda memleketin açlık tehlikesi ile karşı kar-

şıya kaldığı da bilinen bir gerçek. O dönemde ne üretim olmuş ne de herhangi bir sermaye. Halkımız ekmek yapacak buğday/un da bulamayınca çözümü, tabiat-ta doğal olarak yetişen ve yöremizde boz armut diye bilinen yabani meyve ağacında bulmuştur. Boz armudun meyveleri öncelikle hasat edilir, sonra bu meyveler yarılarak güneşte kurutulurmuş. Ambarlarda bulunan buğday kırıntılarıyla(zehre) kuruyan armutlar karıştırılır ve su değirmenlerinde öğütülerek un elde edilirmiş. Bu un daha sonra ekmek yapılp yenilmeye hazır hale getirilirmiş. Bu ekmeğe de isim bulmak tabii ki köylümüzün hakkı. Bu ekmeğe köylümüz “dövmeli ekmek” adını koymuştur. Çocukken bu ekmeği gördüğümü hatırlıyorum. Kırmızı ve tatlımsı bir ekmeği dövmeli ekmek. Ne talihsizlik ki bu ekmeğin yapılışını hiçbir yemek programı tanıtmadı.

Tekrar hikâyemize devam edelim. 1940 ile 1943 yılları arası. Köyümüzün yaşam şeklini anlatmaya çalışmıştım.(Köyüm dediğim Sarıveliler, şu an Karaman’a bağlı ilçe statüsünde bir yerleşim birimi) Köylümüzün yerleşim yerinin dışında yayla dediğimiz araziler mevcuttur. Yaylalara yazları, hem yayla amaçlı hem de arazilerinde tarım yapmak için gidilirdi. Yaylalarımıza gidiş geliş yürüyerek ve aynı zamanda değişik vasıtalarla yapılmakta idi. Vasıttadan kastımızın traktör ve otomobil olmadığı söylemeye gerek yoktur sanırım. Vasıta dediğimiz “merkep(eşek)”tir. Biraz daha pahalı ve daha fonksiyonel olan vasıta ise katırdır. Katır sahibi olmak genellikle zengin olmanın göstergesi olarak kabul edilirmiş. Yine hatırlatmak gerekir, bu vasıtalar genellikle yük taşımak amaçlı kullanıldığı için, bir yere varma işi her zaman yürüme hızında gerçekleşmiştir. Köylümüz yaylasındaki arazisine gitmek için yürüyerek asgari iki saat gibi bir zamana ihtiyaç vardır. Mesafeler 7 ile 12 km arasında değişebilir. Mayıs ayından

itibaren yaylamak amaçlı yaylalara gidilir. Bir yaz boyunca yaylada kışlık geçimini sağlayıcı (ki sadece beslenme ihtiyacı) ihtiyaçlarını; yağsız peynir (deri keşi), kısmen sadeyağ(tereyağı) ve küçücük araziden kaldırdığı buğday, arpa, nohut gibi tahıl ürünleri... Sonbahar döneminde artık yaylalarla alaka kalmaz; çünkü kış yakındır. Ahırlarda bakılan bir iki inek, eşek ve birkaç keçi(davar) için kışlık yem (saman) de hazırlanır. Lakin bu samanlar bahara doğru tükenir ve hayvanların beslenmelerinde sıkıntılı dönem başlar. Karların erimesi döneminde, nisan-mayıs aylarında, dağlardaki ardıç ağaçlarının solmayan yapraklarını davarlarına yem olarak vermek için köylüler yaylalara, ormanlara giderlermiş. Yöresel ifade ile ardıç yaprağına “pür” denir. Bu dönemde hayvanlara yem olarak ormanlara gitme işi “püre gitme” olarak ifade edildi. Püre gitmek için sabah namazından önce yola çıkılması gerekir. Çünkü yürünecek kilometrelerce yol köylüyü beklemektedir.

Yine bu dönemde, yani 40’lı yılların ilk yarısında köylülerden bir gurup kadın püre gitmek için sabah namazı yola çıkar. Daha gün ağarmamıştır. Kısmi ay ışığının aydınlatmasıyla köylü kadınlar dağa(yaylaya) doğru evlerindeki davarların karnını doyurmak için püre doğru yola koyulurlar. O sıralarda köyde eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürümesi için hazırlanan bir köy binası, okul olarak tahsis edilmiş ve bu binanın bahçe kısmına da Atatürk’ün alçıdan yapılan büstü konulmuş. Büstün dış kısmı, anlatılanlardan anladığım kadarıyla parlak bir boya ile boyanmış. Anadolu’nun her yerinde olduğu gibi bizim köyde de cin, peri ve hayalet(hortlak) hikâyeleri her zaman anlatılagelmiştir. Çocukluğumuzun da algı dünyası bu anlatılarla şekillendiği için gecelerden, yalnızlıktan ve gece gelebilecek sanal musibetlerden hep korkardık. Bu yüzden geceleri bize hep ürpertici, korkutucu gelmiştir. Büyük de olsa gece ka-

ranlığı hepimize sıkıntı verir. İşte sabahın erken vaktinde püre giden kadınlar okulun önünden geçerken ay ışığının da etkisiyle okulun önünde parlayan bir cismin (büstün) kendilerine doğru baktığını görürler. O an için parlayan cisimden doğal olarak korkarlar. Oluşan bu korkuyla birlikte, kadınlardan birisi eline bir taş alarak büste doğru fırlatır. Büstün kenarında bir miktar kopma olur. Öyle tamamen dağılma kırılma durumları söz konusu değildir.

Ertesi gün sabah olduğunda büstün bir bölümünün kırıldığı olayı hemen fark ediliyor ve köyün yetkili kişileri (muhtar) gerekli yerlere haber veriyor. Başlangıçta köylüler olayın ne anlama geldiğini tam fark edemiyorlar. Derken jandarma birlikleri köyü sarıyorlar ve büstün nasıl kırıldığı ile ilgili araştırma, sorgulama işine başlıyorlar. Olayın oluş biçimi aslında net olarak belli değildir. Aslında yukarıda yaşanıldığı rivayet edilen ayrıntı “bu şekilde olmuştur” tahmini üzerine olan bir hipotez üzerine kurulmuştur. Olayın nasıl ve neden olduğunu net bir biçimde tespit edilememiştir. Sabahın erken vakti ya da gece olduğu sanılan bu olayla ilgili, püre giden kadınların yapabileceği tahminin nedeni ise, olayın püre gidilme zamanına denk gelmesi olarak değerlendirilmiştir. Net olan tek gerçeklik, büstün kenarından az bir kısmının zedelendiği ve bu olayın kimler tarafından nasıl yapıldığının bilinemediği ile bu olaydan sonraki köylünün yaşadığı sıkıntılardır.

Ve nedeni ve nasıl olduğu belli olmayan bir olay, sanki yapılan işten herkesin haberi varmışçasına ve herkesin ‘sorumluluğu olmalı!’ düşüncesiyle, Sarıveliler halkı üzerinde kara bulutlar dolaşmaya başlar. Köyde sorgulamadan geçmeyen kadın, erkek, genç ihtiyar kimse kalmıyor. Bu sorgulama süreci insan hakları/hukuk prensiplerine göre yapılan bir sorgulama şekli değil; olayın tanıklarından dinlediğimiz kadarıyla fiili

müdahaleden (işkenceden) geçmeyen kimse kalmamış. Hatta günlerce köy sınırları içinde sıkıyönetim uygulanmış. Kimsenin kimseyle konuşmasına müsaade edilmemiş. Herkesin herkesle akraba olduğu bir Anadolu köyünde insanlarımız kendi evladiyla bile konuşmaktan korkar olmuş. Bu ara sürekli sorgulamalar ve takipler devam etmiş. “Bu olayı kim yaptı?” diye günlerce köy ablukaya alınarak, köylüyü işlemedikleri bir suçtan dolayı cezalandırmaya başlamışlar, memleketi o zaman sahipleneler!

Bu sorgulamalar esnasında, faillerin kim olacağı konusunda (o dönem ülkenin her yerinde yapıldığı gibi) otorite sahiplerinin akıllarına köyün yol yordam bilenleriyle, Osmanlı dönemi mektep/medrese görmüş köyün ulema sınıfı yani akil adamları akla gelmiş. Bir memleketin akil adamları, o yöre insanının hulasasıdır. En güvenilir, en tutarlı, en dürüst insanlarıdır. Yetkililer, gerçekleşen eylemin arkasında olsa olsa köyün hocalarıyla, herkesin saygı duyduğu köyün saygıdeğer kişileri vardır niyetiyle, sorgulamada onlara özel bir ayrıcalık tanımışlar ve köyün akil kişilerini suçlu olarak mahkûm etmişler. Bu mahkûmiyet köyden, ilçeden başlayarak en nihayetinde Konya Ağır Ceza Mahkemesinde devam etmiş. Tutuklanıp yargılananlar arasında rahmetli dedem de bulunmakta. Olayı birinci kaynaklardan duyan kişilerin anlatımlarında; Konya Cezaevinde yargılama sürecinde dedemle birlikte ekseriyetle köyün hocalarından oluşan altı kişinin olduğu belirtilmişti. Annem çocuk haliyle olaylara kendi akli ve tecrübeleriyle bir anlam veremediğini anlatırdı. Büyükanne(ebem) yanında annemle birlikte evde dört çocuk ne yapacağını bilemez halde dedemden gelecek haberi beklemeye başlamışlar. Lakin gelen haberler hiç de yüz güldürecek türden haberler değilmiş; dedemle birlikte olan diğer köylülerin idam edileceği haberi çoktan duyulmaya

başlamış. Evde yaşları 7 ile 12 arasında bekleyen dört çocukla birlikte büyükannem için, aylarca sürecektir olan sıkıntılı günler başlamış. İnsanlığın durduğu yer burası olmalı; çocuğun dünyasındaki kırılmalar... Bunu hangi akıl, vicdan, hangi düşünce ne adına yapabilir diye... Lakin Cumhuriyet'ten önce halka öğretilmesi gereken bir anlayış vardı; her daim köle olduğunun ve olması gerektiğinin farkında olması gibi...

Annemin anlattığına göre dedemlerin en azından idamdan kurtulması için köylüler aylarca süren dua faaliyetleri başlatmış. Büyükannemin de kadınları eğiten ve dini konularda onlara dersler veren bir kimliği vardı. Sabahlara kadar süren duaları anlatırdı annem ağlayarak. Ortada modern bir hukuk devleti henüz oluşmadığı için, insanımız duadan başka mücadele edecek bir yöntem geliştirememişti. Nedeni belli olmayan bir olay, halkın suçlanması ve suçun cezası olarak işkenceler ve akabinde idamla yargılanmak üzere (o dönemde varılmak için günlerce yürünmesi gereken zahmetli yolculuklar) Konya vilayetine götürülen masum insanlar. Arkasından idam edileceğine dair alınan haberler. Çocuk gözünde bu yaşananların nasıl bir travma olduğunu bu işin faileri anlayamayacak ve halen de anlamaktan kendilerini irak tutacaklardır.

Dedem ve arkadaşlarının cezaevi günleri bir rivayete göre altı ay, bir rivayete göre dokuz ay devam eder. Yaşananlara pek anlam veremeseler de, onlar için cezaevindeki yaşam devam eder. Yargılanan köylülerden Sarı Ahmet isimli imam belli dönem kendi köyü dışında Konya'ya bağlı bir köyde imamlık yapmış. Köyün ismini öğrenemedik. Sarı Ahmet Hoca'nın torunundan bana aktarılan bir anekdotu paylaşmak konuya bütünlük katacaktır. Hapis(Mahpus) hayatı sırasında, idamla yargılama süreci devam ederken dedem, Sarı Ahmet Hoca'ya:

- Ahmet Hoca, sen falan köyde imamlık yapmıştın, bu köylüler seni çok sever, onlara bir mektup gönder, haber uçuştur bizi ziyarete gelsinler hem bizim moralimiz iyi olur hem de belki bizim suçlu olmadığımız hususlarında bir kanaat gelişir.” diye bir öneride bulunur. Bunun üzerine Sarı Ahmet Efendi bu köye bir mektup gönderir. Aradan belli bir süre geçince köy ahalisi epeyi bir kalabalıkla onları ziyarete gelir. Köylüler ziyaretle birlikte, yanlarında bol miktarda bir erzak getirirler. Bu erzaklar epey varmış ki, hem mahkûmlar hem de cezaevi görevlileriyle paylaşılmış. Anlatılana göre bu olaydan sonra dedemlerin cezaevi şartları epey bir kolaylaşmaya başlamış.

Dedemlerin yargılanmaları devam ederken her ne olduysa beraat kararı çıkıyor aylar sonra. Bir gün annem ve kardeşleri evde oturup babalarının idam haberini beklerken, ansızın gelenlerin babaları olduğunu görmeleri onlar için başka bir kırılma olacaktır. Bu yaşananların nasıl bir duygu olduğunu anlatmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Yaşanılan acıların niteliği kelimelerle tarif edilemez. Ancak dersler çıkartılabilir. Dedemle çocukluk yıllarımdan gençlik yıllarıma kadar epey bir muhabbetim olmuştu. Bu muhabbetler hep onun anlatımı üzerine kurulu idi. Bu muhabbetler esnasında dedemin devletine karşı en ufacık bir kırgınlığı olduğuna şahit olmadım. Hatta bu yaşananları kendisinden hiç dinlemedim. Demek ki anlatma gereği duymamış. Dedem hem tek parti döneminde hem de Demokrat Parti döneminde Sarıveliler’de muhtarlık yapmış sevilen bir şahsiyetti. Onu ve diğer masum insanları yapılan yanlışın niteliğinin tartışılması ayrı, kendilerinin yapmadığı bir işten dolayı idam edilmenin eşliğinden dönülmesi, “Köylü milletin efendisidir.” sözüne birilerinin ne kadar sadık kaldığının bir göstergesi olarak tarihin kara sayfalarında yerini alacaktır.

Yedi düvele karşı direnerek özgürlüğüne kavuşan bir milletin evlatlarına kimler neden zulmetmeyi kendilerine görev bilirler? Çoğu kez devletin imkân olarak, her dönemde bir şey sunmadığı, sunmadığı kendi halinde yaşayan insanlara öncelikle yapacağı en iyi hizmet, ‘aydınlanma adına’ eğitim imkânlarını sunmasıdır. Vermediğin eğitimin bedelini gariban köylüden çıkarmak; üstelik “Suçlu olmalısın.” edasıyla bu işi yapmak, nasıl bir insani duruş, anlamak gerçekten zor. Bu millet kendisi için önem taşıyan kahramanlarını her zaman yüreğinde yaşatır. Bu kahramanların önemini artırmak adına özel yasalara, baskılara ve darbelere gerek olmadığını anlamak için yüksek bir beceriye gerek yoktur. Kendi hükümlerini devam ettirmek için kendilerine kutsal alanlar ve ritüeller oluşturanlar aslında temelinde insanlık suçu işlemektedirler. Türk modernleşme serüveni Tanzimat’ la birlikte kendi mecrasında devam etmekteydi. Bu milletin Cumhuriyet ideolojisiyle bir sorunu olmazdı. Lakin bu serüvende halka rağmen demokrasi birileri için bir akıl tutulması olacak ki ilerleyen dönemde halkın tüm karar süreçlerinde tasfiye edildiği, horlandığı ve kendini despot bir tutum şeklinde tanımlayarak varlığını devam ettirecektir. Görüldüğü kadarıyla birilerinin halk diye bir derdi yokmuş. Halkın yönetimi sloganı altında, erki kimseye kaptırmamakmış asıl hesap. Ve bu mağduriyetler yakın zamana kadar farklı uygulamalarla kendini göstermeye devam etmiştir. Darbelerin, baskıların yaşattığı mağduriyeti dedemin yaşadıkları üzerinden paylaşmak istedim. İstedim ki bu anılar unutulmasın. İstedim ki yapılan zulümler daim olmasın. İstedim ki, insanımız zalimler karşısında başını dik tutabilsin. Tüm sorunlarıyla baş edebilen, dünyada söz sahibi ve daha yaşanabilir bir Türkiye’ye kavuşabilmek herkesin hakkıdır. En azından çocuklarımızın bu manzarayı net görebilmeleri hepimizin ortak dileğidir.

ELDE VAR SONBAHAR

Ergün TAŞCI / Malatya

Yeni bir yüzyıla girmişti Dünya. Her insana nasip olmazdı ömründe her iki yüzyıla da ayak uzatmak. İnsanlığın çeliği emrine amade kıldığı, her gün yeni bir keşifle adına sanayileşme denilen ve Âdemoğlunu bedenlen ve ruhen ufalayan bir 19. yüzyıl felaketini perişan bir halde geçiren dedelerimiz, ardından hırçınlaşan nefislerin doymak bilmez istihasının kurbanı olmuş ve 20. yüzyılın kan akıtan savaşlarıyla göz açtıkları dünyadan, cihanşümul bir imparatorluğun ufukta kaybolmasıyla göçüp gitmişlerdi... Kısıtlanmış hayallerin sınırladığı dağlarımın, isyan ve gözyaşı notalarını yırtarak özgürlük türküleri söylemeye hemhal nefesler tüketmesine çok, hem de daha çok vardı...

* * *

Televizyonun, kısmen boş olduğu, seslerin yankılanmasından belli odada haykırırcasına bağırması sinirleri iyice geriordu.

...Milenyum çılgınlığı devam ediyor, sayın seyirciler. Yaklaşan yılbaşı, görkemli partilere de ev sahipliği yapacak...

Her akşam sesini duyduğunda tiksindiği adam, yine haber okuyordu. Haber de denemezdi ya, âdeta eline tutuşturulan basın açıklamasını aktarıyordu millete ağzını yayararak. “Aşırı dinci mihraklara karşı tüm yurttan geniş çaplı bir operasyon başlatıldı sayın seyirciler, bunlar var ya bunlar, bana bakın bu devleti size yedirmeyiz...” gibi külhanbeyi artığı sözlerini duydukça daha bir hiddetleniyor, gözleri bağlı olsa da spikerin o nursuz yüzü, en ince ayrıntısına kadar canlanıyordu gözünde.

-Akıt bakalım, dedi. Az daha akıt salyalarını, sahibin azat edene kadar akıt. Bu son sözler öfkeyle karışık bir inlemeyle çıkınca ağzından, yan taraftan tanıdık bir sesin fisıltısıyla irkildi.

-Hocam! Senide mi getirdiler?

Emir ağabey sen misin? Yahu benim mübarek, evden beri gözlerim kapalı sesini tanıdım. Yanımdasın madem ne diye konuşmadın deminden beri?

-Ağabey bir şey gördüğüm yok ki, benim de gözlerimi bağladılar, en son evin kapısını gördüm.

-Yapma ya, sende mi? Başka kimi alıkoydular bunlar?

-Bende buradayım Emir ağabey.

-???

-Mithat Bey? Evet, ağabey ta kendisi...

-Sende mi hep buradaydın?

-Ağabey valla zaman mefhumunu yitirdim ama siz konuşunca fark ettim burada olduğunuzu. Arkadaşlar! Başka kimse var mı burada tanıdık?

-Buradayım, benim Mehmet.

-Mehmet Hoca'm ben de buradayım, ben Arif. Oh oh maşallah ilçede kimseyi bırakmamışlar, hepimiz buradayız desenize.

Derinlerden bir sesin aniden bağırmasıyla herkes konuşmayı bıraktı. Susun ulan, akşama kadar sizi mi dinleyeceğiz. Milletın çocuklarına bağırır durursunuz. Bir de öğretmen olacaklar, haline bak şunların...

* * *

Dün akşama kadar her şey normaldi. Hayat her zamanki gibi, günlük koşuşturmalarla geçiyordu. Sabahçı olduğum için altı buçukta yola çıkmıştım. Belediye otobüsü, şoförün bu saatte kimse olmaz yollu gelenekselleşmiş masahıyla yine gelmediği için 5 km.lik yolu sabahın soğuşuna aldırmadan yürüyüp gitmiştim. Öğlen son ders çıkışında Asım yolumu kesti heyecanla

-Kötü haberi duydun mu?" Hayırdır ya ne oldu? Ülen, dedi yerel şivesiyle. Bizimkileri götürmüşler. Ne götürmesi, kimi nereye götürmüşler demeye kalmadan başladı hızla anlatmaya.

-Emir Hoca'yı, Mehmet Hoca'yı, Ayhan Hoca'yı, Mithat ağabeyi, Çaycı Arif'i, Terzi Ahmet'i... daha bunlar duyduklarımız.

-Sabah, Mehmet Hoca'nın hanımı geldi, kadıncağız, çocuklar endişeden mahvolmuş, adamlardan hiçbir haber yok. Nereye götürdükleri, ne yaptıkları belli değil. En son Emir Hoca'yı almışlar okuldan, karakola götürüyoruz diye, gidiş o gidiş...

Asım nefes nefese anlatırken, öfke mi yoksa endişemi olduğunu çıkaramadığım karmakarışık fırtınalar kapladı birden her yerimi. Çok değil on iki -on üç saat öncesine kadar beraberdik bu insanlarla. Selman'ın evini taşıyacaktık, hemşerimizdi, bir yıldır aynı ilçede çalışıyorduk. Özel bir hastanede laboranttı, oturduğu

ev eski ve pek kullanışlı olmadığı için elbirliğiyle bir ev bulup oraya yerleştirecektik. Bizde adetti, kim evini taşısa sıkıntı çekmezdi, tüm arkadaşlar bir araya gelir, sekiz on kişi hep birden evi sırtlar götürürdük.

Yine öyle bir gündü. Gündüz Selman'ın evini taşıdık. Akşam ezanına doğru, kalan son birkaç parça eşyayı da bıraktıktan sonra birlikte şehir merkezine inmiştik. Programımızda birlikle yemek yemek ve akşamki milli maçı seyretmek vardı. Öyle de yaptık. Lokanta çıkışı birer çay içtikten sonra İhsan Hoca'nın bekâr öğretmenlerle kiraladığı evine davetli gittik. Millî maçın bitimiyle gündüzün yorgunluğu herkesi iyide iyiye sarmıştı. Herkes sırayla vedalaşıp evini yolunu tuttu. Hangisi aklına getirebilirdi ki birkaç dakika sonra hayatlarının akışını değiştirecek bir fırtınaya duçar kalacaklarını. Ülkenin yazılı olmayan kanunlarla idare edilmeye çalışıldığı bu dönemde tek suçları, erdemli ve dosdoğru bir hayat yaşamaya çalışmak, çalmayan ve çalana karşı duracak bir nesli yetiştirmekten ibaret bu insanların çok önceden belirlenmiş bir program dahilinde haneleri, daha kendileri kapıya varmadan abluka altına alınmış ama lütfen ev sahibi gelmeden evleri tarumar etmeme alicenaplığını(!) gösterilebilinmişti. Meğerki saatlerdir nerede ne yaptıkları adım adım takip edilen bu yasa içi insanların hangi dakika evde olacakları da bilindiğinden kapıda konuşlanan bu davetsiz misafirler evine ulaşan herkesi oda, dolap, hele hele de kitaplık bırakmadan, kırklı yılların dipçikli cenderme destanlarını arattırarak bir görev aşkı ile, bu toprağın teriyle, emeğiyle vebaliyle büyümüş, okumuş, okutmaya yemin etmiş, her biri birer necm-i Süreyya timsali bu apaydınlık öğretmenleri, memurları, esnafı, umup da bulamadıkları yetersiz delillerle yarım saat içerisinde çocuklarının, bebelerinin, kadınlarının haykırışları arasından gözleri kapalı derdest etmişlerdi.

Ne olup bittiğini anlayan bir tek Allah'ın kulu yoktu. İlçeye ansızın çöken bu karanlık bulut, o gece geçtiği her evde bir yıkım, bir enkaz hali bırakmıştı geride. Gecenin bir yarısı çalınan kapılar, çamurlu ayakka-bırlarla ve dahi botlarla çiğnenen haneler, ağlaşan çocuklar, namaz hocası kitaplarının dahi suç unsuru sayıldığı Kılıç Ali mirası hezeyanlar ve tüm bunların arasında doğmamış bebeleri katledenlerden daha tehlikeli görüldüğü içindir zahir, gözleri bağlı ama yürekleri ardına kadar açık, bir muammaya, bir girdaba dimdik yürüyen öğretmenler...

Göremedikleri bir binadan, göremedikleri bir araca tıkılıp, göremedikleri bir yoldan, yine göremedikleri bir yere doğru yola çıkmışlardı o anda başlarına bir hal gelse, ne duyan var ne gören: kim vurduya gitti derler ya, tam da bu olsa gerek. Sonradan dertleştikte söylediler. İnsanın yolun sonu misali son noktaya geldiği anlar vardır. Mecal kalmaz, yapılacak her şey yapılmış veya imkân kalmamıştır. İnsanın o an ve her an rücu edeceği tek istikamet vardır: Rabbi.

Teslimiyet, ruhları itminan eden, azgın dalgaları dindiren, filikayı sonsuz bir irade-i kaptanın emrinde seyrü sefere bırakan bir kurtuluş reçetesidir. Teslim olmuş ve dahi selameti bulmuş insana ne ağır gelir ki artık.

Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm

Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm

Ayhan'ın biricik kızı Emine henüz 1,5 yaşındaydı. Babasına çok alışmıştı. Annesinin olmadığı saatlerde babasıyla nasıl da mutluluk rüzgarlarında uçtuğunu bilmeyen yoktu... Emine suskundu, adını koyamadığı bir yokluğun acımasız tokadı, gözyaşlarının akıp bıraktığı izlerde gizliydi sanki. Emine suskundu. Ağlayan annesinin sesine karışıyordu sesi. Sonra uzun uzadıya

süren bir sessizlik... Söylenemeyen o kadar söz varken, hiç bir şey söyleyememek, sadece yutkunmak, sadece sabır diyebilmek ve yumruklarını sıkarak gerisin geriye dönerken. Çaresizlik acımasız bir ilmek gibi hançereleri sıktıkça sıkıyor ve Emine susuyordu, ağladıkça susuyordu, sustukça ağlıyordu...

* * *

Üç gün oldu, gidenlerden hala haber yok. Bu memlekette nefes alan, yaşayan, çoluk çocuğa karışmış. Üniversite mezunu yarım düzine adam bir gece yarısı alınıp gidilmiş ve akıbetlerinin ne olduğu hala belli değildi. Herkes korkuyordu. Herkes "Sıra kimde?"nin derdindeydi. Kim alırdı kuzuyu kurdun elinden ey Ömer heyhat!.. Ne zaman doğacak Güneş? Ne zaman mazlumun gözyaşı kabarsa, ya silin o damlaları ya da ykarım gökkubbeyi başınıza diyecek bir kahramanın destanını okuyacağız yeniden, dualarıyla geçti günler. Ta ki dönene dek Emine'nin babası ve diğerleri. Günler süren perişanlığın elde bıraktığı koca bir hiçten başka bir şey değildi. Maksat ağanın dediği olsun, maksat korku düşün yüreklere. Ağaçtaki yaprakları sarartan umursamaz rüzgârın elde tek bahanesi vardır, sonbahar... Dönüş yolunda televizyondaki sevmediği o sesi işitti yeniden. İşaret edilen yeni hedefler için hırlıyordu besbelli. Mehmet Hoca dişlerini sıktı, eninde sonunda diyordu, bitecek bu bezirgân saltanatı, eninde sonunda...

Av perişan edilmişti artık. Geriye kalan ufak tefek ayrıntılardı. Acımasızlık, emir komuta zincirinde gereğini yerine getirecekti ve getirdi de. Evlerine gönderilen öğretmenler en acımasız yerlere sürgün edildiler, Memurlar görevden atıldılar. Gerekece basitti, lekelenmişlerdi bembeyaz bir lekeyle lekelenmişlerdi. Olsun kimin umurundaydı ki. Ezelden çıkmaz bir sıbgayla boyanmıştık biz. Nasıl olsa bir gün adalet tecelli etme-

yecek miydi? Bu hep böyle gitmeyecekti ya. Nerede görülmüş her mevsim kar yağdığı, eninde sonunda bahar gelecekti. Umutluyduk. Yeryüzünün kanunuydu bu ne gece sürer sonsuza kadar, ne kış biteviye. Güneş baharla güzeldir. Bahar özgürlüklere süzülen kırlangıçlarla güzel... Haleler ışıdığına karın üzerine, güzün ıslaklığında toprağa düşmüş, karın yakayım derken bilmeden sakladığı tomurcuklar fışkırır yeryüzüne. Kıpırmızı bir lale, salına salına arz-ı endam eden bir gül bahçesi oluverirler bahara karşı. Dağlara haykırırlar var güçleriyle. Sel olurlar ülkemin bahçelerine, şehirlerine, caddelerine. Bitti derken yenilenirler her daim taptaze. Kendi köklerinden fışkıran bir çınar, kendi küllerinden doğan bir Zümrüd-ü Anka gibi çoğalırlar meydanlarda. Kimsesizlerin kimsesi olmak adına, ağlayana, ağlatılana derman olmak adına, mazlumun haykırdığı dil, Afrika'daki kan kardeşinin imdadında bir el, Tandoğan'da çağlayıp coşan bir sel olmak adına vazgeçerler her şeyden. İşte o gün bayramdır, özgürlük türkülerine hasret ülkemin ufkundaki beyazlık. Rahlenin sırtına kazınmış zeytin dalıdır ellerindeki bayrak. Güneşin şulelerini beklerken, ta ötelerden gülümseyen bir çift gözle selam getirir melekler, peygamber şehrin-den...

Yiğitler yol olsa destana doğru
Şehitler gözümde aynen bayraktır

Gel kurut bu çağın kargaşasını
Seninle beklenen şimdi şafaktır

İNANCIMIN DEĞERİ

Emine AYDIN / Trabzon

19 yaşımdayım, hayatımın baharında, hayata dair taşıdığım umut ve heyecanla... Aylardan temmuz, yazın kavurucu sıcaklığını yaşıyoruz, yüreğim temmuzdan daha sıcak... Bugün üniversite sınav sonuçları açıklanıyor. Bir bir çeviriyorum gazetenin yapraklarını, anam babam benden daha heyecanlı ve meraklı... Kalbim titriyor heyecandan, kolay değil onca yılın emeği... Ve sonunda mutluluk gözyaşları, kazanmıştım, suladığım gül bahçesinin güllere durduğu, derelerin deryalara karıştığı andı o an...

Tercihlerim hep Konya'dan yanaydı. Kayıtlar için ağabeyimle gitmiştik Konya'ya. Mevlana'nın "Ne olursan ol yine de gel" diye seslendiği şehir. "Gez dünyayı gör Konya'yı" sözüne mazhar şehir. Ne umutlar ne hayallerle gelmişim sana.

Yıl 1998 fakülte 3. sınıftayım. Bu yıl kılık-kıyafetle ilgili yasakların başlayacağına dair yazılar asılmaya başladı panolara. Ne olmuştu ki? 1. ve 2. sınıfta rahatlıkla girip ders yaptığımız fakültelerimize artık gireme-

yecektik. Yasak geliyordu, kamusal (y)alan yasağı! Ya da derslere girdiğimiz takdirde başörtüsü taktığımızı dair gözlem formu dolduracaktık. Ve bu gözlem formunu takip eden uyarı, kınama ve uzaklaştırma cezaları...

Başörtümü açmak istemiyordum. Hakk'ın rızasını kazanmayı gayemiz. O'nun emriydi, inancım gereği takıyordum. Bunun hiç kimseye zararı yoktu. Ceza almamı ya da almamızı gerektiren bir suç teşkil ettiğine de inanmıyordum. Birilerinin beni zorla değiştirmesini, kılık-kıyafetime karışılmasını şahsıma haksızlık ve hakaret hem de anti-demokratik buluyordum. Üstelik demokrasi(!) de vardı benim ülkemde...

Fakültede başörtülü arkadaşların sayısı çok olmasına rağmen tek yürek olmadık. Gün geçtikçe azalıyordu sayımız, bir bir dökülüyorduk. Kasım ayında açılan ilk soruşturmam ardından uyarı, kınama ve bir aylık uzaklaştırma ki vizelerime denk gelmişti, sınavlara girememiştim.

Yıl 1999 4.sınıftayım. bu yıl beni nelerin beklediğini daha iyi biliyordum. Ekim ayında açılan ilk soruşturma kasımda aldığım bir aylık uzaklaştırma... Hiç ardı arkası kesilmiyordu cezaların. Bu yıl daha seri daha hızlı... Ve biz fakülteye giriş kapısından alınmadığımız için fakültenin arka tarafından zemin katın pencerelerinden içeri atıyoruz. Trajikomik halimiz sadece başörtülü olmamızdan... Soruşturmalar hız kaybetmezken ben hala harıl harıl sınavlara çalışıyorum... 2. dönemin vizelerine girebiliyorum. Belki diyorum finalere cezam denk gelmezse okulumu bitirebilirim. Bin bir zorlukla kazandığım okulumu... Ah uykusuz gecelerim... Test kitaplarımın başında uyuyakalmalarım, odamın duvarına astığım 'Selçuk Üniversitesi' yazısı, Trabzon-Vakıkebir arası belediye otobüslerinde çalıştığım küçük ders notlarım, gayretlerim, ümitlerim,

hayallerim... Ya babamın bana “Ceketimi satar seni okuturum kızım.” demeleri...

Ve finallere bir hafta sadece bir hafta... Okulumu bitirmeye, diplomayı almaya sadece bir hafta kalmıştı ve 30 Mayıs'ta aldığım 1 yarıyıl uzaklaştırma cezası... Yüzmüş yüzmüş kuyruğuna gelmiştim, inanamıyordum, ne yapacaktım? Diyor ya Necip Fazıl:

Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya!

Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya?

Nasıl taşıyacaktım bu yükü? Nasıl kaldıracaktım? Tedirginliğin, endişemin ve belirsizliğin kapladığı benliğimin namütenahi derinliklerinden gelen bir ışık ruhumu aydınlatıyor, kara kışın soğuşuna karşı beni ısıtıyordu. Zihnimdeki karışıklık yerini yeni doğan bir şafağa, sonsuz ufuklara bırakıyordu. O'na sığmıyordum, Rabb'ime... Çünkü Allah'ın sıfatıdır, âlemleri terbiye eden, odur en büyük mürebbi. Ruhuma bu duygu ve gücü veren odur. O dilediğini aziz kılar dilediğini zelim... “Yarabbi, izzet ve şerefi senin rızana uymakta aramayı nasip et. Yasin suresinde bildirdiğin gibi önüme ve arkama setler çekerek beni muhafaza et. Ayaklarımı din-i mübin-i İslam üzere sabit kıl.” diye dualar ederken bir taraftan “Ben de bu ülkenin bir evladıyım.” diyordum. Bu ülkenin topraklarında, bu ülkenin havasıyla suyuyla büyüdüm. Dedelerim Çanakkale Savaşı'na gitmiş ve dönen olmamış... Hep beraber kurtarmadık mı bu vatani? Hepimizin değil mi bu okullar? Ve ben fakülte 1. sınıfta dereceye girmiştim, çalışkandım. Kıs-kandılar, çekemediler mi beni, bizi? Devletimin benim, bizim için eğitim öğretimimiz için yaptırdığı okullardan atılmak, uzaklaştırılmak nedendi anlayamıyordum. Bu nasıl bir tezattı?

Eski Türk Edebiyatı'ndan tezim vardı son sınıf olduğum için. Eski Türk... En başarılı olduğum, en çok

sevdiğim dersim... Bütün moral bozukluklarına, açılan soruşturmalara ve cezalara rağmen tezimi tamamlamış, teslim etmiştim adaşım olan Hoca'ma...

Artık Konya'dan ülkemın en çok sevdiğim şehirden ayrılacaktım. Konya, sana ilk gelişim... Mevlana'yı ilk ziyaret edişim, kaldığım yurtlar, edindiğim arkadaşlar ve bitmeyen okulum...

Çaresiz Trabzon'a geri dönmüştüm. O yaz çıkan öğrenci affıyla eylülde mezun oldum. Hiç görev yap(a)madım. Mü'min bir anne olmaktan başka hiçbir vasfım yok. Rabbim mü'min olarak huzuruna varabilmeyi nasip etsin demekten başka duam da yok...

12 EYLÜL 1980

Servet KOCAAĞA / Ankara 2

Hasan Mutlucan radyolarda “Yinede şahlanıyor aman, kolbaşının yandım da kıratı” türküsünü söylüyor. O gün iş yok. Sokağa çıkma yasağı var.

Mehmetçik sokakta. Tamam, ertesi gün Rus kızıl ordusunun Afganistan misali bir işgal yapamayacağı kesin. Ülkücülerin ayak takımı (benim gibi sefiller) mutlu.

Ya ya ya, şa şa şa Kenan paşa çok yaşa

Duanın dangalakcası dedikleri bu olsa gerek

Kenan paşa milyonların duası hatırına hala yaşıyor.

Zekâsı 8 yaşında.

Demokrasi kültürü 6 yaşında bile değil.

Merhamet ve insanlık duyguları henüz doğmamış olarak yaşıyor.

Millet benim yaptığım anayasayı yüzde 82 ile kabul etti pişkinliğini tekrarlayarak. Kendi yaptırdığı

anayasayı o günlerde eleştirmenin yasak olduğu gerçeğini unutarak. Sanki insanların başka seçenekleri varmış gibi gösterme ikiyüzlülüğünü göstererek. Baas rejiminin Suriye’de yaptıklarına özenircesine, dünyaya hükümdar olan eşkiyaya nazire edercesine. O yıllarda neden daha önce yönetime el koymadınız sorusuna “Şartların olgunlaşmasını bekledik.” diyecek kadar sirkatin söyleyerek yaşıyor hem de. Bize bir intihar borçlu olarak...

Netekim kendisini zorla seçtirme ve ölünceye kadar yargılanmama hakkını zorla almış olarak. Amerikalıların “bizim çocukları” olarak. Davulu Türk Milletinin boynuna asmış, tokmağı eline almış olarak yaşıyor paşamız.

Esasına bakarsanız o anarşik ortamda okula gitmeyi pek düşünmüyordum. Liseye kaydımı darbe olduğu günlerde yaptırmıştım. Olayların biteceği anlaşılınca okula gitmeye karar vermiştim. Çalışıp okuyordum. Başçavuş sokaktaki işyerine (sıhhi tesisatçı) ara sıra subay müşteriler geliyordu. İşleri bittiğinde istediğimiz ücreti genel olarak alamazdık. Bir seferinde bir Albay: “Amele akşama kadar kazma kürek çalışıyor, ancak senin istediğin ücreti alamıyor.” gibisinden lafa başlayıp emeğimizin karşılığını asgari ücretin saatine dönüştürerek vermeye çalıştı. Durumu protesto için bu ücreti kabul etmedim. Takımlarımı toplayıp dükkânıma gittim. Adam yaptığına pişman olup geri dönecek borcunu ödeyecek zannettim, ancak olmadı. Bunu yazmaktaki amacım orada giden ücretimi anlatmak değil, askeri ve dokunulmaz kafaların kendilerinde hep yeni değerler üretme hakkı görmeleri ve aslında bu omzu kalabalıkların sınırsız yetkilerle donatıldıklarında ilkokul 2. sınıf zekâsını bile geçemediklerini göstermektir.

Her dönem olduğu gibi o dönemde de makam için şereflerini pazara çıkaranlar vardı. Şu müzmin başörtüsü

o gün de sorundu. Sınıfımızın en çalışkanı Ayşe Koçaş adlı bir kızdı. Okul bahçesine kadar başörtüsüyle geliyordu, okul müdürümüz aslında herkese saygı gösteren bir tip olmasına rağmen bir gün sınıfa gelip Ayşe'nin gözüne bakarak okulun –ona göre kutsal-bahçesine başörtüsüyle girenlerin örtülerini yırtacağını, öğrenciyi ayağının altına alabileceğini kahramanca söyledi (***Bu tür davranışlar askerlerin çok hoşuna gidiyor olmalıydı***). Ayşe'nin gözleri yaşlı, ben zulmü önleyememenin ezikliğiyle kendimi zavallı hissediyorum.

Tarih dersinde İsmi bende saklı tarih öğretmenimiz başörtüsü konusunda fetva veriyor, bu ateist ve din düşmanı kadın –***kendilerini laik olarak tanımlıyorlar hatta onlara göre kendileri gerçek Müslüman-*** Ayşe'ye doğru bakarak “İlle de Müslümanlık bu diyorsanız, Arabistan'a gidin!” diyor. Ayşe'nin gözleri kuru, kalbi kanıyor. Ben dünyanın en aciz insanıyım. Hani okulun disiplin kurulu yoluyla atılmama sebep olsa bile karşı çıksam diyorum, sonra yalnızlığın korkusu içimi sarıyor. Babam bile iyi yapmışsın demeyecek. Okul hep bu beton kafalı öğretmenlerin mi olsun. Allah kahretsin bu düzeni. Hem laiksin dilediğin gibi inanırsın diyor, hem Müslümanlığın şu çerçevenin dışına çıkmasın diye sınırlıyor. “Allah'ım yoksa sende mi bizleri duymuyorsun?” diye sızlanıyorum. Kızın çilesi beden eğitimi dersinde daha büyük tabii. (Yazıyı okuyanlar beni mutaassıp, dini bütün biri zannetmesin yaptığım tek ibadet ayda 2 kere cumaya gitmekle sınırlı)

Ayşe artık başını bahçede bile kapatmıyor. Ama bir yanı hep eksik... Gözlerinde pırlıtlı yok. 3 yılın sonunda Ankara Hukuk'u kazanıyor. 1 yıl sonra başörtüsü yüzünden devam edemediğinden bırakmak zorunda kaldığını duyup çaresizlik içinde üzülmüyoruz. Oysaki ben, tarih öğretmeni olarak Atatürk'ün askerî okullarda el yazısıyla ülkede yönetimi eleştiren yazılarını neş-

rettiği bir dergi çıkarıp yaydığını, hatta bir keresinde yakalandığını biliyor ve öğrencilere anlatıyorum. Aynı Atatürk adına hareket edenler Atatürk'ün padişah başlısı komutanından gördüğü müsamahayı kimseye gösterme niyetinde değiller. Hatta ülkenin bir neslini cahil bırakma cehaletlerinden dolayı bugünde utanma niyetinde değiller. Söz vatan olunca kendileri hariç herkesin düşüncesi fasa fiso, yıkıcı ve bölücü... Aykırı düşünenlere -Cem KARACA gibi mesela- ülkede yer yok. Vatandaşlıktan çıkarma cezaları bile gazetelerde övgüyle yer alıyor.

Tıpkı Osmanlıdaki kontrol bariyerini aşan yetki, nasıl yeniçeriye “Talim istemezük!” dedirttiyse günümüz askerleri ve devlet aygıtını elinde bulunduran yargı ve yükseköğretim kurumlarının tepelerindeki zevatı da “Düşünmezük, Dinlemezük” kabilinden söylemlere itti. Bir gram beyin kullanmadan kendilerini her fikre kattılar, kimin ne istediğini dinlemek zahmetinde bile bulunmadılar, kendi menfaatlerini ülkenin menfaatlerinin hep üstünde tuttular. Ülke ete kemiğe büründü ve adeta “Benim yaşamam için sizin âli çıkarlarınızın korunması gerekiyor” dedi, onlar bu ulu gerçeği ülkeleri adına kabul buyurdular. Yargının tepesindekiler biriken dosyalara değil, çıkarına dokunma ihtimali olan kişilerin dosyalarına el attılar. Zamanaşımı denilen şey ne hikmettir hep bunların kadim çevrelerinin işine nasıl yaradıysa öyle işledi. Derin devlet tanımını ortaya atan değişmez bir bilenin yaptıklarını desteklerken, milletin iktidara getirdiklerinin işini hep yokuşa sürmeyi kendilerine görev edindiler. Meclisin kaç kişiyle Cumhurbaşkanı seçeceği aynı anayasa yürürlükte olmasına rağmen zamana göre değişip durdu. Şimdi millet hakkını geri istemeye başlayınca da “ülke elden gidiyor” yaygarasına başladılar.

Bu mantıksız uygulamaların bizlere yansımaları da işin cabası... 50–60 sene önce bizim yanımızda veya bir adım gerimizde olan ülkelerle kıyaslanamayacak kadar ülkemizin geri kalması... Milletimizin çoğunluğunun 1 lokma 1 hırkaya muhtaç yaşaması... Millî gelirin % 80'ini, nüfusun sadece % 8'inin cebe indirmesi, geri kalan % 20'yle nüfusun % 92'sinin yetinmek zorunda kalması... En masum hak isteğinde düzenin insanlara ölümü gösterip hastalığa razı etmesi... Değil ben benim okuttuğum masum çocuk bile yarınından umutsuz olarak olaya bakıyor! Umutsuzluktan daha büyük travma olur mu? Diye düşünmeden edemiyorum.

Hatırladığım (daha doğrusu hiç unutamadığım sahneler) her şeyin ekseninde askerin kahraman olarak ülkeye sahip çıktığına olan sonsuz inancımdı. Nerden bilecektim ki beyler darbenin şartlarını oluşturmak, kendilerini halkın gözünde tanrılaştırmak için ülkede kardeş kanının dökülmesine yıllarca, acımasızca göz yummuş, hatta buna zemin hazırlamışlar!

Ne yazık ki ülkemizdeki askeri vesayet anlayışı yenicilerden İttihat ve Terakki Partisine, oradan da mevcut askeri kadrolara ve bir siyasi partiye geçmiş, kimse bunları yazmaya cesaret edememiş, zorba yönetimlerin ve zulmün sonucu yıllarca süren fakirlik ve ülkenin geri kalmışlığı da bizlerin payına düşmüştür. Bugünkü dikta ülkelerinde yaşananlara bakılırsa ülkemizin durumu bir nebze olsun değerlendirilebilir.

12 Eylülün travmalarını fiziksel olarak yaşamadım. Ancak güçlü bürokratik yapıda hani Kundera'nın deyişiyle "Var Olmanın Dayanılmaz Hafifliği"ni hep hissettim. Siverek'te ilk öğretmenlik yıllarımda inanmadan, 12 Eylül alçaklığının gerekliliğini anlattım. O yılların Vatandaşlık ders kitapları şu günlerde diktatörlüğün kaynakları adıyla yeniden ilk şekliyle yayımlanmalı. Aklımı ve gönlümü kavanoza koydum. Siverekli vatan-

daşlar bize güvenmedi, biz onlara güvenemedik. Asker hiçbirimize güvenmedi. Ülkemin kaynakları yıllarca boşa aktı. Bunlar travma değil de nedir?

Aynı 12 Eylül mantığı “karıştır-barıştı” uygulamasıyla sabah, öğlen, akşam mahkûmlara zorla İstiklâl Marşı okutmasıyla, manevi değerlerimizi bayağılaştırdı, üstüne üstlük bunu yaparken de vatanseverlik söyleminden vazgeçmedi, insanlara dışkı yediren rütbeliler şikâyet edilince “münferit” dedi yani suçu TSK ya değil kişiye attı, ancak kişiyi cezalandırmayarak vatandaşın devletine düşmanlığını körükledi. Siverek Karakeçi köyünde görev yapan bir astsubay bana “Şu köyde dövmediğim adam sayısı üçü beşi geçmez.” dediğinde orda dayak yiyenlerden birinin babam olduğunu düşündüm. Astsubaya kızmıyorum, 18 yaşında göreve başlayan lise dengi bir okul mezunu yavrularımızın yaşında veya 3–5 yaş büyük olsun. Sistem öyle kurulmuş ki astsubay insan dövmede bir beis görmüyor, işin acı yanı bu. Vatandaş bölük ya da alay komutanlığına gittiğinde şikâyeti resmi kayda bile alınmayacak. Israr ederse belki resmi işlem öylesine başlayacak ama aynı vatandaşın yedi sülalesine devletin kapıları bir şekilde kapanacak.

Yıllarca, hatta şimdi bile şahsa bağlı bir milliyetçilik yapıldı ve durum onu gösteriyor ki daha uzun yıllar yapılacak da. Bugün olmuş devletin fabrikaları hiç unutulmayan “derviş kanunlarıyla” özel sektöre, hatta yabancılara üstelik sosyal demokrat ve Atatürkçü iktidar partileri tarafından satılıyorken devletçiliği, halkçılığı hem de yanında milliyetçiliği ezber cümleleriyle anlatıyorsak, Yüksekova’daki lisede derse giren bir öğretmenenden bu konuda samimiyet ve korkusuzluk bekliyorsak travma budur işte.

Devletin en yüce kurumu olan TBMM’de milletvekillerine bile Türkçe yemin ettirmek zorken, korumadı-

ğınız öğretmenden yurdun en ücra köşesinde kuralları korumasını istiyorsanız bu öğretmenin yaşadığı travma değil de nedir?

28 Mart sürecinde yaşananlar eskilerinden de beter. Paşalar kendilerini Tanrı-Kral ilan ettiler. Bu tanrılıklarına o kadar inandılar yaptıkları soysuzluğun etkisini “1000 yıl sürecek” diyerek “alâ-yı valâ” ile ilandan çekinmediler. Nasıl olsa halk oy kullanamadığına göre, onların işaret ettiklerini seçmediğine göre, yönetime el koymakta bir sakınca yoktu. Okulun dibinde köşesinde namaz kılan mürtecilerin fişlenmesi dönemi başladı. Gazetelerden okuyoruz, bazı subaylar hanımlarını otomobillerinin bagajlarında kışlaya sokmuşlar! Adamların isimleri ortada inanmayan gazetelerin arşivlerine baksın.

Bu arada ayrılıkçı Kürtlerle mücadele tam gaz... Her ne hikmetse vatansever tüm paşaların öbür taraftan PKK ile dirsek temaslarının her gün birisi ortaya çıkıyor. Öcalan’ın en kadim dostları Doğu Perinçek ve Yalçın Küçük, paşalarımızın da bir anda canciğer kuzu sarması oluyor. Ergenekonculara destek mitingleri için yürüyen (bir kısmı aldatıldığını, duygularının istismar edildiğini anlamıştır zannediyorum) yüz binler saf saf vatan sevgisinden dem vura dursunlar, siyasi partilerin bir kısmı bugün yargıya intikal eden Silivri sürecinde taraf olarak yargıyı yerden yere vurarak darbeciler lehine hava yaratmaya çalışmaktalar. Oysa bunda yobazlık etmeye gerek yok. Bakın son günlerde Almanya’da ortaya çıkan ve Türklerin öldürülmesini aydınlatan süreçte Alman Başbakanı Merkel hem özür diledi, hem parlamentoda saygı duruşunda bulundu. Küçüldü mü küçülmedi. Biz hâlâ faili meçhullerle yüzleşemedik. Buna karşın bir Silivri tutukluları hayranlığı sürüyor ki sormayın.

Şurası muhakkak ki Silivri mahkemeleri sürecinin uzaması derin devletin, ele geçirilmiş yargının bir işi olup, uzadıkça sulanacak ve görünen o ki hiçbir can yakıcının canı da yanmayacaktır. Eeee ne de olsa Genelkurmay Başkanımız ara sıra Hasdal'ı ziyaret edip belki isteyerek, belki bizim bilmediğimiz baskılara dayanamayarak, ittihat terakki benzeri cemiyete moral veriyor. Duayen gazeteci ve siyaset bilimciler konu hakkında pek sessizler. Mahkeme sürecinin uzaması hükümeti yıpratırken Silivri sakinlerini mağdur pozisyonuna düşürüyor ki bu da planın bir parçası mı diye düşünmeden edemiyorum.

“12 Eylül, 28 Şubatlar 27 Nisanlar olmasın, yeni bedeller ödenmesin istiyorsak ne yapmalıyız?” Sorusuna ilişkin hayallerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle çok zor ama tüm siyasi partilerin rant beklemeksizin, yıllarca milleti söğüşlemelerinin karşılığı hatırına olsun bir araya gelip, milletin azamisinin memnuniyetini sağlayacak sivil bir anayasa yapması, bu anayasada, askerin görevini net olarak tanımlayıp, vatan sevgisinin sadece subaylara mahsus bir durum olmadığını kafalarına sokması, bunu kabullenmeyeler için özel bir kaynaştırma programı uygulaması gerekir.

Görevini kötüye kullanan, durumdan kendisine vazife çıkararak işgüzarların sivil mahkemelerde yargılanmasıyla işe başlanmalı, Genelkurmay Başkanlığı MSB ye bağlanmalı, hiçbir seçilmiş liderin bir generali görevden almaktan korkmayacağı (Bunun en güzel örneğini geçtiğimiz günlerde Yunanistan'da gördük) bir yapıya gidilmeli, Ankara'daki rütbeli sayısı kesinlikle azaltılmalı. Ne demek Türkiye'deki general sayısının Çin'deki general sayısından daha fazla olması? Kesinlikle bu abartılı sayı ihtiyaca göre ayarlanmalı, şehir içindeki kocaman garnizonlar şehir dışına çıkarılmalı,

askeriyenin her harcaması sivil ama kanunun korumaktan aciz olmadığı denetçiler tarafından denetlenebilmeli, paşaların Fenerbahçe orduevi haberlerinde söz konusu olan milyon dolarlık lojmanları, velhasıl devletin diğer bürokrasi çalışanlarından farklı avantajları ellerinden alınmalı.

Yüksek Askeri Şura denilen abuk subuk yapı tarihin dehlizlerine gönderilirken yanına Millî Güvenlik Kurulu denilen lüzumsuz yapıyı da almalı. TSK içinde yükselmede, sadece kıdem değil komuta kademesinde görev alan silah arkadaşlarınca takdir edilebilme ölçütleri de eklenmeli. Örneğin kuvvet komutanlıklarının belirlenmesinde siyasi iradenin elinin Askeri kurallarla bağlanmaması sağlanmalı, askeri liselerde asker kökenli öğretmenlerin yanında sivil öğretmenler de çalışmalı, askeri liselere girişin tek koşulu sınavları kazanabilme olmalı, askeriye giren öğrencinin anne ve babasının kılığına-bıyığına bakılmamalı, demokrasi ve millete saygı eğitimin merkezinde olmalı. Ordu mensuplarına şehirlerin en göbeğinde ayrılan orduevleri ve bunların sivil-asker görevlileri dağıtılmalı. Devlet nasıl öğretmenevinin masrafını öğretmenden kesiyorsa –öğretmenevlerinin yönetim usulü askeri yönetimden beter, öğretmene sıra gelmiyor, Valilerin, kaymakamların hatırlı misafirlerine tahsis ediliyor- orduevinin masrafını da mensuplarından kesmeli. Bakalım o devasa binalar nasıl ayakta kalacak. Bana da Kızılay'ın, Tandoğan Meydanı'nın tam göbeğini versen ben de kendimi herkesten üstün görürüm.

Her askeri darbe öncesi meydanları doldurarak onları göreve çağıran, sandıkta yenildikçe, halkoyuyla iktidara gelemeyeceğini anladıkça kuduran partiler oldukça benim basit hayallerimin gerçekleşmeyeceğini biliyorum. Ama gücüm olsaydı onların partilerinin kapatılmasını hayal bile etmezdim -Oysa onların hayal-

lerindedir hep parti kapatmak. Bu gelenek ne yazık ki bizde çok eski bir gelenek olup Cumhuriyet döneminde kapatılan ilk parti Kazım KARABEKİR ve arkadaşlarının kurduğu Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'dır ki kurucuları daha sonra hain sınıfına konulur.- Parti kapatanların darbecilere zemin hazırladığını anlamalarını isterdim. Anayasanın önkoşulsuz ve kişinin devleti değil, devletin kişiyi koruduğu bir yapıda olmasını isterdim. Örneğin Afyonkarahisar'ın başkent olmasını teklif eden bir milletvekilinin vatana ihanetle yargılanmayacağı, olsa olsa "neden Afyonkarahisar?" sorusunun sorulabileceği bir Türkiye'de yaşamak isterim.

Neyse benim hayallerim bitmeyecek. Demek ki insana fırsat tanınınca gözü doymuyor. Kendini paşa falan zannediyor. ***Birazdan evden alınıp askeriyenin kuytularında dayak yiyeceğimi hissetmeye başladım. Ne de olsa askerî yönetim unutulmuyor.***

Üstadın dizeleriyle son yılların gelişimini değerlendirerek ülkemin tüm insanlarına saygılar sunuyorum.

Surda bir gedik açtık mukâddes mi mukâddes

Ey kahpe rüzgâr artık ne yandan esersen es

GIRTLAĞIMIZDA DÜĞÜMLENEN LOKMA

Celal ÖZTÜRK / Sinop

Yıllar çabucak geçivermişti. Köyümden ayrıralı sekiz on yıl kadar olmuş kendimi genç bir üniversite mezunu olarak toplumun içinde bulmuştum. Birçok genç mezun gibi evlilik hazırlıklarına son sınıftayken başlamış, büyük hayaller kurmuş ve idealler oluşturmuştum geleceğe dair. Mutlu bir yuvanın, manevi değerlere inanmış, ilkelerinden ödün vermeyen bir eş ile kurulabileceğine olan inancım tamdı. Manevi temelleri sağlam olan bireyler sağlam bir toplumu, sağlam bir toplum da sağlam bir milletin olmazsa olmazıydı.

Kafamdaki kurgular uzun bir süre sürdü gitti. Artık, ideallerimizin ortak olduğunu düşündüğümüz biriyle evlilik kararı vermiştik. Memleketlerimizin ortak olmadığını, kültürlerimizin bazı noktalarının benzerlik göstermediğini biliyorduk. Ancak dünya ve ukbâ yö-rüngeli düşüncelerimiz örtüştüğü için, kalan konuların karşılıklı anlayış çerçevesinde halledileceğine inancımız tamdı. Mezuniyet sonrası düğünümüzü, derneğimizi yapmış ve kendimizi Anadolu'nun bağrına atıvermiştik. Eğitim, bizim hem mesleğimiz, hem de sevdalı

olduğumuz en vazgeçilmez işimizdi. Toplumun dirilmesinin, bireyin dirilişiyle mümkün olacağına inanmıştık bütün kalbimizle. Birkaç yıl bu işi özel sektörle sürdürdükten sonra devlet kurumlarında devam etmeye başladım. Eşim bir çalışan değildi fakat bir eğitim dertlisi, gönüllüsüydü. Öğrencilerimi evimde ağırlarken onlara yiyecek içecek hazırlamak onun en çok sevdiği uğraşlardandı. Eğitim bizim için hayat biçimi olmaktan öte varlığımızı borçlu olduğumuz en önemli değerdi. Yaz tatillerinde, “Memleketimize gidelim, hem akraba hem dostlarımızı ziyaret edelim.” düşüncesiyle gezip, gönül aldıktan sonra dönüyorduk gurbetteki vatanımıza.

Çünkü orada bizi bekleyen gözler vardı, bizimde özlediğimiz gözler.

Günler, şubat soğuğu diye nitelenen günlerdi. Zemheride terliyor, ağustosta buz kesiyordu yüreğimiz.

Doğduğum ilçe Gerze'nin, sokaklarında gezerken eşime karşı söylenen aşağılayıcı sözleri daha sonra kendisinden öğreniyordum.

Çalışanlar, bir mengine de çalışmayanlar ise mahalle presleriyle baskı altına alınıyordu.

Hayat hakkı, artık sadece belli zümreye aitti.

Onlar lütfederlerse bu haktan yararlanıyor,

Değilse ikinci sınıf olarak mahkûm oluyorduk.

Daha sonra, “**Mahalle Baskısı**” diye üretilip

İnananların üzerine yıkılmaya çalışılan bu planın,

Mimarları bu seçkinler ve elitlerdi.

(Kendileri Mahalle baskısının daniskasını yaparken)

Çünkü onların kılıçlarının iki tarafı da ustura keskinliğindeydi.

Bileyip bileyip kafa-göz sallıyorlardı.

Sadece kafalarla bırakmayıp kalplere de saplamayı ihmal etmiyorlardı.

Bazıları bu yapılanları kanıksamış

Taviz üzerine taviz vererek durumun düzeleceğini zannediyordu.

Fakat onlar, verdikleriyle kişilik kaybının zirvesine çıktılar.

Ama zulümlerinin ardı arkası kesilmedi.

Yine böyle bir **Ağustos kışında** memleketime (Sinop'a) geldim.

Çalıştığımız bölgede öğretmenevi aidatlarımızı,

Kart, bandrol ücretlerini ödüyor

Fakat hizmetlerinden hiç faydalanmıyorduk.

Bu sefer şöyle bir karar aldık. “Bu kadar ödeme yaptığımız ve bizim evimiz olan öğretmenevinden öğle yemeği yiyelim. Ondan sonra gezintimize devam edelim.” diye düşündük. Aslında ben düşündüm, eşime de bu karara ikna etmeye çalıştım. Eşim kasırgayı hissetmiş olacak ki

—İstersen oraya gitmeyelim. Dedi.

Benim ısrarımla avludan içeri girdik. Öğretmenevi bahçesi plajdan farksızdı. Giyim kuşam, bir kurum bahçesinden daha çok plajı çağırıyordu. İnsanlar kendi dünyalarında, kadehler yudumlanıyor, yazın keyfi sürülüyordu. Fakat burası denize sıfır değil, çarşının ortasında bir mekândı. Meslektaşlarım ve dışarıdan gelen misafirler sınırsız özgürlüğün tadını çıkarıyorlardı. Memleketimde bu manzaralar, alışık olduğum görüntülerdi.

Özgürlüğün her fırsatta dile getirildiği, kanunlarla korunduğu bir ülkede herkes istediğini giyme, istediğini içme ve istediği fikirde olma hakkına sahiptir. –Başkalarının özgürlük hakkına müdahale etmemek kaydıyla-

Yıllarca, okullarımızda bizlere bu öğütlendi ve anlatıldı. Başkalarının özgürlüğünü, kendi özgürlüğümüz bilmemiz gerektiği vurgusu yapıldı. Bütün bu düşünceler kafamdan geçerken resepsiyona gelmiştik, görevliye yemek için fiş alacağımızı ifade etmeye çalışırken cümlemin yarısı adeta ağzıma tıklandı. Sözüm kesilmiş ve o talihsiz cümleler dökülmeye başladı görevlinin dudaklarından:

–BU KIYAFETLE ALAMIYORUZ!

“–Bu kıyafetle alamıyoruz!” sözü

Artık bizim beynimizin nöronlarına kazınacak

Daha da silinmeyecek

En iğrenç cümleydi!

...

28 Şubatın o acımasız döneminde

Toplum bu kelimeyi birçok kesimden “öteleme, ötekileştirme, aşağılama, yok sayma” anlamında duydu.

İnsanlar düşünmeden bir çırpıda söylüyordu bunu!

Rahatça!

Gocunmadan!

Vahşice!

Bütün gaddarlıklarıyla!

Fazla duyulmuş olması,

Olayın sıradan olduğu anlamına gelmiyordu.

/.../

Resepsiyon memuruna, fişimi vermesini gerisini yöneticilerle halletmem gereken bir konu olduğunu söyleyerek yemek salonuna geçtik.

Geçtik ama sinir sistemimiz altüst olmuş

Yıkılmışlık,

Horlanmışlık,

Aşağılanmışlık

Ve yok sayılma hissiyle bir köşeye atmıştık kendimizi.

Olaylar, beni etkilediğinin bin katı eşimi etkilemişti.

Başından aşağı kaynar sular döküldüğünü söylemem hiç de abartılı olmazdı.

Bu muamele ile ortamın durulmasını beklemiyorduk tabii ki.

Öyle de oldu nitekim. Yemeklerimiz henüz masamıza gelmişti ki

(Kuru fasulye, pilav, yoğurt)

Keşke gelmez olsaydı...

Yüzünde, nurdan ışıktan izin zerresi kalmamış bir heyula

Dikildi karşımıza.

Neden böyle diyorum, çünkü zorbalığın, diktanın ve zulmün tetikçiliğini

Gönüllü olarak yapan bir cellât vardı karşımızda!

Ağzından şu iğrenç cümleler saçıldı ve pisletti ortallığı.

–Vali yardımcısının emri var bu kıyafetle sizi buraya alamayız!

Kendisine bu mekânın “**öğretmenin evi**” olduğunu, bir yemek salonunda bulunduğumuzu, eşimin bir kamu görevlisi olmadığını ve buraya da girmesinin en tabii hakkı olduğunu anlatmaya çalıştım...

Çalışsam da nafile! Kaldı ki hangi vali veya yardımcısı insanların yeme içme veya konaklama özgürlüğüne ipotek koyabilir?

Avını dişlemiş bir sırtlan edasıyla dişlerini hiç gevşetmeden sıkmaya ve bizi kemirmeye devam ediyordu cellât!

Kendisini kurumun müdürü olarak tanıtan zavallı!

Artık bizim için son noktaydı...

Kendisine hemen çıkacağımızı söyleyerek başımızdan bir belayı gönderdik.

Gönderdik göndermesine fakat lokmalar boğazımızda düğümlendi ve geçmek bilmedi.

/.../

(Eminim hiç kimse ömründe bir kere dahi olsa eşiyle, ailesiyle böyle bir yemek yememiştir. Yemek de istemez!)

/.../

Yıllar geçti,

Ama o lokmalar,

Ne benim boğazımdan

Ne de eşimin boğazından aşağıya geçemedi!*/.../*

Bizim, huzur içinde konaklamamız için inşa edilen bu güzelim mekânlar o tip insanların hışmından kurtulmuştur umarım...

Yalnız, eşim bir daha o mekânın kapısından içeri giremedi! Girmede.

/.../

Girmeyecek de...

/.../

Bu derdimi kime anlatsam diye uzun uzun düşündüm. Resmi müracaatlarımın hiçbir fayda vermeyeceğini bildiğim için konuyu ulusal basında “**AHMET VARDAR SORUYOR**” isimli bir köşesi bulunan Gazeteci Rahmetli Ahmet VARDAR’a yazdım. Kendisi büyük bir incelik gösterip, köşesinde yarım sütun ayırarak konuyu gündeme taşıdı. Normal şartlarda yerel veya ulusal basında devlet memurlarıyla ilgili çıkan olumsuz haberler suç duyurusu niteliği taşır. Bu yazının, kimsenin gözüne iliştiğini sanmıyorum. Gözüne ilişse bile bu hukuksuzluğa karşı çıkması gerekenler o gün dilsiz, sağır ve kördü. Çünkü o müdürle ilgili bir işlem yapıldığını duymadım, bilmiyorum. (Belki daha da yükselmiştir?)

*/.../****Özetle,******Bir devrin aşağıladığı******Yok saydığı insanlar******Bu tür acılarını yüreklerine gömdüler!******Cellâtlarıyla***

“İlahî Adaletin mutlak hüküm vereceği yerde hesaplaşacaklar.”

Ben kendi adıma hakkımı helal etsem bile(!)

İlahi Adaletin onları mutlaka yakalayacağını düşünüyorum!

Kendileri için en büyük dileğim:

“Allah Hidayet versin!”

...

657'YE TÂBÎ, 28 ŞUBAT MAĞDURU

Şenol KORKMAZ / Aksaray

SUÇ VE CEZA

Ekim ayının ortalarıydı. Üyesi olduğum vakıf, bir hafta sonunda tarihi ve doğal güzellikleri ile tanınan 14 km'lik Ihlara Vadisi'ni yarıp gelen Melendiz Çayı kenarında öğretmen ve öğrencilerin katılabileceği bir piknik gezisi düzenlemişti.

Vakfa gelen öğrencilerimden bazılarına, geziye katılmak isteyenlerin, velilerinden veli izin dilekçesi getirdikleri takdirde geziye katılabileceklerini söyledim. Örnek bir dilekçe yazdım. İşte, velisi bulunduğum falanın, şu tarihte düzenlediğiniz geziye katılmasına müsaade ediyorum, gereğini arz ederim, tarih, adres, velinin adı soyadı imzası gibi. Öğrencilerden biri, diğer sınıftaki arkadaşlarına da boş izin dilekçesi vermek için, ders esnasında sınıfa girip öğretmenden izin istemiş. Öğretmen de öğrenciden dilekçeyi almış, incelemiş ve geri vermiş.

Hafta sonu hava tam piknik yapılacak bir havaydı. Siz buna fırtına öncesi sessizlik de diyebilirsiniz. Ço-

cuklar ekmek arası köftelerini iştahla yediler, gezdiler, top oynadılar, doyasıya eğlendiler. Belki çok defa pikniğe gitmişlerdi, ama arkadaşlarıyla gitmek onlara bir başka haz vermişti. Çok neşeliydiler. Şükürler olsun, kazasız belasız geziyi tamamlayıp şehre döndük. Öğrenciler vakıf yetkililerine teşekkür ettiler. Çok memnun olduklarını, bu tür etkinliklerin devam ettirilmesini istediler.

Pazartesi günü okula geldiğimde anlam veremediğim bir gariplik vardı. Zaten biraz sonra da müfettiş damladı. Bulanıklık yavaş yavaş dağılıyordu; **“Veli İzin Dilekçesi”** olmuştu; **“Milli Görüş Bildirisi!”**

Ülkemizdeki; müftünün keçisi çalınınca, “Müftü keçisi çaldı!” diye haber yapan çarpıtma ustası, tetikçi kartel medyasının yerel uzantısı ve dâhi çömezi, yerel bir gazete, **“Milli Görüş Bildirisi Dağıttırıldı”** manşetiyle çıkmıştı. Yazıda vali ve millî eğitim müdürü uyuyor mu gibi ifadeler yer alıyordu.

Devir; postmodern darbe sayılan, 28 Şubat dayatmalarının en sert şekilde uygulandığı, okulların kışlaya çevrilmeye çalışıldığı bir devir, bildiri dağıtmak, hem de bir ilköğretim okulunda ha! Zaten okulumuz mercek altına alınmış vaziyetteydi. Âdeta tâciz atışlarına maruz kalıyorduk. 7-8 tane tesettürlü bayan öğretmenimiz vardı. Başlarını açmaları veya istifa etmeleri konusunda müfettişlerin biri geliyor, biri gidiyordu. Olmadı; bu kez “Öğretmenler İstiklâl Marşı’na katılmıyor” diye ihbar edildik. Müfettişler kontrol için pazartesi günü bayrak töreninden önce gelip, tören alanında yerlerini aldılar. “Yok böyle bir şey” diye rapor yazıp gittiler. Baskılar had safhada. Batı Çalışma Gurubu devredeymiş ve “andıçlanıyormuşuz” yani anlayacağınız. Tâcizlerin, ihbarların ardı arkası kesilmiyor, öküz altında buzağı aranıyordu. Hâl böyleyken bildiri dağıtmak gibi bir işe kalkışmak bir devlet memuru için olsa

olsa akılsızlık olurdu herhalde. Dedik ya; BÇG devrede, boş durmuyormuş.

Görev yaptığım okulun çok güzel hatıraları var bizde. Mesela pek az öğretmene nasib olacak, baba-oğul aynı okulda öğretmenlik yapıyorduk. Kız kardeşim meslekî çalışmalar döneminde bizim okula geliyordu. Benim olduğu gibi, oğlumun da ilkokul öğretmeni babamdı. Bir defasında babamla aynı salonda, sınav görevlisi olarak görev yapmıştık. Ama beni başkan, 30 yıllık öğretmen babamı da gözcü olarak görevlendirmişlerdi. Demek ki, o zaman bu tür görevlendirmelerde kıdem pek dikkate alınmıyordu.

Neyse, dönelim bildiri hikâyesine. Müfettiş, okulda ki idareci ve öğretmen arkadaşların neredeyse tamamının, veli ve öğrencilerden birçoğunun ifadesini aldı, ben hâriç. İfadelerin hiçbiri manşetten verilen haberi doğrulamıyordu. Yoktu böyle bir şey. Hafta sonundaki pikniği sormuş müfettiş, bazı öğrenciler velilerinin izni ile katıldıklarını söylemişler. Hatta ifadesine başvuru- lan bir veli-anne, müfettişe; “Siz ne karışıyorsunuz benim hafta sonunda çocuğumu nereye göndereceğime? Baleye de gönderirim, çağdaşlığın sembolü senfoni orkestrasının konserine de.” diye çıkmış.

Nihayet ifade sırası bana geldi. Yasadışı herhangi bir şey yapmadığıma eminim, alnım açık, başım dik, utanılacak bir şey de yapmadım Allah’a şükürler olsun. Gayet rahatım. Müfettişe; bahsedilen vakfın eğitim-öğretim alanında faaliyet gösteren, yasal bir vakıf olduğunu, öğretmenlerin üye olmasının tavsiye edildiğini, Millî Eğitim Bakanlığı’nın genelgesini göstererek ifade etmeye çalıştım. Ama adam ön yargılı gelmiş bir defa, ne söylesem nâfile. Biraz da benden elimi oğuşturup; “Aman efendim, etmeyin, eylemeyin, bir daha böyle şeyler yapmayacağım” gibi bir tavır bekliyormuş herhalde. Ben de “Sizi gelecek seneki düzenlenecek pik-

niğe şimdiden davet ediyorum.” deyince adam çılgına döndü, delilendi âdeta. Tutanağını yazdı gitti.

Aradan çok zaman geçmeden en yükseğinden cezalar yağmaya başladı. Bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması, lüzûm-u muhakeme ve il dışına atama. Aynı okulda görev yaptığımız iki arkadaşına da il içi atama ve kınama. Beni; Millî Gençlik Vakfı'na üye olmak, faaliyetlerine katılmak, vakfın düzenlediği pikniğe öğrencilerle birlikte gitmek, fakir öğrencilere 200 TL para dağıtmak, öğrencilere **dinî, tarihî, sosyal** konularla ilgili ders vermekle suçlamışlar. Ayrıca bir tutanakta Vakit, Yeni Şafak, Zaman gibi gazeteleri okur, ifadesi kullanılmış. Eşim de Kur'an Kursu Öğretmeni ya, BÇG için bundan daha iyi malzeme bulunur mu? Diğer iki arkadaşımın suçları da; MGV'nin düzenlediği **Sünnet Şölenine** ve Kurşun'lu Câmî'de il müftü yardımcısının jüri başkanı olduğu **“Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışmasına”** iştirak etmek!

ADLİYE YOLLARINDA

Breh, breh! Neler yapmışız biz yâhu! Oh olmuş bize, az bile olmuş, idamla yargılanmalıydık aslında! Öğrenciler şikâyetçi mi? Hayır. Veliler şikâyetçi mi? Hayır. Öğretmenler, okul idaresi? Hayır, hayır, hayır! O zamanlar böyle durumlarda haklarımızı nasıl savunup-arayacağımızı, neler yapabileceğimizi söyleyecek, bize yol gösterecek, ne tecrübeli birileri, ne de etkili, yetkili ve güçlü bir sendikamız vardı. Yine de bildiğim kadarı ile cezalara itiraz edip, idarî mahkemeye dava açtım. Herhangi bir olumsuz hâlimin olmadığını isbat için, bir işe yarayacakmış gibi, görevimle ilgili aldığım bütün teşekkür, takdir ve maaşla ödüllendirme belgelerimi de dilekçeme ekledim.

Ben bu işlerle meşgul olurken, savcılığa hakkımda bir de “suç duyurusu”nda bulunulmasın mı? Hayır, ha-

yır! Lüzûm-u muhakeme ile ilgili değil, bu başka bir şey. Allahım, adliyenin yolunu bilmeyen ben, personeli olacağım nerdeyse adliyenin.

Adliyeye gittim, basın savcısı ifadenizi alacak dediler. Savcının odasına girdim, “Buyurun oturun.” dedi. Oturdum, dosyayı açtı; “Siz bir gazetede yazı mı yazdınız?” diye sordu. Ben “Hayır” cevabını verince dosyadan bir zarf çıkardı, açtı. Daktiloyle yazılmış, isimsiz, imzasız bir mektup. Baştan sona kadar, açıktan okudu mektubu. Aman Allahım, o güne kadar hiç duymadığım ne küfürler, ne hakaretler, ne tehditler... Hem de kimlere? Meclis Başkanı’na, Başbakan’a, Milli Eğitim Bakanı’na, Anayasa Mahkemesi Başkanı’na, Vali’ye, Milli Eğitim Müdürü’ne ve tabii ki, hakkımda manşet atan tetikçi kartel medyasının yerel uzantısı gazeteciye. Savcı; “Bu mektubu senin yazdığın, tehdit ve hakaret ettiğin iddia ediliyor. Ne diyorsun?” diye sordu. Ben de; “Bu mektuptaki ifadelerin benim üslubumla, edeb ve ahlâk anlayışımla uyuşması asla mümkün olmayan ifadeler olduğunu beni tanıyan herkesin bilebileceğini, içinde geçen bazı küfürleri ilk defa duyduğumu, mektubun kimin tarafından yazıldığının tespit edilmesini herkesten çok benim istediğimi, bu konuda dava açma hakkımı saklı tuttuğumu” söyledim. Savcı Bey; “Tamam, ifadenizi memur arkadaşlara yazdırın.” dedi.

Dosyayı memur arkadaşlara verir vermez, “Yine mi bu adam? Bıktık bu adamın şikâyetlerinden, taktiği budur, birisinin aleyhine haber yapar, ardından da, beni tehdit ediyor diye suç duyurusunda bulunur. Bu kaçınıcı şikâyet hocam.” dediler. “Yavuz hırsız, ev sahibini bastırır.” diye boşa söylememiş atalar. Kısa bir süre sonra da savcılık “**TAKİPSİZLİK**” kararı verdi.

Verilen lüzûm-u muhakeme gereği, Aksaray 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nde yargılanmaya başladım. Hakim beni ve şahit olarak gösterilen bizim okuldan ve okul

dışından bir çok öğretmenle, öğrenci ve veliyi dinledi. Müfettişe gösterdiğim Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlerin MGV'ye üye olmasını tavsiye ettiği genelgeyi mahkemeye ibraz ettim, bu tür faaliyetlere katılmanın yasaklanmış olmadığını söyledim.

Dava çok uzun sürmedi. İkinci duruşmada, hâkim kararını verdi. Türk Milleti Adına Karar:

“...Millî Gençlik Vakfı'na bakanlık mensuplarının üye olmalarının uygun olduğunun genelge ile bildirildiği,... velilerin izni ile öğrencilerin geziye götürülmesi ya da harçlık dağıtılmasının memurun görevi ile ilgili işlerden, görevini kötüye kullanmasıyla oluşan bir suç teşkil etmediği,... Görevi kötüye kullanmanın unsurlarından olmadığından, unsurları itibariyle atılı suç olmadığından, sanığın atılı suçtan **BERAATINA.**”

SÜRGÜN

Bu arada yeni görev yerim de belli oldu. Kırklareli... Aksaray'a yaklaşık 900 km. Bir adım ötesi Bulgaristan. Bu tür tayinlerin genellikle doğuya-güneydoğuya yapıldığını bilirdik. Memleketim Aksaray olduğu halde, doğum yerimin Bayburt olması bu durumu tersine çevirmiş diye düşünüyordum.

Kırklareli'ne gidince, başbakanımız sn. R. Tayyip ERDOĞAN'ın “**şiir okuduğu için**” Pınarhisar Cezaevinde, Yeni Asya Gazetesi sahibi sn. Mehmet KUTLULAR'ın “**Deprem ilâhi ikazdır.**” dediği için, Vize ilçesinde cezaevinde yattığını, siyasetçi, eski milletvekili, rahmetli Abdulmelik FIRAT'ın ailesinin burada zorunlu ikâmete tabi tutulduğunu, rahmetli Abdulmelik FIRAT'ın benim görev yaptığım okulda ilkokulu bitirdiğini öğrenince, burasının tam bir **sürgün yeri** olduğunu düşünmeye başladım. Medrese-i Yusufiye ve hicret...

Kırklareli'ne atama kara(r)nâmem okula ulaştı, okul müdürü ilişigimi kesmek için habire beni sıkıştırıyordu. Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bir dilekçe yazdım. Aile bütünlüğünün parçalanmaması gerektiğini, eşimin de devlet memuru, ayrıca hamile olduğunu, doğuma çok az bir zaman kaldığını, en azından doğuma kadar ilişik kesilmemesini istedim. Jet hızıyla olumsuz cevap gelince, rapor almaktan başka çarem kalmadı. Ben bir hastahâneden rapor almaya çalışırken, bir başka hastahânedeki günler sonra görebildiğim en küçük kızım dünyaya geldi.

Rapor süresi dolup, ilişik kesme işlemlerini halletmek için okula geldiğim gün, müdür yardımcısı bana; "Hocam bizim Okul Müdürü istifa etti, bir kasabadan belediye başkanlığına adaylığını koyacakmış, memur izinli, ben de daktiloyla yazamıyorum, müdür beyin ilişik kesme yazısını yazar mısınız?" dedi. Böylece ilişigimi kesmek için beni sıkıştıran müdürün, ilişik kesme yazısını ben yazmış oldum. Kime niyet? Kime kısmet?

Müdür istifa edip, müdür yardımcısına vekâlet verirken, benim kararnâmemi teslim etmemiş. Bunun sonucu aynı okulda tam 5 ay daha göreve devam ettim. Nasıl olduysa Millî Eğitim Müdürü'nün haberi olmuş, " O öğretmen hâlâ ilişigi kesilmemiş mi!?" diyerek, yeniden aratıp buldurmuş kararnâmeyi. Gönderdiler, artık mevsim bahardı, kızım da 5 aylık olmuştu. Gitsem de çok fazla gözüm arkada kalmayacaktı.

Olan biten olaylardan üzülmemeleri için, eşim ve çocuklarımı tam olarak bilgilendirmiyor, müfettişler gelip-gidiyor, çok ciddi bir şey yok falan deyip geçirtiyordum ama onlara yansıtılmaya çalıştığım gelişmeleri, bu zor dönemde en büyük destekçim eşim; başkalarından duymaya başlayınca biraz sitemde bulunuyordu. "Kardeşin duymaz, El-oğlu duyar" yani.

Artık yapacak bir şey kalmamıştı, demir alma zamanı gelmişti bu limandan, Kırklareli' ne doğru Abbas yolcuydu. Bol bol; Debreli Hasan Türküsü çalıp, söyleyecektim.

Mezar taşlarını (bre Hasan) koyun mu sandın?

Adam öldürmeyi (bre Hasan) oyun mu sandın?

Drama mahpusunu köyün mü sandın?

At martini Debreli Hasan dağlar inlesin

Drama mahpusunda Hasan dostlar dinlesin.

x x x

28 Şubat'ı koyun mu sandın?

Pikniğe gitmeyi oyun mu sandın?

Yıldız Dağlarını evin mi sandın?

At martini Debreli Hasan dağlar inlesin

Kırklareli mahpuslarında dostlar dinlesin.

Bir bilet aldım gişeden, yolculuk başladı Aksaray'dan. Gidiyordum, gurbeti gönlüm de duya duya. Vedâlar hüznüldür hep. Vedâ zamanı geldiğinde en çok da ortanca kızım ağlıyordu, içli içli. "En kısa zamanda geri geleceğimi" söyleyip, "Bak ben ağlamıyorum, gülüyorum, hadi sen de ağlama" diyerek teskin etmeye çalışsam da, içim kan ağlıyordu. Ben otobüs hareket ettikten sonra ağlıyordum.

Vize'ye inip, tayininin çıktığı Sergen Kasabası otobüsüne bindim, öğretmen olduğumu söyleyince, belediye otobüsünün şoförü bana ismimle hitab etti, şaşırıdım; Trakya şivesiyle "Oşgeldin be oca, sen nedesin? Altı aydır seni bekleriz bre!" dedi. Sonra beni güzel insanlarla tanıştığım, güzel hatıralar yaşadığım kasabaya, okulu-ma kadar getirdi. Sağ olsun, okul müdürüm de bana her konuda yardımcı oldu.

Çevreyi tanımaya çalışıyordum. Yıldız (Istıranca) Dağları'nın etekleri, her yer ormanlık ve benim alışık olmadığımda yemyeşil, yazları köşe bucak buram buram ıhlamur kokusu. Kasaba halkının çoğunluğu Bulgaristan göçmeni. Taa Romanya'dan buraya orman işçisi olarak, çalışmaya gelenleri görünce hâlime şükrediyor, benden de zor durumda olanlar varmış diye düşünüyordum.

Küçük bir kasabada 14 tane kahvehâne olduğunu öğrenince yeni bir şaşkınlık yaşıyordum. Sonradan öğrendim ki; burada kahvehânelerin farklı bir işlevi var. Buralar, orman işçisinin, işvereninin ve nakliyecinin, ertesi günün işi için buluşma noktası. Alacak-verecek hesaplarının görüldüğü mekânlar. Çok güzel çay demlerler. Yolunuz düşerse bir çaylarını içmeden geçmeyin. Bütün kahvehânelerde her türden gazete bulunur. Ben daha çok gazete okuduğum için bana takılırlardı. “Bırak be oca, okuyup da muallim mi olcan?”

YARGI YOLU VE AİHM

Atamanın iptaline ilişkin talebime idâri mahkemeden olumsuz cevap geldi. Danıştay'a dava açtım. Dava dosyam 5. Daireye düştü. Daire Başkanı, Danıştay Saldırısı Sanığı Alpaslan Arslan'ın “Tekbir getirerek silahını ateşledi.” diye beyanda bulunduğu halde, olayın diğer şahitleri tarafından doğrulanmayan beyanın sahibi bir bayan. Siz tahmin edeceksiniz; hani eşi de çok tanınmış bir gazeteci-yazar. Dava sonucunu az çok tahmin etmişsinizdir. Evet, tahmin ettiğiniz gibi olumsuz. Böylece bana göre yargı yolu kapanmış oluyordu.

Bir konferanstan sonra sohbet ettiğimiz gazeteci-yazar Abdurrahman DİLİPAK ile yaşadığım bu olayları paylaşınca; “Neden AİHM'e gitmedin?” diye sordu. Ben de ; “Kimse böyle bir yola müracaat edebileceğimi hatırlatmadı, sendikaların o zaman sadece adı vardı.”

dedim. “Bundan sonra birilerinin başına böyle bir hâl gelirse, sen onlara yol göster, bazen böylesi güzel olur.” dedi. Aklımın bir kenarına not ettim, bu vasiyeti. “Damdan düşenin halini damdan düşen bilir” hesabı.

ALLAH ŞAŞIRTMASIN

15 günde, bazan ayda bir hafta sonları memlekete gidip geliyordum. 1800 km. dile kolay. Her dönüşüm, ilk gidişim gibi oluyordu. Tam bir parçalanmış aile durumundaydık. Baktım ki olmuyor, 6 ay ücretsiz izine ayrıldım. Bu süre içinde bir dershanede arkadaşlara yardım ediyordum.

Benim dershanede olduğum bir gün, öğrenciler telaşla bir arkadaşlarına araba çarptığını haber verdiler. Koşarak dışarı çıktım, derslane öğrencisi bir kızımız yerde, çarpan şahıs aracının anahtarını bana uzatarak, “Arabayı siz kullanın hocam, ben şu anda şoktayım, hemen hastahâneye götürelim!” dedi. Gerçekten eli ayağı titriyordu, ne yapacağını bilmez, şaşırmış bir vaziyeteydi. Allah şaşırtmasın!.. Öğrenciye çarpıp, anahtarını bana uzatan kim olabilir sizce!? Aynı Türk Filmlerindeki o klasik sahne gibi. Hani benim hakkımda uydurma manşet atıp, sonra da savcılığa suç duyurusunda bulunan gazeteci vardı ya, o işte!

Hastahâneye doğru yola çıktık, ama ben hiç konuşmuyordum, biraz sonra bana “Hocam ne olur bacımıza söyleyin de, benim çarptığımı polise söylemesin, kaldırımdan düştüm falan desin, benim ehliyetim de yok!” dedi. İçimden Allah seni elime düşürdü demek geçiyordu ama korkmuş ve paniklemişti, düşene vurmak bize yakışmazdı. “Hiç görmediğin, tanımadığın biri hakkında uydurma manşet atıp, sonra da bana hakaret ediyor, beni tehdit ediyor diye suç duyurusunda bulunduğun öğretmenim ben” demedim. Şimdi bile tanımıyor o beni. “Öğrenci, üniversiteye hazırlık öğrenci-

si, kendi ifadesini verir” demekle yetindim. Biraz sonra çocuğun ailesi geldi hastahâneye, şikâyetçi olmadılar. Hastahâne masraflarını karşıladı. Bizden, öğrenciden ve ailesinden özür dileyip gitti.

İŞTE HENDEK, İŞTE DEVE!

Ücretsiz izin süresi bitti, tekrar başladı, uzun yolculuklar. İki yılı doldurunca eş durumundan Aksaray’a tayin talebinde bulundum. Okul, ilçe milli eğitim, kaymakamlık, il milli eğitim, valilik. Silsileyi takip le evrak bakanlığa ulaştı. Bakanlık tayinimi yaptı ve kararnâmem Aksaray’a geldi. Ailecek çok sevindik ama sevencimiz çok kısa sürdü, çünkü bakanlığın uygun gördüğü tayin, 28 Şubatçılarının alavere-dalaveresi ile tekrar bakanlığa gönderilip, iptal ettirildi.

Başta dönmüş oluyorduk. “Ümitsiz olmaz, çilesiz olmaz, yarasız olmaz, kurbandsız olmaz, sevdasız olmaz, bedelsiz olmazdı.” Pes etmek yoktu. Aradan bir müddet geçtikten sonra, ikinci defa eş durumundan tayin istedim. Bakanlık tayini yaptı ve aynen birincide olduğu gibi kararnâme Aksaray’dan geri gönderilmek sûretiyle iptal ettirildi.

Bu arada sn R. Tayyip ERDOĞAN ve Yeni Asya Gazetesi’nin sahibi sn. Mehmet KUTLULAR cezaevinden çıktılar. 3 Kasım 2002 Genel Seçimleri yapıldı. 28 Şubatçılarının hiç de memnun kalmadığı bir sonuç çıktı sandıktan. Millî Eğitim Bakanı da değişti.

Pes etmek yoktu ya! Üçüncü kez tayin istedim. Bu sefer evrakımı elden takip etmeye karar verdim. Yazıyı Millî Eğitim Müdürlüğünden Valiliğe getirdim. İlgili vali yardımcısı da imzaladıktan sonra elden bakanlığa ulaştıracağım. Bir tek imza kaldı. Sekreter hanım “Vali yardımcısının ilçeye gittiğini, hafta başında geleceğini” söyledi. “Müracaat süresinin dolacağını, yazıyı bu gün mutlaka imzalatıp, bu hafta içinde bakanlığa yetiştir-

mem gerektiğini, aksi takdirde bir yılma mâlolacağını, ilçeden geldiğimi, şehirde kalacak yerimin olmadığını anlatıp diğer vali yardımcılarında birinin imzalamasını rica ettim.” Yok, olmaz da, olmaz diyorlar. Bugün git, yarın gel uygulaması devrede. Tepemden kaynar sular dökülmüş gibiyim. En kısa sürede döneceğim diye, ağlayan kızıma söylediğim süre nerdeyse dört yıl olacak, bir yıl daha aileden, yuvadan uzak kalmayı düşünemiyorum bile.

Dertleşecek, sıkıntımı paylaşabilecek bir tanıdığım da yok. Bu duygular içinde, ne yapacağını bilemez bir halde dolaşırken, birden; biri tapu dairesinde, diğeri de savcılıkta çalışan iki hemşerimize Aksaray’dan gönderilen selamları iletmek geldi aklıma. Önce tapu dairesine gittim, böyle bir çalışan yok burada dediler. Biraz daha morali bozulmuş olarak döndüm tapudan.

Savcılığa gittim. Bu kez adres doğru. Kendimi tanıtıp, selamı ilettim. Sağolsun Savcı Bey bana ilgi gösterdi, “Seni hangi rüzgâr attı, taa buralara hocam” diye takıldı. Tayin işlemleri için uğraştığımı, vali yardımcısının ilçeye gittiği için imzanın haftaya kaldığını söyleyince evrakları istedi benden. Ben “Bunun için gelmediğimi, sadece tanışmak ve arkadaşının selamını iletmek üzere geldiğimi” söyledim. Israr etti, evrakları verdim. Bana bir çay söyledi. Ben çayımı içerken, o da diğer vali yardımcılarında birine telefon açtı. Hâl-hatır sorup, samimi bir sohbetten sonra, benim evrakın imza meselesini anlattı. Bu arada mesainin bitmesine 10-15 dakika var. İnanılır gibi değil ama ben daha çayımı bitirmeden, evrak imzalanıp geldi. Çocuklar gibi sevindim. İlgisine teşekkür edip, Savcı Bey’e vedâ ettim.

“Kul bunalmayınca Hızır yetişmez” derler ya... İşte aynen öyle! Hani başka kimse imzalayamazdı, hani bir sonraki haftaya kadar beklemekten başka çare yoktu.

Kraldan çok kralcılık mı? Dersiniz, hantal bürokrasi mi? dersiniz, ne dersiniz deyin.

ORTALIK TOZ DUMAN

Şükürler olsun! Evrakı aldığım gibi, elden bakanlığa yetiştirdim. Bu sefer işi sağlama almak için, bakanlıktan tanıdığım bir bürokrattan da evrakımı takip etmesini rica ettim. İşler yolunda gidiyordu ve kararnâmem çıktı. Ama bu sefer de ne oldu biliyor musunuz? Evrak Aksaray'a bile gönderilmeden, mâlum yapılanma tarafından daha bakanlıktayken üçüncü kez iptal edildi. Allahım bu nasıl iştir!?

Durumu, bahsettiğim bürokrata aktardım. “Olamaz böyle bir şey, bakanın onayladığı bir işlemi, kim, nasıl iptal edebilir?” dedi. Bakanlığa gelmemi istedi. Bakanlığa gittim, Personel Genel Müdür Yardımcısı bir bayan karşıladı beni. Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürü'nün odasına götürdü. Ama ortalık toz-duman âdeta. Odaya biri grip öteki çıkıyordu. Per. Gn. Md.'ün Sekreteri bana “Bu toz duman hep senin yüzünden biliyor musun?” dedi. Müdür; “Aslında bu atama yapılamayacaktı ama... Haydi, neyse” dedi de; “Elim mahkûm” diyemedi.

Dün beni fersah fersah sürgün edenlerin, bugün genel müdür düzeyinde kabul etmek zorunda kalmaları ne kadar ilginç değil mi?

Evrakları bir bayan görevliye teslim ettiler. Kadıncağız o gün akşama kadar iptal edilen işlemi düzeltmeye çalıştı. Mesai biterken işlemleri tamamlayıp kararnâmemi bana uzattı ve şu ifadeyi kullandı; “Hocam şu kararnâmenizi alın, siz de kurtulun, ben de.” Helallik diledim memur arkadaştan ve Ankara'dan ayrıldım. İş bitmemişti daha, bakalım Aksaray ne yapacaktı?

ÇAY MI ALIRDINIZ? KAHVE Mİ?

Yazı, Aksaray Millî Eğitim Müdürlüğü'ne ulaştınca, evet inanması güç, ama aynı müdür beni kabul edip, hangi okulu tercih ettiğimi sordu.

Uzun hicret yıllarından sonra tekrar memleketimde göreve başladım. O yıl Millî Eğitim Bakanlığı'nın Ankara'da düzenlemiş olduğu 24 Kasım Öğretmenler Günü Programı'na Aksaray'ı temsilen hasbel kader ben davet edildim. Öğretmenevi yönetim kurulu üyeliğine seçildim.

Oğlum bitirdiği fakültenin en genç mezunu ve göreve başladığı üniversitenin de en genç hukuk asistanı oldu. Gelinim hukukçu. Ben giderken en çok ağlayan kızım SBS'de Türkiye birinciliği elde etti, doğumunda yakınında bulunamayıp, günler sonra görebildiğim kızım şimdi öğrencim. En büyük kızım ile birlikte onların da hedefi hukuk, ya da benim gönlümden öyle geçiyor. **Hak için, hukuk için, adâlet için.** Adliyenin yollarını çok iyi öğrendiğimden olsa gerek(!) şu anda görev yaptığım okul, adliye ile duvar duvara.

Gelinimin babasının da, namaz kıldığı için, YAŞ kararı ile ordudan atılan bir subay olduğunu yazmama müsaade edin ne olur! O da; bu kara süreçte yaşadığı **ödenmiş bedelleri** yazıyordur belki de şimdi. En son yapılan Anayasa Değişikliği ile onların da haklarının pek çoğu iade edildi.

Bütün bu olup bitenler “zulüm ile âbâd olunamayacağı” birer isbatıydı bence. 1000 yıl sürecek dedikleri 28 Şubat Postmodern Darbesi, 10 yıl bile sürmeden, darbeler tarihinin çöplüğüne yuvarlanıp gidiyordu böylece.

En dipteki sıradan bir vatandaş olarak ben, bu fırtınadan bu kadar etkilenmişsem, yükseklerde ne hortumlar yaşandı, varın siz hesap edin.

Bu günkü halimize şükürler olsun. Yarına ALLAH kerim. Görelim Mevlâ neyer, neylerse güzel eyler. Şer gibi gördüğümüz şeylerde hayır, hayır gibi gördüğümüz şeylerde de şer olabilir, biz bilmeyiz Allah bilir.

YAZIYLA (YİRMİSEKİZ)

Kırklareli'ne giderken, bir cep telefonu almıştım. Tabii ki, bir de sim kart. Numarayı ben seçmemiştim ama, o numara Ben'dim. *Konya'dan evli (42), (657) Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi, (28) Şubat mağduru, (62) doğumlu. Ve ben, hâlâ O'yum.* Döndükten sonra 12(28) numaralı sokağa taşındık. Medine'den aldığım beyaz şapkanın üzerindeki numara da (28) idi. TC kimlik numaramın son dört hanesi mi? ...28 28. Onu da mı ben seçtim yani? Bunlar ilginç ve güzel tevafuklardı. "Da Vinci Şifresi" mi dediniz?! Ebced hesabı bilen varsa beri gelsin, 28 *Şubatlar* da bir daha dönmemek üzere öte gitsin!

HATIRA YAZARLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ

Abdullah ÖZDEMİR, Nevşehir

1974'te doğdu. 1992'de Nevşehir İmam Hatip Lisesini, 1996'da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitirdi. 2000'de irtica gerekçesiyle öğretmenlikten ihraç edildi. Kerem ve Ali Yasir adında iki emaneti var.

Abdurrahim ÇİÇEK, Bursa

1975'te Gümüşhane Torul'da doğdu. 1985'te İlkokulu, 1992 Bursa İmam hatip Lisesini 1997'de Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sınıf Öğretmenliğini bitirdi. İlk görev yeri olan İstanbul Sultanbeyli'den sonra Güngören'de çalıştı. Halen Bursa Samanlı'da Sınıf Öğretmenidir. Yazmayı sever. Yayımlanmamış şiirleri ve hikâyeleri var. Eğitim Bir-Sen Bursa Yıldırım İlçe Yönetim Kurulunda görev yapmaktadır. Evli ve üç kız çocuğu var.

Ali ASLİM, Kayseri

1944'te Kayseri'de doğdu. Makine Mühendisidir. Kayseri Belediye'sinde Tesisat Kontrolörlüğü ve eski

Şehirlerarası Otobüs Terminalinin Müdürlüğünü yaptı. Kayseri Merkez EMTL'de öğretmen ve yönetici olarak çalıştı. 1995'te emekli oldu. Halen bir şirkette çalışmaktadır. Okumayı, araştırmayı ve yazmayı sever. Çeşitli alanlarda yazdığı kitapları var. Yazılılarıyla birçok ödül aldı.

Celal ÖZTÜRK, Sinop

1971'de Sinop'ta doğdu. İlk ve öğrenimini Gerze'de tamamladı. 1989'da Gerze Endüstri Meslek Lisesini, 1995'te Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektrik Teknolojisi Öğretmenliğini bitirdi. Bir süre özel şirketlere çalıştı. Trabzon ve Sinop illerinde öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Halen Sinop Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge biriminde çalışmaktadır. Evli ve üç çocuğu var.

Ebubekir Sıddık UĞUZ, Karabük

1980'de Antalya'da doğdu. İlk öğrenimini Antalya'da, orta öğrenimini Konya Selçuklu Anadolu İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Selçuk Sosyolojiyi bitirdi. Akabinde Karabük Eskipazar'a Felsefe Grubu Öğretmeni olarak atandı. Halen Eskipazar SCT Anadolu Lisesinde öğretmen olarak çalışıyor. Evli ve bir çocuğu var.

Emine AYDIN, Trabzon

1977'de Vakfıkebir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Vakfıkebir'de bitirdi. Daha sonra Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Evli ve üç çocuğu var. Halen Vakfıkebir'de ikamet etmektedir.

Engin GÜNEŞ, Afyon

1977'de İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimi İstanbul'da, yüksek öğrenimini 1999'da Selçuk Üni-

versitesi Sosyoloji Bölümünde, yüksek lisansını Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde bitirdi. Kütahya'da Felsefe Öğretmeni olarak göreve başladı. Çeşitli alanlarda hazırladığı yayınları var. İyi seviyede İngilizce bilmektedir. Evli ve bir çocuğu var.

Ergün TAŞCI, Malatya

1972'de Malatya'da doğdu. İlk, orta lise ve üniversite eğitimini memleketinde bitirdi. Eğitim Bir-Sen Malatya/Battalgazi ilçe temsilciliği, Üst Kurul Delegeliği, İl Disiplin ve İcra Kurulu üyelikleri yaptı. Yerel-ulusal gazete ve dergilerde yazıları yayımlandı. Sendikamızca düzenlenen Öğretmen Hatıraları Yarışmalarında il dereceleri var. Bir de şiir kitabı yayımlandı.

Faik GÜLEÇYÜZ, Balıkesir

1943'te Altınova- Ayvalık'ta doğdu. 1963'te Hava Harp Okulunu bitirdi. 12 Mart 1972 döneminde siyasi nedenle ordudan resen emekli edildi. 1976-12 Eylül 1980 arası DİSK'te sendikacı olarak görev yaptı. Evli ve iki çocuğu var. Üç torunu var.

Hüseyin IŞIK, İstanbul 1

1962'de Batman Gürceş Hisar köyünde doğdu. İlkokulu köyde, ortaokulu Batman'da, liseyi Mardin'de bitirdi. Birçok dergi ve gazetede yazarlık yaptı. Açıköğretim Fakültesi İktisat Fakültesinde eğitimine devam etmektedir. Halen İstanbul'da ikamet etmektedir.

İbrahim KOYUN, İzmir

1993'te Diyarbakır Bismil'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bismil'e bağlı Tepe beldesindeki YİBO'da, Liseyi Silvan'a bağlı Çatakköprü'deki Anadolu öğretmen Lisesinde bitirdi. İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Coğrafya Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmektedir.

İhsaniye OLGUN EVCİ, Kayseri

1975'te Yozgat'ta doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Yozgat'ta tamamladı. 1993'te Kayseri Himmet Dede kasabasına hemşire olarak tayin oldu. 1996'da hemşirelik ön lisansı bitirdi. 2004'te Şarkışla Sağlık Meslek Lisesine öğretmen olarak tayin oldu. 2010'da İktisadi ve İdari Birimler Fakültesini bitirdi. Yayımlanmış şiir, öykü ve denemeleri var. Evli ve iki çocuğu var. Halen Kayseri Sağlık Meslek Lisesinde öğretmendir.

Mehmet Mahsum BİÇEN, Mardin

1967'de Mardin'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde, 1990'da Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Metal İşleri Bölümünü bitirdi. 1991'de Erzurum Atatürk Endüstri Meslek Lisesinde Metal İşleri öğretmeni olarak göreve başladı. 1994-2003 arasında Mardin Endüstri Meslek Lisesinde görev yaptı. 2009'da Mardin Halk Eğitim Merkezi Müdür Baş Yardımcısı oldu. Evlidir. Dört çocuğu var.

Mustafa ÖZTÜRKÇÜ, Bursa

1954'te Adilcevaz'da doğdu. 1979'da öğretmenliğe başladı. Yurdun muhtelif yerlerinde görev yaptı. 1987'de Van-Başkale Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü ve üç yıl sonra İlçe Milli Eğitim Müdürü, 1997'de Van İl Milli Eğitim Şube Müdürü oldu. İki yıl süren bir çalışmadan sonra görevden alındı ve öğretmen olarak atandı. 2005'te Bursa İznik İlçe Milli Eğitim Müdürü olarak atandı. Halen aynı İlçede Milli Eğitim Müdürüdür. Yayımlanmış kitapları var. Çeşitli gazete ve dergilerde yazıları yayımlandı.

Mustafa YILDIZ, Gaziantep

1974'te Gaziantep'te doğdu. İlk, orta ve liseyi memleketinde okuduktan sonra 1997'de Marmara Üniver-

sitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. 1998’de Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak Gaziantep’e atandı. Eğitim Bir-Sen Gaziantep Şubesi’nin Şube Basın Yayın Sekreteridir. Halen Gaziantep’te Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenidir.

Nezhat KÖSEBEY, Ağrı

1969’da Ağrı’da doğdu. İlk, orta ve liseyi memleketinde okuduktan sonra 1990’da Erzurum Atatürk Üniversitesi Türkoloji bölümünde bitirdi. O tarihten itibaren gerek özel sektörde ve Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğretmen olarak görev yaptı. Evli ve 3 çocuğu var. Halen Ağrı Anadolu İmam Hatip Lisesinde Edebiyat Öğretmenidir.

Orhan CURA, Denizli

1964’te Denizli’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini memleketinde bitirdi. Ayakkabı malzeme toptan ticaret ile uğraşmaktadır. Farklı sivil toplum kuruluşlarında görev aldı.

Özkan BOYACI, İstanbul 1

1975’te Çankırı’da doğdu. Güneş İlköğretim Okulunu, Merkez İlköğretim Okulunu, Çankırı Endüstri Meslek Lisesini ardından 1998’de İnönü Üniversitesi Biyoloji bölümünü bitirdi. 2003’e kadar Özel dershanelerde görev yaptı. 2003’te Sınıf Öğretmeni olarak göreve başladı. Halen İstanbul Bağcılar Halk Eğitimi Merkezinde Müdür Yardımcısıdır. Evlidir. Biri kız diğeri erkek olmak üzere 2 çocuğu var.

Resul CAN, Çanakkale

1978’de Çanakkale’de doğdu. İlk, orta ve liseyi memleketinde okuduktan sonra 2001’de Selçuk Üniversitesi Almanca Öğretmenliğini bitirdi. 2003’te Selçuk Üni-

versitesi İngilizce Öğretmenliği sertifikası aldı. 2006'da İngilizce Öğretmeni olarak göreve başladı. Halen Çanakkale Akçapınar İlköğretim Okulunda İngilizce Öğretmenidir. Evli ve bir çocuğu var.

Şevket BAŞIBÜYÜK, Malatya

1968'de Kâhta'da doğdu. İlk, orta ve liseyi Malatya'da bitirdi. Muhtelif gazete ve dergilerde şiir, hikâye ve denemeler yazdı. 1999'da Malatya Üniversitesinde uygulanan baş örtüsü yasağı protestosunda gazeteci olarak olay mahallinde bulunduğu sırada gözaltına alındı. TCK'nın 2911 daha sonra 312 ve bilahare 146/2 maddelerinden idamla yargılandı. Cezaevi anılarını kitaplaştırdı. Yayımlanmış eserleri var. Yazı çalışmalarını sürdürmektedir. Halen Malatya'da ikamet etmektedir. Sekiz çocuğu var.

Yahya Kemal SAVDIR, Konya

1969'da Denizli'de doğdu. İlk, orta ve lise öğreniminden sonra Akdeniz Üniversitesi Isparta MYO'da okudu. İki sene serbest muhasebecilikten sonra 1995'te Burdur Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliğini bitirdi. 1996'da öğretmenliğe başladı. Halen Konya İli Derebucak İlçesi Halk Eğitimi Merkezinde Müdür Yardımcısıdır. Evlidir. Yayımlanmış bir kitabı, otuz civarında bestesi ve köşe yazıları var.

Yasin YILDIZ, Diyarbakır

İlkokulu Dicle-Şenova(Gomeyşek)'da okudu. 1981'de Adana-İmamoğlu Lisesini, 1987'de Y.Y Üniversitesi Sınıf Öğretmenliğini ardından Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdi. 1989'da Muş'ta sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. 1992'de Diyarbakır'a tayin oldu. Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı İlköğretim Okulunda Kurucu Müdür, son olarak Diyarbakır Merkez Kü-

çükkadı İlköğretim Okulunda asil müdür olarak görev aldı. 22 yıl MEB bünyesinde öğretmen ve yönetici görevlerinde bulundu. STK'larda aktif görev aldı.

Zafer ÖZER, Konya

1967'de Karaman'da doğdu. İlk ve Ortaokulu Sarıveliler'de, Liseyi Konya Gazi Lisesinde, yüksek öğrenimini Niğde Eğitim yüksek Okulunda bitirdi. Ağrı ilinde dört yıl Sınıf Öğretmenliği yaptı. 1999'da Çanak-kale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Yöneticiliği ve Deneticiliği bölümünü bitirdi. Konya'da iki yıl okul yöneticiliği yaptı. 2001'de İlköğretim Müfettişliği göreviyle Muş'a geçti. Yozgat ve Konya'da çalıştı. Halen Konya Milli Eğitim Müdürlüğü İl Eğitim Denetmenidir. Bu süreçte Yüksek Lisansını bitirdi. Çeşitli eğitim dergilerinde eğitim ve sosyal içerikli makale çalışmaları var.

Zekeriya EFİLOĞLU, Gaziantep

1972'de Ordu Akkuş'ta doğdu. İlk öğrenimini Ünye Anafartalar İlkokulunda, ortaokul ve liseyi Samsun Lâdik Akpınar Öğretmen Lisesinde, yüksek öğrenimini 1993'te Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesinde bitirdi. Aynı yıl, Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesindeki Hilalli İlköğretim Okuluna öğretmen olarak atandı. Şanlıurfa ve Gaziantep'te çalıştı. Türkiye Yazarlar Birliği Gaziantep Kurucu Başkanlığı yaptı. Gaziantep Öğretmenevi ve ASO Müdürü iken düzenlemiş olduğu üç yarışmayı kitap haline getirdi. Halen Gaziantep Şahinbey Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu Müdürüdür. Evli ve üç çocuğu var.

Zeki BAYRAM, Kocaeli

1969'da Erzurum'da doğdu. İlk, orta ve liseyi Erzurum'da, yüksek öğrenimini Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünde

bitirdi. Adıyaman Besni'ye Felsefe Öğretmeni olarak atandı. Amasya, Bayburt ve Kocaeli'de farklı okullarda çalıştı. Oyunculuk, yazarlık, yönetmenlik düzeylerinde tiyatro tecrübesi var. Evli ve iki çocuğu var. Şu an Kocaeli Karamürsel Anadolu İmam Hatip Lisesinde Müdür Baş Yardımcıdır.

FF Karanlık Dönemler F ve
**ODENMİŞ
BEDELLER**

“Son zamanlarda kaldıkları yurt sürekli baskınlara uğruyor. Namaz kılan, başı örtülü olan var mı diye her taraf didik didik aranıyordu. Bu ani baskınlara karşı onlar da önlem almakta gecikmediler. Parola şuydu: Eğer arama için gelmişlerse kapıdaki nöbetçi hemen yavaşça merkezi müzik sistemini harekete geçiren bir düğmeye basıyor ve hoparlörden Mozart’ın bir parçası duyuluyordu. Müzik duyulduğu anda herkes ya başını açıyor veya peruğunu takıyordu. Namaz kılanlar namazlarını bozup hemen farklı bir moda geçiyorlardı. Fakat bir gün oldukça trajikomik bir durum yaşandı. Hoparlörden müzik yerine “Mozart”, “Mozart” diyen bir ses duyuluyordu. Önce anlayamadılar ancak anlamakta da geç kalmadılar. Hemen baskın pozisyonuna geçtiler. Durum daha sonra anlaşıldı. Nöbetçi her nasılsa Mozart’ın kasetini bulamamıştı. Panik halinde arkadaşlarını nasıl ikaz edeceğini düşünürken adamlar içeri dalmışlardı bile... O da hemen mikrofonu açmış Mozart’ın parçasını çalamamıştı ama adını söylemekte aynı etkiyi yapardı herhalde, diye düşünmüştü.”

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

www.egitimbirsen.org.tr